

ספר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

שנת

ה'תשס"ז

פרך קנ"ט

והוא קבץ מכתבים ושאלות ותשובות אשר בנחל הנובע
מקור חכמה יסודתם, ענינים נוראים ונפלאים, עצות
קרות, התחזקות והתעוררות להתקרב אל השם יתברך
בכל דרגה ודרגה מכל מקום שהוא יהיה מי שיהיה.

*

בנוי ומיסד על פי דברי

רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה אדמו"ר

רבי נחמן מברסלב זי"ע

ועל פי דברי תלמידו מורנו

הגאון הקדוש אור נפלא אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב זי"ע

ומשלב בפסוקי תנ"ך ומאמרי חז"ל הקדושים

מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

*

הובא לדפוס על ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

קרן הדפסה והפצה
"היכל הקודש"

להשגת הספר הזה
וספרים אחרים בהוצאת הקרן:

054-2287882

ספרי
רבי נחמן מברסלב זיע"א

*

ספרי
נ"ק מוהרא"ש זיע"א

*

קונטרסים לזיכוי הרבים

*

ועוד

הקדמת המוציאים לאור

בְּשִׁבְחַ וְהוֹדָיָה לה' יתברך על כל אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ, שִׁמְחִים אָנוּ לְהַגִּישׁ לְפָנֶיכֶם אֶת המהדורה החדשה של שאלות ותשובות "אשר בנחל".

בְּכַרְכִּים החדשים אשר לפניכם השקע הון עתק, ולא חסכנו גם בטרחה ורצון, עד אשר עלה בידינו, בחסדו יתברך, לברך על המגמר לאחר הרבה שעות, ימים, שבועות וחדשים של עמל ויגיעה בכדי לברר מקחו של צדיק.

על ערכם וקדשתם האמתיים של הספרים האלו אשר מחזקים, מעודדים ומשמחים את כל מי שחפץ באמת ומבקש אותה, קשה לנו לעמוד רק כל אחד הרגיל בהם יודע ומכיר איך שמאירים ומחזקים את נפשו, ומכניסים בו תשוקה גדולה אליו יתברך. אך סוף סוף, כפי הנראה שרק מי שחברם - כ"ק מוהרא"ש זי"ע, יודע לעמד על טיבם, והוא בעצמו העיד ובאר כי ראשי התבות של 'אשר בנחל' הם: "ח'בלים נ'פלו ל'נו ב'נעמיים, אוצר ש'מגלה ר'בנו ז"ל" ("אשר בנחל" חלק ז', מכתב תת"א).

אוצר גדול זה של סדרת הספרים 'אשר בנחל' הוא "באר מים חיים לשאב ממנה תורה שבעל פה בחסידות ברסלב ומנהגי ודיני ישראל והתחזקות בקיום המצוות בשמחה על דרך שגלה לנו רבנו ז"ל" ("אשר בנחל" חלק כ"א, מכתב ג' רכ"ג).

מעלה יתרה יש להם לספרים האלו ששהווגה בהם, ובפרט כסדרן דף אחר דף, רואה ומבין מרחוק מה עבר על כ"ק מוהרא"ש זי"ע כמעט בכל יום מימי חייו הקדושים המקפלים בין דפי "אשר בנחל". עד שנמצא כי בספר זה מצויים פרטים רבים אודות ימי חייו הקדושים, אשר יכולים להוות המשך לספר 'דגעי מוהרא"ש' ולשפך אור על הקורות אותו. אשרי מי שיצעד בדרךכו!

וכל כף התחזקות ומשיבת נפש יש בספרים הקדושים הללו עד שכ"ק מוהרא"ש זי"ע ה'ה רגיל לחזר שוב ושוב על ההבטחה: "מי שידפיס כרך אחד של 'אשר בנחל' יוכל לפעל איוו ישועה שרק יצטרך". וזה מחמת שכל המכתבים נכתבו על ידי הרצונות והכסופים של בחורים ואברכים שרצו להתקרב אל הקדושה כפי הדרך שגלה רבנו ז"ל, ועל ידי המכתבים הללו מצאו לעצמם דרך. אשרי מי שיהגה בהם, ובפרט כסדרן, עולמו יראה בחייו ויפתחו לפניו שערי הקדושה ולבו ימשך בתשוקה גדולה אליו יתברך.

אין כאן המקום להאריך בשבח הספרים הקדושים הללו אשר נכתבו ברוח הקדש ובדמעות רבות, ועל גדלתם ומעלתם כבר כתב כ"ק מוהרא"ש זי"ע במכתבים רבים, אשר אם נרצה לקבצם אל מקום אחד, נקבל ספר עב כרס.

ולאחר כל ההשקעה שהשקעה במהדורה זו, ובפרט הממון הרב שהזל מפיסם של מי שהבינו את חשיבות הענין, פונים אנו בקריאה נרגשת וחוזרים על דבריו של כ"ק מוהרא"ש זי"ע: "אין על הספרים הללו כל הזכיות שמורות וכל מי שחפץ להעתיקם, להדפיסם ולהפיצם - הרשות בידו ואין לשום בריה הרשות למנעו ובלבד שלא ישנה מהכתוב בהם" (וראו לעין בענין הזה ביצואת מוהרא"ש, סעי' ו).

לפני סיום ראוי להציג את דבריו של כ"ק מוהרא"ש זי"ע ("אשר בנחל" חלק כ"א מכתב ג' רמ"ד) בענין זה:

"חַמְדַּת לְבָבִי! שְׁמַחְתִּי מְאֹד מְאֹד שֵׁשׁ לָךְ חֶלֶק גְּדוֹל בְּהַדְפַּסַּת סִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל". לְמַעַן הַשֵּׁם לֹא לְשׁוֹנוֹת שׁוֹם דְּבַר, כִּי הִכַּל נִכְתָּב בְּסִיעֵתָא דְשְׁמַיָא, וְעַל יְדֵי תַפְלָה וְהַתְבוּדָדוֹת וּמִתְבַּל בְּדַמְעוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵלֹהֵי הַלְשׁוֹנוֹת דִּיקָא הֵם הֵם הַמְצַלִּים אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְעַל כֵּן אֲסוּר לְהִיּוֹת חֶכֶם בְּעֵינָיו וּלְשׁוֹנוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי אֵין עוֹד סֵפֶר בְּעוֹלָם שְׁיִדְבֵר כָּל כֶּף בְּגִלּוּי עַל מַה שְּׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְנוֹתֵן לָהֶם עֲצוֹת טוֹבוֹת אֵיךְ לְצַאת מִחֹטֵא הַיָּדַע' שְׁנִלְכְּדוּ בּוֹ, כְּמוֹ סִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל". וְעַל כֵּן סִפְרִים אֵלֶּיךָ יִקְרִים מְאֹד מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ...".

וְעַל כֵּן רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעֲם חֶלְקֵנוּ, 'אֲשֶׁר בְּנַחֵל' שֵׁם גּוֹרְלָנוּ!..

וּלְסִיּוּם, רְאוּי לְהִבְיֵא לִידִיעַת הַקּוֹרָא כִּיצַד הַתְּחִיל כָּל עֲנִין כְּתִיבַת הַמְּכַתְּבִים, וּמִי הוּא שְׁעוֹר לְכ"ק מוֹהֲרָא"ש זי"ע לְכַתְּבָם. הַשּׁוֹרוֹת הַבָּאוֹת מוֹפִיעוֹת בְּ"אֲשֶׁר בְּנַחֵל" חֶלֶק כ"א, מִכְּתָב ג' קי"ז:

"קִדְּם שֶׁהַתְּחִלְתִּי לְכַתֵּב מְכַתְּבִים, הָיָה סְמוּךְ לְחֻנְפָּה שְׁנַת תַּשְׁכ"ה. רְאוּתִי בְּחֻלוּמֵי שְׂרַבְנוּ ז"ל מְטִיל עִם מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְרַבְּנוּ ז"ל דְּבַר אֵזְרָה עֲנִין עִמָּךְ וְנִפְלָא לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, כְּפִי שְׂרַאֲיִתִי אֶת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אֵיךְ שְׁפָנִיו נוֹטִים לְגַמְרֵי אֵל רַבְּנוּ ז"ל וְקוֹלֵט כָּל הַגָּה הַיּוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ. וְאֵנִי נִגַּשׁ אֵלֵיהֶם וְהַתְּחִלְתִּי לְכַתּוֹת לְפָנָיו רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶמְרַתִּי לוֹ בְּאַזְנוֹ שְׂבָאִים אֵלֵי בְּנֵי הַנְּעוּרִים וּמְסַפְּרִים לְפָנָיו צְרוּתֵיהֶם מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּבִפְרָט בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֹרַע לְבִטּוּלָה וְכו', וְגַם כּוֹתְבִים אֵלַי מְכַתְּבִים, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיב לָהֶם וְכו'. וְכֵן הִרְבִּיתִי לְדַבֵּר לְרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מֵרִי מְאֹד מְצֻרֵתֵיהֶם, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְשִׁית עֲצוֹת וְכו', וּבְתוֹךְ אֵלֹהֵי הַדְּבֻרִים הַסֵּתְפְּלִיתִי עַל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְהוּא הָיָה מְלֵא הַקְּפָדָה עֲלֵי כְּאוֹמֵר: "לְמָה הַפְּסַקְתָּ אֶת הַדְּבֻרִים שְׁדַבֵּר עִמִּי רַבְּנוּ ז"ל, עֲנִין נִפְלָא כִּנ"ל?!". אֵךְ רַבְּנוּ ז"ל הַסֵּתְפַל עֲלֵי בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת וּבְפָנִים שְׁמַחוֹת, וְרַמְזוּ בְּאַצְבָּעוֹ הַקְּדוֹשָׁה אֶל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שְׁלֵא יִגִּיד לִי שׁוֹם דְּבַר, וְשְׁלֵא יִפְרִיעַ לִי לְדַבֵּר כְּרֻצוֹנִי, וְהִרְבִּיתִי לְהַסְבִּיר לְרַבְּנוּ ז"ל אֶת גְּדֹל הַחֶרֶבֶן שֵׁשׁ עֶכְשׁוֹ בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים עַל יְדֵי הַסֵּתְפְּלוּת רְעוּת וְהַרְהוּרִים רְעִים, וְהַפְּרִיעוּת וְהַתְּאֻוֹת הַרְעוּת בּוֹעֲרוֹת מְאֹד, וְעַל יְדֵי זֶה נִכְשְׁלִים בְּפָגְמֵי הַבְּרִית רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהֵם מְבַקְּשִׁים מִמֶּנִּי לְכַתֵּב לָהֶם הַתְּחִיבּוֹת עַל פִּי הַדְּרָךְ שְׁלֹכֶם, מַה אֶעֱשֶׂה?

וְהַשִּׁיב לִי רַבְּנוּ ז"ל בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "שְׂרַיִב שְׂרַיִב זִי, אֵיךְ וְעַל דִּיר הַעֲלֵפִין שְׂרַיִבְעֵן שְׂרַיִבְעֵן" (כְּתַב, כְּתַב אֵלֵיהֶם, אֵנִי אֶעוֹר לָךְ לְכַתֵּב דְּבָרִים יְפִים). וּבְתוֹךְ כֵּן נֶעְלְמוּ מִמֶּנִּי שְׂנִיָּהֶם, הֵינּוּ רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל. אַחַר כֵּן רְאוּתִי אֶת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּעֶצְמוֹ שְׁחֹזַר מְרַבְּנוּ ז"ל, וּבָא לְנִגְדִי עִם סִבָּר פָּנִים יְפוֹת וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת מְאֹד, וְנָתַן לִי "שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם" גְּדוֹל בְּהַתְּקַרְבוֹת נוֹרָאָה, וְהִבְנַתִּי שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר לוֹ אֵלֹהֵי דְבֻרִים עֲלֵי, כִּי חִבְּקֵנִי מְאֹד מְאֹד, אֲבָל לֹא דְבַר שׁוֹם דְּבַר. וְנִתְעוֹרַרְתִּי מֵהַשְּׁנָה. וְתַהֲלָה לְאֵל, מֵאֵז זֶה שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנִים קִדְּם חֻנְפָּה תַּשְׁכ"ד (הַמְּכַתְּבִי הַזֶּה נִכְתָּב בְּשַׁנַּת תַּשְׁכ"מ), אֵנִי כּוֹתֵב מְכַתְּבִים כְּמַעֲט יוֹם יוֹם. וְרְאוּתִי בְּזֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מְאֹד מְאֹד. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנֵי לְהַדְּפִיס אֶת כָּל מַה שְּׁכַבֵּר כְּתַבְתִּי וּמַה שְּׁאַכְתָּב עוֹד, וְהַזְכוּת הַזֹּאת תַּעֲמַד לִי וּלְכָל הַמְּסֻעִים בְּיָדִי, וּלְכָל אֲשֶׁר יִדְפִיסוּ אֶת סִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְיִתְבָּרְכוּ בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּתוֹרַת הַקְּדוֹשָׁה, וְיִהְיֶה לָהֶם שְׁפַע בְּנֵי, חַיִּי וּמְזוֹנֵי, שְׁוֹעָה וְרַחֲמִים, בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וְנַחַת וְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה..."

הַקְדָּמָה

הַנְּבִיא אֹמֵר (ישעיה סג ד) "חֲסֵדֵי הַיְיָ אֶזְכִּיר תְּהִלַּת הַיְיָ כִּעֵל כֹּל אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ הַיְיָ רַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר גָּמְלָם כְּרַחֲמָיו וּכְרַב חֲסֵדָיו", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (הוֹבָא בְּבֵתֵי מְדַרְשׁוֹת ב' מִח סִימָן פ') לְעֵתִיד לְבֹא כָּל צְדִיקֵי עוֹלָם מְבִיאִין לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שִׁי לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאֲמַר (תהלים סח, ל) "לֵךְ יוֹבִילוּ מַלְכִים שִׁי", וּמֵהוּ שִׁי שֶׁהֵן מְבִיאִין לְפָנָיו, אֵלֹה שִׁי שֶׁל צְדָקָה, שִׁי שֶׁל גְּמִילוֹת חֲסֵדִים, שִׁי שֶׁל מִשְׁרָיִם, שִׁי שֶׁל אֱמוּנָה, שִׁי שֶׁל רַחֲמִים, שִׁי שֶׁל שְׁלוֹם, שֶׁהֵיוּ עוֹשִׂין בְּעוֹלָם הַזֶּה לְעַנְיִים וְלְאַבְיוֹנִים, לְדָלִים וְלָרָשִׁים וְלְדַכְּיִים, וְלְעוֹלָם הַבָּא הֵן בָּאִין לְפָנֵיהֶם הֵן וְכֹל צְדָקוֹתֵיהֶן עִמָּהֶן, שְׁנֵאֲמַר (ישעיה נח, ח) "וְהִלֵּךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה" וְגו', בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מַעֲלָה עֲלֵיהֶן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֵלֹה מְבִיאִין לְפָנָיו שִׁי וּמְקַבְּלִין פָּנָיו, שְׁנֵאֲמַר (תהלים יז, טו) "אֲנִי בְּצַדִּיק אֶחְזֶה פָּנֶיךָ". מֵה עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה עוֹמֵד בְּעַצְמוֹ וּמְסַדֵּיר כָּל צְדָקָה וְצְדָקָה שֶׁבִּיד כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפָנָיו כְּסֵא הַכְּבוֹד, וְנוֹתֵן לָהֶן שְׂכָר טוֹב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שְׁנֵאֲמַר (ישעיה סג, ז) "וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל", וְאֶפְלוּ עַל כָּל אֱמִירָה וְאֱמִירָה שְׂאֵדָם אֹמֵר בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, עַד שֶׁתְּכַלֶּה מְרִיבָה מְבִינֵיהֶם, נוֹטֵל אָדָם עֲלֵיהֶן שְׂכָר טוֹב, כְּנֶגֶד צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֲסֵדִים. וּמֵה שְׂכָר נוֹטֵל עֲלֵיהֶם, מְלַמֵּד שְׂאוּרוֹ יִזְרַח כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּחֹשֶׁךְ וְאֶפְלָה מִמְרָאָה פָּנָיו, שְׁנֵאֲמַר (ישעיה נח, י) "וְתִפֵּק לְרַעֲב נִפְשֶׁךָ וְנִפְשׁ נַעֲנָה תִשְׁבִּיעַ וְזִרְחַ בְּחֹשֶׁךְ אוֹרְךָ וְאֶפְלָתְךָ כְּצַהֲרִים". וְאִף מִחֲשֻׁבָּה טוֹבָה שְׂאֵדָם מְחַשֵּׁב בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאִינוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹתָהּ נוֹטֵל שְׂכָר טוֹב עֲלֵיהֶם לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאֲמַר (מלאכי ג, טז) "לִירְאֵי הַיְיָ הַיְיָ וְלִחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ", וּמֵה שְׂכָרוֹ שֶׁהוּא נוֹטֵל, מְלַמֵּד שְׂכוֹתֵבִין אוֹתוֹ בְּסֵפֶר זְכוּרֹן לְפָנָיו עִם הַצְּדִיקִים לְזִכּוֹת וְלִירֵשׁ חֵי עוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאֲמַר (שם) "וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכוּרֹן לְפָנָיו לִירְאֵי הַיְיָ הַיְיָ וְלִחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ", לְמֵה כְּדֵי שִׂיאֲכֹל וַיִּשְׁבַּע מִטוֹבוֹ שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאֲמַר (ישעיה נח, יא) "וְנִחַךְ הַיְיָ תְּמִיד וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נִפְשֶׁךָ", "וְנִחַךְ הַיְיָ תְּמִיד" זֶה מְנוּחַת עוֹלָם הַבָּא, "וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נִפְשֶׁךָ" זֶה מְעַדְנֵי עוֹלָם הַבָּא שֶׁמֵהֵן שׁוֹבְעִין כָּל צְדִיקֵי עוֹלָם. וְהֵנָּה זְכַנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּזִכְיוֹת חֲנֻם לְהַשִּׁיב לְשׁוֹאֲלֵי וְלְדוֹרְשֵׁי שְׁלוֹמֵי זֶה אֲרַבְעִים שָׁנָה רְצוּפוֹת,

ומסתכם עד עכשו ערב ראש השנה תשס"ד ליותר מעשרים וחמש אלה
מכתבים, וכבר נדפסו עד עכשו ארבעים פרכים, שבהם קרוב לשבעת
אלפים מכתבים הפוללים מכל מיני נושאים שבעולם, אמונה, שמחה,
התחזקות, שלום בית, שלום בין אדם לקונו, שלום בין איש לרעהו,
דבורים ערבים ונעימים לחזק בחורים ואברכים שעובר עליהם מה
שעובר ירידות ונפילות השלכות וכו', צרות ויסורים מרירות והרפתקאות
וכו', והיו המכתבים האלו להם כמים קרים על נפש עיפה.

וכל המכתבים האלו נכתבו במסירות נפש עצומה, שהפקרתי את
עצמי ואת זמני היקר בשביל לעזור להזולת, ורבים הצלתי ממות לחיים
ממש על ידי המכתבים האלו, ומה גם שאלפים נשמות קבלו ומקבלים
חיות מהמכתבים האלו, ונתקיים בי (תהלים סח, ל) "לך יובילו מלכים שי",
ומהו שי שהן מביאין לפניו, אלו שי של צדקה, שי של גמילות חסדים,
שי של משרים, שי של אמונה, שי של רחמים, שי של שלום, שהיו
עושין בעולם הזה לעניים ולאביונים, לדלים ולרשעים ולנדכאים, קשי
יום, נשברי לב, ומרירי נפש כי כל אלו המכתבים נכתבו על ידי גדל
הרצונות והפסופים של הנפשות השבורות שהריצו את מכתביהם אלי,
וכל אלו המכתבים הם תשובות לשאלותיהם.

ומחמת שעדין אוחזים באמצע הדפוס מכתבים משנת תשמ"ה
תאריכים של למעלה מעשרים שנה, ועד שיגיעו לשנים אלו מי יודע
כמה זמן יקח, ויען שנאבדו כבר כמה אלפי מכתבים אמרתי ויהי מה
אדפיס שתים או שלשה טופסים על כל פנים מכל שנה כדי שלא ילך חס
ושלום לאבוד, כי רבות יגעתי וטרחתי ובטלתי מזמני היקר, וחבל שילך
לאבוד, ומהקדוש ברוך הוא, אבקש אלקי אבי יהיה בעזרי שאזכה לראות
את כל המכתבים האלו כבר מדפסים בסדרת חלקי שו"ת "אשר בנחל",
עד שנזכה לגאלה שלמה, על ידי משיח צדקנו שבא יבוא ויגאלנו גאלת
עולם, ונזכה להתענג בזיו שכינת עזו יתברך, אשר יתגלה אז לעיני כל כי
מלא כל הארץ כבודו.

ספר אשר בנחל

כרך קנ"ט

ג' תרמט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות י"ז טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברכים
היקרים שלמדו בישיבתנו הקדושה "היכל הקדש" הוי"ה עליהם
ישרה שכינתו תמיד.

באתי לבקש אתכם אברכים יקרים, שתתחזקו מאד מאד ולא
תניחו להעצבות והעצלות להכניס בכם, וברוך השם עם העצות של
רבנו ז"ל יש ויש לנו במה להחזיק מעמד בכל המצבים שרק עובר
עלינו, והנה היום בא אלי אברך אחד מקבל שעשה ספרים וכו',
והתקיים מה שחכמינו הקדושים אומרים הרי זה בא ללמד ונמצא
למד, רצה ללמד אתי ואני חושב שהוא יצא מלמד, הוא רצה להכניס
אתי בוכוחים בכמה שערים בעץ חיים, היה לו קשיות מאד מאד
עמקות ולבסוף יצא פשוט עם קשייה חזקה לא פחות ולא יותר
איך אתם מחזיקים מעמד? הוא עם כל הספרים ועם כל הקבלה
שבור כחרס הנשבר, בחוץ מחזיקים ממנו מקבל גדול, אבל יש לו
מחלקת, ושואל איך אתם מחזיקים מעמד, על זה אי אפשר לתרץ רק

תרוץ אחד, מי שזוכה ללמד ספרי רבנו ז"ל אבל לא סתם להסתכל יש אחד מסתכל ויש אחד שלומד ויש אחד שמתמיה, צריכים את שלשתם להסתכל וללמד ולהתמיה, לגבי מה אני אומר לכם את זה? אלו שישבו אצלי ולמדו אני בטוח שיש הרבה דברים שלא הבינו, סוף כל סוף יש פתגם ששלש לא מאמינים בצדיק, זה מציאות! האשה, הגבאי, והבן. למה? האשה היא תמיד עם בעלה, אז דבר שזה בשגרה שתמיד הם ביחד זה קשה, כי היא חושבת לעצמה, מה היחודיות שלך? וכן הגבאי הוא רואה כל הזמן את הרבי שלו, בודאי אם היה לו שכל היה רואה והיה שומע דברים היה רק רושם וכותב, זה היה המעלה של מוהרנ"ת ז"ל. מוהרנ"ת ז"ל אמר שהוא שבר את כל המניעות, היה לו מניעות כאלו, אשתו רצתה לעזב אותו ממש פשוטו כמשמעו היא ברחה לאבא שלה, ואמרה לו שיהא לא רוצה להיות יותר עם מוהרנ"ת ז"ל, היא אמרה או אני או רבנו ז"ל, אמר מוהרנ"ת ז"ל אני רוצה את רבנו ז"ל, נסיון קשה. האבא שלו גרש אותו מהבית, הסבא שלו, האבא של האבא אמר לו מה התלבשת על החיים של האבא שלך? מה אתה רוצה ממנו? ענה אני לא רוצה שום דבר אני רוצה ללכת אל רבנו ז"ל. ואל תשכחו רבנו ז"ל היה סך הכל שמונה שנים יותר מבגר ממוהרנ"ת ז"ל, רבנו ז"ל נולד בתקל"ב ומוהרנ"ת ז"ל נולד בתק"מ. רבנו ז"ל היה נראה אברך צעיר עם שתי פאות ארכות ועם זקן קטן, היה מאד מאד קשה להתקרב אל רבנו ז"ל שבסך הכל הוא היה אברך, כלם ידעו ללמד. עד כדי כך כשמוהרנ"ת ז"ל בא פעם הראשונה אל רבנו ז"ל אז רבנו ז"ל ספר שלש ספורים, אחד מהספורים היה שהצדיק הקדוש רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זי"ע כשבא פעם הראשונה אל הבעל שם טוב זי"ע אז הוא ככה הסתכל על הבעל שם טוב, הוא היה כבר לפני הבעל שם טוב גדול מאד מאד, הוא היה במדרגה עליונה, הוא הסתכל על הבעל שם טוב, והבעל שם

טוב קלט את המחשבה שלו, ותפס לו את היד ואמר לו מיכל ביסט
אן עם הארץ, מיכל אתה עם הארץ, אז הוא מאד נבהל איך הוא ידע
את המחשבות שלי? רבי יחיאל מיכל זלוטשובר זי"ע כשבא אל
הבעל שם טוב זי"ע הוא חשב מה אני עושה פה? באתי אל אדם
עם הארץ? ואיך שרבנו ז"ל מספר לו את הספור רבנו ז"ל תפס את
היד של מוהרנ"ת ז"ל ואמר מיכל אתה עם הארץ, מוהרנ"ת ז"ל
נבהל, לו גם היה אותם מחשבות למה באתי? כי מוהרנ"ת לפני
שהוא בא אל רבנו ז"ל הוא היה בקי בכל התוספות, לא מדברים
מש"ס אלא מתוספות שהיה התחביב שלו, מה תוספות שואל? מה
תוספות עונה? ככה בכל הש"ס. מוהרנ"ת ז"ל כשהתקרב אל רבנו
ז"ל הבין הרבה דברים, היה לו צרות מאשתו, מהאבא שלו, מהסבא
שלו, רק אדם אחד החזיק אתו שזה היה חמיו, חמיו היה אדם
גדול מאד, קראו אותו רבי דוד צבי, הוא היה רב בשלש עירות הכי
גדולות מה שיש באוקראינא מואהלוב, קרמיניץ, ושאריגרה, ועד
כדי כך הוא היה גדול שרבי ברוך ממזבז זי"ע הדוד של רבנו ז"ל
העיד שאיפה שהוא הולך אליהו הנביא מלוגה אותו, צריכים גדלות
יותר מזה? כשאביו נפטר הוא היה ילד קטן ולא היה לו מי שילמד
איתו, אז האבא בא כל לילה מהשמים ולמד אתו, אתם יודעים מה
זה? איזה מדרגה זה? עד שזה נתגלה ואז הוא הפסיק לבוא, זה היה
חמיו של מוהרנ"ת ז"ל. שאשתו ברחה הבייתה ואמרה שהיא לא
רוצה שהוא ילך אל רבנו ז"ל. האבא כן רצה כי אצלו היה העקר
רק תורה! אז הוא שאל אותה הוא לומד? אמרה לו אבא! דבר אחד
אני מרחת להגיד, מאז שהוא התקרב אל רבנו ז"ל כמה שהוא רק
לא למד, הוא לומד עכשו פי עשר, אז הוא נודעזע, אם הוא לומד
כל כך הרבה עם האף שלך תלכי לחרש ותביאי פרנסה, תקחי שק
מלח ותעמדי בשוק ותמכרי מלח שיהיה פרנסה, מהאדם הזה את
מבקשת פרנסה? תחזרי אליו.

מוֹהֲרַנְיֹת ז"ל הָיָה לוֹ הֶרְבֵּה צְרוּת, לִפְנֵי כֵן כָּל הָעִיר הִחְזִיקוּ
 מִמֶּנּוּ כָּל כָּף, כִּי הוּא לָמַד הֶרְבֵּה, הוּא הָיָה אַבְרָךְ עִם כָּל הַמַּעֲלוֹת, עִם
 דְּרֹךְ אֶרֶץ, אָבֵל בְּרָגַע שֶׁהוּא הִתְקַרַּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל הוּא אָבַד אֶת הַשֵּׁם
 שְׁלוֹ, וְכֻלָּם עָשׂוּ צָחוּק מִמֶּנּוּ וּבָזוּ אוֹתוֹ, הוּא הִבְלִיג עַל מַה שֶּׁהוּא
 עָבַר, מוֹהֲרַנְיֹת ז"ל אָמַר עֲבַרְתִּי אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת בְּעוֹלָם, מִמֶּשׁ הָיָה
 לוֹ מְנִיעוֹת, אָבֵל הַמְּנִיעָה הִכִּי גְדוּלָה הִיָּתָה לוֹ מִרַבֵּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ,
 רַבֵּנוּ ז"ל כָּף הִסְתִּיר אֶת עֶצְמוֹ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מִכָּלָם הוּא הִסְתִּיר
 אֶת עֶצְמוֹ, הָיָה לוֹ עֲנָיִן לְהִסְתִּיר אֶת עֶצְמוֹ, הַיּוֹם חוֹשְׁבִים אִם הָיָה
 רַבֵּנוּ ז"ל כָּלָם הָיוּ רָצִים אֵלָיו, כָּל הָעוֹלָם, אִם הַיּוֹם נוֹסְעִים אֶל הַצִּיּוֹן
 שְׁלֹשִׁים אֶלְף אֲנָשִׁים בּוֹדָאִי אִם רַבֵּנוּ ז"ל הָיָה חַי כָּלָם הָיוּ רָצִים.
 הָיָה אֶצְלָנוּ יְהוּדֵי מְשָׁלִם פִּיּוּל, כָּלְכֶם הִפְרַתֶּם אוֹתוֹ, פִּיּוּל תְּמִיד הָיָה
 אוֹמֵר אִם הֵייתֶם רוֹאִים אֶת רַבֵּנוּ ז"ל חַי כָּל אֶחָד הָיָה זוֹרֵק עָלָיו
 מַגְבוֹת, קִלְפוֹת, זֶה רַבֵּנוּ ז"ל? אֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנוּ רַבֵּנוּ ז"ל וְכוּ', כִּי אַחֲרֵי
 מוֹת - קִדְשִׁים אָמַר, כִּכָּה הוֹלֵךְ הַסֵּדֶר בְּפִרְשִׁיּוֹת, הָעוֹלָם אוֹמְרִים
 אַחֲרֵי מוֹת כְּשֶׁאָדָם כָּבַר מֵת כָּלָם קִדְשִׁים אָמַר, אִז כָּלָם אוֹמְרִים הוּא
 הָיָה קְדוֹשׁ, וּמוֹהֲרַנְיֹת ז"ל מִבִּיא אֶת זֶה בְּלִקְוֵי הַלְכוֹת שֶׁהִבְעֵיָה שֶׁל
 הָאָדָם שֶׁתְּמִיד הוּא חוֹשֵׁב אַחֲרֵינִי, בְּחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מַה אוֹמְרִים?
 תִּרְאֶה! הוּא סֵתֶם, כִּיּוֹן שֶׁנִּפְטַר כָּלָם אוֹמְרִים שְׂזָה הָיָה צְדִיק. אֲנִי
 לְמִדַּתִּי חֲמֵשׁ שָׁנִים אֶצֶל רַבִּי מִשֶּׁה פִּינְשֵׁטִיין, הוּא הָיָה אָדָם נְמוּךְ,
 הוּא חַי אַחֲרַי כָּף עוֹד עֶשְׂרִים שָׁנָה, כְּשֶׁאֲנִי לְמִדַּתִּי אֶצֶלוֹ אִז אָמְרוּ
 שֶׁהוּא עָשָׂה סִיּוּם עַל הַשְּׁלַחַן עָרוּךְ בַּפֶּעַם הַמְּאֵתִים, אַתֶּם יוֹדְעִים
 מַה זֶה מְאֵתִים פְּעֻמִּים לְלַמַּד ד' חֻלְקֵי שְׁלַחַן עָרוּךְ? לֹא מִחֲבַר רַמְ"א,
 אֶלָּא מִגֵּן אַבְרָהָם, טוֹרֵי זֶהָב עִם כָּל הַנוֹשְׂאֵי כָלִים, כִּכָּה בִּיּוֹרָה דְּעָה,
 כִּכָּה אָבֵן הָעֶזֶר, כִּכָּה בַּחֲשָׁן מִשְׁפָּט וְאַרְחַ חַיִּים, כִּכָּה לֹא מְדַבְּרִים
 מִש"ס, כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לְלַמַּד אֶצֶלוֹ הוּא אָחַז בִּיבְמוֹת, וְהוּא הִתְחִיל הִבָּא
 עַל יְבִמְתּוֹ שְׂזָאת שׁוֹרָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל יְבִמּוֹת, שְׁעוֹר אֶחָד יִשְׁבְּתִי
 אֶצֶלוֹ, לְמִדַּתִּי אֶצֶלוֹ חֲמֵשׁ שָׁנִים וְעַם הַשׁוֹרָה הַזֹּאת הוּא עָבַר אֶת כָּל

הש"ס, זה לא יכולים להסביר איך הוא קשר את הכל לשורה הזאת, וזה הספיק לי לכל החיים, ככה אני למדתי איך לומדים לקוטי מוהר"ן, שעם שורה אחת יכולים לקשר את כל הלקוטי מוהר"ן, הוא מאד אהב אותי כי הייתי מאד מתמיד.

הייתי בחור ואחר כך התחתנתי והצרכתי לשבת שמה עוד שנתים, כי היה אז מלחמה ולקחו את כלם לצבא, מי שלא היה לו ישיבה בארצות הברית לקחו אותו לצבא, שכחו לכתב אותי והצרכתי ללכת ללשכת הגיוס, היה ספור שלם מאד מאד ארך, לא עזר לי שום דבר הייתי צריך לשבת שמה יום שלם ממש בבקר עד ממש מאחר, זה היה באמצע חל המועד פסח, ערב שביעי של פסח, היה נס בתוך נס שיכלתי להשתחרר ועוד לבוא הביתה בזמן, הלכתי לעמד בין שבע מאות גויים, אני לא נמוך אני די גבוה, אבל לגבי כלם שהיו שמה אני הייתי הכי קטן, בין כל כך הרבה גויים כל אחד היה משכמו ולמעלה, כושים גבוהים, אבל הם שכחו לרשם אותי השנה שאני לומד, באתי לבקש אותו תגיד לי קבלתי צו גיוס וזה שמה מאד חמור, לקחת עורך דין? אמרו לי, לא יכולים לעשות שום דבר, קדם תלך! הלכתי לרפי משה אמרתי לו מה זה צריך להיות? היה לו צער מאד גדול, והוא אמר לי אתם תלכו ואנחנו נקח עורך דין, ראיתי שזה דוחף אותי לפה וזה דוחף אותי לפה, אז הלכתי! לקחתי את המעיל והפכתי אותו, ולבשתי את זה הפוך, פזרתי ככה טוב טוב את הפאות, לקחתי את הכובע וסבבתי אותו, את הפנים הוצאתי בחוץ, לא הלכתי עם שטרימל כי זה ידעתי שבין גויים אני לא ילך עם שטרימל, איך שנכנסתי כל השבע מאות גויים צחקו, עוד לא ראו מפלצת כזה, חשבתי שכזה אני אפטר ויתנו לי פטור, אבל זה לא הועיל שום דבר, המפקד לא היה יכול להשתיק אותם, הם התגלגלו מצחוק, אז קדם כל הוא עשה לי חסד שהושיבו אותי למזרח עם הפנים לקיר, ככה יכלתי שלא יראו אותי וזה היה

לי פְּנֵה לְהִתְבוּדְדוֹת, אֲבָל הוּא רָצָה לְהִשְׁתִּיק אוֹתָם, הוּא צִפְצָף
 עִם מְשׁוּרָקִית וְלָקַח לוֹ הֶרְבֵּה זְמַן לְהִשְׁתִּיק אֶת כָּלָם, אֵיךְ אֲנִי יוֹדֵעַ
 שֶׁהִיא שְׂבַע מֵאוֹת? כִּי אַחַר כֵּךְ הוּא הִתְחִיל לְצַעֵק, פֹּה זֶה צָבָא! פֹּה
 אֵין חֲכָמוֹת! וּפֹה אֵין צָחוּק, אֲנִי נוֹתֵן שְׁלֹשׁ דְּקוֹת וּמִי שֶׁלֹּא יִפְסִיק
 הוּא יִהְיֶה כְּכֹר בְּבֵית סֵהר. וְהִתְחִיל אֶת הַדְּרָשָׁה אֲנַחְנוּ פֹה שְׂבַע
 מֵאוֹת מְגִיִּסִים, וְאַתֶּם תַּעֲבִרוּ עִכְשָׁו בְּשׁוּרָה אַחַת, וְאָמַר לָהֶם אֶת כָּל
 הַתְּכֵנִית מֵהַ הוֹלְכִים לַעֲשׂוֹת, הוֹלְכִים לְרוֹפֵא עֵינַיִם, וְלְרוֹפֵא אָזְנַיִם,
 וְלַהֲסַתְּכַל בְּגֵרוֹן אֶל תִּשְׁאַלוּ הֲיֵה בִּיזְיוֹנִי בִּיזְיוֹנוֹת. אֲנִי יִשְׁבְּתִי בְּצַד
 וְהִתְבוּדְדִיתִי לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בֵּין כֵּךְ הִתְחַלְתִּי לְהִתְפַּלֵּל שְׁחֵרִיתִי,
 כִּי כְּשֶׁבֵאתִי זֶה הִיָּה קֶדֶם אוֹר הַיּוֹם, וְזֶה הִיָּה לִי חֶסֶד שֶׁהִשְׁאִירוּ
 אוֹתִי לְשֹׁבֵת עַל יַד הַקִּיר עִם הַפְּנִים אֶל הַקִּיר, אֲזִי הִיָּה לִי סְדוּר וְכִכָּה
 יִכְלַתִּי לְהִתְפַּלֵּל, הִטִּילוּ אֵימָה! וְהִצְרַכְתִּי לַעֲבֹר אֶת כָּל הַבְּדִיקוֹת
 מִמֶּשׁ כִּמוֹ כָּל הַגּוֹיִים, הַשֵּׁם יִשְׁמַר! רוֹפֵא עֵינַיִם הִסְתַּכַּל עַל כָּל אֶחָד
 בְּעֵינַיִם, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי לֹא חוֹלָה וְלֹא הֵייתִי חוֹלָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עָשָׂה לִי נֶס שֶׁקִּבַּלְתִּי חֵם כְּזֶה שֶׁבִקְשִׁי אָדָם יִכּוֹל לְחַיּוֹת בְּחֵם
 כְּזֶה, הַיּוֹם אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם זֶה הָכִי גְבוּהָ, אֲנִי הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ
 לְהִתְעַלֵּף, הֵם לָקְחוּ גַם דָּם וְכִמּוֹבֵן הַדָּם הִרְאָה שֶׁהָאָדָם הַזֶּה חוֹלָה
 לְגַמְרִי, וּמִשֶׁהוּ בַדָּם לֹא בְּסֵדֶר, אֲבָל זֶה כְּכֹר הִיָּה אַחַר הַצְּהָרִים וְהֵם
 נִתְּנוּ לִי עַל הַמְּקוֹם פְּטוּר, לֵךְ הַבֵּיתָה! אִם נִצְטָרֶךְ אוֹתָךְ נִקְרָא לָךְ.
 אַחַר כֵּךְ קִבַּלְתִּי בְּדֵאָר פְּטוּר שֶׁאַתָּה בְּכֻלָּל לֹא שִׁיָּה, אֲבָל אֵיךְ שִׁירְדִיתִי
 מִהֶרְפֶּכֶת כְּכֹר לֹא יִכְלַתִּי לְלַקֵּת הַבֵּיתָה, הַהוֹרִים שְׁלִי הֵיוּ גָרִים לֹא
 רְחוּק מִהֶרְפֶּכֶת אֲזִי קֶדֶם כָּל נִכְנָסְתִי אֶצְלָם וּמִמֶּשׁ נִפְלַתִי עַל הַסִּפָּה
 וְהֵייתִי כִּמוֹ בְּעֵלְפוֹן, אֲשֶׁתִּי הִצְרַכָּה לְבוֹא שְׁמָה וְהֵינּוּ שְׁמָה בְּחַג,
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עָזַר לִי וּבִתּוֹךְ יוֹם הַכֹּל חָזַר לְקִדְמוֹתוֹ, מִמֶּשׁ הִיָּה
 לִי נֶס. רְאִיתִי בְּחוּשׁ מָה זֶה, אֲנִי צָרִיךְ עוֹרֵךְ דִּין? אֲנִי צָרִיךְ טוֹבוֹת?
 רְאִיתִי כְּכֹר אֲזִי שֶׁאִם אַתָּה צָרִיךְ טוֹבוֹת מִבְּנֵי אָדָם אוֹי וְאֲבוֹי, אֲפִלוּ
 שֶׁהָרֵאשׁ יִשְׁיבָה הִיָּה מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל, אֲבָל עַד שֶׁהוּא יָבִיא לִי עוֹרֵךְ

דין יִהְיֶה מֵאוּחָר, כִּי מֵהֲרַגַע שְׁאַתָּה נִכְנָס אֶתָּה לֹא יִכּוֹל לְצִאֵת, אַחַר
 כֶּךָ אֵת כָּלֶם כֶּבֶר גִּיסוֹ עַל הַמָּקוֹם, וְנִתְּנָו לָהֶם מַדִּים, אֲנִי רַק בְּקִשְׁתִּי
 אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאַנִּי לֹא יִחְזֹר בְּתוֹךְ הַחֵג, אִף שְׁזֵה פְּקוּחַ נֶפֶשׁ,
 כִּי הִיִּיתִי מְאֹד מְאֹד חַלֵּשׁ, קִבְּלִיתִי חֵם כְּזֵה, שְׁהַרְגִשְׁתִּי עַל עֲצָמֵי שְׁאַנִּי
 בּוֹעֵר בְּכָל הַגּוּף, פִּשׁוּט הַתְּחִלְתִּי לִנְגַע בְּעֲצָמֵי לְרֹאוֹת מֵה קוֹרֵה?
 אוֹלֵי נִכְנָס בִּי אֵיזֵה גִפְרוּר וְאַנִּי דְלוּק, כֹּל כֶּךָ הִיִּיתִי חֵם! לְגַבִּי מֵה
 אֲנִי רוֹצֵה לְהַגִּיד אֵת זֶה? לְמִדְתִּי אֶצְלוֹ וְהִיִּיתִי מְאֹד חֲכִיב אֶצְלוֹ, אֲבָל
 רְאִיתִי כְּשֶׁאָדָם הוּא בְּצָרָה אִף אֶחָד בְּעוֹלָם לֹא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁיִהְיֶה מִי
 שְׁיִהְיֶה, יִהְיֶה גְדוֹל! אִף אֶחָד לֹא יַעֲזֹר לָךְ, זֶה רְאִיתִי וְלִמְדִיתִי אֹז. הוּא
 הָיָה אָדָם מְאֹד מְאֹד גְּדוֹל, הָיָה בְּקִי בְּשׁ"ס וּבַפּוֹסְקִים אֲבָל כְּשֶׁתְּהִיָּה
 בְּצָרָה אִף אֶחָד בְּעוֹלָם לֹא יַעֲזֹר לָךְ, זֶה לְמִדְתִּי עַל הַעוֹר שְׁלִי, כִּמְעַט
 כִּמְעַט נְטוּ רַגְלִי, אֹז תִּלְמִיד מְרַבּוֹ מְרַבּוֹ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְקַבֵּל, כִּי הוּא
 יוֹשֵׁב תְּמִיד אֶצְלוֹ כְּמוֹ הָאִשָּׁה שֶׁהִיא תְּמִיד עִם בַּעֲלָהּ, זֶה הַבַּעַל שְׁלִי!
 וְכֵן הַגְּבֹאֵי הוּא תְּמִיד שְׁמָה מְסֻתּוֹבֵב, וְחוֹשֵׁב לְעֲצָמוֹ זֶה אָדָם פִּשׁוּט!
 זֶה הַצָּגָה! כִּי לְפָנַי הָעֵינַיִם שְׁלוֹ הוּא רוֹאֵה דְבָרִים כְּאִלוֹ שְׁזֵה כֹּל כֶּךָ
 פִּשׁוּט, וְכֵן חוֹשֵׁב לְעֲצָמוֹ זֶה הָאֲבָא שְׁלִי אֲנִי יִירֵשׁ אֵת הָאֲבָא שְׁלִי,
 עַד שֶׁהוּא חוֹשֵׁב, אֲנִי יוֹתֵר גְּדוֹל מֵאֲבָא שְׁלִי, קִדְּם כֹּל תִּלְמֵד תּוֹרָה
 חֲמִשִּׁים שָׁנָה כְּמוֹ שְׁאֲבָא שְׁלֵךְ לְמַד, תִּשְׁפֹּךְ כֹּל כֶּךָ הַרְבֵּה דְמַעוֹת כְּמוֹ
 שְׁהֲאֲבָא שְׁלֵךְ עָשָׂה אֹז אוֹלֵי וְכוּ' אֲבָל זֶה לֹא הוֹלֵךְ כְּכֵה, לוֹמְדִים
 בִּיחַד, וּבַפֶּרֶט שְׁלִמְדֵתֶם אֶצְלִי וְהִבֵּאתִי לָכֶם כֹּל שְׁבוּעַ קַפְסָא עֲנֻקִית
 שְׁל מַמְתְּקִים, וּמֵה לֹא נִתְּתִי לָכֶם? הַכֹּל מְכַל כֹּל, מִמִּילָא נַעֲשִׂים וְכוּ'.

מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הָיָה הַיְחִידִי שְׁלֹא מוֹצֵאִים בְּהִיסְטוֹרִיָּה שְׁל עִם
 יִשְׂרָאֵל דְּבַר כְּזֵה, שְׁתִּלְמִיד יִהְיֶה כֹּל כֶּךָ מְקַשֵּׁר אֶל רַבּוֹ, רַק אֶצְל רַבִּי
 חַיִּים וִיטָאָל, רַבִּי חַיִּים וִיטָל כֹּל דְּבַר קִטְן הוּא הַסְתַּכַּל, וּמִמֶּשׁ כֹּל
 דְּבַר קִטְן הוּא רָשָׁם אֵת זֶה, מֵה זֶה כְּתַבִּי הָאֶר"י? מֵה שֶׁהוּא שְׁמַע
 וּמֵה שֶׁהוּא רָאָה, הוּא רָאָה אֵיךְ שְׁהָאֶר"י הַקְּדוּשׁ נִכְנָס לְבֵית הַכְּנֶסֶת
 וּפְתָאוּם הוּא מְזַדְעָזַע וְנִשְׁקַק אֵת הַמְזוּזָה, הוּא רָשָׁם אֵת זֶה, כְּתוּב

בשער הכוונות בעץ חיים כל פֿרט ופֿרט איך הוא הִלךְ עם הציצית, רבי חיים ויטאל כתב, הִבֵּן שֵׁלוּ רַבֵּי שְׁמוּאֵל ויטאל הוא ורבי מאיר פּאפּריש ורבי יעקב צמח, הם סִדְרוּ אַחַר כֵּךְ אֶת הַכְּתָבִים אֲבָל הוּא לֹא כָתַב אֶת זֶה, מָה שֵׁישׁ לָנוּ הַיּוֹם אֶת הָעֵץ חַיִּים, אֶת הַפְּרִי עֵץ חַיִּים, אֶת הַשְּׁמוּנָה שְׁעָרִים, הֵם סִדְרוּ אֶת זֶה הוּא רַק רָשָׁם פְּתַקְאוֹת פְּתַקְאוֹת. מִבְּחִינָה אַחַת הָיָה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל יוֹתֵר מֵרַבֵּי חַיִּים ויטאל, כִּי רַבֵּי חַיִּים ויטאל כּוֹתֵב עַל עֲצָמוּ הַיִּיטִי חֲסִיד שׁוֹטֵה, הָאָרִיז"ל אָמַר לוֹ אֲנִי לֹא רוֹצֵה שְׁתַּבִּיא לִי אֵף אֶחָד! אֲנִי רוֹצֵה לְלַמֵּד רַק אֶתָּה, הוּא הִלְךְ וְהִבִּיא עוֹד כַּמָּה אֲנָשִׁים, אָמַר לוֹ הָאָרִיז"ל מָה עָשִׂיתָ לִּי? אֶתָּה גוֹרֵם עֲכָשׁוּ רָעָה לְעֲצָמְךָ! הוּא לָמַד אֶתּוֹ מֵאָמַר בְּזֵהר וְרַבֵּי חַיִּים ויטאל שָׂאל אוֹתוֹ אֵיזָה שְׂאֵלָה, אָמַר לוֹ פֹּה אֵל תְּדַחֵק עָלַי לְשָׂאל, הַרְבֵּי אָמַר לוֹ לֹא לְדַחֵק עָלַי וְהוּא דּוֹקָא דַּחֵק עָלָיו וְדַחֵק עָלָיו וְהִצְרִיךְ לְגַלוֹת לוֹ אֶת סוּד, הוּא אָמַר עֲכָשׁוּ גְרַמְתָּ שְׂאֵנִי מְכַרְחַח לְהַסְתַּלֵּק מִזֶּה הָעוֹלָם, אֲזִי שְׁמָה הוּא כּוֹתֵב הַיִּיטִי חֲסִיד שׁוֹטֵה שְׁלֹא שְׁמַעְתִּי בְּקוֹל רַבֵּי. אֲצֵל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לֹא מוֹצְאִים דְּבַר כְּזֶה, אֲגַב הָאָרִיז"ל כְּשֶׁנִּסְתַּלֵּק הוּא הָיָה בֵּן שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה וְחֲצֵי שָׁנַיִם, רַבֵּי חַיִּים ויטאל הָיָה בֵּן שְׁשִׁים וְחֲמֵשׁ, וְרַבְּנוּ ז"ל הָיָה גַם בֵּן בְּדִיוֹק בֵּן שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה וְחֲצֵי כְּשֶׁנִּסְתַּלֵּק, בְּדִיוֹק כְּשֶׁנּוֹת הָאָרִיז"ל, וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל חֵי כְּמוֹ רַבֵּי חַיִּים ויטאל, בְּדִיוֹק שְׁשִׁים וְחֲמֵשׁ שָׁנַיִם, מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הָיָה לוֹ מַעֲלָה אֶחָד מָה שְׁלֹא הָיָה לָאֵף אַחַת וְלֹא מוֹצְאִים דְּבַר כְּזֶה אֲצֵל שׁוּם תַּלְמִיד, שְׂאֵלוּ אוֹתוֹ פְּעַם הַתַּלְמִידִים, לְרַבְּנוּ ז"ל הָיָה לוֹ תַּלְמִידִים בְּעָלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, בְּעָלֵי מַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת מְאֹד, אֵיךְ זָכִיתָ יוֹתֵר מִכָּלֶם? אֵל תִּשְׁכַּחוּ כְּשֶׁמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בָּא אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא הָיָה כְּבָר מְלֵא עִם ש"ס וּפּוֹסְקִים, הוּא הָיָה לְמַדָּן גְּדוֹל מְאֹד, אָמַר לָהֶם כְּשֶׁאֲנִי בָאתִי אֶל רַבְּנוּ ז"ל, נִקִּיתִי אֶת הָרֹאשׁ שְׁלִי לְגַמְרִי, אֵינִי לִי שְׂכָל, רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר מִשְׁהוּ זֶה חֲתִיכַת שְׂכָל, עוֹד דְּבוּר? עוֹד חֲתִיכַת שְׂכָל! כְּכֹה הוּא נַעֲשֶׂה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, הוּא אֵף פְּעַם לֹא הֵעִז לְשָׂאל אֶת רַבְּנוּ

ז"ל שום דבר, אף פעם! כל מה שהוא שמע מרבנו ז"ל הוא רשם, ה"ה לו כל כך הרבה צרות להגיע אל רבנו ז"ל, עד שהוא בא אל רבנו ז"ל עברו עליו שבועות, הוא ה"ה אצל רבנו ז"ל כמה ימים וה"ה צריך לברח, לפעמים הוא ה"ה שבת אחת, לפעמים הוא ה"ה שמה כמה שבועות. מה שיש לנו את הספרים לקוטי מוהר"ן, ספורי מעשיות, ספר המדות, חיי מוהר"ן, שיחות הר"ן, זה מוהרנ"ת ז"ל כתב במשך שמונה שנים, הוא ה"ה מעט מאד אצל רבנו ז"ל, תתארו לעצמכם אם הוא ה"ה יושב אצל רבנו ז"ל בקביעות אז ה"ה לנו לקוטי מוהר"ן לכל הפחות עשר כרכים, ושיחות הר"ן חיי מוהר"ן ה"ה לנו מאה כרכים, כי רבנו ז"ל לא הפסיק לדבר עם כל אחד. אחר ההסתלקות של רבנו ז"ל הוא אמר שהוא מתחרט על התורה והתפלה שלו הוא ה"ה צריך לשבת אצל רבנו ז"ל, אבל לזה צריכים כח, למה? ככל שאתה יושב עם אדם צמוד אז הוא נעשה זול, בא נראה! לפני שמתחננים אז הבחורה מאד נזהרת אולי הבחור יסתכל עלי, הבחור מאד נזהר אולי היא תראה עלי, ולכן בעולם נפגשים בפעם השניה במסעדה, מפני שאז יכולים להפיר את האפי של אדם, כשאוכלים יכולים להפיר את האפי של אדם, זה המקום היחידי שאתה יכול להפיר את האפי של האדם איך שהוא אוכל איך שהוא מתנהג, מי יותר חשוב לו האוכל או אני? אז למי שאין לו מדות והוא לא מתרבת, מניחים לו את הצלחת! אז הוא שוכח שיושבת פה בחורה ומתחיל וכו', פה רואים רגע! משהו לא בסדר פה, אותו דבר להפך גם את הבחורה יכולים להפיר באכל, בשביל זה רבנו ז"ל אמר כשאוכלים אפלו שאתה אוכל לבד תאכל בדרך ארץ כאלו שאתה יושב לפני אדם גדול, רבנו ז"ל לא החזיק מלצום, רבנו ז"ל מדבר הרבה מתאות אכילה, שאלו את רבנו ז"ל מה זה תאות אכילה? אמר רבנו ז"ל זה כשרואים שאדם מתנפל על הצלחת, רגע! זה לא יברח ממך! אתה יכול לאכל לאט לאט,

אָדַרְבֵּה! אָדָם צָרִיךְ לֵאכֹל שְׂיֵהִיָּה לוֹ כַח, כְּשֶׁהִילָדִים שְׁלִי הָיוּ קִטְנִים
אָמְרוּ לִי אָבֵא! אָנַחְנוּ רוֹצִים לְלַכֵּת לָגֵן הַחַיּוֹת, הָיָה לִי אָבֶרֶךְ ... הוּא
הָיָה עוֹד בְּחוּר, הוּא לָקַח אוֹתִי בְּרֹכֵב עִם הַיְלָדִים שְׁלִי לָגֵן הַחַיּוֹת,
זֶה הָיָה בְּחַל הַמוֹעֵד, הוּא תָמִיד הֵלֵךְ עִם סִפְרִים וְהֵלֵךְ לְהַפְיֵץ, הוּא
עָשָׂה לִי בּוֹשׁוֹת שָׁמָּה, כִּי לָגֵן הַחַיּוֹת בָּאִים הוֹרִים עִם יְלָדִים וּמְרָאִים
לָהֶם, זֶה קוֹף, זֶה דֵב, וְזֶה נֹמֵר, וְהוּא הִתְחִיל לְלַכֵּת עִם הַסִּפְרִים, אָז
אָדָם אֶחָד אוֹמֵר לוֹ, לֹא פֹה! מָה אַתָּה מְבַלְבֵּל אוֹתִי פֹה? אַתָּה רוֹצֵה
שְׁפֹה אֲנִי יִסְתַּכֵּל בְּסִפֵּר? אָז אָמַר לוֹ וְלֹהֲסַתְּכַל עַל הַדֵּב אַתָּה כֵּן צָרִיךְ
לְהִסְתַּכֵּל? טוֹב! הוּא עָשָׂה לִי הֶרְבֵּה בּוֹשׁוֹת שָׁמָּה, אָבֵל הַבְּחוּר הַזֶּה
הַפְיֵץ הֶרְבֵּה, מִי שֶׁהִפִּיר אוֹתוֹ כְּשֶׁהָיָה בְּחוּר, בְּדֶרֶךְ הַטֵּבַע לֹא הָיָה
אֲפֹשֶׁר שֶׁהַבְּחוּר הַזֶּה פֶּעַם יִתְחַתֵּן, הוּא הָיָה שׁוֹקֵל לְכָל הַפְּחוֹת שְׁלֵשׁ
מֵאוֹת חֲמִשִּׁים קִילוֹ, גְּזֵמָאוֹת מִמֶּשׁ, אִם אֶחָד הִתְחִיל אִתּוֹ בְּהַפְצָה
הוּא לֹא עָשָׂה לוֹ שׁוּם דְּבָר הוּא רַק דֶּרֶךְ לוֹ עַל הַרְגֵל, וְהֵהוּא הִתְחִיל
לְצַרַח וְלִצְעֵק, הוּא חָשַׁב שְׂרַחֲמָנָא לְצַלֵּן אֵיזָה מְכוֹנָה עֲלֵתָה לוֹ עַל
הַרְגֵל, אֵיךְ הוּא הִתְקַרֵּב? הָיָה לִי שְׁעוֹר בְּלִיל רְבִיעֵי שָׁנִים עַל גְּבִי
שָׁנִים, אָז רָאִיתִי מַה זֶה הַכַּח שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הִתְחַלְתִּי עִם בְּחוּר אֶחָד
עַד שֶׁהֵינּוּ כְּבָר שְׁמוֹנִים בְּחוּרִים וְאָבְרָכִים כָּל לַיִל שְׁנֵי, זֶה הָיָה
חֲדוּשׁ! וְהוּא הִתְיָשַׁב בְּעֶזְרַת נָשִׁים וּמִשָּׁמָּה שָׁמַע, הָיָה מְסַכֵּן! זְרוּק,
אָף אֶחָד אָפְלוּ לֹא הִסְתַּכֵּל עָלָיו, הָיָה מְסַכֵּן! כָּל כֵּן בְּכָה, וְאַחַר כֵּן
אַחַר הַשְׁעוֹר הוּא הִתְלֹוּה אִתִּי הַבִּיטָה וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת, סִפֵּר לִי אֵיךְ
עָבַר עָלָיו הֶרְבֵּה צָרוֹת, וּבְכֻלָּל אֵיזָה בּוֹשָׂה זֶה שְׁמִסְתַּכְלִים עָלָיו אָז
כָּלֵם צוֹחֲקִים, אָדָם רָחַב וְכָבֵד אָז עוֹשִׁים צָחוּק, וּמְכַל שִׁכֵּן אֵיךְ אֲנִי
פֶּעַם יִתְחַתֵּן? אָז, נִדְפַס בְּפֶעַם הָרֵאשׁוֹנָה הָאֲשֶׁר בְּנַחַל אָמַרְתִּי לוֹ!
הִנֵּה תִקַּח אֶלְךָ אֲשֶׁר בְּנַחַל, הִרְגַע שְׂתִמְכַר אֵת זֶה תִּהְיֶה חֲתָן, זֶה הָיָה
דְּבָר עַל מְנַת שְׂתַעֲלֶה לְרִקִיעַ, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם! אֶחָד שְׁשׁוֹקֵל שְׁלֵשׁ
מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים קִילוֹ, בְּקִשֵׁי הָיָה יָכוֹל לְלַכֵּת, הוּא הַפְיֵץ וְהַפְיֵץ
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה בְּיוֹם וּבְלַיְלָה, וְגָמַר אֵת הָאֶלֶף וּפְתָאוּם

הוא מצא בחורה, עשה ארוסין ובתוך שבועים הלך להתחתן, כל
 נס צריך להיות בדרך הטבע, איך יכול להיות? מי יקח אחד שכשהוא
 רק הלך על הרחוב אנשים צחקו עליו, אחותה של כלתו היא היתה
 יותר צעירה ממנה בכמה שנים והיא התארסה, היא היתה מבגרת
 בשבע שנים יותר מאחותה הצעירה, כאב לה מאד! אחותי הצעירה
 ממני שבע שנים היא התארסה ואני לא? היא הולכת להתחתן?
 ואתם יודעים בחורה שנעשית כלה עושים ממנה עסק כל כך גדול,
 היא אמרה לאחותה אני עוד יתחתן לפניך, אחותה צחקה, הנה כבר
 שכרנו אולם, שכרנו שמלת כלה, הכל כבר מוכן לחתונה, היות
 שהיא מצאה את הבחור הזה, הוא נתן לה ספר, ומה פן היה לו? היה
 יכול לדבר מאד מאד יפה, הוא היה יכול לשכנע אדם מאד מאד, אז
 היא אמרה לו אני רוצה להתארס אתכם, היה מלא שמחה בא אלי
 מצאתי כלה! ואמר אני רוצה להתארס, אצלו לא היה חכמות תכף
 מיד עשה ארוסין, זה היה לפני פורים ואחותה היתה צריכה להתחתן
 בניסן, הוא הלך ובתוך שבועים מהארוסין התחתן, זה היה נס גלוי.
 יצאתי מהענין שהתחלתי לומר, כשהוא היה בחור הוא לקח אותי
 לגן החיות, אז ראיתי זאב, ככה! מתי אני הולך לגן החיות, שמו לו
 מכסה של פח זבל מלא בשר, בחיים עוד לא ראיתי מה זה נקרא
 זאב טורף, תוך שניות הוא תפס את הכל, אז ראיתי מה זה תאוות
 אכילה.

ולכן כשנפגשים לראשונה מדברים בדרך ארץ, מתנהגים בדרך
 ארץ, כי מאד מפחדים אולי אני לא ישר חן בעינייה? והיא מפחדת
 אולי אני לא ישר חן בעיניו? מה יהיה? מאד מפחדים! אבל תכף
 מיד כשמתחתנים עובר שבוע ראשון, שבוע שני, חדש, ואחר כך
 הוא מראה מי הוא, והיא מראה מי היא, הוא פותח את הפה, והיא
 פותחת את הפה שלה, ואחר כך כבר נעשים רגילים, אחד מראה
 לשני כבר מי הוא, מאיפה זה בא? הרגע שאתה נעשה יותר קרוב

אתה מאבד את הכבוד, ואם זה נאמר בין בעל לאשה, על אחת כמה וכמה באין ערך זה נעשה אצל רב לתלמיד, לא בחנם שחכמינו הקדושים אומרים כדי ללמד עם תלמידים זרק מרה בתלמידים! תכניס בהם פחד, בתלמיד צריכים להכניס פחד שיפחד ממך, כל אלו הראשי ישיבה שמכניסים פחד ואימה ויראה בתלמידים יש להם דרך ארץ גדול, זוכרים אותם לשנים, למה? כי הלכו איתם ביד קשה, למה זה צריך להיות ככה? אני לא מבין, כי אצלי זה לא הצליח, אם אחד הלך אתי עם יד קשה אני אף פעם לא מחלתי לו, מה עשיתי לך? עשיתי לך רע? מה אתה הולך אתי ביד קשה? מה אתה מבזה אותי? אז זה לא הצליח, אבל במציאות זה הפוך השכל, אם הולכים עם אחד ביד קשה, ראש ישיבה או רבי עם התלמידים אז אוהבים אותו, אני מכרח להגיד לכם אני לא מבין את זה, אבל זה עבדה, הרגע שאתה קרוב אל התלמידים, הרגע שהתלמידים נעשים לך כמו ילדים ואתה אוהב אותם ואתה רוצה רק את הטוב שלהם ואתה מוריד את עצמך אליהם ומתחבר אליהם, הרי תקופה שר' ... ללמד אצלי אז אמרנו תקון חצות כל לילה במנין ואחר כך יצאנו לטיל בחוץ שעה שעתיים שלש ולפעמים אפלו הרבה יותר, והלכנו הלוך וחזור וספרנו ספורי צדיקים כל מיני שיחות מאד יפות ברוח השם, והיה אחד עם טיפ-הקלטה שהחזיק את זה על יד הפה שלי, ממש שלא יאבד דבור אחד, הוא בא מפעם לפעם לפה, הרגע שאתה נעשה חבר שלו או אתה מתיידד אתו אתה מאבד את היראת הכבוד, אפלו אם בשעת מעשה הוא עדין עומד ביראה אבל במשך הזמן זה הולך, מאיפה אני לוקח את זה? זה גמרא! הגמרא אומרת תלמיד חכם עד שהוא לא מדבר עם אף אחד הוא נראה כמו כלי זהב, אתה מתחיל לדבר אתו הוא ירד לכסף, אתה ממשיך להיות אתו יותר זה כמו כלי חרס, נופל ונשבר ואין לזה תקנה, וככה זה גם כן, למה זה? אני מכרח להגיד לכם אני לא מבין, יש דברים אני

יגיד לכם את האמת שאני לא מבין את זה, לי היה גם כן אבא, אנחנו היינו שתי אחים בסך הכל, כל כך פחדנו מהאבא, וכשדברנו עם האבא זה היה בדרך ארץ כל כך גדול, לא העזנו לבקש דבר, רעדנו אפילו לגשת אל האבא, היה לנו כבוד אב נורא ואים, כשאבא עבר דירה הבחורים עזרו לו לארז את הדברים אז הוא לקח "קצור פרי מגדים" (כשהוא היה בחור הוא כתב את זה) והוא נתן את זה לאחד הבחורים, עד היום אני מתחרט למה לא תפסתי את זה, הייתי יכול להדפיס את זה, קצור כל הפרי מגדים על יורה דעה, כל כך פחדנו! היה לנו יראה, לא היה דבר כזה לדבר נגד אבא, אוי ואבוי! היינו כל כך מקשרים אל האבא, מי שהעז לעשות משהו נגד האבא היינו מטפלים בו אני והאח שלי, זה אף פעם לא קרה לפנינו, פה ושמה קרו מקרים, אלו שהתחילו עם האבא שלי, כלם קבלו ענש ממש לא יאמן כי יספר, כי לא מתחילים עם אדם שלומד תורה, כי סוף כל סוף הקדוש ברוך הוא עומד על מינו, הקדוש ברוך הוא משלם פעם זה מיד ופעם זה לוקח שנים, אבל אם היינו שמה והיינו רואים את זה וכו'... כל כך אהבנו את האבא, כל כך היה לנו דרך ארץ להאבא היה איזה בית הכנסת שהיה לו פעם שמה בזיון מאד מאד גדול, אבא נפטר בתשס"ד עכשו זה כבר שנה רביעית עד היום, לא אני ולא האח לא רק שבבית הכנסת הזה אנחנו אף פעם לא נכנס, כי בבית הכנסת הזה בזו את האבא שלי, היה איזה ענין, אלא אפילו אנחנו לא עוברים על הרחוב הזה, קורה לפעמים שהרכב נוסע ובדיוק הנהג עבר דרך שם אנחנו סוגרים את העינים, אני חשבת שזה רק אני ככה, גם אח שלי התנהג ככה, עד כדי כך! אתם יודעים מה זה כבוד אב? שכן יתחצף נגד אבא? היה לנו כל כך יראת הכבוד לאבא זה בלתי אפשרי להסביר את זה, אבל במציאות זה לא ככה, המציאות היא הרגע שאתה יותר קרוב מתחילים לזלזל בך, למה זה צריך להיות? לאלקים פתרונים! זה לא יכולים להבין,

אָדָם עוֹזֵר לָךְ, נוֹתֵן לָךְ מִמִּתְקִים, אַתָּה עֲדִין צָעִיר בְּגִיל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה אַרְבַּע עֶשְׂרֵה, אַז הָיִיתִי לוֹקַח יְלָדִים בְּגִיל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּבַר מִצְוָה, כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְשֹׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה לְקַחְתִּי אוֹתָם פֹּה אֶצְלִי, קִרְבָּתִי אוֹתָם נִתְּתִי לָהֶם מְכַל טוֹב, וְאֲנִי כְּבָר לֹא אוֹמֵר אֵיךְ דָּאֲגַתִּי לָהֶם שְׂיִהְיֶה לָהֶם כּוֹבֵעַ, שְׂיִהְיֶה לָהֶם חֲלִיפָה, שְׂיִהְיֶה לָהֶם מְכַל טוֹב, הָיִיתִי צָרִיךְ לְהַעִיר אוֹתָם, הָיוּ בַחֲוָרִים שְׂזָה הָיָה בְּלִתִּי אֶפְשָׁרִי לְהוֹצִיא אוֹתָם מִהַמְטָה, בְּלִלְהָ לֹא הִלְכוּ לִישׁוֹן, וּמָה לֹא, וְכוּ' וְכוּ' וְאַחַר כֵּן הִשְׁמַחָה הַכִּי גְדוּלָה זֶה שֶׁאַתָּה מִחַתֵּן אֶת מִישֶׁהוּ בְּגִיל צָעִיר, שְׂזָה לֹא נִשְׁמַע רַק לִפְנֵי מְאֵתִים שָׁנָה, זֶה הַמִּתְנָה הַכִּי יִפֶּה שָׂרֵק יִכּוֹלָה לְהִיּוֹת, יֵלֵד שְׁלֹא יוֹדֵעַ מַה זֶה פָּגַם הַבְּרִית, בְּגִיל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה וְחֲצִי, שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה הוּא לֹא יוֹדֵעַ מִהַצָּרָה, זֶה הַמִּתְנָה הַכִּי יִפֶּה, נִגִּיד הוּא אֶפְלוּ בֶּן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה, תִּגִּיד לִי! פֶּעַם בְּחַיִּים הָיִיתָ חוֹלֵם לְהִתְחַתֵּן? לְמָה שִׁיקְחוּ אוֹתָךְ? אֲנִי עוֹשֶׂה אֶת כָּל הַמְאָמְצִים שְׂיִהְיֶה לָךְ, וְלֹא רַק זֶה אֵלֵא אַחַר כֵּן דוֹאֵג לָךְ שְׂיִהְיֶה לָךְ שְׂטְרִימָל, שְׂיִהְיֶה לָךְ בְּגִדֵי שִׁבְתָּ, שְׂיִהְיֶה לָךְ מְכַל טוֹב, אַז הַשְׁכָּל צָרִיךְ לְהַגִּיד אֶת הָאָדָם הַזֶּה אֵף פֶּעַם אֵל תִּשְׁכַּח אוֹתוֹ, הוּא עֹשֶׂה לָךְ טוֹבָה, תִּאֲמִינוּ לִי! אָדָם עֹשֶׂה לִי טוֹבָה פֶּעַם אַחַת בְּחַיִּים אֲנִי לֹא שׁוֹכַח אֶת זֶה, אֶפְלוּ שְׂאֲנִי סוֹבֵל. אֲנִי יִכּוֹל לְדַבֵּר אִתְּכֶם עַד מִחָר, אֲבָל יֵשׁ פֹּה כַּמָּה שָׁהֶם מְלַמְדִים וְצָרִיכִים לְקוֹם וְתִיקִין, בְּפָרֵט לְמַעַלָּה מִחֲכוֹת עָלֵי הַנָּשִׁים וְאֲנִי לֹא יִכּוֹל לְהַחֲזִיק אוֹתָם, אַחַד עֹשֶׂה לִי פֶּעַם טוֹבָה אַחַת, סִפְרָתִי אֶת הַסְּפוּרָה, עִכְשָׁו זֶה לֹא הִזְמֵן לָזֶה, קִבְּלִתִּי מִמֶּנּוּ בְּזִיוּנוֹת אֲבָל הוּא עֹשֶׂה לִי פֶּעַם טוֹבָה גְדוּלָה אֲנִי אֵף פֶּעַם לֹא שׁוֹכַח אוֹתוֹ, וְהוּא הוֹדָה בְּרַבִּים שֶׁהוּא בְּזֶה אוֹתִי אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵּן אֲנִי לֹא שׁוֹכַח אֶת הַטּוֹבָה שֶׁעֲשִׂה לִי, עֹשֶׂה לִי בְּזִיוּנוֹת הָאָדָם הַזֶּה, הוּא אֲבָל גַּם עֹשֶׂה לִי טוֹבָה גְדוּלָה אֵיךְ אֲנִי יִכּוֹל לְשַׁכַּח אֶת זֶה? מַה הָיָה כְּבָר הַטּוֹבָה, רְצִיתִי לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל וְהָיִיתִי מִמֶּשׁ בְּלִי כֶּסֶף, הוּא הִלּוּהָ לִי שֵׁשׁ מֵאוֹת דוּלָה, וְהַכְרַטִּים עָלָה שְׂמוֹנֶה מֵאוֹת דוּלָה, מְאֵתִים דוּלָר לְקַחְתִּי מִמְּקוֹם אַחַר, בְּקִשִּׁי

הַשְּׂגָתִי אֶת זֶה, יוֹתֵר מִזֶּה לֹא הָיָה לִי, וְאַחַר כֵּן מָה שֶׁסִּבְּלַתִּי בְּשִׁבְלִי
 זֶה אֵל תִּשְׁאַלְוּ! בְּזִיוּנוֹת הַגּוֹנִים, אָבָל אֲנִי לֹא יָכַלְתִּי לְשַׁכַּח אֶת
 הַטּוֹבָה הַזֹּאת, עַד הַיּוֹם אֲנִי לֹא שׁוֹכַח אוֹתוֹ. לִפְנֵי טַבַּת רְאִיתִי אוֹתוֹ
 כִּי חָמִי גַר עִכְשׁוֹ אֶצְלוֹ, הוּא הוֹלֵךְ עִם מִקְל וּכְבֵר בְּקִשֵׁי הוּא יָכוֹל
 לְלַכֵּת, הוּא זוֹכֵר טוֹב טוֹב אֶת הָעוֹלוֹת שֶׁעָשָׂה לִי, אִזּוֹ הֵייתִי עֲנִי לֹא
 הָיָה לִי מִכְּנֻסִים, פֶּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ! הָיָה לִי קָרַע מְאֹד גָּדוֹל בְּמִכְנֻסִים
 וְלֹא יָכְלוּ לְתַפֵּר, אִם זֶה בְּמִקּוֹם חֲבוּר אֶתָּה יָכוֹל לְחַבֵּר אֶת זֶה, אָבָל
 אִם זֶה נִקְרַע בְּאַמְצָע זֶה פְּתוּחַ! רוֹאִים אֶת הַרְגֵל, אָבָל כְּסִיתִי אֶת
 עֵצְמִי, לֹא הָיָה לִי כֶסֶף לְקִנּוֹת מִכְּנֻסִים, עַד עִכְשׁוֹ אֲנִי לֹא שׁוֹכַח, הוּא
 עָשִׂיר גָּדוֹל מְאֹד, מִסִּכֵּן! אֵינְ לֹא יְלָדִים, אֵינְ לֹא אִשָּׁה, כְּלוּם! בְּזַמְנֹו
 הוּא בָּא אֵלַי לְבִכּוֹת שֶׁאַשְׁתּוֹ חוֹלָה וּבָא אֵיזָה מִקְבֵּל וְאָמַר לוֹ שֶׁתִּקַּח
 מְלַח, אָמַרְתִּי לוֹ אוֹי וְאָבוֹי אֵל תִּקַּח אֶת זֶה בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֵן, הוּא
 הִתְחִיל לְצַעַק עָלַי, מָה אַתֶּם יוֹדְעִים? אֲנִי אוֹמֵר לוֹ אֵל תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה!
 תִּאֲבֹד אֶת אִשְׁתְּךָ! הָיָה לָהּ לַחֵץ דָּם גְּבוּהָ מְאֹד, הַשֶּׁכֶל אוֹמֵר שֶׁאֲסוּר
 לְקַחַת מְלַח, אֵיזָה מִקְבֵּל נָתַן לוֹ כּוֹס מְלַח שֶׁתִּשְׁתֶּה אֶת זֶה, הוּא נָתַן
 לָהּ וְרַחֲמָנָא לְצַלֵּן הִיא אֲבָדָה אֶת הַהִפְרָה וְכִכָּה שֶׁכָּבָה אוֹלֵי חֲדָשִׁים
 בְּלֵי הִפְרָה וְנִפְטָרָה, הוּא הוֹדָה לִי, נִפְל לִי עַל הַרְגָלִים וְנִשַּׁק אוֹתִי
 אֵי! אֵיךְ יִדְעֶתֶם? אָבָל מִהָאָדָם הַזֶּה סִבְּלַתִּי הַמוֹן הַמוֹן בְּזִיוּנוֹת,
 בְּקִשֵׁי עָשׂוֹ לִי טוֹבוֹת, אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָכֶם אֲנִי זוֹכֵר וְאֲנִי יָכוֹל
 לְסַפֵּר עַל הַיְדִים כְּמָה פְּעָמִים עָשׂוֹ לִי טוֹבוֹת, לֹא הָיָה דְבָר כְּזֶה,
 תְּמִיד לְמִי שֶׁעָשִׂיתִי טוֹב הוּא עָשָׂה לִי רַע, וְאֲנִי מִקְבֵּל אֶת זֶה בְּאַהֲבָה.
 קָרָאתִי אֶתְכֶם עִכְשׁוֹ כִּי רְצִיתִי לְדַבֵּר כְּמָה דְבָרִים, אָבָל אֲנִי רוֹאֶה
 שְׂאִין זְמַן וְלָכֵן נְדַבֵּר רַק בְּתַמְצִית. כְּשֶׁהֵייתֶם אֶצְלִי מָה הַדְּבָר שֶׁקִּנִּיתִי
 לְכָל אֶחָד? סֵט מִשְׁנָיוֹת! לְכָלֶם! בְּחוֹר אֶחָד אָמַר לִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֵדִין
 אֶת הַמִּשְׁנָיוֹת, רַק אֶת הַמִּשְׁנָיוֹת יֵשׁ לוֹ גַם אֶת הַסִּפָּה שֶׁנִּתְּתִי לוֹ זֶה
 עֵדִין נִמְצָא אֶצְלוֹ. עִכְשׁוֹ הִבֵּאתִי לְכָל הַבַּחֲוָרִים פֶּה מִתְּנָה מִשְׁנָיוֹת,
 מִצָּאתִי אֵיזָה אָדָם שֶׁהוּא הָיָה בְּצָרָה וְרָצָה לָתֵת לִי כֶסֶף, אָמַרְתִּי לוֹ

אָנִי לֹא צָרִיךְ אֶת הַכֶּסֶף! אָמַר לִי מָה אֲנִי יְכוּל לַעֲזֹר לָכֶם? אֲמַרְתִּי לוֹ
אִם אַתָּה רוֹצֵה לַעֲזֹר לִי הִנֵּה אֲנִי עֹכְשׁוֹ בָּא לְאָרֶץ וְאֲנִי הוֹלֵךְ לְקִנּוּת
מִשְׁנִיּוֹת, וּבִקְשׁ שֶׁהוּא רוֹצֵה אֶת הַזְכוּת, הֵיוּ בַחֲוָרִים אֲנִי מְכַרֵּחַ
לְהַגִּיד לָכֶם שֶׁהַשְּׂאִירוֹ אֶת הַמִּשְׁנִיּוֹת אֶצְלִי שְׂמָה עַל הַשְּׁלֶחֶן, אִזְ כָּבֹר
יִדְעַתִּי שְׂמֵהּבַחְוֹר הַזֶּה כָּבֹר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דָּבָר, קָנָה לַעֲצֹמוֹ לְפָנַי
שֶׁהֵלֶךְ נִעְלָמִים חֲדָשׁוֹת, חֲלִיפָה יָפָה, חֲלִצָה יָפָה, לְכוּא הַבִּיתָה לְהִרְאוֹת
לְאִמָּא, לְאָבָא, לְכֻלָּה, וְאֶת הַמִּשְׁנִיּוֹת הוּא הַשְּׂאִיר! יִדְעַתִּי שֶׁהַבַּחְוֹר
הַזֶּה מְסַכֵּן, מָה רְצִיתִי מִהַבַּחְוֹרִים? תִּלְמָדוּ חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתִּרְגוּם
זֶה שְׁלָכֶם, יְבוֹא הַיּוֹם נִעְזֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם וְלֹא יוֹעִיל לָכֶם שׁוֹם דָּבָר,
הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים יֵלְכוּ עַד הַקְּבֹר, הֵם לֹא יִכְנָסוּ אֶתְךָ בְּקִבְרָה, הֵם יִצְעֲקוּ
אָבָא! אָבָא! אֵיךְ עֲזַבְתָּ אוֹתִי? בְּעָלִי! בְּעָלִי! אֵיךְ עֲזַבְתָּ אוֹתִי? וַיִּכְפּוּ
וַיִּכְבוּ, הֵייתִי בְּהִרְבֵּה לְוִיּוֹת, מֵאִזְ שָׂאֵנִי בְּגִיל שְׂמוֹנָה אֲנִי תָמִיד הוֹלֵךְ
לְלוֹיּוֹת, אִזְ רָאִיתִי וְשָׂמַעְתִּי, הֵייתִי פַעַם בְּלוֹיָה כְּזֹאת שֶׁעוֹד לֹא רָאִיתִי,
אָדָם צָעִיר הַשְּׂאִיר תִּשְׁעֵ אוֹ עֶשֶׂר יְתוּמִים, סָבַל עַל הַלֵּב, הַיְלָדִים בָּכוּ
בְּכִיּוֹת כָּאֵלוֹ, אָבָא! אָבָא! זֶה הָיָה קוֹרֵעַ לְבָבוֹת, זֶה הָיָה עִם הַרְהוּרֵי
תְּשׁוּבָה, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם מְגִיל שְׂמוֹנָה אֲנִי הִלְכְתִּי כָּבֹר לְלוֹיּוֹת אִזְ זֶה
כָּבֹר נִחְקַק בְּתוֹךְ הַדָּם שְׁלִי, הֵייתִי הוֹלֵךְ בְּבֵית עֲלָמִין וְרָאִיתִי שֶׁהֵם
מְלוֹיִם אוֹתְךָ עַד הַקְּבֹר, מְסַפִּידִים, מְכַנְיָסִים אוֹתוֹ בְּאֲדָמָה, מְכַסִּים
אוֹתוֹ עִם עָפָר וְזֶהוּ זֶה, עוֹד לֹא רָאִינוּ שֶׁהָאִשָּׁה תִּכְנָס וְתִשְׁכַּב עַל יָד
בְּעָלָה, אוֹ הַיְלָדִים יִכְנָסוּ בְּפָנַי, לֹא! אָבָא אֲנַחְנוּ לֹא עוֹזְבִים אוֹתְךָ,
אֲנַחְנוּ נִכְנָסִים אֶתְךָ שְׂמָה, אֵיךְ דָּבָר כֵּזֶה! אֵיךְ אֶחָד לֹא יְכוּל לְהַבִּין
אֶת זֶה, מְצִיאוֹת! עֲבָדָה! עוֹד לֹא רָאוּ דָּבָר כֵּזֶה, אַתָּה אוֹהֵב אֶת
הָאָבָא? אַתָּה אוֹהֵבֵת אֶת בְּעָלְךָ? אִזְ תִּלְכִּי אִתּוֹ בְּקִבְרָה, אוֹ לְהַפֵּךְ, הַבְּעַל
אוֹהֵב אֶת הָאִשָּׁה? תִּלְךְ אַתָּה בְּקִבְרָה, תִּשְׁכַּב שְׂמָה, אֵיךְ דָּבָר כֵּזֶה! מָה
רוֹאִים? עַד הַקְּבֹר יִלוּ אוֹתְךָ, הַכְּנִיסוּ אוֹתְךָ בְּאֲדָמָה, מְכַסִּים וְהוֹלְכִים
הַבִּיתָה, מָה הֵם עוֹשִׂים? בָּאִים מְשַׁפְּחוֹת וְעוֹשִׂים סְעוּדַת הַבְּרָאָה, אִזְ
רוֹאִים מָה מְלוֹה אֶת הָאָדָם? לְמַדְתָּ כָּל יוֹם חֲמֵשׁ? זֶה לוֹקַח תְּאֵמִינוּ

לי עֶשׂר דְּקוֹת, הַיּוֹם הַתַּחְלָנוּ פְּרִשְׁת שְׁמוֹת, קִצַּת חֲמֵשׁ מְרֵאשׁוֹן עַד
 שְׁנֵי עִם רַש"י וְתַרְגוּם, לְמַדְתִּי! וְשִׁכַּחְתִּי אֶפְלוּ מַה שְׁלַמְדְתִּי, בְּשָׁמַיִם
 לֹא שָׁכַחוּ. לְמַדְתִּי פָּרַק מִשְׁנֵיּוֹת אֶחָד וְשִׁכַּחְתִּי אֶפְלוּ מַה שְׁלַמְדְתִּי,
 בְּשָׁמַיִם לֹא שָׁכַחוּ. בַּיּוֹם הַזֶּה יוֹם רֵאשׁוֹן פְּרִשְׁת שְׁמוֹת לְמַדְתִּי דָּף
 גְּמָרָא, בְּשָׁמַיִם לֹא שָׁכַחוּ. מִי אוֹמֵר אִם הִלְבַּשְׁתִּי תְּפִלִּין וְהִתְפַּלְלְתִּי,
 זֶה הִיָּה מְלֵא מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת? אֲבָל הִתְפַּלְלְתִּי! מִנְּחָה עַרְבִית בְּקִשֵּׁי
 הִתְפַּלְלְתִּי? אֲבָל הִתְפַּלְלְתִּי! בָּא אֵלַי אַבְרָךְ בְּשַׁעַה שְׁלֹשׁ אַחַר הַצְּהַרִּים
 הוּא רָץ לְהַפְצָה, שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ שְׁחָרִית הִתְפַּלְלְתָּ? לְאַבְרָךְ הַזֶּה הִיָּה
 צְרִיךְ לְהִיּוֹת פֶּלֶא לְמָה מוֹהֲרָא"ש שׁוֹאֵל אוֹתוֹ דְּבַר כְּזֶה? אִזּוֹ הוּא
 עוֹנֶה לֹא! רַק הִנְחִיתִי תְּפִלִּין הֵייתִי שְׁבוּר, אֲמַרְתִּי לוֹ לָךְ מִהֵר תְּנִיחַ
 עוֹד פַּעַם תְּפִלִּין, וְתֵלֶךְ לְהִתְפַּלֵּל עִכְשָׁו, אִף שֶׁזֶה מְזַמֵּן עֲבַר זְמַן תְּפִלָּה
 לֹא שִׁיךְ, תִּתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל, זֶה בְּעֶצְמוֹ הִיָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת חַדוּשׁ מֵאִיפָה
 הוּא יוֹדֵעַ שְׁאֲנִי לֹא הִתְפַּלְלְתִּי? לֹא נִכְנַס לְזֶה, אֲבָל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׁכָּל
 הִנְחִיתִי תְּפִלִּין הַיּוֹם? הִתְפַּלְלְתִּי שְׁחָרִית? מִנְּחָה? בְּרוּךְ הַשֵּׁם! אֶחָד
 הוֹלֵךְ לַעֲבֹד, לֹא גוֹנֵב לְשָׁנִי, אֶחָד לֹא עוֹשֶׂה עוֹלָה, לֹא רַב עִם אִשְׁתּוֹ,
 אִשָּׁה צוֹעֶקֶת, בּוֹכָה, מְרַגֵּיעִים אוֹתָהּ! סוּף כָּל סוּף אִשָּׁה עִכְשָׁו יִלְדֶה,
 אוֹ יֵשׁ אִיזָה צָרָה בְּבֵית צְרִיכִים לְנַחֵם אֶת הָאִשָּׁה, לֹא לְשַׁפֵּךְ עוֹד
 מֶלֶח, מַה לְמַדְתִּי אֶתְכֶם כָּל הַשָּׁנִים? חֲבָל יְבוֹא יוֹם שֶׁתִּתְחַרְטוּ שְׁלֹא
 צִיְתֶם, אִם הֵייתִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם שֶׁתַּעֲמְדוּ עַל הָרֵאשׁ עִם הָרַגְלִים
 לְמַעְלָה, אִזּוֹ אֲנִי חָנוּ לֹא יְכוּלִים, תִּרְאֶה! כִּמָּה אֲנִי חָנוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד? אוֹ
 תִקַּח שֶׁק אֲבָנִים וְתַרוּץ קִילוּמֶטֶר וְתַחֲזֹר, אֲנִי לֹא יְכוּל, סָךְ הַכָּל כִּמָּה
 פְּסוּקִים חֲמֵשׁ, פָּרַק מִשְׁנֵיּוֹת, גְּמָרָא אֶפְלוּ בְּגֵרְסָא, יֵשׁ לָךְ אִשָּׁה תְּכַבֵּד
 אוֹתָהּ, הִיא צוֹעֶקֶת, הִיא צוֹרַחַת, הִיא מוֹצִיאָה אֶת כָּל הָעֲצָבִים עָלֶיךָ,
 תִּרְגִּיעַ אוֹתָהּ בְּשִׁקְט וּסְתָם הִיא סוֹבְלַת, סוּף כָּל סוּף זֶה אִשְׁתְּךָ וְאוֹתָהּ
 אִתָּה צְרִיךְ לְחִיּוֹת, לְמָה שְׁלֹא יִהְיֶה בְּאִהְבָה? לְמָה צְרִיכִים לָרִיב? זֶה
 לֹא יוֹתֵר יְפָה שְׁאַתָּה הוֹלֵךְ אִתָּה בְּצוּרָה יְפָה? הִיא צוֹעֶקֶת כִּי עוֹבֵר
 עָלֶיךָ, בָּא תַחֲיֶה חַיִּים נְצַחִיִּים, חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, חַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא,

זֶה לַמִּדְתֵי אֲתֶכֶם בְּרוּךְ הַשֵּׁם. אֵלֹהֵי הַתְּלִמִּידִים שְׂצִיתוּ אוֹתִי יֵשׁ לָהֶם
 גַּן עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵלֹהֵי שְׁהִיּוּ חֲכָמוֹלוֹגִים הֵם סוֹבְלִים, בּוֹדְאֵי גַם
 אֲנִי סוֹבֵל, כּוֹאֵב לִי, זֶה הַתּוֹצֵרֶת שֶׁהוֹצֵאתָ? כָּל נֶגֶר, כָּל סַנְדֵּלָר שֶׁעוֹשֶׂה
 נַעֲלִים וְהַנַּעֲלִים לֹא יֵצְאוּ לוֹ, הוּא עֹבֵד כָּל כָּךְ קָשָׁה עַל זוּג נַעֲלִים,
 פֶּעַם לֹא הָיָה בֵּית חֲרָשֶׁת עָשׂוּ אֶת זֶה עִם הַיְדִים, אֲזִי אִם עֹבֵד לַעֲשׂוֹת
 זוּג נַעֲלִים וְזֶה לֹא הִצְלִיחַ לוֹ הוּא אוֹכֵל אֶת עֲצָמוֹ, תִּרְאֶה! הַשְּׂקֵעֵתִי
 כָּל כָּךְ הִרְבֵּה וְזֶה לֹא הִצְלִיחַ, לְהַבְדִּיל אֶלְפֵי הַבְּדִלוֹת בְּאֵין עֵרֶךְ
 כָּלֵל, מְקִימִים זוּג, עַד שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתָם לַחֲתֻנָּה רְאוּ מְרוֹרוֹת, וְאַחַר כָּךְ
 שְׂמַתְחַתְנִים רוֹאִים שְׂזָה לֹא מִצְלִיחַ, זֶה כּוֹאֵב! זֶה שׁוֹרֵף! אֲנִי מְכָרָח
 לְהַגִּיד לָכֶם לִי זֶה שׁוֹרֵף, כִּי אֶצְלִי אַתֶּם כְּמוֹ יְלָדִים, אֲבָל פֹּה יֵשׁ
 חֶסְרוֹן גְּדוֹל, אֲנִי מְכָרָח לְהַגִּיד לָכֶם כְּכֹל שֶׁהֵייתִי יוֹתֵר קְרוֹב אֲלֵיכֶם,
 כָּךְ זִרְקֶתֶם עָלַי יוֹתֵר אֲבָנִים וְקִלְפוֹת וְהַתְּבִיטִי, וְאִיךְ שֶׁעוֹבֵר יוֹם, אִיךְ
 שֶׁעוֹבֵר שָׁבוּעַ, אִיךְ שֶׁעוֹבֵר חֹדֶשׁ, אִיךְ שֶׁעוֹבֵר חֲצֵי שָׁנָה שָׁנָה,
 שׁוֹכְחִים כְּבָר, הוּא עֹשֶׂה לִי טוֹבָה? הוּא עֹשֶׂה לִי רַע! אֲנִי זוֹכֵר הוּא
 צָעֵק עָלַי תִּצַּא מִהַמַּטָּה, נוּ! מָה אֲנִי יַעֲשֶׂה? אֲנִי צָרִיךְ לְהַעִיר אוֹתָךְ,
 וּמְכָל שְׂכֵן בָּא אַחַד שֶׁמְצַדֵּד הֵייתִי עַד עֲכָשׁוּ בְּחוֹר רֶוֶק, פְּתֹאוֹם אַתָּה
 עוֹזֵב אֶת זֶה וְאַתָּה רֵץ אֶל הַהוּא? הוּא נוֹתֵן לִי! מָה הוּא נוֹתֵן? בִּינֵינוּ
 מָה? תִּגִּיד לִי! אֲבָל לְזֶה צָרִיכִים מַח נָקִי. אֲנִי מֵאֵד מְקוֹנָה לְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא הוֹלְכֵתִי אֲתֶכֶם שׁוֹלֵל, עֲזַרְתִּי לָכֶם עִם אִשָּׁה וַיְלָדִים,
 סַכְנָתִי אֶת עֲצָמִי, הָעֵקֶר שֶׁיְהִיָּה לָכֶם טוֹב, שְׂאֲנִי יִתְאַר שְׂאֲחֵר כָּךְ
 יִתְהַפֵּךְ הַגִּלְגָּל? זֶה לֹא תֵאָרְתִי זֶה כּוֹאֵב! אַתָּה עוֹזֵר לְאָדָם, תִּגִּיד לִי
 אֵיפֹה קִצֵּת הַכֶּרֶת הַטוֹב? אֲנִי כְּבָר לֹא רוֹצֶה שׁוּם דְּבָר רַק דְּבָר אַחַד.
 הִנֵּה הַיּוֹם זֶה הַיּוֹם הֵרֵאשׁוֹן שֶׁל שׁוֹכְבֵי"ם, אִם הֵייתֶם יוֹדְעִים מָה זֶה
 שׁוֹכְבֵי"ם שׁוֹבּוּ בְּנִים שׁוֹכְבֵי"ם, מוֹהֲרֵנִ"ת ז"ל אָמַר בְּכֹל יוֹם, יוֹם
 תְּהִלִּים, תִּתְאַמְנֵנוּ לִי יוֹם תְּהִלִּים לּוֹקַח רַק עֲשָׂרִים דְּקוֹת, אוּ מְקַסִּימוּם
 חֲצֵי שָׁעָה, הוּא אָמַר כָּל יוֹם כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ יוֹם תְּהִלִּים, הוּא גָמַר
 כָּל שָׁבוּעַ אֶת הַתְּהִלִּים, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה הוּא גָמַר פְּעָמִים בְּשָׁבוּעַ

אֶת הַתְּהִלִּים, אָמַר אֶת הַיּוֹם תְּהִלִּים פְּעַמִּים, זֶה הָיָה בַיּוֹם אֱלוֹל, בַּיּוֹם הַסְּפִירָה, וּבַיּוֹם שׁוֹבְבֵי"ם, יַמֵּי אֱלוֹל זֶה יָמִים שֶׁל תְּשׁוּבָה שֶׁל בֵּין אָדָם לְמָקוֹם, אֲנִי מִפְּחַד יִהְיֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה וַיִּכְתְּבוּ אֶת גְּזֵר הַדִּין עָלַי, מִי לְחַיִּים וּמִי לְמוֹת, אָדָם מִפְּחַד! עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בֵּין אָדָם לְמָקוֹם, יַמֵּי הַסְּפִירָה עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, כִּי תִלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא הִרְגוּ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר לֹא יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה רַק כְּשֵׁישׁ אֶהְבֶּה, אִי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד תּוֹרָה רַק כְּשֵׁישׁ אֶהְבֶּה, אִם חָסַר אוֹת אֶחָד בַּתּוֹרָה כָּל הַתּוֹרָה פְּסוּלָה, כָּל יְהוּדֵי הוּא אוֹת בַּתּוֹרָה, יַמֵּי שׁוֹבְבִים זֶה בְּיַחַד, בֵּין אָדָם לְמָקוֹם וּבֵין אָדָם לְחֵבְרוֹ, לְמָה? אִם אָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִית חֵס וְחִלְלִילָה וְעוֹבֵר עַל אֲסוּר נְדָה, הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ אוֹמֵר שְׂצָרִיךְ לְצוּם נ"ט תַּעֲנִיּוֹת רַק עַל נְדָה, זֶה כֶּרֶת הַשֵּׁם יִשְׁמַר, אַתֶּם יוֹדְעִים? זֶה לֹא מִשְׁחָק! הַגְּמָרָא בְּשִׁבְתָּ מִסְּפֵרְתָּ דְבָר מְאֹד מְאֹד חֲרִיף, הִיָּתָה אִשָּׁה שֶׁהִלְכָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת עִם תְּפִלִּין וְעַם הַטְּלִית וְצוּעֶקֶת וְצוֹרְחַת, הִנֵּה זֶה הַתְּפִלִּין שֶׁל בְּעָלִי! זֶה הַטְּלִית שֶׁל בְּעָלִי! הוּא לְמַד כָּל כֶּךָ הִרְבֵּה תּוֹרָה, וְהָיָה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְשִׁמְשׁ חֲכָמִים, לְמָה הוּא מֵת כָּל כֶּךָ צָעִיר? וּמִתְאוֹנְנֵת עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵף אֶחָד לֹא יָדַע מַה לְהַגִּיד לָהּ, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יָדְעוּ מַה לְהַגִּיד לָהּ, הִנֵּה! זֶה הַתְּפִלִּין! אִזְּ הָיוּ הוֹלְכִים כָּל הַיּוֹם עִם תְּפִלִּין, בְּעָלִי לְמַד כָּל כֶּךָ הִרְבֵּה תּוֹרָה לְמָה מְגִיעַ לוֹ? אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים שְׁלֹא יָדְעוּ לַעֲנוֹת לָהּ, עַד שֶׁבָּא אֵלֶיהָ הַנְּבִיא וְשׁוֹאֵל אוֹתָהּ, תִּגִּידִי כְּשֵׁאתָ נְדָה בְּעַלְךָ נִגַּע בְּךָ? חֵס וְחִלְלִילָה, נְדָה זֶה חֲמוּר. הֲרַמְב"ן אוֹמֵר לְמָה קוֹרִים לְזֶה נְדָה? לְשׁוֹן מְנַדָּה, כְּשֵׁאִשָּׁה נְדָה זֶה מְאֹד חֲמוּר. בַּיּוֹם לְבוֹנִיךָ אֵיךְ הוּא הָיָה? שְׁזָה הַשְּׁבַע יָמִים שֶׁהִיא סוֹפֶרֶת, אֲמָרָה הָאִשָּׁה לֹא נִזְהַרְנוּ כָּל כֶּךָ, עָנָה וְאָמַר אֵלֶיהָ בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁהִרְגוּ לְזֶה. אִזְּ בַּיּוֹם לְבוֹן הֵם לֹא עָשׂוּ שׁוּם דְּבָר, רַק לֹא נִזְהָרוּ, כָּל כֶּךָ חֲמוּר, מִי יְכוּל לְהַגִּיד שֶׁהוּא נָקִי מִזֶּה בְּעֵת הַנְּדָה? צוֹחֲקִים, אֵי! רוֹאִים חֲלוּנִים הֵם עוֹשִׂים כִּיף, חַיִּים, רְאִינוּ הִרְבֵּה פְּעַמִּים פְּתָאוּם מִתְהַפֵּךְ רֶכֶב וְנוֹפֵל בְּוָאֲדִי, וְרַחֲמָנָא

לְצֶלֶן וְהַשֵּׁם יִשְׁמַר, הֶרְכַּב עוֹלָה בְּאֵשׁ. שׁוֹמְעִים מַעֲשִׂים בְּכֹל יוֹם
 אֲנָשִׁים נְהַרְגִים, נַעֲשִׂים חוֹלִים, אֶף פְּעַם לֹא תִדַע לָמָּה זֶה, הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, אָה! זֶה לֹא יִקְרָה לִי, מָה אֲתָדָךְ?!
 יֵשׁ עוֹזֵן שְׂאוֹמֵר הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ שְׁצָרִיךְ לְצוּם רג"ל תַּעֲנִיּוֹת עַל
 הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אוֹמֵר הִרְאִשִׁית חֲכָמָה בְּשַׁעַר הַקְּדוּשָׁה פָּרַק ב',
 הַיּוֹם אֵין אֶחָד שִׁיְהִיָּה נָקִי מִזֶּה, אַתֶּם יוֹדְעִים מִי הִיָּה הִרְאִשִׁית
 חֲכָמָה? הוּא הִיָּה לְפָנַי אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה, הוּא הִיָּה גֵר
 בְּצַפֶּת, הוּא הִיָּה הַתְּלִמִּיד שֶׁל רַבִּי מִשֶּׁה קוֹרְדִּבִּירוֹ בְּזִמְנֵן שֶׁל הָאֶרֶץ
 הַקְּדוֹשׁ. בְּצַפֶּת הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ הִיָּה הַרְבֵּי, הַבֵּית יוֹסֵף הִיָּה הַרְבֵּי,
 הַחֲרָדִים הִיָּה הַשֶּׁמֶשׁ, הָאֱלֹשִׁיךְ הַקְּדוֹשׁ הִיָּה הַבַּעַל דְּרִשׁוֹן, רַבִּי שְׁלֹמֹה
 אֶלְקָבֶץ אָמַר לָכֵה דוֹדִי, הוּא הִיָּה הַפִּיטֵן, כָּלֶם קְדוּשִׁים, כָּלֶם טְהוּרִים,
 זֶה מַה שֶׁהִיָּה, רַבִּי אַבְרָהָם גִּלְנֵטִי הִיָּה הוֹלֵךְ לְהַעֲרִיר בְּחֻצוֹת וְהַעֲרִיר
 אֶת כָּל הָעִיר, וְאֲנָשִׁים נָשִׁים וְטָף בָּאוּ לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּחֻצוֹת, עַד כִּדִּי
 כִּךְ הִיָּה קְדוּשָׁה וְטְהָרָה, וְלִהְבֵּדִיל אֶלְפֵי הַבְּדִלוֹת הַעֲרֵבִיוֹת הִלְכוּ
 מְכוּסוֹת שָׂרָק אֶת הָעֵינַיִם רָאוּ, מְכַסּוֹת עִם שְׂמֻטָּס עַל כָּל הַגּוּף, לֹא
 הִיָּה דְבַר כְּזֶה פְּרִיצוֹת, לֹא הִיָּה אֵינְטֵרְנֵט, לֹא הִיָּה טֵלֶפּוֹן, הִיָּה מְכַשִּׁיר
 שֶׁהוּא מְקַלֵּט אוֹתִי? שִׁישְׁמַעוּ אוֹתִי? לֹא הִיָּה דְבָרִים כְּאֵלוֹ! וְאֶף עַל
 פִּי כֵן אוֹמֵר הִרְאִשִׁית חֲכָמָה, תִּסְתַּכְּלוּ בְּשַׁעַר הַקְּדוּשָׁה פָּרַק ב', בְּזִמְנֵן
 הַזֶּה אֵין אָדָם אֶחָד שִׁיְהִיָּה נָקִי מִהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, מָה אֲנַחְנוּ
 נִגִּיד? עַכְשָׁו בְּאַמַּת אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבִים לְפָנַי הָאֶרֶץ קְדוּשָׁה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא פֹה, וְאֲנַחְנוּ בֵּימֵי שׁוֹבְבִים, מִי יִכּוֹל לְהַגִּיד שֶׁהוּא נָקִי מִזֶּה?
 אוֹמֵר הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ עַל כָּל חֲטָא צְרִיכִים לְצוּם פ"ד תַּעֲנִיּוֹת וְזֶה
 עַל פְּעַם אַחַת, עַכְשָׁו אִם עֲשִׂיתָ עֲשֵׂר פְּעָמִים, זֶה שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת
 וְאַרְבָּעִים צוּמוֹת, יֵשׁ לָנוּ כַּח שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים יוֹם לְהַתְּעַנּוֹת?
 זֶה עֲשֵׂר פְּעָמִים, כַּמָּה זֶה מְאֹה פְּעָמִים? שְׁמוֹנֶה אֶלְפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת,
 תַּעֲשׂוּ חֲשׁבוֹן כַּמָּה שָׁנִים צְרִיכִים לְחִיוֹת כִּדִּי לְצוּם? שְׁמוֹנֶה אֶלְפִים
 וְאַרְבַּע מֵאוֹת צוּמוֹת, וְזֶה רַק לְמֵאָה פְּעָמִים, אֵין מְסַפִּיק שָׁנִים, לָמָּה?

כִּי שִׁבַּת אָסוּר לְצוּם, חַג אָסוּר לְצוּם, בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ אָסוּר לְצוּם, חֲנֻכָּה אָסוּר לְצוּם, פּוּרִים אָסוּר לְצוּם, אֶז יֵרֵד הַמּוֹן יָמִים בְּשָׁנָה, נִשְׁאָר שָׁמָּה מָאתַיִם יוֹם בְּשָׁנָה, אַתָּה יָכוֹל לְצוּם כָּל יוֹם וַיּוֹם? וְזֶה רַק מֵאָה פְּעָמִים, וְאַתֶּם כָּלְכֶם יוֹדְעִים שֶׁזֶּה לֹא מֵאָה פְּעָמִים. בָּא רַבֵּנוּ ז"ל וְאוֹמֵר אֲנִי הִחְלַפְתִּי אֶת הַכֹּל עִם בְּזִיוּנוֹת, אִם יִהְיֶה לָכֶם בְּזִיוֹן זֶה כְּפֶרֶת עוֹנוֹת, בָּא רַבֵּנוּ ז"ל וְאוֹמֵר בְּזֶה שְׂמֻקָּרְבִים עוֹד יְהוּדֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְחַל לְחַטָּאִים שְׁלֵנוּ, כְּתוּב בְּחַי מוֹהֲר"ן כְּשֻׂמְקָרְבִים עוֹד יְהוּדֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְחַל לָהֶן, בְּשִׁבְלֵי זֶה לְקַחְתִּי אֶת עֲצָמֵי כָּל כֶּף חֲזֵק לְהַדְפָּסָה, רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת) תִּקְוֶן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה לְקָרֵב אַחֲרֵים, לְמָה הוֹלֵךְ לִי כָּל כֶּף בְּחַיִּים לְזִכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל? הַיּוֹם עוֹבֵר עַל הַנֶּעֱר מַה שְׁעוֹבֵר, וְצָרִיכִים לְהַפִּיץ אֶת הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, הַתִּקְוֶן הַכִּי גָדוֹל זֶה שְׂסוּבְלִים עַלְבּוֹנוֹת וְצָרִיכִים לְשַׁתֵּק, לֹא אַחַד, וְלֹא שְׁתֵּים, וְלֹא עֶשֶׂר, וְלֹא מֵאָה, שׁוֹאֲלִים אוֹתִי! הִנֵּה הַיּוֹם הִזֵּה אֲצִלִּי אֲבָרְךָ מְקַבֵּל, כִּנְרָאָה שְׂסוּבֵל הַרְבֵּה, אֵיךְ אַתֶּם מְחַזְקִים מַעְמָד? אַחֲרֵי כָּל כֶּף הַרְבֵּה בְּזִיוּנוֹת וְעַלְבּוֹנוֹת? הַשֵּׁם יִשְׁמַר, אַתֶּם יוֹדְעִים אֵיזֶה בְּזִיוּנוֹת? לְפָנַי עוֹרֵךְ דִּין, לְפָנַי אֲנָשִׁים לְבוֹא לְהַכְנִס וְלְהַתְפַּרֵץ עָלֶיךָ, וּמִי? מַה הוּא אָמַר? אֲבֵא! אֲמֵא! אִם אַתֶּם לֹא יוֹצֵאִים מִפֶּה אֲנִי מְחַיֵּג לְמִשְׁטָרָה, תַּעֲוּפוּ מִפֶּה! מַה עֲשִׂיתִי? מִי שֶׁהִיָּה שָׁמָּה רָאָה אֵיךְ אֲנִי בְּכִיתִי וְאַשְׁתִּי בְּכַתָּה, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם הִיא תִּחְזֹר פֶּעַם מְרַב בּוֹשָׁה, הִיא הִלְכָה לְשִׁתִּי רוֹפְאִים, אֲנִי יִצְאֵתִי מִחֲדָר הַמִּתְנַה, שָׁמָּה רוֹאִים אֶת הַבַּיִת עַלְמִין, יִשְׁבְּתִי וּבְכִיתִי, "רַבֵּנוּ שֶׁל עוֹלָם הִנֵּה אֲנִי מְקַבֵּל אֶת זֶה לְכַפֵּר עוֹנוֹת, מַה אֲנִי יָכוֹל יוֹתֵר מִזֶּה לַעֲשׂוֹת", שׁוֹאֲלִים אוֹתִי אֵיךְ הִחַזְקַתֶם מַעְמָד? אֶז אֲנִי יִגִּיד לָכֶם אֵיךְ הִחַזְקַתִּי מַעְמָד, בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְמִדַּתִּי הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְיִדְעַתִּי מַה שְׂרַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר שְׂבֻזָּה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְהַתְחַזֵּק, כְּשֶׁהִיִּתִי בְּגִיל שְׁלָכֶם תֵּאֱמִינוּ לִי הִיָּה לִי עֲנִיּוֹת כְּזֶה, אֲנִי מְדַבֵּר כְּבָר אֲלֵיכֶם שְׂאַתֶּם אֲבָרְכִים שֶׁהִתְחַנַּנְתֶּם, לֹא הִיָּה לִי חֲתִיכַת לְחֵם לְתַת לִילָדִים שְׁלִי, לֹא

הִיָּה לִי חֶלֶב, רָצוּ לְהַעִיף אוֹתִי מִהַדִּירָה, אָבֵל יִדְעֵתִי דָבָר אַחַד
הַכְּתַבְתָּ שְׁלִי זֶה רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִרְבֵּה בְּכִיתִי לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. כְּשֶׁלֹּא הֵייתִי יָכוֹל לְהַכְנִס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שָׁלֹשׁ שָׁנִים דָּחֲקוּ עָלַי,
אָנִי מֵאֲמִין רַק בַּתְּפִלָּה שֶׁפָּעֵלוּ הַנְּשִׁים, הֵן סָחֲבוּ אוֹתִי לְאוֹמֶן כִּי רָצוּ
לְרֹאוֹת אוֹתִי, הַבְּכִיּוֹת שֶׁהֵם בָּכוּ בְּצִיּוֹן שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל עָלוּ לְרִקְיָע, הֵרִי
הֵם עֲמָדוֹ בַּחוּץ וְשָׁמְעוּ אוֹתָן בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת, הָיוּ צְעָקוֹת, בָּאֲנוּ אֶל
צִיּוֹן שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, זֶה הֵרִי חֶדֶר קָטָן, נִדְחֲקוּ רַב הַנְּשִׁים שָׁם מִמֶּשׁ
כְּמוֹ סַרְדִּינִים עִם כָּל הַבְּכִיּוֹת, עִם כָּל זֶה נִשְׁכַּבְתִּי עַל הַצִּיּוֹן שֶׁל
מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, תָּמִיד הִיָּה לִי חֲבוּר וּמְשִׁיכָה לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, כִּי לְמַדְתִּי
הֵמוֹן הֵמוֹן פְּעָמִים לְקוֹטֵי הֶלְכוֹת, זֶה לֹא יְכוּלִים לְהַסְבִּיר, זֶה מָה
שֶׁמַּחְזִיק אוֹתִי עַד עַכְשָׁו, נִזְכַּרְתִּי מָה שֶׁעָבַר עַל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שֶׁלְקַחוּ
אוֹתוֹ לְבֵית סֹהַר שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, רָדְפוּ אוֹתוֹ, דְּבָרוּ עָלָיו כָּל דְּבָר אֲסוּר,
כָּל הָעִיר דְּבָרוּ עָלָיו, וְרַק רָצוּ לְהַרְג אוֹתוֹ עַל לֹא דְבָר, מָה הוּא כָּבֵר
עָשָׂה? נִשְׁכַּבְתִּי אֶצֶל הַצִּיּוֹן שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל וּבְכִיתִי הֵמוֹן לְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, מָה בְּכִיתִי? אָנִי חוֹשֵׁב שֵׁישׁ וִידִיאוֹ, כְּשֶׁקָּמְתִי אָנִי הֵייתִי
כוֹלֵי רְטוּב, קָמְתִי מֵהָר, לֹא שָׁמְתִי לֵב שֶׁכָּל כֶּף הִרְבֵּה נָשִׁים נִדְחֲקוּ
בְּלֶם בְּתוֹךְ הַצִּיּוֹן, מִמִּילָא אָנִי לֹא שָׁמְעֵתִי אֶת הַקוֹלוֹת שֶׁלָּהֶם, הֵייתִי
בְּמַקוֹם אַחֵר לְגַמְרִי, כָּל הַצִּיּוֹן שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הִיָּה מְלֵא דְמַעוֹת
כְּמוֹ שֶׁשָּׁפְכוּ כַּמָּה דְלִיִּים מֵיָם, יִצְאֵתִי וּבְרַחֲתִי. הַכְּתַבְתָּ שְׁלִי זֶה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מָה אָנִי רוֹצֵה לְהַגִּיד לָכֶם? אֵין לָכֶם אָף אַחַד! רַק
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָנִי לֹא מֵאֲחַל לָכֶם שׁוּם רַע, חַס וְחִלְלָהּ,
אֲדַרְבֶּה! וְכִי אֲבֹא רוֹצֵה אֶת הָרַע מֵהֵבֵן שְׁלוֹ? הוּא רוֹצֵה רַק אֶת
הַטוֹב שְׁלוֹ, אֲפִלוּ הֵבֵן מוֹרַד נֶגֶד הָאֲבֹא, הָאֲבֹא רוֹצֵה אֶת הַטוֹב שֶׁל
הֵבֵן, אַתֶּם אֵלוֹ שֶׁלְמַדְתֶּם אֶצְלִי. אַתֶּם מִמֶּשׁ כְּמוֹ יְלָדִים שְׁלִי, אַתֶּם לֹא
יְכוּלִים לְהֵאֲמִין לָזֶה, אַתֶּם לֹא יְכוּלִים לְהִבִּין אֶת זֶה, אָבֵל מְסַרְתִּי אֶת
נַפְשִׁי בְּשִׁבְלֵיכֶם, כְּמַעַט שֶׁקִּבַּלְתִּי אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בֵּית סֹהַר, בְּשִׁבְלִי
מָה? גִּנְבְּתִי? בְּרוּךְ הַשֵּׁם תֵּאֲמִינוּ לִי כָּל הַכֶּסֶף שֶׁתָּרֵאוּ אֲפִלוּ אָנִי לֹא

סופר את זה, אני נותן את זה למישהו שישפור וזה הולך ישר למדפיס, אני לא לוקח, אני רק אומר ובזה אני אסיים דבר אחד מה שראיתי, ראיתי הרבה מקרים מזעזעים, מה שאני שומע ביום אחד אדם אחר היה משתגע, בא אלי בחור בגיל שבע עשרה ובכה כמו תינוק, ואמר לי מהרגע שנעשיתי בר מצוה מאותו יום נחליתי, ארבע שנים רק נתוחים ונתוחים, החזירו לו כליה, עשו לו רחמנא לצלן השתלת כליה וזה לא הצליח, ודיאליזה וכו', הוא השכיב את עצמו על הרצפה ובוכה ובוכה, למה מגיע לי דבר כזה? הוא סך הכל בן שבע עשרה, נקרע הלב, אתם יודעים מה שחשבת, חבל שכל אלו האברכים לא ראו את זה, תראו מה קורה? מספן, בחור טוב, בחור עדין, בחור עם מדות טובות, האבא והאמא לא יכלו להגביה אותו, ונסו להרגיע אותו האחיות, האח, למה מגיע לי דבר כזה? והוא בוכה! למה? מה יכולים לענות לו? אבל אני חשבת רבוננו של עולם, תלמידים יקרים! אני עזרת לך בחיים, מסרתי את נפשי בשבילכם פשוטו כמשמעו, נתתי את החיים שלי בשבילכם, אני לא מבקש ממכם שום דבר, אל תצחצחו לי את הנעלים אני לא מבקש את זה, אל תנשק לי את היה, רק דבר אחד אני מבקש אל תדבר עלי רע, אני חושב שלא מגיע לי, אני לא מבקש ממכם כסף, הקדוש ברוך הוא יתן לי כסף, תאמינו לי שהיו עשירים גדולים אצלי, הנה פה היום הגיע כבר אוצר הקנטרסים, אוצר האמונה שלשים אלף, אני חייב על זה המון כסף והדפסתי, יש מחסנים מלאים של קנטרסים מלאים ספרים, עכשו אין תרוץ שלוקחים כל כך הרבה כסף, אין תרוץ! הכל ממש בזול, מצאתי מדפיס שמדפיס לי את זה ממש בזיל הזול, אבל בזיל הזול זה גם כן כסף, ללכת לעזר ליהודים, לקרב יהודים, אתם יודעים איזה זכות זה? הרי אנחנו צריכים לצום, פגמנו בברית אנחנו צריכים לצום! אחד בא על נדה, שפחה, גוייה, זונה, רחמנא לצלן, פעם צריכים לתקן את

זֶה, לְמָה אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לַחֲכוֹת עַד אַז? פִּרְשֵׁתִי לָכֶם מֵה שְׁאָמַר רַבִּי
 מֵאִיר מִפְּרִימְשָׁלָאן, "לְגִזֹר יָם סוּף לְגִזְרִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ", הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵם עָלֵינוּ, הוּא גּוֹזֵר לָנוּ חֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת אֶת הַיְסוּרִים
 עַד הַיּוֹם הַסּוֹפִי, זֶה "כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ" שְׁאֲנַחְנוּ לֹא צָרִיכִים לְסַבֵּל.
 כָּל יוֹם יוֹצְאִים וּמְפִיצִים, עוֹזְרִים לַיהוּדִים זֶה תְּקוּן מְאֹד גָּדוֹל, הִנֵּה
 אֲנִי יָגִיד לָכֶם רַק דְּגָמָא אַחַת, אֶתְמוֹל בְּלִילָהּ, פֶּה הָיָה שְׁתִּים, שָׁמָּה
 בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית הָיָה שָׁבַע, צִלְצַלְתִּי וְדַבַּרְתִּי עִם כָּל בַּחּוֹר בְּנִפְרָה, מֵה
 קוֹרָה? אֵיךְ עָבַר שָׁבַת? הָיָה לָךְ אֵיפֶה לְאָכֵל? מֵה עָשִׂיתָ? לְכָל בַּחּוֹר!
 תִּרְאוּ בְּמָקוֹם אַחֵר, חֲב"ד, הַרְבֵּי כָּבֵד נִפְטָר לְפָנַי עֶשֶׂר שָׁנִים, וְתֵאמְרוּ
 לִי לֹא קָבְלוּ מִמֶּנּוּ אֶחָד מִמִּילִיּוֹן, אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד אֶת זֶה לְפָנַי הָאֲרוֹן
 קֹדֶשׁ מֵה שֶׁהַתְּלַמִּידִים קָבְלוּ מִמֶּנִּי עַד כְּדֵי כֶּף, אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד אֶת
 זֶה בְּרַבִּים! קֹדֶם כָּל קַבְלַת אִשָּׁה! הוּא דָּאָג לָךְ לְאִשָּׁה? הוּא אָמַר לָךְ
 בְּרַכָּה וְהִצְלַחַה! הִזְכִּיר אוֹתָךְ עַל הַצִּיּוֹן! הוּא הֵעִיר אוֹתָךְ? הוּא דָּאָג
 שְׁתִּלָּךְ לְשַׁכְּב? הוּא דָּאָג שְׁיִהְיָה לָךְ מְלַבּוֹשׁ? הוּא דָּאָג שְׁיִהְיָה לָךְ
 אָכֵל? הוּא דָּאָג שְׁיִהְיָה לָךְ מְשֻׁהוּ? הוּא דָּאָג שְׁיִהְיָה לָךְ שְׁלוֹם בֵּית?
 אֵיךְ שֶׁהֵם נִתְקַבְּצוּ הַשָּׁנָה אֲנִי מְאֹד מִתְפַּעֵל מֵהֶם, אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד
 לָכֶם כָּל הַכְּבוֹד, אֵיךְ שֶׁנִּתְקַבְּצוּ יַחַד בְּאַהֲבָה, זֶה הַרְבֵּי שְׁלֵנוּ, רַבִּים לֹא
 מְבִינִים אִידִישׁ, הוּא דְּבַר בְּאִידִישׁ, גָּמַר שִׂיחָה, לְחִיִּים! אֲנִי חֵס
 וְשְׁלוֹם לֹא רוֹצֶה לְהַשְׁפִּיל אֶת אֶף אֶחָד, אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְהַכְּנִס בְּתַחוּם,
 אֲבָל זֶה מֵה שֶׁקָּבְלוּ, לְחִיִּים וְלְבָרָכָה! אַתֶּם לֹא הֵייתֶם מַחְזִיקִים
 מְעַמָּד שְׁמָה, הֵייתֶם בּוֹרְחִים, אֶף עַל פִּי כֵן אֶת הָאֲהָבָה בֵּינֵיהֶם, אֵיךְ
 שֶׁהֵם עָזְרוּ אֶחָד לְשֵׁנִי וְעוֹזְרִים אֶחָד לְשֵׁנִי, אֲנִי לֹא אוֹמֵר שְׁאִין מַחְלֶקֶת
 שְׁמָה, כִּי יֵשׁ מַחְלֶקֶת, אֲבָל אֲנִי רַק אוֹמֵר עֲצֵם זֶה שֶׁהִתְאַחַדוּ יַחַד זֶה
 גַּם מֵה שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, לְכָל הַפְּחוֹת קַבְלַתֶּם מִמֶּנִּי! אֲנִי מְבַקֵּשׁ
 מִמְּכֶם שְׁתִּי דְּבָרִים, אַחַד, אֵל תִּזְרְקוּ עָלַי אֲכָנִים, אֵל תִּדְּבְרוּ עָלַי,
 מִסְפִּיק כּוֹאֵב לִי, מִסְפִּיק הַפְּצַע פְּתוּחַ, זֶה לֹא יָכוֹל כָּף מֵהָר
 לְהִתְרַפְּאוֹת, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם זֶה אֵי פְּעַם יוֹכֵל פְּעַם לְהִתְרַפְּאוֹת, זֶה

קְשָׁה, וְהַדְּבָר הַשֵּׁנִי מֵה שְׁאֵנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, כְּשִׁיגִיעַ הַיּוֹם, לֹא תוֹכְלוּ לְהִתְפַּטֵּר מִזֶּה, לֹא תוֹכְלוּ לְצֵאת מִזֶּה, כִּי הַתּוֹרָה אוֹמַרְתְּ כִּי עֶפֶר אֶתָּה וְאֵל עֶפֶר תָּשׁוּב, אִיִּי! מַה יְהִיָּה? זֶה מַה שְׂיִהְיֶה! עֶפֶר אֶתָּה וְאֵל עֶפֶר תָּשׁוּב, כְּשִׁתְּשַׁכְּבוּ עַל הַקֶּרֶשׁ טְהָרָה תִּגִּידוּ אוֹיִ! אֲנַחְנוּ מִתְחַרְטִים, לָמָּה לֹא צִיִּתְנוּ אֶת מוֹהֲרָא"ש? אוֹיִ! אֲבָל יְהִיָּה מְאֹחֵר, מָה אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם? כָּל יוֹם קִצֵּת מְקַרָּא, קִצֵּת מִשְׁנָה, קִצֵּת גְּמָרָא, קִצֵּת הַלְכָה וּשְׁלוֹם בֵּית, תַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְּׂבִידְכֶם שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם לְבֵין נְשׁוֹתֵיכֶם, תִּכְבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, זֶה גְּמָרָא מִפְּרֻשַׁת הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפּוֹ, וְהַמְּכַבְּדָה יוֹתֵר מְגוּפּוֹ, עָלָיו הַכְּתוּב וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶה, זֶה הַגְּמָרָא אוֹמַרְתְּ. וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן רס"ד) צְרִיכִים מְאֹד לְכַבֵּד אֶת הָאִשָּׁה, זֶה קְשָׁה! אִשָּׁה קְשָׁה, תֵּאֱמִינוּ לִי גַם בִּיצֵה יְכוּלִים לְבַשֵּׁל קְשָׁה וּלְבַשֵּׁל קֵל, אִשָּׁה קְשָׁה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ רַךְ, לֹא חֵס וְחִלְיָה עִם אֱלִימוֹת פִּיזִית, וְלֹא עִם אֱלִימוֹת מְלוּלִית, אֵלָּא עִם דְּבוּרִים יְפִים, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי לְמַדְתִּי אֶתְכֶם אִיךְ לְהִנְהִיג בֵּית, מִי שְׁלֹא רוֹצֵה הוּא סוֹבֵל, מָה אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר מִזֶּה? יְכוּלִים לְקַחַת אֶת הַסּוּס עַד הַמַּיִם, אֲבָל לֹא יְכוּלִים לְהִלְחִיץ אוֹתוֹ לְשִׁתּוֹת, לָמָּה? אִם דוֹחֲפִים אֶת הָרֹאשׁ שְׁלוֹ מַה הוּא עוֹשֶׂה? מַה הֵייתִי אוֹמֵר לָכֶם תְּמִיד? נוֹתֵן לָכֶם זְבִינְג' עִם הַרְגָּלִים הָאֲחוֹרָיוֹת שְׁתַּעֲפּוּ, לֹא יְכוּלִים? יְכוּלִים! רַק לְהִסְבִּיר, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם שְׁמְרוּ אֶת תּוֹרַת הַשֵּׁם כְּמוֹ שְׁאֵנִי לְמַדְתִּי אֶתְכֶם, אֲנִי לֹא רוֹצֵה מִכֶּם שׁוּם דְּבָר, רַק דְּבָר אֶחָד אֵל תְּשַׁלְּמוּ לִי חֲזָרָה רַע, עַכְשָׁו בְּרוּךְ הַשֵּׁם פְּתַחְנוּ בֵּית הוֹרָאָה ר' ... ור' ..... ור' .... לָכֶם יְהִיָּה צְחוּק הָרַב ..... כִּי לְמַדְתֶּם אֶתוֹ בְּיַחַד, אֲבָל הוּא לְמַד, אִם לוֹמְדִים יוֹדְעִים! שְׁלֹשָׁתָם קָבְלוּ סְמִיכָה מִהָרַב ..... ויְכוּלִים לְפַסֵּק הַלְכוֹת, דְּעוּ לָכֶם שְׁאִסּוּר נִדְּהָ זֶה כְּרַת, אֲפִלּוּ טַפַּת דָּם כְּחֶרֶד, וְלֹא כְּדַאי לְקַחַת צִ'אֲנָס אֶחָד מִמִּילִיוֹן, אִם נוֹלֵד בֵּין אוֹ בֵּת בַּעַל מוֹם תְּסַמְּנַת דָּאוֹן אוֹ אוֹטִיִּסְט אוֹ מְגוּלִי וְכוּ', כְּבָר לֹא שׁוּהַ חַיִּים, הַחַיִּים לֹא שׁוּים, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם זֶה הַקְּלָלָה הַכִּי גְדוּלָּה,

אין יותר מזה השם ישמר, זה הענש הכי גדול, אדם צריך לראות את זה עם העיניים שלו, ביום ובליילה לסבל מבין או בת זה המות. בחיים, אתה כל יום כל שעה וכל רגע מת, ואתה אוכל את עצמך, וזה הענש הכי גדול, ולכן אל תקחו את זה בקלות, הרחוב מלא פריצות, אברך צריך את אשתו רק בימי טהרה מת, מרב חמרות באים אחר כך רחמנא לצלן לעברות, כשמת מת, אל תהיה אחר כך צדיק, ברוך השם יש לך אשה, אבל גם כן אתה צריך לשכנע אותה, לדבר אתה יפה, בודאי אם תלך עם כח פה יתחיל בעייה, אבל כשאסור אסור. בודאי זה קשה, אנשים משתגעים שבשבת זה קשה להם, אבל תאמינו לי יותר קשה להיות גוי מלהיות יהודי. אז הנה אנחנו פותחים עכשו בית הוראה, אני רוצה מאד מאד שתשאלו כל שאלה, אני הייתי מציע לאברכים הלואי שאתם תעשו כל מוצאי שבת מלוה מלכה שעה אחת, לא צריכים יותר! אם הייתם יכולים לצרף את הנשים שהם לא יהיו לבד, אשריכם! ופעם הרב ... ופעם ר' ... ור' ... ולחזור את ההלכות, זה לא שיש שני יודע ככה. הרבי רבי אשר מסטרליסק למד הלכות נדה אלה פעמים, אני לא יודע איך יכולים, תעשו חשבון כמה סימנים יש בהלכות נדה? הוא למד אלה פעמים טו"ר ובית יוסף, הוא היה פרוש לגמרי, הוא ידע מה זה אשה? אנחנו צריכים את זה! זה דברים בסיסיים. הנה השבוע התחלנו, ביום שלישי יבוא פה יהודי, המשך משלם על זה כסף, הדבר הראשון הוא ילמד שעטנז, שתדעו מה זה הלכות שעטנז, הוא יראה לכם בדיוק מה זה שעטנז, רציתי שכלכם תבואו זה פעם בחיים, זה לא כל שני וחמישי, אני יודע שאתם עסוקים, הפצה, פרנסה, אבל פעם בחדש נביא רבנים. הוא יבוא עם שקופיות ויסביר לכם, שעטנז זה לאו והרבה נכשלים, אני רוצה שכלכם תהיו, לא מבקשים מאף אחד אגורה, אבל תבואו! אל תגידו מה? אני יודע כבר! מאיפה אתה יודע מה זה שעטנז? רבכם לא יודעים מה זה

הַמְלָה שֶׁעֲטָנֹז, וְתִדְעוּ לָכֵם מִי שֶׁהוֹלֵךְ עִם שֶׁעֲטָנֹז רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הוּא עוֹבֵר כָּל דְּקָה כָּל שְׁנֵיָה לָאוּ, זֶה לֹא צָחוּק, כְּדָאֵי לְבוֹא בְּשִׁמוּנָה וְחֻצֵי, שְׁעָה אַחַת כָּלֵם יְכוּלִים לְבוֹא, אֶפְלוּ שׁוֹחֲטִים שְׁקָמִים בְּבִקְרָא כְּדָאֵי, רוֹאִים אֵת זֶה חֵי, תֵּאֲמִינוּ הַלְּוֹאֵי שְׁאֲנִי הֵיִיתִי יְכוּל לְהַפְּנִס וְגַם בֵּין לְרֵאוֹת, אֲנִי רוֹצֵה לְרֵאוֹת אֵת זֶה מִמֶּשׁ בְּמוֹחֶשׁ, חֲדָשׁ הַבָּא עוֹד דְּכָר, יָרְאוּ לָכֵם תּוֹלְעִים חֲרָקִים אֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְבִדֵּק, רוֹאִים אֵת זֶה בְּשִׁקּוּפִיּוֹת חֵי, לֹא! מָה אֲנִי צָרִיךְ אֵת זֶה? מָה אֲנִי צָרִיךְ לְלַכֵּת? מָה זֶה חֶסֶר לִי? אֲנִי יוֹדֵעַ! אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים, גַּם אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, לְמִדְּתִי בְּדִיוֹק מָה זֶה שֶׁעֲטָנֹז, אֲבָל לְרֵאוֹת אֵת זֶה בְּמוֹחֶשׁ לֹא רָאִיתִי, הַיּוֹם יֵשׁ כְּכֹר בְּמוֹחֶשׁ, אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם תִּשְׁתַּפּוּ פְּעֻלָּה. אִם מִתְּעוֹרֵר שְׁאֵלָה אֶל תִּהְיֶה לְשִׂאל, נְדָה, בְּשֶׁר בְּחֵלֵב, שְׁבַת, כָּל מָה שֵׁיִשׁ, עֲכָשׁוּ קָרָה מָה שְׁקָרָה, צָרִיכִים לְהִיּוֹת צְדִיק גָּמוּר שְׁכֶסֶף יְבַדֵּל מִמָּה, כֶּסֶף זֶה תֵּאֲוָה, זֶה כְּסוּפִים! לֹא נוֹתְנִים לְחֵתוּל לְשֹׁמֵר עַל הַחֵלֵב, לְמָה? הוּא יַעֲשֶׂה טְעִימָה, עָרַב שְׁבַת עוֹשִׂים טוֹעֲמִיָה לְטַעַם אֵת הַמֵּאֲכָל אִם יֵשׁ מִסְפִּיק מֶלֶח, אִם זֶה לֹא שְׁרוּף, אִם צָרִיךְ לְזֶה תִּקּוּן, הַחֵתוּל יַעֲשֶׂה טוֹעֲמִיָה וְיִוֹתֵר מִטוֹעֲמִיָה, הִיא תִּחְכֶּה עַד שֶׁתִּגְמַר לָךְ אֵת כָּל הַחֵלֵב, אֵת כָּל הַגְּבִינָה, עֲכָשׁוּ תִּחַפֵּשׂ אֵת זֶה! כְּשֶׁמֶתְעַסְקִים עִם כֶּסֶף זֶה תֵּאֲוָה גְּדוּלָה מְאֹד, בְּפִרְט שְׁלֹא רוֹאִים, בְּפִרְט שֶׁהַכֵּל בְּשֵׁם מוֹהֲרָא"שׁ, שׁוֹאֲלִים אֲבָל יֵשׁ כֶּסֶף! מָה עוֹשִׂים עִם הַכֶּסֶף? קִדָּם כָּל נַעֲשֶׂה לִי שְׁחֹר בְּעֵינַיִם, אֲנִי מִיָּד שְׁנִכְנַסְתִּי אִמְרַתִּי אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת דְּבָר חֲדָשׁ הַחֵלְפָנוּ אֵת אֵלֹה שְׁחֹתְמִים אֵת הַצָּקִים שְׁלֹא יִהְיֶה לָהֶם שְׂיִכוֹת אֶחָד לְשֵׁנִי, וְלִפְנֵי שְׁחֹתְמִים עַל צִק צָרִיךְ לְבִדֵּק לְמָה צָרִיכִים אֵת הַצִּק? וְאַחַר כֵּךְ חוֹתְמִים וּמְצַלְמִים אֵת הַצִּק וּמְכַנְסִים אֵת זֶה בְּקִלְסָר, וְכוֹתְבִים עַל מָה זֶה הֵלֶךְ, יֵשׁ קִלְסָר אֶחָד בְּמִשְׁרָד וְאַחַד אֶצְלִי, שְׁקוּף! נַעֲשֶׂה לִי חֶשֶׁךְ בְּעֵינַיִם כְּמָה הוֹצֵאוֹת יֵשׁ פֹּה, חֲשָׁמֵל, מִים, תִּקּוּנִים, הִנֵּה אֶתֶם רוֹאִים אֵיזָה נַחַת זֶה לְרֵאוֹת נָקִי, אֲבָל אֶתֶם יוֹדְעִים שְׁפֹה יֵשׁ אֲבָרְךָ שְׁמַנְקָה, יֵשׁ אֲבָרְךָ שְׁמַתְקָן, הַכֵּל עוֹלָה

כֶּסֶף, הַמְקוּוֹה בְּעֵצְמוֹ עוֹלָה הוּן תּוֹעֲפוֹת, אִז כָּל אַגוּרָה הַיּוֹם זֶה שְׁקוּף
 בְּקֶלְסֵר, יְכוּלִים לְהִרְאוֹת לְכֻלָּם, לְדַפְדֵּף, הִנֵּה תִרְאֶה אֲנִי מֵעַנִּין מְאֹד
 מְאֹד לְקִנּוּת אֶת הַבְּנִין מֵר' ... כִּי הַיְלָדִים כָּבֵר גְּדוֹלִים, וְהַנְּכָדִים כָּבֵר
 גְּדוֹלִים, הִיתָה נְכֵדָה שְׁאִמְרָה אָבֵא! אֲנִי רוֹצֶה לְלַכֵּת לְמִקְוֵה עִם
 אִמָּא, הוּא שָׁאל אוֹתָה לְמָה אַתְּ מְדַבֶּרֶת כִּכֵּה? אִמְרָה לוֹ אָבֵא! אַתָּה
 הוֹלֵךְ עִם הָאִחַ שְׁלִי לְמִקְוֵה אֲנִי רוֹצֶה לְלַכֵּת עִם הָאִמָּא שְׁלִי, עַד כִּדֵּי
 כֶּךָ זֶה לֹא צְנוּעַ שָׁם, בְּפֶרֶט שְׂיֵשׁ נָשִׁים צְעִירוֹת שְׂמֵתִבִּישׁוֹת לְלַכֵּת
 לְמִקְוֵה שְׂיֵשׁ לְמַעְלָה דִּירִים, מַה! שְׂיִסְתַּכְּלוּ עָלַי? שְׂיִדְעוּ מִתִּי שְׂאֲנִי
 הוֹלְכֶת? אִז אֲנִי רוֹצֶה הַדְּבָר הִרְאִשׁוֹן עִם הַכֶּסֶף לְקִנּוּת אֶת זֶה, בַּיּוֹם
 נַעֲשֶׂה שְׂמָה אוֹ גֵן אוֹ פְּעוּטוֹן, נִשְׁפֵּץ אֶת זֶה. וְעַכְשׁוֹ הֶעֱקַר זֶה לֹא
 מִסְפִּיק, בְּלִי עֵין הָרַע יֵשׁ כְּמַעַט שְׁלֵשׁ מֵאוֹת נָשִׁים בְּחֹדֶשׁ, אֵין מְקוֹם
 לְזוּז שְׂמָה, צָרִיךְ לְהִרְחִיב אֶת זֶה, לַעֲשׂוֹת עוֹד אִמְבִּטְיוֹת, לְתַקֵּן, יֵשׁ
 מַה לַעֲשׂוֹת עִם הַכֶּסֶף. אֲנַחְנוּ רוֹצִים בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְהִרְחִיב
 אֶת הַבַּיִת הַכְּנֻסֶת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם זֶה לֹא הוֹלֵךְ לְאֲבוּהוּ, וְלִכְּן אִם אַתֶּם בֵּן
 אוֹהֲבִים אֶת מוֹהֲרָא"שׁ, וְאַתֶּם בֵּן רוֹצִים לַעֲשׂוֹת לִי נַחַת, תְּבִיאוּ אֵלַי
 הוֹרָאת קִבֵּעַ אֶחָד בְּשָׁבוּעַ בְּהַתְנַדְּבוֹת, אִז אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁכּוֹנֵתְךָ בְּאַמֶּת,
 שְׁלֹא רְצִיתָ מִשְׁכֻּרֶת, וְכִבֵּר הָיָה פֶה זְמַן שָׂרַק רְאוּ כֶסֶף כָּל הַיּוֹם, דְּבִירוּ
 כֶּסֶף, בְּמִקְוֹם שְׂיִדְבְּרוּ הַיּוֹם הַפְּצָתִי מַה אֲנִי יִגִּיד לְךָ? מֵאַתִּים קִנְטְרָסִים,
 הַיּוֹם הַפְּצָתִי מֵאַה קִנְטְרָסִים, הַיּוֹם בְּרוּךְ הַשֵּׁם יִצְאֵתִי עִם חֲמֵשׁ מֵאוֹת
 קִנְטְרָסִים, זֶה מַה שְׂשִׁמְעוּ תְּמִיד פֶּה, אֲנִי לֹא הִיִּיתִי פֶה שְׁלֵשׁ שָׁנִים
 נַעֲשֶׂה בְרוּךְ פֶּה, הַיּוֹם עָשִׂיתִי כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה כֶּסֶף, אֵיזָה כֶּסֶף עָשִׂיתָ?
 גְּנַבְתָּ כֶּסֶף! כִּי אִם הוֹלְכִים עִם אָדָם בְּכַח. וְאַתָּה הוֹלֵךְ נֶגֶד רְצוֹן אָדָם
 אִז גְּנַבְתָּ מִמֶּנּוּ, לִכְן אֲדַרְבֶּה! אִם אַתֶּם אוֹהֲבִים אוֹתִי תְּבִיאוּ הוֹרָאת
 קִבֵּעַ אֶחָד פְּעַם בְּשָׁבוּעַ, עַכְשׁוֹ אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לִי אֶת
 הַחַיִּים אֲנִי יְבוֹא לְגוֹר פֶּה, אִף אֶחָד לֹא יְכוּל לְהִיּוֹת בְּטוֹחַ, כִּכֵּה אֲנִי
 חֵי, לֹא עוֹבֵר חֹדֶשׁ שְׂאֲנִי לֹא פֶה, פְּעַם שְׁבַת אַחַת, פְּעַם שְׁתֵּי שְׁבַתוֹת,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן אֶת הַחַיִּים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁלַכְלְכֶם

יְהִיָּה רַק טוֹב, אֲנִי מֵאַחַל לְכַלְכֶּם אֵת זֶה מִכָּל הַלֵּב שְׁלִי, כְּמוֹ אָבִא
אֲמַתִּי שְׂרוּצָה אֵת הַכִּי טוֹב לִילָדִים.

מָה אֲנִי מִבְּקֵשׁ חֲזָרָה שְׂתַתְּפִלְלוּ עָלַי, מִי שְׂאֲמַר לְעוֹלְמוֹ דִּי יֵאמַר
לְצָרוֹתַי דִּי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁנִשְׁמַע בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמֵּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת י"ז טַבַּת ה'תשס"ז
שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל נְשׁוֹת אֲנִי ש'
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב הַיְי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינְתוֹ תָּמִיד.

מָה אֲמַר לְכֵן נְשׁוֹת אֲנִי ש' הַיְקָרוֹת, בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים הַנֶּעַר לֹא
עוֹשֶׂה חֶשְׁבוֹן לְאַף אַחַד, הוּא עוֹשֶׂה מָה שֶׁהוּא רוֹצֵה, הוּא עוֹמֵד עַל
הָרֵאשׁ שֶׁל מִי שֶׁהוּא רוֹצֵה, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי פְּתוּחַ אֲתָכֶן, אִם הֵייתֶן
יודעות מָה שֶׁעֲשִׂיתִי עִכְשָׁו הֵייתֶן כְּלַכֵּן עוֹמְדוֹת וְרוֹקְדוֹת, כִּי בְּרוּךְ
הַשֵּׁם תְּפַסְּתִי אֵת הָאֲבָרְכִים הַצְּעִירִים שְׁלִמְדוֹ אֶצְלִי וְלִמְדַתִּי אוֹתָם
פָּרַק אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּבֵית וְאֵיךְ לְהַתְּנַהֵג עִם הָאִשָּׁה, דְּבַרְתִּי אִתְּם כָּל
כֶּךָ הַרְבֵּה זְמַן, בְּרוּךְ הַשֵּׁם לֹא נִחַתִּי כְּרַגַע, אֲנִי יֹגִיד לְכֵן אֵת הַסֵּדֶר
הַיּוֹם שְׁלִי פְּתוּחַ, אֲנִי אוֹהֵב לְהִיּוֹת פְּתוּחַ, אֶצְלִי אֲתֶן כְּמוֹ בְּנוֹת, אֲנִי
לֹא מִסְתִּיר מִכֵּן כְּלוֹם, בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַקְּמַתִּי קְהֵלָה מְאֹד מְאֹד יְפָה אֲנִי
גָּאָה בְּקֵהֵלָה, פֶּה וְשִׁמָּה יֵשׁ מָה לְתַקֵּן וּנְתַקֵּן אֵת זֶה, אֲתַמּוּל בְּלִילָה
בָּאוּ מִבְּחוּץ אֲנָשִׁים עִם כָּל מִינֵי צָרוֹת, לְשִׁמַּע אֵת הַצָּרוֹת זֶה קוֹרַע
אֵת הַלֵּב לְאֵלֶיךָ חֲתִיכוֹת, אָדָם אַחֵר הָיָה נִשְׁבֵּר לְגִמְרִי, נִכְנָסוּ הוֹרִים,
אָבִא, אֲמָא, שְׁלֵשׁ אַחֲיוֹת, וְאַח עִם בֶּן, הַבֵּן הָיָה בְּגִיל שְׁבַע עֶשְׂרֵה,
הוּא בָכָה כָּל כֶּךָ! אֲנִי בְּגִיל שְׁבַע עֶשְׂרֵה הוּא אוֹמֵר, מִיּוֹם הֵבַר מִצְּוָה
גָּלוּ אֶצְלוֹ מִחֵלָה וּמֵאֵז לֹא הִפְסִיקוּ לְעֲשׂוֹת לוֹ נְתוּחִים, דִּיאֲלִיזָה,
עָשׂוּ לוֹ רַחֲמָנָא לְצַלֵּן הַשְּׁתַלַּת כְּלִיּוֹת, זֶה עָלָה לָהֶם הוּן תּוֹעֲפּוֹת

למעלה ממאה אלף דולר עד שהשיגו כליה, וכבר היו בטוחים שזה הסתדר והנה מצאו נגיף ורחמנא לצלן לא הצליח, ועוד נתוחים, היילד בכה כל כך, השכיב את עצמו על הרצפה ההורים לא יכלו להגביה אותו ולהרגיע אותו, הוא בכה למה זה מגיע לי כל כך, זה רק ספור אחד. כשזה היה חשבתני רבנו של עולם חבל שאברכים לא נמצאים עכשו בחדר, חבל שהנשים הצעירות לא היו עכשו בחדר לראות את זה, כדי שאתן תגביהו את הידים להקדוש ברוך הוא ולהגיד רבנו של עולם תודה שאני בריאה, ואם לא רואים את זה לא יכולים להעריך מה זה החיים, לא יכולים להעריך את המתנה שהקדוש ברוך הוא נותן לנו. חכמינו הקדושים אומרים אינו דומה שמיעה לראיה, אחד מספר לך ספור שמעתי! כן! אבל כשרואים את זה וכו', בשביל זה תמיד אני אומר בקור חולים זה המצוה הכי גדולה, כשהולכים לבית חולים ורואים רחמנא לצלן במחלקת הילדים מה שעובר שמה רחמנא לצלן השם ישמר מה שרואים אז יוצאים מזועזעים לגמרי וכבר לא רוצים שום דבר, רוצים רק את הבריאות. ככה עד שעה שתים קבלתי אנשים, אני יהודי אני צריך לאכול מלוח מלכה, בקשי אכלתי כזית מלוח מלכה, מה אתן חושבות עשיתי? אמרתי את זה לבעלים הצעירים של אלו הנשים הצעירות שלמדו אצלי, צלצלתי לישיבה וכל בחור שאלתי איך עבר עליך השבת? איפה אכלת? מה אכלת? ואיפה היית ואיך היה ומה קרה, כל בחור! ואני בטוח שאתן לא עשיתן את זה לאלו שיש להן ילדים אצלי, אתמול בלילה שיחה של שעה וחצי עד שלש וחצי להתקשר לבחורים לדאג שהיה להם טוב, היה להם בסדר, אם היה להם מה לאכול, ואחר כך כמוכן הייתי צריך לדבר עם אשתי איך היה בשבת, ומה היא אומרת לי? איך היה שבת? ישבתי בין ארבע קירות וקניתי קצת דגים וקניתי קצת טשולנט, לא רציתי לבשל, בשבילי אני יבשל? הרב ..... אמר לי שיש איזה

אֲבָרְךָ מְקַבֵּל שְׂרוּצָה מְאֹד לְרֹאוֹת אוֹתִי, הִיָּה פַעַם כְּשֶׁהָיָה מִשְׁבֵּר
הוּא הָיָה פֹה וְלֹא יִכְלֹתִי לְדַבֵּר אִתּוֹ, אֲמַרְתִּי לְאִשְׁתִּי אֲמַרְהָ כֵּן! כֵּן!
תִּדְבַּר אִתּוֹ, אוֹלֵי הוּא יִגְלֶה לְךָ אֶת הַסּוּד לְמָה אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים כָּל כָּךְ
הִרְבָּה? תִּפְגַּשׁ אִתּוֹ, בְּסֹדֶר! נוֹ, הַשְּׁעוֹן כָּבֵר מֵרְאָה אַרְבַּע בְּבִקּוּר וְאֲנִי
צָרִיךְ עוֹד לְגַמֹּר כַּמָּה לְמוֹדִים, הִלְכֹתִי לִישׁוֹן, בְּבִקּוּר קִמְתִּי וְהִלְכֹתִי
לְמִקְוֵה, לְמִדְתִּי לְפָנַי הַתְּפִלָּה וְהִלְכֹתִי לְהַתְּפַלֵּל, אֲנִי אוֹמֵר מַה שֶׁהָיָה
הַיּוֹם, אֲנִי לֹא הוֹלֵךְ לְאָכֵל עַד שֶׁאֲנִי גוֹמֵר אֶת הַשְּׁעוּרִים שְׁלִי, אַחֵר
כֵּךְ אֲכַלְתִּי, וְאַחֵר כֵּךְ הָיָה שְׂתִים עֲשָׂרָה וְהַבְּטַחְתִּי לְבָנוֹת שֶׁאֲנִי יִדְבַּר
אִתָּן, אוֹלֵי נִתְתִּי לְהֵן קֶצֶת מוֹסֵר חֲרִיף מְדִי, אָבֵל סִפְרֹתִי לְהֵן שֶׁהָיָה
צְדִיק רַבִּי יַחִיאֵל מִיכָל מְזֻלְטָשׁוּב זי"ע שֶׁהוּא הָיָה צְדִיק גְּדוֹל מְאֹד,
הוּא הָיָה מוֹכִיחַ אֶת הָאֲנָשִׁים אֲזֵי כִּכָּה הוּא יֵרֵד עַל אֲנָשִׁים מְאֹד מְאֹד
שֶׁיִּצְיָתוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא יַעֲבֹרוּ עַל הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, אָבֵל לְפָנַי שֶׁהוּא פֹתַח בְּדַבּוּר אֲזֵי הוּא הַסְּתוּבָב עִם הַפְּנִים
אֶל הַקִּיר וְאָמַר יְרַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם יֵשׁ לְךָ יְלָדִים טוֹבִים, אֲנִי מִבְּטִיחַ
לְךָ שֶׁהֵילָדִים שְׁלֹךְ הֵם טוֹבִים, מַה שֶׁאֲנִי יוֹרֵד עֲלֵיהֶם, מַה שֶׁאֲנִי
אוֹמֵר לָהֶם מוֹסֵר, כִּי אֲנִי רוּצָה שֶׁיִּהְיוּ עוֹד יוֹתֵר טוֹבִים הוּא הַסְּתוּבָב
וְאַחֵר כֵּךְ נִתֵּן מוֹסֵר, דְּבַרְתִּי עִם הַבָּנוֹת קֶצֶת קְשׁוֹת, אָבֵל אַחֵר כֵּךְ
הַכְּתָה הַגְּבוּוּהָ שֶׁהָיָה לָהּ עֲגָמַת נֶפֶשׁ מִכַּמָּה בָּנוֹת הֵם שָׂמוּ לִי עַל
הַשְּׁלַחַן דְּבַר שֶׁהַכִּינוּ, אֲמַרְתִּי לָהֶם שֶׁיִּכְנִיסוּ אֶת זֶה פֹה בְּוִיטְרִינָה,
אֲנִי אוֹמֵר לָכֵן יִשְׁבְּתִי וְדְבַרְתִּי עִם כָּל אַחַת וְאַחַת הַשְּׁנֵיָה, אֲנִי מְאֹד
מִתְּפַעֵל מִהַבָּנוֹת הָאֵלוֹ, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְמָה הַשְּׁחִירוֹ אוֹתָן, אֲנִי לֹא
יִגִּיד עִכְשָׁו שְׂמוֹת מִכַּמָּה בָּנוֹת שֶׁהַשְּׁחִירוֹ אוֹתָן וְעָשׂוּ אִיקְסִים עֲלֵיהֶן
וּמוֹצִיאִין שֵׁם רַע עֲלֵיהֶן, הֵם עָשׂוּ עֲבוּדָה יְסוּדִית וּמְקַצוּעִית, אֲנִי
מְאֹד גָּאָה, אֲמַרְתִּי לָהֵן אִם לֹא הֵייתִי רוֹאָה אֶת זֶה הֵייתִי יוֹצֵא שְׂבוּר,
כִּי מִסְפִּיק עֲגָמַת נֶפֶשׁ יֵשׁ לִי, נוֹ! יִשְׁבְּתִי אִתָּן שְׁעָה וַחֲצִי, הַסְּתַכְלֹתִי,
מִמֶּשׁ דְּפִדְפֹתִי דָךְ אַחֵר דָךְ וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד גָּאָה אִתָּן, עִם הַעֲבוּדָה
שְׁלָהֵן מַה שֶׁהֵן עָשׂוּ, אֲזֵי כָבֵר אֲנִי רוֹאָה שֶׁאֲסוּר לַעֲשׂוֹת עַל בֵּית אִיקְס,

להגיד היא כבר לא שוה אין דבר כזה! בנות יקרות אני לא יודע איך אבל מה אני רואה את הבנות שעשו להם פה השחירו כל כך את הבנות הגדולות, שהם איקסים והם ככה, ויעיפו אותן מהבית ספר, עד שהכנסתי אותן חזרה, אני רואה את זה אני רואה שמשהו עשיתי טוב, כל בת עשתה עבודה משהו מאד מיחד, הבעל שם טוב, רחל אמנו, המהר"ל מפראג, והרב פדורי.

אני רואה ברוך השם את הפרות, אני רואה את הבחורים ברוך השם אלו שלומדים לא אלו שנשורו, ברוך השם יש לי קצת נחת בחיים, אני רואה שמשהו עשיתי טוב, החתם סופר אמר לאחד ששאל אותו משהו אז הוא ענה לו תאמין לי שאפלו אין לי זמן לבלע את הרק, לא שאין לי זמן לדבר, אני גם כן יכול להגיד את זה, היה כמה מאנ"ש על הדרך, והנה המקבל בא ואשתי אומרת לי תגיד לי מה המקבל יגיד לך, יש פתגם בגמרא "הרי זה בא ללמד ונמצא למד" אחד רוצה ללמד אותי ופתאום הוא לומד, לא פחות ולא יותר זה אברך שעשה ספרים, חשבתי שהוא רוצה להגיד לי סודות התורה, רוצה להגיד לי נספרות, מה עובר, במקום זה הוא שואל אותי איך אתם מחזיקים מעמד? אני שבור לגמרי! אני מפוצץ לגמרי! ראיתי איזה ברוך, אני עוד צריך לחזק אותך? אשתי אומרת שאני יגלה אצל המקבל הזה מה קורה בבית שלנו, מה קרה? היא לקחה דברים ללב, אני מבין אותה! הוא רצה רק לדעת איך אנחנו מחזיקים מעמד? אז הצרכתי לתת לו שעור שעה וחצי איך מתחזקים, הוא יצא החוצה, אני לא דברתי עם הרב ... אני ידבר אתו מחר שיגיד לי עם מה הוא יצא? מה חזקתי אותו? איך שהוא כבר נעשה מנחה צריך לרוץ למנחה אז התפללתי מנחה, פתאום אומר לי ... שאחד צלצל אליו מארצות הברית ואמר לו שהנכד שלי בבית חולים כבר משבת, זה היה בין מנחה למעריב, אשתי לא ספרה לי, איך שצלצלתי אליה היא אמרה לי, גם אני עכשו נתודעתי שאתמול

בְּשֵׁבֶת לְקַחוּ אוֹתוֹ עִם אֲמִבּוּלָנִס לְבֵית חוּלִים, אֲנִי הֶצְרַכְתִּי לְחַזֵּק אוֹתָם וּבְרוּךְ הַשֵּׁם רִצְתִּי לְהִתְפַּלֵּל עֲרַבִּית, בְּקִשֵׁי יְשׁוּעָה שְׁעֵתִים, אֲנִי צָרִיךְ מִשְׁהוּ לְאָכַל! אֲזִי אֶכְלָתִי חֲתִיכַת עוֹגָה וְכוּס חֶלֶב, וְהִלְכְתִּי חֲצִי שָׁעָה לְנוֹחַ הַרְגָשְׁתִּי כְּבָר וְכוּ', וְהִנֵּה כְּבָר אֲנִי צָרִיךְ לְעֵלוֹת אֶל הַבְּחוּרִים כְּמַעַט אַרְבָּעִים בְּחוּרִים בְּרוּךְ הַשֵּׁם מִשְׁתִּי כְּתוּת שֶׁל "בֵּית מִנְחָם" "בֵּית שְׁלֵמָה" בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הִבְאֵתִי לְכֻלָּם מִתְּנָה שְׁשֵׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה שִׁילְמָדוֹ, וְהִנֵּה אֵיךְ שֶׁהוּא עַד שֶׁאֲנִי יַחְתֵּם אֶת הַשֵּׁם וְעַד שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אִתָּם וּמְסַבֵּיר לָהֶם מָה יְהִיָּה לָהֶם אִם הֵם יֵשְׁבוּ בִּישִׁיבָה וְיִלְמְדוּ, וּמָה יְהִיָּה אִם יֵצְאוּ בַחוּץ וְיִסְתַּוְּבְבוּ, כִּי יֵשׁ לָנוּ כַּמָּה יְלָדִים שֶׁמְסֻתּוֹכְבִּים עַל הָרְחוּבוֹת וְלֹא עוֹשִׂים כְּלוּם, הוֹלְכִים לְקִטְף קוֹצִים וְהוֹלְכִים פֶּה וְהוֹלְכִים שְׁמָה וּמְשַׁעֲמָמִים, פְּשוּט מִשְׁתַּגְּעִים! הַסְּבַרְתִּי לָהֶם אֵיזָה תַעֲנוּג זֶה לְשֵׁבֶת וְלִלְמַד, זֶה לְקַח זְמַן, וְהִנֵּה הִגִּיעַ הַזְּמַן אוֹמְרִים לִי שֶׁכָּל הָאֲבָרְכִים מְחַכִּים לִי כְּבָר שָׁעָה, רִצְתִּי מִשְׁמָה לְאֲבָרְכִים, דְּבַרְתִּי עִם הָאֲבָרְכִים, דְּבַרְתִּי אִתָּם לְגַנֵּב? לְגֹזֵל? לֹא! אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּבֵית, אֵיךְ שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּית, אֵיךְ שֶׁתְּשַׁמְרוּ עַל הָאִשָּׁה, חָבֵל שֶׁלֹּא שְׁמַעְתֶּן, הִבְטַחְתִּי לְכֹן שֶׁאֲנִי יְדַבֵּר אִתָּם אֲזִי דִיבַרְתִּי אִתָּם, וְזֶה מָה שֶׁדְּבַרְתִּי מֵאִז שֶׁהֵם בָּאוּ אֵלַי, אֵיךְ מִתְּנַהֲגִים בְּבֵית, וְאֲנִי לֹא רוֹצֶה שֶׁעוֹד פַּעַם יְהִיָּה כְּמוֹ הַסְּפוּר שֶׁל רַבִּי מֵאִיר שְׁבַעֲלִיכִם יִגְרַשׁ אֶתְכֶן וְתִרְיָקוּ לִי בַפְּנִים, כִּי בְקִשְׁתִּי אֶת הָאֲבָרְכִים דְּבַר אֶחָד, אֲנִי לֹא צָרִיךְ מֵאֵף אֶחָד שׁוֹם דְּבַר, רַק שְׁתִּי דְּבָרִים, דְּבַר אֶחָד שִׁיְהִיָּה לָהֶם הַכֶּרֶת הַטּוֹב, הַזְּכַרְתִּי לָהֶם מָה שֶׁקָּבְלוּ אֶצְלִי מָה שֶׁנִּתְּתִי לָהֶם אֶת הַנְּשִׁמָּה, נִתְּתִי לָהֶם, מָה לֹא עָשִׂיתִי בְּשִׁבְלִים, אֵינִי דְּבַר כְּזֶה בְּכָל הָעוֹלָם, וְהַסְּבַרְתִּי לָהֶם פְּשוּט מֵאִיפֹה בָּא זְלוּל אֶחָד לְשָׁנִי, יֵשׁ פְּתָגִם שֶׁלֹּשׁ לֹא מֵאֲמִינִים בְּצַדִּיק, כִּכָּה זֶה! לֹא יְכוּלִים לְשַׁנוֹת אֶת הַטְּבַע, הַרְבֵּנִית - סוּף כָּל סוּף זֶה בַּעֲלָה וְהֵם גָּרִים בְּיַחַד, הַגְּבָאִי - הוּא תְּמִיד בְּיַחַד עִם הַצַּדִּיק אֵי גְבָאִי אִם הוּא הָיָה מְסֻתְּכָל עִם קֶצֶת שְׁכָל, הָיָה רוֹאֵה דְּבָרִים שְׁנַעֲשִׂים לְמַעֲלָה מִדְּרָךְ הַטְּבַע, שְׂדוּד דְּרָךְ הַטְּבַע, אֲנִי

עוֹשֶׂה תָּמִיד תְּנַאי, אִם בָּא אֶצְלִי בַּחֹר אוֹ בַּחֲנֻרָה שְׁצָרִיכִים שְׂדוּךְ
אֲנִי עוֹשֶׂה אֶתֶם תְּנַאי אַחַד, שֶׁהַזְּמַנָּה רַאשׁוֹנָה יִבְיֵאוּ לִי, מָה אֲנִי יִגִּיד?
הֵם מַחְזִיקִים בַּדְּבוּר, כָּל פֶּעַם שָׁאֲנִי פֹה יֵשׁ לִי חֲבִילָה שֶׁל הַזְּמַנּוֹת,
גִּבְאֵי הוּא קָרוֹב, הַבֵּן - מָה הוּא אוֹמֵר? זֶה אָבֹא שְׁלִי! לֵךְ אֶתָּה,
וְתִשְׁכַּב חֲמִשִּׁים שָׁנָה וְתִבְכֶּה כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה כְּמוֹ שְׁאָבֹא שְׁלֶךְ בְּכָה, לֵךְ
תִּלְמַד חֲמִשִּׁים שָׁנָה כְּמוֹ אָבֹא שְׁלֶךְ, אֲזִי אוֹלִי בְּאַמַּת תִּהְיֶה כְּמוֹ אָבֹא
שְׁלֶךְ, אָבֵל זֶה לֹא כְּכָה! הַסְּבִרְתִּי לְאַבְרָחָם מֵאִפְּהָ בָּא זְלוּל כְּזֶה
לְזַלְזֵל? סוּף כָּל סוּף בְּאַתֶּם אֵלֵי עִם מְכַנְסִים קְרוּעוֹת וְגוֹפְיָה קְרוּעָה,
וְאֲנִי קְנִיתִי לָהֶם בְּגָדִים, קְנִיתִי לָהֶם כּוֹבַע, מָה לֹא? אַכֵּל בְּשֹׁפֵעַ, הִיָּה
הַרְבֵּה פְּעָמִים שְׁעָשִׂינוּ צְלוּם, תִּרְאוּ בְּפָרִישִׁידֵר! אֵינן בְּשׁוּם מְקוֹם
דְּבַר כְּזֶה, מָה שְׁאַתֶּם רוֹצִים! הֲרִי אַחַד מֵהַתְּלוּנוֹת שֶׁהִיָּה בְּמִשְׁטָרָה
עָלִי שָׁאֲנִי נִתְתִּי לְבַחֲרוּרִים לְאַכֵּל סֶם, הַחֹקֵר עָרְבֵי הַשֵּׁם שְׁלוֹ הִיָּה
מִחֲמוּד, אָמַר לִי אֵת הַשֵּׁם שֶׁל הַיֶּלֶד, אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתוֹ כְּכָה בְּתַמִּימוֹת
כִּי בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לִי בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי וְאַמוּנָה
בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתוֹ תִּגִּיד לִי? קֶדֶם כָּל אִם נִתְתִּי לוֹ
סֶם אֵיךְ הוּא חִי? תִּגִּיד לִי! אֲנִי מְדַבֵּר אִיתְךָ דּוּגְרִי, אֲנִי מְסַתְּפֵל לוֹ
בְּעֵינַיִם הוּא מְסַתְּפֵל מֵהַצֵּד, לֹא תְסַתְּפֵל לִי בְּעֵינַיִם, אִם נִתְתִּי סֶם אֵיךְ
הוּא חִי? וְדַבֵּר שְׁנֵי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַיֶּלֶד הַזֶּה הוּא כְּכָה שְׁמֵן טוֹב טוֹב,
מִסֶּם לֹא נַעֲשִׂים כָּל כֶּךָ שְׁמֵן, תִּכְפֶּה מִיָּד הוּא רָאָה שֶׁהוּא שָׁאֵל לֹא
לְעֵנֶיךָ וְעָבַר לְנוֹשֵׂא אַחֵר, אָבֵל אֲנִי לֹא שָׁכַחְתִּי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי לֹא
שׁוֹכַח אֵת הַטּוֹבוֹת שְׁעוֹשִׂים לִי וְאֲנִי לֹא שׁוֹכַח אֵת הָעוֹלוֹת, אוֹלִי זֶה
חֲסָרוֹן! אָבֵל מָה לַעֲשׂוֹת? אֲנִי זוֹכֵר אֵת הַכֵּל! עוֹלָה שְׁעוֹשִׂים לִי אֲנִי
לֹא יִשְׁפַח אֵת זֶה, אֲנִי אֶקַּח אֵת זֶה אֶתִּי עַד הַקָּבֵר וְאֲנִי יֵלֶךְ עִם זֶה עַד
הַבַּיִת דִּין שֶׁל מַעְלָה, טוֹבָה גַם אֲנִי לֹא יִשְׁכַּח אֵת זֶה עַד הַבַּיִת דִּין
שֶׁל מַעְלָה. אֲנִי פְתוּחַ, הַחֲסָרוֹן שְׁלִי שָׁאֲנִי פְתוּחַ, מָה שֵׁיִשׁ לִי בְּלֵב
אֲנִי מוֹצִיא בְּפֹה, מָה שְׁבִפְּהָ יֵשׁ בְּלֵב, זֶה חֲסָרוֹן! אֲנִי לֹא יְכוּל לְצַבֵּעַ
אֵת עֲצָמִי. אֲזִי הַסְּבִרְתִּי לָהֶם וְהַזְּכַרְתִּי לָהֶם אֵיךְ שֶׁהִיָּה כְּשֶׁהֵם הָיוּ

אצלי, הִיָּה לי רק בְּעֵינָה אַחַת אֶתְכֶם אֲמַרְתִּי לָהֶם, הִיִּיתֶם אֲצִלִּי יוֹתֵר קְרוּבִים מִבֶּן, הִבֵּן הַגָּדוֹל שְׁלִי פַעַם הַתְּלוּנָן, אַף פַּעַם הוּא לֹא מִתְּלוּנָן אֲבָל פַּעַם הוּא זֶרֶק מְלָה, אֲבָא! לָמָּה לִּבְחֹר הַזֶּה (אֲנִי לֹא יִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם) בְּחֹר כָּל כֶּךָ קָשָׁה הִיָּה, וּמִסָּכָן, הוּא חֹזֵר לְפָנַי כְּבָר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן הָיָה בְּבֵית חוֹלִים, וְהָיָה רַחֲמָנָא לְצַלֵּן בְּבֵית סֵהַר וְלִקְחָ סָמִים, אַז, עוֹד הָיָה לִי בְּעֵינֹת וְסִבְלָנוֹת אֵלָיו, שְׁנָה שְׁלָמָה סִבְלָתִי מִמֶּנּוּ, אֲבָא! לָמָּה יֵשׁ לָךְ יוֹתֵר סִבְלָנוֹת אֵלָיו מִמֶּנִּי? כִּמְעַט שֶׁהֵלֵב נִקְרַע לִי, מָה אֲנִי יָגִיד לּוֹ? יֵשׁ אֲצִלִּי בְּחֹדֵר מִעֲגָל סָגוּר, אֲנִי רוֹאֶה בְּדִיוֹק אֵיפָּה כָּל בְּחֹר, לָמָּה? כִּי הִרְגַע שְׁשׁוּלְחִים לִי בֵּן אֲצִלִּי זֶה הָאֲחֵרִיּוֹת שְׁלִי, אֲנִי רוֹצֶה לְרֹאוֹת מִי נִכְנָס, הַיּוֹם צְרִיכִים לְשֹׁמֵר, יֵשׁ כָּל מִינֵי שְׁנוּקִים, כָּל מִינֵי זָבָל שְׂבָאִים מִבְּחוּץ, אֲנָשִׁים חוֹלִים הַשֵּׁם יִשְׁמַר, אַז אֲנִי מִסְתַּכֵּל! לֹא כָּל כֶּךָ עָלִיָּהֶם כִּי בְּרוּךְ הַשֵּׁם הֵם לוֹמְדִים טוֹב, אֲבָל אֲנִי מִסְתַּכֵּל אִם לֹא נִכְנָס מִיִּשְׁהוּ זֶר מִבְּחוּץ, הַיּוֹם צְרִיכִים מְאֹד לְשֹׁמֵר בְּחוּץ עַל הַיְלָדִים אֲפֹלוּ אִם הוּא הוֹלֵךְ עִם פְּאוֹת וְעִם זָקָן, אַז הִרְגַע שֶׁהַחֹרִים נוֹתְנִים לִי יֶלֶד אֲנִי צְרִיךְ מְאֹד לְשֹׁמֵר.

אֲמַרְתִּי לָהֶם אִם הִיִּיתִי מִתְּנַהֵג כְּמוֹ אֲדַמוּ"ר אַחֵר הָיָה לָכֶם כָּל הַכְּבוֹד אֵלָי, מִפְּנֵי שֶׁהִיִּיתִי לָכֶם יוֹתֵר מֵאֲבָא, בְּשִׁבִיל זֶה בָּא הַזְּלוּזוֹל הַזֶּה, כָּל כֶּךָ מְזוּלְזָלִים, אֲבָל זֶה הַטָּבַע שְׁלִי אֲנִי לֹא יָכוֹל לְשַׁנּוֹת, וְאֲנִי לֹא יִשְׁנֶה אֶת הַטָּבַע, לָמָּה אֲנִי מִקְדִּים לָכֵן אֶת זֶה? בְּרוּךְ הַשֵּׁם לֹא בִטְלָתִי אֶת הַזְּמַן, הַיּוֹם אֲנִי צְרִיךְ עוֹד לְחֹזֵר וְלְשַׁבֵּת וְלִלְמַד, אֲנִי צְרִיךְ לְהִשְׁלִים מַה שֶׁהִחְסַרְתִּי הַיּוֹם, חֲשַׁבְתִּי שֶׁהִמְקַבֵּל יִגְלֶה לִי, אוּלַי יִתֵּן לִי וְלֵאשְׁתֵּי תִקּוּנִים, וּבִמְקוֹם שֶׁקִּבְלָתִי תִקּוּנִים אֲנִי הִצְרַכְתִּי לְחֹזֵק אוֹתוֹ לְעוֹדֵד אוֹתוֹ וְלְשֹׁמֵחַ אוֹתוֹ, עוֹבֵר עָלָיו צְרוּת מְשַׁנּוֹת וְיִסוּרִים וּמָה לֹא? מַה שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְהַחְזִיק אוֹתְכֶן יוֹתֵר מִדִּי, יֵשׁ לָכֵן יְלָדִים בְּבֵיתִי, אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְגַרֵם לָכֵן פְּרוּד בְּבֵיתִי שְׂאֲנִי מִחְזִיק אֶתְכֶן כָּל כֶּךָ הִרְבֵּה, אֲבָל אֲנִי שֹׁמֵחַ וְזֶה הַשְּׂמִחָה שְׁלִי, מַה שְׂרֵאִיתִי, וְזֶה עֲשָׂה לִי אֶת הַיּוֹם, רְאִיתִי אֶת הַבְּנוֹת שֶׁעָשׂוּ עָלֵיהֶם

איקסים, איך הם עשו דברים כל כך יפים, אז אני רואה שיכולים. אותו דבר אני אומר לכן רואים את החסד שאתן עושות אחת לשניה, את האהבה שיש אצלכן, זה מה שעושה לי את כל החיים, אני מאד מבקש אתכן תמשיכו! הנה ברוך השם היום נפתח חוג לפנות, כל יום יהיה דבר חדש, יהיה מאד מענין להם, אני רוצה להעסיק אותן שלא יהיו משעממות שלא יסתובבו על הרחובות סתם ללכת ולקטרף קוצים, וללכת ועוד פעם ללכת ולבוא, אני רוצה למלאות להם את הראש עם למודים, הלואי שאני יוכל לעשות להם בגרות שיהיה להם במה למלאות את הראש, אצלנו בארצות הברית בת חוזרת מבית ספר בשעה חמש ויש לה עבודה לבית, שהאמא משתגעת כל כך הרבה עבודת בית, ופה הם עד שלש ויש עד שעה אחד, בקשי לומדות והולכות אחר כך הביתה, כמו במושב זקנים. עד שבאים לבית הספר ומתחילים שורה אחד ללמד זה כבר שתיים עשרה, צריכים ללכת לאכל! עושים ארוחת צהרים או שבאים מאחר, ופתאום אומרים למורה צריכים הפסקה! עכשו באת! לפני שלשת רבעי שעה, כבר צריכים הפסקה? ואחרי שנחים כבר ושחקו בחוץ צריכים להתחיל! אנחנו עיפות, אז צריכים עוד הפסקה כדי לנוח על ההפסקה הראשונה, וכבר הנה צריכים ללכת הביתה וככה נגמר הבית ספר, זה תכלית? בית ספר צריך להיות בית ספר! בית ספר צריך להיות מקום שבנות צריכות ללמד, ויש מה ללמד, אבל אני צריך את העזרה שלכן, מה תעזרו לי? קדם כל תדעו לכן, חכמינו הקדושים אומרים הקדוש ברוך הוא כותב בראש השנה את התקציב על כל השנה כמה שיהיה לה השנה, בשביל זה בראש השנה אנחנו הולכים אל רבנו ז"ל שהוא העורך דין שלנו והוא ממליץ טוב בעדנו, לא מפסידים! זה קשה לנשים, תאמינו לי שגם לגברים יותר קשה, הצפיפות שמה, אין איפה לישן ובקשי ישנים, ואין מה לאכל אפלו לוקחים מהבית פתאום כל המזודה

נעלמה זה לא כל כך פשוט, אל תחשבו שזה פשוט שמה, אבל באים בשביל רבנו ז"ל. אומרים חכמינו הקדושים בראש השנה הקדוש ברוך הוא כותב את התקציב חוץ מהוצאות שבתות וימים טובים, כמה שעולה לשבת על זה אומר הקדוש ברוך הוא לוו עלי ואני פורע, בשביל זה תמיד אני אומר פדאי לקנות על שבת מכל טוב זה על החשבון של הקדוש ברוך הוא, הוא ישלם את זה! ככה אני תמיד אומר, תמלאו את הפרישידר לכבוד שבת ככה שישאר לשבת ימי החל, והקדוש ברוך הוא יחזיר, אנחנו מאמינים בזה באמונה שלמה. וגם הוצאות תלמוד תורה מה שצריכים לשלם שכר למוד אנחנו לוקחים ממש פרוטות לעומת מה שלוקחים במקומות אחרים, בארצות הברית היום לוקחים מאה וחמשים דולר מהעניי שבעניינים, אין דבר כזה אין לי, לך! בלי רחמנות מעיפים, אמת שמה לא חסר תלמודי תורה, לא חסר בתי ספר, בשכונת שלנו איפה שאני גר יש שמה שמונה עשרה תלמודי תורה ושבע בתי ספר של בנות בלי עין הרע, כלם מפצצים, זה נחת לראות את כלם בבקר, שמה זה לא כמו פה, פה רק רוצים לסגור את הבתי חנוך החרדים, חותכים את התקציבים, עושים כל מיני קומבינות לסגור את מוסדות החנוך של החרדים, שמה אתן צריכות לראות בבקר מה זה, כל תלמוד תורה כל בית ספר יש להם את האוטובוסים שלהם זה נחת לראות, אוטובוס אחר אוטובוס, כל אחד כתוב את השם של המוסד, זה מונקטש, זה בעלזא, זה סאטמאר, זה ויזניץ, זה באבוב, כל אוטובוס זה נחת, לא כמו שחושבים הנה הם בגולה, תאמינו לי שיש בברוקלין בעצמו יותר חרדים מכל ירושלים ביחד, לא יכולים לתאר. ברוך השם הנה בנתי בנין ענקי עבר שבע שנים ועדיין אין לי התר, וברוך השם אף אחד לא מפריע, פה כל אבן ששמתי זה עם דמעות ועם דם, ועדיין אנחנו צריכים רחמים שיאשרו לנו את זה, זה עדיין לא מאשה, צריכים רחמים. כמה כסף עולה לי עורכי דינים? אז

לְכֹל הַפְּחֻתוֹת שֶׁלֹּא יִהְיוּ חֵיבִים שָׂכָר לְמוֹד, כַּמָּה מְבַקְשִׁים? עַל זֶה מִתֵּר לְתֵת מִמַּעֲשָׂרוֹת, עַל זֶה מִתֵּר לְתֵת מִצְדָּקָה, זֶה הַצְּדָקָה הַכִּי גְדוֹלָה שֶׁיְהִיָּה לְבֶן שְׁלֵי מְלַמֵּד טוֹב, שֶׁיְהִיָּה לְבַת שְׁלֵי מוֹרֵה טוֹבָה, אָבֵל צְרִיכִים לַעֲזֹרָה, אֲנַחְנוּ לֹא מְקַבְּלִים מִשׁוּם אֶחָד, טְפוֹת אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים מִבְּחוּץ, זֶה נִס שֶׁלֹּא סוּגְרִים לָנוּ, אֲנַחְנוּ מְקוּיִם לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִיטֵיב אֶתְנוּ, הוּא מְנַסֶּה אוֹתְנוּ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים בְּנִסְיוֹן, אֲנִי אוֹמֵר לְכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְקַבֵּל צַל"ש בְּשָׁמַיִם, עֲמַדְנוּ בְּנִסְיוֹן הַכִּי קָשָׁה, וְעַכְשָׁו מִתְהַפֵּךְ לְקַהֲלָה רַק לְטוֹבָה.

הָיָה יְהוּדֵי שְׁסַפֵּר לִי אֵת הַסְּפוּר הַזֶּה, בְּאוֹמֵן הָיָה יְהוּדֵי עָשִׂיר גְּדוֹל מְאֹד שֶׁחֲלַק כֶּסֶף לְכֹלֵם שֶׁיְהִיָּה לָהֶם עַל שְׂבַת, הִנֵּה! קַח חִלוֹת, קַח בְּשׂוֹר, דָּגִים, הוּא עָשָׂה אֵת זֶה בְּחִפְזָן לֵב, לֹא הָיוּ חֲסָרִים עֲנִיִּים שָׁמָּה, פַּעַם הִתְהַפֵּךְ הַגְּלָגֵל, הוּא אֵבֵד אֵת כָּל הַכֶּסֶף וְכִבֵּר לֹא הָיָה לוֹ לְתֵת, גַּם אֶתְמוֹל בְּלִילָה הָיָה יְהוּדֵי אֶצְלִי שֶׁמָּמַשׁ הוּא הָיָה עָשִׂיר עֲנֵק, הָיָה לוֹ בְּתִים, הַכֹּל עָקְלוּ מִמֶּנּוּ, הַכֹּל לְקַחוּ מִמֶּנּוּ, מִמָּשׁ הִתְהַפֵּךְ לוֹ הַגְּלָגֵל, אֲשֶׁתּוֹ עֲזָבָה אוֹתוֹ עִם הַיְלָדִים, וְהוּא בָּרַח אֶל הָאֵמָא שְׁלוֹ, רְאִיתִי אֵת הַצֶּעֶר וְהַבְּנָתִי אֵת הַצֶּעֶר, לֹא נִחַתִּי לֹא שְׁקָטְתִּי, אֲמַרְתִּי לְאִשָּׁה אֲנִי רוֹצֶה אֵת בְּעֵלְךָ חֲזָרָה פֹּה, נִתְתִּי מָנָה לְאִשָּׁה, בְּשָׂבִיל בְּעֵלְךָ שֶׁאֵבֵד אֵת הַכֶּסֶף בְּשָׂבִיל זֶה הוּא כִּבֵּר לֹא שׁוֹה? אָבֵא שֶׁל שְׁבַע יְלָדִים, לֹא נִחַתִּי וְלֹא שְׁקָטְתִּי עַד שֶׁהִבֵּאתִי אוֹתָם בְּיַחַד בְּחֹדֶר שְׁלֵי וְשָׁמָּה עָשִׂיתִי שְׁלוֹם, אֲמַרְתִּי לָהֶם עַכְשָׁו אַתֶּם הוֹלְכִים הַבֵּיתָה! לֹא אֵת אֶל הָאֵמָא שְׁלֵךְ וְהוּא אֶצֶל הָאֵמָא שְׁלוֹ אַתֶּם חוֹזְרִים בְּיַחַד! זֶה הָיָה אֶתְמוֹל בְּלִילָה, אֲזִי אֲנִי שׁוֹאֵל אֶתְכֶם הֵאֵם אֲנִי נִגַּד שְׁלוֹם בֵּית? אֲנִי רוֹצֶה לְהֵרֵס בְּתִים? מִעֲלִילִים עָלַי עֲלִילַת דָּם, עֲלִילַת רָשַׁע, לֹא מִסְפִּיק שְׁגָנְבוּ וְגִזְלוּ אוֹתִי, לֹא מִסְפִּיק שֶׁעָשׂוּ לִי כָּל כֶּךָ הִרְבָּה צָרוֹת הוֹלְכִים לְהַגִּיד אֲנַחְנוּ נִלְךְ לְמִשְׁטָרָה וְאַתָּה הַפְּרַעַת! אֲנִי הַפְּרַעַתִּי? הַעוֹרֵךְ דִּין הַיּוֹם כְּעַס, אֲמַר הָאֲדַמוּרֵי אֵל תִּפְחָדוּ אֲנִי עוֹמֵד לְצַדְכֶם. מַה שֶׁיְהִיָּה רִיב בֵּין בַּעַל לְאִשָּׁה כִּי בְּכָל בֵּית נוֹרְמָלִי

יֵשׁ שָׁמָּה וּפְנִיחִים, אִם הָאִשָּׁה לֹא הִכְנִיסָה מִסְפִּיק מְלַח בְּמָרְק אֲזִי יֵשׁ
 וּפְנִיחַ לְמָה הַמָּרְק לֹא טוֹב, מָה אַתָּה מְדַבֵּר? לֵךְ אֶל הָאִמָּא שְׁלֶךְ! לֹא
 כִּכָּה הוֹלֵךְ? אֲזִי מוֹהֲרָא"ש חָיֵב עַל זֶה כִּכָּה אֲנִי רוֹאֶה פֹּה, מוֹהֲרָא"ש
 הַפְּרִיד בֵּינֵיהֶם, כִּכָּה מְדַבְּרִים? הָעוֹרֵךְ דִּין אָמַר אֲנִי יַעֲמֵד לְצַדְכֶם,
 אֵין דְּבַר כְּזֶה! עַל כָּל דְּבַר קֶטֶן יֵשׁ צָרוֹת חֲדָשׁוֹת, לְהַגִּיד לָכֶם שְׂאֲנִי
 לֹא מִתְחַרֵּט? אוֹתוֹ יְהוּדֵי מְאוּמָן אַחַר שְׁעֶזֶר לְכֶלֶם, אֲנָשִׁים נוֹרְמָלִים
 עִם לֵב, אָדָם שֶׁהִיָּה לוֹ כָּל הָעֲשִׁירוֹת, בְּמָקוֹם שֶׁכָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁקָּבְלוּ
 מִמֶּנּוּ שְׁנֵתִים יִזְיִלוּ אֵיזָה דְמָעָה, מִסִּכָּן! הָאָדָם הַזֶּה אֲבֵד אֶת הַכֹּל, מָה
 אַתָּן חוֹשְׁבוֹת שְׁעֵשׂוּ לוֹ? אֶת הַמְּוֹת! גִּנְב, קִמְצָן, וְכִכָּה מַקְהֵלָה שְׁלֵמָה
 עַל הֶרְחֻבוֹת, הוּא נִכְנָס כָּל כָּךְ בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ וְהַפְּסִיק לְלַכֵּת לְבֵית
 הַכְּנִסֶּת, הַתְּפִלָּל בְּבֵית, דְּפָקוּ לוֹ עַל הַחֲלוּנוֹת, גִּנְב! יֵשׁ לָךְ וְאַתָּה לֹא
 רוֹצֶה לָתֵת, קִמְצָן! הָאָדָם הַזֶּה לֹא הַפְּסִיק לְבִכּוֹת, אֲשֶׁתוֹ כָּבַר לֹא
 יִצְאָה, הַיְלָדִים כָּבַר לֹא יִצְאוּ, אֲבָא שְׁלֶךְ גִּנְב! אֲבָא שְׁלֶךְ לֹא רוֹצֶה
 לָתֵת, שִׁמּוֹ שְׁמִים! זֶה שֶׁסָּפַר לִי אֶת הַסְּפּוֹר הוּא כָּבַר לֹא חֵי, זֶה הָיָה
 לְפָנַי הִרְבֵּה שָׁנִים הוּא זוֹכֵר אֶת הַסְּפּוֹר הַזֶּה בְּאוּמָן, בְּמָקוֹם שֶׁיְהִיָּה
 קֶצֶת רִגֵּשׁ, תִּרְאֶה! הָאָדָם הַזֶּה נָתַן לָכֶם, עֲכָשׁוּ אֵין לוֹ! תֵּאֲמִינוּ לוֹ,
 פְּתָאוּם הוּא קִמְצָן, פְּתָאוּם הוּא רָשָׁע, כְּשֶׁנָּתַן זֶה הָיָה טוֹב. הוּא הָיָה
 שְׁבוּר לֹא הַפְּסִיק לְבִכּוֹת, מָה עוֹשִׂים? תְּמִיד יֵשׁ יְהוּדִים טוֹבִים בֵּין
 אֲנִי"ש שְׁעוֹשִׂים חֶסֶד, הַיּוֹם בָּא לִי ... אוֹמַר לִי מוֹהֲרָא"ש אַתֶּם יֵשׁ
 לָכֶם קֵהֵלָה מְאֹד יִפְּה, נִשְׁבֵּר לִי הַדּוּד שֶׁל מִים וּבָאוּ כָּל אֲנִי"ש וְהִבִּיאוּ
 לִי דוּד חֲדָשׁ וְתִקְנוּ לִי, מָה לֹא עָשׂוּ לִי? לֹא הָיָה לִי מִים חֲמִים, אֲזִי יֵשׁ
 בֵּין אֲנִי"ש אֲנָשִׁים טוֹבִים. הָיָה אֶחָד מֵאֲנִי"ש לֹא יָכַל לְסַבֵּל כָּבַר יוֹתֵר,
 רָאָה שְׁעֵשׂוּ רִשְׁעוֹת כְּזֶה לְאָדָם, וְהוּא נִכְנָס לְבֵית שְׁלוֹ, הֵהוּא הָיָה
 סָגוּר בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ כָּבַר כְּמָה שְׁבוּעוֹת, הוּא לֹא הֵלֵךְ לְבֵית הַכְּנִסֶּת,
 הִתְחִיל לְדַבֵּר אֶתוֹ וּלְנַחֵם אוֹתוֹ, אָמַר לוֹ כִּכָּה, "הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִסָּה אוֹתָךְ עִם עֲשִׁירוֹת, נָתַן לָךְ עֲשִׁירוֹת, רָצָה לְרְאוֹת מָה תַּעֲשֶׂה עִם
 הַכֶּסֶף, קִבַּלְתָּ צַל"ש, כָּל הַמְּלֶאכִים מִתְּפַעְעִלִים מִמֶּךָ, נָתַתָּ לְכָל עַנְי

חלות, דגים, בָּשָׂר בְּשֵׁפֶע, קַבְלַת עַל זֶה מֵאָה, א' א'. עֲכָשׁוּ מֵהַשָּׁמַיִם רוֹצִים לְנִסּוֹת אוֹתְךָ בְּעֲנִיּוֹת, וְלֹא סֵתָם עֲנִיּוֹת אֶלָּא שְׁכֹלָם יִתְּנוּ לְךָ בְּזִיוּנוֹת, וְעֲכָשׁוּ אֶתְּךָ רוֹצֵה לְקַבֵּל אֵיכָס? אֶתְּךָ רוֹצֵה לְקַבֵּל אֶפְס רַחֲמָנָא לְצֻלָּן? עֲכָשׁוּ מְנַסִּים אוֹתְךָ לְרֵאוֹת אֵיךְ שֶׁתְּחַזִּיק מֵעֲמֵד בְּעַת צָרָה, עֲכָשׁוּ אֶתְּךָ רוֹצֵה שְׁכָל הַמְּלֹאכִים יִגִּידוּ אֶתְּךָ רוֹאֵה רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם הוּא סֹגֵר אֶת עֲצָמוֹ וְהוּא כֹּכֵר בְּרִגְזוֹ עֲלֶיךָ וְהוּא נִשְׁפָּר, וְהוּא לֹא הוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנֻסֶת", הִיְהוּדִי הַזֶּה הִחִיָּה אוֹתוֹ כֹּל כֶּף עַד שֶׁהוּא לֶקַח אִמָּץ וַיֵּצֵא בַּחוּץ, נוּ! בַּחוּץ מִקְהֵלָה שְׁלֵמָה גִּנְבּ! גִּזְלָן! הִנֵּה הַקִּמְצָן, הִיְהוּדִי הַזֶּה קִבֵּל חֲזוֹק כְּזֶה וְהֵלֵךְ לְבֵית הַכְּנֻסֶת, וּבּוֹדֵאֵי כֹל אֶחָד לֹא רָצָה לְשַׁבֵּת לִיד הַקִּמְצָן, לִיד הַגִּנְבּ, וְזֶה מִגְדֵּל הַחֲזוֹק שֶׁמְחַזְקִים אֶת הַשְּׁנִי זֶה נִכְנָס לוֹ בְּלֵב וְהַחֲזוֹק מֵעֲמֵד בְּכָל הַבְּזִיוּנוֹת וּבְכָל הָעֲלִבוֹנוֹת מֵהַשָּׁכָל, וְכַמוֹכֵן שֶׁגַּם עַל זֶה הוּא קִבֵּל צִל"ש, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַחֲזִיר לוֹ אֶת הָעֲשִׂירוֹת, לָמָּה אֲנִי אוֹמֵר אֶת זֶה? גַּם אֲנַחְנוּ עֹבְרֵנוּ אֶת הַצִּל"ש.

אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם הֵינּוּ בְּמַצָּבִים הַכִּי גְרוּעִים, חָבֵל שְׁלֹא לְקַחְתִּי תְמוֹנוֹת מִהֶבְתִּי סֵפֶר אֵיפֹה שֶׁהֵינּוּ, הֵינּוּ בְּדִירָה אַחַת אַרְבַּע כְּתוּת, שָׁמוּ סֹדִין לְכֵן עִם חָבֵל שֶׁל כְּבִיסָה וְסִכּוֹת כְּבִיסָה וְכִכָּה הִיָּה אַרְבַּע כְּתוּת, בְּכַתֵּה הַזֹּאת הַמּוֹרָה לוֹמְדֵת סֹדִין מִפְרִיָה, אֲזוֹ שְׁמַעוּ שָׁם, וּכְשֶׁאֵלּוֹ צָחֲקוּ אֲזוֹ שְׁמָה גַּם כֵּן צָחֲקוּ, הֵינּוּ בְּבִגְנֵן אֶחָד כְּמַעַט שְׁמוֹנִים בְּנוֹת, שְׁרוּתִים אֶחָד, סוּף כֹּל סוּף זֶה יְלָדִים, מֵהַ שְׁעָבְרָנוּ, וְאַחַר כֶּף שְׁבָאנוּ לָפֶה זֶה הָיָה כְּמוֹ מוֹזָאוֹן שֶׁל שְׁעוּה מִמֶּשׁ, אֵיךְ שֶׁיִּשְׁבּוּ, חָבֵל שְׁלֹא לְקַחְנוּ תְמוֹנוֹת מִזֶּה, כִּי הֵינּוּ צְרִיכִים לְהֵרָאוֹת לָכֶם, זֶה אֵין בְּכָל הָעוֹלָם, עֹבְרֵנוּ לְקָרוֹנִים שְׁנֹזֵל שֵׁם מִים, הִיָּה דְלִי בְּכָל כְּתָה, מֵהַ שְׁעָבְרָנוּ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם קִבְּלָנוּ אֶת הַצִּל"ש, עֲכָשׁוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזֵר לָנוּ שֶׁהַקְהֵלָה מִתְחִילָה לְהִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, פִּתְחָנוּ "בֵּית הַוּרָאָה" יֵשׁ לָנוּ פֶה שְׁלֵשׁ אַבְרָכִים הָרַב ... וְהָרַב ... וְהָרַב ... יְכוּלִים לְלַכֵּת לְשֵׁאל שְׁאֵלוֹת, וְאֲנִי רוֹצֵה שֶׁתְּשֵׂאֵלוּ שְׁאֵלוֹת, תִּדְעוּ לָכֶם שְׁזֶה מְאֹד

מאד חמור הלכות טהרת המשפחה זה לא יאמן כי יספר, יכולים לקבל מכה כזו מהשמים שזה לא שווה אחר כך כל החיים, אני לא רוצה לפרט פה פרטים זה לא המקום לפרט, צריכים לשאל שאלות! אשה חושבת שהיא עושה תחת הגב של בעלה דברים מגנים, ואף אחד לא רואה, קדם כל הצדיק רואה את הכל, הוא יודע את הכל, לא צריכים לספר לו, אבל הקדוש ברוך הוא יודע, אם הצדיק רואה, אם הצדיק יודע, אז הקדוש ברוך הוא יודע. יש נשים שלא באו לפה, מחסרות הרבה פעמים, כי מתבישות ממני, שמו שמים! אתן יודעות שצריכים מאד מאד לפחד מהקדוש ברוך הוא, שיהיה לכן יראת שמים, מקבלים על זה אחר כך מכה, ואחר כך שואלים למה קבלתי מכה? למה זה מגיע לי? זה כבר מאחר, כשאסור אסור! כשמתר מתר, אני לא יכול לפרט, אני מקווה שאתן מבינות, וכן בשאר דברים, שבת צריכים מאד מאד לשמר, או בשר בחלב אסור להשים כלים של בשר בחלב באותו כיוור, להפריש מעשרות, בשביל זה מיום שלישי הזה, פעם בחדש נביא לפה רבנים שישבירו לכם הרבה נושאים ביהדות זה לא יעלה לכן שום כסף, שום אגורה, אבל אני מבקש את כלכן תעשו כל מיני מאמצים זה מאד מענין, פעם בחדש המשרד ישלם על זה, כמו שבטלתי את הלכלוך שבקשו פה שבע מאות שקל לאולם, למי בנית את האולם? לכם! לילדים שלי בנית? הלואי שירצו לראות אותי, לדעת ממני. בשבילכם בנית את זה! מה זה לקחת כסף, ואגב אני מכרח להגיד לכן עשינו פה תקנה חדשה החלפנו את אלו שחותמים, החלפנו את הכל, רציתי מהיום שכל צ'ק שיוצא מהמשרד, יהיה על זה שתי חתימות, ואחד לא ידע מהשני, עושים צלום ומכניסים בקלסר ושמים בצד וכותבים למה זה יצא, אני יכול להראות לכם, אחד זה במשרד ואחד זה בחדר שלי, כל צ'ק שיוצא מהמשרד זה שקוף, לי נעשה חשך בעינים, לא ידעתי שיש כל כך הרבה הוצאות מים, והכל, אין המקום לפרט

איזע הוצאות יש, אז כל אגורה מהיום יש על זה חשבון, אין יותר הפקר, אמרתי לאברכים אם אתם באמת אוהבים את מוהרא"ש הלואי שתעשו הוראת קבע אחד בהתנדבות.

מלבד זאת כל יום ראשון אני מבקש או לפני הדרשה או לאחר הדרשה אני לא יודע מתי יותר טוב, לפני הדרשה מחכים על מוהרא"ש, אחר הדרשה בורחים, חצי שעה שחרב... ילמד אתכם הלכות, שתדעו הלכות, פשוט לדעת הלכה, אנחנו יהודים צריכים יראת שמים, אנחנו צריכים לדעת הלכה מה מותר מה אסור, אני עושה את זה בשבילי? אני עושה בשבילכם שיהיה לכם איזה משג בהלכה, כלנו חוזרים בתשובה, נשים חוזרות בתשובה ולא יודעות הלכה, לא יודעות כלום, בפרט התלבשת שהולכים זה מגעיל, אני אומר לכן באמת מגעיל, מה את רוצה? להראות את הגוף שלך? מה זה צריך להיות שהחצאית תהיה למעלה מהברכים או שיהיה הבגד כל כך צמוד, אני לא מבין, אני לא משיג את זה, אשה צריכה ללכת בצניעות, אז שילמד אתכם חצי שעה הלכות לא יותר, ויכולים לשאל שאלות, וזה פעם בשבוע, אבל כל חודש אני רוצה לפחות פעם אחת. ואחר כך נביא רב שייסביר על תולעים או תרומות ומעשרות, יש כל כך הרבה דברים יפים היום לראות, שיכולים רק ללמד, אז רציתי מאד שתשתפו פעלה, אם אתם רוצים לעזר תביאו הוראת קבע אחד בשבוע, אחת רוצה להביא שתים שתביא! תהיה בריאה, אבל אני אומר לכן פתוח אין יותר חכמות תחת השלחן, מספיק סבלתי ארבע פעמים, עברתי פה כבר גיהנם, אני חושב שמספיק! מגיע לי קצת מנוחה, הלואי! שיהיה לי מנוחה, הלואי, אני כבר רואה עכשו שגם אחר כך לא יהיה לי מנוחה, אני אומר לכם יבואו עם תהלים מוהרא"ש! אל תשכח אותי תזכיר אותי בשמים, אני כבר רואה מה יהיה, אפילו אחר כך לא יהיה לי מנוחה, אבל ברוך השם אני לא צריך מאף אחד שום דבר, ברוך השם כל הכסף מה שאני

לוקח זה הולך תכף מיד להדפסה, אנ"ש טענו שהספרים זה כל כך הרבה יקר, הורדתי את המחיר! מחסנים מלאים עם ספרים אף אחד לא לוקח, פתאום לא לוקחים, אז אני רואה הכל היה בלוף, הכל היה שקר, רצו הוראת קבע רק בשביל צ'ק גדול, עכשו הם צריכים רחמים שלא יעלו עליהם מס הכנסה ובטוח לאמי וכל מיני השם ישמר, אתם צריכים רחמים רבים, כל אלו החכמים, החכמולוגים, אני משלם לעורך דין, לרואה חשבון להציל אותם, ועכשו הם ברגז עלי, לקחתי להם את המוצץ מהפה, הצלתי אותך שלא תהיה בבית סהר, זה לא מבינים! הראש מרבע, מוהרא"ש לקח לי את המוצץ מהפה, עד עכשו היה לי מוצץ, עד עכשו היה לכם גנבות! פשוט גנבת, אני אומר לא תגנב? הקדוש ברוך הוא אומר לא תגנב, אסור לגנב! אז לזאת אני מאד מבקש אתכן שפלקן תבואו, לא שיבוא איזה רב והוא יקח הרבה כסף, ועל הדלק בעצמו הוא יקח מאתים שקל, ומה עם להסביר? רק אצל מוהרא"ש הכל בחנם, ויכולים לשבת לו על הראש ולדבר אתו, רבנים אחרים לא הולכים על זה, תשלם! הוא יבוא אליך, לא תשלם? הוא לא יבוא אליך, הרב ... בזו אותו והעלילו עליו עלילת דם כזאת שהוא סגר את עצמו והוא לא רצה לראות יותר אנשים, התקשרו אלי כל התלמידים שלו והוא בעצמו שלח לי פקס, מוהרא"ש תעשה לי טובה תרחם עלי, יש לי בזיונות עלבונות, העלילו עלי כל מיני עלילות, הוא שבור! אני לא רוצה לצאת, הוא רצה שאחזק אותו, מה עשיתי? לקחתי מהר רכב ונסעתי, מאד קשה לי לנסע, נסעתי עד נתיבות ואמרתי דרשה, וברוך השם חזקתי אותו, לקחתי בשביל זה כסף? יהודי מבקש התחזקות אני עושה את זה! אני נוסע מהצפון עד הדרום, אכל אחרים זה לא ככה, בשביל זה אני משלם על זה, אז אני רוצה שפלקן תבואו תהיו פה וזה מאד מענין, ויכולים ללמד הרבה, נלמד

אַתּ כּל הַהִלְכוֹת שֶׁרַק שִׁיךְ לְהִרְאוֹת חַי, הָעֵקֶר מֵה שְׂאֵנִי רוֹצֵה לְחַזֵּר
שְׂמִיגִיעַ לְכַלְכֵּן צַל"ש שֶׁהַחֲזִקְתָּן מֵעֲמֵד בְּמִצְבֵּיִם הַקְּשִׁיִּים.

אַנִּי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַתְּפִלוֹת שֶׁלְכֵן יִהְיוּ שֶׁעֲכָשׁוּ
הַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ תִּגְדֵּל וּתְבָרֵךְ וְיִהְיֶה לָנוּ רַק טוֹב, וְהָעֵקֶר שֶׁנַּעֲשֶׂה נַחַת
רוּחַ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְמֵה עוֹשִׂים נַחַת רוּחַ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא?
חֶסֶד, עוֹשִׂים חֶסֶד אַחַת עִם הַשְּׂנִיָּה, אִשָּׁה יְלָדָה, אִתָּן יוֹדְעוֹת יֵשׁ
שְׂגָרִים רְחוּק מֵהַהוֹרִים, וְיֵשׁ הֶרְבֵּה נָשִׁים מְסַכְּנוֹת שֶׁהַהוֹרִים עֲדִין
לֹא שׁוֹמְרִים שַׁבָּת, רְחוּקִים מִהֲדַת, אִזּוּ הָאִשָּׁה לֹא יְכוּלָה לְלַכֵּת אֶל
הָאִמָּא, הִיא פֹה לְבַד, זֶה הַחֶסֶד הַכִּי גָדוֹל שֶׁיְכוּלִים לַעֲשׂוֹת, אִין
לָהּ אִיךָ לְחַזֵּר אֶל הָאִמָּא, אִין לָהּ יְכוּלֵת לְחַזֵּר אֶל חֲמוּתָהּ, הִיא לֹא
מְסַתְּדֶרֶת עִם חֲמוּתָהּ, אִזּוּ כְּשֶׁאִתָּן עוֹשׂוֹת חֶסֶד עִם אִשָּׁה כְּזוֹ זֶה חֶסֶד
הַכִּי גָדוֹל, זֶה מֵה שֶׁהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה. בּוֹאוּ נַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ
לְבוֹרָא כָּל עַלְמִין, וְזֶה גַם לָנוּ תִּהְיֶה הַנַּחַת הַכִּי גָדוֹל, תִּאֲמִינוּ לִי לְגַדֵּל
יְתוּמָה זֶה הַמִּצְוָה הַכִּי גָדוֹלָה, וְאִשָּׁה צְעִירָה שְׂאִין לָהּ מְשַׁפָּחָה כִּי כָּל
הַמְשַׁפָּחָה עֲדִין חֲלוּנִים, מְסַכְּנִים, הֵם לֹא יוֹדְעִים מֵה זֶה תּוֹרָה מֵה זֶה
מִצְוֹת, אִזּוּ הִיא נְשֹׂאָרָה פֹה לְבַד, אִם עוֹזְרִים לָהּ, אִנִּי אוֹמֵר לְכֵן שְׂאִין
מִצְוָה יוֹתֵר גָּדוֹלָה מְזוֹ, מְסַכְּנָה! מִי יַעֲזֹר לָהּ? וְלָכֵן זֶה הַיְחַוְּדִיּוֹת
שֶׁל הַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ, לַעֲשׂוֹת חֶסֶד. עֲכָשׁוּ בְּעֵנִין רוֹפְאִים אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבִים
וְשׁוֹבְרִים אֶת הָרֹאשׁ וְרוֹצִים אֶת הַרוֹפְאִים הַכִּי טוֹבִים, עֲכָשׁוּ כָּלֵם
רוֹצִים אוֹתָנוּ, אֲנַחְנוּ מְחַפִּים בְּשִׁבִיל הַרוֹפְאִים הַכִּי טוֹבִים, לַעֲת עֲתָה
אֶל תַּעֲבְרוּ לְשׁוּם מְקוֹם, אֲנַחְנוּ מְחַפִּים שְׁיִבּוֹאוּ, יֵשׁ לִי עוֹרֵךְ דִּין אִין
יוֹתֵר קוֹנֵצִים, הַכֵּל אֲנִי עוֹשֶׂה עִם עוֹרֵךְ דִּין, הִרְגַע שֶׁשְׂמַעְתִּי שֶׁפֹּה
הָיָה אִיזָה פְּלוֹג וְאוֹמְרִים מוֹהֲרָא"ש! אִתָּה חֲתִיב, צַלְצַלְתִּי לְעוֹרֵךְ דִּין
תַּעֲשֶׂה לִי טוֹבָה הִנֵּה עוֹד פִּרְשָׁה עָלַי, אִזּוּ הוּא הַתְּרַגְזוּ וְהוּא אָמַר מֵה
כָּל אִשָּׁה שֶׁיִּהְיֶה לָהּ אִיזָה וּכְנֹחַ עִם בַּעֲלָהּ וְהִיא בּוֹרַחַת אִזּוּ מוֹהֲרָא"ש
חֲתִיב, זֶה כָּךְ כּוֹאֵב אֲנִי לֹא יְכוּל אֶפְלוּ לְהַמְשִׁיךְ לְדַבָּר, זֶה הָיָה
אִתְּמוֹל שֶׁעֲשִׂיתִי שְׁלוֹם בַּיִת. אֲנִי מְקַלְקֵל שְׁלוֹם בַּיִת? אֲנִי סוֹגֵר

אַתּ הַגְּמָרָא וְאֲנִי עוֹזֵר הָעֵקֶר שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם, אֲנִי שׁוֹבֵר שְׁלוֹם בֵּית? אֲנִי גוֹרֵם שִׁיִּלְכוּ? מַה קוֹרָה? מַה זֶה צְרִיךְ לֵהִיוֹת? אִזּוֹ לְכֹל הַפְּחוֹת אֲנִי יוֹדֵעַ מְזֵה, מֵעַכְשָׁיו כָּל דְּבַר אֲנִי עוֹשֶׂה עִם עוֹרֵךְ דִּין הוּא יִהְיֶה הַשְּׁלִיחַ, הוּא יִדְאַג וְיִרְאֶה מַה שִׁיּוֹתֵר מִשְׁתַּלֵּם לָנוּ מַה שִׁמְשַׁתַּלֵּם לְהַקְהֵלָה, מִי שִׁיִּתֵּן יוֹתֵר שְׁרוֹת מִי שִׁיִּתֵּן יוֹתֵר רוֹפְאִים אֵת זֶה אֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁהַקְהֵלָה שְׁלָנוּ תִּגְדֹּל וְתִגְדֹּל וְזֶה מַה שֶּׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן עוֹד פֶּעַם וְעוֹד פֶּעַם, בְּאִים מִשְׁפָּחוֹת חֲדָשׁוֹת, מִחֲפָשִׁים דִּירוֹת מְאֹד כְּמוֹ גֵּרוֹת, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר, יֵשׁ יִזְמִים שְׁמוֹכְנִים כְּבָר לְהַתְחִיל לְבָנוֹת, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁזֶה יִתְגַּשֵּׁם, כָּל מִשְׁפָּחָה חֲדָשָׁה שֶׁנִּכְנָסָת פֶּה תִּקְבְּלוּ אוֹתָהּ בְּסִכָּר פָּנִים יְפוֹת, לֹא פְתָאוּם לְהַתְחִי לְרַכֵּל הִיא כְּכֹה וְהִיא כְּכֹה, אֲתָן לֹא שׁוֹטְרוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תִּנְיָחוּ אֵת זֶה בְּשִׁבְלִי, תִּקְבְּלוּ אוֹתָם עִם חֵיוֹךְ מַה אֲנִי יֹכֵלָה לְעֹזֵר לָךְ? זֶה מַה שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה, זֶה הַכֹּל! וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לָכֵן אִם תִּקְבְּלוּ אוֹתָם בְּסִכָּר פָּנִים יְפוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שִׁיְהִיָּה לָנוּ רַק מִשְׁפָּחוֹת טוֹבוֹת. הַגִּיעַ הַזְּמַן בְּרוּךְ הוּא שֶׁכְּבָר נִגְבִּיָּה אֵת הָרֵאשׁ, שֶׁלֹּא נִהְיֶה כְּכֹה כְּמוֹ בְּמִצְרַיִם כְּמוֹ שִׁישׁ לָנוּ בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ הַזֹּאת פְּרִשַׁת שְׁמוֹת, שֶׁהַמִּצְרַיִם נָתְנוּ מַכּוֹת בִּיהוּדִים וְהִיהוּדִים סָבְלוּ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֲצֵל הַנְּאֻצִּים, בָּא רֵאשׁ הַמוֹעֵצָה מִסָּפֵן! וְשׁוֹאֵל אוֹתִי עַל מְלָה מְאֹד גְּסָה בְּאִיִּשׁ, מַה הַמְּלָה הַזֹּאת שֶׁכְּמָה אֲכָרִים קוֹרְאִים אוֹתוֹ? אֲמַרְתִּי אֵתָהּ יוֹדֵעַ? אֲסוּר לִי לְהַגִּיד לָךְ, זֶה מְלָה מְאֹד גְּסָה, אֲנִי מִכְּרַח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁהַנְּאֻצִּים קָרְאוּ אֵת הִיהוּדִים כְּכֹה בְּמְלָה הַזֹּאת, אֲנִי לֹא יֹחֵזר עַל הַמְּלָה, אִזּוֹ אֵל תִּשְׁבַּר. בְּרוּךְ הוּא הַקְהֵלָה שְׁלָנוּ גוֹדְלֵת, וְאֲנִי רַק מִבְּקֵשׁ כָּל אַחַת וְאַחַת מִכֵּן שֶׁתִּדְאַגּוּ וְתִרְשְׁמוּ אֵת עֲצָמְכֶן בְּמִשְׁרֵד הַפָּנִים שֶׁאֲתָן גְּרוֹת פֶּה, כִּי יָבוֹא יוֹם הַבְּחִירוֹת וְאִזּוֹ יִהְיֶה מְאַחֵר, אֲתָן תִּרְשְׁמוּ פֶה! הַכֹּל פֶּה בְּמִדִּינָה הוֹלֵךְ עִם אֲצִבְעַת זֶה הַכֹּל! אִזּוֹ מִי שִׁיְהִיָּה רְשׁוּם בִּיבְנָאֵל אִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר יִהְיֶה לָנוּ שֶׁלֹּשׁ יִהְיֶה לָנוּ אַרְבַּע נְצִיגִים, אוֹי וְאָבוֹי אִם לֹא

היה לנו שנים, הם היו עושים מאתנו שניצל, אני אומר לכן! הם היו לוקחים מאתנו מסים, הם לא משלמים כלום, וברוך השם שתי חברי המועצה הם מורידים אותם הכל על פי חק, אז אני רוצה מאד מאד שכל אלו שנכנסו לגור פה הדבר הראשון תרשמו את עצמך במשרד הפנים שאתן גרות פה, אתן והבעלים, לרשם את הכל.

הקדוש ברוך הוא יעזר, יתן לנו את החיים שכבר נזכה לצאת מהגלות הזו ושנזכה לראות במו עינינו בבנין בית המקדש ובביאת המשיח.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרנא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות י"ח טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... תחיה

בענין שאלתכם האם בנות גדולות מתר לעשות להם חוג בהתעמלות וכו' ידוע שללכת עם מכנס צמוד לכד זה בגד מאד משקץ וכו' אבל אם תלך עם חצאית על זה יכולים אך ורק שהחצאית ילכו עם המכנס ורק בעת ההתעמלות, כי צריכים להזהיר באזהרה חמורה אשר גם ללכת עם חצאית קצרה זה מלבוש משקץ, ולכן אך ורק בעת התעמלות מתר יחד, וגם תנאי כפול שלא ימצא שם שום גבר חס ושלום אשר זה אביזריהו דגלוי עריות, וזה מאד מאד חמור.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה לחנך את הבנות על טהרת הקדש ונחזיר בהם אמונה וצניעות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרנב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות י"ח טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה יגיעו אל ... נרו יאיר

בא לידי החשבון מקרן הדפסה "היכל הקדש" ואני רואה שאתה חייב חוב ישן סכום אדיר של אלף שלש מאות שקלים, איני יודע למה אתה מתרשל לשלם את זאת, כי הרי מי יודע כמה צרות אתה סובל רק בשביל שלא שלמת את החוב הזה, שזה כספי צבור, ואוי לו למי שגוזל כספי צבור, ולכן אני מאד מבקש אותך שכבר תתחיל לשלם תשלומים עד שתסיים עם החוב, כל כך חבל שתסבל בזה העולם סבל גדול בעבור חוב שהנך חייב להקדש, וידוע שהדפסה היא צדקה של רבנו ז"ל, ואוי לו למי שנוגע בכסף רבנו ז"ל פידוע הספור שקרה עם ר' שמעון ז"ל תלמידו של רבנו ז"ל שנגע בכסף רבנו ז"ל והצרך לילך בגלות שלש שנים, ועברו עליו שם נסיונות קשים ומרים, והכל מפני שהשתמש בכסף של רבנו ז"ל.

ולכן אבקש אותך במאד מאד לבל תהיה חכם בעיניכם אלא תכף ומיד תתחיל לשלם ואם אינך יכול הכל בבת אחת אזי לאט לאט.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתעשה את רצוני כי פשוט כואב לי מאד לראות איך מזלזלים בכספי הדפסה.

המאחל לך תשובה שלמה...

ג' תרנג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות י"ח טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

עברתי על הרשימה של קרן הדפסה "היכל הקדש" ואני רואה

שנשארת חייב סכום אסטרונומי של עשרים אלף ש"ח, אינני יודע
מה אתה, זה כמה שנים שאתה חייב את החוב הזה, ואם היית משלם
בכל פעם אפלו סכום של כמה מאות שקלים, היית יכול כבר להפטר
מכל החוב, ולמה אינך עושה את זאת?

לדעתי כל הצרות שאתה סובל הן רק מחמת שאתה חייב
כסף צדקה שלקחת ולא שלמת ואין לי משג איך אתה יכול לישן
שנה רגועה בשעה שאתה חייב לרבנו ז"ל סכום אסטרונומי כזה?!
ולדעתי תבקש או מאחיך או מאביך או מאחותך שיעזרו לך חד
פעמי ותשלם את כל החוב הזה, ואז תראה שתצא מכל צרותיך.

אני מאד מאד מאד מקפיד ומתפלא איך אתה יכול להסתובב
בשקט בשעה שיש אחריך חוב אסטרונומי כזה! אני מאד מקווה
תכף ומיד כשתקבל את מכתבי שתתחיל לפרע את החוב הזה.

המאחל לך תשובה שלמה...

ג' תרנד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות י"ח טבת ה'תשס"ז

הכתב והמכתב בידי מוכ"ז ר' ... נרו יאיר היא לאות ולראיה
שהנני מכירו ועכשו הולך לחתן את בתו, ולרש אין כלום פשוטו
כמשמעו ולכן אשרי מי שיקבל אותו בסבר פנים יפות, ויהיה לו
לאחיעזר ולאחיסמך, ויתברך מפי אל עליון על החסד שיעשה עם
עני מרוד כזה, הקדוש ברוך הוא העומד על ימינו כמו שכתוב כי
יעמד לימין אביון יהיה בעזר של מי שיעזר לו, אשריו בעולם הזה
ובעולם הבא.

הכותב וחותם למען המצוה...

ג' תרנה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות י"ט טבת ה'תשס"ז

סיום מסכת ראש השנה בכלל אור המאיר

אנחנו אוהבים פה בגמרא בסוף, תנא דבי רבי בנימין בר חיאי עם שאחורי כהנים אינן בר ברכה, אלא כי אתא רבא אמר רב יעקב בר איבא רבי שמעון חסידא, לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבשדות, מאי טעמא? משום דאניסי במלאכה, אבל בעיר לא. הדין הוא כשהכהן מברך אז צריכים להיות קדימה לפני הכהן, לא אחורי הכהן כי אז אתה לא בכלל הברכה, הדרן עלך יום טוב וסילקא עלך מסכת ראש השנה

צריכים לדעת פעם ולתמיד, אסור לשבת עם האחרים נגד ספר תורה, זה דבר שאסור, זה לא כבוד זה הלכה, יש לנו הלכה.

הזכות שלנו מאד מאד גדולה שזכינו לסיים מסכת ראש השנה, לי מאד מאד קשה הדבור, כי הלילה לא ישנתי, ומי שמסתובב בחדר שלי רואה את הצרות והיסורים, מה שעובר על נשמות ישראל זה בלתי אפשר להסביר, בלתי אפשר לצייר ולספר, אבל קצת נחת רוח יש, ברוך השם היו אצלי עכשו הכתה שלומדים התחלת חמש, ממש תינוקות של בית רבן שאין בהם חטא, כתוב בזהר רבי שמעון בר יוחאי כשבא לעיר אז אמר לתלמידים, אני הולך לקבל פני אנפי שכינתא, את הפנים של השכינה, אז התלמידים התפלאו מה זה? אתה הולך לראות את השכינה? מי יכול לראות את השכינה? איך יכולים לראות את השכינה? הוא לא גלה להם איפה הוא הולך, אז הוא הלך לתלמוד תורה, איפה שהילדים קטנים מצפצפים באורייתא, הם מצפצפים בתורה, אז עכשו שמעתי תינוקות של בית רבן וזה הכניס בי ממש חיות, מה אני יגיד לכם אני סובל סבל כזה שאני לא מאחל לאף אחד, אבל רבנו ז"ל למד אותנו שצריכים להתחזק בכל

מיני מצבים שבעולם, וממני תראו וכן תעשו להתחזק, תאמינו לי שאני לא יפל ברוך השם, לא נפלתי ברוך השם כבר ארבעים ושלוש שנים, מערב חנכה שנת תשכ"ד עד עכשו תשס"ז התחלתי לכתב את האשר בנחל מכתבים לרבים, עם כל מה שהיה לי עסק עם רבים, ברוך השם מאז ועד עכשו לא נפלתי, אז גם עכשו אני לא יפל, הקדוש ברוך הוא יעזר לי. ידוע שרבי מאיר מפרימשלאן זי"ע עוד בהיותו ילד, אז הילדים שחקו ועלו על הר שיכולים להתגלש, והיה מלא שלג וכפור וילדים, כל אחד נסה, כל הילדים שחקו ועלו למעלה, טפסו ובדאי החלקו ונפלו, הוא עוד היה ילד, הוא עלה עד הסוף עד למעלה, שאלו אותו איך הצלחת? אנחנו כלנו נופלים ואתה הצלחת? הוא אומר כשמחזיקים את עצמם למעלה, אז לא נופלים למטה, אדם צריך תמיד לזכר שהקדוש ברוך הוא נמצא אתו עמו ואצלו, וצריכים להתחזק את עצמם ביחד עם הקדוש ברוך הוא, אז אף פעם לא יפלו, מתי נופלים? כשעוזבים את הקדוש ברוך הוא, אם אדם עוזב את הקדוש ברוך הוא יהיה בטוח שיפל, אבל אם אדם מחזיק את עצמו בהקדוש ברוך הוא אין לו מה לפחד. זכינו פה לסיום מסכת סוכה, ואמרתי אז שהקדוש ברוך הוא יעזר שאהיה פה אתכם בסיום מסכת ראש השנה, והנה ברוך השם נתקיים, זכינו לסיום מסכת ראש השנה, וכבר מתחילים מחר מסכת תענית, ואני מבקש את הקדוש ברוך הוא שיתן לי את החיים, שאהיה אתכם בסיום מסכת תענית, סיום מסכתא אין מתנה יותר חשובה מזה, חכמינו הקדושים אומרים, רב יוסי ואביי גם כן אמרו, תיתי לי! אם הייתי רואה תלמיד חכם שעושה סיום מסכתא הייתי עושה סעודה לכל רבנן, זה יום טוב, לסיום מסכתא זה יום טוב, אין לנו משג מה זה סיום מסכתא, בזהר כתוב מאן דירית מסכתא חדא יהיבנא ליה עלמא חדא, אם אחד זוכה ומסיים מסכתא אחת נותנים לו עולם אחד, אתם יודעים מה זה עולם? מה אנחנו רואים עם העין שלנו?

עין הגשמיית, ביום רואים שמש, בלילה רואים ירח, רואים בילי
 ביליונים כוכבים, ועוד מה שהעין לא רואה, את המזלות שדמות
 כל מזל זה צרוף של כוכבים, ומעלה מעלה בודאי אנחנו לא רואים,
 אבל פה למטה יש דומם בכל העולם, מדינות ומדינות לאין ספר,
 עירות, כפרים, מושבים, ואחר כך צומח, מי יכול לספר את הצומחים
 שיש בכל העולם, כל מיני צמחים, אחר כך חיות, מי יכול לדעת
 כמה יש מהשרץ הכי קטן עד הראם, זה החיות, ואחר כך יש בני
 אדם, כל מיני טיפוסים אדם, למעלה ממש ביליון אנשים, זה עולם
 מה שאנחנו רואים. עכשו אומר הזהר רבי שמעון בר יוחאי מי
 שזוכה, מאן דירית מסכתא חדא, אחד יורש מסכתא, נותנים לו
 עלמא חדא, עולם אחד, זאת אומרת עולם שלם כמו שאמרנו, אבל
 זה מקבלים ברוחניות, מה פה בגשמיות אנחנו לא יכולים לספר
 כמה כוכבים יש? לא יכולים לספר כמה בני אדם יש? כמה חיות
 יש? כמה צמחים יש? לא שייך להסביר מה מקבלים בשביל מסכתא
 אחת, לגשמיות אדם נמשך מאד מאד, למה? אני רואה תכלית, מה
 אני מרויח, אז אני עושה את זה, כך אדם עושה לעצמו חשבון, אבל
 ברוחניות אדם מטעה את עצמו. היה אצלי בשבת אורח, הוא שאל
 אותי הרי דברנו בשבת למה בגשמיות אדם לא מטעה את עצמו?
 מנה ראשונה, מנה שניה, מנה עקרית, מנת קנות, אף אחד לא יגיד
 לך מה אתה? מי צריך? בא ברוחניות תראה זה לא כל כך ככה, הוא
 רצה פשוט להתוכח, אמרתי מה יש להתוכח? זה מציאות! בגשמיות
 אם אדם לא אוכל הוא נעשה רעב, הוא מרגיש את זה, ככל שאוכל
 יותר הוא נעשה יותר שבע, וזה מה שרבונו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן
 חלק ב' סימן ח') שיש מזונא דגופא, ויש מזונא דנשמתא, הגוף צריך
 לאכל, גם הנשמה צריכה לאכל, מזונא דגופא כל אחד מרגיש, אני
 רעב אז הוא אוכל, אף אחד לא ימנע אותה מלאכל, וחס וחלילה
 השם ישמר אנחנו רואים את המחסרי בית שאין להם כלום, הם

מִחֲפָשִׁים מִחֲטוּטִים בְּזָבָלִים, הוּא לֹא יֵלֶךְ לִישָׁן עַד שְׂיֵאכֵל, הוּא צָרִיךְ מִשְׁהוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, בְּרוּחָנִיּוֹת מְטַעִים אֶת עֲצָמָם, עֲבָדָה! מִי אוֹמֵר שְׁזֵה כָּכָה? וְכָכָה מְסֻתּוֹבְבִים שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאֲנִי עוֹד בּוֹכוֹחַ עִם זֶה וְעִם זֶה, אַתָּה לֹא צוֹדֵק! הוּא כֵּן צוֹדֵק, תִּמְשִׁיךְ לְהִתְנַכַּח וְעִבֵר לָךְ הַשְׁבָּעִים שָׁנָה אִם זוֹכִים כָּבֵר לְשְׁבָעִים שָׁנָה, תִּדְעוּ לָכֶם צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים שְׂאָדָם יִזְכֶּה לְמִשְׁךָ עַד שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, אִם אָדָם זוֹכֶה לְתַשְׁעִים וְכוּ', חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים בְּמוֹעֵד קָטָן כְּשְׂאָדָם הִגִּיעַ לְגִיל שְׁשִׁים הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה שְׂיֵצֵא מִכָּלֵל כְּרַת, שְׁשִׁים זֶה כְּרַת, בֵּן שְׁשִׁים זֶה זְקֵנָה, וְאִם הוּא זוֹכֶה לְהִגִּיעַ לְשְׁבָעִים, אֲזִי יֵשׁ פּוֹסְקִים שְׁפוֹסְקִים הִגְעַת לְשְׁבָעִים! תַּעֲשֶׂה סְעוּדָה, וְתִגִּיד בְּרוּךְ אַתָּה ה' וְכוּ', שְׁהַחֲיֵנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעְנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה, זִכִּיתָ לְהִגִּיעַ לְשְׁבָעִים? שְׁבָעִים זֶה שִׁיבָה, כָּבֵר לֹא מְדַבְּרִים בֵּן שְׁמוֹנִים לְגִבּוֹרָה, בֵּן תַּשְׁעִים לְשׁוֹחַ, אֲבָל לְמַעֲשֵׂה זֶה בְּרַכָּה לְהִגִּיעַ עַד שְׁבָעִים, נִגִּיד אֲנַחְנוּ חַיִּים שְׁבָעִים שָׁנָה וּמִתְנַכַּחִים, זֶה כֵּן לְמוֹד? זֶה לֹא לְמוֹד? וְאֵף אֶחָד לֹא קוֹלֵט שְׁכָל יוֹם שְׁעוֹבֵר לוֹ הַיּוֹם הַזֶּה לֹא יִחְזוֹר לָךְ, חֲבָל! אַתָּה יְכוֹל לְתַפֵּס כָּל כֶּף, לְמָה אָדָם מְשַׁגֵּעַ? לְמָה אָדָם אֵין לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת? לְמָה אָדָם כָּל כֶּף אֵין לוֹ יֵשׁוּב הַדְּעַת? פְּשוּט כְּשְׂאָדָם לֹא אוֹכֵל בְּיוֹם תַּעֲנִית הוּא לֹא יְכוֹל לְהִתְרַכֵּז, מְצִיאוֹת! עֲבָדָה! אֲנִי לֹא יְכוֹל לְהִתְרַכֵּז עֲכָשׁוּ בְּלִמּוּד, הוֹלֵךְ לִישָׁן, אֶחָד בֵּן יְכוֹל שְׁעֵתִים, שְׁלֹשׁ, אַרְבַּע, וְאַחַר כֵּן וְכוּ', זֶה צוֹם שֶׁל יוֹם אֶחָד, מִי אוֹמֵר שְׁתֵּי יָמִים לְצוֹם, שְׁלֹשׁ יָמִים לְצוֹם, יִקְחוּ אוֹתוֹ לְבֵית חוֹלִים וְיִכְנָסוּ לוֹ אֵינְפוֹזִיָּה, אָדָם אֵין לוֹ כָּבֵר נוֹזְלִים, עֲבָדָה! מְצִיאוֹת! הֲרֵאשׁ שְׁלוֹ כָּבֵר לֹא עוֹבֵד, אֵף אֶחָד לֹא קוֹלֵט, אִם יוֹם אֶחָד עוֹבֵר לוֹ בְּלִי לְמוֹד, תוֹרָה אוֹתוֹ יוֹם הוּא מִמֶּשׁ מְשַׁגֵּעַ, לְמָה? כִּי הִנְשַׁמָּה צָרִיכָה לְאָכֵל, וְהוּא לֹא אֲכָל, צָרִיכִים לְתַת מִשְׁהוּ לְאָכֵל, קִצָּת מִקְרָא, לֹא מִבְּקָשִׁים מִמֶּךָ הַרְבֵּה, קִצָּת מִשְׁנָה, קִצָּת גְּמָרָא, קִצָּת הֶלְכָה, עֲכָשׁוּ אֵל תִּלְךָ לִישָׁן, אַחַר כֵּן שְׁלֹא יְהִי לָךְ טַעֲנָה שְׂאֵתָה מְשַׁגֵּעַ, אֵיךְ מִתְבַּטֵּא

הַשְּׁגָעוֹן? הוּא מוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שְׁלוֹ עַל אֲשֵׁתוֹ, מִתְפָּרֵץ בְּבֵית כָּמוֹ
חֵיה טוֹרְפֵת, מִתְפָּרֵץ עַל הַשְּׁנִי, מַה זֶה צָרִיךְ לֵהוּיֹת? מִסְכֵּן! אֵינן לּוֹ
יִשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵינן לּוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת? כִּי הוּא צָם, הַנְּשָׁמָה שְׁלוֹ
צָמָה, מִי אֹמֵר שְׁאָדָם יְכוּל לְעֹבֵר לּוֹ שְׁבוּעוֹת עַל גְּבִי שְׁבוּעוֹת וְלֹא
יִלְמָד, אִזּוּ פְּשׁוּט הוּא אָדָם מְשֻׁגָע. רַבְּנוּ ז"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א'
סִימָן א') הֵיִצֵּר הָרַע רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מְשֻׁגָע, הַתּוֹרָה שׁוֹבֵרֵת
אֶת הַשְּׁגָעוֹן שְׁלוֹ, עֹכְשׁוֹ תִקְנוּ בַתְּפִלָּה כָּל יוֹם בְּבִרְכוֹת הַתּוֹרָה
שְׁאֵנַחְנוּ לּוֹמְדִים כָּבֵד, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּרָכָה לְבִטְלָה אֹמְרִים אַחַר
הַפְּרָשָׁה שֶׁל בְּרַכַּת הַתּוֹרָה תִּכְף מִיַּד אֶת הַפְּרָשָׁה שֶׁל בְּרַכַּת כְּהֻנִּים,
יְבָרְכֶךָ ה' וְכוּ', לְכֹל הַפְּחוֹת שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ מִקְרָא, וְאַחַר כֵּךְ מְשֻׁנָּה, אֵלּוֹ
דְּבָרִים שְׁאֵינן לָהֶם שְׁעוֹר הַפֶּאֶה וְכוּ', חֲצִי זֶה מְשֻׁנָּה, וְחֲצִי הַשְּׁנִי זֶה
בְּרִיתָא, זֶה בְּבִרְכַת הַתּוֹרָה, כְּדִי שֶׁזֶּה לֹא יִהְיֶה לְבִטְלָה. הֲרִי אִם אֲנִי
אֹמֵר שֶׁהַכֹּל נִהְיֶה בְּדַבְּרוֹ וְאֲנִי לֹא שׁוֹתֶה רַחֲמָנָא לְצַלֵּן אֲנִי עוֹבֵר עַל
לָאוּ, עֲשִׂיתָ שֶׁהַכֹּל וְלֹא שְׁתִּיתָ? עֲשִׂיתָ בּוֹרָא פְּרִי הָעֵץ וְלֹא אֲכַלְתָּ
תְּפוּחַ? אֲמַרְתָּ בּוֹרָא מִיֵּי מְזוֹנוֹת וְלֹא אֲכַלְתָּ מְזוֹנוֹת? זֶה בְּרָכָה
לְבִטְלָה, וְאַתָּה עוֹבֵר עַל לָאוּ שֶׁל לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֶלְקִיךָ לְשׁוּא,
בְּשִׁבִיל זֶה בְּבִרְכַת הַתּוֹרָה תִּכְף מִיַּד הַדְּבָר הֵרָאשׁוֹן אַחַר בְּרַכַּת
הַתּוֹרָה, אֹמְרִים פְּרִשֵׁת הַכְּהֻנִּים, אֵלּוֹ דְּבָרִים שְׁאָדָם אוֹכֵל פְּרוּתֵיהֶם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהִקְרַן קִימַת לְעוֹלָם הַבָּא זֶה כָּבֵד בְּרִיתָא, מְלַבֵּד זֹאת
תִּקְנוּ לְהַגִּיד אֵיזְהוּ מְקוֹמָן בְּכֹל יוֹם, שִׁישׁ לָנוּ פֶּרֶק מְשֻׁנּוֹת שְׁשָׁמָה
אֵינן מַחְלֵקֵת, וְגַם רַבִּי יִשְׁמַעֵאל שֶׁזֶה בְּרִיתָא שֶׁלֵּשׁ עֲשָׂרֵה מִדּוֹת, הַכֹּל
כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה לָךְ מְשֻׁהוּ, קִצַּת הַכְּנֶסֶת בְּפֹה, אָבֵל מִי שִׁישׁ לּוֹ שֶׁכֹּל
עוֹשֶׂה סֹדֵר לְעַצְמוֹ, תִּדְעוּ לָכֶם עֲדִין לֹא מִיִּצְרִים שֶׁכֹּל, אִם אַחַד הֵיךְ
עוֹשֶׂה פְּטָנֵט לִיִּצֵר שֶׁכֹּל, תִּאֲמִינוּ לִי אֲנִי לֹא נוֹתֵן לָזֶה שְׁעָה, בְּרַגְעַ
הוּא הֵיךְ בִּילְיוֹנָר, כִּי זֶה יֵשׁ לּוֹ לְמַכּוֹר לְבִילְיוֹנִים, אֲנָשִׁים הֵיוּ קוֹנִים
שֶׁכֹּל, אָבֵל אֵינן דְּבָר כְּזֶה. קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב חֲכָמָתָא לְחַכְמָא,
אִם יֵשׁ לָךְ קִצַּת חֲכָמָה יִהְיֶה לָךְ עוֹד יוֹתֵר חֲכָמָה, אָבֵל אִם אֵינן לָךְ

חֲכָמָה מֶה אָנִי יְכוּל לַעֲזֹר לָךְ? זֶה כָּל כֶּף קֶשֶׁה לְהַכְנִיס בְּבִנְי אָדָם אֶת
 הָרִצּוֹן לְלַמֵּד תּוֹרָה, לְמָה? כִּי הֵיִצֵּר הָרַע לֹא נוֹתֵן לָךְ, רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר
 (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן א') הֵיִצֵּר הָרַע מִתְּלִבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בַּמְצוּוֹת,
 הוּא יִתֵּן לָךְ כָּל מִינֵי מְצוּוֹת לַעֲזֹר אָבֵל לֹא לְלַמֵּד. אָנִי זוֹכֵר בִּישִׁיבָה
 לְמַדְרוֹ אֲצִלִּי בְּהַתְמַדָּה בַּחוּרִים, וּבְאַמֶּת הָיוּ תְּקוּפוֹת אֲצִלְנוּ שְׂבַחוּרִים
 רָצוּ לְלַמֵּד, גַּם אָנִי יִשְׁבַּתִּי שְׂמָה וְלַמְדָּתִי, פֶּתְאוּם בָּא אֵיזָה יְהוּדִי
 בְּקוֹל רַעַשׁ מִתְּפָרֵץ וְצוּעֵק, לָכוּ לַעֲשׂוֹת מְצוּוָה! שְׁלֵשׁ רְחוּבוֹת מִפֶּה
 יֵשׁ אִשָּׁה מִסְכָּנָה סוֹחֶבֶת סֵלִים, תִּרְדּוּ לְמִטָּה מִסְכָּנָה הִיא בְּרַחוּב,
 קִמְתִּי, הֵעַפְתִּי אוֹתוֹ לָךְ! מָה? אַתָּם לֹא רוֹצִים שִׁיעֲשׂוּ מְצוּוָה? לֹא
 יוֹשְׁבִים וְלוֹמְדִים פֶּה! שְׁלֵשׁ רְחוּבוֹת מִפֶּה יֵשׁ אִשָּׁה שְׁסוֹחֶבֶת סֵלִים,
 אִזּוֹ יִסְגְּרוּ אֶת הַגְּמֵרָא וְיִלְכוּ? אִם כֵּן אֵין לְדַבֵּר סוֹף, צְרִיכִים אֶחָד
 שִׁיסְתוֹכֵב בְּכָל הָעִיר, אֵיפֹה שְׂרוּאָה אִשָּׁה שְׁסוֹחֶבֶת סֵלִים וְכוּ', בּוֹדֵאי
 יֵשׁ מְצוּוָה לַעֲזֹר, אֵין עוֹד מְצוּוָה יוֹתֵר מִזֶּה לַעֲזֹר, מִתִּי? כִּשְׂאֵנִי הוֹלֵךְ
 עַל הָרַחוּב וְאָנִי רוּאָה אִשָּׁה זְקֵנָה סוֹחֶבֶת תַּעֲזוֹר! תַּעֲשֵׂה מְצוּוָה, אוֹ
 אָדָם זָקֵן סוֹחֵב תַּעֲשֵׂה מְצוּוָה תִּקַּח אֶת זֶה, אָנִי זוֹכֵר פַּעַם בְּאַתִּי לִשְׂדֵה
 הַתַּעֲרוּפָה (אָנִי נוֹסֵעַ וּבָא, נוֹסֵעַ וּבָא כֶּף נִגְזֵר מִהַשָּׁמַיִם לְנוֹסֵעַ וּלְכוּא) אִזּוֹ הַמְדַרְגּוֹת
 הַנְּעוֹת לֹא עֲבָדוּ, הֵיִינוּ צְרִיכִים לַעֲלוֹת בְּשְׂדֵה הַתַּעֲרוּפָה הַמוֹן מְדַרְגּוֹת,
 אָנִי רוּאָה אִשָּׁה חֲרָדִית עִם שְׁתֵּי חֲבִילוֹת וְתִינוּק בְּעֵגְלָה, וְאֲנָשִׁים
 רָצִים, סְלִיחָה! אוֹלֵי תַעֲזוֹר לִי? אוֹלֵי תַעֲזוֹר לִי? כָּל אֶחָד עוֹבֵר לֹא
 אֶכְפֹּת לוֹ, מִסְכָּנָה! אֵיךְ הִיא תַעֲלֶה? כַּמָּה יָדִים יֵשׁ לָהּ? אִזּוֹ אָנִי כָּכָה
 מִרְחוּק אָנִי רוּאָה אֵיךְ שֶׁהִיא מִבְּקֶשֶׁת וְאַף אֶחָד לֹא שָׁם לֵב, אָנִי בָּא
 פֶּתְאוּם אָנִי לֹא יִגִּיד לָכֶם שְׂקָר, תִּפְסְתִּי אֶת הָעֵגְלָה עִם הַתִּינוּק
 הַשְּׂאֲרָתִי אֶת הַמְזוֹדָה שְׁלִי וְרִצְתִי לַמְעֵלָה, בְּרוּךְ הַשֵּׁם זֶה לַמְעֵלָה,
 חֲזַרְתִּי הִיא אוֹמֶרֶת לֹא! לֹא! מִבְּקֶשֶׁת סְלִיחָה אֶסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ, לֹא
 גְּבַרְתִּי! תִּהְיִי בְּרִיאָה! הָעֵגְלָה כָּבֵר הִיתָה לַמְעֵלָה, בּוֹדֵאי צְרִיכִים
 לַעֲזֹר לְשָׁנִי, אֲנַחְנוּ יְהוּדִים. הַבְּעַל הַתְּנִיָּא זִי"ע הוּא שָׁמַע אֶת זֶה
 מִהַמְּגִיד מִמְזוֹרֵיטֵשׁ שְׂאֵמֵר, יוֹם אֶחָד שִׁיהוּדִי לֹא עוֹשֶׂה טוֹבָה לְשָׁנִי

היום הזה זה לא יום, יהודי צריך לעזור לשני זה התכלית, בשביל זה באנו לעולם, זה כשאני הולך על הרחוב, אבל כשאני יושב בבית הכנסת ומתפלל, בבית המדרש ולומד, אז העולם חרב, אין עולם! סגרו את הדלת, אין חלונות, עכשו אנחנו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא, אין דבר כזה! בשביל זה כל כך חמור שלא לדבר בבית הכנסת, באת לבית הכנסת, באת להתפלל, שמו שמים רואים אנשים, בתוך הבית הכנסת מתפללים, החזן מתפלל, אומר קדיש, ברכו, קדשה, והם מדברים באמצע שמונה עשרה, אני זוכר היה פה בהתחלה אנשים מסכנים שלא ידעו הלכה, באמצע שמונה עשרה מדברים, אסור להפסיק! מאיפה הוא יודע? הוא עכשו חזר בתשובה, הוא לא יודע שאסור להפסיק באמצע שמונה עשרה, באמצע קדיש, באמצע קריאת שמע, אני כבר לא מדבר שאני ראיתי את זה בעיני, אחר כך ראיתי אם לא לומדים לא יודעים, מאיפה ידע? צריכים לדון לכף זכות, אבל זה לא ענין של לדון לכף זכות, זה ענין שצריכים לדעת את זה, בשביל זה אנחנו פתחנו עכשו בית הוראה, אני מרחק להגיד לכם ברוך השם עכשו קבעתי שמה מזוזה, הקדוש ברוך הוא יעזר שמשם יצא הוראה, תדעו לכם שזה לא צחוק, אנחנו יהודים והמינימום שאנו צריכים לעשות להקדוש ברוך הוא, מה זה המינימום? להגיד שאנחנו לא יודעים! זה לא בושה להגיד שאני לא יודע, אתם יודעים מה זה בושה? הבושה הכי גדולה זה לומר הכל אני יודע, הכל! מה הוא מראה? שהוא טפש, יש דברים שאדם יודע ויש דברים שהוא לא יודע, זה לא בושה, הבושה הכי גדולה להגיד על כל דבר אני יודע, פתאום שואלים אותו והוא מסמיק, בדיוק פה אני לא יודע, למד לשונך לומר אני יודע שמה תאחז ותתבדה, אמרתי לאדם אחד אתמול בלילה שהוא החזיק תהלים על צרור, אתה יודע שאסור להשים את זה, למה אתה נכנס בשרותים? לא! אבל זה שמירה, הוא צית אותי כמו שאתם תציתו

עֲכָשׁוּ אֶת הַלְבָנָה, אִם הִיא תִגִּיד לָכֶם מִשָּׁהוּ, הוּא בִשְׁלוֹ וְאֲנִי בִשְׁלִי, אֶתָּה יוֹדֵעַ? אֶתָּה מְכַנֵּס עֲכָשׁוּ תְהִלִּים! אֶתָּה יוֹדֵעַ מָה? תִּקַּח חֲבִילַת סְפָרִים תִּכְנִיס אֶת זֶה לְשֵׁרוֹתַיִם, אֶתָּה תַעֲשֶׂה אֶת זֶה? לֹא! לֹא! סְפָרִים לֹא, אָבֵל מָה הֵהֲפֵרֵשׁ? אִם לֹא לּוֹמְדִים לֹא יוֹדְעִים, בִּשְׁבִיל זֶה אֲנַחְנוּ פִתְחָנוּ בֵּית הַוִּירָאָה, יֵשׁ לָנוּ שְׁלֹשׁ מוֹרֵי צְדָק שְׁלִקְחָנוּ, וְאֲנִי רוֹצֶה מְאֹד מְאֹד שְׁכָל דְּבַר קִטָּן תִּשְׂאֵלוּ, זֶה לֹא בּוֹשָׁה, תִּדְעוּ לָכֶם אֲסוּר נִדְּהָ זֶה כְּרַתוֹת, אֲסוּר שְׁבַת זֶה סְקִילָה, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, יֵשׁ עֲבֻרוֹת שְׁמִקְבָּלִים עַל זֶה עֲנֵשׁ עַל הַמָּקוֹם, וְיֵשׁ עֲבֻרוֹת שְׁמִקְבָּלִים עַל זֶה אַחַר כֵּן, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְכָּה וּמְחַכָּה עַד שְׁמִקְבָּלִים אֶת הַמַּכָּה, עֲכָשׁוּ הוּא מִתְחַרֵּט אָבֵל זֶה כְּבָר מְאֹחֵר, בְּקִשׁוֹ אוֹתָךְ, הִזְהִירוּ אוֹתָךְ, אֲסוּר! אֲסוּר! לֹא? מָה זֶה קְלוֹת דַּעַת? שְׁאֵדָם הוּא קַל בְּדַעַתוֹ שְׁזֶה הַכִּי גְרוּעַ, מִי אוֹמֵר שֶׁהֵם מוֹצִי"ם? ר' , , , ר' , , , מִי אוֹמֵר שֶׁהֵם מוֹצִי"ם? הֵם יִקְבְּעוּ לִי? הֵם לֹא קוֹבְעִים הֵם לּוֹמְדִים! הֵם לְמַדּוֹ וְקִבְּלוּ הַסְמְכָה, זֶה סְמִיכָה, הָרַב הַעִיד שְׁבַחַן אוֹתָם טוֹב טוֹב וְהֵם יוֹדְעִים, הַלֵּכָה זֶה לֹא צְחוּק, הַלֵּכָה זֶה הִרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בִּשְׁבִיל זֶה כְּשִׁלּוֹמְדִים גְּמָרָא, אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁזוֹכָה לְלִמּוּד עִם זֶה אֶת הַהֲלָכָה, אֲנִי זוֹכֵר כְּשֶׁהֵייתִי צְעִיר, כְּשִׁלְמַדְתִּי גְמָרָא הָיָה לִי ש"ס עֵין מִשְׁפָּט, סִימְתִי אֶת הַרְמַב"ם, אֶת הַטו"ר, וְאֶת שְׁלַחַן עֲרוּךְ עַד אַחֲרוֹן שְׁבָאֲחֵרוֹנִים, כְּשִׁלְמַדְתִּי חֲתִיכַת גְּמָרָא זֶה הָיָה אֲצִלִי מְצִינ, הַבְּחוּרִים מְצִאוּ עֲדִין בְּגִמְרוֹת דְּפִים, גְּנֻזְתִּי אֶת זֶה, הַיּוֹם אֲנִי מִתְחַרֵּט חֲבַל שְׁלֹא הִשְׂאֲרֵתִי אֶת זֶה, וְהַדְּפַסְתִּי אֶת זֶה, לְמַדְתִּי חֲתִיכַת גְּמָרָא אֲנִי רוֹצֶה לָרֶדֶת לְהֲלָכָה, שְׁמַעְתָּתָא אֲלִיבָא דְהִילְכְתָא, לְדַעַת אֵיךְ הַהֲלָכָה כְּפִי שְׁמִצִּינ עֵין מִשְׁפָּט, אֶת הַרְמַב"ם, הַטו"ר, וְהַשְׁלַחַן עֲרוּךְ, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הַתְּבַרֵּר הַהֲלָכָה, הַלֵּכָה זֶה יְסוּד. הִנֵּה לְהַתִּיר עֲגוּנָה הַשֵּׁם יִשְׁמַר אָדָם צְרִיךְ לְדַעַת, יֵשׁ לָךְ מִשְׁגַּ? הָיָה עֲכָשׁוּ בְּמַגְדֵּל הַתְּאוּמִים פִּיצוּץ, מִהַמְרַפֵּסֵת שְׁלִי רְאוּ אֶת מַגְדֵּל הַתְּאוּמִים, זֶה הָיָה מְאֹה וְעֲשָׂרִים קוֹמוֹת, אֲזִי מְקִילוֹמְטְרִים רְאוּ אֶת זֶה, כְּשֶׁהָיָה הַפְּצוּץ הָרֵאשׁוֹן, הָיָה

הָרִי שְׁתֵּי פְצוּצִים, שְׁתֵּי מְטוּסִים נִכְנָסוּ, הָיָה אֶחָד שְׁאֲשַׁתִּי הַעִירָה אוֹתִי, אָנִי יִשְׁנָתִי אַז, הָיָה מְאַחֵר, אָבֵל הָיִיתִי עַר כָּל הַלַּיְלָה, אַז הָיָה הַעִירָה אוֹתִי תִרְאָה מֵה שְׁקָרָה פֹּה! תַּעֲזֹבִי אוֹתִי, הַסְּתוּבְּבִתִּי עַל צַד הַשְּׁנִי, אָבֵל הָיִיתִי שְׁכָבָר הַעִירָה אוֹתִי כְּבָר נִרְדַּמְתִּי וְלֹא נִרְדַּמְתִּי, נִים וְלֹא נִים, הַמְּכָה הַשְּׁנִיָּה בּוֹם! שְׁמַעוּ אֶת זֶה עַד הַמְּטָה, קִפְצָתִי עַל הַמְּטָה הָיָה צוֹעֶקֶת תִּרְאָה מֵה זֶה? אֵשׁ, עֶשֶׂן, אֶת הַבְּנִיָּן הַשְּׁנִי רְאִיתִי כְּבָר, זֶה לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֹּר, לֹא שֶׁיֵּיךְ שְׁאֶחָד יֵצֵא מִזֶּה חַי, רְאִיתִי רַק אֵשׁ וְעַנְנִים שְׁחוֹרִים, זֶה לְקַח יָמִים לֹא יִכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת זֶה, הָיוּ מִסְכָּנִים הַרְבֵּה יִהוּדִים חֲרָדִים, הָיָה סִפּוּר עַל זּוּג אֶחָד שְׁלֹא הָיָה שׁוֹם רְאִיוֹת, וְלֹהֲבִיא הוֹכַחָה שֶׁהַבַּעַל מֵת מֵאִיפָה אֶתְּהָ יוֹדֵעַ? לְמִשָּׁל אָדָם שֶׁנִּטְבַּע בְּיָם, בְּמִים שְׁאֵין לָהֶם סוּף אֶתְּהָ לֹא יִכּוֹל לְהַתִּיר אֶת אֲשֶׁתּוֹ, אָבֵל הִנֵּה רְאִיתִי שֶׁהוּא טָבַע, מֵה רְאִיתִי? רְאִיתִי שֶׁהוּא נָפֵל בְּמִים, נוֹ! וְאִזּוֹ? אִם אֶתְּהָ לֹא רוֹאָה אֶת כָּל הַסְּבִיב מֵאֵין אֶתְּהָ יוֹדֵעַ? הוּא נָפֵל פֹּה וְיֵצֵא מִשְׁמָה וּבָרַח לְאִיזָה מְקוֹם, מֵה תִּגִּיד? לֹא! אַז הוּא הָיָה מִצְלִיצֵל לְאֲשֶׁתּוֹ הִנֵּה אָנִי חַי? אוֹלֵי יֵשׁ רִיב בֵּינֵיהֶם וְהוּא בָּרַח? זֶה לֹא שֶׁיֵּיךְ, מִי שְׁלֹא יוֹדֵעַ הֲלָכָה שְׁלֹא יִתְעַסֵּק בְּדַבָּרִים שְׁלֹא שְׁיָכִים אֵלָיו, לֹא! אָנִי יוֹדֵעַ! אָנִי בְּטוֹחַ! אַז אָנִי מְסַפֵּר לָכֶם עַכְשָׁו סִפּוּר מֵה שְׁקָרָה, הָרַב אֲלֵי־שִׁיב בְּמִקְרָה אֶחָד לֹא רָצָה לְהַתִּיר, וְלֹא הִבִּינוּ לָמָּה, לֹא הָיָה הוֹכַחֹת מִסְפִּיק, אָבֵל כָּל־מִי רָאוּ שֶׁהַמְּבָנָה הַכֹּל בְּאֵשׁ, אֵיךְ אָדָם יִכּוֹל לְצַאֵת? אֵלּוֹ שֶׁהָיוּ בְּקוֹמוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת הִצִּילוּ אוֹתָם מִי שְׁיָכֵל לְצַאֵת, זֶה הָיָה אֵשׁ כְּזֶה אֲלֶיךָ מַעֲלוֹת חֵם, לֹא יִכּוֹלִים לְהַסְבִּיר אֶת זֶה, אֵיךְ מְגַדֵּל כָּל כֶּךָ גָּדוֹל נָפֵל וְקָרַס, זֶה הָיָה מְבַרְזֵל, זֶה לֹא הָיָה מְנִיר, זֶה לֹא הָיָה מְחוּטִים, זֶה פְּלִדָּה וְאִם נִמַּס מֵהַחֵם וְהַכֹּל קָרַס זֶה סִימָן שֶׁהָיָה מְשֻׁהוּ, מִי יוֹדֵעַ כְּמָה טוֹנִים דֶּלֶק יֵשׁ בְּמְטוּס אֶחָד, הוּא לֹא רָצָה לְהַתִּיר בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, חֲלָקוֹ עָלָיו וְהוּא לֹא רָצָה לְהַתִּיר, מֵה קָרָה? אַחַר שְׁנָה שְׁלֵמָה נִתְגַּלָּה שְׁאֶחָד הָיָה בְּבֵית חוֹלִים, הוּא אֶבֶד אֶת הַהֲכָרָה, הוּא אֶבֶד אֶת הַלְּשׁוֹן, הוּא אֶבֶד אֶת הַכֹּל, וְשָׁמוּ לוֹ מְכוּנָה,

וְכִכָּה סָחַב וְסָחַב וְאַחַר כֶּךָ הִתְעוֹרַר, לֹא יָדַע מִי הוּא וְלֹא יָדְעוּ מִי הוּא, לֹא זָכַר כְּנִרְאָה מִחוּסֵר הַכָּרָה, מִהַשׁוֹק, הוּא הָיָה, בְּהֶלֶם, לֹא יָדְעוּ מִי זֶה עַד שֶׁחֲפָשׂוּ וּמְצְאוּ, הוּא הָיָה גַר בְּמִקּוּם רְחוֹק מְאֹד, עַד שֶׁהִמְשִׁפְּחָה זֶהְתָּה אוֹתוֹ זֶה לָקַח כְּמַעֲט שָׁנָה, אֲזַי רָאוּ מִפֶּה אִם אֶתְּהָ לֹא יוֹדְעִי? אֵל תִּתְעַרְבּ! חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים כָּל מִי שֶׁאֵינּוּ בְּקִי בְּטִיב גִּישׁוּן וְקְדוּשִׁין אֵל יִתְעַסֵּק בְּזֶה, מִה אֶתֶם חוֹשְׁבִים שְׂזֶה כְבוֹד, אֲנִי יִסְלֹסֵל סְלִסּוּלִים? אֲנִי עוֹשֶׂה בְּרָכָה! זֶה קִידוּשִׁין! אֶתְּהָ צְרִיךְ לְדַעַת קֹדֶם כָּל אִם הִיא לֹא אִשֶׁת אִישׁ, אוֹלֵי הִיא בְּרָחָה? הִיא גְרָה בְּאֶלְעֵד וְהִיא בָּאָה פֶּה בְּצִפּוֹן בִּיבְנָאֵל וְרוּצָה לְהִתְחַתֵּן, מִמֶּשׁ עוֹשֶׂה אֶת עֲצֻמָּה כָּל כֶּךָ תְּמִימָה, אֲנִי רוֹקָה, וּמְצִאתִי פֶה בְּחוּר בִּישִׁיבָה הוּא גַם כֵּן רוֹק וּמְחַתְנִים אוֹתָם, לֶךְ תִּסְפֹּר שִׁישׁ לָהּ בְּעַל וְיִלְדִים בְּאֶלְעֵד, וְהִילָדִים יִהְיוּ מִמְזֻרִים, וְאֶתְּהָ עוֹשֶׂה כִּכָּה בְּרָכָה וּמְסִלְסִלִים וְקַבְלַת כְּבוֹד, אֶתְּהָ עֲכָשׁוּ גְרַמְתָּ שִׁינִילְד עֲכָשׁוּ מִמְזֻר עִם הַסְּלִסּוּל שֶׁלָּהּ, אוֹ אֶתְּהָ לוֹקַח שְׁתֵּי יַעֲדִים, אוֹלֵי הֵם קְרוּבֵי מִשְׁפָּחָה? אוֹלֵי הֵם פְּסוּלֵי יַעֲדוֹת? מִה זֶה צְחוּק? אֶתֶם חוֹשְׁבִים שְׂזֶה צְחוּק? אוֹ מִקְנָה צְרִיכִים לְבַדֵּק אֶת הַמֵּי גְשָׁמִים עִם הַבּוֹרוֹת, זֶה לֹא סֶתֶם, כְּשֶׁאֲנַחְנוּ בָּאנוּ פֶּה הַשֵּׁם יִשְׁמַר בְּאוֹצְרוֹת לֹא הָיָה מִים, יֵשׁ עַל זֶה יַעֲדִים, בְּאֶמְצַע הַקִּיץ כְּשֶׁעָשׂוּ רַעַשׁ פְּתֹאוֹם הַתְּמָלָא הַמֵּים, בְּקִיץ אֵיפֹה יֵשׁ גְּשָׁם? בּוֹדְאֵי הַבְּרִז הוּא מְלֹא לָהּ, עִם צְנוּר, אֲזַי מִה יֵשׁ לָהּ? שְׂאוּבִים הַמְּקֹנָה נִהְיָה כְּמוֹ אִמְבִּטְיָה, זֶה חֲדָר סִטְרִילִי וְנִקִּי, אוֹתוֹ דְּבַר זֶה, מ' סָאָה זֶה גִזְרַת הַכְּתוּב, לֹא הָיָה פֶּה מִים בְּאוֹצָר. זֶה שְׁגָלָה לָנוּ הוּא הַשְּׁבִיעַ אוֹתָנוּ אֵל תִּגִּידוּ שׁוֹם דְּבַר, כִּי פֶּה מְפַחְדִים, יַעֲבִירוּ אוֹתוֹ מִהַתְּפָקִיד שְׁלוֹ, בְּנִינוּ אֶת הַמְּקֹנָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עִם הַיָּדִים, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם חֲבַל שֶׁלֹּא הָיָה לָנוּ אֶת ... תְּמוֹנוֹת מִהַכָּל, יְבוֹא הַזְּמַן נִצְטָרֵךְ אֶת זֶה, הִיִּיתָ רוּאָה אֵיךְ שׁ... שִׁיְהִיָּה בְּרִיאָה עִם הַיָּדִים הוּא חֶפֶר, אִמְרַתִּי לוֹ ... הַבֵּית שֶׁלָּהּ הוֹלֵךְ לְפָל עֲלֶיהָ, זֶה הָיָה כְּבָר רַק עֲמוּדִים, חֶפְרָנוּ עִם הַיָּדִים, וּבְלִילָהּ אֵיךְ שֶׁהִבֵּאנוּ אֶת ר' ... שֶׁהוּא כְּבָר לֹא חִי, הַצְּרִיכוּ

לְסַפֵּר לוֹ סִפּוּר שְׁאֲנַחֲנוּ עוֹשִׂים מְקוּהָ לְצָבָא, וְתִרְאֶה! תִּגִּיד לָנוּ אִיךְ?
 וְהוּא אָמַר לָנוּ בִּטְלַפּוֹן אִיךְ לְבָנוֹת, וְאַחַר כֵּךְ כְּשִׁגְמַרְנוּ כָּבָר אֶז אֲמַרְנוּ
 לוֹ נִגְלָה לָךְ אֶת הָאֲמַת זֶה פֶּה וְפֶה, וְאַתָּה מְכַרַח לְבוֹא וּלְבַדֵּק אִם זֶה
 הַכֹּל כְּהַלְכָה, אָמַר אֶל תְּכַנִּיסוּ אוֹתִי, אֲמַרְנוּ בְּנִינוּ אֶת זֶה כְּמוֹ הַהֲנַחֲיוֹת
 שְׁלָךְ, עַכְשָׁיו בֹּא! הוּא הָיָה יָרָא שְׁמַיִם אָבֵל הִשְׁבִּיעַ אוֹתָנוּ שְׁלֹא נִגְלָה,
 בּוֹדָאי הוּא מֵצֵא כְּמָה דְבָרִים שְׁצָרִיכִים לְתַקֵּן וְתַקְּנוּ אֶת זֶה, אַחַר כֵּךְ
 הוּא בָּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֵצְמוֹ וּבְדַק אֶת זֶה בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֶז הַלְכָה זֶה לֹא
 צָחֻק, זֶה עֲנִיַן שֶׁל כְּרַתוֹת, שֶׁל סְקִילָה, וְלִכְּן הִקְמַנוּ בֵּית הַוִּירְאָה, כָּל
 דְּבַר לְשֹׂאֵל, לֹא הִבִּישָׁן לְמִדָּ! אֶפְלוּ שְׁטוֹת לְשֹׂאֵל, עַדִּיף וְדָאי לֹא
 סִתָּם לְעַכְבֹּ וְלְשֹׂאֵל, אֶבָּא! אִיךְ מְעַשְׂרִים אֶת הַתְּכֵן? הֵר' ... אִיךְ
 מְעַשְׂרִים אֶת הַמְּלַח? תַּעֲשֶׂה טוֹבָה לָךְ הַבֵּיתָה וְאֵל תִּקְשָׁקֶשׁ, אֲנִי כָּבָר
 אוֹמֵר לָכֶם, כִּי יֵשׁ אֲבָרְכִים שְׁצָרִיכִים תְּשׁוּמַת לֵב, אֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה
 אֶצְלִי, מָה אַתָּה רוֹצֵה? הַיּוֹם הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת גֵּט, הַיּוֹם בְּבִקְרָה, אֶתְמוּל
 בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַצְּלַתִי לָהֶם אֶת הַנְּשׁוּאִין, שְׁתֵּי זִוְגוֹת, אֶתְמוּל אַחַד בָּא
 מִירוּשָׁלַיִם, הָיוּ צָרִיכִים הַיּוֹם בְּבִקְרָה כָּבָר לְהַתְּגַרֵּשׁ, בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן
 אַחַד שְׁלַח אוֹתָם פֶּה אֵלַי בְּרוּךְ הַשֵּׁם יֵצְאוּ בְּשָׁלוֹם, וְאֲנִי מְקוּהָ
 לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיְהִיָּה לָהֶם בֵּן זָכָר, יֵצְאוּ בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, לְגַבִּי
 מָה אֲנִי מְסַפֵּר לָכֶם אֶת זֶה? זֶה אַחֲרֵי־כֵן! אֶז אֵל תִּקַּח אֶת הַזְּמַן
 לְשִׁטּוֹת שְׁאֵתָה צָרִיךְ תְּשׁוּמַת לֵב, אֲנִי יָבִיא שְׁקִיּוֹת, הִנֵּה! תִּקַּח!
 אַתָּה צָרִיךְ מִמֶּנִּי תְּשׁוּמַת לֵב, אֶז גַּם זֶה אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם לֹא סִתָּם
 לְקִשְׁקֵשׁ אֶת ר' ... וְאֶת הֵר' ... בְּאֲמִצַּע הַלֵּילָה עִם שְׁטוּיּוֹת, כָּל
 הַשְּׂאֵלוֹת צָרִיכִים לְהִיּוֹת עִם שְׂכָל, יֵשׁ לִי חֵלֶב וַיֵּשׁ סוּדָה אֲנִי שׁוֹאֵל
 אֶתְכֶם פְּתוּחַ, אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם דְּגָמָא, עַל מָה אֲנִי מְבָרֵךְ קִדְּם? תַּעֲנוּ לִי!
 זֶה שְׂאֵלָה? אַתָּה רוֹצֵה תְּשׁוּמַת חֵלֶב, אַתָּה רוֹצֵה תְּשׁוּמַת סוּדָה, מִתִּי
 זֶה כֵּן שְׂאֵלָה? בְּשִׁבְעַת הַמִּינִים אֶז יֵשׁ אֶת הַשְּׂאֵלָה, אִם חִבִּיב עָלֶיךָ
 אִם לֹא, אָבֵל אֲנִי רוֹצֵה לְשִׁתּוֹת עַכְשָׁיו כּוֹס חֵלֶב? תַּעֲשֶׂה שֶׁהַכֹּל! אַתָּה
 רוֹצֵה לְשִׁתּוֹת סוּדָה קִדְּם וְכוּ', אֲנִי רַק נוֹתֵן דְּגָמָא שְׁלֹא יִקְשָׁקְשׁוּ אֶת

הַמּוֹרֵי צֶדֶק עִם כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת, אֲמַת צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְשֵׂאל כְּדֵי שֶׁתִּדְעַ, תּוֹרָה הִיא וְלִלְמַד אֲנִי צָרִיךְ, בְּשִׁבִיל זֶה תִּקְנַנְתִּי תִקּוֹן טוֹב שְׂאֲנִי מְאֹד מְקוּוֹה שְׂאֲנִי יִצְלִיחַ בְּזֶה, שְׁפַעֵם בְּחֻדְשׁ אֲנַחְנוּ מְשַׁלְּמִים אֶת זֶה, הֲרֵי צוּעֵקִים אִיפֹה הַכֶּסֶף? עוֹד מְעַט נִגְיַע לָזֶה, פַּעַם בְּחֻדְשׁ זֶה יַעֲלֶה לָנוּ כֶּסֶף כִּי הֵם לוֹקְחִים כֶּסֶף עַל זֶה. נִבְיֵא פַעַם בְּחֻדְשׁ אָדָם שֶׁבָקִי בְּהִלְכוֹת מְסִימוֹת עִם שְׁקוּפִיּוֹת וִירְאֶה לָנוּ, הִלְלִיָּהּ בְּשִׁמוֹנֶה וַחֲצִי יָבּוּא יְהוּדֵי וְיִלְמַד אוֹתָנוּ שְׁעֵטְנוּ, אֲנַחְנוּ לְמַדְנוּ מֵהַ זֶה שְׁעֵטְנוּ, אָבֵל אֵינוֹ דוֹמֵה רְאִיָּה לְשִׁמְיָעָה, אֵינוֹ דוֹמֵה שְׂאָדָם רוֹאֶה בְּחוֹשׁ מֵהַ זֶה שְׁעֵטְנוּ, אֲנִי קוֹנֶה חֲלִיפָה, הָאִשָּׁה קוֹנֶה שְׁמֵלָה וְכוּ', פֹּה בְּאַרְץ הוֹלֵךְ לָהֶם בְּחַיִּים לְהַכְשִׁיל אוֹתָנוּ, וְזֶה הַדְּבָר הַכִּי גְרוּעַ, אֲזֵי הוּא יְרָאָה, וְנִרְאֶה מֵהַ זֶה הַמְשָׁג שְׁעֵטְנוּ, בְּשִׁבִיל זֶה רְצִיתִי מְאֹד שֶׁכָּל אֲנִי יָבּוּאוּ, זֶה דְּבָר חַד פְּעַמֵי וְלוֹמְדִים אֶת זֶה פַּעַם בְּחַיִּים, לֹא כָּל יוֹם תִּלְמְדוּ שְׁעֵטְנוּ, שְׁפַעֵם בְּחַיִּים יִדְעוּ, אֵל תִּזְלְזְלוּ בְּזֶה, כִּי אֲנַחְנוּ מְשַׁלְּמִים עַל זֶה כֶּסֶף מְלֵא. אַחַר כֵּן נִבְיֵא תְרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, וְכֵן תּוֹלְעִים, אוֹ כָּל מִינֵי הִלְכוֹת שָׂרָק יֵשׁ לְלַמַּד וּיְכוּלִים לְרַאוֹת אֶת זֶה, צְרִיכִים לְלַמּוֹד בְּשָׂר בְּחֻלְב. יֵשׁ שְׁלִישׁ מֵאֲנִי שֶׁתִּסְלַחוּ לִי בְּאֲמַת שְׂאֲנִי לֹא מְכִיר, שׁוֹלְחִים לִי פִקְסִים, שְׁלֹשׁ שָׁנִים לֹא יְכַלְתִּי לְהַכְנִס לְאַרְץ, הֵם חֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה וְהֵם לֹא יוֹדְעִים אֶפְלוּ הִלְכָה, הֵם לֹא יוֹדְעִים מֵהַ זֶה בְּשָׂר בְּחֻלְב, בְּתוֹךְ הַכִּיּוֹר יֵשׁ כְּלִים שֶׁל חֻלְב וּבְשָׂר, וְשׁוֹטְפִים קָר וְחָם וּמְתָר לָהּ, מְתָר לָהּ, זֶה הַהֲתַר! אֵיזָה הַתַּר? כִּיּוֹן שֶׁחָזַר וְשָׁנָה נַעֲשִׂית לּוֹ כְּהַתַּר, עָשָׂה אֶת זֶה פַּעַם, פַּעַמִּים, שְׁלֹשׁ, יֵשׁ לּוֹ הַתַּר, דְּבָרִים עֲקָרִיִּים. אֲנַחְנוּ יְהוּדִים אֲנַחְנוּ בָּנִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ, הוּא אֲזֵי צְרִיכִים לְשֵׂאל, זֶה לֹא בּוֹשָׁה, אוֹי וְאָבוֹי אִם אָדָם עוֹבֵר עַל הִלְכָה, הִנֵּה יֵשׁ הִלְכָה בְּחֻשָׁן מִשְׁפָּט סִימָן שְׁלָם, תִּרְאוּ מֵהַ זֶה הִלְכוֹת מוֹסֵר, אָדָם מוֹסֵר אֶת הַשְּׁנִי הוּא חוֹשֵׁב שֶׁזֶה צָחוּק, הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא מְשַׁחֵק עִם אֵשׁ, אֲתֵם יוֹדְעִים מֵהַ זֶה לְשַׁחֵק עִם אֵשׁ? אֲתֵם תִּכְוֶה, יְלָדִים מְשַׁחֵקִים עִם אֵשׁ מֵהַ קוֹרָה? כָּל הַבַּיִת עוֹלָה בְּאֵשׁ.

הַלְכוֹת מוֹסֵר, אֲשֶׁה הוֹלֵכֶת קוֹרֵאת לְמִשְׁטָרָה זֶה הַלְכוֹת מוֹסֵר, אָדָם פֶּה מְקַבֵּל כֶּסֶף מִהַמִּשְׁטָרָה הוּא יִמְסֹר אֶת כְּלָנוּ, מָה אַתָּה מְשַׁגֵּעַ? אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁתִּשְׁלַם עַל זֶה בְּנִפְשׁוֹת? מָה אַתָּה מוֹסֵר? אֲפֹלוּ לְמִסֵּר אֶת חֲבֵרוֹ יֵשׁ עַל זֶה סִימָן שְׁלָם בְּשִׁלְחָן עָרוּךְ חֶשֶׁן מְשֻׁפֵּט, אֲנִי יִמְסֹר אוֹתוֹ! אֲפֹלוּ לְהַגִּיד אֶת הַמְּלָה הַזֶּה אֲנִי הוֹלֵךְ לְמִסֵּר אוֹתוֹ, אַתֶּם יוֹדְעִים אֵיזָה חֲמוֹר זֶה, אַתֶּם מְקַלְיִטִים אוֹתִי אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְהַגִּיד לָכֶם אֲפֹלוּ אֵיזָה סִימָן זֶה כִּי הָיָה לִי פֶה סִפּוֹר שֶׁהִדְפַסְנוּ אֶת הַסִּימָן שְׁעוֹסֵק מָה הַדִּין שֶׁל מוֹסֵר, אֲזִי הוּא רָץ לְבֵית מְשֻׁפֵּט עַל נִסְיוֹן לְרַצַּח, רוֹצִים לְרַצַּח אוֹתִי! הַשׁוֹפֵט יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינִי לְשִׁמְאֵלוֹ? אַתָּה מְרָאָה לוֹ חֶשֶׁן מְשֻׁפֵּט הוּא יוֹדֵעַ מָה זֶה מֶרֶץ? הוּא מִתְחִיל לְרֹאוֹת, זֶה מְאֹד עֲנִין אוֹתוֹ כִּי זֶה פֶּעַם הִרְאִישׁוֹנָה שֶׁהוּא רָאָה שִׁלְחָן עָרוּךְ, בְּצַד יֵשׁ אֶת מְאִירַת עֵינַיִם וְהַסְמָ"ע, הוּא סָגַר אֶת זֶה, וְאֵין לוֹ תְּבִיעָה, וְהוּא צָעֵק נִסְיוֹן לְרַצַּח, שְׁמָה כְּתוּב, מָה זֶה מוֹסֵר, תִּרְאוּ מָה שֶׁכְּתוּב, מֶרֶץ אוֹמֵר אֶת זֶה לֹא אֲנִי, מָה שֶׁצְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת לוֹ, כִּי יֵשׁ פֶּה אֶחָד שֶׁצְּרִיכִים לְהַזְהֵר מִמֶּנּוּ מְאֹד מְאֹד, כָּל דְּבַר הַכֹּל הַמִּשְׁטָרָה יוֹדֵעַת, אֲנִי לֹא מִפְּחָד לְהַגִּיד אֶת הָאֱמֶת, יֵשׁ לִי חֶסְרוֹן גְּדוֹל, מָה שֵׁיִשׁ לִי בְּלֵב אֲנִי מוֹצִיא מִהֶפֶה, צְּרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד, מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד צְּרִיכִים לְשֹׁמֵר, לֹא צְּרִיכִים לְהֶאֱמִין לְאֶפֶס אֶחָד, חֲבֵר תִּהְפְּכוּ אֶת הָאוֹתִיוֹת שֶׁל חֲבֵר יוֹצֵא מִזֶּה חֲרָב, אוֹתוֹ חֲבֵר שֶׁהוּא הֶחֱבֵר שֶׁלָּךְ הוּא מְחַר יְכַנִּים לָךְ חֲרָב, גְּלִיתָ לוֹ אֶת כָּל הַסּוּדוֹת, אֶת כָּל הַלֵּב שֶׁלָּךְ, עֲשִׂיתִי כָךְ וְכָךְ, נִפְלַתִי בְּפֶחַ וְתַעֲשֶׂה לִי טוֹבָה, תַּעֲזֹר לִי, אַתָּה חוֹשֵׁב שֵׁיִשׁ לָךְ חֲבֵר וְהוּא הֶחֱבֵר הֵכִי טוֹב שֶׁלָּךְ, מָה עֲשִׂיתָ? כְּתוּב "וְחֲרַב פִּיפְיוֹת", לֹא פֶה אֶחָד, פִּיפְיוֹת, לְמָה חֲרַב פִּיפְיוֹת? הַסִּבָּה הִיא הָיָה לָךְ חֲבֵר וְאִמְרַתָּ לוֹ סוּד, זֶה פֶה אֶחָד, הוּא הֵלָךְ אָמַר לְשִׁנִּי אֶת הַסּוּד נַעֲשֶׂה עוֹד פֶּה, וְהֵהוּא גַם אָמַר אֲזִי זֶה עוֹד פֶּה וְכוּ', פִּתְאוּם אֲנִי בָּא לְבֵית הַכְּנָסֶת כָּלֵם כְּבוֹר יוֹדְעִים, אֲזִי אָסוּר לְהֶאֱמִין, זֶה "וְחֲרַב פִּיפְיוֹת", זֶה הוֹלֵךְ מִפֶּה לְפֶה, הִנֵּה פִתְאוּם אֲנִי רוֹאָה שְׁכוּלָם יוֹדְעִים מָה שֶׁעָבַר עָלַי בִּיחִידוֹת

וְאָמַרְתִּי אֶת זֶה לְחֵבֶר שְׁלִי שֶׁפְּשׁוּט יַעֲזֹר לִי. בּוֹדָאִי מִי שֶׁזּוֹכָה וְדוֹבֵק
 בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פֶּה, תֵּאֱמִינֵנוּ לִי
 הוּא לֹא צָרִיךְ אֶת אָף אַחַד, הוּא לֹא צָרִיךְ חֵבֶר, יֵשׁ לוֹ חֵבֶר שֶׁזֶה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה הַחֵבֶר הַכִּי טוֹב שְׁלוֹ, אֲנִי לֹא צָרִיךְ אֶת אָף
 אַחַד, רַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ (נִדְפַס בְּחַיֵּי מוֹהַר"ן) יֵשׁ לִי תִפְלִין
 מְסוּפָר יָחִיד בְּדוֹר, וְאֲנִי רוֹצֵה שְׁכָל אַחַד מֵאֲנִי שֶׁיִּלְכוּ לְסוּפָר הַזֶּה
 לְקַחַת אֶת הַתִּפְלִין, הַסּוּפָר הַזֶּה הִיָּה הַשֵּׁם שְׁלוֹ ר' אֶפְרַיִם סוּפָר, הוּא
 הִיָּה יָחִיד בְּמֵינוּ לֹא הִיָּה בְּדוֹר הַהוּא סוּפָר כְּזֶה, הַתִּפְלִין שְׁלִי אוֹמֵר
 רַבְּנֵנוּ ז"ל זֶה מֵהַסּוּפָר הַזֶּה, צְדִיק גְּנוּז, עוֹבֵר כַּמָּה יָמִים אַחַר כֶּךָ, רַבְּנֵנוּ
 ז"ל לֹא אָמַר מִי זֶה, הָיוּ כַּמָּה שֶׁשָּׂאֲלוּ אֶת רַבְּנֵנוּ ז"ל לְמָה רַבְּנֵנוּ ז"ל
 לֹא אָמַר אֵיפֶה גַר הַסּוּפָר? אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל נִתְיַשְׁבְּתִי כִּי אִם אֲנִי יִשְׁלַח
 אֶת כְּלַכְּמֵם שְׁמָה יִכְנַס בְּסוּפָר גְּאוֹת, עַד כְּדֵי כֶּךָ כְּלַמֵּם בְּאִים? גְּלוּ סוּפָר
 צְדִיק גְּנוּז, אִזּוּ יִכְנַס בּוֹ גְּאוֹת, אִזּוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל לֹא רָצָה. אֲבָל הִיָּה הַמְּגִיד
 מְטִירוּיָצָא, הוּא הִיָּה יוֹתֵר מִבְּגֵר מִרַבְּנֵנוּ ז"ל אֲרַבְעִים שָׁנָה, הוּא עוֹד
 הִיָּה חֵבֶר שֶׁל רַבִּי נַחֲוִים מְצִרְנוֹבִיל שֶׁהִיָּה עוֹד אֶצֶל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב,
 הַבַּעַל הַתְּנִיָּא לְקַח מֵהַמְּגִיד מְטִירוּיָצָא הַסְּכָמָה עַל הַסְּדוּרָה, תִּתְאַרוּ
 לְעֶצְמְכֶם מִי זֶה אִם הַבַּעַל הַתְּנִיָּא לּוֹקַח מִמֶּנּוּ הַסְּכָמָה, תִּרְאוּ בְּסְדוּרִים
 שֶׁל הַבַּעַל הַתְּנִיָּא שֶׁחֵבֶר אִזּוּ יֵשׁ הַסְּכָמָה מֵהַמְּגִיד מְטִירוּיָצָא ר'
 יְקוּתִיָּאל יְהוּדָה, אִזּוּ הוּא שָׂאֵל אֶת רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְלוֹ רַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר, זֶה
 הִיָּה עֵינָה שְׁכָלֵם הָיוּ סוּפָרִים הוּא בָּא וְשָׂאֵל אֶת הַסּוּפָרִים אֵיפֶה גַר
 זֶה וְזֶה הַסּוּפָר? אַתֶּם יוֹדְעִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים כֹּל אֲמֵן
 שׁוֹנֵא בְּנֵי אֲמֵנוֹתוֹ, רְאִיתֶם פְּעַם נִגְר? אֵיךְ שֶׁנִּכְנַס הָא? הָאָדָם הַזֶּה הָיוּ
 צָרִיכִים לְהוֹרִיד לוֹ אֶת הַיְדִים, זֶה עֲבוּדָה? כְּכֹה עוֹשִׂים? כֹּל צְבָעִי
 אוֹמֵר, זֶה עֲבוּדָה? חֲבַל עַל הַכֶּסֶף, נִפְחָה, הוּא רוֹאֵה אֶת הַשָּׁנִי, זֶה
 מְדַרְגוֹת? זֶה נִפְחָה? בָּא תִרְאֶה אֶת הָעֲבוּדָה שְׁלִי, כֹּל סוּפָר אוֹמֵר לְמָה
 אַתָּה צָרִיךְ לְלַכְּתֵם שְׁמָה, הוּא סִתֵּם לּוֹקַח הַרְבֵּה כֶּסֶף, גְּאוֹתָנִי! אֲנִי לֹא
 שָׂאֵלְתִי אוֹתָךְ שֶׁתִּגִּיד לִי מִי הוּא? מַה הוּא? אֵל תִּגִּיד לִי עָלְיוֹ לְשׁוֹן

הָרַע, הוּא הֵלֶךְ לְכֹל אֶחָד וְשָׂאֵל, עַד שֶׁבִּסּוּף אֶחָד אָמַר לוֹ שֶׁבִּסּוּף הָעִיר יֵשׁ שָׁמָּה אֵיזָה בֵּית חֲצִי בְּאֲדָמָה, הוּא דוֹפֵק עַל הַדִּלֶּת הַדִּלֶּת הֵיטָה קִצֵּת פְּתוּחָה וְאָף אֶחָד לֹא עוֹנָה, לֹאט לֹאט הוּא דוֹחֵף אֶת הַדִּלֶּת וְאָף אֶחָד לֹא נִמְצָא, אִזּוּ הוּא נִכְנָס, הִיָּה כְּמוֹ שֶׁלְּחֹן שָׁמָּה שֶׁמִּפְרִיד בֵּין הַקּוֹנָה לְבֵין הַמוֹכֵר, אִזּוּ הוּא דוֹפֵק עַל הַשְּׁלֶחֶן, אִזּוּ אֶחָד יוֹצֵא עִם הַגֵּב אַחֲוֹרָנִית כֵּן! מָה אַתֶּם רוֹצִים? אֲנִי רוֹצֵה זוּג תְּפִלִּין, עוֹנָה הַסּוּפֵר מַה בְּאַתֶּם אֶצְלִי? זֶה עוֹלָה הַמוֹן כֶּסֶף, אֲנִי לוֹקֵחַ הַמוֹן כֶּסֶף, אָמַר לוֹ הַמַּגִּיד אֲנִי יִשְׁלַם כְּמַה שֶׁתְּרַצוּ, אָמַר לוֹ לֹא כְּדָאֵי, יֵשׁ הֶרְבֵּה סוּפְרִים, מָה אַתֶּם צְרִיכִים אֶצְלִי לְבוֹא? אָמַר לוֹ הַמַּגִּיד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם אֲנִי רוֹצֵה אֶת הַתְּפִלִּין וְהַפְּרָשִׁיּוֹת שְׁלַכְכֶם, בְּסִדֵּר! אִזּוּ תְּשִׁימוּ אֶת הַכֶּסֶף עַל הַשְּׁלֶחֶן וְתִבּוֹאוּ מִחֵר, הַסּוּפֵר עֲמַד עִם הַגֵּב מוֹל הַמַּגִּיד וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ, הוּא לֹא רָאָה אֶת הַפְּנִים שְׁלוֹ, וְנִכְנָס וַיֵּצֵא, לְמַחֲרַת הוּא בָּא וְהַתְּפִלִּין הָיוּ עַל הַשְּׁלֶחֶן, הוּא יוֹצֵא אַחֲוֹרָנִית מָה אַתֶּם רוֹצִים? אֶת הַתְּפִלִּין! הִנֵּה הַתְּפִלִּין מִנְּחִים פֹּה, תִּקְחוּ! לֵקַח אֶת הַתְּפִלִּין וּבָא אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, רַבֵּנוּ ז"ל לֵקַח אֶת הַפְּרָשִׁיּוֹת וְשֵׁם אֶת זֶה עַל הַלֵּב, אֵיִי, זֶה מְאִיר, אוֹי! זֶה מְאִיר, אוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, אֵיךְ זְכִיתָ? וְשִׁמְחָה, אֲשֶׁרִיךְ! אֲשֶׁרִיךְ! מְסֻפְרִים אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שָׁגַם מוֹהֲרַנְיָת ז"ל הִיָּה יוֹדֵעַ בְּדִיוֹק אֵיפֹה הַסּוּפֵר, כִּי גַם הוּא לֹא עָזַב אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, רַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה לוֹ, מוֹהֲרַנְיָת ז"ל נִסַּע פְּעַם עַל הַדֶּרֶךְ עִם רַבֵּנוּ ז"ל, וּבְדִיוֹק אִזּוּ רַבֵּנוּ ז"ל לֹא לֵקַח אֶת הַטְּלִית וְתְּפִלִּין, אִזּוּ הוּא הִלְוֵה אֶת הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין שֶׁל מוֹהֲרַנְיָת ז"ל, מוֹהֲרַנְיָת ז"ל הִיָּה מְלֵא שְׂמֵחָה שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל לִבֵּשׁ אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלוֹ, אֲנִי לֹא צְרִיךְ יוֹתֵר, אֲנִי לֹא צְרִיךְ אָף תְּפִלִּין בְּעוֹלָם, כָּל כֶּף הִיָּה חֲזוּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, אִם רַבֵּנוּ ז"ל לִבֵּשׁ אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלִי אֲנִי לֹא צְרִיךְ צְדִיק גְּנוּז, צְדִיק נִסְתָּר, זֶה הַסִּכְמָה הַכִּי גְדוּלָּה, רָאוּ אֶצֶל הַסּוּפֵר אֲמַת כְּזֹה, אֵל תִּסְתַּכַּל לִי בַּפְּרָצוּף, אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְהִסְתַּכַּל בַּפְּרָצוּף שְׁלִי, אֲמַת! זֶה הָאֲמַת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁתְּדַעוּ לְכֶם שְׂאִין דְּבַר כְּזֹה לְאָדָם חֵבֵר, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יַעֲבֹד עֲלֵיכֶם שִׂישׁ לוֹ

חבר, אתה מגלה את כל הלב שלך מחר הוא ילך למסר אותך בלי רחמנות, איך זה יכול להיות? זה החבר שלי! אני למדתי את זה על הבשר שלי, על העור שלי, אני אומר לכם פתוח אין לך יותר מאדם שלמד את זה על העור, אדם שלמד את זה על עצמו מחיב להעביר את זה הלאה, אם לא? רחמנא לצלן! אם יש בור ומשהו כסה את זה הוא עבר על "לפני עור לא תתן מכשל", אחד עשה בור ושם לך שטיח כמו עשב ואתה הולך בתמימות, ואתה נופל ושובר את העצמות רחמנא לצלן, שובר את הרגל, שובר את הראש, אתה חיב! לפני עור לא תתן מכשל. חכמינו הקדושים אומרים אפלו אתה נותן עצה שאינה טובה שאינה נכונה למישהו, גם כן כבר עברת על לפני עור לא תתן מכשל, עד כדי כך צריכים מאד לשמר, אז אני אומר לכם אין דבר כזה. מה כן למדו מזה? המגיד מטירוויצא אמר ראיתי מה זה אמת, הוא לא רוצה להסתכל לי בפרוץ שלא יכנס בו איזה גאות, אני לא יכלתי לראות אותו, הוא היה עם מגבת ועם הפנים אל הקיר, אדם צריך לדעת ויטב חזקיהו פניו אל הקיר, מה אומרים חכמינו הקדושים? מקירות לבו! אין לך רק קיר! אין לך רק את הקדוש ברוך הוא! לשפך את הלב להקדוש ברוך הוא, אל תאמין לאף אחד שיש לך חבר, אתה אומר לו סוד, שופך לו את הלב, עכשו אתה בבטיחה רצינית ואתה צריך ישועה ואמרת את זה לחבר, אולי בכל זאת? תשועה ברב יועץ, הרי צריכים לדבר עם השני, אבל צריכים מאד לשמר, ההוא ילך וימסר אותך, ילשין! הוא יקבל את הענש שלו, אל תפחדו, לגבי מה אני אומר לכם את זה? אין לנו בזה העולם רק את הקדוש ברוך הוא ואת התורה, בודאי יש שיחת חברים, צריכים להתחזק אחד עם השני, רבנו ז"ל רצה מאד שנדבר אחד עם השני, להתחזק אחד עם השני זה רק כשאתה מחזק אותי, יש לכל אדם חלישות הדעת, כלנו רק בני אדם, אדם לא ישן טוב אז ממילא הוא שכור כל היום, הוא קם במצב רוח לא טוב והכפירה

הראשונה זה אשתי, ואחר כך הילדים, נותן מכות, ואחר כך אתם יודעים מה שהולך, בא לבית הכנסת למה הזזת את הדברים שלי? אני הזזתי לך את הדברים? תענה לו משהו הוא יתן לך מנה אפים עד שישתמש עם הידים, בבית הכנסת מתחיל עם זה, מתחיל עם זה, למה? הוא לא ישן טוב, אחד ישן טוב הוא קם במצב רוח טוב, בקר טוב אשתי מה קורה? וגם לילדים, והולך למקוה, יש פה שתי אנשים, אחד קם במצב רוח רע אז כלם צריכים לסבל את המצב רוח רע שלו, וזה קם במצב רוח טוב, זה בני אדם, לבני אדם אסור להאמין. בואו עכשו נחזר, סימנו מסכת ראש השנה, איזה זכות זה לאלו שזכו ללמד כל מסכת ראש השנה, זה הלך קשה, מה היה קשה? הגמרא היתה קשה! אני מכרח להגיד לכם, יש פה בכלל אחד מוסר שעור בדרך היומי, הוא מסביר את זה כל כך יפה, יש אצל הבחורים אחד שלומד אתם דף היומי, שמה ישבתי מהצה, בכלל לא שמעתי אבל אצל הבחורים כן! ישבתי שם הוא הסביר את זה כל כך יפה שזה תענוג לשמע, אבל מה היה כל כך הקשי? שלשים וארבע ימים זה ל"ה דפים, כי זה מתחיל בדרך ב', בשלשים וארבע ימים האלו רק אתם יודעים מה עבר עליכם, עליות וירידות, ושברון לב, ועגמת נפש ומה לא? בחדש מה שעובר על האדם, ואף על פי כן כל יום ויום תפסו דף גמרא, אתם יודעים איזה חשיבות זה למעלה בשמים, בודאי היה קשה, כי היה קשה לתפס את הגוף שלי ולהוליך אותו לבית הכנסת להתפלל, היה קשה לתפס את הגוף שלי להביא אותו לבית המדרש ללמד, עד כדי כך! מה אתם רוצים יותר? דוד המלך אומר "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיך", אומרים על זה חכמינו הקדושים בכל יום ויום חשבתי, אני הולך לתאטרון לקרקסאות, "ואשיבה רגלי אל עדתיך", לקחתי את הרגלים שלי לבית הכנסת ולבית המדרש, אז זה פלא של חז"ל שדוד המלך אומר כל יום רציתי ללכת לתאטרון, להסתכל איך שהם מתאגרפים,

אף על פי כן התגברתי ולקחתי את הרגלים שלי לבית המדרש ולבית הכנסת, זה חז"ל! אם חז"ל אומרים את זה, אז הקדוש ברוך הוא אומר ככה, אחרים אומרים כפשוטו, כך היה אצל דוד המלך, הוא היה מלך והוא רצה ללכת לראות אף על פי כן הוא עשה את החשבון שיותר טוב ללכת לבית הכנסת, לבית המדרש. יש מפרשים שמפרשים שאם אומרים לאדם הנה אתה מקבל כרטיס בתאטרון בחנם, קח! לך להסתכל, עכשו יש משחק בכדור רגל, הנה אני נותן לך שורה ראשונה, זה עולה שלש מאות שקל, הוא ירוץ! ברוך השם אני זכיתי בחנם לכרטיס, היצר הרע מוליך אותו, אדרבה! הוא מעיר אותו, תדע היום המשחק מקדם מאד, כי הנבחרת של יגוסלביה או בולגריה באו לארץ ויהיה המשחק מוקדם, בבקר הוא קם. איי אתם יודעים, לצערנו הרב מי אלו השחקני כדור רגל בארץ? תוצרת חוץ! מביאים כושים גבוהים מארצות הברית או מאנגליה והם נבחרת מכפי, ביתר, אפלו זה הם לא יודעים, מסכנים אלו שלא לומדים תורה הם בהדו, מציאות! הרי הם למדו פה בבית ספר מגן ועד אוניברסיטה, לכל הפחות שיהיה תוצרת הארץ, כדור רגל, כדור סל, תלכו ותראו! אני אף פעם לא הלכתי במשחקים, עד היום אני לא יודע איך זה עובד? בארצות הברית מיליונים של אנשים קונים עתון, העמוד הראשון זה חדשות מה קרה בעולם, ובצד השני כדור רגל, מי הפסיד? נגד מי? עשו סקר של מיליונים, הדבר הראשון שבן-אדם קונה זה עתון, בא תסתכל! העולם עומד להתהפך יש מלחמות, מה קורה? לא! הוא צריך לדעת מי נצח, זה או זה, ביתר או מכפי, זה מענין אותו יותר, אבל לצערנו הרב גם את זה אין להם מתוצרת הארץ והם מביאים מבחוץ, אדם שרחוק מתורה אין לו כלום בראש, יש לאדם יצר הרע, תראה! אני רואה שיש לי יצר הרע לכדור רגל, הוא יסחב אותי לכל מיני שטויות, לקולנוע, הוא יסחב אותי ואני ירוץ, אבל לא לבית הכנסת ולבית המדרש, בכל יום ויום

אָמַרְתִּי לִיצֵר הָרַע, אֵיפֹה אַתָּה רוֹצֵה שְׂאֲנִי יִלְךְ? לְקוֹם מִקֶּדֶם? לָמָּה?
 כִּי יֵשׁ מִשְׁחָק כַּדּוֹר רַגְלִי, הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ, אָבֵל "חֲשַׁבְתִּי דְרָכַי", אֲנִי
 הוֹלֵךְ כְּאִילוֹ לֹאִיפֹה שְׂאֵתָה רוֹצֵה, אָבֵל "וְאֲשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֹתֶיךָ",
 סִדְרְתִּי אוֹתְךָ! רְצֹתִי לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, רְצֹתִי לְבֵית הַמְדַרְשׁ
 לְלַמֵּד, כִּכָּה מִפְּרָשִׁים הַמְפָרְשִׁים. אִם הֵייתֶם יוֹדְעִים מַה זֶה לְסִיִּם
 מִסְכָּתָא, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂזֵה קִשָּׁה לְשֹׁכֵת עַל כֶּסֶף אֶחָד, זֶה קִשָּׁה! אָבֵל
 כְּשֶׁעָבְרוּ שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע יוֹם וְגַמְרָנוּ מִסְכַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֵיזָה בְרָכָה
 זֶה? אֵיזָה שְׂמֵחָה זֶה? מִחֵר אֲנַחְנוּ מִתְחִילִים מִסְכַּת תְּעֻנִית, גַּם כֵּן
 שְׁלֹשִׁים וְאַחַד דְּפִים בְּחֻדָּשׁ, בּוֹדָאֵי יִהְיֶה לָנוּ עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, אָבֵל
 כָּל יוֹם תְּפֹסֶת אֶת הַגּוֹף שֶׁלְךָ וְהִבֵּאתְ אוֹתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלִמְדַתְךָ
 גְּמָרָא, זֶה זְכוּת כָּל כֶּךָ גְּדוּלָה, אִם לֹא? אַחֵר כֶּךָ מִתְחַרְטִים. הָאָדָם
 אוֹמֵר אֲנִי שְׂבוּר! בּוֹדָאֵי אַתָּה שְׂבוּר, אִם אַתָּה לֹא תֵאכַל יוֹם אֶחָד
 תִּהְיֶה כְּמוֹ מֵת, אַתֶּם יוֹדְעִים אַחֲרֵי צוּם שְׂאָדָם צֹם יוֹמִים, עוֹד לֹא
 נִסִּינוּ לְצוּם יוֹמִים אֶף אֶחָד מֵאַתָּנוּ, מִסְפִּיק לָנוּ יוֹם אֶחָד, אֲנַחְנוּ אַחֵר
 הַצְּהָרִים הוֹלְכִים לִישׁוֹן וְאַנְחָנוּ מְחַכִּים. הֵייתִי פֶעַם בְּיוֹם כְּפוּר בְּאֵיזָה
 בֵּית הַכְּנֶסֶת, הָיָה זָקֵן שֶׁהֵלֵךְ לְכָל אֶחָד וְהִתְאַנַּח, אֵיפֹה כָּבֵר הַגְּבִינָה,
 שְׂאֵל אוֹתוֹ אֶחָד לָמָּה אַתָּה אוֹהֵב כָּל כֶּךָ גְּבִינָה? אֲנִי אוֹכֵל בְּלִילָה
 בְּשֹׁר, לָמָּה גְּבִינָה? לֹא! אֲנִי צָרִיךְ אֶת הַגְּבִינָה, לְרֹאוֹת אֶת הַלְּבָנָה,
 מִתִּי כָּבֵר יוֹצֵאת הַלְּבָנָה שֶׁהִיא כְּמוֹ גְּבִינָה, אוֹתָהּ אֲנִי מְחַפֵּשׁ, אֲנִי
 כָּבֵר לֹא יְכוּל יוֹתֵר לְצוּם, יוֹצֵא לִי הַנְּשֻׁמָּה, בְּשֹׁר יֵשׁ לִי גַם כֵּן אָבֵל
 אֲנִי רוֹצֵה אֶת הַגְּבִינָה הַצְּהָבָה. אַתֶּם לֹא יְכוּלִים לְתַאֵר אִם תִּלְמְדוּ דָךְ
 גְּמָרָא אֶפְלוּ רַק בְּגֵרְסָא זֶה יִתֵּן לָכֶם הַרְגָּשָׁה כָּל כֶּךָ טוֹבָה, מִי אוֹמֵר
 אִם אָדָם לוֹמֵד גַּם קִצַּת חֲמֵשׁ, מִשְׁנִיּוֹת, זֶה נוֹתֵן לְאָדָם כָּל כֶּךָ הַרְגָּשָׁה
 טוֹבָה, בּוֹדָאֵי בִּהְתַּחֲלָה זֶה שׁוֹרֵף, אַתֶּם יוֹדְעִים, שֵׁישׁ לָנוּ בְּרוּךְ הַשֵּׁם
 מִגֵּן דָּוִד, יֵשׁ לָנוּ מִדְּ"א פֹה, אִמְבּוּלָנִס, אֲנִי רְצִיתִי שִׁיְהִי לָנוּ לְכָל
 הַפְּחוֹת עֲשׂוּרִים מִתְנַדְּבִים, לָמָּה שְׂלֵא יִהְיוּ עוֹד מֵאַנְ"שׁ? צְרִיכִים
 לְהִתְחַלֵּק לְעֲשׂוּרִים וְאַרְבַּע שְׁעוֹת, הַשֵּׁם יִשְׁמֵר, מִחֵר יְכוּל לְהִיּוֹת חֵס

וְשָׁלוֹם... הַלֹּאֵי שְׁעוֹד עֲשָׂרִים אוֹ עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ מֵאַנ"שׁ יִכְנָסוּ
 לְקוֹרֶס, זֶה עֲנִיֵן שֶׁל פְּקוּחַ נֶפֶשׁ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים כָּל עִיר
 שְׂאִין בָּהּ רוֹפֵא אֲסוּר לְגוֹר שְׁמָה, בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲזֹר
 לָנוּ וַיֵּשׁ לָנוּ מִד"א, מִשֶּׁה רַבְּנוּ כְּשֶׁהֲלַךְ אֶל פְּרַעַה הִתְלוּוּ אֵלָיו שְׁבָעִים
 זְקָנִים, וּבִיחַד הֵלְכוּ עִם מֹשֶׁה רַבְּנוּ, אָמְרוּ גַלְיָה אֶל פְּרַעַה אֲנַחְנוּ נִרְאֶה
 לוֹ, אִם לְמִדַּתְּם מִדְּרָשׁ אֵיךְ שְׁמִשֶּׁה הוֹלֵךְ כָּל פְּסִיעָה זָקֵן אַחַד בָּרַח
 לוֹ, בָּרַחוּ פֶּה וּבָרַחוּ פֶּה כְּשֶׁבָאוּ אֶל הַדִּלְתָּ לְפָרַעַה הוּא וְאַהֲרֹן נִשְׂאָרוֹ,
 אֵיפֹה כָּלֶם? הֵם נִעְלְמוּ לוֹ! מִשֶּׁה וְאַהֲרֹן נִשְׂאָרוֹ לְבַד, אֵיפֹה הָיוּ
 הַשְּׁבָעִים זְקָנִים? הֵם בָּרַחוּ! אִזּוֹ אוֹתוֹ דְּבַר פֶּה, פְּתַחְנוּ וְהָיָה בַּהֲתַחֲלָה
 שֶׁשׁ מִתְנַדְּבִים, עֲכָשׁוּ ... נִשְׂאָר לְבַד, זֶה בָּרַח וְזֶה בָּרַח, אַתֶּם יוֹדְעִים
 בְּצָבָא אֵינן דְּבַר כְּזֶה לְבָרַח, אִם אַתָּה כְּכַר בְּתוֹךְ אֵינן דְּבַר כְּזֶה, הַמִּשְׁנָה
 אוֹמֶרֶת בְּסוּטָה שְׁמַתָּר לְחַתֵּךְ לָךְ אֶת הַרְגָלִים אִם אַתָּה בּוֹרַח בְּאִמְצַע
 הַמִּלְחָמָה, כִּי תַחֲלַת מִפְּלֶה נִסָּה, תַּתְּחִיל לְבָרַח זֶה יִהְיֶה הַמִּפְּלָה, אִזּוֹ
 אֲדַרְבֶּה רְצִיתִי שְׁעֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ אֲנָשִׁים יִהְיוּ שְׂזֵה פְּשׁוּט טוֹבָה לָנוּ
 וְלְכָל יְהוּדֵי לְעִזֹר לוֹ, יֵשׁ בְּאַמַּת חִלּוּקֵי דְעוֹת בְּשִׁבְתָּ, אֲנַחְנוּ עֲכָשׁוּ
 עִם הַמּוֹרָה צְדָק בְּאַמַּת מְבָרְרִים כָּל דְּבַר, מָה עוֹשִׂים בְּשִׁבְתָּ? אֲנַחְנוּ
 בְּרוּךְ הַשֵּׁם שׁוֹבְרִים אֶת הָרֵאשׁ מֶה עוֹשִׂים? בְּוֹדָאֵי יֵשׁ שְׂאֵלוֹת,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁנִבְיָא פֶּה מִכְּפַר קָמָא צ'רְקָסִים וְנִפְטָר אֶת
 הַבְּעִיָּה, אֲבָל בְּאִמְצַע הַשְּׁבוּעַ לֹא יְכוּלִים הַכֹּל עַל אָדָם אַחַד, צְרִיכִים
 עוֹד אֲנָשִׁים, עַל כָּל פָּנִים זֶה לֹא יְכוּלִים לְהִסְבִּיר מֶה זֶה אִם תִּלְמַד
 קִצָּת, אַתָּה לֹא יְכוּל לְעִמַּד בְּכוּלֵל מִעֲשָׂר עַד אַרְבַּע? בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְר' ...
 יֵשׁ כּוּלֵל שְׁעֵתִים, מֵאֶחָד עֶשְׂרֵה עַד אַחַד הוּא לּוֹמֵד עֵינן יַעֲקֹב
 וּמִפְּרָשׁ אֶת זֶה כָּל כֶּךָ יָפֶה, קִצָּת מֵאַמְרֵי חַז"ל, שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד
 תְּרַגּוּם, וְלוֹמְדִים "אוֹצֵר הַקְּנִטְרִסִים". זֶה אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָכֶם מִי
 שִׁילְמַד כָּל יוֹם קְנִטְרִס יִהְיֶה בְּטוּחַ שְׁהִיוֹם הַזֶּה אַתָּה לֹא תִהְיֶה שְׁבוּר,
 תִּנְסוּ! יֵשׁ כְּכַר שְׁלִשִׁים וּשְׁתַּיִם כְּרָכִים שְׁנַדְּפָסוּ, יֵשׁ עוֹד לְהַדְּפִיס עוֹד
 שְׁלִשִׁים כְּרָכִים שְׁמוֹכְנִים לְדְפוּס, אֲבָל צְרִיכִים כֶּסֶף, אֲבָל תֵּאֱמִינוּ

שלא הכסף זה הבעיה, צריכים פשוט להגיה את זה, ולהכין את זה, כסף זה לא מניעה, ברוך השם אנחנו מדפיסים ומדפיסים ובלי כסף, הבאתי לכם כל כך הרבה ספרים, היום אין תרוץ לא לצאת להפצה, אין דבר כזה, המחסן פה מלא, הדפסתי מיליון קנטרסים, פה כלכם עתידים לתן את הדין, אני אומר לכם פתוח, כלכם! בארצות הברית יש לי שתי מפיצים קבועים, ועכשו יש עוד בחור בגיל שש עשרה, הם שלשה, הדפסתי חמשת אלפים אוצר שוכבי"ם, זה בא בערב שבת פרשת ויגש, בשבוע אחד הם הפיצו שלשת אלפים, הדפסתי חמש אלפים כי זה מצמצם, אבל הנה השבוע מסתמא גמרו את הכל, פה יש לנו ספרים, היום צריך להגיע אוצר האמונה, אוצר החיים, וקנטרסים יש לרב כמה שתוצו, הדפסתי עכשו מיליון קנטרסים באנגלית, שלשים ושמונה סוגים רק באנגלית, ואחד עשרה ברוסית, זה הכל הולך לארצות הברית, כי פה אני מדפיס את זה מאד מאד בזול יותר מארצות הברית, והכל ילך, גויים קונים את זה! ... שיהיה בריא ספר לי אתמול, כל אחד מאנ"ש יש לו ספורים, ... נרו יאיר ספר בשבת ספורים, הוא היה באיזה מפעל, אצל אדם עשיר, חלוני לגמרי שלא יודע כלום מיהדות, הוא אומר לי שהוא הוציא קנטרס אל תתיאש ואמר לו אתה רואה? זה החיים שלי, בלי זה הייתי זורק את עצמי בכנרת מזמן, הוא לא האמין, אחד בלי כפה, בן אדם שלא חסר לו אכל הוא לא יודע מה לעשות עם הכסף, אז רואים מה קורה עם קנטרס אחד, עם כמה אגורות, יש קנטרסים לרב, אין דבר כזה אין! יכולים להפיץ, עם ישראל צמאים לדבר ה', הנה היום צריך להגיע שלשים אלף ספרים לחמש שקל, ... צועק זה לא יכול להיות שאתם יכולים לתת את זה כל כך במחיר זול, עכשו הכנסתי אתמול עוד פעם עשר אלף סדורים, גם כן שבע שקל לסדור, כמה עולה מנחה מעריב פשוט? עשו, שתיים עשרה שקל, ופה אנ"ש אומרים זה יקר, בסדר! אל תעשה שום דבר. מוהרנ"ת

ז"ל אָמר לְנֶכַד שֶׁל רַבְנוּ ז"ל שֶׁהִיא עֲשִׂיר בְּזֵה הַמְּלִים, דְּבַר רַבְנוּ ז"ל יֵצֵא לַפְעַל בְּלַעְדֵּיךָ גַּם כֵּן, אָבֵל יוֹתֵר יִפָּה שְׁתַּתֵּן יָד לַעֲזוֹ, אִז אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם גַּם כֵּן, דְּבַר רַבְנוּ ז"ל יוֹפֵץ בְּעוֹלָם בְּלַעְדֵּיכֶם, אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שִׁיחֵיהִי לוֹ חֵלֶק לְזֶה, פְּשׁוּט לְקָרֵב יְהוּדִים, יְהוּדִים הֵם צְמֵאִים לְדַבֵּר ה' מְאֹד, אִז אִם אַתָּם תִּקְבְּעוּ לַעֲצֹמְכֶם רַק קֶצֶת מִקְרָא, קֶצֶת מִשְׁנָה, קֶצֶת גְּמָרָא בְּקַבִּיעוֹת, הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ תִּפְרַח, בְּרוּךְ הַשֵּׁם זֶה כָּבֵד פּוֹרַח. בֹּא נְסִים אֶת הַסִּיּוּם, הַגְּמָרָא מְסִימַת בְּבִרְכַת כְּהֵנִים שְׁאֵתָה צָרִיךְ לַעֲמֹד קְדִימָה, כְּדִי שֶׁהוּא יְבָרֶךְ אוֹתָךְ, כְּשֵׁאתָה אַחֲרֵינִית אַתָּה לֹא בְּכָלֵל בְּרַכָּה, יֵשׁ הַלָּכָה, מָה עוֹשִׂים אִם כָּל הַבַּיִת הַכְּנֹסֶת כְּהֵנִים? זֶה הָיָה בְּגִ'רְבָא שְׁכָלָם הָיוּ מְשַׁפְּחֵת כְּהֵן, בְּגִ'רְבָא כָּלָם כְּהֵנִים מִיחֻסִּים, אִז כָּלָם מְבָרְכִים לַעֲמֹד שְׁבַשְׁדָּה, מְבָרְכִים אוֹתָנוּ, עַל כָּל פְּנִים זֶה פְּלֵא אִם אַתָּה לֹא תַעֲמֹד מִמּוֹל הַכְּהֵן אַתָּה לֹא בְּכָלֵל הַבְּרַכָּה, אַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת מִמּוֹל הַכְּהֵן, הַכְּהֵן מְרַמֵּז עַל הַצְּדִיק, מִמּוֹל הַכְּהֵן תַּהִיָּה פְּתוּחַ, יֵשׁ לָךְ טַעֲנָה אֶל תֵּלְךָ אַחֲרֵינִית מְשַׁמָּה וְתַדְבֵּר עַל הַכְּהֵן, הַכְּהֵן כְּכָה, הַכְּהֵן כְּכָה, הַצְּדִיק כְּכָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים אֵין לָךְ כְּהֵן אֶלָּא בְּיָמֶיךָ, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שְׁכָל דּוֹר וְדוֹר אֵין לָךְ כְּהֵן אֶלָּא שְׁבִימִיךָ, אֵין לָךְ מְנַהִיג אֶלָּא שְׁבִדוֹר, אֶל תֵּלְךָ אַחֲרֵינִית וְתַדְבֵּר עָלֶיךָ, בֹּא קְדִימָה! יֵשׁ לָךְ מָה לְהַגִּיד? תַּגִּיד! אוֹלֵי אַתָּה צוֹדֵק אוֹלֵי אַתָּה לֹא צוֹדֵק, לְלַכְתַּת תַּחַת הַגֵּב וּלְדַבֵּר תַּדְעוּ לָכֶם שְׁזֵה הָעוֹוֹן הַכִּי חָמוֹר שְׁאֶחָד בָּא תַּחַת הַגֵּב שְׁלָךְ וּמְדַבֵּר עָלֶיךָ. עַכְשָׁו הַמְּשַׁנָּה מִתְּחֵלַת שִׁישׁ אַרְבַּע רֵאשֵׁי שָׁנִים, בְּאַחַד בְּנִיסָן, בְּאַחַד בְּאַלוּל, בְּאַחַד בְּתִשְׁרִי, וּבְאַחַד בְּשֶׁבֶט, וּמָה זֶה רֵאשׁ הַשָּׁנָה? כְּשֵׁמְשָׁה רַבְנוּ רָצָה לְמַסֵּר אֶת הַהֲנַהֲגָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ קַח אֶת יְהוֹשֻׁעַ, עַכְשָׁו יְהוֹשֻׁעַ מְנַהִיג, אוֹמֵר רִשׁ"י וְזֶה מְדַרְשׁ, מְשָׁה רַבְנוּ אָמַר לִיהוֹשֻׁעַ קַח מִקַּל וְהִכָּה עַל קַדְקָדָם, דְּבַר אֶחָד לְדוֹר וְלֹא שְׁנֵי דְבָרִים בְּדוֹר, אִם מִקִּימִים קָהֵלָה תַּדְעוּ לָכֶם יֵשׁ דְּבַר אֶחָד בְּדוֹר וְלֹא שְׁנֵי דְבָרִים לְדוֹר, וְאֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לָכֶם אֵיפֹה יֵשׁ הַצְּלָחָה בְּקַהֲלָה? כְּשֵׁכָלָם מְאַחֲדִים

יחד, אם כּלם מאַחדים יחד זֶה ההצְלָחָה שֶׁל הַקְהֵלָה, אם אַחַד עוֹמֵד
 אַחוּרֵי הַכֶּהֵן הוּא לֹא מְבָרֵךְ, הוּא מְקַלֵּל, כִּהֵן מְבָרֵךְ, תַּעֲמֹד קְדִימָה!
 עַל מָה זֶה מְרַמֵּז? תַּחַת הַגֵּב הוּא מְדַבֵּר עָלֶיךָ, תַּעֲוֹף מִפֶּה! אִם אַתָּה
 מַעֲז לְדַבֵּר זֶה לֹא הַמְּקוֹם שֶׁלֶךָ, מָה אַתָּה בָּאת סֵתֵם לְהַפְרִיעַ? חֲסֹר
 קִהְלוֹת? חֲסֹר עֵירוֹת? מָה בָּאת עַד יִבְנֹאֵל? מָה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹה? הֲרִי
 אֲשַׁתֵּךְ גַּם בֵּן בּוֹכָה שְׂאִין לָהּ מְקוֹם פֹּה וְזֶה מְשַׁעֲמֵם לָהּ, לָךְ עִם
 אֲשַׁתֵּךְ! תִּקַּח אֶת הַשְּׂמִטָּה וְכָל מָה שִׁישׁ לָךְ תַּעֲמִיס אֶת זֶה עַל
 מְשֻׁאֵית, וּמִי שְׂרוּצָה יִתְמַךְ לוֹ בַּמְשֻׁאֵית, וְלָךְ תִּצָּא! אַחוּרֵי הַגֵּב אַתָּה
 עוֹמֵד? הַכֶּהֵן אוֹמֵר יְבָרְכֶךָ וְהוּא הוֹלֵךְ מֵאַחוּרָה וּמְדַבֵּר? לֹא! תִּהְיֶה
 לְפָנַיִם! יֵשׁ פֹּה סֹדֵר הַתְּנָא מִתְחִיל לֹמַר שִׁישׁ אַרְבָּעָה רְאִשֵׁי שָׁנַיִם,
 רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת, רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִים, רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְשָׁנָה, בְּכָל
 דְּבַר צְרִיךְ לְהִיּוֹת רֹאשׁ וּמִנְהִיג, אִם לֹא? הַכָּל הוֹלֵךְ לָךְ, מָה יִקְרָה אִם
 כָּל מִי שְׂרוּצָה יַעֲשֶׂה מָה שֶׁהוּא רוּצָה? אִין דְּבַר כְּזֶה! מִי שֶׁלֹּא רוּצָה
 שְׂיִלָּךְ. בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנַחְנוּ קִהְלָה מְאֹד מְאֹד יָפָה, מִי שֶׁבָּא מִבְּחוּץ
 מִתְּפַעֵל, אֲבָל אִף אַחַד לֹא יוֹדֵעַ כִּמָּה דָם וְכִמָּה שְׂפִיכַת דָם זֶה עוֹלָה
 לִי הַשֵּׁם יִשְׁמֵר, מָה שֶׁעָשׂוּ לִי, מָה שֶׁעָשְׂקוּ אוֹתִי, זֶה לֹא הַפְּעַם
 הָרִאשׁוֹנָה זֶה פְּעַם הָרְבִיעִית, אֲבָל בְּזֶה גְּמַרְנוּ עֲבַרְנוּ אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה,
 יִצִּירָה, עֲשִׂיָה, וּגְמַרְנוּ. עֲכָשׁוּ בְרוּךְ הַשֵּׁם זֶה כְּבָר אַרְבַּע אָבוֹת נְזִיקִין,
 כְּבָר הָיָה אַרְבַּע פְּעָמִים נְזִיקִין וּגְמַרְנוּ, הַיּוֹם אֲנִי יְכוּל לְהִרְאוֹת לָכֶם
 תְּבוֹאוֹ בְּחֹדֶר שְׁלִי יֵשׁ לִי שֵׁם קְלִסֵּר שֶׁל כָּל צִיָּק שִׁצָּא, כְּתוּב עַל זֶה
 עַל מָה זֶה יִצָּא, נִגְמַר הַסְּפוּר! עֲכָשׁוּ אֲנִי לוֹקַח גַּם מֵהַכוֹלֵל, וְאֲנִי
 הוֹלֵךְ גַּם לְתַלְמוּד תּוֹרָה, שִׁיְהִיָּה בְּחֹדֶר שְׁלִי קְלִסֵּר עַל כָּל צִיָּק אִיפֹה
 זֶה הֵלֶךְ, אִין יוֹתֵר חֲכָמוֹת, אִין פֹּה יוֹתֵר גְּנֻבוֹת, אִין פֹּה יוֹתֵר שְׁחִיתוֹת,
 זֶה תִּאָּוֶה! נוֹתְנִים לְחֹתוּל שִׁישְׁמֹר לָךְ עַל הַחֲלָב וְעַל הַגְּבִינָה, הוּא
 אוֹכֵל אֶת זֶה וְצוּעַק אֲנִי אֲכַלְתִּי לָךְ? אֲנִי רַק עוֹזֵר שֶׁלֹּא יִהְיֶה עֲכָבְרִים
 פֹּה, מָה אַתָּה צוּעַק עָלַי? הוּא רַק עוֹשֶׂה טוֹעֲמִיָה שְׁעוֹשִׂים בְּעָרֵב
 שְׁבַת, טוֹעֲמִים אֶת הַטְּשׁוּלָנֵט, כִּךְ כְּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ שְׁצַרִּיכִים

לַעֲשׂוֹת טוֹעֲמִיָּה, אוֹלֵי אֵינן מִסְפִּיק מֶלֶח? בְּשֶׁבֶת הָרִי זֶה שְׂאֵלָה שֶׁל בְּשׂוּל, אִם זֶה עֲדִין לֹא מִבְּשָׁל טוֹב וְשִׁמְתֵי מֶלֶח, אוֹ עִם הַבְּשָׂר, הַמָּרֶק, הַלֶּכֶתִי וְהוֹסַפְתִּי תִבְלִין זֶה שְׂאֵלָה שֶׁל בְּשׂוּל, יֵשׁ בְּזֶה הַרְבֵּה שְׂאֵלוֹת, אֲזוֹ בְּעֶרֶב שֶׁבֶת צְרִיכִים לְטַעַם מִכָּל הַמַּאֲכָלִים כְּדֵי שְׂיִהְיֶה עֲנֵג שֶׁבֶת זֶה טוֹעֲמִיָּה אֲבָל מַה כָּתוּב? חַיִּים זָכוּ, הוּא עֹשֶׂה חַיִּים מִהַטוֹעֲמִיָּה, הַחֲתוּל רַק טוֹעַם קֶצֶת מִהַגְבִּינָה, קֶצֶת מִהַשְּׂמֶנֶת, וְזֶה טַעַם, הוּא גָּמַר לָךְ וְרוּצָה עוֹד טוֹעֲמִיָּה. פְּתֹאוֹם אֲנַחְנוּ תוֹפְסִים אֶת עֲצָמֵנוּ שֶׁכָּל הַכֶּסֶף הֶלֶךְ פָּה וְשָׁמָּה, וְשָׁמָּה וְכֵאן, אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל הַשְּׂדֵרִי"ם לְטוֹבַתְכֶם! אֲנִי מִתְחַנֵּן אֲלֵיכֶם לִפְנֵי הָאָרוֹן קֹדֶשׁ תִּשְׁתַּפּוּ פְּעֵלָה! חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שָׂרֵב אֲנִי"שׁ לֹא הָיוּ שְׂדֵרִי"ם, אֲבָל אֵלֹהֵי הַשְּׂדֵרִי"ם תִּשְׁתַּפּוּ פְּעֵלָה בְּעֵנִין הַתְּצַהִיר, אִם לֹא? תִּשְׁלַמוּ בִּיקָר! יַעֲלוּ עֲלֵיכֶם וְתִצְטַרְכוּ לְשֵׁלֶם אֶלְפֵי שְׁקָלִים, אֵל תְּבוֹאוּ אֵלַי בְּטַעֲנוֹת, לְקַחְתִּי אֶת כָּל הַצְּבוֹר בְּעֵדוּת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַקְּהֵלָה רַק מִתְּפַתַּחַת, אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ שְׂלֵא יִהְיֶה בִּינֵינוּ אֱלִימוֹת, הוּא עֹשֶׂה עוֹל, אֲנִי מְדַבֵּר כְּבָר מִבְּנֵן שֶׁל קְדוּשִׁים, תְּבִינּוּ מִי זֶה! לֹא לְדַבֵּר עִמוֹ לֹא טוֹב וְלֹא רַע, לֹא שְׁלוֹם וְלֹא מִלְחָמָה, כָּלוּם! כְּאֵלֹהֵי הוּא לֹא קִים, הוּא יְכוּא וַיִּנְסֶה מַה שְׁלוֹמֶךָ? יֵשׁ לוֹ אֶת הַתְּרַגְּלִים שָׁלוּ, אֲנִי צְרִיךְ לְהִזְהִיר אֶתְכֶם, עֲבַרְתִּי בְּחַיִּים הַרְבֵּה הַרְבֵּה, אֲנִי אוֹמֵר לְכֶם לְשִׁמֵּר מְטוֹב וְעַד רַע, לֹא לְדַבֵּר מְטוֹב וְעַד רַע, לֹא בְּאֱלִימוֹת עִם אֶף אַחַד, כָּל אֵלֹהֵי שְׂיֵשׁ לָהֶם חֵלֶק בְּזֶה לֹא לְדַבֵּר עִמָּם לֹא טוֹב וְלֹא רַע, תַּעֲזֹבוּ! הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִטְפֹּל. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים אִם אַתָּה רוּאָה שְׂכוֹר אֵל תִּדְחַף אוֹתוֹ, הוּא בְּעֲצָמוֹ יִפֹּל, אֲזוֹ אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ יְכוּל לְהִיּוֹת תִּרְאוּ אוֹתוֹ הַיּוֹם, תִּרְאוּ אוֹתוֹ מִחֶר, הוּא יִשְׂאֵל מַה שְׁלוֹמֶךָ? אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ שְׂאֵף אַחַד לֹא יַעֲזוּ לְגַע בּוֹ, זֶה לֹא הָעֵנִין שְׁלָנוּ, אִם אַתֶּם רוּצִים שְׂאֵנִי יִגִּיד אֶת זֶה פְּשׁוּט, כִּי אֲנִי"שׁ לְצַעֲרָנוּ הָרַב יֵשׁ בְּהֶם תְּמִימִים, רִבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ גַּם בְּתְּמִימוֹת אָסוּר לְהִיּוֹת שׁוֹטֵה, לֹא רוּצִים פֹּה אֶת אֶף אַחַד, תִּאֲמִינּוּ לִי! רוּצִים רַק אוֹתִי, הַמְּשַׁטְרָה שְׁמָה פֹּה

אָחד שְׁתוּל, אָנִי אֹמֵר לָכֶם לִפְנֵי הָאָרוֹן קֹדֶשׁ, אָנִי יְכוּל לְהוֹצִיא סֶפֶר תּוֹרָה, אָבֵל בְּרוּךְ הַשֵּׁם כָּל־שֵׁם יוֹדְעִים עַל מָה אָנִי מְדַבֵּר, אַתֶּם יוֹדְעִים שָׂאת ..... גֵּרוּ יֵאִיר לְקַחוּ בְּמַעֲצָר, הִיָּה בְּעִמּוּד הָרֵאשׁוֹן בְּעִתּוֹן, תִּפְסוּ טָרֶף, אָחַד מֵהַרְבָּנִים בִּיבְנָאֵל תִּפְסוּ אוֹתוֹ שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ בְּאֲזָקִים, אִיזָה שְׂמִחָה וְשִׂשׁוֹן, דָּג שָׁמֶן, וְלִקְחוּ מִמֶּנּוּ לְמַעַלָּה מֵאֶלֶף קִלְטוֹת מִמֶּנִּי, בְּסֹדֶר! אַחַר כֵּמָה יָמִים הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ, לֹא נִכְנַס בְּפִרְטִים, כִּי אָנִי אֹמֵר לָכֶם יוֹשֵׁב פֹּה אָחַד שֵׁישׁ לוֹ קֶשֶׁר עִם הַמִּשְׁטָרָה, אָבֵל אָנִי לֹא מִפְּחַד, כִּי מָה אָנִי מְדַבֵּר? אָנִי מְדַבֵּר שְׂבִיבֹא הַיּוֹם שֶׁתִּשְׁכַּב עִם הַרְגָלִים אֶל הַדֵּלֶת, מֵלֶאֱדָה הַמּוֹת יָבֹא וְלֹא תוּכַל לְהִתְחַמֵּק מִמֶּנּוּ, שָׁמָּה לֹא יִהְיֶה לָךְ בִּיפְרִים וְטִלְפוּנִים, כָּלוּם! אַתָּה מִשְׂאִיר אֶת הַכֹּל, תִּכְרִיכִים מְלַבִּישִׁים אוֹתָךְ, מָה יֵלֶךְ לִפְנֵיךָ? מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, זֶה יֵלֶךְ לִפְנֵיךָ, וְהַלֵּךְ לִפְנֵיךָ צְדָקָה, עֲשִׂיתָ צְדָקָה וְחֹסֵד? זֶה יֵלֶךְ לִפְנֵיךָ, הַכֹּל שְׂטִיּוֹת, בָּאתָ לְתַפְלָה בּוֹתִיקִין? אֲשֶׁרִיד! בָּאתָ בְּשִׁבְעָה? אֲשֶׁרִיד! בָּאתָ בְּשִׁמוּנָה לְתַפְלָה? אֲשֶׁרִיד! אֲמַרְתָּ אֲמֵן יְהִי שְׁמִיהָ רַבָּה? הַתְּפַלְלֶת מִנְחָה? הַתְּפַלְלֶת עֲרִבִית? זְכִיתָ לְהַגִּיד חֲצוֹת? הַלֵּכְתָּ לְמִקְוֵה? אֲשֶׁרִיד! מֵאִיפֹה אָנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה כִּכָּה? כִּשְׂאֵנִי הִיִּיתִי בְּחִקְרֵי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב אֲזִי אָמַר לִי הַחֹקֵר (אָחַד מֵהֶם הִיָּה עֲרַבִי) אָנִי שְׂמַעְתִּי מָה שְׂאֵתֶם מְדַבְּרִים, דְּבָרִים טוֹבִים, דְּבָרִים יָפִים, דְּבָרִים נְכוֹנִים, אֲזִי שְׂמַחְתִּי! בְּרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לִי הַסִּפְמָה, עֲכָשׁוּ אַתֶּם צוֹחֲקִים, הִנֵּה ... עֲרַבִי נָתַן עָלַי הַסִּפְמָה, הוּא אָמַר, שְׂמַעְתִּי דְּבָרִים טוֹבִים, הוּא שְׂמַע אֶת הַקְּלָטוֹת, הֵם חָשְׁבוּ שְׂאֵנִי אֲמַרְתִּי תִלְכוּ תִקְחוּ גְרִזְנִים תִּקְוּמוּ וְתַעֲשׂוּ, אֲנַחְנוּ לֹא בְנוּיִים לְזֶה וְזֶה לֹא הָרַצוֹן שְׁלָנוּ, מִצְדָּנוּ שִׁיסְעוּ בְּשִׁבְתָּ אֲנַחְנוּ לֹא הַמִּשְׁטָרָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי שְׂמַחְלָל שְׁבֵת מוֹת יוֹמַת. הַרְמַב"ם אֹמֵר פָּרַק ל' מֵהַלְכוֹת שְׁבֵת הַלְכָה ט"ו מִי שְׂמַחְלָל שְׁבֵת יֵשׁ לוֹ דִּין שֶׁל גּוֹי, בּוֹאוּ לְבְרוּקְלִין נוֹסְעִים שָׁמָּה בֵּין הַחֲרָדִים גּוֹיִם, אַף אָחַד לֹא יוֹצֵא לְצַעֵק שְׁבֵת, גּוֹי שְׂנוֹסֵעַ מָה אַתָּה צוֹעֵק? שִׁיסְעֵ! אָנִי הַשּׁוֹטֵר שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? אָנִי לְמַדְתִּי

אַתְּכֶם דָּבַר אַחַד, לֹא צוֹעֲקִים, לֹא סוֹגְרִים כְּבִישִׁים, לֹא אֲכַפֵּת לָנוּ מִי יִהְיֶה רֹאשׁ הַמְּמַשְׁלָה? מִי יִהְיֶה נְשִׂיא? מִי יִהְיֶה חֵבֵר הַכְּנֶסֶת? מַה מְעַנִּין אוֹתָנוּ? אֲנַחְנוּ בְּכֻלָּל לֹא בְּנוּיִים לָזֶה, בְּרוּךְ הַשֵּׁם מַה יְכוּלִים לְתַפֵּס אוֹתָנוּ? אַחַד עוֹמֵד פֹּה עִם מַקְלֵט אוֹלֵי הוּא יִתְפַּס אִיזָה שׁוֹרָה, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם אַחַד מַקְלֵט אוֹתִי פֹה, אֲנִי לֹא מִפְּחַד, כִּי דִבַּרְתִּי מַה יִּהְיֶה בַּיּוֹם אַחֲרוֹן, זֶה אֲנִי דִבַּרְתִּי! אֲנִי מְדַבֵּר אֵיךְ שְׂאֵחַד יִחֲזַק אֶת הַשָּׁנִי, וְאֵיךְ שְׂאֵחַד יַעֲזֹר לַשָּׁנִי, וְאֵיךְ יְכוּלִים לַעֲזֹר לַיהוּדִים, זֶה מַה שְׂאֲנִי אוֹמֵר, כָּלֵנוּ שְׁבוּרִים תְּאֻמִּינוּ לִי, יֵשׁ פֹּה אֲבָרְכִים שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מְשַׁבְּרִים וְגִלְמִים, וְלִדְבַר דְּבוּר טוֹב, לְהַחְיֹת אֲבָרָךְ, זֶה הַמְצִוָּה הַכִּי גְדוּלָה, אֲזִי .... הִיא מִפִּיץ בְּבְרוּקְלִין, חֲסִידִים! דָּבַר רֹאשׁוֹן הֵם צָרִיכִים הַסְּכָמָה, סֵפֶר בְּלִי הַסְּכָמָה זֶה בְּלִי נְשִׁמָּה, אֲנִי אֲגִיד אֶת זֶה לְפָנָיו, אֲנִי חֵי וְהוּא חֵי, בֹּא נִרְאֶה אִם הוּא יִכְחִישׁ אוֹתִי אוֹ אֲנִי יִכְחִישׁ אוֹתוֹ, הִיא לֹא תִמוּנָה שֶׁהוּא בְּבְרוּקְלִין, הוּא הִרְאָה לְאֵחַד אֶת הַתְּמוּנָה כְּשֶׁהוּא עִם מַכְנֵס קֶצֶר וְשְׁעָרוֹת כָּל כָּךְ גְּדוּלוֹת, וּמוֹצִיא וְאוֹמֵר לֹא דָאס אֵיךְ, זֶה אֲנִי הוּא מִרְאֶה לֹא, זֶה הַסֵּפֶר הַחֲזִיר אוֹתִי בְּתִשְׁבּוּבָה, אֲנִי הַהַסְּכָמָה הוּא אוֹמֵר, הוּא שָׁמַע אֶת זֶה וְרָאָה אֶת הַתְּמוּנָה אֵיךְ שֶׁנִּרְאָה פֶּעַם וְהוּא הַסְּמִיק. אֲזִי גַם אֲנִי בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַעֲרַבִי אָמַר לִי (מַחְמוּד) שְׁמַעְתִּי דְּבָרִים טוֹבִים בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲזִי תַקְלִיטוֹ אוֹתִי, תְּצַלְמוּ אוֹתִי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנַחְנוּ לֹא מְסִיתִים, אֲנַחְנוּ לֹא נִגְדַּת הַמְּדִינָה, לֹא כְּלוּם, אֵין לָנוּ שׁוּם עֶסֶק, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְחַיּוֹת אֶת הַחַיִּים שְׁלָנוּ בְּשָׁלוֹם בְּשָׁלוֹה בְּאֶהְבָּה, וְלַעֲזֹר אַחַד לַשָּׁנִי, לְהַשְׁתַּדֵּל מִי שֵׁישׁ לֹא אִיזָה קֶשֶׁר בְּשִׁבִיל לַעֲזוֹר, הֵרִי יֵשׁ יְהוּדִים שְׁרוּצִים לַעֲשׂוֹת חֶסֶד, תְּאֻמִּינוּ לִי! אֲכַשֵּׁר דְּרָא, הַיּוֹם יֵשׁ יְהוּדִים צְדִיקִים שְׁרוּצִים לַעֲזוֹר, מִי שֶׁרַק יוֹדַע אֵיפֹה מְחַלְקִים תְּפוּחִים תְּבִיאוּ אֲרָגוּזִים וְתַחֲלָקוּ אֶת זֶה בֵּין אֲנִי"שׁ, יֵשׁ תְּפוּחִי אֲדָמָה? תְּבִיאוּ אֶת זֶה בֵּין אֲנִי"שׁ, תְּבִיאוּ שְׁפַע וְבֹא נְתַחֲלַק, כָּךְ הוּלֵךְ בַּקְּהֵלָה שְׁלָנוּ בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אַחַד יוֹדַע וּמְבִיא וְזֶה מְבִיא, אֲנַחְנוּ רַק רוֹצִים לְבָנוֹת אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ שְׁלַכְלָם יִהְיֶה טוֹב, שְׁלֵאשָׁה

יְהִיָּה טוֹב, וְאֲנִי רוֹצֵה שְׁלֹכֵל אֶחָד יְהִיָּה לוֹ רֶכֶב, וְהַכֵּל שְׂיִהְיֶה רַק
 טוֹב, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנַחְנוּ חַיִּים חַיִּים שְׂקֻטִים, לֹא מַחְפָּשִׁים לֹא כְבוֹד
 וְלֹא גְזַענוּת, רוֹצִים לְחַיּוֹת אֶת הַחַיִּים שְׁלָנוּ בְּשֻׁקֵט וְלִלְמַד תּוֹרָה, לֹא
 כָּל אֶחָד מְסַגֵּל לְשַׁבֵּת כָּל הַיּוֹם, אֲזִי לֶךְ תִּלְמַד שְׁעֵתִים שְׁלֹשׁ וְאַחַר כֶּךָ
 תֵּצֵא לְהַפְצָה, וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לָכֶם מִי שְׂיִצֵּא לְהַפְצָה יַחְזוֹר עִם כֶּסֶף,
 יְהִיָּה לוֹ תְּמִיד כֶּסֶף בְּכִיס, אֶחָד יְכוּל? יֵשׁ לוֹ כַח הַדְּבּוּר? לֶךְ תַּחֲזֹק
 יְהוּדִים, וְאִם אַתָּה לֹא יְכוּל לְצִאת בַּחוּץ? יֵשׁ פֹּה אֲבָרְכִים שְׁבוּרִים
 תַּחֲזֹק אוֹתָם, זֶה הִקְהֵלָה שְׁלָנוּ, אֵינְ לִי מָה לְהוֹסִיף. וְלָכֵן כְּשִׁמְשָׁה
 רַבְּנוּ דִּבֵּר עִם יְהוֹשֻׁעַ וַיְהוֹשֻׁעַ אָמַר מָה אֲנִי יַעֲשֶׂה שֶׁפִּתְאוּם יִקּוּמוּ
 וַיִּצְוּנוּ עָלַי, כִּי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לִישְׁעִיָּה כְּמוֹ שְׂאוּמֵר הַמְּדַרְשׁ
 עַל יְשַׁעְיָה הַנְּבִיא שֶׁהֵלֶךְ לְבֵית הַכְּנִסֵּת, הִתְהַלֵּךְ וַיִּתִּיב בְּבֵית מְדַרְשָׁא,
 וְהִנֵּה הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹאֵל, מִי יִלְךְ לָעַם
 יִשְׂרָאֵל? מִי יַחֲזֹק אוֹתָם? אֲזִי יַשְׁעִיָּה אָמַר תִּכְף, אֲנִי הוֹלֵךְ! הִקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ זֶה לֹא כָּךְ פָּשׁוּט, עִם יִשְׂרָאֵל הֵם טְרַחְנִים,
 סְרַבָּנִים, תִּגִּיד יוֹם הוּא יִגִּיד לִילָה, תִּגִּיד לִילָה הוּא יִגִּיד יוֹם, לְמָה
 עֲשִׂיתָ כִּכֶּה וְכוּ? אָמַר יְשַׁעְיָה אֵף עַל פִּי כֵּן אֲנִי יִלְךְ, אָמַר הִקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אִם אַתָּה אוֹמֵר אֵף עַל פִּי כֵּן, תִּלְךְ! אֲבָל קָדָם כָּל הִקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ, תִּרְאֶה! הִיָּה עָמוּס וְהִיָּה רְשִׁימָה שֶׁל נְבִיאִים,
 יִרְמְיָה הַכְּנִיסוּ אוֹתוֹ בְּבֵית סֹהַר, עָמוּס נָתַנוּ לוֹ סְטִירָה, אֶת זְכָרְיָה
 הֶרְגוּ, וְהוּא אוֹמֵר, אֲנִי הוֹלֵךְ! אָמַר הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם אֵף עַל פִּי
 כֵּן אַתָּה לוֹקַח אֶת עֲצָמָךְ בְּעַל צְבוּר אֲזִי ה' אֱלֹקִים וְכוּ', בְּסִדְר! תִּהְיֶה
 מְנַהִיג, אֲבָל מָה עוֹשִׂים? שׁוֹאֵל יְהוֹשֻׁעַ אָמַר לוֹ קַח מִקָּל וְהִכֵּה עַל
 קַדְקָדְךָ, דְּבַר אֶחָד לְדוֹר וְלֹא שְׁנַי דְּבָרִים לְדוֹר. זֶה מָה שְׂאֲנִי רוֹצֵה
 לְהִגִּיד לָכֶם אִם ... יְבוֹא וַיִּגִּיד אֲנִי הוֹלֵךְ עוֹד פַּעַם עַל הַכֶּסֶף, אֲנִי
 יְהַרְגֵה רְאשִׁים, אֲנִי יַעֲיֵף אוֹתָם, אֲנִי יִשְׁלִים עִם ... אֲנִי יוֹדֵעַ רַק דְּבַר
 אֶחָד, כָּל אֵלּוֹ שְׂאֲמָרוּ יְבוֹא יוֹם אַתָּה תִּמּוֹת, תִּרְאֶה! כָּל אֵלּוֹ שְׁחוּשְׁבִים
 שְׂאֲנִי יִלְךְ לְפָנֵיהֶם, אֲנִי יְכוּל לְהַבְטִיחַ לָהֶם אִם אַתָּה זוֹרֵק מְלָה כְּזוֹ

אתה תלך לפני, איזה מלים זה? איזה מלים לדבר ככה? אותו דבר עם השנוק הזה, פשוט תוריד את הראש, ותגיד גנבתי, נגמר! אתה מתבייש להגיד גנבתי? תגיד לקחתי, חטאתי, עויתי, פשעתי, אם אנחנו לא מתבישים לבוא אל הקדוש ברוך הוא בכל יום בבקר, במנחה, לפני השנה, מה אנו אומרים? רבוננו של עולם אשמנו, בגדנו, גזלנו, אנחנו לא מתבישים, למה להקדוש ברוך הוא אתה לא מתבייש להגיד רבוננו של עולם עשיתי את זה, עשיתי את זה, תמחל לי? למה בני אדם שכן יתבישו? תגיד! אתה לא רוצה להגיד מלה גסה? גנבתי, שכחתי! לא! עדין הם עומדים במרה, אז אני מכרח להגיד לכם דבר אחד לדור ואין שני דברים לדור, ואני מבקש את כלכם פה בקהלה שלנו אין אלימות, מי שילך באלימות אין לו מה לעשות אצלנו, אנחנו רק מדברים מהקדוש ברוך הוא ואל הקדוש ברוך הוא, מחזקים אחד את השני, פה אין אחד שילך נגד השני באלימות, אני לא רוצה שיהיה דבר כזה בקהלה בשום פנים ואופן, הוא יבוא ויגיד, מה? אתה לא רוצה לדבר אתי? נסיתם פעם לדבר אל הקיר? תגידו לי! למה לא? זה כיה! תתחיל לריב עם הקיר, למה לא? כי עם קיר לא יכולים לריב, תתחיל לתת בוקסים לקיר, מה יהיה? היד שלך תכאב, עם קיר לא יכולים, אני קיר, אתי לא יכולים לריב, זה הכי טוב! לא לדבר מטוב ועד רע, אם אתם רוצים באמת את הכבוד שלי זה אני מבקש אתכם לא מעקצף ולא מדבשף. עכשו נסים, בואו ונתחזק, כל מה שעבר עלינו זה רק שנעשה התחדשות חדשה, הנה נכנסה משפחה חדשה, יש עוד שרוצים, אין דירות, מחפשים דירות, מי שיודע מאיזה דירה אדרבה! תודיעו יש רשימה ארפה, אנשים רוצים להכנס ואין דירות, אבל אני מכרח להגיד לכם שצריכים מאד לשמר לא לזרק כספים, כי הם מנצלים את זה, כשאני באתי לפה בפעם הראשונה אתם יודעים כמה היה שכר דירה? עשרים וחמש דולר, וגם את זה לא נתנו, היה ריב! אנחנו הפקענו

פה את כל השטחים את הכל, במקום לתת לנו תודה... ראש המועצה
 היה אצלי במוצאי שבת, ושאל אותי שאני יגיד לו את דעתי, פה יש
 כמה אכרים, סך הכל עשר, חמש עשרה אכרים, שהם חושבים שזה
 ירשה של הסבתא שלהם, אשכנזים, חושבים שהם השולטים פה,
 הם המכתר, וקוראים אותו במלה מאד מאד גסה, הוא מוציא את זה
 מהפה, אמרתי לו אני לא יכול להסביר לך, זה מלה מאד גסה
 באידיש, דבר אחד אני יכול להגיד לך, הגרמנים קראו ככה את כל
 היהודים, לפני הארון קדש אני לא רוצה לחזור על זה, אז מה אתה
 צריך? אדרבה! מי שינקם נקמת היהודים ינקם גם את הנקמה שלך,
 אל תתפעל, אם קראו אותך בשם הזה. אז בשביל זה אני מאד
 מבקש אתכם תתחזקו! בואו ונתחזק ונתחזק את הקהלה, יש לי פה
 משפחה שבאה מבחוז, לא פעם הוא אמר לי, הוא בא מבחוז, ממש
 קהלה נפלאה, למה הוא לא רואה חסרונות? גם הוא יכול לראות
 חסרונות, אז בואו לא נתן שבשביל אחד, או שתים, או שלש, שנהרס
 את הקהלה שלנו, אדרבה נבנה את הקהלה יותר ויותר. יעידו כל
 אלו שאצלי שאני לא סופר את הכסף, לא מעניין אותי, אני אומר לכם
 פתוח אני לא יהנה מצרות ישראל השם ישמר, מה שאני שומע
 בלילה אחד זה קורע את הלב, הרבה פעמים אני חושב הלואי
 שהייתי עכשו מזמין את כל אנ"ש, אבל זה לא פרטיות, אם תראו
 מה זה צרות השם ישמר, ילד בא בגיל שבע עשרה מניח את עצמו
 על הרצפה וזורק ובוכה, מאז שהוא היה בר מצוה הוא עובר
 נתוחים, עשו השתלת כליה וזה עלה למשפחה מאה אלף דולר,
 אספו מכל איפה שרק יכלו, ומסכן זה לא הצליח הכליה, ועוד
 נתוחים סבוכים, הילד בוכה ואבא ואמא מתחילים להגביה אותו,
 האחיות שמה, האח שלו, לראות את זה נקרע הלב, רבונו של עולם,
 או יש דברים אחרים שאני לא רוצה להגיד השם ישמר, יש צרות,
 במקום שנתן תודה להקדוש ברוך הוא שיש לנו ברוך השם את

הַבְּרִיאוֹת, הָאֵשׁ הַיְלָדִים בְּרִיאִים, צְרִיכִים לְהוֹדוֹת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵיךְ יֵשׁ זְמַן לְמַרְיבוֹת? אֵיךְ יֵשׁ זְמַן לַעֲשׂוֹת עֲקִיצוֹת אֶחָד עַל הַשְּׁנִי? אִזְ אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, אֲנִי מְכָרַח לְדַבֵּר בְּרִמּוֹז, הוּא יְבוֹא וַיַּחֲבֹק אוֹתָהּ, הַכֹּל צְבִיעוֹת, אֲנִי עוֹבֵר נְסִיוֹן מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, אֵל תִּשְׁפְּכוּ לִי מֶלַח עַל הַפְּצָעִים, תִּשְׁתַּקְּוּ! תַּעֲלִימוּ עֵינַי, כִּי הַמִּשְׁטָרָה מְחַפֵּשֶׁת אוֹתִי לֹא אֶתְכֶם, מַה יִּקְרָה אִם אָדָם מֵיבְנֵי אֵל יַעֲשֶׂה מִשְׁהוּ רַע, לֹא יִגִּידוּ הָאָדָם הַזֶּה עָשָׂה, תִּכְרַף מִיָּד יְבוֹאוּ אֵלַי, אִם אָדָם מִשְׁתוֹלֵל בְּרַחוּבוֹת לֹא יִגִּידוּ שֶׁזֶה מִשְׁהוּ לֹא בְּסֹדֵר, אַתֶּם כֻּלְּכֶם עֵדִים שֶׁבְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם אֵיךְ לְחַיּוֹת אֶת הַחַיִּים בְּצוּרָה נוֹרְמָלִית, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנַחְנוּ לֹא הוֹלְכִים עִם קַרְנִים, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲצַלְנוּ יֵשׁ רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּמְשִׁיכוּ בְּזֶה. מִחַר כְּבֹר מִתְחִילִים דָּף הַיּוֹמִי תַעֲנִית, אֲבָל עַד מִחַר לֹא צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת, כָּל אֶחָד שִׁיְהִיָּה לוֹ סֹדֵר בְּמַקְרָא, בְּמִשְׁנֵה כָּל אֶחָד וְהַסֹּדֵר שְׁלוֹ, סֹדֵר בְּשֵׁם, קִצָּת וְעוֹד קִצָּת, לְצֵאת לְהַפְצָה, כָּל הָרֹאשׁ שְׁלִי עֲכָשׁוּ אֵיךְ לְהַקִּים פֶּה מִפְּעַל שִׁיְהִיָּה לְאַנ"שׁ פְּרִנְסָה, אֲדַרְבֶּה! מִי שִׁישׁ לוֹ רַעֲיוֹן שִׁיעוּזָה, אֲנַחְנוּ רוֹצִים רַק שִׁיְהִיָּה טוֹב לְאַנ"שׁ, זֶה הַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ, טוֹב! אֲנִי מְאֹד מְקוּנָה אֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁדְּבָרִים הַיּוֹצְאִים מִן הַלֵּב אֲנִי מְקוּנָה שִׁיְהִיוּ נִכְנָסִים אֵל הַלֵּב, וְאֵלּוּ שֶׁהַקְּלִיטוֹ אוֹתִי מַה שְׁמַעְתֶּם? מַה בְּקִשְׁתִּי מִכֶּם? זֶה מַה שֶׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם. לְסִיוֹם אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ כְּשִׁיבּוֹא, הַקִּיר בָּא, מַה זֹאת אוֹמֶרֶת הַקִּיר בָּא? לֹא מְגִיבִים, לֹא מְרַבִּיצִים, זֶה הַסֶּבֶל כִּי אֲנִי חֲטָאתִי, אֲנִי עוֹיְתִי, אֲנִי פִשְׁעִתִּי, זֶה עֲכָשׁוּ שׁוֹכְבֵי"ם אֶת חֲטָאֵי בְּרַבִּים אֲנִי מְזַכֵּר, אַחֲרֵת זֶה לֹא הִיָּה מְגִיעַ לִי, מְגִיעַ לִי מֵהַשָּׁמַיִם, אֲנִי מְקַבֵּל אֶת הַגְּזֵרָה, לְהַגִּיד שֶׁזֶה בְּאַהֲבָה? זֶה קָשָׁה לְהַגִּיד, אֲנִי אֲגִיד לְכֶם אֶת הָאֲמֶת זֶה קָשָׁה, זֶה כּוֹאֵב, אֲבָל הַשֵּׁם יַעֲזֹר, רַק אֵל תִּגִּיבוּ וְאֵל תִּהְיוּ חֲכָמִים, אֵל תִּחְשְׁבוּ שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים עֲכָשׁוּ מְצוֹת, אַתֶּם רַק תַּעֲשׂוּ עֲבָרָה, אֲנִי אוֹמֵר לְכֶם פְּתוּחַ מִי

שְׁמַדְבַּר עִם אֶחָד שֶׁשׁוֹנֵא אוֹתִי אִז אַתֶּם שׁוֹנֵאִים אוֹתִי, אִז אַתֶּם מְדַבְּרִים עָלַי, אִם אַתֶּם מְדַבְּרִים עָלַי תַּעֲשׂוּ טוֹבָה יֵשׁ הַרְבֵּה מוֹשְׁבוֹת.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שְׁנֹזְכָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה לַעֲשׂוֹת אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּלְמְדוּ שִׁיר חֲדָשׁ "לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ".

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת כ' טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יְאִיר

מְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְרֵאוֹתְךָ, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְתַּחְתָּ בִּי שְׁאֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה מִתְחַזֵּק עַל אֶפֶס כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת הַקְּשִׁים וְהַמְּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם.

וְהִנֵּה יְדוּעַ מַה שֶּׁכָּתַב הַ"בַּעַל הַטּוֹרִים" עַל פְּסוּק וְאֵל"ה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁי תְבוֹת וְאָדָם אֲשֶׁר לְיֹמֵד הַסֵּדֶר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרֵגוּם בְּקוֹל גְּעִים יִשִּׁיר יִחְיֶה שְׁנַיִם רְבוֹת אַרְפִּים לְעוֹלָם; וְהוּא עַל דְּרָךְ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכוֹת ח). לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצְּבוֹר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרֵגוּם, שֶׁכָּל הַמְּשָׁלִים פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצְּבוֹר מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו; וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, תִּלְמַד בְּכָל יוֹם חֶמֶשׁ וְרֵשִׁי עִם הַתְּרֵגוּם, שֶׁזֶה סִגְלָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד לְאָרִיכוֹת יָמִים, וְזֶה שְׂאֵתָה מִתְרַשֵּׁל זֶה רַק עֲצַת הַיֵּצֶר שְׁרוּצָה לְתַפְּסֵ אוֹתְךָ, וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל שִׁיְהִיָּה לְךָ קְבִיעוֹת בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד חֶמֶשׁ וְרֵשִׁי עִם הַתְּרֵגוּם, בְּפֶרֶט שֶׁבְּפֶרֶשֶׁת שְׁמוֹת מִתְחִיל יָמֵי שׁוֹבְבֵי"ם שֶׁהֵם יָמֵי תְקוּן גְּדוּל, וְעַל כֵּן רֵאֵה לְהִזְהָר בְּיָמִים אֵלּוּ לְלַכֵּת בְּמִקְוֵה כִּי רַבְנוּ ז"ל אָמַר אֲשֶׁר הַתְּקוּן

הָרֵאשׁוֹן לְהָאָדָם הוּא לְטַבֵּל בַּמְקוּה, וַיְדוּעַ מִצְדִּיקִים אֲשֶׁר פָּסוּק (תהלים ל"ד) "רְבוֹת רַעוֹת צְדִיק' וּמְכַלְמֵי יְצִילֵנוּ הַיְיָ" סוֹפֵי תְבוֹת מִקְנֵה, וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה בְטָלָן, אֶלֶּא תַעֲשֶׂה לְעִצְמָךְ קְבִיעוֹת חֲזָקָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם שֶׁהוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וְכֵן לְטַבֵּל בַּמְקוּה, שְׁמַצִּיל אֶת הָאָדָם מִכָּל מִיַּי רַעוֹת, וְכֵן תִּזְהַר מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר הוּא תְקוּנָה גְדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַה זֶה לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, הֵייתָ רָץ בְּכָל יוֹם לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּחֶשֶׁק וּבְחִיּוֹת, לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עִצְמָךְ בֵּיתָר שְׂאֵת וְיִתֵּר עֲזוֹ, וְשׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עִירוּבֵין נ"ה) חֲטָף וְאָכַל חֲטָף וְאִישְׁתִּי, דְּעֵלְמָא דְאִזְלִינָן מִיַּיָּה כְּהַלּוּלָא דְמִי, הֵינּוּ שְׂתַחֲטָף בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וְתַפְלָה, שְׂאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן כ"ג) אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְאָכַל כְּמָה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת וְלִשְׁתּוֹת אַחַר כֶּךָ כְּמָה קְפִיטְלִיךָ תְּהִלִּים וְלְהִתְלַבֵּשׁ בְּאִיזָה מְצוּוֹת; וְרִשְׁ"י פְּרוּשׁ עַל כְּהַלּוּלָא דְמִי: הַיּוֹם יִשְׁנוּ וְלִמְחָר אֵינְנוּ, דּוּמָה לְחַפְּהָ שְׁהוֹלַכְתָּ מֵהָר; הֵינּוּ שְׂהַחִיִּים פּוֹרְחִים כָּל כֶּךָ מֵהָר כְּמוֹ חֶפֶה, וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה בְטָלָן שְׁמֹר עַל הַיָּמִים טוֹבִים שְׁנַתֵּן לָךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְזָכוֹת זֶה תִּרְאֶה אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז שְׁבְכָל יוֹם וְיוֹם כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן פ"ד) אֲשֶׁר בְּכָל יוֹם מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז שְׁיִכּוֹל לְהִרְגִישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זִיו חִיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יְתַבְּרָךְ, וְלַחִיּוֹת חִיִּים טוֹבִים אֲמִתִּיִּים וְנִצְחִיִּים, אִךְ הַנְּחָשִׁים וְעַקְרָבִים שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת אֲשֶׁר מְבַלְבְּלִים אֶת דַּעְתּוֹ שְׂאֵינּוּ זוֹכָה לְרְאוֹת אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז, כִּי אִם כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֲהָבָה, וְלִכֵּן רְאֵה מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל הַשְּׁלוֹם בֵּית שְׁלָה, וְתִשְׁתַּדֵּל שְׂאֲשַׁתֵּךְ תִּלְךָ עִם בְּגָדִים צְנוּעִים וְכוּ' כִּי כְּשֶׁאֲשֶׁה הוֹלַכְתָּ בְּבִגְדֵי פְרִיצוֹת, הִיא מְגַרֶשֶׁת אֶת הַשְּׂכִינָה מֵהַבַּיִת, וְאִזּוֹ הָאָדָם

סובל מה שסובל, אקונה שתצית אותי, ולא תתחרט לא בעולם הזה
ולא בעולם הבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרנז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות כ"א טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... גרו יאיר

מאד מאד אני מבקש אותך שתעשה מודעה שיהיו בשעה
עשר בלילה בדיוק יהיה שעור לאנשי שלומנו ביבנאל, ואני מאד
מאד רוצה שכלם יהיו, כי יש לי לומר כמה דברים נחוצים.

אל תתן לו להכניס בהמשך בשום פנים ואופן, ואל תפחד ממנו,
כי הוא לא יכול לעשות לך שום דבר.

וכן רציתי שתשלח לי דף מהבנק כמה כסף יש עכשו בעממת
"ישמח צדיק".

רק חזק ואמץ, כי כל הדבורים שדברתי בשבת שיך גם אליך,
והעקר שתלמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, שהוא תקון גדול
מאד.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שיצא משהו מהשדוך הזה,
ותוכל להתחתן, ויהיה לך פרנסה בנקל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרנח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות כ"א טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מתפלא עם גסח המכתב שאתה כותב לי, ואני
 רואה שאתה בקי בספרי רבנו ז"ל ובספרינו, אשריך ואשרי חלקנו
 ומה נעים גורלנו שיש לנו רבי כזה.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז באמונה פשוטה בו
 יתברך, ולך יש כחות עצומים לחזק לעודד לשמח את נשמת ישראל.
 אני מאד מבקש אותך שתעשה לי את האלבוש מה שיותר מהר.

בענין מה שאתה רוצה לפתח מפעל ליצור תמונות וכו', זה
 רעיון טוב מאד מאד, והקדוש ברוך הוא יעזר שתצליח דרכך, העקר
 שזה יהיה דבר פרטי ולא שיך לקהלה, הינו שלא תקשר את זה
 לעמדת "ישמח צדיק", זה מפעל פרטי שאתה מיצר את התמונות
 ואתה לוקח פועלים מאנשי שלומנו, וזה רעיון מצלח מאד מאד.

רק חזק ואמץ כי גדול אדונינו ורב להושיע, וצריכים להכניס
 את עצמו בתוך האמונה הקדושה ואז תצליח דרכך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע תפילתי שאני
 מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרנט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות כ"א טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 לנכון קבלתי את ההודעה שנולד לך בת למזל טוב, יעזר
 הקדוש ברוך הוא שתצליח דרכך תמיד ותרוה רב נחת ממנה ומכל
 יוצאי חלציה.

בענין השם וכו', תן שם כאחת האמהות הקדושות שרה רבקה
 רחל לאה תבחר אחד מהשמות האלו.

חזק ואמץ כי גדול אדונינו ורב להושיע, ואני מאד מקווה
 להקדוש ברוך הוא לשמע הטוב ממך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרס.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות כ"א טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 רציתי לבקש אותך שאת האברך ... גרו יאיר לו תתן ספרים
 בהקפה רק לו, כי הוא מפיץ בכת גדול והוא נאמן על הכסף, כך
 עשיתי תקנה לא לתת לאף אחד, אבל אליו אתה יכול לתת, כי חבל
 כי הוא יכול להפיץ בכמות גדולה מאד מאד.

דברתי כבר עם ר' ... גרו יאיר והולכים לתקן את הגגון וגם
 את הדלת, ואל תדאג, ואני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שאנ"ש
 לוקחים ספרים וקנטרסים, תראה לכתב לי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר שְׁמוֹת כ"א טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה

אֵין אַתְּ יְכוּלָה לְתַאֵר אֶת הַשְּׂמִחָה שֶׁהָיָה לִי בְּרֵאוּתִי אֶת הָעֲבוּדָה
שֶׁעָשִׂית לְחֵבֵר חֵבֵר כָּל כֶּךָ יָפָה, זֶה נָתַן לִי חַיּוֹת גְּדוּלָה.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּמְשִׁיכִי לְהַתְעַלּוֹת
בִּירְאָת שָׁמַיִם וּבְצִנִּיעוֹת, וּבְזֶה תִּגְרָמִי נַחַת גְּדוּל לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְלֹא יִחְסַר לָךְ שׁוֹם דָּבָר.

אֲנִי מִצְדִּי יַעֲשֶׂה כָּל מַה שֶׁבִּיכְלָתִי לְשַׂמַּח אוֹתְךָ וְלַעֲשׂוֹת לָךְ טוֹב,
אָבֵל הָעֵקֶר תִּקְחִי אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדַיִם וְתִכְנִיֶסִי בְּרֵאשׁ אֶת הַלְמוּדִים, כִּי
אֲנִי רוֹצֶה שִׁיְהִיָּה לָךְ עֵתִיד טוֹב בְּחַיִּים.

רְאֵי לְכַתֵּב לִי וּמִמֶּשׁ תְּחִינִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֵדֵר שְׁמוֹת כ"ב טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְדַבֵּר אִתְּךָ בְּהִיוֹתִי בִּיבְנֵאֵל, אָךְ לֹא יָצָא לִי,
לְדַעֲתִי ... גֵּרוֹ יֵאִיר יוֹתֵר מִתְּאִים לְהִיוֹת בְּעַל קוֹרָא מֵאֲשֶׁר ... גֵּרוֹ
יֵאִיר כִּי יֵשׁ לוֹ קוֹל חֲלָשׁ וְגַם עוֹשֶׂה הַרְבֵּה טְעִיּוֹת, מַה שְּׂאִין כֵּן ...
גֵּרוֹ יֵאִיר יֵשׁ לוֹ קוֹל חֲזָק שְׁשׁוּמְעִים אוֹתוֹ בְּכָל הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת, וְגַם לֹא
עוֹשֶׂה טְעִיּוֹת וְלִכֵּן עֲדִיף לִי שׁ... גֵּרוֹ יֵאִיר יִקְרָא בַּתּוֹרָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תרסג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... נרו יאיר

מאד אני מבקש אותך שתיצור קשר עם ... נרו יאיר, ולהודיע
לו שיתן שם לבתו הנולדה לו למזל טוב רק פיגא, פי אמו נקראת
שרה, והיא מאד מקפדת לא לתת את השם הזה בחייה, זה מאד
נחוץ שתעביר את המסר עוד לפני שבת, לפני שנותן שם.

אני מאד מקווה שנוכל לעשות בכל מוצאי שבת קדש מלוה
מלכה, ובפרט עכשו בימי שוכבים שהרב ... נרו יאיר יחזור על
הלכות טהרת המשפחה, וכן ספורי צדיקים ונצליח בגדול.
ההוצאות לקחת מהמשרד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרסד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

המודעות ששלחת לי הם בסדר ויכולים לתלות אותם.

אני מאד מאד מרצה מהעבודה שלך שאתה עובד בהמשרד,
יעזר הקדוש ברוך הוא, שתצליח לעמד במשימתך הקדושה.

אני מאד מאד מבקש אותך שתזהיר את אשתך שלא להסית
את הבנות שזאת תקח את זה וכו' וכו', אין לה שום רשות להתערב

בענייני שדוכים, ואני מאד מאד מקפיד עליה, שתשתדל לחזור
בתשובה ולתקן מה שקלקלה וכו'.

אני מאד רוצה שתתפלל במנין אשר אין דבר גדול מזה.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרסה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אין לך מה לדאג, המשרד ישלם את ההוצאות של
המלגה מלכה, בשביל זה עשינו את המשרד שתטפל בענייני גשמיות,
ובודאי כשתצא לחו"ל תראה להשפיע שפע להמשרד, ואני רוצה
עוד לדבר אתך לפני שאתה נוסע לחו"ל.

בזכות שאתה ואשתך עוסקים בצרכי רבים, רק בשביל זה
תראו לבסוף נחת מכל הילדים, ותכניס את זה טוב בראש שלך, כי
מי שעוסק בצרכי צבור באמונה, לבסוף רואה ברכה בעמלו.

מאד מאד אני מבקש אותך שתמסר את נפשך להתפלל במנין
דיקא, ותעשה את זה בשביל חנוך הילדים שלך, כי הילדים מחקים
את האבא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרסו.

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תדאגי הקדוש ברוך הוא יעזר שתהיה בריאה, ושום דבר בעולם לא יקרה לך, רק חזקי ואמצי עד מאד, כי הקדוש ברוך הוא נתן לך בעל נפלא מאד.

ודעי לך שאני מאד מרצה ממה שאת עובדת במשרה, כי את עושה עבודה מצינת, ותמשיכי בעבודת הקדש שזה זכות הרבים גדול מאד, וזה יגן עליך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליחי דרכך תמיד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרסז.

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לחזק את עצמך ביתר שאת ויתר עז, ותדעי אשר העבודה שאת עובדת הוא עבודת קדש קדשים, כי הוא זכות הרבים גדול מאד, ואני מאד מרצה מהעבודה שלך, ולכן תראי להיות מסורה לגמרי.

רק ראי לא לריב עם בעלה, ושישרה ביניכם השלום והאהבה.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתַי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַפְךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תרסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ב טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שֶׁהִיא לִי שְׁלֻקְחָתָּ
עַל עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת עוֹבֵד ה' וּלְהִתְמַיֵּד בְּתוֹרָה, וּבִפְרָט בְּלַמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת,
שֶׁזֶה מְנַקֵּה אֶת הָאָדָם מִכָּל מִיּוֹנֵי חֲלָדָה שֶׁנִּדְבַק בּוֹ עַל יְדֵי עוֹנוֹתָיו,
וְאַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אָדָם עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּיק
מֵעֲמֵד וְאִינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבַר, הָעֶקֶר רְאֵה לְבֹא לְהִתְפַּלֵּל שְׁלֵשׁ
פְּעָמִים בְּיוֹם אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת שְׁחֵרִית מְנַחֵה עֲרֵבִית בְּמַגִּין דִּיקָא
שְׂאִין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ, וְשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וְאִז
תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְתוֹדָה
רַבָּה מְאֹד עַל שֶׁעֲזַרְתָּ לִי בְּבֵיתִי, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁתְּמַשִּׁיךְ עוֹד לְעֹזֵר לִי.

הַמְּאַחַל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תרסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ב טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת הַשְּׂמֻחָה שֶׁיֵּשׁ לִי שֶׁנַּעֲשֶׂה שְׁלוֹם

בית בביתה, ואתה צריך לדעת שהקדוש ברוך הוא נתן לך מתנה
 אשה נהדרת, ולכן ראה לקים מאמרים ז"ל (יבמות סב:) האוהב את
 אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניו ובנותיו בדרך
 ישרה, והמשיאן סמוך לפירקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה') "וידעת
 כי שלום אהלך"; ואמרו (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד
 אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו,
 שנאמר (בראשית י"ב) "ולאכרם היטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא
 לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו, (תכבדו ותיקרו את
 נשותיכם כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן
 ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

יען שנפלת בחובות למעלה מעשרים אלף ש"ח, לדעתי צא
 לחוץ לארץ ושם תוכל לאסף את הסכום הזה שהוא בערך ארבעת
 אלפים דולר, ולכן תסע לאנגליה ותאסף שם בעיר הבירה לונדון,
 ומשם תקפץ לעיר מנטשעסטר ואני מקווה שתוף שבועים יהיה לך
 כל הכסף, העקר תכבד ותיקר את אשתך, כי היא המתנה הכי יפה
 שנתן לך הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
 מבקש ומתפלל בעדך שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרע.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ו
 שלום וברכה אל ... נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי צריכים לעשות את הנתנוח להבת, דיקא עכשו כשהיא

עדין קטנה, וזה סך הכל כמו דקירה, פי זה לא כל כך בשביל ההנקה, אלא שלא יהיה לה אחר כך בעיות, עם הדבור רק זאת תדעו שצריכים לקחת פרופסור גדול, וכמו שאמר רבנו ז"ל אם כבר לוקחים רופא צריכים לקחת רופא גדול.

הקדוש ברוך הוא יעזר שיהכל יעבר בקלות, ותרוו רב נחת דקדשה ממנה ומכל יוצאי חלציה.

אין מלים בפני להודות לך על החסד שאתה עושה אתי בזה שאתה מחלק את המכתבים שזה זכות הרבים גדול מאד, ומי יתן שתמיד תעסק בזה באמונה.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרעא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... גרו יאיר

מאד מאד אני מבקש אותך שתבוא לסעודת מלוה מלכה עכשיו בשבועות של שובבי"ם שבכל הקהלות שבעולם מתקבצים יחד ושומעים חזרה על הלכות נדה, עקרי הלכות הנצרכות לאברכים צעירים, ואל יהיה דבר זה קל בעיניך, כי אנחנו נמצאים בידי הקדוש ברוך הוא, וצריכים מאד מאד לשמר על דיני הרחקה וכו', וידוע מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת יג.) תני דבי אליהו, מעשה בתלמיד אחד ששנה הרבה וקרא הרבה, ושמש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפליו ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואמרה להם: כתיב בתורה (דברים ל') "פי הוא חייך וארך ימך" בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה, ושמש תלמידי חכמים הרבה - מפני מה מת בחצי ימיו? ולא היה אדם מחזירה דבר. פעם

אחת נתארחתי אצלָה והיָתה מְסִיחָה כָּל אוֹתוֹ מֵאַרְעֵי. וְאִמְרָתִי לָהּ, בְּתִי, בִּימֵי נְדוּתְךָ מָה הוּא אֶצְלֶךָ? אִמְרָה לִי, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶפְלוּ בְּאַצְבָּע קִטְנָה לֹא נִגַּע בִּי. בִּימֵי לְבוּנֶיךָ מָה אֶצְלֶךָ? אָכַל עִמִּי, וְשָׁתָה עִמִּי, וַיִּשָּׁן עִמִּי בְּקִרְוֹב בֶּשֶׁר, וְלֹא עָלְתָה דַעְתּוֹ עַל דְּבַר אַחֵר. וְאִמְרָתִי לָהּ בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁהֲרֹגוּ, שְׁלֹא נִשָּׂא פָּנִים לַתּוֹרָה, שֶׁהָרִי אִמְרָה תּוֹרָה (וַיִּקְרָא י"א) "וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב"; רֹאִים מִזֶּה שָׂאֵם לֹא לומְדִים אֲזִי יְכוּלִים לְהַכְשִׁיל בְּאֶסוּר חֲמוּר וְהוּא יִחְשַׁב שֶׁזֶה סֵתֵם אֵיזָה חֲמִרָה, וְעַל זֶה בָּא אַחֵר כֶּף עֲנֹשׁ מִיָּתֶה רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבֹן, וְלִכְן רְצִיתִי מְאֹד שֶׁתִּהְיֶה בְּמִלּוּה מַלְכָּה, וְתִשְׁמַע חֲזָרָה בְּהִלְכוֹת.

אֲנִי מְאֹד מְקוּהָ שֶׁתַּעֲשֶׂה אֶת רְצוֹנִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתֵּי שְׁלוֹם

ג' תרעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שִׁבְתֵּי קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ב טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֵל ... וְ... שְׁיִחִיו

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂמֻחָה שֶׁהִיָּה לִי שְׁעֵשִׁיתִי בִּינֵיכֶם שְׁלוֹם, וְדַעוּ לָכֶם שֶׁשְּׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלוֹם, וְאֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשֻׁרָה שְׁכִינְתּוֹ אֲלֵא בְּמָקוֹם הַשְּׁלוֹם, לִכְן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם שֶׁתֵּאָהֱבוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהַבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי וְלַעְזוֹר אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וּבְשׂוֹם פָּנִים וְאֶפֶן לֹא לְרִיב, כִּי כֶּף אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מְרִיבָה סִימָן ס"ו) בְּמָקוֹם מְרִיבָה שֶׁם הַשְּׁטָן; וְלִכְן תִּרְאוּ לְגַרֵשׁ אֶת הַשְּׁטָן מִתּוֹךְ הַבַּיִת, וְתִמְשִׁיכוּ אֶת הַשְּׁכִינָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם עַל יְדֵי שְׁיִחָה בִּינֵיכֶם אֲהַבָּה גְּדוּלָה מְאֹד, וְאֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָכֶם שֶׁאֲנִי אוֹהֵב אֶתְכֶם מְאֹד מְאֹד וְאֲנִי רַק רוֹצֵה אֶת הַטּוֹבָה שְׁלָכֶם וְלִכְן תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר עֲלֵיכֶם.

מָאֵד מָאֵד אֲנִי שְׂמַח שְׂאֵתָה ... נֵרוֹ יֵאִיר יוֹצֵא בְּכָל יוֹם לְהַפְצָה,
וְאֵתָה מִפִּיץ גְּזֻמוֹת שֶׁל קִנְטֵרְסִים שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת עַד חֲמֵשׁ מֵאוֹת
קִנְטֵרְסִים לְיוֹם, שְׂזֵה זְכוּת הָרַבִּים לְדוּרֵי דוּרוֹת, וְלֹא בַחֲנָם שֶׁהֶסְמֵ"ךְ-
מ"ם מְקַנָּא בָּךְ, וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה תִּשְׁמַר
בְּכַבוֹד אֶשְׂתָּךְ, וְתִקְיִים אֶת כָּל מַה שְׂאֵמְרָתִי לְךָ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּבֵית.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְכֶם שְׂתַצְלִיחוּ דְרַכְכֶם תְּמִיד.

הַמְאֻחַל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תרעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ב טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה אֵל ... תַּחֲיָה
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אֵינְךָ אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל שְׁבָרוֹן לֵב שֵׁיִשׁ לִי מֵהַנְּגָרָם
לְךָ מֵהַרְשָׁע מֵרְשָׁע וְכו', וְכו', שֶׁהִרְס לְךָ אֶת הַחַיִּים, אָבֵל אֲנִי מִבְּטִיחַ
לְךָ שְׂאֲנִי יַעֲשֶׂה אֶת כָּל מַה שְׂבִיכְלָתִי וְיִוְתֵר מְזֵה, לְמִצָּא לְךָ חֶתֶן טוֹב,
וְיֵרָא הַשֵּׁם, וּבְעַל מְדוֹת טוֹבוֹת, רַק אֵל תִּכְנְסִי בְּלַחֲץ וְאֵל תִּשְׁנְאִי אֶת
עֲצָמָךְ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל יֵשׁ לְךָ כָּל הַמַּעֲלוֹת, רַק הִפִּילוּ אוֹתָךְ בַּפֶּח וְכו',
וְאֲנִי מְקַנָּה שְׂיִקְיִם אֶצְלֶךְ (תְּהִלִּים קכ"ד) "הַפֶּח נִשְׁבֵּר וְאֲנַחְנוּ נִמְלָטְנוּ"
אָבֵל אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מִפְּנֵי הַתְּסַכּוּל שְׂנִכְנְסְנוּ וְנִדְמָה לְךָ כְּאֵלוֹ
זֶה סוּף הָעוֹלָם וְכו', וְכו', וְכֵאלוֹ אֵינְךָ לְךָ כְּבָר תִּקְוָה, וְלִכֵּן אֶת רוּצָה
לְקַחַת סֵתֶם בְּחֹזֶר שְׂאֵינְךָ לוֹ רַקַּע וְכו', בְּלִי תוֹרָה, בְּלִי מִצְוֹת וְכו',
וְכו', וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסַמִּים וְכו' וְכו', וְלִכֵּן לְדַעֲתִי תַחֲכִי
עוֹד קֶצֶת, וְאֵל תִּכְנְסִי בְּלַחֲץ לְרוּץ אֶל תוֹךְ הָאֵשׁ.

דַּעֲי לְךָ שְׂרַק אֲנִי מִבִּינְךָ אוֹתָךְ טוֹב טוֹב מַה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְכֵל

כך כואב לי על הדמעות שאת שופכת, ולכן אני מבקש אותך מאד שתחזיקי מעמד ולא להשבר, וסוף כל סוף תראי שהכל יסתדר על צד הכי טוב.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרעד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז שלום וברכה אל ... גרו יאיר

אני מאד מבקש אותך שלא תמשיך לדבר עם וכו', ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר בלעדך, כנראה שהוא צריך לשבר את הגאות והישות, ולהוריד את הראש, ואז הכל יסתדר על צד הכי טוב, ולכן אני מאד מבקש אותך שאתה אל תתערב, כי זה רק יביא תוצאות הפוכות, ומכל שכן שזה לא יעזר, וההפוך הוא הנכון, כי כך דברתי עם העורך דין.

אף שאני יודע שכוונתך היתה לטובה, אבל תעזב ותמסר את הכל בידי הקדוש ברוך הוא, ואיך שהוא ינהיג כן יהיה, ובודאי הקדוש ברוך הוא ינחננו על דרך האמת.

אני מאד מקנה שתציית אותי לכל הפחות בפעם הזאת.

המאחל לך שבת שלום

ג' תרעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִׁי עָרַב שֶׁבֶת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ב טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב" הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב"
הַיּוֹ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, הֵיּוֹת שְׁאַנְחָנוּ
אוֹחֲזִים עִכְשָׁו בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁל שׁוֹכְבֵי"ם, וְנוֹהֲגִים בְּכָל הַקְּהֵלוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְקַבֵּץ פַּעַם בְּשָׁבוּעַ וְלַחְזֹר עַל הַלְכוֹת טְהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה,
וְלַכֵּן נִסְכַּם אֲצִלְנוּ שְׁבִשְׁבוּעוֹת אֵלּוּ שֶׁל יְמֵי שׁוֹכְבֵי"ם כָּל מוֹצָאֵי
שֶׁבֶת יִהְיֶה מְלוֹה מְלָכָה, וְיִתְקַבְּצוּ יַחַד, וְהָרַב ... גֵּרוֹ יְאִיר יִמְסֹר שְׁעוֹר
בְּהַלְכוֹת אֵלּוּ, וְזֶה מְאֹד מְאֹד נַחוּץ שְׁכָל אַבְרָךְ יָבֵא.

נָא וְנָא תַחֲזִיקוּ אֶת עֲצַמְכֶם בְּיַחַד וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד מִמַּחְלָקַת
וּמְרִיבוֹת וּמְפְרוּדִים, כִּי בְּפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת
מְרִיבָה סִימָן ס"ו) בְּמִקּוֹם מְרִיבָה שֶׁם הַשֵּׁטֶן, וְלַכֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְגַרֵּשׁ
אֶת הַשֵּׁטֶן מֵאֲתָנּוּ, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי תַקְּףָ אֶהְבָּה שְׁיִהְיֶה בֵּינֵינוּ וְאִישׁ
אֶת רַעְהוּ יֵאמֶר חֲזַק.

רַק חֲזַקוּ וְאִמְצוּ בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְתִדְעוּ שְׁהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְכָל מַה שְׁקוֹרָה עִם
הָאָדָם זֶה הַכָּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִיּוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמַּחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת
אֵלּוּ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָכֶם שֶׁבֶת שְׁלוֹם

ג' תרעו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר שמות כ"ב טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אמר ואספר לך את הצרות שאני עובר עכשו תעמד מרעיד
 ומשתומם וכו' וכו' ולא היית כותב לי שאתה חייב ארנונה ובאים
 להוצאה לפעל אליך וכו' וכו'.

הנה נתתי לך שמונת אלפים וחמש מאות דולר רק על הספר
 "זאת התורה" הינו ששלמתי לך מראש את כל הספר, וכן שלמתי
 לך ארבעת אלפים דולר על ספר שו"ת "אשר בנחל" חלק ג"ז, ונתתי
 לך את כל הכסף מראש, ועוד אני מוריד לך ארבע מאות ספרים
 שתקח בשבילך, ואיני יודע מה אתה מתלונן, אמרתי לך אם תוכל
 להראות שכל יום תגמר לי ספר שו"ת "אשר בנחל" אתה מקבל
 ארבעת אלפים דולר מזמן, אדרבא תנסה ותראה אם אני ירמה אותך,
 מלבד מה שאני משלם עכשו את כל ההגהות, ולכן אני לא יודע
 למה אתה כל כך מתלונן.

... נסע לארץ ישראל כדי להמריד את כל הקהלה עלי, הוא
 נמצא עכשו בארץ ישראל, אבל בחסדי השם יתברך שחמל עלי
 מיום הייתי על האדמה עד היום הזה סבל את עצתו ויצא בבזיונות
 גדולים מיבנאל, הוא רצה להכפיש אותי ויצא נכפש, ומסתובב אצל
 כל מיני רבנים להכפיש את שמי, ומדבר עלי כל דבר אסור ולכן אני
 כשלעצמי אני רואה איפה אני אוהז, ואני לא מטעה את עצמי, ולכן
 עכשו אני רוצה להדפיס מה שיותר ספרים ולהוציא את כל הכתבי
 יד שיש תחת ידי, כי רק זה מה שישאר ממני, ורק זה הילדים שלי,
 ולכן אם אתה רוצה לעזור לי הרי טוב, ואם לאו תאמין לי שיש עוד
 מקומות שיכולים להדפיס, ואף שאני כותב לך כל כך חריף, כי באו

מִים עַד נֶפֶשׁ וְאַתָּה צָרִיךְ גַּם לְהִבִּין אוֹתִי, יֵשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שֶׁהִבְלַגְתִּי וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל עֲכָשׁוּ הִגִּיעַ הַזְמַן הַיּוֹת שְׁאַנִּי סוֹבֵל כָּל כֶּךָ עֲלֻבוֹנוֹת וּבְזִיוּנוֹת חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מִבֵּית וּמִבְּחוּץ כִּכָּר לֹא אֲכַפֵּת לִי שׁוֹם דְּבָר, אֲנִי רוֹצֶה רַק לְעֵסֵק בְּהַדְפָּסָה, לְהַדְפִּיס מֵה שְׁיֹוֹתֵר סְפָרִים, וְלִכְן אֵל תָּבוֹא בְּטַעֲנוֹת, וְאִם קָשָׁה לָךְ לְהַחֲזִיק אֶת הַמַּחֲסֵן בְּכַנִּי בְּרַק, תִּסְגֹּר אֶת זֶה, אֲנִי לֹא רוֹצֶה שׁוֹם אִיוֹמִים, יֵשׁ לִי מִסְפִּיק צָרוֹת וְיִסּוּרִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, אֲבָל עֲכָשׁוּ הִגִּיעַ הַעֵת שְׁאַנִּי יְדַפִּיס מֵה שְׁיֹוֹתֵר סְפָרִים, וְלִכְן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְעֹזֵר לִי וְלְהַדְפִּיס בְּיַחַד מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, וְאִם לֹא אֲז אֵלְךָ לְדַרְכִּי.

אֲנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּבִּין אוֹתִי כִּי אֲנִי סוֹבֵל סָבֵל גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד כִּי מֵאֲז דָּוִד עִם בָּנוּ אֲבִשְׁלוּם לֹא שָׁמְעוּ דְבָר כְּזֶה, וְאִף עַל פִּי כֵן אֲנִי מִתְחַזֵּק כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אֶצֶל דָּוִד (שְׁמוּאֵל א' ל') "וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּהוִי" הַאֵלֶּקִּיו."

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאַמֵּר לְעוֹלָמוֹ דִּי יֵאמֵר לְצָרוֹתַי דִּי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבֵּת שְׁלוֹם

ג' תרעז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי שֶׁבֵּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טִבֵּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצָּעַר וְהָעֲגָמַת נֶפֶשׁ מֵה שְׁיֵשׁ לִי מֵה שְׁקוּרָה בְּבֵיתְךָ וְכוּ' וְכוּ', לְדַעֲתִי אֲשַׁתְּךָ הַשְּׁתַּגְעָה לְגַמְרֵי וְכוּ' וְכוּ', וְהִיא צָרִיכָה לְדַעֲתִי אֲשַׁפוּז וְכוּ', כָּל הַהִתְנַהֲגוֹת שְׁלָה מוֹזְרָה מְאֹד מְאֹד כָּל אִפְן הַדְּבוּר שְׁלָה אֵיךְ שֶׁהִיא מְדַבֵּרֶת הִיא מְנַבְּלֶת אֶת הַפֶּה הַכֹּל מוֹזֵר מְאֹד מְאֹד, וְכִכָּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְבוּל פֶּה סִימָן א') מִי שֶׁמְדַבֵּר נְבוּל פֶּה בְּיָדוּעַ שְׁלִבּוֹ חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת אָוֶן

וְכוּי' וְכוּי', וְלִכְּן אִם הִיא כָּל כָּךְ מְנַבְּלֶת אֶת הַפֶּה מִי יוֹדֵעַ מַה שֶּׁהִיא חוֹשֶׁבֶת, וְלִכְּן הִיא צְרִיכָה רַחֲמִים רַבִּים רַחֲמִים מְרַבִּים מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה אֶתָּה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמֶךָ בְּיִתְר שְׂאֵת בְּיִתְר עֵז, וְאֵל תְּהִיָּה שְׂבוּר, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַדְּבִק אֶת עֲצָמֶךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, תִּדְעַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט וְדָבָר גְּדוֹל דְּבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהִשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְלִכְּן עָלֶיךָ לְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שְׂאֵתָה צְרִיךְ, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל אִשְׁתְּךָ וְכוּי' וְתִזְהֵר אוֹתָהּ וְכוּי', כִּי אַחֲרַת תִּצְטָרֵךְ לְאִשְׁפוֹ אוֹתָהּ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְצַטְעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ שְׂאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי יֵאמַר לְעוֹלָמֶךָ וּלְצָרוֹתֶיךָ דִּי.

הַמַּאֲחִיל לְךָ שְׂבוּעַ טוֹב

ג' תרעה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי שֶׁבֶת קָדֵשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר

יֵשׁ לִי צַעַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד לָמָּה לֹא בָאתְ הַלֵּילָה אֶל הַשְּׁעוֹר שְׁלוֹמֵדִים טְהֵרַת הַמִּשְׁפָּחָה? הֲאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ שְׂזֵה גּוֹבַל בְּכַרְתוֹת? מַה אֶתָּה רוֹצֵה לְגַרֵם לְעֲצָמֶךָ נֶזֶק גְּדוֹל? בְּכֻלָּל מְאֹד כּוֹאֵב לִי שְׂאִשְׁתְּךָ הוֹלֶכֶת בְּפְרִיצוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְאִם אֶתָּה לֹא תִקַּח אֶת עֲצָמֶךָ בְּיַדֶּיךָ לְבִסּוּף הַכֹּל יִתְפָּרֵק, אֲנִי מְכַרַח לְהִזְהִיר אוֹתְךָ אֵל תִּחְשַׁב שְׂאִשְׁתְּךָ תִּשָּׂאֵר אֶתָּה וְכוּי' וְכוּי', כִּי אִם לֹא יִהְיֶה יִרְאֵת שְׂמִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַכֹּל יִתְפָּרֵק בְּסוּף, לִכְּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצָמֶךָ

בידיים ותתחיל ללמד בהתמדה גדולה מאד מאד מקרא משנה גמרא הלכה בכל יום חק ולא יעבר, ותבוא להתפלל במנין דיקא, מה זה לקום בכל יום בשעה שתיים עשרה או אחד בצהריים? מה אתה עובד כל כך קשה כל הלילה? אני מאד מאד מאכזב ממה, חשבתי שיהיה ממך משהו, ותראה אל איזה ירידה ונפילה נפלת ונשלכת, ולכן אני מאד מבקש אותך תקח את עצמך בידיים ותעשה התחלה חדשה, ובפרט עכשו בימי שובבי"ם תקבל על עצמך לקום מקדם ולהתפלל במנין דיקא, ואז יהיה לך דבר שבמנין.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע תפלת, שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תרעט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... גרו יאיר

מאד מאד אני בצער למה לא באת אל השעור שלומדים טהרת המשפחה במוצאי שבת, הרי זה גובל עם כרתות, מה אתה רוצה לפל באיזה פח יקוש או לסבל מזה? ולכן תקח את עצמך בידיך ותעשה התחלה חדשה, אני מאד מאד רוצה שתקום מקדם תלך לישן מקדם וככה תוכל לקום מקדם, כי גם בתלמוד תורה מתלוננים עליך, לבסוף ישלחו אותך משמה, ולכן אני מאד מבקש אותך הגיע הזמן שתקח את עצמך בידיך, אני מאד מאד מאכזב מכל ההתנהגות שלך, ולכן ראה ללכת לישן מקדם ולקום מקדם, והעקר תקח את עצמך בידיך, ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, והקדוש ברוך הוא יעזר שיהיה לך

הַצְלָחָה בַּחַיִּים, רַק תְּצִיֵּת אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרֵּט לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִכָּל שָׂכָן לֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַמְאַחַל לְךָ שְׁבוּעַ טוֹב

ג' תרפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טַבַּת ה'תשס"ז
שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי ... גֵּרוֹ יֵאִיר בְּעִיר בְּאֵר שְׁבַע זֶה נִכּוֹן, הוּא שָׁלֵם לִי עַל
חֲמֻשַׁת אֲלָפִים סִפְרֵי "אוֹצֵר הָאֱמוּנָה", וְתַתֵּן לוֹ עוֹד אַרְבַּעַת אֲלָפִים
כְּמוֹ שֶׁהוּא מִבְקָשׁ.

נִתְּתָ לִי רְשִׁימָה שֶׁל אֲנָשִׁים שְׁחִיבִים לְקַרֵּן הַדְּפָסָה וּבָאוּ בְּטַעֲנָה
אֵלַי חֲצִי מֵהֶם שְׁזָה לֹא נִכּוֹן, וְלִכֵּן אֲנִי אֶת שְׁלִי עֲשִׂיתִי בְּקִשְׁתִּי מִכָּלֵם,
וּמִי שִׁירְצָה לְהַחְזִיר שִׁיחְזִיר מִי שֶׁלֹּא מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת? אֵתָה
תִּתְּלֶה פֶּתֶק מִי שְׁחִיב לְקַרֵּן הַדְּפָסָה שִׁישְׁלֵם כִּי זֶה כִּסְפֵי צְדָקָה וְזֶה
גָּזֵל, וְזֶה מָה שְׁאֲנִי יָכוֹל, אֲנִי בְּקִשְׁתִּי מֵהֶם וַיֵּשׁ לָהֶם טַעֲנוֹת, אֵין לִי
יֹתֵר כַּח לְבַקֵּשׁ יֹתֵר.

עֲכָשׁוּ מִדְּפִיסִים קִנְטָרְסִים בְּאֲנִגְלִית וְקִנְטָרְסִים בְּרוֹסִית וּבּוֹדֵאֵי
אֲנִי יִשְׁאִיר אֶצְלָךְ כְּדֵי שֶׁתּוֹכֵל לְהַפִּיץ אֶת זֶה.

אֶת הַכֶּסֶף תִּשְׁמֹר עַד שְׁאֲנִי יָבוֹא בְּעוֹד שְׁלֹשׁ שָׁבוּעוֹת, וְאִם
יִצְטָבֵר סָכּוּם לְמַעַלָּה מֵעֶשֶׂר אֶלְף שְׁקֵל תִּמְסֹר אֶת זֶה לִּי ... גֵּרוֹ יֵאִיר
כְּדֵי שִׁיתֵן אֶת זֶה לְמִדְּפִיס דְּרָךְ הָאֲבֵרֶךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְ ... תַּתֵּן בְּהִקְפָּה כִּי הוּא מְשַׁלֵּם, אֲבָל רַק לוֹ וּבְשׁוּם פָּנִים
לְאַחַר אֵל תַּתֵּן רַק בְּמִזְמָן, כְּמוֹ שְׁדַבְּרָנוּ, כִּי אֲנִי לֹא רוֹצֵה שְׁאֶצְלִי

יהיה חובות כי אני מדפיס עכשו מאות אלפים קנטרסים וספרים, עכשו מתחיל עדין חדש בהדפסה, ואני ידפיס כל כך הרבה ספרים שהלוואי שנוכל להפיץ את זה בכל ארץ ישראל.

אני מדפיס עוד פעם סדורים הן לעדות המזרח והן לאשכנזים, וכן אני מדפיס ארך אפים מקור השמחה שמירת הזמן וכו' וכו' מכרכים, ואני יפיץ את זה במחיר מאד מוזל.

הדבק את עצמך בו יתברך, ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו, ולכן תחזיק מעמד, ואני מקנה להקדוש ברוך הוא שתעלה ותצליח יותר ויותר, ונזכה לשמע בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרפ"א.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני ישתדל עוד פעם בענין השדוף הזה, ואת אל תתיאשי מלהתפלל להקדוש ברוך הוא, כי את צריכה לדעת שהתפלה שמתפללים להקדוש ברוך הוא נשמע ונתקבל למעלה, בפרט כשתורדי כמה דמעות אליו יתברך ותספרי לפניו יתברך את כל מה שעבר עליך ואת הרשע מה שהוא עשה לך מה שעולל לך וכו' וכו', וינקם את נקמתך, ובדאי הוא יקבל את הענש שלו, רק את תתחזקי ואל תפחדי, כי גדול אדונינו ורב להושיע, ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שהשדוף הזה יצא מכח אל הפעל, כי סוף כל

סוף הוא בחור טוב מאד ואת רוצה את הבחור, והקדוש ברוך הוא יעזר שהכל יסתדר על צד הכי טוב.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תרפב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל בחורי ישיבת
"בית מנחם" הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד

מאד מאד אני מבקש אתכם, הרגילו את עצמכם לגרס הרבה הרבה פרקים משניות, הנה קבלתם כלכם ממני מתנה ששה סדרי משנה, למה? כי משנה זה אותיות משנה, מי שלומד משניות זה משנה לגמרי את האדם, הקדוש ברוך הוא לקח נשמה מעולם האצילות והכניס אותה בגוף גשמי, אבל הגוף כשנולד תכף הוא רע כי יצר האדם רע מנעוריו, היצר של אדם מאז שהוא נולד הוא רע, טבע של אדם שנמשך רק לרע, לעשות רע אחד לשני, אפלו שהוא לא רוצה זה כמו רוח רע שנכנס בו ומושך אותו לעשות רע, וככה זה שלש עשרה שנה עד הבר מצוה, הרע דוחף אותו לעשות רע, כשנעשה בר מצוה אז בא לו יצר טוב ואז מתחיל מריבות בין היצר הטוב ליצר הרע, היצר טוב רוצה להיות טוב והיצר הרע סוחב לרע, היצר הרע יותר חזק הוא כבר גדול הוא כבר נטבע באדם, אומרים חכמינו הקדושים בין עשר למשנה הילד כשמגיע לגיל עשר אז הוא הזמן שיתחיל ללמד משניות, כי אז הוא יכול בלמוד משניות להכין את הגוף שלו שבעוד שלש שנים הוא יקבל את היצר טוב, על ידי משנה הוא משנה את הגוף שלו, הוא מזכך את עצמו כדי שיקבל את היצר טוב, בשביל זה שאדם לומד משניות אפלו שיהיה הרע הכי גדול, אפלו שעשה חס ושלום את הדברים הכי רעים, משניות זה

כְּמוֹ שְׁלוֹקָחִים צָמַר פְּלִדָּה עִם אֶקוֹנוֹמִיקָה וּמְשַׁפְּשָׁפִים טוֹב טוֹב, אָז אָפְלוּ הַלְכְלוּךְ הַכִּי גָדוֹל יוֹרֵד, כְּשֶׁשְׁלוֹקָחִים צָמַר פְּלִדָּה וְרוֹצִים לְשִׁטֵּף וּמְשַׁפְּשָׁפִים אִז הַבֶּץ הַכִּי גָדוֹל יוֹרֵד, כֵּךְ מִשְׁנָה זֶה אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָה, זֶה מִשְׁנָה אֶת הָאָדָם מֵרַע לְטוֹב, הֵיִצֵּר הָרַע יוֹדֵעַ אֶת זֶה אִז הוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם שֶׁתִּלְמַד אֶת הַכֹּל אֲבָל לֹא מִשְׁנָה, הוּא מִפְחָד מִמִּשְׁנָה יוֹתֵר מִהַכֹּל, מִשֶּׁה רַבְּנוּ זָכָה לְהַגִּיעַ עַד שְׁעַר הַנִּי, שְׁעַר הַחַמְשִׁים שֶׁל הַקִּדְשָׁה, אֵיפֹה זֶה כְּתוּב? הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ תַעֲלֶה אֶל הַר נָבוּ וְשָׁם תִּרְאֶה אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמָּה תִּסְתַּלֵּק, אוֹמֵר הָאֲרִיז"ל מַה זֶה הַר "נָבוּ"? זֶה הַנִּי בָּא הוּא זָכָה לְמַדְרַגָּה הַכִּי גָדוֹלָה, וְלִכְן מִשְׁנָה הֵם אוֹתִיּוֹת מִשֶּׁה נִי, עַל יְדֵי שְׁאָדָם לוֹמֵד מִשְׁנָה הוּא יָכוֹל לְזַכּוֹת לְאוֹתוֹ מַדְרַגָּה שֶׁל מִשֶּׁה שְׁזָכָה לְשַׁעַר נִי, הַבֵּית יוֹסֵף שְׁעַשֶׂה אֶת הַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ הוּא לְמַד כָּל כֵּךְ הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת עַד שְׁזָכָה שֶׁהַגִּיעַ אֵלָיו מַגִּיד מֵהַשָּׁמַיִם וְגָלָה לוֹ סוּדוֹת מִן הַתּוֹרָה, יֵשׁ סֵפֶר שְׁנַקְרָא "מַגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל" שָׁמָּה הוּא כּוֹתֵב וְרוֹשֵׁם לְעֲצָמוֹ כְּמַעַט כָּל יוֹם מַה הוּא לְמַד, כְּמַה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת הוּא לְמַד, וְאֵיךְ שָׁבָא מַגִּיד וְאָמַר לוֹ מוֹסֵר, אָמַר לוֹ אֵיךְ לְהַתְנַהֵג, אָמַר לוֹ מַה עֲשֶׂה רַע וּמַה עֲשֶׂה טוֹב, לָנוּ יֵשׁ רַק חֵלֶק אֶחָד כִּי הֵרֵב נֶאֱבָד, לֹא יוֹדְעִים אֵיפֹה, בְּסֵפֶר הַזֶּה מַגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא כּוֹתֵב שֵׁשׁ יָמִים שְׁקִמְתִי וְהַתְחַלְתִּי לְגָרֵס בֵּין אַרְבָּעִים לְחַמְשִׁים פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְהֵנָּה הַמַּגִּיד בָּא וּמַתְחִיל לְדַבֵּר אֵלַי וּמַגִּילָה לִי אֵיזָה סוּד, אוֹ לְפַעְמִים אוֹמֵר לוֹ מוֹסֵר, וְזֶה פְּלֵא עַל גַּבֵּי פְּלֵא מַה שֶׁהוּא רָשָׁם מַה הַמַּגִּיד אָמַר לוֹ, אֶתְמוּל שְׁתִּית הַרְבֵּה מֵיִם יוֹתֵר מִדִּי בְּשִׁבִיל זֶה אַחֲרַת הַיּוֹם וְקִמְתָּ מְאֹחָר, וְאֵנִי לֹא אוֹהֵב אֶת זֶה, וְהוּא כּוֹתֵב עִם אֲמַת כְּזֶה שֶׁמִּתְפַּעֲלִים אֵיךְ הַבֵּית יוֹסֵף שֶׁהִיָּה כָּל כֵּךְ גָּדוֹל שִׁירְשָׁם דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, הַיּוֹם דְּבַרְתָּ עִם זֶה לֹא הִצְרַכְתָּ לְדַבֵּר אֶתוֹ, הוּא אוֹמֵר לוֹ מוֹסֵר וְגַם אוֹמֵר לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה, רוֹאִים מַה זֶה מִשְׁנִיּוֹת זֶה מִשְׁנָה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מֵהַפֶּךְ אֶל הַהֶפֶךְ. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן א')

הָאָדָם מְשַׁגֵּעַ, כִּי מִי שֶׁעוֹשֶׂה עֲבֵרוֹת הַעֲבֵרוֹת מְשַׁגְּעִים אוֹתוֹ, כִּי כֶּךָ
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנָסָה
 בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, אִז לְפִי הַעֲבֵרוֹת שֶׁלוֹ כֶּךָ יֵשׁ לוֹ רוּחַ שְׁטוּת, אֲנִי
 מִסְתַּכֵּל עַל כָּל בְּחוֹר פֶּה וְאֲנִי רוֹאֶה שְׂתִּימִים אוֹ שֶׁלֶשׁ שְׁפָשׁוּט נִכְנָס
 בָּהֶם רוּחַ שְׁטוּת, הֵם לֹא יְכוּלִים לְשַׁכַּת יִשְׂרָאֵל, אֲנִי כֹכֵר רוֹאֶה שִׁישׁ
 פֶּה רוּחַ שְׁטוּת, הַיֵּלֶד הַזֶּה יִגְדֵל שׁוֹטֵה, אֵיךְ שֶׁאֲנִי מִסְתַּכֵּל עָלָיו אֲנִי
 כֹכֵר רוֹאֶה אֵיךְ הוּא יִגְדֵל, אֲנִי יְכוּל לְהַגִּיד לָכֶם כֹכֵר אֵת הַעֲתִיד שֶׁלוֹ
 שֶׁהוּא יִהְיֶה בְּעֵינֵי וְיִהְיֶה לוֹ בְּעֵינֵי בְּחַיִּים, אֲנִי רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהוּא
 יוֹשֵׁב וְאֵיךְ שֶׁהוּא מִתְנַעֵנֵעַ, רוּחַ שְׁטוּת נִכְנָס בּוֹ. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל מָה
 הַתְקוּן לְמִשְׁגָּע? מְשַׁגֵּעַ יֵשׁ לוֹ תְקוּן, הַיֵּצֵר הָרַע מְשַׁגֵּעַ אוֹתוֹ אִז הַתְקוּן
 שֶׁלוֹ זֶה מִקָּל, הַיּוֹם יֵשׁ שִׁיטָּה, אֶחָד בָּא מִתְפָּרַע וּמִמֶּשׁ הוּא לֹא יְכוּל
 לְשַׁכַּת, מְבִיאִים אֶמְבּוֹלָנְס וְלוֹקָחִים אוֹתוֹ לְבֵית חוֹלִים, הוּא מִתְפָּרַע
 וְצוּעֵק וְצוֹרֵחַ מָה אַתָּה זוֹרֵק אֵת עֲצָמְךָ כִּכָּה? מָה קָרָה? הוּא לֹא
 יְכוּל לְשַׁכַּת בְּשִׁקֵּט יֵשׁ בּוֹ שְׁגָעוֹן רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הַיֵּלֶד הַזֶּה מְשַׁגֵּעַ,
 הַבְּחוֹר הַזֶּה מְשַׁגֵּעַ, הָאָדָם הַזֶּה מְשַׁגֵּעַ, מָה עוֹשִׂים? הַיּוֹם נוֹתְנִים
 לוֹ זְרִיקָה הוּא נוֹפֵל בְּשָׁנָה וְיִישָׁן וְאִז הוּא מִתְעוֹרֵר, כִּמָּה זְמַן יְכוּל
 לְהִיּוֹת הַזְרִיקָה? חֲמֵשׁ שָׁעוֹת? אֲבָל אַחַר כֶּךָ הוּא מִתְעוֹרֵר, וְעוֹד פְּעַם
 מִתְפָּרַע וְצוּעֵק יוֹתֵר, נוֹתְנִים לוֹ עוֹד פְּעַם זְרִיקָה אֲבָל זֶה לֹא פְתָרוֹן,
 עוֹשִׂים אוֹתוֹ מִמֶּשׁ שִׁישָׁן, כִּמָּה אָדָם צָרִיךְ לִישָׁן? אִז לֹאט לֹאט
 רַחֲמָנָא לְצִלָּן הוֹרְגִים אוֹתוֹ. פְּעַם הִיתָה שִׁיטָּה אַחֲרָת, כִּשְׁאֲנִי הִיִּיתִי
 יָלֵד הַלְכְּנוּ לְרֵאוֹת, יְלָדִים הֵם סִקְרָנִים, רֵאוֹנוּ בְּבֵית מְשַׁגְּעִים אֲנָשִׁים
 מִתְפָּרְעִים, הִיָּה אֶחָד עִם מִקָּל צוּעֵק שָׁב בְּשִׁקֵּט! נִתְּנוּ לוֹ מִכּוֹת רִצָּח,
 אֲנַחְנוּ פְּחַדְנוּ, עַד שֶׁהוּא יֵשֵׁב בְּשִׁקֵּט, לְמָה? כִּי מְשַׁגֵּעַ מִפְּחַד מִמִּקָּל,
 הוּא לֹא מִפְּחַד מְכֻלּוּם רַק מִמִּקָּל, נוֹתְנִים לוֹ מִכּוֹת הוּא יוֹשֵׁב בְּשִׁקֵּט,
 בְּהַתְחִלָּה הוּא מִתְפָּרַע אֲבָל מִמִּכּוֹת הוּא מִפְּחַד.

אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה נִקְרָאת מִקָּל, כִּי הַלּוּחוֹת הָיוּ בְּאֶרֶךְ שֵׁשׁ
 טְפָחִים וְהִרְחִב הִיָּה שֵׁשׁ טְפָחִים, הַלּוּחוֹת הֵם כְּמוֹ צוֹרֵת מִקָּל, אוֹמֵר

רַבְּנוּ ז"ל אִם אָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה תּוֹרָה מְרַפֵּאת אֶת הָאָדָם, כִּי הַתּוֹרָה
 הִיא צוֹרֵת מִקָּל צוֹרֵת ו', ו' זֶה מִקָּל, אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל מִסְכֵּן הַמְּשַׁגֵּעַ
 הַזֶּה הוּא לֹא רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְשַׁגֵּעַ, נִכְנָס בּוֹ רוּחַ רָעָה, אִזּוּ הוּא מִתְּפָרֵעַ,
 קֹדֶם צְרִיכִים לָתֵת לוֹ מִכּוֹת תִּשָּׁב בְּשִׁקְטוֹ! מַה אַתָּה צוֹעֵק? מַה אַתָּה
 צוֹרֵחַ? מַה אַתָּה קוֹפֵץ? לָמָּה אַתָּה לֹא יְכוּל לְהִתְרַפֵּז? מַה קָּרָה לָךְ?
 אַחַר כֵּן צְרִיכִים לְשִׁים לוֹ שְׁמוֹת וּקְמַעוֹת, נוֹתְנִים לוֹ קְמִיעַ שְׁמַמְשִׁיד
 עָלָיו רוּחַ טוֹב, אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל הַכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה זֶה ו' שְׁזֵה כְּמוֹ צוֹרֵת
 מִקָּל, וְהַמִּקָּל מְכַנֵּיעַ אֶת הָרַע, וְגַם זֶה שְׁמוֹת וּקְמַעוֹת, מַה זֶה הַהֲתַחֲלָה
 שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה? מִשְׁנָה! אַחַר כֵּן יֵשׁ לָנוּ גְמָרָא בְּבַלְי יְרוּשְׁלָמִי,
 הַגְּמָרָא מְפָרֶשֶׁת אֶת הַמְּשֻׁנָּה, הִיָּה לָנוּ גְמָרָא עַל כָּל הַשְּׁשָׁה סְדְרֵי
 מִשְׁנָה אֲבָל בְּמִשְׁךְ זְמַן הַגְּלוּת זֶה נֶאֱבַד, יֵשׁ לָנוּ בְּשִׁבִיל זֶה רַק שְׁלִשִׁים
 וְשֵׁשׁ מִסְכָּתוֹת, לְהַפְּךְ הִירוּשְׁלָמִי גַם כֵּן שֵׁם יֵשׁ פְּחוֹת אֲבָל בִּירוּשְׁלָמִי
 יֵשׁ גְּמָרָא מַה שְּׂאִין בְּבַבְלִי, סְדֵר זְרַעִים יֵשׁ בִּירוּשְׁלָמִי וְאִין בְּבַבְלִי
 רַק עַל בְּרָכוֹת, גַּם יְרוּשְׁלָמִי חָסֵר הַמוֹן כִּי נֶאֱבַד בְּזְמַן הַגְּלוּת, אִזּוּ יֵשׁ
 לָנוּ שְׁשִׁים מִסְכָּתוֹת, אִם נִסְפָּר יֵשׁ יוֹתֵר יֵשׁ שְׁשִׁים וְשִׁלְשׁ, סוֹפְרִים,
 בְּבֹא קָמָא בְּבֹא מְצִיעָא בְּבֹא בִתְרָא זֶה כְּמוֹ מִסְכָּתָא אַחַת, אִזּוּ יֵשׁ לָנוּ
 שְׁשִׁים מִסְכָּתוֹת. שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ כְּשֶׁהֲלַךְ לִישׁוֹן הִיָּה לוֹ שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב הַמְּטָה "שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבֻרֵי יִשְׂרָאֵל" מַה זֶה?
 אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ הִיָּה לוֹ שְׁשִׁים מִסְכָּתוֹת
 סָבִיב מִטָּתוֹ, הוּא לָמַד כָּל כֵּן הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת וְהֵם הָיוּ כְּמוֹ שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים סָבִיב לְמִטָּתוֹ "כֻּלָּם אַחְזִי חָרַב מְלַמְּדֵי מִלְחָמָה" לֹא יָכְלוּ
 לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דְּבָר, הִרְגַע שְׁמַרְגִּילִים אֶת עֲצָמָם לְלַמֵּד מִשְׁנִיּוֹת אֶף
 אֶחָד בְּעוֹלָם לֹא יְכוּל לַעֲשׂוֹת לָךְ שׁוּם דְּבָר, בְּשִׁבִיל זֶה אֲנַחְנוּ רוֹאִים
 שְׁכַמְעֻט כָּל הָעוֹלָם מְזוֹלְזָלִים בְּמִשְׁנָה, עוֹזְבִים אֶת הַמְּשֻׁנָּה, הַכֹּל
 יִלְמְדוּ אֲבָל לֹא אֶת הַמְּשֻׁנָּה, מַה זֶה מִשְׁנָה? יוֹתֵר טוֹב לְהִכְנִיס אֶת
 עֲצָמָנוּ בְּגְמָרָא, בּוֹדְאֵי צְרִיכִים לְלַמֵּד גְּמָרָא כִּי הַגְּמָרָא מְפָרֶשֶׁת אֶת
 הַמְּשֻׁנָּה, אֲבָל קֹדֶם צְרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה מִשְׁנָה, בְּשִׁבִיל זֶה הַתְּנָא

אומר בן עֶשֶׂר לְמִשְׁנֵה כִּי מִגִּיל עֶשֶׂר צְרִיכִים לְהִכִּין אֶת עֲצָמוֹ לְבַר מִצְוָה עִם שְׁלֹשׁ שָׁנִים שֶׁל מִשְׁנֵה כְּדֵי שְׁתֵּהִיָּה כְּלִי לְקַבֵּל אֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלָךְ, וְאִזּוּ יִהְיֶה לָךְ כַּח לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיִּצָּר הָרַע, אִזּוּ יִהְיֶה לָךְ כַּח לְהִתְגַּבֵּר עַל הָרַע, מִגִּיל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עַד גִּיל שִׁבְעֵה עֶשְׂרֵה אַרְבַּע שָׁנִים הָאֵלוּ הֵם הַשָּׁנִים הַכִּי מְסַכְּנוֹת, בְּשִׁבִיל זֶה הַחֲלוּנִים קוֹרְאִים לְגִיל הַזֶּה גִּיל הַטֶּפֶשׁ עֶשְׂרֵה, לָמָּה קוֹרְאִים אֶת הַגִּיל הַזֶּה גִּיל טֶפֶשׁ עֶשְׂרֵה? מִגִּיל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עַד שִׁבְעֵה עֶשְׂרֵה הֵם קוֹרְאִים כֶּה, הֵם יוֹדְעִים מַה שֶׁהֵם אוֹמְרִים, כִּי אֵלּוּ הָאֲרַבַּע שָׁנִים הַיְלֵד מְאֹד מְסַכָּן, מִצַּד אֶחָד הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת צַדִּיק וְרוֹצֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי לֹא רוֹצֵה לְהִיּוֹת צַדִּיק? מִי לֹא רוֹצֵה לְרֹאוֹת אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֶת הַשְׂכִּינָה, אֵינן עוֹד דְּבַר יוֹתֵר טוֹב מִלְרֹאוֹת אֶת הַשְׂכִּינָה שֶׁהִמַּח יִהְיֶה רַק דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂיִרְאֶה אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי לֹא רוֹצֵה לְהִיּוֹת כְּמוֹ אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב מִשֶּׁה אֶהְרֵן יוֹסֵף דָּוִד, כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, הָאֲרָ"י הַקְדוּשׁ, הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ, כְּמוֹ רַבְּנֵי הַקְדוּשׁ, מִי לֹא רוֹצֵה לְהִיּוֹת כְּמוֹ רַבְּנֵי ז"ל? אָבֵל תִּכְף מִיַּד כְּשֶׁנִּכְנַס בּוֹ רְצוֹן וְחֶשֶׁק לְהִיּוֹת טוֹב תִּכְף וּמִיַּד בָּא הַיִּצָּר הָרַע, לֹא! יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח, מַה יֵּשׁ לִי לְשִׁבֵת פֹּה בִּישִׁיבָה, בְּפִתְהָ הַזֶּה, רַבְּנֵי ז"ל אוֹמְרִים (לְקוּטֵי מוֹהֲרֵן חֵלֵק א' סִימָן א') שֶׁהַיִּצָּר הָרַע קֹדֵם מִתְלַבֵּשׁ בְּמַצּוֹת, הוּא לֹא יָבוֹא וַיִּגִּיד מַה יֵּשׁ לָךְ לְהִיּוֹת בִּישִׁיבָה? כִּי סֵתֵם יֵלֵד וַיִּגִּיד לוֹ תִּרְאֶה! אֲנִי מִפְּחַד מֵאָבָא וְאֵמָא שְׁלִי הֵם שְׁלַחוּ אוֹתִי פֹה לְלַמֵּד, אֲנִי בְּפִתְהָ שָׁל בֶּר מִצְוָה, אֲנִי הוֹלֵךְ לְהִיּוֹת בֶּר מִצְוָה, הֵם יִהְיוּ בְּכַעַס עָלַי, מַה אוֹמֵר הַיִּצָּר הָרַע? זֶה לֹא טוֹב לְלַמֵּד פֹּה אֶתְהָ רוֹאֶה שָׁמָּה בְּכוֹלֵל לּוֹמְדִים הֲרֵבָה אַבְרָכִים, שְׁבַעִים אַבְרָכִים, לָךְ גַּם אֶתְהָ שָׁמָּה! הוּא לֹא אוֹמֵר לוֹ אֵל תִּלְךָ בִּישִׁיבָה, כִּי זֶה תִּכְף וּמִיַּד הוּא יִקְלֹט, לָמָּה אֶתְהָ אוֹמֵר לִי שְׂאֲנִי לֹא יִלְךָ? מַה אֲנִי יַעֲשֶׂה? אִזּוּ אוֹמֵר לוֹ לָךְ לְכוּלֵל שָׁמָּה לּוֹמְדִים הֲרֵבָה יוֹתֵר מִהִישִׁיבָה, בְּמִסְגֶּרֶת לֹא כְּדָאי, הֲרִי זֶה טוֹב, מַה אֶתְהָ צָרִיךְ לְשִׁבֵת בֵּין בַּחוּרִים בְּגִיל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, אַרְבַּע עֶשְׂרֵה,

חמש עשרה, עדיף לשבת בין אברכים שיש להם כבר ילדים, שמה לומדים טוב, מעשור עד ארבע שומעים שם קול תורה, אז הוא הולך שמה ולומד, כמה זמן הוא יכול לשבת שמה? זה לא המקום שלו, שמה יושבים מבגרים, כמו ילד קטן מהגן נביא אותו לפה מה הוא יעשה? הוא החליט שהגן לא טוב והוא רוצה לבוא ללמד אתכם בגיל בר מצוה, הוא כבר לא רוצה להיות קטן הוא כבר לא רוצה להיות בגן, מי אומר שהוא עוד מתחפש ומלביש את עצמו עם הכובע, עם המעיל, המעיל מגיע לו עד הרצפה כי הוא קטן והכובע נופל לו עד האזניים, עד העיניים, והנה הוא ככה נכנס, כמה זמן הוא יכול לשבת? חמש דקות? עשר דקות? פתאום הוא מתחיל לזחל על הרצפה, כי הוא סך הכל בגן אבל אין לו משחקים, אז פתאום הוא לוקח גמרא ועוד גמרא ומשניות ועושה מזה לגו, בונה את זה, לוקח חמש וסדור ושם אחד על השני ואחר כך מדפדף עד שנקרע לו, דף אחר דף סך הכל הוא בגיל שלש ארבע, איך הוא בא לכתה של שלש עשרה, ארבע עשרה? אותו דבר בחור שהוא בגיל ארבע עשרה, חמש עשרה, נכנס לו גויק בראש מה אני צריך לשבת פה במסגרת? עדיף לי ללכת בכולל, אז הוא הולך לכולל שמה יושבים כבר מבגרים, אנשים שהתחתנו ויש להם ילדים, כמה זמן הוא ישב שמה? כמה ימים? גם הוא יקח המון ספרים והוא יתחיל ללמד פה ופה בדיוק כמו התינוק, ופתאום הוא בורח, כשהוא בורח מה הוא עושה? מסתובב! עולה על ההר, קוטף עשבים, פרחים, פתאום הוא רואה חתול אז הוא רץ אחר החתול, אם החתול לא רוצה לברח הוא לוקח מקל ומתחיל להתמודד עם החתול, אחר כך הוא הולך ורואה כלב, הוא מתחיל להתקוטט עם הכלב, הכלב נובח אז הוא זורק עליו אבנים, הכלב רץ אחריו והוא רץ אחרי הכלב, אחר כך משעמם לו, כבר נלחמתי עם חתול, נלחמתי עם כלב, קטפתי קוצים, אני הולך לתחנת דלק לראות מה קורה שמה? רואה טלויזיה,

מִסְתַּכֵּל, בָּא אַחַד נוֹתֵן לוֹ בּוֹקֶס, וְהֵהוּא נוֹתֵן לוֹ חֲזָרָה בּוֹקֶס, כִּכָּה רַבִּים בִּינֵיהֶם וְכִכָּה מְשַׁעֲמִים לוֹ, הוּא לֹא יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת עִם עֲצָמוֹ, הוּא הַמְּסַכֵּן הַכִּי גְדוֹל, מִסְתַּוֵּבֵב, הוֹלֵךְ וּבָא עַד שְׂבַבְקָר קָשָׁה לוֹ לְקוֹם, מַה יֵּשׁ לוֹ לְקוֹם? אֶל מַה לְקוֹם? הֲרִי אֵינְךָ לִי מִמִּילָא מַה לַעֲשׂוֹת, אִזּוּ הוּא יִשֵּׁן עוֹד שְׁעָה, עוֹד שְׁעֵתִים, בֵּינְךָ הוּא מְאַחַר אֶת הַתְּפִלָּה אִזּוּ אַחֲרָתִי אֶת הַתְּפִלָּה אִזּוּ מַה? הָאֵמָא צוֹעֲקָת וְאַבָּא צוֹעֵק וּבִקְשֵׁי מוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִהַמְּטָה בְּעֶשֶׂר, עוֹשֶׂה טוֹבָה וּבָא לְבֵית הַכְּנֶסֶת, מִתְחִיל לְדַבֵּר עִם זֶה וְעִם זֶה לֹא חָסַר אֲנָשִׁים, אֲנִי לֹא יִזְכִּיר שְׁמוֹת כָּלְכֶם יוֹדְעִים מִי זֶה, יֵשׁ אַחַד שְׂבָא לְבֵית הַכְּנֶסֶת מִסְכֵּן! לֹא כָּל כָּךְ שְׁפוּי בְּדַעְתּוֹ, סוֹפֵר כַּמָּה רְכָבִים עוֹלִים כַּמָּה רְכָבִים יוֹרְדִים, אֵינְךָ לוֹ מַה לַעֲשׂוֹת, אוֹ הִנֵּה טְרַקְטוֹר בָּא, הִנֵּה טְרַקְטוֹר יוֹרֵד, הִנֵּה רֶכֶב נוֹסֵעַ, הִנֵּה רֶכֶב בָּא, אֵינְךָ לוֹ מִסְכֵּן מַה לַעֲשׂוֹת, זֶה מְעַנֵּן! כַּמָּה רְכָבִים נוֹסְעִים, כַּמָּה אַתָּה יְכוֹל לְסַפֵּר? רְאִיתָ כֶּבֶר רֶכֶב אַחַד חֲמֵשׁ רְכָבִים, עֶשֶׂר, עֶשְׂרִים, חֲמֵשִׁים מַה אַחַר כָּךְ? נוֹ! הוּא תּוֹפֵס אֶתוֹ שִׁיחָה עֲכָשׁוּ מְצָאֲתִי כֶּבֶר עִם מִי לְדַבֵּר, עֲכָשׁוּ אֲנִי גַם כֵּן לֹא שְׁפוּי בְּדַעְתִּי וּמְצָאֲתִי עוֹד אַחַד, וּשְׁנֵיהֶם מְדַבְּרִים מַה שְׁמַדְבְּרִים, אֲנִי רְאִיתִי אוֹטוֹבוּס לֹא יֵרֵק אֶלָּא לְבֵן, וּמִתְחִילִים לַעֲשׂוֹת מְזֵה שִׁיחָה, אוֹטוֹבוּס צְרִיף לְהִיּוֹת יֵרֵק, אֲגִיד זֶה יֵרֵק, אֲנִי רְאִיתִי נוֹסֵעַ פֶּה אוֹטוֹבוּס לְבֵן, וְכִכָּה מְדַבְּרִים, מַה אֲכַפֵּת לָךְ אִם הָאוֹטוֹבוּס לְבֵן, כָּחַל, אוֹ אָדָם, אֲבָל אוֹתוֹ זֶה מְעַנֵּן, זֶה מְרָאָה שֶׁהָאָדָם הַזֶּה לֹא שְׁפוּי, עוֹד פְּעַם מְדַבֵּר, רְאִיתִי רֶכֶב כְּזֹה, סוֹבְרוֹ, וְכִכָּה מְדַבְּרִים שְׁטִיּוֹת שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת, מְשַׁעֲמִים לוֹ, וּלְבַסּוֹף נוֹתֵן לָזֶה מִכּוֹת אִזּוּ הוּא מְקַבֵּל בְּחֲזָרָה מִכּוֹת, וְאַחַר כָּךְ מִתְחִילִים לְרִיב בִּינֵיהֶם וּמִי שִׁיּוֹתֵר נוֹתֵן מִכּוֹת הוֹלֵךְ הַבֵּיתָה וּבּוֹכָה לְאַבָּא, לְאֵמָא, הֵהוּא הֲרִבִּיץ לִי! לְמַה הֲרִבִּיצוּ לָךְ? כִּכָּה! כָּל זֶה בָּא מְשַׁעֲמוֹם, מְשַׁתְּגָעִים. לֹא כֵּן אִם יֵלֵד שֶׁהִגִּיעַ בְּגִיל עֶשֶׂר וּמִתְחִיל לְגַרֵס מְשַׁנִּיּוֹת, אוֹ הִגִּיעַ בְּגִיל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וּמִתְחִיל לְגַרֵס מְשַׁנִּיּוֹת, לְגַרֵס פָּרֵק אַחַר פָּרֵק, אֵיזָה טַעַם הוּא מְרַגֵּשׁ בְּחַיִּים, אֵה? עוֹד פָּרֵק

עוד פֶּרֶק בְּוֵדַי בַּהֲתַחֲלָה יְהִיָּה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, הַיֵּצֵר הַרַע לֹא רוֹצֵה
 שְׁתַּלְמַד מִשְׁנִיּוֹת, לָמָּה? כִּי מִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה, וּמִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת
 מִשְׁנָה, זֶה מִשְׁנָה לָךְ אֶת הַנִּשְׁמָה, פִּתְאוּם יִכְנַס לָךְ חֶשֶׁק אֲנִי רוֹצֵה
 לְלַמֵּד, מִי שְׁלוּמֵד הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת נִכְנָס לוֹ אַחַר כֵּךְ חֶשֶׁק לְלַמֵּד בְּבִלִי
 יְרוּשְׁלַמִי תוֹסֵפְתָא שְׁזֵה רְאִישֵׁי תְבוֹת בִּי"ת, הוּא רוֹצֵה לְבָנוֹת לְעַצְמוֹ
 בֵּית, וְאַחַר כֵּךְ רוֹצֵה לְלַמֵּד עוֹד, מִשְׁנָה מִכְּנִיס בְּאֶדָם חֶשֶׁק לְלַמֵּד,
 וְלִכֵּן בְּעֵת שֶׁהִתְחַלַּתִּי אֶת הַיְשִׁיבָה לְכָל תְּלָמִיד נִתְּתִי מִתְּנָה שְׁשָׂה
 סְדָרֵי מִשְׁנָה לְכֻלָּם, וְאֲנִי חוֹשֵׁב שִׁישׁ לְאַחֲרִים עֲדִין אֶת הַשְּׁשָׂה סְדָרֵי
 מִשְׁנָה, אֲנִי יוֹסֵפֵר לָכֶם עוֹד דְּבָר (לֹא אֲזַכִּיר שְׁמוֹת) אֶפְלוּ אֵלּוּ שְׁנַתְּתִי לָהֶם
 מִשְׁנִיּוֹת כָּלָם לְמַדּוֹ, כָּלָם יִדְעוּ לְלַמֵּד כָּל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת וְהָיוּ
 שְׁלֵמֵדּוֹ יוֹתֵר, אֲבָל הָיָה גַם כֵּן אֶחָד שְׁנַתְּתִי לוֹ מִשְׁנִיּוֹת אֲבָל הוּא חָשַׁב
 שְׁאֲנִי לֹא רוֹאֵה, הוּא עָשָׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלוֹ לּוֹמֵד מִשְׁנִיּוֹת, כְּשֶׁאֲנִי
 הֵייתִי בָּא הוּא הָיָה פּוֹתֵחַ אֶת הַמִּשְׁנִיּוֹת וּכְשֶׁהֲלַכְתִּי הוּא הָיָה סוֹגֵר
 אֶת הַמִּשְׁנִיּוֹת, אֵיפֹה רְאִיתִי אֶת זֶה? כְּשֶׁהוּא עֲזַב אֶת הַיְשִׁיבָה הוּא
 עֲזַב אֶת הַשְּׁשָׂה סְדָרֵי מִשְׁנָה שְׁמָה, אֲזִי רְאִיתִי שְׁמֵהּבַחֲוֹר הַזֶּה כְּכֹר
 לֹא יְהִיָּה שׁוּם דְּבָר, כִּי אִם הוּא הָיָה מִשְׁאִיר אֶת הַנְּעִלִים וְהָיָה הוֹלֵךְ
 רַק עִם גְּרָבִים הֵייתִי אוֹמֵר הוּא שָׁכַח, מִסְּכֵן! לְפַעְמִים שׁוֹכְחִים, אֲבָל
 אֲנִי רוֹאֵה נְעִלִים, הוּא קָנָה נְעִלִים יְפוֹת שְׁכֶשֶׁהוּא יָבוֹא הַבִּיתָה הוּא
 יִרְאֶה לְהוֹרִים הִנֵּה יֵשׁ לִי נְעִלִים יְפוֹת, קָנָה חֲלִיפָה חֲדָשָׁה לְבוֹא
 הַבִּיתָה וְלְהִרְאוֹת לְהוֹרִים קְנִיתִי חֲלִיפָה חֲדָשָׁה, חֲלָצָה חֲדָשָׁה, אֲזִי אֲנִי
 רוֹאֵה שֶׁהוּא לֹא לְמַד מִשְׁנִיּוֹת הוּא רַק עֲבַד עָלַי, עָלִיו הִרְאָיָה! הוּא
 הִשְׁאִיר אֶת זֶה, אֶת הַכִּי יִקָּר בְּחַיִּים הוּא הִשְׁאִיר אֶת זֶה שְׁמָה, בַּחֲוֹר
 כְּזֶה חוֹשֵׁב שְׁאֲנִי לֹא רוֹאֵה? אוֹ אֵיךְ אֲנִי רוֹאֵה, וּמִסְּכֵן מִבַּחֲוֹר כְּזֶה
 אַחַר כֵּךְ לֹא נַעֲשָׂה שׁוּם דְּבָר, נַעֲשָׂה גִנְבִי, אוֹ עִם מִדּוֹת רַעוּת, אֲבָל
 אֵלּוֹ שְׁכֵן לְקַחוּ אִתְּם אֶת הַמִּשְׁנִיּוֹת מֵהֶם נַעֲשָׂה מִשְׁהוֹ, וְלִכֵּן אֲנִי נוֹתֵן
 לָכֶם לְכֻלְכֶם מִתְּנָה מִשְׁנִיּוֹת, רַק לְאַחַד לֹא ..... כִּי הוּא יָבוֹא אֵלַי
 שְׁבוּעַ הֵבֵא וְאֲנִי יִתֵּן לוֹ שְׁמָה, כִּי שְׁמָה נִתְּתִי לְכָל הַבַּחֲוֹרִים מִשְׁנִיּוֹת

אחיד, ושלא יצטרך לסחב מפה לשמה, אבל אתכם אני גם כן יקח, אבל קדם כל אני רוצה לראות דגמא, אני כבר יודע את מי אני לא יקח, בזה אני בטוח, את זה אני יכול לרשם לכם, ראיתי את ההתנהגות לא יועיל שום דבר, אבל כמו שאמרנו משנה אותיות משנה, אם תגרסו הרבה משניות זה יכול לשנות אתכם, לכן אני מאד מאד מבקש אתכם לטובתכם לטובת העתיד שלכם, אני יתן לכם סט משניות ואפלו עם ספה, להכניס ספה איפה אני אוחז אני יתן לכם, ר' ... ספר שעדין יש לו את הספה שנתתי לו, זה כבר שנים עשרה שנה לא רק את המשניות יש לו גם את הספה שנתתי לו שיכניס שידע איפה הוא אוחז, לומדים פרק ומכניסים ספה, הנה עכשו אני אוחז פה, לומדים חמש פרקים פה אני אוחז, ככה לאט לאט מסיימים משניות ומתחילים עוד פעם, עכשו מי שמרגיל את עצמו ללמד משניות הוא תמיד עסוק, אין דבר כזה שמשעמם לו, אין! וזה עולם הבא בעולם הזה, ללמד משניות זה השבח הכי גדול, כתוב בתקוני זהר מי שלומד משניות זוכה שהקדוש ברוך הוא נמצא בתוכו, אצלו, עמו, תמיד הוא מרגיש את הקדוש ברוך הוא, מאן דקרא שית סדרי משנה שכינתא שרי בגויה, מי שקורא משניות השכינה שורה בו.

ולכן אני מאד מבקש אתכם אל תהיו בטלנים אתם כבר כלכם בר מצוה רק עוד כמה צריכים להיות בר מצוה, יש לכם כבר יצר טוב אבל יש לכם יצר הרע גם כן גדול מאד, בשביל זה קוראים את זה שנות הטפש עשרה למה? פתאום יגיד לכם איזה בחור שישב פה בישיבה ועזב את הישיבה (אני לא יזכיר שמות) מה אתה צריך לשבת פה? בא אתי! זה כיה! בא! אין לי על, מי שאין לו על הוא נקרא בליעל, אומר רש"י בליעל בלי על, איש בלי על, זה שישב פה אתכם ולמד ועזב אתכם ויצא בחוץ זה המסכן הכי גדול, הוא קם בשעה עשר לא יודע אם הוא מתפלל, לא רואים אותו מתפלל, מסתובב,

פשוט משעמם לו, משתגע, והוא עוד אומר שזה כ"ף לו, אוי לכ"ף הנה, אחר כך הוא הולך לעבד בחנות כמה שעות, הוא אומר הנה הרוחתי כסף, אוי לכסף הזה שהרויח, הוא פשוט משתגע, לא יודע מה לעשות עם עצמו, אבל אם היה לומד משניות וגורס עוד פרק ועוד פרק זה היה מכניס בו חשק כל כך גדול ללמד תורה, בחור שגמר ששה סדרי משנה עושה לעצמו חשבון אם אני לומד כל כך הרבה משניות למה שאני לא יתחיל ללמד ש"ס אני רוצה לגמר את הש"ס, רבנו ז"ל אומר כשגומרים ש"ס זוכים לצלם אלקים, ואחר כך הוא חושב למה רק ש"ס אני רוצה ללמד גם ד' חלקי שלחן ערוך ומתחיל ד' חלקי שלחן ערוך, ואחר כך עושה חשבון למה רק ד' חלקי שלחן ערוך אני רוצה ללמד עוד למודים, ולאט לאט הוא נעשה תלמיד חכם גדול מאד.

אז אני נותן לכם כלכם ששה סדרי משנה, ואני מאחל לכלכם שתקחו את המתנה הזו ותתחילו לגרס עוד הלילה כמה שתוכלו פרק, שתי פרקים, ותהיו תלמידי חכמים גדולים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרפג.

בעזרת השם יתברך מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

אני רק עשיתי מה שבקשו ממני ויותר מזה תעשה כפי מה
שאתה מבין.

תאמין לי שאני אוהב אותך מאד מאד, ואני מבין את המשבר
שאתה עובר בחיים, ולכן אני מאד מבקש אותך בפרט עכשו בימי

שׁוֹכְבֵי"ם תַּעֲבֹד עַל הַכַּעַס וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא תִכְנַס בְּעַצְבִּים וּבְכַעַס, וְכֹל שֶׁכֵּן שְׁלֹא תִרְבִּיץ אֶת הַיְלָדִים כִּי הֵם מְסַכְּנִים אֵין לָהֶם אָבָא רַק אוֹתָהּ, וְלִכֵּן אַל תִּתֵּן מִכּוֹת לַיְלָדִים אֲסוּר לְהִרְבִּיץ.

הַחֲזִיק בַּמוֹסֵר וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, וְעַקֵּר הַמוֹסֵר הוּא סֵפֶר לְקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן שֶׁרַבְנוּ ז"ל אָמַר שְׁמִי שְׁלוּמֵד אֶת הַסֵּפֶר שְׁלוֹ כָּבֹר לֹא צָרִיךְ סֵפֶר מוֹסֵר, וְלִכֵּן תִּלְמַד הַרְבֵּה לְקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגְזֵעַ לְנַפְשֶׁךָ, כִּי רַבְנוּ ז"ל מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה וּמִחֲזִיק וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמַּח אוֹתָנוּ.

נָא וְנֹא הִדְבֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא תִּדְעַ שְׁיֵשׁ לָךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְהִתְעַלּוֹת וּלְקַרֵּב אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרֹב רַבּוֹת יְהוּדִים אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תִּנְצֵל אֶת הַדְּבֹר שֶׁלָּךְ לְדַבֵּר עִם יְהוּדִים לְחִזּוֹק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אוֹתָם, תִּקַּח חֲבִילָה קְנִטְרָסִים שְׁעוּלָה סוּף הַכֹּל עֲשֵׂרִים וְחֲמֵשׁ ש"ח מֵאָה קְנִטְרָסִים, וְאִתָּה תִּפְיץ אֶת זֶה לְמֵאָה אֲנָשִׁים, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַחְזִיר לָךְ שְׁפַע עַל זֶה שְׁפַע כְּפוּלָה, הַעֲקֵר תַּעֲבֹד עַל נִקְדַּת הַכַּעַס, כִּי רַבְנוּ ז"ל אָמַר (שיחות הַר"ן סימָן רמ"ט) שְׁפָגַם הַבְּרִית מְבִיא לִיְדֵי כַּעַס כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיְהִי עַר רַע בְּעֵינֵי הַשָּׁם, רַע בְּלִשׁוֹן בִּיזָה שֶׁהוּא לְשׁוֹן כַּעַס, מִי שְׁפָגַם בְּבְרִית הוּא תְּמִיד בְּכַעַס, וְלִכֵּן תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד מֵהַכַּעַס, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׁיַעֲקֹר מִמֶּךָ אֶת הַכַּעַס, וְזֶה זוֹכִים עַל יְדֵי תִקְוָה הָאֱמוּנָה שְׁאֵדָם צָרִיךְ לְהַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם תִּהְיֶה חֲזִיק בְּזֶה אִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרפד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
אין מלים בפני להודות לך על כל החסד שאתה עושה עמי
בהשגת הספרים הקדושים.

אני מכרח להגיד לך כי יש לי כבר פה מתיבתא על מסכת
תענית והוא נפלא מאד מאד, ואתה יכול להביא לי רק אחד ליבנאל
אבל פה יש לי כבר.

תשאל את ... גרו יאיר אם יש לו ספרים ואיזה, כי בעוד יומים
נוסע משמה לכאן בחור ואתה יכול לשלח את זה אתו.

הדבק את עצמך בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג
את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן
לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וצריכים להחדיר
בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך שזה כל חיותנו בעולם הזה
ובעולם הבא, ואשרי מי שחזק באמונה ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרפה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
העקר הדבק את עצמך בו יתברך ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש
ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ותראה לחדש
חדושי דאורייתא שזה תקון הברית, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי

אָשׁר   כָּרַךְ קַנ״ט   בְּנַחֵל   קִיט

מוֹהַר״ן חֶלֶק ב' סִימָן ק"ה) כִּי כִנְגַד שְׁאָדָם הַחֲדִיר בְּעֶצְמוֹ מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת
וְהִרְהוּרִים רָעִים יִכְנִיס עֲכָשׁוֹ דְבוּרֵי תוֹרָה.

הַדְּבֵק אֶת עֶצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ שְׁתַּעֲשֶׂה לִּי אֶת הָאֱלֻבוֹם כִּי זֶה מְאֹד
מְאֹד נֶצְרָךְ לִי מֵה שְׁיֹוֹתֵר מֵהָ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁיִהְיֶה לְךָ
רַק טוֹב בְּחַיִּים וְתוֹכֵל לְהִתְפָּרֵס בְּכַבוֹד גְּדוֹל מְאֹד, וְשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם
לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַרְגֵּל אֶת עֶצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאִז טוֹב לְךָ כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַגְּדוּלֵי הַדּוֹר הַבָּא ... לְדַעֲתִי תַעֲזֹב
כָּבֵר אֶת הַקְּטָנוֹת וְהַשְּׁטִיּוֹת שֶׁלְךָ וְתִתְחִיל לְהִיּוֹת אַכְרֵךְ רְצִינִי, וְתַעֲזֹב

את כל הדמיונות שלך, אתה צריך עוד הרבה לצעק אל הקדוש ברוך הוא שינקה לך את המח מכל מיני שטיות.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תרפח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל ... נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך הרבה לצעק אל הקדוש ברוך הוא שיהיה לך מחין נקיים שלא תהיה תוסס וקופץ ופזיז, כי על ידי תקף האמונה שאדם מאמין שהכל הקדוש ברוך הוא אז זוכה לישוב הדעת, ולכן הרבק את עצמך בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט, וזה צריכים לחזור כל יום כל שעה וכל רגע, והרגע שיהיה לך אמונה יהיה לך הכל, כי בלי אמונה אין לאדם כלום והחיים שלו לא שוים שום דבר, ולכן תחזק את עצמך באמונה, והקדוש ברוך הוא ימחל לך על כל עוונותיך, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן ל"ג) על ידי אמונה יסלח לך הקדוש ברוך הוא על כל עוונותיך, ולכן תרגיל את עצמך לעלות אל ה' ולצעק אל הקדוש ברוך הוא ע' קלין בתמימות ופשיטות כדי שיטהר לך את המח ותזכה לישוב הדעת אמתי ונצחי, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרפט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.
 אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאתה
 עוסק להפיץ את ספרי רבנו ז"ל, ומכל שכן וכל שכן שאתה משמש
 להביא את הספרים שזה נס גדול מאד מאד, יעזר הקדוש ברוך הוא
 שיעשה לך תמיד נסים ונפלאות ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.
 הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא ותדע שהקדוש ברוך
 הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול
 דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ואת זה
 צריכים להחדיר טוב טוב בראש ובמח, לבקש ממנו יתברך שיהיה
 לך אמונה פשוטה בו יתברך, ואז טוב לך כל הימים.
 המאחל לך שבוע טוב

ג' תרצ.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.
 אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל האהבה שיש לי אליך
 שאתה זוכה ומזכה את הרבים ואתה לומד עם אנשי שלומנו את
 הדף היומי בכל יום, שזה זכות הרבים לדורי דורות, כי מה ישאר
 מאדם רק דף גמרא שהוא לומד בכל יום ויום.
 תשואת חן לך על ההתחזקות שכתבת לי.

הַדְּבֵק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְתִדְעַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וְדָבָר גְּדוֹל דְּבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלֶּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְצָרִיכִים לְהַחֲדִיר אֶת זֶה בְּעֲצָמוֹ טוֹב טוֹב, כִּי כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם זֶה רַק מִחֲמַת שְׁנוּפֵל בְּדַעְתּוֹ, וְלִכֵּן תִּהְיֶה חֲזֵק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וַיִּמְשָׁךְ עֲלֶיךָ כָּל מִיָּנִי יִשׁוּעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

הַדְּבֵק עֲצָמְךָ בְּמִדַּת אֱהָבָה שֶׁעַל יָדֶיּ זֶה תּוֹכֵל לְחַזֵּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וּבְתוֹךְ הַדָּף הַיּוֹמִי תִמְיֵד תִּעָרֵב גַּם דְּבוּרֵי הַתַּחֲזִיקוֹת, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרצא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב בְּחַיִּים, וְתַצְּלִיחֵי לְעֵלוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זָכָה אוֹתְךָ עִם בְּעַל נִפְלָא מְאֹד וַיֵּשׁ לוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְלִכֵּן תִּרְאִי לְעֵשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ וּבְיַחַד תִּשְׁמַחוּ יַחַד וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לְשֵׁנִי, וְעַל יָדֵי תַצְּלִיחוֹ, כִּי בְּבֵית שְׁשׂוּרָה שְׁלוֹם שְׁמָה יֵשׁ הַצְּלָחָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרצב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואת חן לך על כל היגיעות והטרחות שאת עושה לנקות את הבית, יעזר הקדוש ברוך הוא שיהיה לך בריאות השלמה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרצג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא כדאי שתבוא לארצות הברית מה תעשה פה? סתם תסתובב על הרחובות זה לא כל כך קל היום לעשות פה כסף, ולכן כדאי שתשאר על המקום ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך.

רציתי שתשאר בעבודה רק תגנב שעתים ביום ללמד תורה הקדושה, כי אם יראו שאתה לומד ואתה מתפלל במנין על ידי זה תצליח דרכך, רק תהיה חזק, והקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תרצד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז ושובם דבר בעולם לא
יוכל לשבר אותך, הקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות
משמחות אצלכם תמיד.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תרצה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי את צריכה ללכת אל רופא שיתן לך כדורי הרגעה כי
כל ההתנהגות שלך מוזרה מאד מאד, כי אם לא תטפלי בעצמך
על ידי כדורים להרגעה לבסוף תצטרכי לגמר בבית חולים לחולי
נפש, וזה אצלי ברור, וכנראה שעברות מעבירים את הדעת של
האדם ומשגעים אותו, ולכן תחזרי בתשובה שלמה, והקדוש ברוך
הוא יקבל אותך, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב תשובה, וכל מי
שחוזר בתשובה הקדוש ברוך הוא מיד מקבלו, ולכן תעזבי את כל
השטיות ותצייתי אותי, ותטפלי אצל רופא שיתן לך כדורי הרגעה.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תרצו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
יעזר הקדוש ברוך הוא שתתחזקי, ואז נשמע ונתבשר בשורות
משמחות תמיד.

ראי לחזק את נשי אנ"ש ואז גם לך יהיה התחזקות, העקר לא
להכנס בלחץ, והקדוש ברוך הוא יעזר לך שנשמע ונתבשר בשורות
משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תרצז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך עם הדיו"ח מה שקורה בחוגים
וכו' וכו', ומאד מאד שמחתי לשמע שהכל מתחיל להסתדר
ולהתהפך לטובה.

אך יש לי צער ועגמת נפש שאת מתחילה עוד פעם לכתב לי
לשון הרע ורכילות על זה ועל זאת וכו' וכו', אני לא מענין לשמע
על אף אחד לשון הרע, דעי לך אני שמתי אותך אחראית לחוגים
כי אני רואה שהבנות מאד נמשכות אחריך, ובפרט הכתה הגדולה,
ורק זה היתה לי כוונה.

המורה ... תחיה עושה עבודה מצוינת בכתה שלך, אבל זה
לא שיך אל החוגים, כי אי אפשר לחבר את הבית ספר עם החוגים

הַחוּגִים צְרִיכִים כַּחוֹת חֲדָשִׁים מוֹרָה צְרִיכָה לְנוּחַ אַחַר הַצְהָרִים, לִכְן אֲסוּר לְעָרֵב אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, רַק כְּוֹנְתִי בְּשִׁבִיל טוֹבַת הַבְּנוֹת שִׁיְהִיו צְדִיקוֹת, לִכְן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה אֵל תִּתְעַרְבִי בְּשׁוֹם מַחְלָקָת, וְאֵל תִּכְתְּבִי לִי שׁוֹם לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת עַל אַף אֶחָד, זֶה לֹא מְעַנֵּן אוֹתִי, אֲנִי רוֹצֶה רַק אֶת הַטוֹב שֶׁל הַבְּנוֹת, וְזֶה הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים, אֲנִי לֹא מְקַבֵּל מֵאַף אֶחָד לְשׁוֹן הָרַע וְאַף אֶחָד לֹא מִנְחָה אוֹתִי מֵהַלְעֲשׂוֹת, תִּהְיֶה לְקַל יֵשׁ לִי אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרַק מֵהַ שֶׁהוּא מְאִיר לִי אֲנִי עוֹשֶׂה, וְלִכְן אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה לֹא תִכְתְּבִי לִי לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת מִזֶּה עַל זֶה מִזֶּה עַל זֶה וְכוּ' וְכוּ'.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרצה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲוִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

לְדַעֲתִי תַנְתְּקִי כָּל מִינֵי קֶשֶׁר עִם הָאָדָם הַזֶּה וְכֵן עִם אַחֵרִים, זֶה לֹא הַעֲנִין שֶׁלְךָ לְהִתְעַרֵב עִם גְּבָרִים.

הַעֲקֹר תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד שִׁיְהִיָּה לְךָ שְׁלוֹם בֵּית עִם בְּעִלְךָ, יֵשׁ לְךָ בְּעַל נִפְלָא מְאֹד מְאֹד וְאַתָּם צְרִיכִים לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים שִׁיְהִיָּה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם בֵּית, וּבְמִקוֹם לְקָרֵב אֲנָשִׁים זָרִים צְרִיכִים לְקָרֵב אֶת הַבְּעַל.

תִּדְעִי שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְצִדְקָה וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גָּדוֹל דְּבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֵלָּא

אָשֶׁר   כָּרַךְ קַנ"ט   בְּנַחַל   קִכּוּז

בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְתִרְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת בְּיָתֵר עֵז,
וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תרצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת כ"ג טַבַּת ה'תשס"ז
שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יָאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת בְּנֶךָ תַּחֲכֶה עַד שְׁאֲנִי יָבוֹא בְּפַעַם הַבָּאָה בְּעוֹד שְׁלֹשׁ
שָׁבוּעוֹת בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַדְּבֵק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵג
אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֹסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט וּדְבַר גְּדוֹל דְּבַר קָטָן
לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְצָרִיכִים תָּמִיד
לְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְתִרְגְּלֵל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לִי מֵהַבֵּן שְׁלֹךְ
... נְרוֹ יָאִיר שֶׁהוּא לֹא מְצִיַת, חַתְנָתִי אוֹתוֹ בְּמִסִּירַת נַפְשׁ גְּדוֹל מְאֹד
וּלְבִסּוּף הוּא לֹא מְצִיַת, אָנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹרֵר
אוֹתוֹ לְחַזֵּק אוֹתוֹ לְאַמֵץ וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמַּח אוֹתוֹ וְהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תש.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם ואני מבקש ומתפלל ממנו יתברך
שיהיה לכם רק נחת מהבת ושתהיה בריאה, רק תתחזקו יחד ואל
תריבו ביניכם כי שלום בית זה יסוד ביהדות, הקדוש ברוך הוא
יעזר שנשמע ונתבשר אצלכם תמיד בשורות משמחות, ונשמע
ונתבשר בשורות טובות.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע לתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדכם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה מחנכת כפה א'

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד כואב לי על העזות והחציפות
של הנזיפה שעשו לך.

אל תשימי לב אדרבה זה מראה שאת עושה עבודה טובה, ואל
תתפעלי משום בריה שבעולם, והקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע
ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך שבוע טוב...

ג' תשב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

אני מאד מאד מבקש אותך שתקח את עצמך בידיים ותכבד
את אשתך, ותצא להפצה, כי אין עוד טוב בזה העולם כמו להפיץ
את אור רבנו ז"ל שזה התקון הכי גדול שרק יש, אבל זה לא צריך
להיות על החשבון של אשתך, אדרבה תכבד ותיקר את אשתך ואז
תראה את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

חזק ואמץ מאד ואז טוב לך כל הימים, ועקר ההתחזקות הוא
באמונה פשוטה בו יתברך כי תדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את
עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא
נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וכשתחזיר בעצמך
ענין זה אז יהיה לך סבלנות עם אשתך, כי הקדוש ברוך הוא זכה
אותך עם אשה מאד מאד טובה, ולכן תהיה חזק מאד מאד ואז טוב
לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ראה לכתב לי מכתב וממש תחיני.

ג' תשג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר שמות כ"ג טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאתה
מוסר את נפשך עבור הכולל "אור הצדיק" כי זה ממש מחיה נפשות,

וְאֶפְלוּ שְׁלֵא יִחְיֶה אֶלָּא נֶפֶשׁ אַחַת זֶה גַּם בֶּן כְּדָאִי, וְכָל שְׁכָל וְכָל שְׁכָן שְׁמַחֲיָה כָּל כֶּךְ הִרְבֵּה נֶפְשׁוֹת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּמְשִׁיךְ בְּקִדְשָׁה וְטָהָרָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה, וְאִז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַק חֲזַק וְאַמֵּץ וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שְׁבוּעַ טוֹב וּמְבָרֵךְ

ג' תּשׁד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וְאֶרָא כ"ד טַבַּת ה'תּשׁס"ז

שְׁלוֹם רַב אֶל נְשׁוֹת אֲנִי"שׁ הַגְּרוֹת בְּיַבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב הַיּוֹי"ה
עַלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד

הַיּוֹם זֶה הַהִלּוּלָא שֶׁל הַבַּעַל הַתְּנַיָּא זי"ע, מַה שֶּׁהוּא סָבַל רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ, וְדוֹקָא עַל יְדֵי הַסָּבַל שֶׁהוּא סָבַל כָּל כֶּךְ הִרְבֵּה, הוּא זָכָה לְהַשְׁאִיר סְפָרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ שְׁעַד הַיּוֹם מְחִיִּים יִהְיוּדִים, רוֹאִים מְזֵה כְּשִׁצְדִיק סוֹבֵל יִסּוּרִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ מַתָּנָה סְפָרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ שְׁמַחֲיִים אֶת בְּנֵי אָדָם, הַבַּעַל הַתְּנַיָּא מְסֵרוֹ אוֹתוֹ וְהַצָּרִף לְשִׁבְתַּת בְּבֵית סְהַר, תִּתְאַרוּ לְעֶצְמְכֶן יְהוּדֵי שְׁדַבּוּק בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכָל כְּלוֹ זֶה רַק אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כָּל כְּלוֹ דְּבּוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כָּל כְּלוֹ חוֹשֵׁב מֵאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא צָרִיף לְשִׁבְתַּת בְּבֵית סְהַר עַל יְדֵי מְלִשְׁיָנִים, וּמִי הִיָּה הַמְּלִשְׁיָן הָרֵאשִׁי? רַב שְׁהִיָּה שְׁמוֹ אַבִּיגְדוֹר שְׁהִיָּה שְׁכוֹר וְנוֹאֵף וְהוּא הַכְּנִיס עַל יְדֵי הַלְּשִׁנָּתוֹ אֶת הַבַּעַל הַתְּנַיָּא בְּבֵית סְהַר, הוּא יֵשֵׁב בְּבֵית סְהַר חֲמִשִּׁים וְשָׁלֹשׁ יָמִים, וְלִכְּנָן הוּא חֶבֶר אֶת סֵפֶר הַתְּנַיָּא חֲמִשִּׁים וְשָׁלֹשׁ פְּרָקִים. רוֹאִים מַה שְׁצָדִיק צָרִיף לְעֵבֵר יִסּוּרִים וּמְרִירוֹת עַד שְׁמִגְלָה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיָּה לוֹ צָרוֹת גְּדוּלוֹת מִבֵּין אֶחָד שְׁהִיָּה שְׁמוֹ ר' מִשֶּׁה יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהוּא הַשְׁתַּמֵּד רַחֲמָנָא לִישְׁזִבְן, כִּידוּעַ שְׁלִבְסוּף הוּא חָזַר בְּתַשׁוּבָה אַחַר הַהִסְתַּלְקוֹת שֶׁל הָאָבָא, זֶה לֹא מְפָרְסֵמִים

כי זה בזיון לצדיק שבן ישתמד רחמנא לישזבן, רואים מה שצדיק
 סובל צרות יסורים ומרירות עד אין סוף, אבל הצדיק דבוק בהקדוש
 ברוך הוא דבוק באין סוף ברוך הוא. ידוע שהצדיק הקדוש מצאנו
 זי"ע בעל מחבר ספר דברי חיים תמיד היה חוזר אין סוף ברוך הוא,
 אין סוף ברוך הוא, פעם אחר פעם, והיה דבוק בהקדוש ברוך הוא,
 את גדל החסד שהוא עשה עם יהודים זה אי אפשר להסביר, הוא
 מסר את נפשו בשביל כל יהודי בלי רחמנות על עצמו ועל אשתו
 ועל ילדיו, הוא מסר את עצמו בשביל כל יהודי, וזה למוד עמק עמק
 בשבילנו איך שאנחנו צריכים למסר את כל כלנו בשביל הזולת, זה
 מה שחשוב בעיני הקדוש ברוך הוא כשיהודי עוזר ליהודי אחר,
 לצערנו הרב הכל נעשה אבל לא נעזר להזולת, כל אחד הולך עם
 האנכי שלו לא מענין אותו מהזולת, אנחנו הקמנו קהלה קדושה
 פה ביבנאל, תכלית הקהלה הוא לעשות נחת רוח לבורא יתברך
 שמו, אני רוצה להראות להקדוש ברוך הוא שיש לו בזה העולם
 קהלה אחת שאין שמה גזענות, קהלה אחד שמחזיקים את עצמם
 ביחד, קהלה אחד שעוזרות הנשים אחת לשניה, קהלה שהבעלים
 הגברים עושים חסד אחד עם השני, כי רק זה חשוב בעיני הקדוש
 ברוך הוא חסד, כמו שכתוב "חסד אל כל היום", הקדוש ברוך
 הוא עושה אתנו חסד ואנחנו צריכים לעשות חסד, ולכן אני מאד
 מבקש אתכן שמעו אלי וישמע אתכן הקדוש ברוך הוא, תקבלו
 על עצמכן לעזר אחת לשניה, לעשות חסד אחת עם השניה ולברך
 מלשון הרע מרכילות ולצנות, הקהלה שלנו זה קהלה קדושה, אוי
 ואבוי אם אני ישמע שיהיו איזה נשים שעושות מחלקת אני יוציא
 אותן מהקהלה, או שאשה תהיה פרוצה הולכת בלי צניעות גם כן
 אין לה מה לעשות בקהלה שלנו, הקהלה שלנו היא קדושה מאד
 מאד, אני רוצה שהשכינה תהיה בקהלה שלנו, בשביל אשה אחת
 שהולכת לא בצניעות אנחנו לא נסבל, אם יש רנון על אשה אחת

אני מבקש את האשה שתעזב את הקהלה שלנו, אנחנו לא מענינים שהשכינה תסתלק מאתנו, כתוב "כי הוי"ה אלקיך מתהלך בקרב מחנהך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנהך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" הקדוש ברוך הוא הוי"ה אלקים הוא מתהלך בקרב מחננו כדי להציל אותנו ולהפיל את אויבנו, מתי? והיה מחנהך קדוש, כשמחנה שלנו, הקהלה שלנו יהיה קדוש, ולא יראה בך ערות דבר, אומרים חכמינו הקדושים אל תקרא דבר אלא דבור, אדם צריך מאד לשמר שלא יהיה נבול פה בינינו, וכן שילכו בצניעות הנשים.

אני מאד מאד מקפיד על זה שהנשים ילכו בצניעות, הבנות שילכו בצניעות, שלא יראו את שערות ראשן, בשביל זה הצדקניות מורידות לגמרי את השער שלא רואים בכלל שיש לה שער, אפלו אלו שיש להן, שעדין לא מורידות את השער, על כל פנים שלא יראו את השער בשום פנים ואפן מבחוץ, כי ושב מאחריך, הקדוש ברוך הוא חס וחלילה יברח מאתנו, ואני לא רוצה בשום פנים ואפן שהקדוש ברוך הוא יעזב אותנו, אני רוצה שהקדוש ברוך הוא יהיה תמיד תמיד במחננו, ולכן אני מאד מבקש את כלכן שמרו מאד על מדת הצניעות כדי שהקדוש ברוך הוא יהיה בינינו, איך אנחנו נזכה שהשכינה תהיה בינינו? על ידי שגלך עם צניעות, ושלא נציק אחד לשני, אלא נדבר באהבה אחד עם השני נחזק נעודד נשמח אחד את השני אז נהיה בטוחים שהשכינה תהיה אצלנו, אם אנחנו נעשה חסד אחד עם השני אם אנחנו נעשה צדקה אחד עם השני, בזה אנחנו נמשיך את השכינה אצלנו, רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ק"ח) על הפסוק אשרי משכיל אל דל, אשרי אדם שנותן שכל בדל, ואומר רבנו ז"ל שזה הצדקה הכי גדולה כשעוזרים אחד לשני, רואים אשה שבורה, אשה נמצאת בדכאון, משמחים אותה מדברים על לבה, זה הצדקה הכי גדולה, היום מסתובבים כל כף

הרבה אנשים שבורים רצוצים, כל כך הרבה נשים שבורות בוכות על מר גורלם, וכשזוכים ומדברים על לבם, מחזקים אותן, מעודדים אותן, משמחים אותן זה מאד חשוב אצל הקדוש ברוך הוא, ולכן אני תמיד אומר שהפצה להפיץ את הקנטרסים והחוכרות שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל זה צריך להיות בראש מעייננו, להפיץ מה שיותר לבני אדם, נשים צריכות להפיץ בין נשים, זה המצוה הכי גדולה לחזק לעודד את הזולת, לכן אני מאד מבקש אתכן תעשו צדקה וחסד אחת עם השניה תעזרו אחת לשניה זה יהיה נחת רוח גדול להקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא אוהב חסד. פעם בא יהודי אל רבנו ז"ל ואמר שיש לו מחלת הנפילה רחמנא לישזבן שזה מחלה מאד מאד גרועה שלא נדע ממחלה כזו, שאדם נופל, זה נקרא אפילפסיה רחמנא לישזבן, הפעם הראשונה שראיתי את זה היה לפני חדשים, הייתי בשדה התעופה אני רואה אבא חסידי הולך עם הבן שלו בחור יפה עם פאות תלתלים פתאום הוא נופל על הרצפה, הייתי בדרך לנסע לארץ ישראל חכיתי בשדה התעופה איך שראיתי את זה רצתי להגביה את הבחור והאבא מאד התביש אמר לא! לא! תעזבו אותו, וראיתי איך שהוא מתנענע ונופל על הרצפה וזורק את עצמו, תכף הבנתי שזה חלי נופל בר מינן, שזה פעם הראשונה שראיתי את זה, זה מחלה מאד מאד מצערת. פעם בא יהודי אל רבנו ז"ל ואמר שיש לו חלי נופל מה עושים? אמר רבנו ז"ל סגלה לחלי נופל לפזר צדקה כמו שכתוב פזר ניתן לאביונים ראשי תבות נפ"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ר"א) הוא נתן הרבה צדקה והקדוש ברוך הוא הציל אותו מהמחלה הזו, יהודי מעיר דזיקוב בא אל הדברי חיים הרבי מצאנז זי"ע הוא בקש ממנו ישועה, והוא לא ענה לו דחה אותו, ליהודי היה חלישות הדעת, הוא ידע שהרבי מצאנז זי"ע עוזר לכלם, מה פתאום הוא דוחה אותו, אבל הוא לא השיב לו, וכן בכל פעם כשבא הוא לא

התייחס אליו, פעם בא היהודי ורואה על השלחן מכתב משויצריה, היה אצלו פלא איך בא לרבי מצאנו זי"ע מכתב משויצריה, בימים ההם זה היה מאד מאד רחוק, מכתב משויצריה עד עירה קטנה צאנו היה לוקח כמה חדשים עד שהגיע, אז היה לו פלא ליהודי מדזיקוב עם מי הרבי מתכתב בשויצריה, אז שאל את הגבאי משה יהושע זה היה השם שלו, תגידו לי! מה הם המכתבים שאני רואה על השלחן משויצריה? ענה לו הגבאי משה יהושע, הגיע מכתב לצדיק הקדוש מצאנו זי"ע שכתוב שמה, אני עשיר גדול מאד ואני שומר תורה ומצוות, והיות ששמעתי שאתם צדיק גדול, ורחמנא לישזבן יש לו מחלת הנפילה ונופל כל יום כמה פעמים, ולכן הוא מבקש רבי תעשו טובה בשבילי אפלו פעם בשנה זה מספיק, אבל כמה פעמים ביום אני כבר לא יכול, אני נחבל, נופל, ענה לו הרבי מצאנו זי"ע במכתב, מה שאתה כותב שאני רבי זה שקר, אני לא רבי, אני רק מגלה את הקדוש ברוך הוא, ומה שאתה כותב שאתה יהודי שומר תורה ומצוות זה שקר, כי יש לאדם רמ"ח אברים ושס"ה גידים, אם אדם עובר על איזה מצות עשה נפגם לו אבר אחד, ואם אדם עובר על איזה לאו נפגם אצלו גיד אחד, כי יש רמ"ח מצות עשה כנגד רמ"ח אברים, ויש שס"ה גידים כנגד שס"ה לאוים, והיות שהמחלה זה בא מהמח וממח נמשך החיות אל כל האברים וכל הגידים, נמצא שאם יש לך חלי נפילה סימן שאתה לא יהודי שומר תורה ומצוות, אחרת לא היה לך מחלה הזו, רואים מזה כשאדם פוגם נמשך עליו איזה מחלה, איך אנחנו צריכים לשמר, איך אנחנו צריכים לחזור בתשובה, מי יודע איזה עון עשינו? איזה עון אנחנו עושים עכשו בסתר שאף אחד לא יודע מזה רק הקדוש ברוך הוא והצדיק, ולכן אנחנו צריכים לחזור כלנו עכשו בתשובה, מי יודע מה שאנחנו עושים בסתר? מסתירים את זה מהשכינה, מסתירים את זה מהבעל, אבל הצדיק רואה ויכול להגיד בדיוק מה עשית? ואיפה

עשית? דָּבָר מַגְנָה כְּזֹה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רֹאֵה. הַיְהוּדִי מְשׁוֹצְרֵיהַ שְׁלַח סְכוּם עֲנָק לְצַדִּיקָה לְצַדִּיק מִצְאָנֹו זי"ע, וּבּוֹדְאֵי הוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אֶת הַכֶּסֶף, כִּי הוּא חֵלֵק אֶת זֶה לְצַדִּיקָה, תַּכְפֵּף מִיַּד הָיָה לוֹ רְפוּאָה וְקִבֵּל עַל עֲצָמוֹ שֶׁהוּא מֵהַיּוֹם חוּזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְכָתַב מִכְּתָב רַבִּי! מַה שְׂאֵתָם כְּתַבְתֶּם שְׂאֵתָם לֹא רַבִּי אֲתָם כֵּן רַבִּי, קִלְעֵתָם לְמִטְרָה! הוּא לֹא הָיָה שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, הוּא רָמָה אֶת הַצַּדִּיק, אָבֵל הַצַּדִּיק מַעֲרִיהַ קִטְנָה צֵאנֹו כְּכֹר רָאָה עַד שׁוֹצְרֵיהַ, שְׂאֵדָם הִזָּה רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן הוּא עוֹבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְלִכֵּן נִחְלָה בַּמַּחְלָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת שֶׁל אֲפִילְפִסְיָה חֲלִי הַנְּפִילָה, וְקִבֵּל עַל עֲצָמוֹ לֵהִיּוֹת שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּנְתַרְפָּא, אִיךְ שֶׁהַיְהוּדִי הִזָּה מְדוּזִי'קוֹב קָרָא אֶת הַמְּכַתְּבִים, כִּי הַגַּבְאֵי מִשֶּׁהַ יְהוּשֻׁעַ נִתֵּן לוֹ לְקָרָא, הוּא נִכְנָס בְּבִהְלָה אֶל הַרְבֵּי וְאָמַר רַבִּי! אֲנִי צָרִיךְ יְשׁוּעָה, אֲנִי נִכְנָס אֶצְלָכֶם כָּל פֶּעַם וְאֲתָם דוֹחִים אוֹתִי, וְהִנֵּה בָּא יְשׁוּעָה לִיהוּדֵי שְׂרָחוּק מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁהוּא מְפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, וְגַר בְּשׁוֹצְרֵיהַ, לוֹ עֲזַרְתֶּם וְלִי לֹא? עֲנָה וְאָמַר לוֹ הַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ מִצְאָנֹו זי"ע אֲנִי לֹא בָּאתִי אֶל זֶה הָעוֹלָם רַק לְגַלוֹת אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי אֲנִי רוּצָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאֲתָה מְאָמִין בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִם אֲתָה תִּהְיֶה חֲזֵק בְּאֲמוּנָה אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ שִׁיְהִיָּה לָךְ יְשׁוּעָה, הָאֵדָם הַהוּא הָיָה רַחוּק מְאֻמוּנָה, רוּאִים מִכָּל זֶה כְּשֵׁי שֶׁאֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵשׁ הַכָּל, אָבֵל צָרִיכִים לְחַפֵּשׂ אֶת עֲצָמוֹ אִיפֹה אֲנִי אוֹחֲזוּ בְּאֲמוּנָה, רַבְּנוּ ז"ל אוֹמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֵק ב' סִימָן ה') שְׂצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ אִיפֹה אֲנִי אוֹחֲזוּ בְּאֲמוּנָה, כִּי אִם הָיָה לָכֶם אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵייתֶן מְדַבְּרוֹת אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַה הַסִּימָן שֵׁי שֶׁ לְאֵדָם אֲמוּנָה? כְּשֶׁמְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם, אוֹמְרִים אָבָא כָּל כַּךְ קִשָּׁה לִי, אֵינִי לִי שְׁלוֹם בֵּית, אָבָא תַעֲזֹר לִי שִׁיְהִיָּה לִי שְׁלוֹם בֵּית, אָבָא אֲנִי צָרִיךְ פְּרֻנְסָה, כָּל דְּבָר קִטָּן מַה שְׂאֵתָן צָרִיכוֹת. דַּעוּ לָכֵן שֶׁהַכְּתַבְתֶּם הַרְאֵשׁוּנָה וְהַאֲחֻרֻנָּה זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תַּרְגִּילוּ אֶת עֲצָמְכֶן לְדַבֵּר

אל הקדוש ברוך הוא חמש דקות, תבקשו את הקדוש ברוך הוא כל מה שאתן צריכות, ותזילו דמעות, כי אצל הקדוש ברוך הוא מאד מאד חשוב דמעות, ככל שאשה בוכה אל הקדוש ברוך הוא היא תראה ישועה, כשמתפללים על הילדים יהיה לכם ילדים טובים, היה אחד מאנשי שלומנו שהיה לו ילדים טובים, שאלו אותו איך זכית לזה? אמר מה אתם חושבים שהם צמחו לי בעץ? בכל יום מלאתי את הכפה שלי עם דמעות ושטפתי את הפנים שלי עם הדמעות, דוד המלך אומרים חכמינו הקדושים מלא בכל יום כוס עם דמעות, וטבל את הלחם שלו בתוך הדמעות, וכך אכל את הלחם מטבל בדמעות, דוד המלך סבל סבל גדול, היה לו המון שונאים, היה לו המון לצנים שעשו ממנו לצנות, כמו שאומרים חכמינו הקדושים אין לך דור שאין בו לצנים, ואין לך דור כמו דורו של דוד, שהיו מלאים לצנים ועשו לצנות מדוד המלך, דוד המלך סבל מהאשה, מיכל בזתה אותו, דוד המלך סבל מאמנון, מתמר, וביותר סבל מאבשלום שמרד באביו, אבל דוד המלך לא אבד את עשתונותו, אלא בא תמיד אל הקדוש ברוך הוא, והתחזק בהקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב ויתחזק דוד בהוי"ה אלקיו, ולכן אנחנו גם כן צריכים ללמד מדוד המלך לא לפל בדעתנו, לא להשבר, אלא להתחזק תמיד בהקדוש ברוך הוא ולדעת שהקדוש ברוך הוא אוהב אותנו, בשביל זה אנחנו מקרבים אל הצדיק שמגלה לנו את הקדוש ברוך הוא, ולכן אני מאד מאד מבקש אתכן תחזיקו את עצמכן ביחד, ובואו נעשה נחת רוח להקדוש ברוך הוא, ואיך אנחנו נעשה נחת רוח להקדוש ברוך הוא? על ידי שנעסק בחסד, שנעזר אחת לשנייה, שנשמר שיהיה בקהלה שלנו רק צניעות, ושלא יהיה לשון הרע ורכילות ולצנות, רק ידברו מהקדוש ברוך הוא רק יחזקו אחת את השנייה רק תמיד יספרו ספורים מהצדיקים. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ט) כשספרים ספורים מהצדיקים על ידי

זֶה נִטְהַר הַמַּחַ וְהַמַּחֲשָׁבָה וְנִצְלָים מִחֲלֵי נּוֹפֵל רַבְּנוּ ז"ל אֹמֵר (לְקוּשְׁתֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן רל"ד) כְּשֶׁמְסַפְּרִים סְפוּרִים מִצְדִּיקִים נִטְהַר הַמַּחַ וְזוֹכִים לְמַח נָקִי, וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים תְּמִיד לְסַפֵּר סְפוּרִים מִהַצְדִּיק, לְעוֹדֵד וּלְשִׂמַח אֶת עַצְמָנוּ שְׂזוֹכִים לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל צְדִיק כְּזֶה, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן קע"ז) אַתֶּם צְרִיכִים לְשִׂמַח מְאֹד מְאֹד שְׂאֵתֶם יוֹדְעִים מְרַבֵּי כְּזֶה, מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבִּי כְּזֶה? הֵינּוּ נֹאבְדִים לְגַמְרִי, כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה צְרִיכָה לְהִגִּיד בְּכָל יוֹם אֶת הַי"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים, לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמָהּ הַרְחָמִים, וּלְהִגִּיד בְּכָל יוֹם אֶת הַי"ג אֲנִי מֵאֲמִין, לְהֵאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהֵאֱמִין בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, לְהֵאֱמִין בְּמִשְׁה רַבְּנוּ וּבַנְּבִיאִים הַקְדוּשִׁים, וּבַמִּצְוֹת הַקְדוּשׁוֹת, הַרְבֵּי מִצְוָנוּ זִי"ע הִיא אֹמֵר שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם אֶת הָאֲנִי מֵאֲמִין, וְלֹא סֵתֶם אֶמֶר אֲלֵא הִיא דְּבוּק מְאֹד בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם אֲנַחְנוּ נִתְבוֹנֵן אָנוּ נִרְאֶה אֶת הַנְּסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעוֹשָׂה אֶתְנוּ הַצְדִּיק. הִיא יְהוּדֵי בּוֹיְנָה שְׂמָה הִיא אֲזֵי אֶת הַרוֹפְאִים הַכִּי גְדוֹלִים, וְהִנֵּה הִיא לֹו בֵּן חוּלָה, הִיּוֹת שְׁהִיא עָשִׂיר אֲזֵי הוּא לֹא קִמֵּץ כֶּסֶף וְלִקַּח אֶת הַרוֹפְאִים הַכִּי גְדוֹלִים, זֶה לֹא עֲזָר, מִסְכֵּן! הָאָדָם הַזֶּה לֹא הִנִּיחַ תְּפִלִּין, לֹא הִלָּךְ לְהַתְּפַלֵּל לְבֵית הַכְּנֶסֶת, לֹא קִים מִצְוֹת, לֹא שָׁמַר שַׁבָּת, אֲכַל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, שֶׁלֶם הוּן תּוֹעֵפוֹת לְרוֹפְאִים וּפְרוֹפְסוּרִים שְׂיִרְפְּאוּ אֶת הַבֵּן שְׁלוֹ, וְזֶה לֹא הִלָּךְ, הוּא הִסְתּוֹבֵב בְּפֶאֶרֶק וּבִכְהָ, הַתִּישֵׁב עַל סְפֵסֶל וּבִכְהָ, כִּי הַפְּרוֹפְסוּרִים הַכִּי גְדוֹלִים אָמְרוּ שְׂאִין תִּקְנֶה לְבֵן שְׁלוֹ וְהוּא מְכָרָח לְמוֹת, וְהִנֵּה עוֹבְרִים שְׁתֵּי יְהוּדִים חֲסִידִים שְׂבָאוּ לְוִינָה בְּשָׁבִיל עֲסָקִים, וְרוֹאִים אֶחָד יוֹשֵׁב בְּסִפְסָל וּבִכְהָ, נִגְשׁוּ אֵלָיו בְּמָה אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְעֹזֵר לָךְ? זֶה סִמֵּל שֶׁל יְהוּדִים, לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל כְּשֶׁיְהוּדֵי בּוֹכָה, הוּא סִפֵּר לָהֶם אֶת כָּל לְבוֹ שְׁהַבֵּן שְׁלוֹ חוּלָה וְהַפְּרוֹפְסוּרִים הַתִּיאָשׁוּ מִמֶּנּוּ, אָמְרוּ שְׁתֵּי חֲסִידִים לְיְהוּדֵי הַזֶּה אַף שֶׁהוּא הִיא חֲלוּנִי וְהִיא רְחוּק לְגַמְרִי מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת, יֵשׁ בְּצִאֲנוּ צְדִיק גְדוֹל תִּסַּע אֵלָיו שְׂמָה יְהִי לָךְ תִּקְנֶה, הִיְהוּדֵי הַזֶּה כָּבֵר לֹא הִיא לֹו

שום עצמה אחרת, אמר בזכותי כל כך הרבה כסף, בטחתי ברופאים, בפרופסורים, זה הועיל לי? מה יהיה? אני נוסע, אז הוא נסע לצאנו, איך שהגיע לצאנו הגבאי משה יהושע נתן לו להכנס, והוא התחיל לבכות לפני שאפלו הוא אמר מה הוא רוצה, הוא רק בכה ולא יכל אפלו להוציא מלה מהפה שלו, הרבי מצאנו זי"ע אומר לו תן לי חמש מאות רובל ותסע הביתה, ולבן שלך יהיה לו רפואה שלמה, לא שאל אותו מה השם שלו? מה השם של הבן? ההוא לא הזכיר בכלל שהבן שלו חולה, ואלו מלים אמר לו הרבי מצאנו? תן לי חמש מאות רובל שזה היה הון תועפות וסע הביתה, יהיה לבן שלך רפואה, ההוא השתומם מאד מאיפה הוא יודע שהבן שלי חולה? לא אמרתי לו, אז הוא נתן לו חמש מאות רובל, ואמר לעצמו נתתי כל כך הרבה כסף לרופאים ולא הועיל, אני ינסה עוד חמש מאות רובל, מה יכול להיות פה? אבל היות שהרבי מצאנו זי"ע לא שאל אותו לא את השם של הבן, לא את השם של האמא, לא כלום, רק בקש ממנו חמש מאות רובל אז ההוא הלך שבור ורצוץ, הוא דבר בקול איי! חסידים גנבים שלחו אותי מוינה עד צאנו, הוא לא לקח את השמות של החולה ושל האמא שלו, רק בקש כסף, סתם גנבה, ככה הלך, איך שהוא ככה דבר, לרבי מצאנו היה שני בנים צדיקים גדולים, אחד הדברי יחזקאל רבי יחזקאל משינווה, והדברי ברוך רבי ברוך מגורליץ, הצדיק הקדוש רבי יחזקאל משינווה אמר תכף מיד בא נחזיר לו את החמש מאות רובל, כדי שלא יהיה חלול השם ויצא שם רע על האבא, הוא אומר האבא גנב, הבן השני רבי ברוך מגורליץ זי"ע אמר לא! אם נתנו לאבא, כבר יש ישועה, אם האבא בקש חמש מאות רובל ליהודי הזה יש ישועה, ועצר את הבן הבכור משינווה זי"ע שאל יחזיר את הכסף, היהודי הזה יש לו ישועה, הוא הגיע חזרה והבן היה לו רפואה וישועה, ענה ואמר היהודי אף שאני רחוק מתורה ומצוות אבל האמנתי שיש בורא כל עולמים,

אָבֵל לֹא יִדְעֵתִי שְׂיֵשׁ לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁלִיחַ, זֶה לֹא יִדְעֵתִי, רוֹאִים מִזֶּה שֶׁהַצְּדִיק עוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן עָקַר הַצְּדִיקָה שְׁאַנְחֵנוּ צְרִיכִים לָתֵת זֶה רַק לְהַפִּיץ אֶת אור רַבְנוּ ז"ל, רְצִיתִי מְאֹד מְאֹד מִכְּלִכֵּן, מִי שֶׁרַק יְכוּלָה שֶׁתְּפִיץ לְנָשִׁים, כְּשֶׁנוֹסְעִים לְקַבְּרֵי צְדִיקִים הַנָּשִׁים פּוֹגְשׁוֹת נָשִׁים, הֵם צְרִיכוֹת לְהַפִּיץ לָהֶן, מִסְכָּנוֹת! הַיּוֹם עוֹבֵר עַל נָשִׁים צְרוּת וְיִסוּרִים, וְאִם נַעֲסֵק בַּהֶפְצָה אֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, הַלּוֹאִי שְׁכָל אִשָּׁה תַעֲשֶׂה פַעַם בְּשָׁבוּעַ הַזֹּאת קָבַע אַחַת, בְּשִׁבְלֵי שְׁנֵקְנָה אֶת הַמְּקוֹה, אֶת הַמְּבִנָה שִׁיְהִיָּה שְׁלֵנוּ שֶׁל הַקְּהֵלָה, שְׁנוֹזְכָה לְבָנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת גְּדוֹל, הַלּוֹאִי שְׁכָל אִשָּׁה תַעֲשֶׂה הַזֹּאת קָבַע אַחַת פַּעַם בְּשָׁבוּעַ בַּהֲתַנְדְּבוֹת, כְּדִי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְצְדִיק, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן תִּתְחַזְּקוּ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, תַעֲשׂוּ כָל מַה שְׁבִיכוּ לְתַכֵּן רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, תַעֲקְרוּ מֵעֲצָמְכֶן אֶת הַכַּעַס וְהַקְּפִידוֹת, הַדְּבִיקוּ אֶת עֲצָמְכֶן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, תְּמִיד תִּחַשְׁבוּ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְאוּ שְׁלֹא יַחֲסֹר לָכֶם שׁוֹם דָּבָר, הַצְּדִיק מִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶן, הַצְּדִיק דּוֹאֵג בְּשִׁבְלִיכֶן, אֲנַחְנוּ כָּל כָּף צְרִיכִים לְשִׂמְחָה שְׂיֵשׁ לָנוּ צְדִיק כְּזֶה, מֶה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְנוּ ז"ל? וְלִכֵּן בּוֹאוּ בִיחַד לְהִתְחַזֵּק, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת נְשׁוֹת אֲנִי"שׁ, תַעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיכוּ לְתַכֵּן לְנִקּוֹת אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ מִבְּגָדֵי פְרִיצוֹת, בְּגָדִים צְמוּדִים, חֲשׂוּפִים, שְׁלֹא יִמָּצָא בְּקֵהֵלָה שְׁלֵנוּ דְבָרִים כְּאֵלֶּה, וְהַעֲקֹר תִּקְבְּלוּ אֶת כָּל אֶחָד בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, כָּל מִשְׁפָּחָה חֲדָשָׁה שְׁבָאָה תִתְעַנְּנוּ בְּמָה אֶתֶן יְכוּלוֹת לַעֲזֹר לָהֶם, וְאִז תִּרְאוּ אִיךָ שֶׁהַשְּׂכִינָה תִהְיֶה בֵינֵינוּ, וְנוּכַל בִּיחַד לְשִׁיר "לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ".

הַמְּאַחַל לָכֶן בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וְאֵרָא כ"ד טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיאוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב" הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב"
הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שְׁהִיָּה לִי
שְׁהַתְקַבְּצַתֶּם יַחַד בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ, וְאַכְלַתֶּם בְּיַחַד וּבְצִוְתָא סְעוּדַת
מְלוּיָה מַלְכָּה, וְאַחַר כֵּךְ שְׁמַעְתֶּם שְׁעוֹר בְּהַלְכוֹת טְהָרָה, אֲשֶׁר נִהְגוּ
עֲכָשׁוּ בִימֵי שׁוֹבְבִים בְּכָל הַקְּהָלוֹת שְׁבָכָל הָעוֹלָם שְׁפַעַם בְּשָׁבוּעַ
אַחַד חוֹזֵר עַל הַלְכוֹת אֱלוֹ הַחֲמוּרוֹת מְאֹד, וּבְקָלוֹת יְכוּלִים לְהַכְּשֵׁל
בְּאַסּוּרֵי כְּרִיתוֹת רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבֹן, אֲבָל כְּפִי שְׂרָאִיתִי אֶת הַרְשִׁימָה שֶׁל
אֱלוֹ שְׁהוֹפִיעוּ, מְאֹד מְאֹד נִצְטַעְרְתִּי שְׁהִיָּה חֶסֶר עוֹד הַמוֹן שְׁמוֹת
מִהֶאֱבָרְכִים, שְׁזֵה לְפָנַי כְּמָה שְׁנַיִם חֲזָרוּ בְּתַשׁוּבָה וְכוּ', וְלִכֵּן אֲנִי
מְכַרְח לְהוֹכִיחַ אוֹתֶם בְּתוֹכְכֶה מְגָלָה וּבְאַהֲבָה מְסַתְּרַת דְּעוּ לְכֶם
שְׁלַחְזוֹר עַל הַלְכוֹת טְהָרָה זֶה לֹא חֲמָרָה אֲלֵא הַכְּרַח גְּדוֹל, כִּי בְּקָלוֹת
יְכוּלִים לְהַכְּשֵׁל בְּאַסּוּרֵי כְּרִיתוֹת, שְׁיָבִיא אַחַר כֵּךְ צָרָה גְּדוֹלָה לְאָדָם
שְׁלֹא יוּכַל אַחַר כֵּךְ לְצִאֵת מִזֶּה, כִּי אִם אֵינֶם יוֹדְעִים אֶת הַהַלְכוֹת
הַחֲמוּרוֹת הָאֵלוֹ, יְכוּלִים לְהַכְּשֵׁל בְּעוֹן כְּרִיתוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה לְאַמְלֵל
אֶת עַצְמוֹ, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לְטוֹבַתְכֶם
הַנְּצָחִי שְׁמַהֲשָׁבוּעַ הַזֶּה תִּצְטַרְפוּ כְּלַכֶּם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל אֶל סְעוּדַת
מְלוּיָה מַלְכָּה, כְּדִי לְשַׁמַּע אֶת הַהַלְכוֹת הַחֲמוּרוֹת.

נָא וְנָא רְאוּ לְחִזּוּק אֶת עַצְמְכֶם בְּיַתֵּר שְׂאֵת וְיַתֵּר עֵז, וְדִיקָא עֲכָשׁוּ
בִימֵי שׁוֹבְבִים הַקְּדוּשִׁים שְׁיְכוּלִים לְתַקֵּן כָּל מַה שְׁהָאָדָם פָּגַם בְּפָגַם
הַבְּרִית, תַּעֲסִקוּ בְּלַמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּקְוֹן לְאָדָם
יּוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירושלמי ראש השנה פָּרָק ד' הַלְכָה ח') בִּיּוֹן
שְׁקַבְּלַתֶּם עֲלֵיכֶם עַל תּוֹרָה מְעֵלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאֱלוֹ לֹא חֲטֵאתֶם
מִימֵיכֶם; כִּי עַל יְדֵי לַמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מְכַפֵּר עַל כָּל

העוונות, ולכן אני מאד רוצה שהד' אמות שלנו יהיה רק אוירה של תורה, כל אלו שיכולים ללמד בכולל "אור המאיר" משעה עשר עד שעה ארבע אשרי לו, ומי שאינו יכול לישב כל כך הרבה שעות, שעל כל פנים יבוא ללמד בכולל "אור הצדיק" משעה אחד עשרה עד שעה אחת, כי אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל החשיבות של האדם שזוכה ללמד בכל יום מקרא משנה גמרא, כי למעלה מאד מאד מתחשבים עם אדם שיש לו על כל פנים שלש שעורים האלו בכל יום, וכמאמרם ז"ל (שבת קכ.) "ובביתי אין לחם ואין שמלה" שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד; כי מי נקרא עני אמתי, שאין לו חתיכת לחם לאכל ובגד ללבש, זה שאין בידו בכל יום מקרא משנה גמרא, וזה לא יכולים להסביר לבני אדם, כי יבא היום שכל מי שלא למד את השלש למודים האלו יתחרט מאד, אבל כבר לא יועיל לו שום דבר, כי כל זמן שאדם חי הוא יכול להשלים את עצמו, ולכן אשרי מי שזוכה להכנס בכולל, ועל כל פנים שילמד לבד בכל יום את השלש למודים האלו, אם אינו יכול להכנס בכולל, כי חבל על הזמן, ומחמת שאין אדם יכול ללמד ברציפות כל היום, כדאי שכל אחד יצא להפצה, בפרט עכשו בימי שוכבים שמתקנים את פגם הברית, ולהפיץ את ספרי רבנו ז"ל אין עוד מעלה יותר גדולה מזו בתקון הברית, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף סימן מ"א) תקון להוצאת זרע לבטלה שישתדל להחזיר בני אדם בתשובה; ומי יכול להתפאר שהוא נקי מחטא הזה, כי מובא בספר "ראשית חכמה" (שער התשובה פרק ג' סימן י) ומהדברים שצריך השב לתקן, הוא לתקן אות ברית הפגום בהוצאת זרע לבטלה, שאין אדם בזמנינו נצול ממנו בבחירותו, עין שם. ואם שכתב את זה לפני ארבע מאות וארבעים שנה, כי הוא היה תלמיד הרמ"ק ז"ל שהיה בדורו של האריז"ל, וכבר אז כתב "שאין אדם בזמנינו נצול ממנו בבחירותו" מה נאמר אנחנו בדור

הַזֶּה שֶׁהַכֵּל פָּתוּחַ, וְהַכֵּל פְּרוּץ, וּבְנֵי הַנְּעוּרִים נִכְשָׁלִים בְּגִדוּל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּרוּר הַזֶּה, (וְאֲשֶׁר אֲנִי מְסַרְתִּי אֶת נַפְשִׁי פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ לְהַצִּיל אֶת הַנֶּעֶר, וְלֹא בַחֲנָם לְקַח אֶת עֲצָמוֹ הַסֶּמֶךְ-מ״ם הוּא בְּעֲצָמוֹ וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחָיו וְיִרְהָ בִּי כָּל הַחֲצִיִּם רַק מִפְּנֵי שְׂרָצִיתִי לְהַצִּיל אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְלֹא עוֹד אֶלָּא כִּמָּה בְּנֵי הַנְּעוּרִים עוֹד קָמוּ עָלַי וְהִתְחַבְּרוּ אֵל בְּנֵי לְהַשְׁפִּילָנִי וְלְהַכְפִּישׁ אֶת שְׁמִי, וְהַכֵּל מִפְּנֵי שְׁחוּרָה לְהַסֶּמֶךְ-מ״ם שְׂיִכּוּלִים לְהַצִּיל אֶת הַנֶּעֶר מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה) וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, מִי שֶׁרַק רוּצָה לְעֶסֶק בְּתַקּוּן נִשְׁמָתוֹ וְיוֹדֵעַ אֵיךְ שֶׁנִּגְעַל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שְׂיִצֵּא לְהַפְּיֵץ אֶת הַקְּנֻטְרָסִים וְהַחוּבְרוֹת שֶׁהֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז״ל וּמוֹהַרְנַ״ת ז״ל, וְיִקְרַב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הוּא תַקּוּן גְּמוּר לַפָּגַם הַבְּרִית, וְאֵל יֹאמֶר הָאוֹמֵר, אֵינִי לִי כַח... זֶה אֵינּוּ בְּשִׁבְלִי... זֶה לֹא מֵתָאִים לִי... כִּי מָה לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת מָה שֶׁקָּלַקַּל? וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ, וְיֹצֵא דִיקָא בְיָמִים אֱלוֹ בִימֵי שׁוֹבְבִים לְהַפְּצָה.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תְּשׁוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶרָא כ״ה טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָאֵד מָאֵד אֲנִי רוּצָה שְׁתַּעֲבִירִי אֶת הַבְּנוֹת אֶל מִשְׁפַּחַת ... שְׂיִחִיו, כִּי אֲנִי רוּאָה שְׁבַעֲלֶךָ מִתַּעֲצָבֵן עֲלֵיהֶם וְנוֹתֵן לָהֶם מְכוֹת רַצַּח וְכוּ' וְכוּ', וְאֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵם יְתוּדֵעַ לְרָשִׁיּוֹת מְזֵה, אִזּוֹ יִקְחוּ מִכֶּם אֶת הַבְּנוֹת בְּלִי שׁוּם רְחֻמָּנוּת, כִּי כֵּךְ נוֹהֲגִים הָעֶזְרָה סוּצְיָאֵלִית, תְּכַף וּמִיד כְּשֶׁנִּתְּוֹדֵעַ לָהֶם מֵאִיזָה מְקוֹם שְׁנוֹתָנִים מְכוֹת לְהִילָדִים, לּוֹקָחִים

את הילדים מההורים ומוסרים אותם למשפחה אומנת בלי שום רחמנות, ותאמיני לי שאני מבין אותם, כי למה צריכים הילדים לסבל כשהורים מתעללים בהם? ולכן לדעתי תכף ומיד למסר את הבנות למשפחת ... שיחיו, שיהיו משפחה אומנת, והם יכולים לקבל על זה גם כסף עבור הוצאת הבנות, וכך ישרה שלום בית בתוך ביתך, ותאמיני לי שאין עצה יותר טובה מזו, כי הן הבנות רוצות להיות שמה, והן המשפחה רוצה אותם.

נא למסר להם את הבגדים שמסכנות אין להם בגדים ללכת היום לבית ספר.

אקווה שתעשי את רצוני, ולא תתחרטי לא בעולם הזה, ומכל שכן לא בעולם הבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי מאחר שאתה לא מסתדר עם הבנות של אשתך, עד כדי כך שבאים כבר להכאה וכו' וכו', ומאיזה סבה שרק לא יהיה שאתה נותן להם מכות רצח כפי עדותם, כדאי למסר אותם למשפחה אומנת שרוצה לקחת אותם, והם משפחת ... שיחיו, וכדאי שתעודד את אשתך עבור זה, כי היום כשמכים ילדים יכולים לשבת בבית סהר בלי שום רחמנות, וגם יקחו את הילדים ויעבירו את זה למשפחה חלונית רחמנא לישזכן, ולכן מאחר שאתה לא מסתדר אתם, והבנות רוצות לצאת, תעודד את אשתך שתסכים.

ראה לעבד הרבה על נקדת הפעם שלא תכנס בעצבים, ואף שאני יודע שעובר עליך משברים וגלים, עם כל זאת ראה להרגיל את עצמך ללמד את המאמר הנפלא בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה, המדבר ממעלת הסבלנות שזוכים על ידי תקף האמונה, עין שם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד ממליץ שתקחי את שתי הבנות לאמוץ, ומה גם שתקבלי על זה כסף על הוצאת אכל ובגוד וכו' וכו', רק תשמרי שהם לא יהיו לבד עם בעלך, כי זה אסור יחוד החמור מאד, ומחמת טרדותי ההכרח לקצר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... שיחיו

לנכון קבלתי את ההודעה שנולד לכם בן למזל טוב, יעזר הקדוש ברוך הוא שתזכה להכניסו לביתו של אברהם אבינו ותרוו רב נחת דקדשה ממנו ומכל יוצאי חלציקם.

אודות קריאת השם שאתם רוצים לדעת איזה שם לתת, לדעתי
תתנו שם אחר מי שמאד מאד חשוב בעיניכם.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדכם שיהיה לכם רק טוב בחיים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשי.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... נרו יאיר

שמעתי שאתמול הפצת למעלה משלש מאות ספרים, "אוצר
האמונה" וכן "אוצר החיים" ולכן אני מאד מבקש אותך שתמשיך
בעבודה הקדושה הזו בכל יום, כי אין אתה יכול לתאר ולשער את
הזכות הגדולה שיש לך, ותשתדל למסר את הכסף לר' ... נרו יאיר,
ולומר לו שיכניס את זה בין הכסף ששיך לי.

מה אמר לך, אשרי מי שזוכה להפיץ בכל יום את ספרי רבנו
ז"ל אשר אין עוד מעלה יותר גדולה מזו בתקון הברית, וכמו שאמר
רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף סימן מ"א) תקון להוצאת זרע לבטלה
שישתדל להחזיר בני אדם בתשובה; ומי יכול להתפאר שהוא נקי
מחטא הזה, כי מובא בספר "ראשית חכמה" (שער התשובה פרק ג'
סימן י') ומהדברים שצריך השב לתקן, הוא לתקן אות ברית הפגום
בהוצאת זרע לבטלה, שאין אדם בזמנינו נצול ממנו בבחירתו, עין
שם. ואם שכתב את זה לפני ארבע מאות וארבעים שנה, כי הוא
היה תלמיד הרמ"ק ז"ל שהיה בדורו של האריז"ל, וכבר אז כתב
"שאין אדם בזמנינו נצול ממנו בבחירתו" מה נאמר אנחנו בדור
הזה שהכל פתוח, והכל פרוץ, ובני הנעורים נכשלים בגדול בחטא

המגנה והמרור הזה, ורק אלו הספרים הקנטרסים והחוכרות שהם
תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל מציל את האדם מאבדון
ומהתאבדות ומחזירים אותו בתשובה, כאשר יעידו כל המפיצים.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשיא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שאתה
מחזק ומעודד ומשמח את הבנות, כי לצערי הרב הם כבר היו
בצפוני הטמאה של החלונות רחמנא לישזבן, ולכן כל מה שיכולים
להציל אותם, הינו בכל מיני דרכים שבעולם, צריכים להציל אותם,
ואין פה עכשו ענין של מילתא דחסידותא, אלא זה הצלות נפשות
ממש, ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ל"ז). וכל המקום נפש אחת
מישראל מעלה עליו הכתוב כאלו קים עולם מלא; ולכן זה המצוה
הכי גדולה שרק יכול להיות, אני רוצה שאתה וחרבך ... נרו יאיר
יאספו אותם פעם בשבוע, ותשירו ותחדירו בתוך השירים דבורי
אמונה וספורי צדיקים, כדי לעורר ולמשך את לבכם אליו יתברך,
ויען שקול באשה ערוה, ולכן נתתי לך אטומים להכניס באזנים,
כדי שלא תשמעו איך שהם שרות, ועינים שלכם יהיו תמיד רק
כלפי מעלה וכו' ולא לסובב את הגב, כי זה השפלה מאד גדולה,
פה מדברים מענין של פקוח נפש להציל נשמות ישראל שלא יפלו
ברשת הטמאה והזהמא, ולכן אני רוצה שרק שניכם תהיו שמה, לא
המורות, ולא המרכזת של החוג, וכך הם יקבלו מכם הרבה.

אודות שנה הבאה במלמדות וכו', אני לא מתערב בזה, מה שתראה תעשה, העקר מה שהולך לי בחיים, שתציל לי את הנער, שמאד מאד כואב לי מה שקורה עכשו בעולם שרבות רבות נשמות קדושות של בני הנעורים הולכים לאבוד, ואין אף רב בישראל או איזה אדמו"ר וכו' שיהיה אכפת לו מהנער, ולכן לי הולך בחיים להציל מה שיותר נער, וענני עירך קודם, הינו הנער שלנו בני ובנות אנשי שלומנו זה צריך להיות מראש מעיננו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשיב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד רוצה שבלייל שלישי בעת החוג שנמצאים אז שני האברכים, שאף אחד לא יהיה אז שם, לא את ולא המורות, כי כך הבנות יכולות להתפרק יותר והם לא מתבישות, והם יכולים להחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ואני מאמין באמונה שלמה שיש להם את הכח להחזירם למוטב, ולכן הבנות מתבישות כשיש שמה המורות שלהן.

דעי לך שרק בזכות זה שאת עוזרת לי יהיה לך ילדים טובים, ותצליחי עמם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשיג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין מלים להודות לך על זה שאתה מוסר את המכתבים לאנ"ש ורצוני לעורר אותך על נקדה מאד חשובה בשעה שאני דחוף מאד" אלו המכתבים צריכים למסר תוך ומיד, כי הם נחוצים וגובלים בענין של פקוח נפש.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשיד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין את יכולה לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שהתחיל השלום בית אצלכם מחדש, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב שיהיה שלום בתוך הבית, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה, זכו, שכינה ביניהן. ולכן אם מריבים אזי מגרשים את השכינה מהבית, ואז מר מאד, כי אין עוד מרירות כמו הקטטות בתוך הבית.

אני מכרח להגיד לך שיש לך בעל מקסים שאוהב אותך ועוזר לך בכל התחומים וכו', אבל לך יש מדת הפעם שאת צריכה לשכור ולקנות לעצמך מדת הסבלנות, אם רוצים שיהיה שלום בבית, אזי צריכים להסתכל משתי הצדדים, ואחד צריך לעזר להשני, וחכמינו הקדושים אמרו (תמורה ט"ז.) אשה כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה,

מאד צועקת, ולכן האשה צריכה לעקר מעצמה את מדת הצעקות והצרחות לא לצעק ולא לצרח ולא להשפיל את בעלה, ושוב פעם אני אומר לך שיש לך בעל מקסים, ואת צריכה ליקר אותו מאד, ואז תראו איך שהוא יעזר לך בכל התחומים.

בענין עבודה וכו', עדין אני עוסק בזה, להשיג לך עבודה, ולא שכחתי.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליחי דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תש"ט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד רציתי כשאני יבוא בעוד שבועים בעזרתו יתברך, שתכין לי קלסר מכל חדש הזה למספרם, מכל הצ'קים שיצא מעממת "נוצר תאנה" וכן רציתי לראות הכל, כדי שיהיה חשונה, וכך אני עושה גם עם התלמוד תורה, כי היות שהכל הולך על שמי, ואני צריך להיות נקי מכל רבב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשטז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

וגם את כסף הפדיון, יעזר הקדוש ברוך הוא, שימתק ממך כל הדינים על ידי פלא עליון, ולא תצטרך לנסע לגלות נע ונד, שהוא קללת קין רחמנא ליצילן.

ושלום ל... תחיה.

את צריכה לדעת שבעלך אוהב אותך מאד, וטורח בעדך ובעד הילדים החמודים שלכם, והולך נע ונד, וזה עבודה קשה מאד מאד להצטרך לטובות מבני אדם, ולכן תראי לדון אותו לכף זכות, ואל תכעסי עליו, כי הוא עושה למעלה מכחותיו, אני יכול להעיד על זה. המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשיז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תדע אשר על הקדוש ברוך הוא אסור לשאל שום קשיות, כי (תהלים קמ"ה) "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זה הבחינה הוא מעין עולם הבא, ולכן אסור לשאל את הקדוש ברוך הוא שאלות כאלו, רק צריכים לדעת שמה שהקדוש ברוך הוא עושה זה לטובה, רק אנחנו צריכים לבקש שהטבע יהיה

קנא

בנחל

כרך קנ"ט

אשר

טוב בעינינו הנגלות לנו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ג) בסוד "ואל שדי יתן לכם רחמים" שהקדוש ברוך הוא ימסר את הרחמנות בידינו, עין שם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשיח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד את מחזקת אותי שאת מחזקת את נשי אנ"ש, וכן את מפיצה את מעינות החכמה חוצה שזה תקון גדול על העבר ועל ההנהגה ועל העתיד, יעזור הקדוש ברוך הוא שתמיד תוכלו לחזק את הזולת, ויהיה לך רק כל טוב בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשיט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך, עם הקבלות שנדרת עבור פדיון נפש על כל מה שעובר עליך, יעזור הקדוש ברוך הוא שימתק ממך כל הדינים על ידי פלא עליון, אני מאד מאד שמח שאתה מתקדם עם הספר תורה, והקדוש ברוך הוא יעזור שיהיה לך רק טוב בחיים, אני יודע ואני מבין ואני מרגיש את כאב לבבך ממה שעובר עליך מהילדים, וחכמינו הקדושים אמרו (מדרש אגדה) כעס בנים גורמת

מיתתה; הינו כְּשֶׁאָדָם יש לו עֲגָמַת נֶפֶשׁ מִבְּנֵי זֶה מִקְרָב אֶת יוֹם מִיתָתוֹ, וְלִכֵּן אֶתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַף שְׂזָה קֶשֶׁה מְאֹד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם אֲלֵא אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁמְחַזְּקֵנוּ מְאֹד מְאֹד, וְרֵאזָה מָה שֶׁעוֹבֵר עָלַי, וְאַף עַל פִּי כֵן אֲנִי מִחְזִיק מֵעַמָּד, אֲף שְׂזָה מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאַרְא כ"ה טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין מְלִים לְהוֹדוֹת לָךְ עַל שְׂאֵת נוֹתֵנָת לְבַעֲלֶךָ לְעֶזֶר לִי, וְהוּא מְאֹד מְאֹד חָבִיב עָלַי, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתֵּרוּנוּ רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מְכֹל יוֹצֵאֵי חֲלָצִיךָ.

חֲזָקִי וְאַמְצִי, וְתִהְיֶי תְּמִיד שְׂמִחָה וְעֲלִיזָה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאַרְא כ"ה טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קנג

בנחל

כרך קנ"ט

אשר

ראי לחזק עצמה, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותה, כי צריכים בזה העולם הרבה התחזקות.

עקר התשובה לשכח את העבר לגמרי, ולא להתבלבל ממנה, תעשי בכל פעם התחלה חדשה ועל ידי זה תזכו שיקבל תשובתך למעלה אצלו יתברך.

עקר התשובה זה רק על ידי שמחה שאת צריכה לחזק את עצמך בשמחה עצומה, והקדוש ברוך הוא יעזר לך שיהיה לך רק טוב בחיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשכב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שקדיש אומרים אחר נפטר רק בשנה ראשונה, ואחר כך רק ביום השנה, ולא כמו שנהוג על ידי כמה עמי ארצים שסתם אומרים קדיש על ימין ועל שמאל, או אומרים על נפטר כמה שנים, ובזה מגלים שהיה רחמנא ליצלן רשע, ולכן אסור להגיד קדיש סתם ככה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשכג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ה טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מתנגד להביא פתבים אל הקהלה שלנו שיעשו עלינו פתבות וכו', כי יש לנו כבר נסיון מר מהם, כי עליהם אמר הנביא (ישעיה ה') "הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים מר למתוק ומתוק למר" ולכן תתרחק מהם לגמרי, זה לא יביא לנו שום תועלת, רק יגרם לנו חרבן גדול מאד.

רק חזק ואמץ באמונה פשוטה בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואם מכניסים את זה היטב בתוך הדעת והמח הקדוש ברוך הוא מוחל על כל עוונותיו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן ל"ג) על ידי אמונה יסלח לך הקדוש ברוך הוא על כל עוונותיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשכד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא כ"ו טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... ו... שיחיו

אני מאד מאד מאכזב מכם מההתנהגות שלכם איך שאתם מתנהגים עם המורה של בתכם, ועם המנהלת, אני מאד בוחל מההתנהגות מוזרה כזו, להכניס בתוך בתחום הבית ספר ולהתפרץ על המורה בעזות מצח, וכן על המנהלת, אני מכרח להגיד לכם

אם דבר כזה ישנה עוד פעם אצטרך להעביר את זה להגורמים, ולהוציא את הבת מהבית ספר, לא שמעו דבר כזה שהורים יכנסו ויתפרצו בעזות מצח לעיני כל הבנות, על המורה ועל המנהלת, זה לא מקבל בשום מקום בעולם, ומכל שכן לא בהקהלה שלנו, ולכן אני מזהיר אתכם חד משמעית, שאם תעשו את זה עוד פעם, אין לכם מה לעשות יותר בהקהלה שלנו, אני מאד מקפיד על דברים כאלו, בבית ספר שלנו אין אלימות, ואין הצדקה לשום אלימות, יכולים לדבר בשקט ולהסביר מה שרוצים, אבל לא להתפרץ, ואני מאד מאד מקפיד עליכם.

המצפה שתחזרו בתשובה

ג' תשכה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא כ"ו טבת ה'תשס"ז
 שלום רב אל נשי אנ"ש הגרות ביבנאל עיר ברסלב הוי"ה
 עליהם ישרה שכינתו תמיד

חסדי השם יתברך שאנחנו זוכים עוד לילה לדבר מרבנו ז"ל, אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות הזו כשמתקבצים יחד לשמח לכבוד השם יתברך, שמחים ועליזים שזכינו להיות יהודים ומאמינים בהקדוש ברוך הוא ומדברים מהקדוש ברוך הוא, זה לנו זכות מאד גדולה, כל זמן שאנחנו מלבשים בלבוש הגשמי והחמרי אין אנחנו יכולים לתאר את הזכות הזו מה זה לדבר מרבנו ז"ל, רבנו ז"ל מחזק אותנו מעודד אותנו משמח אותנו, על כלנו עובר כל מיני משברים וגלים על כלנו עובר כל מיני צרות ויסורים, אשרי מי שזוכה לצית את רבנו ז"ל ולהתחזק, עקר ההתחזקות של אשה זה צריך להיות בצניעות, הצניעות של האשה זה הסמל של יהודיה, כשאשה הולכת בצניעות אז מסבבים אותה מלאכים ושומרים

אותה, אבל הרגע שהאשה מורדת מעצמה את היראת שמים היא לא הולכת מלבשת בצניעות מלאכי חבלה מסובכים אותה, מכל שכן אשה שיש לה פריצות שהיא מעשנת זה געל נפש, אפלו גבר אסור לו לעשן כי רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לעשן, וכל שכן אשה כשמעשנת זה חצפה ועזות מאד גדולה, כבר לא מדברים מהסכנה שיש בעשון סיגריות אלא זה עזות וחציפות, עולה חבילה סיגריות עשרים שקל ויש שקונים חבילה סיגריות ליום, בשעה שעם עשרים שקל היו יכולים לקנות שתי לחמים שתי בקבוקי חלב וכמה לבן, ואני כבר לא מדבר בעשרים וחמש שקל היו יכולים לקנות מאה קנטרסים שזה יביא לכם לכל הפחות חמש מאות שקלים, כי מי שתצא להפצה תמיד תצליח, להפיץ את אור רבנו ז"ל אין עוד מצוה יותר גדולה מזו, אם אחת יודעת שהיא פגמה כשהיא היתה ילדה צעירה עשתה שטיות, התקון זה להפיץ את אור רבנו ז"ל להחזיר את נשי ובנות ישראל בתשובה.

חכמינו הקדושים אומרים אברהם היה מחזיר גברים בתשובה שרה היתה מחזירה נשים בתשובה, ולכן זה דבר גדול מאד שנשים יפיצו לנשים ולבנות, והיום כבר כל כך מפרסם הקנטרסים והחוכרות שכלם רוצות את זה, מספרות לי נשים נשי אנ"ש שהולכות להפיץ הן נתקלות עם כל כך הרבה נשים שאומרות שחזרו בתשובה רק בזכות הקנטרסים החוכרות שקבלו, ולכן זה דבר גדול מאד להפיץ, העקר צריכים מאד מאד לשמר מלשון הרע מרכילות לא לרכל אחת על השניה, מקדם התקשרה אלי אשה והתחילה לשפך את הלב שלה על זאת ועל זאת וכו' וכו' תכף מיד הפסקתי אותה ואמרתי לה מה אין לך מה לעשות רק לדבר על זאת ועל זאת, תספרי לי כבר כמה דברים טובים על זאת ועל זאת, מספיק לדבר רע אחת על השניה, וכאן המקום לעורר את כלכן תדעו לכן שאני שמתי את המנהלת בבית ספר והיא עושה עבודה מצוינת, אני בחרתי את

הַמּוֹרוֹת הֵן עוֹשׂוֹת עֲבוּדָה מְצִינָת, וְאֲנִי מֵאֵד מִקְפִּיד הַקְּפָדָה גְּדוּלָּה עַל אֱלוֹ שְׁמֵבְזִים אֶת הַמְּנַהֵלֶת וְאֶת הַמּוֹרוֹת, אֲנִי נוֹתֵן לָהֶן אֶת כָּל הַגֵּב, וְאוֹי וְאָבוֹי מִי שְׁיִסִּית נִגְדֵן מִי שְׁלֹא מִתְּאִים לוֹ שְׁיַעֲזֹב אֶת יִבְנָאֵל, אֲנַחְנוּ רוֹצִים רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁל הַבְּנוֹת שְׁלֹכֵן, עֲשִׂיתִי חוּגִים בְּעָרֵב וְאֲנִי מְשַׁלֵּם עַל זֶה, כִּי הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים שְׁנֹזְכָה לְבְנוֹת יִרְאוֹת שְׁמַיִם שְׁנֹזְכָה לְבְנוֹת שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְיֶה לוֹ נַחַת מֵהֵן, וְלִכֵּן אֲנִי מֵאֵד מֵאֵד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן תִּהְיוּ חֲזָקוֹת בְּאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׁיִכּוּלָה לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם אֶת הַשְּׁלֵשׁ עֲשָׂרָה עֲקָרִים בְּאַמוּנָה שְׁתַּקֵּן הַרְמֵב"ם לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם, הַצְדִּיק הַקְדוּשׁ מִצְאֵנֵז זִי"ע בְּעַל מְחַבֵּר "דְּבַרֵי חַיִּים" הִיָּה אוֹמֵר אֶת זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם, כְּשֶׁחֲזָקִים בְּאַמוּנָה אֲזִי יְכוּלִים לְרְאוֹת הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת כְּמוֹ שְׁאוֹמֵר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת, עַל יְדֵי אֲמוּנָה רוֹאִים הַרְבֵּה בְּרָכוֹת, כְּשִׁישׁ לְאָדָם אֲמוּנָה הוּא מְרַגֵּשׁ שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא פֹה וְכִשְׁיֻדְעִים שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא פֹה אֲזִי שׁ בּוֹשָׁה לְאִשָּׁה, מְתִי הָאִשָּׁה מוֹרְדֵת מִמֶּנָּה הַצְנִיעוּת כְּשֶׁהִיא חוֹשֶׁבֶת מִי מְסַתְּפֵל עָלַי מִי רוֹאֶה אוֹתִי, דְּעוּ לִכֵּן שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּפֵל עָלֵיכֶן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶתְכֶן, וְלִכֵּן תִּהְיוּ חֲזָקוֹת בְּאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתִדְעוּ שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּפֵל עָלֵיכֶן, וְתִלְכוּ בְּצַנִּיעוּת, וְתִגְרְמוּ הַרְבֵּה נַחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי בְּאֵנוּ אֵל זֶה הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּשִׁבִיל זֶה אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים פֹּה רַק לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, זֶה הַתְּכֵלִית, אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׁהִיא מְתַנַּהֶגֶת בְּצַנִּיעוּת וְגוֹרֶמֶת נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינן לְתֹאֵר וְאֵינן לְשַׁעַר אֶת מַעְלָתָהּ בְּשָׁמַיִם, וְלִכֵּן אֲנִי מֵאֵד מֵאֵד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן תִּתְחַזְּקוּ יַחַד תַּעֲזְרוּ אַחַת לַשְּׁנֵיָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שְׁנֹזְכָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאֲבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם, נַעֲשֶׂה חֶסֶד אַחַת עִם הַשְּׁנֵיָה, זֶה הַנַּחַת רוּחַ הַכִּי גְּדוּלָּה שְׁיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת

לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּמִּיד נִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת
לוֹ נַחַת רוּחַ וּבְזִכּוֹת זֶה נִרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְכֵן בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאֵרָא כִּי טַבַּת ה'תשס"ז
שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד שְׁתַּחֲזִקוּ יַחַד וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהַבִּין אַחַד
אֶת הַשָּׁנִי, וְתַעֲשׂוּ כָּל מָה שְׁפִיכֶלְתְּכֶם שְׁלֵא יִהְיֶה מְרִיבוֹת בֵּינֵיכֶם,
כִּי אֲצֵל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאֹד מְאֹד שְׁנוֹי מַחְלֶקֶת, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ
הַקְדוֹשִׁים (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה, זָכוּ, שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן. הֶעֱקַר תַּחֲזִיקוּ
אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שְׁכַפִּית יִהְיֶה אוֹיְרָה שֶׁל
שְׂמֻחָה, וְזֶה יִתְרַם מְאֹד מְאֹד עַל הַיְלָדִים, וְזָכְרוּ הֵיטֵב שְׂאֲתֶם גּוֹף
אַחַד, וְלִכֵּן אֲתֶם צְרִיכִים רַק לְהִשְׁתַּדֵּל שְׁיִהְיֶה בֵּינֵיכֶם הַבְּנָה הַדְּדִית,
וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (ירושלמי בְּרָכוֹת פֶּרֶק ט' הַלְכָה ח') אִי אֶפְשָׁר
לְאִישׁ בְּלֵא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֵא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנִּיָּהֵן בְּלֵא
שְׂכִינָה; וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל שְׁתַּרְגִּילוּ אֶת עֲצָמְכֶם לְגַנֵּב בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ
דְּקוֹת, וְלִהְתַּפְּלֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂאֲתֶם
צְרִיכִים, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר חָשׁוֹב אֲצֵלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ הַתַּפְּלָה, כִּי כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית, וּכְמֵאמְרָם
ז"ל (ויקרא רבָּה פָּרָשָׁה ל' סִימָן ג') בְּדוּרוֹת הִלְלוּ שְׂאֵין לָהֶם לֹא מִלְךְ וְלֹא
נָבִיא לֹא כֹהֵן וְלֹא אוֹרִים וְתַמִּים וְאֵין לָהֶם אֵלָא תַפְּלָה זוֹ בְּלִבְד
אָמַר דָּוִד לְפָנָי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֵל תַּבְּזֶה אֶת
תַּפְּלָתְךָ (תהלים קב) "תַּתְּכַתֵּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן" מִכָּאֵן שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְקַבֵּל הַשְּׂבִים, "וְעַם נִבְרָא יִהְלֵל יְהוָה" שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא
אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

זָכְרוּ הַיֵּטִב אֲשֶׁר הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶתְכֶם, וְהַצְדִּיק אוֹהֵב
אֶתְכֶם וְרוֹצֵה לְרְאוֹת רַק אֶת הַטוֹב אֲצִלְכֶם וּלְכַן תִּתְחַזְקוּ יַחַד, וְאִז
טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאוּ לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיוֹ אוֹתִי.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר וְאַרְא כ"ז טֵבֶת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקְרִים הַגָּרִים בִּיבְנֵאֵל עִיר בְּרִסְלָב הַיּוֹהָה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה
שְׁכִינְתוֹ תָּמִיד

אֵין עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה שְׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקְרִים
מִתְקַבְּצִים יַחַד וּמְדַבְּרִים מְדַבְּרֵי רֵבֵנוּ ז"ל, רֵבֵנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד
בְּמַעֲלַת נִקְדַּת הַחֵבֵר וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֵק א' סִימָן ל"ד) שֵׁישׁ נִקְדַּת
הָרֵב וְקִדְּם כָּל צְרִיכִים לְקַבֵּל מִהָרֵב, כִּי הוּא הַנִּקְדָּה כָּל־לִיּוֹת שֶׁשִּׁיךְ
לְכָלֶם, וְאַחַר כֵּן צְרִיכִים לְקַבֵּל מִחֵבֵרִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וּמְקַבְּלִין דִּין
מִדִּין, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה מֵהַ שְׁאֵין בְּחֵבֵרוֹ, וּלְכַן כָּל אֶחָד מְקַבֵּל
מִהָרֵבִי בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי צְרִיכִים לְקַבֵּל מִכָּלֶם אֶת הַנִּקְדוֹת
טוֹבוֹת, לֹא כְּתוֹב וְנוֹתְנִים זֶה לְזֶה שְׁאֶחָד נוֹתֵן לְשֵׁנִי, אֲלֵא מְקַבְּלִים
דִּין מִן דִּין, אוֹמֵר הַתְּרַגּוּם אֶחָד מְקַבֵּל מִהַשֵּׁנִי, כָּל אֶחָד צְרִיךְ לְקַבֵּל
מִהַזוֹלָת אֶת נִקְדָּתוֹ שֶׁהוּא קַבֵּל מִהַצְדִּיק, וְאַחַר כֵּן יֵשׁ לוֹ נִקְדַּת עֲצָמוֹ
שֶׁהוּא קַבֵּל מִהַצְדִּיק וְהוּא קַבֵּל מִהַחֵבֵרִים וְכֵכָה הוּא יְכוּל לְשַׁבֵּר אֶת
הַחֲרָפוֹת שֶׁעַל לְבוֹ, כִּי כְּשֶׁאֲדָם חוֹטֵא בַּר מִינֵן בְּפֶרֶט בְּפִגְם הַבְּרִית
שׁוֹרָה חֲרָפָה עַל לְבוֹ, וְהַחֲרָפוֹת הָאֵלוֹ שׁוֹבְרִים אֶת לְבוֹ עַד שֶׁנִּכְנָס
בְּדַכְּאוֹן וּבְשִׁכְרוֹן לֵב וְלֹא יְכוּל לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁמְחָה,
וּלְכַן זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִתְחַזֵּק עִם חֵבֵרִים, וּמְקַבְּלִים דִּין מִן דִּין

אָחַד שְׁיִקְבֵּל אֶת הַנִּקְדָּה טוֹבָה מִחֲבָרוֹ, רַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שְׂאָחַד יְדַבֵּר עִם הַשְּׂנִי בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל הַדְּבוּרִים שְׁלָנוּ שְׂאָחַד יִחַזֵּק אֶת הַשְּׂנִי, אֵינן לָנוּ דְּבוּרִים אַחֲרִים כִּי יִמְנֵנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִפֶּה וְחֹבֵל עַל כָּל יוֹם עַל כָּל שְׁעָה וְעַל כָּל רִגְעַ שְׁהוֹלֵךְ לְאִבּוּד, אָדָם יְכוּל לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַע עוֹלָם אִם יִהְיֶה לוֹ אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים בְּאֵמֶת לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אָדָם צָרִיךְ לְרַצּוֹת וְאִזּוֹ לְהַגִּיעַ לְכָל הַטּוֹב שְׁבִכָּל הָעוֹלָמוֹת, הַרְצוֹן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, אִם אָדָם רוֹצֵה בְּאֵמֶת אִזּוֹ אֵינן לֵךְ דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי הַרְצוֹן, אָדָם צָרִיךְ לְרַצּוֹת לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְרַצּוֹת לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַע עוֹלָם, הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע מְבַקֵּשׁ בְּתַפְּלָה שֶׁתִּקַּן לְהַגִּיד לְפָנֵי הַתַּפְּלָה, "וּמִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה תַּעֲלֵנוּ שְׁנֵזְכֶה לְבוֹא לְמַעֲלַת אַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְזַכּוֹתֶם יַעֲמַד לָנוּ", לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, הוּא מְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁרוּצָה לְבוֹא לְמִדְרָגַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הוּא לֹא רוֹצֵה שׁוּם מְדַרְגּוֹת שְׁבַע עוֹלָם רַק מְדַרְגָּה שֶׁל אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. בְּפִרְשׁוֹת הַשְּׁבוּעַ כְּתוּב שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ וְאָרָא אֵל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב, אוֹמֵר רַש"י וְאָרָא אֵל הָאֲבוֹת, כָּל הַמְּפָרְשִׁים שׁוֹאֲלִים מַה רַש"י רוֹצֵה לְחַדֵּשׁ פֶּה? הָאִם אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים שְׂאִבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הֵם הָאֲבוֹת? כָּל אָחַד מְפָרֵשׁ בְּדֶרֶךְ אַחֵר, וַיֵּשׁ לוֹמַר בְּדֶרֶךְ פְּשוּט מְאֹד, הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֹא הָיָה לָהֶם אֵף אָחַד רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁגָּלָה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם וְזֶה מֵה שֶׁקִּבְּלוּ מִמֶּנּוּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב הֵבִין וְהִנְכַּד שְׂאֵינן לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֲנַחְנוּ צָרִיכִים רַק לְרַצּוֹת לְעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם אָדָם יוֹדֵעַ שְׂאֵינן לוֹ אֵף אָחַד בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִזּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ מִתְגַּלֵּה אֵלָיו, זֶה מֵה שֶׁרַש"י רוֹצֵה לְהַגִּיד וְאָרָא אֵל הָאֲבוֹת, אֲבֵת רַאשֵׁי תְּבוֹת אֵל

תּבִטְחוּ בַּנְדִיבִים, מִי שְׂרוּצָה בְּאַמֶּת לְזָכוֹת לְזָכוֹת אָבוֹת צָרִיף לְזָכֹר
 שְׂאָבוֹת רָאשֵׁי תְבוֹת אֶל תְּבִטְחוּ בַּנְדִיבִים, אָדָם אָסוּר לוֹ לְבִטַח
 בְּהַזוּלָת הוּא צָרִיף לְדַעַת שְׂאִין לוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
 הוּא, כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שְׂאִין לוֹ רַק הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא הֵכִי מְאֹשֶׁר
 בַּחַיִּים, אִין מִי שִׁיעֶזֶר לִי אִין מִי שִׁיחֲזַק אוֹתִי אִזּוּ הוּא בּוֹרַח אֶל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא, הַיּוֹם קָרָה אֶצְלִי דְבַר מְאֹד מְאֹד מְעַנֵּין נַעֲשֶׂה חֹר
 בְּמִרְזָב שֶׁל הַגַּג וְהַתְּחִיל לְהַכְּנִס גֶּשֶׁם, קָרָאתִי לְגוֹי לְתַקֵּן אֶת זֶה וְכַפִּי
 שְׂאִנִּי רָאִיתִי בְּעֵינַי לֹא יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת זֶה, אֲמַת אֲנִי לֹא בַעַל מְלָאכָה
 אִין לִי מְשֹׁג בְּדַבְרִים כְּאֵלוֹ אָבֵל אֲנִי חֲשַׁבְתִּי שְׂזֵה אִי אֶפְשֶׁר לְתַקֵּן,
 כְּשֶׁהֲרִאִיתִי לְגוֹי מֵה צָרִיכִים לְתַקֵּן וְעַד שֶׁהִבִּין וְהוּא עוֹמֵד וְחוֹשֵׁב אִזּוּ
 אֲנִי אוֹמֵר לוֹ מִשְׁפֵּט כְּזֵה, לְדַעַתִּי לֹא יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת זֶה אֲתֵם
 יוֹדְעִים מֵה שֶׁהוּא אָמַר לִי? אֶל תְּגִיד שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְתַקֵּן הַכֹּל יְכוּלִים
 לְתַקֵּן אִם רַק רוּצִים יְכוּלִים לְתַקֵּן, מְאֹד נִתְעוֹרַרְתִּי מֵהַדְּבוּרִים שֶׁלוֹ
 וְנִזְכַּרְתִּי מֵהַסְּפוּר הַיְדוּעַ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זִי"ע בְּשַׁעַה
 שֶׁהוּא הַתְּפָרֶסֶם בְּעוֹלָם וְגַלְהָ שְׁכַל מֵה שְׁקוּרָה עִם אָדָם זֵה רַק מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, כְּמֵאֲמָרֶם ז"ל (חולין ז) אִין אָדָם נוֹקֵף
 אֶצְבָּעוֹ מִלְּמִטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מְכַרְיִזִים עָלָיו מִלְּמַעְלָה, אָדָם לֹא מְקַבֵּל
 מִכָּה קִטְנָה בְּאֶצְבָּע הַקִּטְנָה אִם לֹא מְכַרְיִזִים קִדָּם מִלְּמַעְלָה הַכֹּל בָּא
 בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, אִין דְּבַר כְּזֵה טַבַּע מְקָרָה וּמְזֵל, וְגַלְהָ אֶת דַּעַתוֹ
 הַקְּדוּשָׁה לְתַלְמִידִים שֶׁלוֹ, כְּמוֹכֵן בְּהַתְּחַלָּה זֵה מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה לְקַבֵּל
 וְלְדַעַת שְׁכַל דְּבַר בְּזֵה הָעוֹלָם מֵה שְׂרַק רוּאִים שׁוֹמְעִים וּמְרַגִּישִׁים
 זֵה בְּהַשְׁגָּחָה, אָדָם מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה לוֹ לְקַבֵּל אֶת זֵה, עַד כְּדִי כֵּן לְמַד
 אוֹתָנוּ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע כְּשֶׁנוֹסַעַת עֲגָלָה עִם תְּבִין קֶשׁ וּפְתָאוּם בָּא
 רוּחַ וְהוֹרִיד קֶשׁ אֶחָד וְנִפְלַע עַל הַרְצָפָה לְרוּחַב מְצַפּוֹן לְדָרוֹם זֵה גַם
 כֵּן בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, לְמָה בְּדִיוֹק הַקֶּשׁ הַזֶּה נִפְלָה מֵעֲרָמָה עֲנָקִית שֶׁל
 קֶשׁ וְלְמָה בְּדִיוֹק בְּמָקוֹם הַזֶּה, גַּם זֵה מְשַׁנֵּחַ מֵהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא, זֵה
 כְּבָר קֶשֶׁה לְקַבֵּל כִּי אָדָם חוֹשֵׁב הִנֵּה בָּא רוּחַ וְהוֹרִיד קֶשׁ אֶחָד וְזֵה

ככה מקרה, נפל מצפון לדרום, אמר הבעל שם טוב אין דבר כזה מקרה אין דבר כזה ככה, הכל בהשגחה פרטית, ואת זה בני אדם לא יכולים לקבל עד כדי כך גדל השגחתו הפרטית שאפלו חתיכת קש ותבן שיפלו מהעגלה זה יהיה בהשגחה, היה רב מפרסם ששמע את הלמוד העמק מהבעל שם טוב הקדוש זי"ע שמגלה שהכל בהשגחה פרטית אז הוא חשב בדעתו מכרח להיות שהבעל שם טוב הקדוש זי"ע טועה, כי הוא דמה לעצמו שהשגחה זה רק על בני אדם אבל גם על דומם צומח חי מי אומר דבר כזה? הוא חשב שהוא עוד יחזיר את הבעל שם טוב למוטב כי טעה טעות חמורה והנה הוא הגיע לבעל שם טוב זי"ע והוא פתח לו את הדלת והכניס אותו בביתו וקבל את פניו בשמחה ובסבר פנים יפות, הוא אמר לו לשבת ושאל אותו מה בקשתך ומה שאלתך ואשיב לך, אז הוא אומר לו אני לא קורא אתכם רבי כי עדין לא למדתי אצלכם שום דבר יש לי קשיות עליכם אבל אל תקפידו עלי, אמר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע אני לא מקפיד על אף אחד מה שתשאל הקדוש ברוך הוא יחונן לי דעת ואני ישיב לך והוא התחיל לשאל את השאלות שלו, למה הוא אומר שהשגחה פרטית זה על כל פרט ופרט מהחיים? הרי עקר התכלית בזה העולם זה רק בן אדם שיפיר את הקדוש ברוך הוא אבל חיות עופות צמחים או דוממים מי אומר שמשגח מהקדוש ברוך הוא? והבעל שם טוב יושב ושומע את כל הקשיות שלו ואת כל הטענות שלו שומע ומקשיב, כשגמר מתחיל הבעל שם טוב הקדוש זי"ע לדבר ומגלה לו את דעתו, אומר לו דע לך אהובי ידידי שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון זה מתחיל מעם ישראל, להבדיל, מאמות העולם וחיות ועופות, מכל מיני צמחים, עלים וענפים מהעצים, מה יפל! מה ירקב! הכל משגח בהשגחה פרטית, ולא רק זה אלא אפלו

דומם הוא מְשַׁגַּח בְּהִשְׁגָּחָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עוֹמֵד אָבֵן וּפְתָאוּם בָּא
 אַחַד וּמִגְבִּיָּה אֶת הָאָבֵן וְזוֹרֵק אֶת זֶה לְמָקוֹם אַחֵר גַּם זֶה בְּהִשְׁגָּחָה
 כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, כֶּךָ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב מְחַדִּיר בְּרַב
 הַזֶּה וְקִשָּׁה לוֹ מְאֹד לְקַבֵּל אֶת זֶה, אוֹמֵר לוֹ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע אֲנִי
 יִגִּיד לְךָ עוֹד יוֹתֵר אֶצְלִי כֹל מִי שֶׁמְדַבֵּר מִשְׁהוּ זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְדַבֵּר, לְמָה אֲנִי הִצְרַכְתִּי עֲכָשׁוּ לְשִׁמְעַע אֶת הַדְּבָר הַזֶּה? אֵינְךָ אֵלָּא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִמְצַם אֶת עֲצָמוֹ בְּאָדָם הַזֶּה וְהוּא בָּא לְהַגִּיד לִי
 אֶת זֶה, וְאֲנִי יִגִּיד לָכֵם עוֹד יוֹתֵר אוֹמֵר לוֹ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע שְׁאִפְלוּ
 גוֹי אַרְוֵר טָמֵא שְׁבָא וּמְדַבֵּר אֵלַי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא שְׁלִיחַ מִהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, פֶּה קַפְצֵי הָרֵב וְאָמַר אֵיךְ אַתֶּם יְכוּלִים לְהַגִּיד דְּבָר כָּזֶה
 שְׁאִפְלוּ גוֹי אַרְוֵר טָמֵא מְדַבֵּר הוּא שְׁלִיחַ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אוֹמֵר
 לוֹ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע כֵּן! כֵּן! אֵל תְּהִיָּה מִפְתָּע וְאֵיךְ שֶׁהוּא אוֹמֵר
 לוֹ מְלִים אֵלּוּ בָּא גוֹי וְדָפַק עַל הַדְּלֵת, הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע פּוֹתַח לוֹ
 אֶת הַדְּלֵת הַהוּא הִיָּה בְּעַל מְלֵאכָה, כֹּל בּוֹ, הִיָּה לוֹ סֶלֶם עַל הַכֶּתֶף,
 דְּלִי עִם כָּל מִינֵי כְלִים, פְּטִישׁ מְסוּר מְסֻמְרִים, וְהוּא שׁוֹאֵל אֶת הַבְּעַל
 שֵׁם טוֹב זִי"ע אוֹלֵי יֵשׁ מִשְׁהוּ לְתַקֵּן בְּתוֹךְ הַבַּיִת שְׁלָכֶם אֲנִי יִתְקַן אֶת
 זֶה! אוֹמֵר לוֹ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע אֶצְלִי הַכֹּל מְתַקֵּן, הַגּוֹי רָצָה
 לְהַרְוִיחַ כֶּסֶף אִזּוֹ הוּא שְׁאֵל אוֹלֵי בְּשִׁלְחָן שְׁלָכֶם מִשְׁהוּ שְׁבוּר? לֹא
 בְּסֻדָּר? אֲנִי יִתְקַן אֶת זֶה, אוֹמֵר לוֹ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע בְּחִיּוֹךְ לֹא!
 הַשְׁלַחַן שְׁלִי בְּסֻדָּר לֹא צְרִיכִים לְתַקֵּן אֶת זֶה, בְּכֹל זֹאת תְּחַפְּשׁוּ! אוֹלֵי
 הַמְטָה שְׁלָכֶם לֹא בְּסֻדָּר? צְרִיכִים לְתַקֵּן אֶת זֶה, עֲנֵה לוֹ, לֹא! הַמְטָה
 שְׁלִי זֶה בְּסֻדָּר לֹא צְרִיכִים שׁוּם דְּבָר לְתַקֵּן, וְהַהוּא לֹא עוֹזֵב אוֹלֵי פֶה?
 אוֹלֵי שְׁמָה צְרִיכִים לְתַקֵּן? וְעוֹנֵה לוֹ, לֹא! אֶצְלִי הַכֹּל מְתַקֵּן לְךָ לְחַיִּים
 וּלְשְׁלוֹם, הַגּוֹי הֵלֵךְ בְּפַחֵי נֶפֶשׁ כִּי לֹא הַרְוִיחַ כְּלוּם, אָמַר הַבְּעַל שֵׁם
 טוֹב זִי"ע לָרֵב אֶתָּה רוֹאֵה? זֶה שְׁלִיחַ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶתָּה יוֹדֵעַ
 מֶה שֶׁהוּא אָמַר לִי? הוּא אָמַר לִי פֶּרֶק מוּסָר אוֹלֵי יֵשׁ מִשְׁהוּ לְתַקֵּן
 אֶצְלִי, אָמַרְתִּי לוֹ אֶצְלִי הַכֹּל מְתַקֵּן, הוּא לֹא עוֹזֵב אוֹתִי הוּא הַתְּחִיל

לפִּשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשֵׂי אוֹלֵי הַשְּׁלַחַן שְׁלִי לֹא בְּסֹדֵר? אוֹלֵי אֲנִי אוֹכֵל מִשְׁהוּ
 עַל הַשְּׁלַחַן שְׁאִין בָּזֶה הַכֹּשֶׁר? אָמַרְתִּי לֹא! לֹא! אֲצִלִּי הַכֹּל מִתְּקֵן,
 הַשְּׁלַחַן שְׁלִי מִתְּקֵן, אֲנִי שׁוֹמֵר מַה שְּׁאֲנִי אוֹכֵל, הוּא לֹא עֲזַב אוֹתִי
 אוֹלֵי הַמָּטָה לֹא בְּסֹדֵר? אוֹלֵי אֵין שְׁמָה קִדְשָׁה? אָמַרְתִּי לֹא! לֹא! תִּלְךָ,
 אֲצִלִּי הַמָּטָה מִתְּקִנָּת, וְכֹל פֶּרֶט שְׁשָׂאֵל אוֹתִי שְׁמָה צְרִיכִים לְתִקֵּן
 אָמַרְתִּי הַכֹּל מִתְּקֵן, הָאֵם זֶה לֹא דְבָרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? מִפְּטִיר
 הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע לְרַב, אֲזִי הָרַב קִפֵּץ כְּמוֹ שְׁנַשֵּׁךְ אוֹתוֹ
 נָחַשׁ וְאָמַר אֵת הַכֹּל אֲנִי יְכוּל לְקַבֵּל אֲבָל לֹא זֶה, גּוֹי אָרוּר טָמֵא הוּא
 יִהְיֶה שְׁלִיחַ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵת זֶה אֲנִי לֹא יְכוּל לְקַבֵּל, אוֹמֵר
 לוֹ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע אֵתָּה כֵּן יְכוּל אֵתָּה לֹא רוּצָה! תִּרְצָה
 וְתִקְבַּל! וְהוּא בְּאֶחָת אֲנִי לֹא יְכוּל, וְהַבַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע אוֹמֵר לוֹ
 אֵתָּה כֵּן יְכוּל! תִּרְצָה וְתוּכַל, אֲזִי הָרַב הִלְךְ הַתִּיּוֹב בְּעִגְלָה שְׁלוֹ וְנִסַּע,
 אֵיךְ שֶׁהוּא נוֹסֵעַ כְּעֶשְׂרִים קִילוֹמֶטְרִים פְּתֹאוֹם הוּא רוֹאֶה עֲגָלָה עִם
 סוּסִים מְהֵפֵף, וְשׁוֹכְבִים עַל הָרִצְפָּה, הָעֲגָלָה הִיְתָה מְלֵאָה עִם תְּפוּחִים
 וְהַכֹּל נִשְׁפָּף וְנִזְרַק, וְהַבַּעַל עֲגָלָה גּוֹי בּוֹכָה וְהוּא עוֹצֵר אֵת הָעֲגָלָה
 שֶׁל הָרַב וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אוֹלֵי אֵתָּם יְכוּלִים לְעֹזֵר לִי?
 לְהַגְבִּיֵה אֵת הַסּוּסִים וְאֵת הָעֲגָלָה וְלֵאסֹף אֵת הַתְּפוּחִים, עוֹנֶה לוֹ הָרַב
 אֲנִי לֹא יְכוּל אֲנִי אֵישׁ זָקֵן אֵישׁ מְכַבֵּד, אוֹמֵר לוֹ הַגּוֹי אֵל תִּגִּיד שְׁאֵתָּה
 לֹא יְכוּל אֵתָּה לֹא רוּצָה! תִּרְצָה וְתוּכַל, הָרַב הִזֵּה תְּפִס אֵת עֲצָמוֹ הָרִי
 אֵלּוֹ דְבָרֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע, מְתִי שְׁנִפְרַדְתִּי מִמֶּנּוּ הוּא אָמַר אֵתָּה
 יְכוּל! אִם תִּרְצָה תוּכַל, אֲזִי הוּא אָסַף כְּמָה אֲנָשִׁים וּבְיַחַד עֲזָרוּ לְהַגְבִּיֵה
 אֵת הָעֲגָלָה עִם הַסּוּסִים וְאָסְפוּ אֵת הַתְּפוּחִים, וְהִסְפִּים שֶׁהוּא חוֹזֵר
 לְבַעַל שֵׁם טוֹב זי"ע, כְּשֶׁחָזַר לְבַעַל שֵׁם טוֹב זי"ע הַבַּעַל שֵׁם טוֹב
 זי"ע כָּבַר הָיָה עוֹמֵד בְּפֶתַח הַדֵּלֶת וְהוּא רוֹאֶה אוֹתוֹ וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ
 אוֹלֵי לְמַדָּת שְׁאֵתָּה כֵּן יְכוּל? אִם רוּצִים יְכוּלִים! וְכִכָּה הוּא נִשְׂאָר
 אֲצִל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְאַחַר כֵּן נַעֲשֶׂה מַגְדוּלֵי תִלְמִידֵיו, רוֹאִים מִזֶּה
 שְׂאֵם יֵשׁ לְאָדָם רְצוֹן הוּא יְכוּל לְהַגִּיעַ לְכֹל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַעֲוֹלָם כִּי

הַעֵקֶר תְּלוּי בְּרִצּוֹן, וּפְלֵא עַל גְּבֵי פְּלֵא הַיּוֹם בְּבִקְרָא אָמַר לִי גּוֹי כְּשֶׁאֲמַרְתִּי לוֹ שֶׁלְדַעְתִּי לֹא יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת זֶה, הוּא אָמַר אֶל תְּגִידוּ כִּכָּה אֵלָא הַכֹּל יְכוּלִים לְתַקֵּן אִם רַק רוּצִים, וְיְכוּל לְהִיּוֹת שְׂזֵה כּוֹנֵן רִשׁוּי וְאֵרָא אֶל הָאֲבוֹת,, אָבוֹת זֶה מְלִשׁוֹן רִצּוֹן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְלֹא אָבָה לְשִׁלְחָם, מְתִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה לְאָדָם? כְּשֶׁהוּא רוּצֵה, וְאֵרָא אֶל הָאֲבוֹת לְשׁוֹן וְלֹא אָבָה לְשִׁלְחָם הוּא לֹא רָצָה לְשִׁלְחָם, וְכִמּוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ אֲבֹת זֶה אֵל תְּבַטְחוּ בְּנִדְיָבִים, אֵל תְּבַטְח בְּכֵן אָדָם אֲשֶׁר אֵין לוֹ תְּשׁוּעָה הוּא לֹא יְכוּל לְעֶזֶר לְעֶצְמוֹ אֵיךְ הוּא יַעֲזֹר לָךְ? וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתַבְרַךְ וְלִדְעַת שֶׁכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ זֶה רַק מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שֶׁבְּעוֹלָם וְעַקֵּר הֵהִתְחַזְּקוֹת שֶׁלָּנוּ זֶה רַק עַל יְדֵי שְׂמִחָה, אִם אָדָם שְׂמֵחַ עִם הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ זֶה הַשְׂמִיחָה הַכִּי גְדוּלָה הָרִי עוֹבֵר עָלֵינוּ מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ עוֹבֵר צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְכַאוּבִים וְאֵין לוֹ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ, בָּא רַבֵּנוּ ז"ל וּמְגַלֶּה לָּנוּ (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן רפ"ב) שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַבַּעַל תְּפִלָּה וְהוּא מִתְפַּלֵּל עִם כָּל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בְּכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְמַצֵּא נְקֻדוֹת טוֹבוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ וְזֶה הָעֲבוּדָה שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁמוּצֵא אֶת הַטוֹב בְּנוֹ וְכֵךְ מְגַבִּיָּה אוֹתָנוּ וּמְחַזֵּיר אוֹתָנוּ בְּתִשׁוּבָה. אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בִּימֵי שׁוֹכְבֵי"ם וְיֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּה מֵה לְתַקֵּן, אוֹי וְאָבוֹי לְאָדָם שֶׁחֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר מְתַקֵּן, רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ל"ט) וְרֵאוּי לָנוּ לוֹמֵר בְּבִכְיָה וּבְדַמְעוֹת שֶׁלִּישׁ לְבַכּוֹת וְלִהְתַּגַּעֵגַע לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יְתַבְרַךְ מְתִי נִזְכָּה שֶׁיְהִיָּה לָנוּ זֶה הַדְּעַת שֶׁנוּכַל לְדַעַת וְלִהְפִיר אֶת הַבוֹרָא יְתַבְרַךְ שְׂמוֹ, וְכִפִּי הַמְדַרְגָּה הַפְּחוּתָה שֶׁלָּנוּ כְּלָנוּ אֵין פְּנִינּוּ יְפוֹת כְּלָל אֲנוּ צְרִיכִים שֶׁיִּרְחַם עָלֵינוּ הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ שֶׁיִּתֵּן לָנוּ מְנַהִיג רוּעָה נְאֻמָּן שִׁיּוּכַל לְהֵאִיר גַּם בְּנוֹ אֶת הַיְדִיעָה הַזֹּה, אִם רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר שֶׁכְּלָנוּ אֵין פְּנִינּוּ יְפוֹת כְּלָל מֵה אֲנַחְנוּ נִגִיד? אוֹי לוֹ לְאָדָם שֶׁהוּא חֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר מְתַקֵּן, אוֹי לוֹ

לְאָדָם שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כָּבֵר בְּעַל תְּשׁוּבָה, הָרִי רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר
 (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ו') שֶׁאֶפְלוּ גְדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים שְׁזוּכִים
 כָּבֵר לִהְיוֹת דְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא הֵם גַּם כֵּן חוֹזְרִים בְּתִשְׁבּוּבָה
 בְּכָל יוֹם בְּכָל שָׁעָה בְּכָל רֵגַע פֶּן וְאוּלַי גִּשְׁמוּ אֶת אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן
 אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק וְלַחְזוֹר בְּתִשְׁבּוּבָה בְּפֶרֶט עֲכָשׁוּ בִימֵי
 שׁוֹבְבֵי"ם רְאוּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם לְשִׁמְעַע שְׁעוֹר פְּעַם בְּשָׁבוּעַ
 בְּטִהְרַת הַמְּשַׁפְּחָה הַלְכוֹת נְדָה שְׁזָה חֲמוּר מְאֹד מְאֹד כִּי זֶה עֲנִיָּן שֶׁל
 כְּרַת, אֲנִי רוֹצֵה שְׁכַלְמִם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים
 שֶׁיְבִאוּ לְשִׁמְעַע שְׁעוֹר מִפִּי ר'... בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת שְׁאוּכְלִים מְלוּהַ מְלָכָה
 שְׁזָה מְצוּהַ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד מְצוּהַ מְדַרְבְּנָן, שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים לְעוֹלָם יִסְדֵּר אָדָם שֶׁלְּחָנוּ בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת כְּדִי לְלוֹוֹת אֶת
 הַשַּׁבַּת אֶפְלוּ אֵינוּ צְרִיךְ אֲלָא כְּזִית, וְזֶה סִימָן שֶׁלֵּם בְּשִׁלְחֵן עָרוּךְ אֲרַח
 חַיִּים סִימָן ש', וְיִדוּעַ שְׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר לֹא לְהִטוֹת אֶפְלוּ מִסְעִיף אֶחָד
 בְּשִׁלְחֵן עָרוּךְ, אֲמָרוּ עַל זֶה אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְכַל שֶׁכֵּן סִימָן שֶׁלֵּם אֲסוּר
 לְעַקֵּר מִשִּׁלְחֵן עָרוּךְ, כָּל מוֹצָאֵי שַׁבַּת אָדָם צְרִיךְ לְטַל יְדָיו לְכַזִּית
 אֶפְלוּ שְׁזָה בָּא לוֹ בְּמִסִּירַת נַפְשׁ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, וּמִסְפָּרִים עַל הַחֲזוֹן
 אִישׁ זְצוּק"ל שְׁאֵף שְׁבָא לוֹ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה אֵף עַל פִּי כֵן הוּא הַכְּרִיחַ
 אֶת עֲצָמוֹ לְטַל יְדָים וְלֶאֱכַל כְּזִית וְאַחַר כֵּךְ בִּרְךָ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, וְלִכֵּן
 זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִתְאַסֵּף בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת לֶאֱכַל בִּיחָד סְעוּדַת מְלוּהַ
 מְלָכָה וְלִשְׁיֵר אֶת הַזְּמִירוֹת שֶׁלְּנוּ וְאַחַר כֵּךְ יִשְׁמְעוּ הַלְכוֹת שֶׁל טִהְרַת
 הַמְּשַׁפְּחָה בְּפֶרֶט בִּימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, אֲזִ שׁוּמְעִים בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ וּבְכָל
 הַקְּהָלוֹת מְשִׁמְעֵי מוֹרָה צֶדֶק אוֹ רַב יִרָא הַשֵּׁם מִהַלְכוֹת הָאֵלוּ, וְזֶה
 מְאֹד מְאֹד נְחוּץ, אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהַגִּיד שְׁאֲנִי יוֹדַע כָּבֵר אֶת הַכֹּל כִּי
 בְּקַל יִכּוֹלִים לְהַכְשִׁיל בְּאֲסוּר כְּרַתוֹת הַחֲמוּר מְאֹד, אֵיזָה שְׁמַחָה יֵשׁ
 לָנוּ שֶׁפִּתְחָנוּ בִּיבְנָאֵל בֵּית הַוִּרְאָה שְׁכָל אֶחָד יִכּוֹל לְשִׂאֵל שְׁאֵלָה,
 אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק שְׁזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל וְיֵשׁ
 לָנוּ קִהְלָה כָּל כֵּךְ נִפְלְאָה שְׁאֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים כְּלוּם רַק לְעֲשׂוֹת אֶת

הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרוּךְ הַשֵּׁם יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהִקְהִלָּה שְׁלֵנוּ הַשְׁתַּנְתָּה לְגַמְרֵי נַעֲשֶׂה אוֹיְרָה שֶׁל תּוֹרָה אֶחָד שׁוֹאֵל אֶת הַשְּׁנֵי הָאִם לְמַדַּת הַיּוֹם דָּף הַיּוֹמִי? תִּסְבֵּיר לִי אֶת הַגְּמָרָא הַזֶּה אֲנִי לֹא הִבְנֵיתִי, וְהַשְּׁנֵי אוֹמֵר כְּמָה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת לְמַדַּת הַיּוֹם? וְאֶפְלוּ אֵלָיו שֶׁהִלְכוּ בְּטֵל גַּם הֵם מְדַבְּרִים בֵּינֵיהֶם, הַיּוֹם הַפְּצָתִי מְאֹה קִנְטְרָסִים, הַיּוֹם הֵייתִי בְּיוֹם הַשּׁוּק בְּטִירַת הַכַּרְמֶל וְהַפְּצָתִי שָׁמָּה מְאֵתִים קִנְטְרָסִים אֲנִישִׁים חֲטָפוּ אֶת זֶה כְּמוֹ לְחֻמְנֵיּוֹת, אֵינן יוֹתֵר דְּבוּרִים כְּמָה כֶּסֶף עָשִׂיתָ? כְּמָה כֶּסֶף יֵשׁ לָךְ? מָה עָשִׂיתָ וּמָה אַתָּה עוֹשֶׂה עִם הַכֶּסֶף, מְדַבְּרִים רַק מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַפְּצָה, זֶה סִימָן שֶׁאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים כְּכֹר עַל הַכּוּוֹן הַנְּכוּוֹן, וְלִכְּנָן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים תְּהִיוּ שְׂמֵחִים וְעֵלְיָזִים וּבוֹאוּ נַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בוֹאוּ נַעֲזֹר אֶחָד לְשָׁנֵי כִי אֶצֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב חֲסֵד כְּמֵאמָרָם ז"ל אִמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָבִיב עָלַי חֲסֵד שְׂאֵתָם גּוֹמְלִים זֶה עִם זֶה יוֹתֵר מֵאֶלֶף עוֹלוֹת שֶׁהַקְּרִיב לְפָנַי שְׁלֵמָה, שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ הַקְּרִיב בְּכָל יוֹם אֶלֶף קְרָבָנוֹת שְׂיוּצָא מִמִּצֵּעַ בְּכָל דְּקָה וְחֻצֵי קְרָבָן אַחֵר, הַקְּרָבָנוֹת לֹא הִיוּ סֵתָם אֶלָּא הַזֶּה אוֹמֵר לְמָה זֶה נִקְרָא קְרָבָן? לְשׁוֹן קְרוֹב הָעוֹלָמוֹת, זֶה הָיָה שְׁמוֹת וַיַּחֲוִידִים עַל כָּל קְרָבָן אֵיךְ שֶׁחֲבָרוּ יַחַד אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, וְהוֹרִידוּ אֶת הַהִשְׁגָּחָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹלָם הַזֶּה שְׁנַרְגִּישׁ שֶׁהִכַּל זֶה אֵלֶקוֹת וְאֵלֶקוֹת זֶה הַכָּל, כְּמוֹ שֶׁהִבְעֵל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זִי"ע גְּלָה לָנוּ, עִם כָּל זֹאת אִמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָבִיב עָלַי חֲסֵד שְׂאֵתָם גּוֹמְלִים זֶה עִם זֶה יוֹתֵר מֵאֶלֶף עוֹלוֹת שֶׁהַקְּרִיב לְפָנַי שְׁלֵמָה, וְלִכְּנָן אֲנַחְנוּ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֶחָד יַעֲזֹר לְשָׁנֵי בְּכָל הַמּוֹבְנִים, וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם לֹא יִכַּנֵּס בֵּינֵינוּ כִי הוּא אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת בֵּין בַּעַל וְאִשָּׁה, בֵּין אִישׁ לְחֻבְרוֹ, כְּמוֹ שֶׁרְבִנּוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מְרִיבָה סִימָן ס"ו) בְּמִקּוֹם מְרִיבָה שֵׁם הַשְּׁטָן, אֲסוּר לָנוּ לְהַנִּיחַ אֶת הַשְּׁטָן בֵּינֵינוּ, כָּל אֵלּוּ

שְׁעֲשֶׂקוּ אוֹתָנוּ אֶל תְּדַבְּרוּ אִתָּם, תִּתְאַפְּקוּ! אֵל תִּכְנָסוּ בּוֹכוֹחִים!
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים תֵּן לְשִׁכּוֹר לְלֶכֶת וְהוּא מִמִּילָא יִפֹּל, אֲנַחְנוּ
 צְרִיכִים רַק לְדַבֵּר מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְהַפְיֵץ אֶת
 אוֹר רַבְּנוּ ז"ל זֶה הַתְּקוּן שֶׁלָּנוּ, כְּשֶׁאָדָם חוּטָא בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן הוּא בּוֹרָא קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים שְׂאוֹמֵר
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן מ"א) שְׁמַלּוּיִם אוֹתוֹ אֲלָפִים וּרְכֻבוֹת
 קְלָפוֹת וְאִיזָה בּוֹשָׁה זֶה לְאָדָם, אוֹמְרִים עַל הָאָדָם שְׂבָחִים גְּדוּלִים
 וְאִף אֶחָד לֹא שֵׁם לֵב שֶׁהַקְלָפוֹת שֶׁכָּרָא מִחֲמַת הַפָּגַם הַבְּרִית שֶׁלּוֹ
 מְלָוִים אוֹתוֹ, וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְאוּף סִימָן מ"א) תְּקוּן
 לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה שִׁישְׁתַּדֵּל לְהַחְזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה וְזֶה הַתְּקוּן
 הַיְחִידִי, אִם אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה עַל מֵה שֶׁחֲטָאנוּ עָלֵינוּ
 לְהַפְיֵץ לְשֵׁם שְׂמִים, אֵל תִּהְיוּ בְּטִלְנִים יְבוֹא יוֹם וְנִצְטַרְךָ תְּקוּנִים וְכִכְּר
 יִהְיֶה מְאַחֵר, פְּעַם הִבִּיאוּ אָדָם שָׂרְאוּ שִׁישׁ אֲצִלוּ דְבוּק, כָּל הַהִתְנַהְגּוֹת
 שֶׁלּוֹ הִיָּתָה מוֹזְרָה מְאֹד מְאֹד, אִיךָ שֶׁהוּא הֵלֶךְ וְאִיךָ שֶׁהִתְנַעֲנַע וְאִיךָ
 שֶׁזָּרַק אֶת עֲצָמוֹ רָאוּ שֶׁדְּבוּק נִכְנָס בּוֹ, הִבִּיאוּ אוֹתוֹ אֲצֵל צַדִּיק שִׁיוֹצִיא
 מִמֶּנּוּ אֶת הַדְּבוּק, הַצַּדִּיק הוֹצִיא אֶת כָּלֶם מִהַחֲדָר וְנִשְׂאָר לְבַד עִם
 הָאָדָם וְהִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַדְּבוּק, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאִתָּה דְבוּק תִּגִּיד לִי מֵה
 קָרָה אִתָּךְ? לָמָּה נִכְנַסְתָּ בְּאָדָם הַזֶּה וּמֵה אִתָּה רוֹצֵה מִמֶּנּוּ? וְלָמָּה
 אִתָּה לֹא בָאתָ לְתַקּוּנָךְ אֲלֵא שֶׁהִצְרַכְתָּ לְהַכְנִס בְּאָדָם הַזֶּה? אֲזִי הוּא
 הַתְּחִיל לְצַרַח וְאָמַר כְּשֶׁבָאתִי לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן דָּנוּ אוֹתִי וְלֹא מָצְאוּ
 אֲצִלִּי שׁוּם דְּבָר, רַק פְּעַם אֶחָד הִיִּיתִי בְּמִקּוֹם שֶׁשָּׂמָה הָיָה עֹשִׂיר
 שֶׁלְקַח חֶתֶן לְבִתּוֹ הָעֹשִׂיר בְּזִבּוֹ הִרְבָּה כֶּסֶף לְהַשִּׁיג חֶתֶן שֶׁהָיָה הַשֵּׁם
 שֶׁלּוֹ בְּכָל הָעִירָה שֶׁהוּא הַתְּלִמִּיד חָכֵם הַכִּי גְּדוּל, הָעֹשִׂיר בְּזִבּוֹ עָלָיו
 הִרְבָּה כֶּסֶף עַד שֶׁהַשִּׁיג אוֹתוֹ, חֶתֶן אוֹתוֹ וְהַחְזִיק אוֹתוֹ שִׁילְמַד בְּכוֹלֵל
 וְלִמַּד תּוֹרָה, וְכִךָ עָבַר זְמַן רַב וְאֲנִי בָאתִי אֶל הָעִיר הַזֹּאת וְנִכְנַסְתִּי
 לְבֵית הַכְּנַסֵּת וְשָׂמָה הָיָה הָעֹשִׂיר עִם הַחֶתֶן שֶׁלּוֹ, וְהָעֹשִׂיר הִתְפָּאֵר
 לְפָנַי בְּנֵי אָדָם תִּרְאוּ אִיזָה חֶתֶן תְּלִמִּיד חָכֵם יֵשׁ לִי, כִּנְרָאָה שֶׁהֶאֱבָרְךָ

הִיָּה מָאד עֵיף וְאָמַר תְּהִלִּים וְהִגִּיעַ לְמִזְמוֹר פ"ט וְאָמַר אֶת הַפְּסוּק
 כִּירַח יְכוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשַׁחַק נְאֻמָּן סְלָה, אִזּוּ הוּא חֲטָף אֶת הַמְּלִים
 וְאָמַר כִּירַח יְכוֹן עוֹלָם וְעַד אָמֵן סְלָה, אִזּוּ הָאֲבֵרָךְ הַזֶּה שֶׁהִיָּה, הַתְּפָרֵץ
 בְּצַחוּק הוּא אָמַר זֶה תְּלַמִּיד חֶכֶם? אֵיךְ הוּא אוֹמֵר כִּירַח יְכוֹן לְעוֹלָם
 וְעַד אָמֵן סְלָה? לָמָּה הוּא לֹא מְסַתְּפֵל בְּפָנִים מֵהַ כְּתוּב שֶׁמָּה כִּירַח
 יְכוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשַׁחַק נְאֻמָּן סְלָה, הָעֵשִׂיר מָאד הַצְּטַעַר חֲשַׁבְתִּי
 שֶׁלְקַחְתִּי תְּלַמִּיד חֶכֶם לְחַתֵּן וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא עִם הָאָרֶץ וְהַכְּרִיחַ
 אֶת הַבַּת שְׁלוֹ לְהַתְגַּרֵּשׁ מֵהָעַם הָאָרֶץ, בְּשִׁבִיל הַחֲטָא הַזֶּה אֲנִי הוֹלֵךְ
 בְּגִלְגּוּל וּמְסַתּוֹבֵב בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ עַד שְׁנֵהִיִּיתִי דְבוּק וְנִכְנָסְתִּי אֶצֶל
 הָאָדָם הַזֶּה שְׂגָם הוּא מְתַלּוֹצֵץ מִכָּלָם, הוּא מְתַלּוֹצֵץ מִצְדִּיקִים,
 מִתְּלַמִּידי חֲכָמִים, בְּשִׁבִיל זֶה הִתְיַשְׁבְּתִי אֶצֶל, הַצְּדִיק עָשָׂה מֵהַ
 שְׁעָשָׂה וְתִקֵּן אוֹתוֹ וְהוֹצִיא אוֹתוֹ מֵהָאָדָם הַזֶּה, רוֹאִים מְכַל זֶה אָדָם
 יְכוֹל לְהִיּוֹת מְתַקֵּן מְכַל דְּבַר, אֲבָל אִם הוּא עָשָׂה לְצַנּוּת מִמֶּשְׁהוּ וְגַרְם
 לוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְגַרְם עֲגָמַת נֶפֶשׁ כְּזֶה עַד שֶׁהַתְגַּרְשׁוּ אֵין לוֹ תִּקּוּן,
 וְלִכֵּן בּוֹאוּ וְנַחְזוּר בְּתַשׁוּבָה עַל זֶה שֶׁפָּגַמְנוּ אֶחָד בְּשָׁנִי, בּוֹאוּ וְנַעֲזוּר
 אֶחָד לְשָׁנִי וְנִכְבֵּד אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי בּוֹאוּ וְנִמְסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְעִשׂוֹת חֶסֶד
 אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, בּוֹאוּ וְנִטְהַר אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ מִכָּל מִינֵי חַנְטְרִישִׁים,
 מִכָּל אֱלוֹ שְׁלוֹקָחִים סְמִים, מִכָּל אֱלוֹ שְׁמַעֲזִים לְעִשֵּׁן סִיגְרִיּוֹת שְׁרַבְנוּ
 ז"ל מָאד הַקְּפִיד עַל זֶה, צְרִיכִים לְכַרֵּחַ מְכַל זֶה, בּוֹאוּ וְנִתְחַזֵּק יַחַד
 וְנַעֲזוּר אִישׁ אֶת רַעְהוּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְעִשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּבְזִכּוֹת זֶה נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת כָּל מֵהַ שֶׁפָּגַמְנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם
 וְלִכֵּן בּוֹאוּ יַחַד לְהַתְאַחַד בְּאַחַדוֹת אֶחָד וְלַעֲזוּר אִישׁ אֶת רַעְהוּ וְזֶה
 יִהְיֶה הַתִּקּוּן שְׁלָנוּ.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשכח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא כ"ז טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... נרו יאיר

אביך נרו יאיר אמר לי שיש לך שדוף טוב, וכבר נפגשתם חמש פעמים, גם אתה רוצה אותה, והיא גם רוצה אותך, ולכן אני לא יודע למה אתה צריך לחכות ראה לגמר את זה בכי טוב.

אודות החובות שיש לך וכו', בודאי זה צרה גדולה מאד, אבל בשביל זה אל תמנע את עצמך מלהתארס, מכאן להבא אתה צריך מאד מאד לשמר לא לקפץ בחובות, שזה סתם יצר הרע, ופשוט מחלה שיש בבני אדם שההכרח להם ללוות כספים על מה בכה, ולכן ראה מכאן ולהבא לשמר מאד מאד מחובות, וכל יום תבקש ממנו יתברך חמש דקות רק על החובות שתצא מזה, ואז תראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

העקר ראה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, באפן שתנצל מהחובות, כי הסגלה הזו עולה על כל הסגלות, ובני אדם לא יודעים מה מעלת האדם הזוכה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, כי יש בזה הצלחות גדולות, אשרי מי שיהיה חזק בזה.

אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שתצית אותי, ותגמר את השדוף בכי טוב, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשכט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא כ"ז טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... ו... שיחיו
לנכון קבלתי את מכתבכם.

אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי
שהכנסתם היום את הספר "זאת התורה" לדפוס, ואני מאד מקווה
להקדוש ברוך הוא שייצא לאור עולם עד שאני בא ביום שני פרשת
יתרו, וכן חלק נ"ז בשו"ת "אשר בנחל" ששלמתי כבר על זה, אני
מקווה שיהיה לכם עוד שתי חלקים, ואני יביא את הכסף על זה.

בימים אלו עבר עלי משברים וגלים גדולים מאד, ולכן לא
הייתי יכול להיות בקשר ואני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שנוכל
להדפיס עכשו כרך אחר כרך, ועוד ספרים, ותוכל לצאת מהחובות
שלכם, ויתרחב לכם בגשמיות וברוחניות, ותרוו רב נחת דקדושה
מכל יוצאי חלצכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשל.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא כ"ז טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי
ש'לומנו היקרים "חסדי ברסלב" הגרים ביבנאל "עיר ברסלב"
הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד

מאד מאד אני מבקש את אנשי שלומנו היקרים, שתזכרו היטב
שאנחנו תלמידים של רבנו ז"ל, והוא הקפיד מאד מאד לא לעשן
סיגריות, ולכן איך יכולים לעבר על פיו ולעשן בהבית המדרש
הנקרא על שמו? הלא זה עזות מצח גדול מאד, וזה מראה שמוזלזלים

ברבנו ז"ל, ויש פגם באמונת חכמים, כי אם היו מאמינים בדברי רבנו ז"ל לא היו מעשנים כלל, ומכל שכן בשטח של הבית הכנסת, ולכן כל אלו החצופים שמעשנים צריכים לחזור בתשובה על פגם אמונת חכמים, והם צריכים לדעת אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן א') על ידי פגם אמונת חכמים, עולה עשנים סרוחים למחם ומסבב אותם לגמרי, אוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה, כשישאלו אותנו האם היה לנו אמונת חכמים? מה נשיב? ולכן אני מאד מבקש את אנשי שלומנו היקרים, אלו שמעשנים שתפסיקו לעשן, ותתחילו לצית את רבנו ז"ל, ואז טוב לכם בזה ובבא, כי מי שמעשן סיגריות, זה מכניס בו עזות וחצפה גדולה מאד, ומראה שאינו שומע בדברי רבנו ז"ל, וממילא אינו מתבודד עמו יתברך, ועל ידי זה נסתבב מחו, והוא שורה בבלבול גדול, ועולה לו ספקות באמונה רחמנא לישזבן, וכל זה מתחיל עם דבר קטן שלא יכולים לעצר את עצמו מלעשן סיגריות, ועל ידי זה כבר לא יכולים לקיים שאר עצות רבנו ז"ל.

נא ונא אל תזלזלו בדברים אלו כי כלל גדול יש בדרכי רבנו ז"ל, אם לא מציתים דבר קטן, על אחת כמה וכמה שלא מציתים בדבר גדול שהוא תפלה והתבודדות, שהוא יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל ומכל שכן שכבר לא לומדים את השעורים קבועים בכל יום ויום, והכל מתחיל עם זלזול שמזלזלים עם דבר קטן, ומעשנים סיגריות, שרבנו ז"ל מאד מאד החמיר על זה, ומזה בא שיש אנשים שהדרדרו כל כך עד שלוקחים סמים או שותים לשכרה רחמנא לישזבן, כאשר היה כבר פעם, שאחד הסית לעשן ולקחת סמים, ולשתות לשכרה וכו' וכו', וזה גרם מה שגרם, וצריכים לזכר אשר אם האדם לוקח סמים רחמנא לישזבן או שותה לשכרה עליו אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) "כי יתן בכוס עינו" בכיס כתיב, השכור נותן עינו בכוס לשתות, והחונני נותן עינו בכיס, כי יתן

בכוס עינו רואה את חברו שותה והוא אומר לו מזג לי ואני שותה, ומתלכלך ברעי ובמימי רגלים, יתהלך במישרים סופו למכר כל חפצי ביתו ואת כל כלי תשמישו ואין לו לא בגד ולא תשמישי הבית ולא פלום והבית ריקה מן הכל, יתהלך במישרים סוף שהוא מתיר את העברות ועושה אותם הפקר כמישור, משיח עם אשה בשוק ומנבל את פיו ואומר דברים רעים בשכרות ואינו מתבייש לפי שנתטלטה דעתו ואינו יודע מהו אומר ומהו עושה; ולכן אני מאד מבקש את אנשי שלומנו היקרים, דעו לכם שהקהלה שלנו קדושה מאד מאד, ובניתי את זה במסירות נפש הכי גדולה, וסבלתי עליה עלבונות ובזיונות חרופין וגדופין, ולכן תחזיקו את הד' אמות שלנו בקדושה וטהרה, וזכרו היטב מה שכתוב (דברים כ"ג) "כי הוי"ה אלהיך מתהלך בקרב מחנה להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנהך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" אשרי מי שמכניס דברים אלו אל תוך לבו ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשלא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מצטער בצערך הקשה שנסתבכת בסבוך כזה וכו', אבל אני מאמין באמונה שלמה אם תתחזק להיות בשמחה, אזי יתרחב לך מחה, ותוכל לעת עתה אפלו להלוות את הפסוק, כדי שיהיה לך לשלם, שחס ושלום לא תצטרך ללכת לבית סהר.

העולה על הכל, תצא בחוץ אל השדה, או אל ההר, ותשפך

שיח ותפלה אליו יתברך, ותבקש ממנו יתברך שיוציא אותך מהבץ שנפלת אליה, ותראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי מה שתפלה פועל שום דבר בעולם לא פועל.

רציתי מאד שתעזר לידידנו ר' ... נרו יאיר שיוכל לקנות את הבית בצמרת יבנאל, כי לנו זה מאד מאד נחוץ, כי הקהלה רוצה לקנות את הבית שלו, כדי להרחיב את המקוה של הנשים, והנשים מתבישות ללכת שמה, כי יש מגורים למעלה וכו', ואנחנו צריכים גם להרחיב את המקוה, ולכן הזכות הזו שתעזר לו לקנות את הדירה מה שיותר מהר יגן עליך ותצא מכל הצרות שלך.
המאחל לך שבת שלום

ג' תשלב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה מחנכת כפה א'

באתי לבקש אותך שתתחזקי מאד מאד ותדעי שהעבודה שלך היא עבודת קדש הקדשים, כי עבודת החנוכה זה היסוד ביהדות, כי התלמידות הן יהיו האמהות הבאות, ולכן עלינו לקיים מה שצוה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן ס"ד) צריך ללמד את התינוק דרך ארץ מנעוריו, ולכן עליך להחדיר בהבנות דרך ארץ, ולספר להם ספורים של נשים צדקניות, והעקר להחדיר בהן צניעות הלבוש והדבור, ודעי לך אשר כל דבור ודבור שמדברים עמם ומטפטים להם זה פועל, את פשוט לא יודעת מהכחות שיש לך, ולכן באתי לחזק ולעודד ולשמח אותך, ולהחדיר בך התחזקות עצומה, שאל תפחדי משום בריה שבעולם, כי אני נותן לך את הגב הכי חזק, ואני מאד מתפאר אתך איך שאת מלמדת עם התלמידות, ולכן רק תתחזקי ותרבי לדבר אתם דבורי אמונה והשגחה פרטיות, ותחדירי

בְּהֵם אַמוּנַת חֲכָמִים, וְכֵן תִּקְשְׁטִי אֶת הַכֶּתֶף שְׁלֶךְ עִם תְּמוּנֹת שֶׁל צְדִיקִים, שְׂזָה עוֹשָׂה רֶשֶׁם גָּדוֹל עַל הַתְּלַמִּידוֹת.

חֲזָקִי וְאַמְצִי מְאֹד, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְזָכוֹת שֶׁתַּחֲנֹכִי אֶת הַבָּנוֹת בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יִמְשֶׁךְ עֲלֶיךָ חֶסֶד וְרַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֶרָא כ"ח טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר
לְנַכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אֲנִי לֹא יְכוּל לְקַחַת אֶת בְּנֵךְ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, כִּי אִם הוּא לֹא מַחְזִיק סֵדֶר בִּישִׁיבָה בִּיבְנֵאֵל עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאִין עֶרֶךְ לֹא יַחְזִיק פֶּה מֵעַמָּה, כִּי הַיּוֹם יֵשׁ לָנוּ בַּחֲוָרִים רַק רְצִינָיִים שְׂרוּצִים לְלַמֵּד וְעוֹמְדִים בְּסֻדְרִים, וְלָכֵן תִּסְלַח לִי אֲנִי לֹא יְכוּל לְקַחַת אוֹתוֹ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל שִׁיְהִי בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם בַּיִת, כִּי הַיְלָדִים שְׁלָכְם נִהְרָסִים עַל יְדֵי זֶה לְגַמְרִי, וְחָבֵל מְאֹד מְאֹד שֶׁתֵּאבְדוּ אֶת הַיְלָדִים, כִּי הֵם הוֹלְכִים לְטִמְיוֹן עַל יְדֵי שְׂרוּאִים אֶת הַמְּרִיבוֹת אֲצֵל הַחֲוָרִים.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלֹתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשלד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר

מֵאֵד מְאֵד אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּשְׁמַר עַל הַשְּׁלוֹם בֵּית שְׁלֹךְ וְתִכְבֵּד
וְתִיקַר אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שְׁאֵתָה סוֹבֵל זֶה רַק מִפְּנֵי שְׁאֵתָה
מִזְלִזֵּל בְּאֲשֶׁתְּךָ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לְךָ מִתְּנָה אֲשֶׁה יִקְרָה אֲשֶׁה
טוֹבָה וְאֵתָה לֹא מַעְרִיךְ אֶת הַטוֹבָה שֶׁנָּתַן לְךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן
אֲנִי מְאֵד מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּשְׁנֶנָּה אֶת הַדֶּרֶךְ הַרַע שְׁלֹךְ שְׁאֵתָה מִתְּפָרֵץ
מְאֵד עַל אֲשֶׁתְּךָ, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֵד מִתְחַנֵּן עֲלֶיךָ לִפְנֵי שְׁיֵהִיהַ הַכֵּל אֲבוּדָה,
תְּבַקֵּשׁ סְלִיחָה מֵאֲשֶׁתְּךָ וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל צַד הַכֵּי טוֹב, אֵל תִּהְיֶה חֶכֶם
בְּעֵינֶיךָ, כִּי אַחַר כֵּךְ תִּבְכֶּה וְאַף אֶחָד לֹא יִרְחַם עֲלֶיךָ, וְלִכֵּן רְאֵה לְבַקֵּשׁ
סְלִיחָה מֵאֲשֶׁתְּךָ וְאֵז יִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם בֵּית, אֲנִי מְאֵד מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל צַד הַכֵּי טוֹב.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשלה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהַבִּין כִּי שְׁתֵּי הָאֲחִים שְׁלֹךְ עָשׂוּ עוֹלוֹת מְאֵד גְּדוֹלוֹת,
וְצְרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת הַגְּאוּנָה הַסְּרוּחָה וְלְבַקֵּשׁ סְלִיחָה, זֶה הַכֵּל, וְאֵז
הַכֵּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, וּבִפְרָט הָאֵח שְׁלֹךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר צְרִיךְ לְהוֹרִיד
אֶת הָרָאשׁ וְלְבַקֵּשׁ סְלִיחָה, אֵל תִּגִּידִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ וְשׁוֹטֵה וְכוּ' וְכוּ',
כִּי אִם הוּא הִזָּה רֵץ עַל הַרְחוּבוֹת עָרִם וְהִזָּה אוֹכֵל עֶפֶר וְכוּ' וְכוּ',

הייתי אומר לך שהוא שוטה משגע וכו' וכו', אבל את יודעת שהוא סתם גאותן והוא צריך להוריד את הגאווה הסרוחה שלו, וכן האח שלו שגנב גזמאות מכסף, צריך להוריד את הראש ולבקש סליחה, והכל יסתדר על צד הכי טוב, כי גם הקדוש ברוך הוא מוחל לכלם, ואם לא יכולים לפעל אצל השני גאותנים האלו להוריד את הראש ולבקש סליחה, מה אנחנו יכולים לעשות, הקדוש ברוך הוא יעזור שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשלו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

הספרים "אוצר שובבי"ם" זה שייך ל... גרו יאיר ואת הכסף
הזה תמסר לו, ושאר הספרים שייכים אלי ותשים את הכסף בצד.
אני רוצה שגם קנטרס מציאת הזוג יקחו בעשרים וחמש
אגורות, ואף שלי זה עולה שלשים וחמש אף על פי כן אני רוצה
שיופץ ברבים.

רק חזק ואמץ ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשלז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 שמעתי שהבאת שפע לאנשי שלומנו היקרים הלומדים בכולל
 "אור הצדיק", יעזר לה הקדוש ברוך הוא בזכות זה שיהיה לה גם
 כן שפע ותצא מכל הצרות והחובות שלה.

מתי שאתה רק יכול להביא שפע לאברכים שלומדים בכולל
 תביא להם, כי זה צדקה אמתית, רק חזק ואמץ וגדול אדונינו ורב
 להושיע, והקדוש ברוך הוא יעזר שיתהפך לה הכל לטובה, ותזכה
 לראות נחת אצל הילדים שלה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשלח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 הגיע אלי כמה תלונות מנשים שאתה משפיל אותן ומתעלל
 בהן בדרך הנסיעה, וגם זורק אותן באמצע הדרך, ולכן אני מאד
 מבקש אותך תשנה את הגישה שלך כי אם לא אני יגיד לנשים שלא
 יסעו יותר אתך, ואני יחליף להן אברך אחר, זה לא דרך כד להתנהג
 ולהתעלל בנשים עניות שאין להן מה לאכל, מספיק שאתה לוקח
 מכל אחד שבעים וחמש שקל על הנסיעה, שלדעתי שזה פשוט
 גזלת הרש, מה אתה צריך צרות? לכן אני מאד מבקש אותך שתקח
 את עצמך בידיך, ותחזר בתשובה שלמה, ותפסיק להשפיל נשים.

אָשׁר   כָּרַךְ קַנ״ט   בְּנַחֵל   קַעֵט

תִּרְאֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשׁ״י עִם הַתְּרַגּוּם כִּי זֶה סִגְלָה
לְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וְאֵרָא כ״ח טַבַּת ה'תשס"ז
שָׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת הַהוֹדָעָה שְׁאַתְּ מַחְסִירָה הַרְבֵּה מֵהַשְּׁעוּרִים
וְאֵת בָּאָה מְאַחֵר, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ תִּרְאִי לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ
וְלִהְיוֹת יְלִדָה טוֹבָה וְלִצִּיַּת אֶת הַהוֹרִים, כִּי מִצּוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם הֵם
הַחֲמוּרָה שְׁבַח־מוֹרוֹת, וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד לְבוֹא בְּכָל יוֹם לְבֵית
סֵפֶר, כִּי אֲנִי רוֹצֵה שִׁיְהִיָּה לְךָ שָׁם טוֹב וְאִזּוּ לֹא תִתְחַרְטִי לֹא בְּעוֹלָם
הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַכֹּל
יִסְתַּדֵּר עַל צַד הַכֵּי טוֹב אֲצִלְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וְאֵרָא כ״ח טַבַּת ה'תשס"ז
שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךָ.

בְּעֵנִין הַבַּת וְכוּ' כְּדָאֵי לְהַתִּיעֵץ עִם הָרַב ... גְּרוֹ יְאִיר

בְּעֵנִין אַחוֹתְךָ תַּחֲיָה אֲנִי בָּא בְּעוֹד שְׁבוּעִים לְאַרְצָנוּ הַקְּדוּשָׁה
וְאִזּוּ נִדְבַר מִזֶּה רַק תִּתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד וְתִכְבֵּד וְתִיקַר מְאֹד מְאֹד אֶת

אשתך הקדוש ברוך הוא נתן לך מתנה טובה ואשרי מי שמתחזק
בזה העולם ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תש"א.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
ובפרט שאתה מסתדר.

בענין המלמדות זה הבחירה שלך, אני לא יכול להכריח אותך
שתהיה אצלנו מלמד, אבל היינו מאד מאד שמחים אם תהיה אצלנו
מלמד, כי תהלה לקל גם המלמד ... נרו יאיר הוא מלמד אצלנו, והוא
מאד מצליח, ולכן אני רוצה מלמדים יראי השם וחושבי שמו, כדי
להחדיר בילדים אמונה בו יתברך כי מה נשאר מאתנו, רק האמונה,
אין מלים להודות לך על זה שאתה עוזר לי בענין החוג לבנות
פעם בשבוע, ובודאי אני יראה לתת לך על זה משכורת, רק חזק
ואמץ ואז טוב לך כל הימים.

הדבק את עצמך בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג
את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן
לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ואת זה צריכים
תמיד לחזר ולזכר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

קפא

בנחל

כרך קנ"ט

אשר

ג' תשמב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב מכם, יעזר הקדוש ברוך הוא שתחזרי אל הכחות וביתך עם בעלך תגדלו את הילדים בקלות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשמג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שלבסוף הכל יסתדר אצל הבת שלך ... תחיה.

בענין ... גרו יאיר, מה טוב ומה נעים אם הוא יוצא עם בעלך על חודש אחד, והם יכולים לאסף כסף ולשלם את כל החובות שיש לכם, כי חבל מאד שתהיו מגבלים ותחיו בצמצום ובדחקות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשמד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הרב ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ לִי שְׂאֵתָה
נִמְצָא בְּבֵית הַוּרְאָה בְּכָל עָרֵב, וְכֶךְ יְכוּלִים לְשַׁאֵל שְׂאֵלוֹת, הֲיֵה טוֹב
מְאֹד אִם תִּרְשֵׁם אֶת הַשְּׂאֵלוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת בְּסִפֵּר כְּדֵי שְׂאוּכַל לְעִבֵר
עֲלֵיהֶם.

בְּעֵינַי אִוְלָטְרָה סְאוֹנָד לְאַשָׁה בְּהַרְיוֹן בְּדֶרֶךְ כָּלֵל עוֹשִׂים רַק
פְּעָמִים, לֹא צְרִיכִים כָּל שְׁנֵי וְחֲמִישֵׁי לְרוּץ וְלַעֲשׂוֹת בְּדִיקָה כְּזוֹ, מָה
עָשׂוּ לִפְנֵי שְׁנַתְּגַלָּה הַמְּכֻנָּה הַזֹּאת? זֶה רַק מְכַנֵּס אֶת הָאַשָׁה בְּלַחֲץ.

הַעֲקֹר תִּרְאָה לְחִזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת הַיְלָדִים, וְכֵן
תְּחִזֵּק וְתַעֲוֹדֵד אֶת הָאַבְרָכִים לְהַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישֵׁי לְסִדֵּר וְאֶרָא כ"ח טַבַּת ה'תשס"ז

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶץ.

רְאֵה לְהַתְּחִזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְתִקְבַּל עַל עֲצָמְךָ עַל
תּוֹרָה וְאִזּוֹ יַעֲבִירוּ מִמֶּךָ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשמו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד אני שמח שאתה מתקדם
בכתיבת הספר תורה, ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא כשתגמר
את הספר תורה הזו תוכל להתחיל ספר תורה שניה, כי אני צריך
את זה מאד מאד, רק חזק ואמץ ואז טוב לך כל הימים, ושום דבר
בעולם לא יוכל לשבר אותך.

הדבק את עצמך בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג
את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול דבר קטן
לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ודבר זה צריכים
לחזר בכל יום ויום, כי מצות האמונה שיהיה לך בר ישראל וצריכים
להיות חזק באמונה ולא להסיח דעת ממנו יתברך כרגע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשמז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו

נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
ממכם, יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תבשרו לי בשורות משמחות,
כי זה חלקי עמלי לשמע רק את הטוב אצלכם.

רק תתחזקו יחד ואף פעם אל תריבו, ואז השכינה תהיה
בביתכם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשמה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב מך,
ואיך שאתה מפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, אין למעלה מזה, יעזר
הקדוש ברוך הוא שנשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשמט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.
ראה לצאת להפצה ואז לא יחסר לך אף פעם פרנסה.
ראה מאד מאד לשמר על שלום בית כי הקדוש ברוך הוא זמן
לך אשה טובה ויקרה מאד מאד, ולכן תשמר מאד מאד על הכבוד
שלך ואל תזלזל בה, והקדוש ברוך הוא יעזר שיהיה לכם רק טוב
בחיים, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשנ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
 יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תוכל לכתב לי, ואני אכתב לך חזרה,
 העקר תחזיק מעמד ואל תשבר משום דבר כי גדול אדונינו ורב
 להושיע, ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא לראות אותך תחת
 החפה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.
 המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשנא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח
 לנכון קבלתי את מכתבכם ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
 ממכם.
 ראו להתחזק יחד שהקדוש ברוך הוא עזר לכם שחתנתם את
 ילדיכם, ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שעוד תראו הרבה
 נחת מכל יוצאי חלציתם, והעקר לא להכנס בלחץ ולא להשבר, כי
 גדול אדונינו ורב להושיע, ועוד תראו הרבה ישועות שיעשה עמכם
 הקדוש ברוך הוא.
 המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשוב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לחזק את עצמך להיות בשמחה ואף שאני יודע שזה מאד מאד קשה לך, עם כל זאת הקדוש ברוך הוא זכה אותך עם בעל טוב בעל נפלא, ולכן תהי חזקה, והקדוש ברוך הוא יעזור שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשנג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר תלמיד "דמשק אליעזר"

לנכון קבלתי את מכתבך.

התמד בלמוד משניות שזה מטהר את האדם מכל מיני חלדה, ואם תזכה לגרס בכל יום המון פרקים משניות אז תראה נפלאות מה שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

העקר תהיה חזק ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, כדי שתסיים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשנד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאתה
עובד במשרד, ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתסדר לי הכל
שיהיה על צד הכי טוב, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשנה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאתה
עובד במשרד, ואני מקנה להקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר על צד
הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשנו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא כ"ח טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה אל כל תלמידי ישיבת "דמשק אליעזר" הוי"ה
עליהם ישרה שכינתו תמיד

אני מאד מבקש את כלכם שתראו שבפרוזדור של הפנימיה לא

יְהִיָּה שְׁמָה שׁוֹם חֲפָצִים וְכוּ', אוּ בְגָדִים וְכוּ', כִּי זֶה מִמֶּשׁ חֲלוּל הַשֵּׁם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹרֵה רַק בְּמָקוֹם נָקִי, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַפֵּיד עַל זֶה, וְאִם לֹא תִצְיָתוּ, אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָכֶם שְׂאֵנִי סוּגֵר לְגַמְרֵי אֶת הַפְּנִימִיָּה, אִם לֹא יִכּוּלִים לְהַחֲזִיק אֶת הַמָּקוֹם נָקִי, אֲנִי לֹא צָרִיךְ אֶת זֶה.

נָא וְנָא רְאוּ לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, שְׂזֵה הוֹרֵג אֶת הַיֶּצֵר הָרַע, וְכֵן תִּרְאוּ לְהַתְּבַדֵּד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

הַמְּאַחַל לָכֶם שִׁבְתֵּי שְׁלוֹם

ג' תשנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאָרָא כ"ח טַבַּת ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יְאִיר

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל מַעֲלֵתְךָ בַּשָּׁמַיִם שְׂאֵתָה מִלְּמַד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִסֻּכַּת כְּלָה רַבְתֵּי פָּרָק ב') בְּכֹל יוֹם מִלְּאֶךְ יוֹצֵא מִלְּפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַבֵּל אֶת הָעוֹלָם, וְכִיּוֹן שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּכָל בְּתִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, מִיָּד נִהְפָּךְ כְּעֶסוֹ לְרַחֲמִים; וְזֶה אַתָּה גוֹרֵם עַל יְדֵי שְׂאֵתָה לִוְמַד עִם הַתְּלָמִידִים, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׂיִהְיֶה לְךָ סְבָלָנוֹת אֲלֵיהֶם, כִּי הֵם נִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, הֵם הַצַּדִּיקִים וְגִדּוּלֵי עוֹלָם הַעֲתִידִים לְהִיּוֹת, אִם רַק נִדְעֵ אֵיךְ לְטַפֵּל אֶתְּם וּלְחַנֵּךְ אוֹתְּם, וְתִהְיֶה חֲזַק בָּזֶה וְתִסְפָּר לָהֶם סְפוּרֵי צַדִּיקִים הַמוֹשְׁכִים אֶת הַלֵּב, וְכֵן לְלַמֵּד אוֹתְּם שִׁירִים אֵיךְ לְשִׁיר שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחֹת לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל כָּלֵם לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בְּנִים סִימָן ס"ד) צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוּק דֶּרֶךְ אֶרֶץ מְנַעֲוֵרָיו, הָעֵקֶר לְזַכֵּר מֵה שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת פָּרָק ב') וְלֹא הַקְּפֵדֵן מִלְּמַד; כִּי עִם יְלָדִים

צְרִיכִים הַרְבֵּה סִבְלָנוּת, וְעֵדִיף לָתֵת לָהֶם כַּמָּה פְּעָמִים הַפְּסָקוֹת, כִּדִּי שְׂיוּכְלוּ לְהִשְׁתַּחֲרַר קֶצֶת, וְכִךְ יוּכְלוּ לְקַבֵּל אֶת הַלְמוּד טוֹב, וְרִצִּיתִי שְׁלֹאט לֹאט לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֶת הָעֲנִיָּן שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן לְסַפֵּר לָהֶם מִפְּרִשְׁת׃ הַשְּׁבוּעַ, וְלְהַמְחִישׁ לָהֶם אֶת הַכֹּל חֵי, וְדַע לָךְ שֶׁעֲבוּדָה שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּזֶה זֶה קִדְשׁ קְדוּשִׁים, כִּי כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עוֹמֵד עַל הַבֵּל פֶּה שְׁלָהֶם, כְּמֵאֲמָרָם ז״ל (שְׁבַת קי״ט) אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַבֵּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קִהְלֵת רַבָּה פְּרִשָׁה ט׳ סִימָן א׳) בְּשִׁעָה שֶׁהִתִּינוּקוֹת נִפְטָרִין מִבֵּית רַבֵּן בַּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת לָהֶם לָךְ אֶכֶל בְּשִׁמְחָה לְחֻמָּה, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלֻקָּךְ שֶׁנִּפְּל בְּחֻלְקָךְ לְהִיּוֹת מְלָמֵד שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נִלְקוּט תְּהִלִּים רַמֵּז תתמ״ה) ״שְׁתוּלִים בְּבֵית הַשֵּׁם״ אֵלוֹ הַתִּינוּקוֹת שֶׁבְּבֵית הַסֵּפֶר, אֲשֶׁרֶיךָ שְׂזָכִיתָ לָזֶה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תִּשְׁנָח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שְׁבַת קִדְשׁ לְסִדֵּר וְאֶרָא כ״ט טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה

אֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ שְׂאֵת מְשִׁתְּפֶרֶת בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וּבְהִנְהָגוֹת יִשְׁרוֹת, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂתַעֲלִי מַעְלָה מַעְלָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וְהָעֵקֶר בְּצִנִּיעוּת, שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז״ל (סִפֵּר הַמִּדּוֹת אוֹת מְמוֹן סִימָן ס״ד) הַצִּנִּיעוּת מְסֻגָּל לְעִשְׂרֵיּוֹת, וְזִכְרֵי הַיֵּטֵב אֲשֶׁר רוּת זָכְתָה שְׂיִצֵּא מִמֶּנָּה דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מִמֶּנָּה יוֹצֵא מְשִׁיחַ צְדִיקָנוּ, זֶה רַק בְּזָכוֹת הַצִּנִּיעוּת שֶׁהִיָּתָה בָּהּ, שְׂשִׁמְרָה אֶת עֲצָמָה שְׁלֵא יִתְגַּלֶּה מְגוּפָה כָּלֵל, כְּמֵאֲמָרָם ז״ל (שְׁבַת קי״ג:) דְּבַר צִנִּיעוּת רָאָה בָּהּ בַּעֲזוֹ בְּרוּת, שְׂאֵף פְּעַם לֹא הִתְכּוּפְפָה בְּאִפְּן שְׂשִׁמְלָתָהּ תְּגַבֶּה וְיִתְגַּלֶּה גּוּפָה, וְלָכֵן מְאֹד מְאֹד

תשמרי על הצניעות, ואני רוצה שתהיי בת ישראל כשרה, רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות בנים סימן ט') צניעות שבאשה מזכין לה לבנים הגונים, וצריכים מאד מאד לשמר לא להתחבר עם בני אדם שאינם מהגנים, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות הרחקת רשעים חלק ב' סימן ד') יש בני אדם שהם מינים ואפיקורסים גדולים, אבל הם אינם מגלים אפיקורסות, ואין בן אדם יודע לשמר את עצמו מהם, אבל על ידי מדת הצניעות אדם נצול מאלו אפיקורסים, ולכן אני מאד מבקש אותך שתשמרי מאד מאד על דבר זה להיות בת צנועה הן בלבוש והן בדבור, וממש תגרמי לי נחת גדול מאד, ואני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא לעשות לך טוב בחייה, שלא יחסר לך שום דבר, ותהיה הכי מאשרת בחייה, רק תציתי אותי.

נא ונא ראי לבא לבית ספר בזמן, ושיהיה לך דרך ארץ להמורה, וכן להורים, ובזכות זה יהיה לך טוב בחייה.

המאחל לך שבת שלום

ראי לכתב לי מכתב וממש תחיני

ג' תשנ"ט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים "חסידי ברסלב" הגרים ביבנאל "עיר ברסלב" הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד

חסידי השם יתברך שאנחנו זוכים לקבל עוד שבת קדש בזה העולם, אשר השמחה הזו עולה על כל השמחות, כמובא בדברי

רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ז) אָשֶׁר צָרִיךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד
 בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִים לִידֵי יְרָאָה, לִירֵא וּלְפַחַד רַק מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות הַר"ן סִימָן
 קע"ז) שְׂאֵתֶם צָרִיכִים לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד שְׂאֵתֶם יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת
 כְּזֶה, וּבְאֲמַת כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מִתְחִילִים לְהִתְבּוֹנֵן עַל פְּחִיתוֹת מַעֲשֵׂינוּ מִה
 הֵיינו עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל, הֵיינו נֶאֱבָדִים לְגַמְרֵי חַס וְשְׁלוֹם, וְלִכְּן
 רָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, בְּפֶרֶט בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ הַזֶּה שֶׁהוּא גַם רֹאשׁ
 חֹדֶשׁ שְׁבַט, וְכָל אֲבֵא צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עַל הַבָּנִים שְׁלוֹ שִׁיחֵיו אִתּוֹ בְּעַת
 הַתְּפִלָּה, וְאֵל יֹאמֶר שְׁבִנוּ קֶטֶן, כִּי כֶךָ מוּבָא (תנא דבי אליהו רבה פרק
 י"ד) מַעֲשֵׂה בְּאֲדָם אֶחָד שֶׁהָיָה עוֹמֵד הוּא וּבְנוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכָל
 הָעַם עוֹנִין אַחַר הָעוֹבֵר לְפָנָי הַתְּבָה הַלְלוּיָהּ, וּבְנוֹ עוֹנֶה דְּבָרִים שֶׁל
 תְּפִלוֹת, אָמְרוּ לוֹ, רֵאֵה בְּנֵךְ שֶׁהוּא עוֹנֶה דְּבָרִים שֶׁל תְּפִלוֹת, אָמַר
 לָהֶם, מָה אַעֲשֶׂה לוֹ תִינוּק הוּא, יִשְׁחַק, שׁוֹב לְמַחֵר עֲשֵׂה כְּאוֹתוֹ עֲנִין,
 וְכָל הָעַם עוֹנִין אַחַר הָעוֹבֵר לְפָנָי הַתְּבָה הַלְלוּיָהּ, וְהוּא עוֹנֶה דְּבָרִים
 שֶׁל תְּפִלוֹת, אָמְרוּ לוֹ, רֵאֵה בְּנֵךְ שֶׁהוּא עוֹנֶה דְּבָרִים שֶׁל תְּפִלוֹת, אָמַר
 לָהֶן, מָה אַעֲשֶׂה תִינוּק הוּא יִשְׁחַק, כָּל אוֹתָן שְׁמוֹנֶת יְמֵי הַחֵג עֲנֶה
 בְּנוֹ דְּבָרִים שֶׁל תְּפִלוֹת, וְלֹא אָמַר לוֹ דְּבַר, אָמְרוּ, לֹא יֵצֵאת אוֹתָהּ שָׁנָה
 וְלֹא שָׁנָתָ וְלֹא שְׁלֶשָׁה, עַד שְׁמַת אוֹתוֹ הָאִישׁ, וּמִתָּה אֲשֶׁתּוֹ, וּמִתּוֹ בְּנוֹ,
 וּמִתּוֹ בֶּן בְּנוֹ, וַיֵּצְאוּ לוֹ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נְפֹשׁוֹת מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְלֹא נִשְׁתַּיֵּר
 לוֹ אֶלָּא זוּג אֶחָד שֶׁל שְׁנַי בָּנִים בְּלִבָּהּ, אֶחָד חֲגַר וְסוּמָא, וְאֶחָד שׁוֹטָה
 וְרֶשֶׁע; רוּאִים מְזֵה שְׂאֵפְלוֹ כְּשֶׁהִתִּינוּק בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת עִם אָבִיו,
 וְאִינוּ מִתְּפַלֵּל, רַק מְפָרִיעַ אֶת אַחֲרִים וְעוֹנֶה דְּבָרִים שֶׁל תְּפִלוֹת נְעֻנְשׁ,
 עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה כְּשֶׁאָדָם מְזַלְזֵל וְאִינוּ מְבִיא אֶת יְלָדוֹ לְבֵית
 הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, אוֹ אֶפְלוֹ שְׁכַבְרָה מְבִיא אוֹתָם לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שֶׁהֵם
 יוֹשְׁבִים בַּחוּץ וְלֹא מִתְּפַלְּלִים אֶלָּא עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה שְׁטוֹת וְהֶבֶל, אִיזָה
 עֲנֵשׁ מִקְבָּלִים עַל זֶה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְלִכְּן רָאוּ לְשַׁמֵּר עַל הַיְלָדִים

שְׁלֹכֶם, וְלִהְיֶה דִיר בָּהֶם יִרְאֵת שָׁמַיִם שְׁלֹמָה, שְׁיָבוֹאוּ לְהַתְפַּלֵּל, וַיֵּשְׁבוּ עַל יְדֹכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֶר חֲזֹק, כִּי הֵעֱקָר בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא הִתְחַזְּקוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כִּי עַל כָּלֶם עוֹבֵר צְרוֹת וַיְסוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, וְאֲשָׁרִי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעַמֵּד וְלֹא נִשְׁבֵּר, וְעוֹד זוֹכֵה לְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת מְאֹד גָּדוֹל, וְאֲשָׁרִי מִי שֶׁעוֹסֵק לְשִׁמְחָה וְלִהְיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חֵי, וְזֶה מַעֲלֵת הַדְּפָסֶת וְהַפְּצַת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְדַעְתוּ הַקְּדוּשָׁה, וְלִכֵּן אֲשָׁרִי מִי שִׁוְצָא עַל כָּל פְּנִים פַּעַם בְּשָׁבוּעַ לְהַפְּיץ, וְאֲשָׁרִי וְאֲשָׁרִי מִי שִׁוְצָא בְּכָל יוֹם, וּמִכְּטָח לוֹ שִׁיחֹזֵר עִם שְׁפַע, רַק צְרִיכִים רְצוֹן חֲזֹק לְחַזֵּק וְלֵאמֹץ וְלִשְׁמַח אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשס.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִׁי עָרַב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסִדְרָא וְאֵרָא כ"ט שְׁבַט ה'תשס"ז שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלֵי חַיִּים אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב" הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב" הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, מִי שָׂרָק יָכוֹל לְהִתְנַדֵּב לְמַד"א, אוֹ לְהִיּוֹת נֶהֱג אֲמִבּוֹלָנֶס, אוֹ שִׁיִּצְטָרֵף לְקוֹרֶס שֶׁל חוֹבְשִׁים, תְּבֵא עָלָיו בְּרָכָה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי אֵינְ עוֹד מְצוּהָ יוֹתֵר גָּדוֹלָה מְזוֹ, מְלֵהֲצִיל נֶפֶשׁ בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאמָרֶם ז"ל (פְּכָא בְּתָרָא י"א). כָּל הַמְקִיִּים נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קִיִּים עוֹלָם מְלֵא; וְזָכְרוּ הֵיטֵב מֵה יִשְׂאָר מֵאַתְּנוּ, רַק מֵה שֶׁעֲשִׂינוּ טוֹבוֹת לְהַזוּלָת.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַיּוֹת שֶׁהִקְמֵנוּ "בֵּית הַוִּירָאָה" שְׁכָל אֶחָד יִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ, אִם יֵשׁ לוֹ אֵיזָה שְׂאֵלָה לְשֵׂאֵל

קצג

בנחל

כרך קנ"ט

אשר

שִׁישָׁאל, כִּי תוֹרָה הוּא וְלִלְמַד אֲנִי צָרִיךְ, וְלֹא צָרִיכִים לְהִתְבַּיֵּשׁ, כִּי אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה שֶׁהַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ יִהְיֶה קְהֵלָה שֶׁל תּוֹרָה וְחֶסֶד, וְקִדְשָׁה וְטָהֳרָה.

המאחל לכם שבת שלום

ג' תשסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְאֵרָא כ"ט טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ,
וּבְפֶרֶט אֵיךְ שְׂאֵתָה מִתְחַזֵּק.

בְּעֵינַי לָדַע וְכו', צָרִיכִים לְלַכֵּת אַחַר עֲצַת הָרוּפְאִים הַמְּמַחִים
וְלֹא לְפַחַד מִשּׁוֹם דְּבַר, וְגִדּוֹל אֲדוּנִינּוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, רַק תְּתַחַזְקוּ
יַחַד, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָכֶם שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׂמַחוֹת.

הַדְּבֵק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהִיג
אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְדַבֵּר גְּדוֹל דְּבַר קָטָן
לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן.

המאחל לך שבת שלום

ג' תשסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְאֵרָא כ"ט טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

ראה לתזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, וצריכים להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך כי זה החיים של אדם, כי ככל שאדם מכניס את עצמו באמונה הקדושה כל החיים שלו משתנים לטובה, ולכן תתחזק מאד מאד באמונה פשוטה בו יתברך, ותראה את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זה הצלחה נצחית הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, ואשרי מי שזוכה להיות חזק בתפלה, אז טוב לו כל הימים.

המאחל לך שבת שלום

ג' תשסג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ג

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך שהכל יסתדר על צד הכי טוב, אל תפחד, כי אתה צריך לדעת שזה הרבה פעמים קורה ולא צריכים להכנס בלחץ מזה, כי כל דבר בזה העולם יש תרופה, העקר תחיו ביחד באהבה אחוה ורעות וזה יהיה כל הנחת רוח שלי, כי מסרתי את נפשי לחתן אתכם כדי שאזכה לראות אצלכם נחת.

המאחל לך שבת שלום

קצה

בנחל

כרך קנ"ט

אשר

ג' תשסד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
מכם איך שאתם מסתדרים יחד, תשתדלו רק לאהב אחד את השני
תשתדלו להבין אחד את השני ועל ידי זה תצליחו בחייכם.

נא ונא אל תכנסו בלחץ וביאוש כי גדול אדונינו ורב להושיע,
והקדוש ברוך הוא בודאי לא יעזב אתכם, רק תהיו חזקים ואז תראו
את הנסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש ברוך הוא, העקר תרגילו
את עצמכם לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ואז טוב לכם כל הימים.

המאחל לכם שבת שלום

ג' תשסה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך

אני מאד מאד שמח שלקחת את עצמך להתבודד להקדוש
ברוך הוא, ואני מאד מקנה שיהיה לך עוד טוב בחיים, רק תתחזקי
ואל תסתכלי על שום דבר, כי גדול אדונינו ורב להושיע, ועוד
נשמע ונתבשר אצלך בשורות משמחות.

המאחל לך שבת שלום

ג' תשסו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
 שלום רב אל ... תחיה
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אין את יכולה לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאת
 מחנכת את הבנות הגדולות מפתה ח', ואני רואה שנוי לטובה,
 וזה השיג גדול מאד שעשינו שהבית ספר יהיה דבר אחד והחוגים
 יהיו דבר שני, וככה אחד לא יכנס בתחום של השני, וכיחד נצליח
 להחדיר בבנות יראת שמים שלמה.

את התודה הכי גדולה מגיעה לך, כי את משקיעה בבנות את כל
 הנשמה שלך, ואני מאד מאד מעריך את זה, ולכן אני מאד מבקש
 אותך תתחזקי ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך כי גדול
 אדונינו ורב להושיע, ואני מאד מבקש אותך שתשתדלי רק שיהיה
 שלום בינך ובין כל המורות, כי אני רוצה שיהיה אורה של שלום
 ושלווה בקהלה וזה מתחיל בבית ספר, וכמוכן זה מתחיל בפתה
 הגדולה, כי כלם מסתכלות על הפתה הגדולה שבבית הספר, ולכן
 אין שאת תתנהגי כך יהיה אצל כלם.

נא ונא תעשי כל מיני מאמצים שבעולם לשמר על הבריאות
 שלך, והקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות
 תמיד אצלך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשסז. תקעו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך עם השירים ומאד מאד אני שמח
שתלמד אותם את הנגונים האלו, וכדאי גם להוסיף י-ה אכסף
נסח קרלין כי זה נגון אשר מאד מאד מעורר ומושיף את הלב אליו
יתברך, ואני חושב שכל הנגונים שרשמת לי זה כבר מספיק, כי
תפסת מרבה לא תפסת, מספיק עשרים נגונים שילמדו זה יהיה
קדוש שמים מאד מאד להקהלה שלנו, שיראו איך שהפכנו הכל
מהקצה אל הקצה.

חזק ואמץ באמונה פשוטה בו יתברך ותרגיל את עצמך לדבר
אל הקדוש ברוך הוא על כל פנים חמש דקות, כי כל דבור ודבור
שמדברים אל הקדוש ברוך הוא זה הצלחה נצחית הצלחה כזו
שאינ לתאר ואין לשער כלל, והקדוש ברוך הוא יעזר שתמיד תבשר
לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים תקעו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם ומאד מאד אני שמח לשמע הטוב
ממכם, תראו להתחזק יחד ושתשתדלו שיהיה ביניכם שלום והבנה
הדדית ואחד יעזר לשני, ובזה תגרמו לי נחת רוח גדול מאד מאד,

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר אֶצְלָכֶם בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תשסח. תקעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר וְאֵרָא כ"ט טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׁיַחֲיוּ נִצְחָה
לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם וְגִדְלֵי שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִכֶּם
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁתַּמִּיד תְּשֻׁמְחוּ
אוֹתִי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת
תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשסט. תקעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר וְאֵרָא כ"ט טַבַּת ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה
לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ וּמְאֹד מְאֹד שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַת אֵיךְ שְׁאֵת
שְׁמִחָה וְעֲלִיזָה וְאֵת מְשֻׁתְּדָלֵת מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַדֵּם בִּירְאֵת שְׁמַיִם
וְאֵת אוֹהֶבֶת אֶת הַבַּיִת סֶפֶר וְהַמּוֹרָה, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁתַּחֲי
בֵּת יְרֵאֵת שְׁמַיִם וְיֹאִיר עֲלֶיךָ תְּמִיד הַשְּׂכִינָה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר אֶצְלָכֶם
בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תשע.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז באמונה פשוטה בו
יתברך, ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים
ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא נעשה בעצמו אלא
בהשגחת המאציל העליון.

אין מלים להודות לך על כל מה שאתה עושה בעדי, והקדוש
ברוך הוא בודאי ישלם לך חזרה.

העקר בזה העולם צריכים הרבה סבלנות לא להרביץ לילדים,
כי בבית מאד מאד קשה להנהיג את הבית בלי סבלנות, וכן לאשה
צריכים סבלנות, ואסור להרביץ לילדים, צריכים לזכר כי ילדים הם
קשים ואשרי מי שמחזיק מעמד אתם.

נא ונא תחזיק מעמד ואז תראה את הנסים שיעשה עמך הקדוש
ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא יעזר לך שתמיד תחשב ממנו יתברך
ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשעא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
עכשו הראו לי את המכתב שכתבתי והחליפו את השם שלך
עם שם אחר, כי לך כתבתי שתעזר להאברך ידידנו ר' ... גרו יאיר

לקנות את הבית, אבל זה לא שייך אליך כל העניין של המשפטים והמשטרה, זה נאמר לאחר מאנשי שלומנו, ולכן התערב שני המכתבים במכתב אחד ואתך עמך הסליחה.

עם כל זאת צריכים לדעת שהכל בהשגחה פרטית, ולכן אנחנו צריכים לחזור בתשובה שלמה ולראות שהקדוש ברוך הוא לא יעזב אותנו, ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות בעולם הזה ובעולם הבא, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשעב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך לבקש ולהתחנן ממנו יתברך שתזכה לעבר על הכל, וכבר לא יהיה לך משפטים, העקר תרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך שבת שלום

ג' תשעג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא כ"ט טבת ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאתה בא בכל יום ללמד בכולל "אור הצדיק", זה חלקי מכל עמלי,

ותשתדל לא להחסיר יום אחד ותראה איך שתרגיש אחרת בחייה,
כל החיים שלך ישתנו לטובה.

נא ונא הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותדע שהקדוש
ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט ודבר
גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון,
וכפי שמחזירים בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך על ידי זה הכל
מתהפך לטובה.

ראה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום וכן תחזק את
עצמך עם קנטרס אחד, וזה יביא לך התחזקות על כל היום.

שמר מאד על השלום בית שלך ותדון את אשתך לכף זכות,
ואז תראה את הנסים נגלים שיעשה אתך הקדוש ברוך הוא, כי הכל
תלוי בשלום בית, וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן
ס"ט) אשר כל הפסך בא לאדם בזכות האשה, וחכמינו הקדושים
אמרו (בבא מציעא נ"ט). אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעשרו תכבדו
ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו, ולכן תשמר מאד על השלום
בית שלך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך שבת שלום

ג' תשעד. תקפד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר וארא ראש חדש שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... נרו יאיר

מאד מאד אני מאכזב שלא היית היום בלילה בשעור שלומדים
הלכות טהרה, האם אתה לא יודע שזה גובל עם כרתות רחמנא
לישזבן? הרי זה לא צחוק, משחקים עם אש, ולכן אני מאד מבקש
אותך שתקח את עצמך בידיך, אחר כך תתחרט אבל תהיה מהצועקים

ואינם נענים, כי אסור נדה זה חמור מאד מאד, ויכולים לקבל על זה ענש קשה מאד שלא יוכלו אחר כך לצאת מזה, ולכן אני מאד מאד מתפלא עליך למה לא היית הלילה כשלמדו הלכות טהרה.

הגיע הזמן שתקח את עצמך בידיך כי סוף כל סוף אם לא תלמד תורה בכל יום מקרא משנה גמרא אפלו קצת דקצת יתחיל אצלך הצרות, ומה אתה צריך את זה?

אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שתצית אותי ולא תתחרט לא בעולם הזה ומכל שכן לא בעולם הבא.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תשעה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר וארא ראש חדש שבט ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע למה בעלך ובנך צריכים לחכות עד שיקבלו ויזה לארצות הברית, יכולים לנסע לקנדה או לאנגליה ושם יהיה להם הצלחה, כמה שאתם צריכים לשלם את החובות הקדוש ברוך הוא ישלח לכם בשפע, ולכן אני לא יודע למה אתם צריכים לבוא דוקא לארצות הברית אשר פה המצב עכשו בלתי נסבל.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר אצלכם בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תשעו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר וארא ראש חדש שבט ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.
 ראה לחזק את עצמך לחדש בכל יום איזה חדוש בתורה, כי
 רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ה) אשר חדושין דאורייתא
 זה תקון גדול לפגם המת. הקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר
 בשורות משמחות תמיד.

הדבק את עצמך בו יתברך כי אין לנו בזה העולם רק הדבקות
 בו יתברך, ואשרי מי שחזק בזה ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשעז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר וארא ראש חדש שבט ה'תשס"ז
 שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין את יכולה לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאת
 יוצאת להפצה, כי זה התקון שלנו, והלואי שנזכה להפיץ בכל יום
 ואז טוב לנו כל הימים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע תפילתי שאני
 מבקש ומתפלל בערך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשעה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר וארא ראש חדש שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז ושום דבר שבעולם
לא יוכל לשבר אותך, ותתחזק באמונה כי איש אמונות רב ברכות,
ואשרי מי שחזק באמונה אז יבוא לו כל הברכות בעולם.

ראה לעורר בשביל יתר חלקי הגמרות מהש"ס, כי אם לא
מעוררים אותם הם ישכחו לגמרי, ולכן תהיה חזק, והקדוש ברוך
הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשעט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר וארא ראש חדש שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז באמונה פשוטה בו
יתברך, ותכניס בעצמך איך שאין בלעדו יתברך כלל והכל לכל
אלקות גמור הוא, וכפי שתחזיר בעצמך ידיעות אלו אז כל החיים
שלך ילכו כבר בצורה אחרת, כי כל הצרות שאדם סובל זה רק
מחמת חסרון אמונה, כי באמת אם היה לאדם אמונה פשוטה בו
יתברך והיה יודע שהכל ממנו יתברך היה בנקל מקבל את כל
היסורים, והיה מבטלם גם כן, וראוי לך ללמד עכשו את המאמר
בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ר"נ ולהגיד על זה התפלה בלקוטי
תפלות וזה יועיל לך לעבר על כל הצרות והחלישות הדעת שאתה
עובר.

תאמין לי שהפאב שלך נוגע ללבבי, ולכן תהיה חזק מאד מאד, ואני מקווה להקדוש ברוך הוא שהכל יתהפך לטובה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

ראה להרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך ואז הכל יתהפך לטובה, כמו שאמר רבנו ז"ל יש ענין שהכל יתהפך לטובה, רק חזק ואמץ ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך שבוע טוב

ג' תשפ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא ב' שבט ה'תשס"ז

שלום רב אל נשות אנ"ש הגרות ביבנאל עיר ברסלב הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד

חסדי השם יתברך שזכינו להקים קהלה כל כך יפה, שעכשו מתחילים לראות את היפי של הקהלה שלנו, אחרי הברור שבררנו את הגנבות והשחיתות שהיה עד עכשו, וכל ההקלות שהקלו בדברים, ההפקרות שהיה נפסק, אין יותר הפקר בקהלה שלנו, עכשו מתחילים לראות את היפי של הקהלה שלנו, קדם כל נכנס אורה של תורה בקהלה שלנו, הנה הקמנו בית הוראה וזה מאד מאד חשוב שכל אשה שיש לה שאלה, אפלו שנדמה לה שזה שאלה קטנה אסור להגיד ככה, אלא צריכים לדעת כי כל דבר זה חשוב לדעת, וכל דבר צריכים לשאל, אפלו שנראה לך כמו שאלה קטנה, ובפרט אלו שזכו לחזר בתשובה ואין להם רקע מהיהדות כלום, מכרחות לשאל, ובפרטי פרטיות בענין טהרת המשפחה שזה כרתות, וכן בענין שבת שזה סקילה, ובענין טרפות ונבלות רחמנא לישזבן שזה מיתה של חניקה, כי פה משחקים עם אש, אנחנו יהודים, אנחנו בני ובנות הקדוש ברוך הוא מסרנו את נפשנו בשביל הקדוש ברוך הוא

בְּמִשְׁךְ אֲלֵפִים שָׁנָה, אֲנַחְנוּ רוֹצִים קַהְלָה שְׂתַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל הַרְצוֹן שְׁלִי עִם הַקַּהְלָה הוּא לְהִרְאוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֵל תְּהִיָּה מְאֻכָּזֵב כְּבִיכּוֹל מְבַנֶּיךָ וּבְנוֹתֶיךָ, בֹּא וְתִסְתַּכֵּל בְּקַהְלָה שְׁלֹנוֹ וְלִכֵּן אֲנִי פּוֹנֶה אֲלֵיכֶן נְשִׁים יְקָרוֹת שְׂאֲתֶן תִּהְיוּ הַמִּתְחַלְלוֹת, וְאִם אֲתֶן תִּהְיוּ חֲזָקוֹת אֲנִי מְבַטֵּיחַ לָכֵן שְׂבַעֲלִיכֶן יִהְיוּ חֲזָקִים, כִּי חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים דְּרָכּוֹ שֶׁל אִישׁ לַחֲזוֹר אַחֵר אֲשֶׁה; גָּבַר הוֹלֵךְ אֶל הָאֲשֶׁה, וְלִכֵּן בְּעֲלִיכֶן צְרִיכִים אֲתֶכֶן וְאִם אֲתֶן תִּהְיוּ חֲזָקוֹת בִּירְאֵת שָׁמַיִם, אִם אֲתֶן תִּהְיוּ חֲזָקוֹת בְּאֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנִי מְבַטֵּיחַ שְׂבַעֲלִיכֶן וְהִילְדִים שְׁלָכֶן גַּם כֵּן יִהְיוּ חֲזָקִים בִּירְאֵת שָׁמַיִם, הַכֹּל מִתְחִיל אֲתֶכֶן, וְלִכֵּן הָאֲשֶׁה נִקְרְאֵת עֲקָרַת הַבַּיִת, הִיא עֲקָרַת הַבַּיִת.

בְּרוּךְ הַשֵּׁם בְּקַהְלָה שְׁלֹנוֹ אֵין יוֹתֵר הַפְּקָרוֹת אֲצֵל הַגְּבָרִים מִתְחִלִּים לְהִרְגִּישׁ אוֹיְרָה שֶׁל תּוֹרָה, יֵשׁ כּוֹלֵל שְׁלוֹמֵדִים מֵעֶשֶׂר עַד אַרְבַּע וְיֵשׁ כּוֹלֵל שְׁלוֹמֵדִים שְׁתֵּי שָׁעוֹת בְּיוֹם שְׁזֵה גַם כֵּן טוֹב, וְאֲנִי יִנְקָה אֶת הַקַּהְלָה שְׁלֹנוֹ מִכָּל מִינֵי חֲפִפְנִיקִים, אֵין יוֹתֵר חֲפִפְנִיקִים, אֵין יוֹתֵר קוֹלוֹת, מִי שִׁירְגִישׁ שֶׁהַקַּהְלָה זֶה לֹא בְּשִׁבְלוֹ כָּל הַכְּבוֹד תִּצָּא מֵאִיפָה שְׂתִרְצָה, יֵשׁ לָנוּ שְׁתֵּי יְצִיאוֹת מִיְבִנְאֵל, אֶחָד לְמַעַלָּה דְרָךְ עֲפוּלָה וְאֶחָד לְמַטָּה דְרָךְ טְבָרְיָה מֵאִיפָה שָׁרַק רוֹצִים לְצֵאת שִׁיעָאוֹ אֲנַחְנוּ נְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוֹ לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זְכִינוּ שְׁעוֹד בֵּן וּבַת מִהַקַּהְלָה שְׁלֹנוֹ מִתְחַתְּנִים מִחֵר, שְׁזֵה לִי שְׂמִחָה מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָה כִּי הַבַּת הִיא תִלְמִידָה בֵּית פִּיגָא וְהַבֵּן הוּא תִלְמִיד שְׁלָמֵד אֲצֵלִי, וְאֲשֶׁרִי מִי שִׁיעָזֵר לָהֶם בְּהַכְּנַסַת כְּלָה וְלַעֲזוֹר וְלַעֲשׂוֹת חֲסֵד שְׁזֵה הַעֲנִיךְ שְׁלֹנוֹ, וּמִי שִׁיכּוֹל לַעֲזוֹר שִׁימַסֵּר אֶת הַכֹּל לְאָבִי הַחֲתָן וְדִי לְחַפְיָמָא לְר' ... נְרוּ יֵאִיר אֲנַחְנוּ בְּנֵינוֹ אֶת הַקַּהְלָה שְׂמַבְסָסַת עַל חֲסֵד זֶה מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב, חֲסֵד, שְׂאֶחָד יַעֲזוֹר לְשָׁנִי, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֲתֶכֶן תַּעֲשׂוּ חֲסֵד אַחַת עִם הַשְּׁנֵיָה כִּי אֲתֶן לֹא יְכוּלוֹת לְתָאֵר וְלִשְׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂמִחָה וְהַנַּחַת רוּחַ שִׁישׁ לִי כְּשֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ שֶׁהִנֵּה יֵשׁ יוֹלְדֵת וְכִמָּה מְנֻשׁוֹת אֲנִי שׁ מְבַשְׁלוֹת לָהּ,

עוּזָרוֹת לָהּ, וְכִכָּה יִהְיֶה חֲזָרָה, גַּם אֶת תְּהִיּי בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹלְדָת וְגַם לָךְ יַעֲזָרוּ, כִּי מֵה שְׁעוֹשִׁים לְהַזְדַּלֵּת מִקַּבְּלִים חֲזָרָה, וּבְרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ יִשְׁתַּבַּח שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָל שְׁבוּעַ יֵשׁ לָנוּ שְׁתֵּים אוֹ שְׁלֹשׁ יוֹלְדוֹת כֵּן יִרְבוּ, פֶּרְעָה מְאֹד פָּחַד מִזֶּה וְאָמַר לְאַנְשָׁיו הֲבֵה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה הוּא פָּחַד שְׁנִתְרַבֶּה, כְּמוֹ כֵּן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מִפְּחַד שְׁאַנְחָנוּ נִתְרַבֶּה אָבֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ, לֹא יוֹעִיל לָךְ שׁוֹם דְּבַר סֵמ"ךְ-מ"ם טָמֵא מִטָּמֵא, הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ. הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים שְׁיִהְיֶה לָנוּ קְהֵלָה קְדוּשָׁה, קְהֵלָה שְׁעוֹשִׁים אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קְהֵלָה שְׁעוֹשִׁים חֶסֶד, אֲנִי לֹא רוֹצֶה בְּקְהֵלָה שְׁלָנוּ שְׁיִמְצָא אִשָּׁה אַחַת שְׁמַעֲשֵׂנָת, קִשָּׁה לָךְ? תַּעֲזוּבִי אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ, מִכָּל שְׁכֵן הַנִּגַּע שֶׁל סַמִּים, אֲנִי יַעֲקֹר אֶת זֶה, אִין אֶצְלָנוּ דְּבַר כְּזֶה, וְלֹא יִהְיֶה דְּבַר כְּזֶה, וְאִם יֵשׁ אֲנִי יַעֲקֹר אֶת זֶה מֵהַשָּׂרֵשׁ, אֲנַחְנוּ בְּרוּךְ הַשֵּׁם קְהֵלָה יְפֵה, קְהֵלָה שְׁאִין לָנוּ מֵה לְהַתְּבַיֵּשׁ מִשׁוֹם קְהֵלוֹת בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן יֵשׁ לָנוּ בֵּית הוֹרָאָה, שְׁכָל אִשָּׁה שְׁיֵשׁ לָהּ שְׂאֵלָה שְׁתִּתְקַשֵּׁר אֶל ר' .. אוֹ אֶל ר' .. אוֹ אֶל הַרְבֵּ... שְׁלֹשׁ אֵלוֹ הֵם הַמּוֹרֵי צְדָק שְׁלָנוּ וְהֵם מְנַהֲלִים אֶת הַבֵּית הוֹרָאָה, וְהֵם מְחַבְּרִים עִם רַבָּנִים יְרֵאֵי הַשֵּׁם, צְרִיכִים לְדַעַת תּוֹרָה הִיא וְלִלְמַד אֲנִי צְרִיךְ, לֹא צְרִיכִים לְהַתְּבַיֵּשׁ כִּי לֹא הַבִּישָׁן לְמַד, מִי שְׁמַתְּבַיֵּשׁ הוּא אֵף פֶּעַם לֹא יִלְמַד, צְרִיכִים לְשָׂאֵל וְאֲנִי רוֹצֶה שְׁכָלֵם כָּל הַנָּשִׁים יִהְיוּ בְּשַׁעוֹר שֶׁל ר'... שְׁנוֹתָן לְפָנַי הַדְּרָשָׁה שְׁלִי כִּי תְּמִיד לּוֹמְדִים הִלְכוֹת מֵה שְׁלֹא יִדְעוּ, תְּמִיד יֵשׁ מֵה לְלַמֵּד, אָבֵל אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן נִפְסַק הַעֲדָן שֶׁל הַהַפְּקָרוֹת, אֲנַחְנוּ רוֹצִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׂרֶה בֵּינֵינוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹרֶה בְּמָקוֹם שְׁיֵשׁ זְמָה, וּבְמָקוֹם שְׁיֵשׁ רַחֲמָנָא לְצַלֵּן שְׁמָה הַפְּקָרוֹת פְּרִיצוֹת.

הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲזָר לִי בְּמִסְרִית נִפְשׁ מִסְרִית אֶת נַפְשִׁי פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, הִיִּיתִי עַר לִילוֹת עַד שְׁתִּקְנַתִּי אֶת הַחוּגִים לְבָנוֹת הַיְקָרוֹת שְׁלָנוּ שְׁלֹא יִלְכוּ לָנוּ לְאַבּוּד, וְהַבְּנוֹת מְאֹד שְׁמַחוֹת עִם הַחוּגִים

שְׁלֵנוּ, אָנִי רוֹצֵה לְשַׁפֵּר אֶת זֶה, לִיפּוֹת אֶת זֶה שְׂיִהְיֶה טוֹב לְבָנוֹת, עַד שְׁאֲנִי יוּכַל לְחַתֵּן אוֹתָן, הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים שֶׁהַבְּנוֹת שְׁלֵנוּ יִהְיוּ שְׁמוֹרוֹת, הַחוּגִים לְבָנוֹת זֶה רַק לְאֵלוֹ שְׁלוֹמְדוֹת בְּבֵית סֵפֶר שְׁלֵנוּ, נִקְדָּה! אָנִי לֹא יוּכַל לְתֵת לְבָנוֹת שְׁלֵא לומְדוֹת בְּבֵית סֵפֶר שְׁלֵנוּ לְהַכְנִס לְחוּגִים, וְהֵייתִי מְאֹד מְאֹד מְעַנֵּין שְׁאֵתָן תַּעֲזְרוּ לִי בְּמֵה שֶׁרַק יוּכָלִים בְּשִׁבִיל הַבְּנוֹת, כִּי הֵם הַעֲתִיד שְׁלֵנוּ, לֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן כְּלָן יִתְחַתְּנוּ, וְהֵם הָאֲמֵהוֹת הַבָּאוֹת שְׁלֵנוּ, וְלָכֵן אָנִי רוֹצֵה שְׁאֵתָן תִּהְיוּ הַדְּגָמָא הַחֲזִיָּה שְׁלֵהֶם, לֹא לְלַכֵּת עִם בְּגָדִים צְמוּדִים, שְׂיִכּוּלִים לְסִפּוֹר כָּל אָבֵר וְאָבֵר, לֹא לְלַכֵּת עִם חֲלָצוֹת שְׁקוּפּוֹת, לֹא לְלַכֵּת עִם חֲצָאִיוֹת קְצָרוֹת, וְשְׁלֵא יֵרְאוּ אֶת הַשְּׁעָרוֹת בַּחוּץ, אֲשֶׁרִי הָאֲשֵׁה שְׂיִכּוּלָה לְהוֹרִיד לְגַמְרֵי אֶת הַשְּׁעָרוֹת, אָבֵל מִי שְׁלֵא יוּכָלָה לְפַחוֹת שְׁלֵא יֵרְאוּ אֶת הַשְּׁעָרוֹת שְׁלֵה, כִּי אִז כָּל הַקְּלָלוֹת הֵיא מִמְשִׁיכָה עַל עֲצָמָה וְעַל בַּעֲלָה וְעַל הַיְלָדִים וְעַל כָּל הַבֵּית, כֶּךָ כְּתוּב בַּזֹּהָר (נִשְׂא קכ"ה). אָנִי רוֹצֵה שֶׁהַשְּׂכִינָה תִשָּׁרָה בֵּינֵינוּ. שְׁבַת זֶה הַמִּתְּנָה שְׁנַתָּן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים כָּל כֶּךָ לְשִׁמּוֹח עִם הַשְּׁבַת, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְנַצֵּל אֶת הַשְּׁבַת לְשִׁמּוֹחָה, חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים אֲפֹלוּ אָדָם שְׁעָבֵר עַל כָּל הַעֲבֵרוֹת שְׁבַע עוֹלָם בַּר מִיָּנָן, אֲפֹלוּ עָבַד עֲבוּדָה זָרָה, אָבֵל כִּיּוֹן שְׁשׁוּמֵר שְׁבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ, שְׁבַת זֶה כְּבִיכּוֹל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים כָּל כֶּךָ לְשִׁמּוֹח שְׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְשִׁמּוֹר שְׁבַת, צְרִיכִים לְקַחַת אֶת הַבְּנוֹת לְאַסְף אוֹתָן, אֲשֶׁרִי הָאֲשֵׁה שְׂיִכּוּלָה לְאַסְף אֶת הַבְּנוֹת, לֹא שְׁאֵתָן רַק עוֹזְרוֹת לָכֵן וְלְבָנוֹת שְׁלָכֵן, אֲלֵא אֵתָן עוֹזְרוֹת לִי, וְלֹא שְׁאֵתָן עוֹזְרוֹת לִי, אֵתָן עוֹזְרִים לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַרְגַע שֶׁהַבְּנוֹת שְׁלֵנוּ יִהְיוּ שְׁמוֹרוֹת יִהְיֶה לָהֶם יִרְאֵת שְׁמִים, הַבְּנוֹת הַגְּדוּלוֹת יִמְשְׁכוּ אַחַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמִּילָא שְׁאֵר הַבְּנוֹת גַּם כֵּן יִמְשְׁכוּ אֶת עֲצָמָם לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָבֵל אוֹי וְאָבוֹי אִם הַבְּנוֹת הַגְּדוּלוֹת יִהְיוּ מְקַלְקְלוֹת, אִז כָּל הַמְעַרְכָּת יִהְיוּ מְקַלְקְלוֹת, הַכֹּל הוֹלֵךְ כְּפִי הָרֵאשׁ, אִם הָרֵאשׁ בְּסִדֵּר אִז כָּל הַגּוֹף בְּסִדֵּר, וְאוֹי וְאָבוֹי אִם הָרֵאשׁ לֹא בְּסִדֵּר אִז כָּל הַגּוֹף לֹא בְּסִדֵּר, חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים

כּלָה שְׁעֵינִיָּהּ יָפוֹת אֵינן כָּל גּוֹפָה צָרִיךְ בְּדִיקָה, אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְשָׁמֵר עַל הָעֵינַיִם שְׁלָנוּ, וּמִי הֵם הָעֵינַיִם שְׁלָנוּ? הַיְלָדִים שְׁלָנוּ, אִם אֲנַחְנוּ נִשְׁמָר עַל הַיְלָדִים שְׁלָנוּ נִהְיֶה שְׁמוֹרִים, אָבֵל תִּדְעוּ לָכֵן כְּדֵי שִׁיְהִי לָנוּ יְלָדִים טוֹבִים עַל זֶה צָרִיכִים הַרְבֵּה לְבִכּוֹת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה לֹא הוֹלֵךְ כָּל כֶּף קָל.

לֹא מִזְמַן מְצִאוּ אֶת הַסְּדוּר שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, סֵפֶר לִי צְדִיק אֶחָד שֶׁהוּא רָאָה אֶת הַסְּדוּר וַיֵּשׁ לְהַתְּפִלָּאוֹת מֵהַכְּתוּב בְּתוֹךְ הַסְּדוּר, הוּא מְזַכֵּיר שְׁמָה אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַתְּלַמִּידִים שְׁלוֹ, בְּכָל חֶלֶק מֵהַתְּפִלָּה כְּתוּב שְׁמָה שְׁמוֹת שֶׁל תְּלַמִּידִים אַחֲרֵים, בְּתַפְּלָה שֶׁל שְׁבֵת אֵיפֹה שְׁכָתוּב וְטַהַר לְבַנּוֹ לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת שְׁמָה רְשׁוּם שְׁנֵי הַנְּכָדִים שְׁלוֹ, הַרְבֵּי רַבִּי בְּרוּךְ מִמְּזַבּוּז, וְהַרְבֵּי רַבִּי אֶפְרַיִם מִסִּידֵלְקוֹב, שְׁנֵיהֶם הָיוּ אַחִים שֶׁל פִּיגָא הָאֵמָא שֶׁל רַבְנּוֹ ז"ל, שְׁמָה הוּא הַכְּנִיס אֶת הַנְּכָדִים שְׁלוֹ וְטַהַר לְבַנּוֹ לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת, שְׁמָה שְׁפָךְ דְּמַעוֹת עַל הַנְּכָדִים שְׁלוֹ, כְּמוֹכֵן לְמָה לֹא הִתְפַּלֵּל עַל אָדָם הַבַּת שְׁלוֹ? וְלְמָה לֹא הִתְפַּלֵּל עַל הַבֵּן שְׁלוֹ צְבִי? אֵלֶּא הוּא הָיָה בְּטוּחַ שְׁשֵׁנִיהֶם יְהִיוּ צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, הוּא רָאָה אוֹתָם אִיךָ מִתְּנַהֲגִים, רַבִּי צְבִי הָיָה צְדִיק נִסְתָּר בְּשִׁבְלֵי זֶה לֹא מְדַבְּרִים כָּל כֶּף הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ, אָבֵל אָדָם הִיא הֵיטָה צְדָקָת, פֶּעַם שְׁאַלּוּ אֶת רַבְנּוֹ ז"ל לְמָה הַסְּבָא שְׁלָכֶם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע עָשָׂה עֵסֶק כָּל כֶּף גְּדוֹל עִם הַסְּבָתָא שְׁלָכֶם? הָאֵמָא שֶׁל הָאֵמָא שְׁלָכֶם, הָאֵמָא שֶׁל פִּיגָא הֵיטָה אָדָם, וְאָדָם הֵיטָה הַבַּת שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע, לְמָה הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע עָשָׂה כָּל כֶּף עֵסֶק מֵהַבַּת שְׁלוֹ אָדָם? עָנָה וְאָמַר רַבְנּוֹ ז"ל לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אָדָם תְּמִיד הֵלְכָה עִם כְּסוּפִים לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִיךָ אֲנִי יְכוּלָה לְעַשׂוֹת אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? תְּמִיד דְּבָרָה אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתָךְ, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי רוֹצֶה לְהִיּוֹת שְׁמִחָה וְעִלְיָזָה, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי רוֹצֶה לְהִיּוֹת צְדִיקָה, עִם כְּסוּפִים כְּאֵלוֹ הִיא הֵלְכָה, רַבּוּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ (לְקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן חֶלֶק א' סִימָן ס"ו) אִם אָדָם מוֹצִיא מֵהַפֶּה שְׁלוֹ אֶת הַכְּסוּפִים וְהַרְצוֹנוֹת שֵׁשׁ

לוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בּוֹנֵה מְזֵה עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים, וְכֵן אוֹמֵר
 רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"א) וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל מְסַבֵּיר בְּאַרְיֵכוֹת
 (לקוטי הַלְכוֹת אוּמַנִין הַלְכָה ד') כְּשֶׁאָדָם מוֹצִיא אֶת הַרְצוֹנוֹת שְׁלוֹ זֶה עוֹשֶׂה
 רַעַשׁ בַּשָּׁמַיִם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת אֲשֶׁה צְדִיקָה, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם אֲנִי רוֹצֵה יְלָדִים טוֹבִים, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי רוֹצֵה לְלַכֵּת
 בְּצַנִּיעוֹת, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי רוֹצֵה לְכַבֵּד אֶת בַּעֲלִי, אֲנִי רוֹצֵה
 שֶׁהַבֵּית שְׁלִי יִהְיֶה בֵּית שֶׁל תּוֹרָה, פֶּה זֶה נִדְמָה סֵתָם דְּבוּרִים דְּבִרְתִּי
 הוֹצֵאתִי מֵהֶפֶה, לֹא, לֹא, מְסַבֵּיר רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שְׁלַמְעֵלָה
 בַּשָּׁמַיִם נַעֲשֶׂה מְזֵה יַחֲוּדִים גְּדוֹלִים, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאֹד מְאֹד
 אוֹהֵב כְּסוּפִים שֶׁל יְהוּדִי, וּבִפְרָט שְׁמוֹצִיא אֶת הַכְּסוּפִים מֵהֶפֶה, וְלִכְּן
 הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע הִחְשִׁיב מְאֹד אֶת הַבַּת שְׁלוֹ אֲדָל, כִּי תַמִּיד הִיא
 הַלְכָה בְּכְסוּפִים לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֶּךָ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, וְלִכְּן גַּם אֲתָן
 צְרִיכוֹת לְהַתְחִיל עִם כְּסוּפִים וְרְצוֹנוֹת, לְהוֹצִיא מֵהֶפֶה רַבּוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם אֲנִי רוֹצֵה יְלָדִים צְדִיקִים, אֲנִי רוֹצֵה בְּנוֹת צְדִיקָנוֹת, רַבּוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם אֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת אֶת הַרְצוֹן שְׁלֹךְ, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁהַבֵּית שְׁלִי יִהְיֶה
 בֵּית שֶׁל תּוֹרָה, תּוֹצִיאֵנוּ אֶת זֶה מֵהֶפֶה, אֲתָן לֹא יוֹדְעוֹת מֵה זֶה גּוֹרֵם
 לְמַעֲלָה בַּשָּׁמַיִם, וְלִכְּן הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוֹשׁ זי"ע הֶעֱקַר הַתְּפִלָּל
 עַל הַנְּכָדִים שְׁלוֹ, אִיפֹה רָשָׁם אֶת הַשֵּׁם שְׁלֵהֶם? וְטַהַר לְבַנּוֹ לְעַבְדֶּךָ
 בְּאַמֶּת, אוֹי אֵיךְ אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? וְטַהַר
 לְבַנּוֹ לְעַבְדֶּךָ בְּאַמֶּת, כִּכֵּה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל
 יוֹם עַל הַיְלָדִים שְׁלֵנוּ, עַל הַנְּכָדִים שְׁלֵנוּ עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְטַהַר
 לְבַנּוֹ לְעַבְדֶּךָ בְּאַמֶּת, וְתִאֲמִינוּ לִי שֶׁאַחַר כָּל הַתְּפִלוֹת שְׁאָבָא וְאָמָא
 מֵתְפִלָּלִים צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, תִּרְאוּ מֵה שְׁאֲנִי סוֹבֵל, מֵה שְׁאֲנִי
 עוֹבֵר, אֲנִי לֹא מְאַחַל אֶת זֶה לְאַף אֶחָד בְּעוֹלָם, אַף עַל פִּי כֵן אֲנִי
 מַחְזִיק מֵעַמְדָה. מִחַר בְּלִילָה יִהְיֶה יוֹם הַהַלּוּלָא שֶׁל הַצְדִּיק הַקְדוֹשׁ
 רַבִּי מִשֶּׁה לִיב מְסָאֵסוּב זי"ע, זְכִיתִי לְהִיּוֹת עַל הַצִּיּוֹן שְׁלוֹ, הוּא הָיָה
 הַצְדִּיק עִם ה' הַיְדִיעָה שְׁעָסַק רַק עִם חֶסֶד, אִיפֹה שְׁהִיתָה יוֹלְדֵת הוּא
 בָּא עִם אֲכָל מוֹכֵן, וְהָיָה בְּעַצְמוֹ כּוֹרֵת אֶת הָעַצִּים, פַּעַם זֶה לֹא הָיָה

כּמוּ הַיּוֹם חֲמוּם בְּבֵית חֲשֵׁמֶל אוֹ סוּלָר, פֶּעַם הָיוּ מְחַמְּמִים אֶת הַבַּיִת עִם עֵצִים, הוּא בְּעֵצָמוֹ לָקַח בְּכָל לַיְלָה לַעֲת חֲצוֹת יֵצֵא לְשָׂדֶה וְלָקַח גְּרִזָּן וְכָרַת אֶת הָעֵצִים, וְעָשָׂה מִזֶּה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת, וְכָכָה עִם הָעֲגָלָה וְסוּס הוּא הִתְחַפֵּשׂ כְּמוֹ אֶכָר שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִכִּיר אוֹתוֹ, וְשֵׁם לְפָנָיו כָּל בַּיִת שְׂיָדַע שְׂאִין שְׂמָה חֲבִילָה שֶׁל עֵצִים, פֶּעַם נִתְּוָדַע לוֹ שִׁישׁ יוֹלָדַת, בַּחוּץ לְאַרְץ בְּחַדְשֵׁי טֵבֵת, שְׁבֵט, הַקּוֹר זֶה בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי לְסַבֵּל, זֶה תַּחַת הָאָפֶס, נִתְּוָדַע לוֹ שִׁישׁ בְּעֵינָהּ יוֹלָדַת עִם יְלָדִים קְטָנִים, וְהַבַּעַל מְסַכֵּן לֹא נִמְצָא בְּבֵיתוֹ, הוּא הֵלֵךְ לְהַבִּיא פְּרֹנְסָה, כְּדָרְכוֹ בְּקַדְשׁ בְּאֲמֻצָּע הַלַּיְלָה הוּא כָּרַת עֵצִים וְדָפַק עַל הַדֶּלֶת, כִּי שָׁמַע אִשָּׁה בּוֹכָה, הָאִשָּׁה נִבְהָלָה מִי דוֹפֵק בַּדֶּלֶת בַּלַּיְלָה? אִזּוֹ הוּא אָמַר אֶל תִּפְחָדִי זֶה שְׁכֹן, הוּא הֵלֵךְ עִם כּוֹבַע קֶשׁ וְעִם גְּקָט וְעִם מַגְפִּים, הִיָּה נִרְאָה כְּמוֹ אֶכָר, הִיא פִּתְחָה לוֹ, הִיא רָעְדָה מִקּוֹר הִיא בְּכַתָּה וְאָמְרָה שֶׁהִיא יוֹלָדַת, הִיא צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת לְבֶן שְׁלָה עוֹד אַרְבַּע יָמִים בְּרִית, וּבַעֲלָה הֵלֵךְ לְאַסֵּף כֶּסֶף כְּדִי שִׁיְהִיָּה לָהֶם עַל צְרִכֵי הַבְּרִית, וְהִנֵּה עֲכָשׁוּ נִשְׂאָרְתִּי לְבַדִּי, אֲנִי רוֹעֵדַת מִקָּרָה, אֲנִי אַחֵר לָדָה, אָמַר אֶל תִּפְחָדִי יֵשׁ לָךְ אוֹלִי כּוֹס קְטָנָה כּוֹסִית שֶׁל וּוּדָקָה, הוּא עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִילוֹ הוּא גּוֹי לְהַבְדִּיל, אֲנִי יָבִיא לָךְ עֵצִים כְּמָה שֶׁתְּצַטְרָכִי בַּחֲנָם אָבֵל אֲנִי צְרִיךְ כּוֹסִית וּוּדָקָה, מְסַכְנָה לֹא הִיָּה לָהּ, אָמְרָה לוֹ יֵשׁ לִי כּוֹסִית קְטָנָה עִם מִים זֶה יְהִיָּה טוֹב? אִזּוֹ אוֹמֵר בְּסֵדֶר שִׁיְהִיָּה מִים זֶה כְּמוֹ וּוּדָקָה לְבֶן, הִיא נִתְּנָה לוֹ לָקַח וְשִׁפֹּף אֶת זֶה בְּתוֹךְ הַזְּקָן שְׁלוֹ, אָהּ אוֹמֵר זֶה וּוּדָקָה טוֹב, וְלָקַח אֶת הָעֵצִים וְכָרַת אֶת זֶה לְחַתִּיכוֹת, הַדֶּלֶק אֵשׁ וְחַמָּם אֶת כָּל הַבַּיִת, הַיְלָדִים שְׂמָחוּ וְרָקְדוּ, וְאִזּוֹ הוּא שׂוֹאֵל אוֹתָהּ מָה יֵשׁ לָךְ פֶּה בְּבֵית עוֹד? הִיא אָמְרָה לוֹ שִׁישׁ לָהּ שְׂמָה דוּד מִים, לָקַח אֶת הַסִּיר מִים, עוֹד דְּבָרִים הִיא נִתְּנָה לוֹ, לֹא הִיָּה לָהּ כַּחַ, הוּא בִּשְׁלָה לָהּ מֶרֶק, הוּא הִכִּין מֶרֶק חֵם וְיֵצֵא בַּחוּץ אִיךְ שֶׁהוּא יוֹצֵא בַּחוּץ וְסוּגֵר אֶת הַדֶּלֶת הוּא שׂוֹמֵעַ שֶׁהָאִשָּׁה אוֹמְרָת, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי לֹא מְפָרְגֶנֶת אֶת הַמְּצוּוֹה וְהַחֲסֵד שֶׁהַגּוֹי הַזֶּה עָשָׂה לִּי, הָאִשָּׁה לֹא יָדְעָה שֶׁזֶה הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מִשָּׁה לִיב מְסַאֲסוֹב זִי"ע.

רואים מזה מה זה מסירות נפש, רבי משה לייב מסאסוב זי"ע
 הֵלֵךְ לַפְדְּיוֹן שְׁבוּיִים אִיפֹה שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלֵּן שְׁמַע שֶׁהַכְּנִיסוֹ בְּבֵית סֵהַר
 יְהוּדִי, כִּי פַעַם הַגּוֹיִים הַפְּרִיצִים הִתְעַלְלוּ בִּיהוּדִים, מִי שֶׁלֹּא יָכַל
 לְשַׁלֵּם דְּמֵי הַחֲכִירָה הַכְּנִיסוֹ אוֹתוֹ לְבֵית סֵהַר, אוֹתוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת
 הַיְלָדִים בְּלֵי רַחֲמָנוֹת, וְרַבֵּי מֹשֶׁה לֵיב מְסֹאֶסוֹב זי"ע זֶה הָיָה הַמְצָוָה
 שָׁלוּ לְהוֹצִיא בְּנֵי אָדָם מִבֵּית הַסֵּהַר, הוּא מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ כֹּל כְּלוּ רַק
 לַמְצָוָה הַזֶּה שֶׁהַזְּכוּת הַזֹּאת תִּגַּן עָלֵינוּ, אֲזַי גַּם אֲנַחְנוּ צְרִיכוֹת לְעֶזֶר
 אַחַת לְשָׁנִיָּה, זֶה הַנְּחַת רוּחַ שְׁלִי, בְּזֶה אֲנִי יְבוֹא לְפָנַי כֶּסֶף הַכְּבוֹד
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם הַקָּמְתִי לָךְ קְהֵלָה כָּל כָּךְ
 יָפֵה, תִּרְאֶה רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֵיזָה חֶסֶד אַחַד עוֹשֶׂה עִם הַשָּׁנִי, רְבוּנוּ
 שֶׁל עוֹלָם תִּרְאֶה אֶת הָאֱהָבָה שֶׁיֵּשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּיבְנָאֵל, אֵין
 אֲצִלְנוּ גְזַעְנוֹת, וְלָכֵן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן נְשִׁים יְקָרוֹת אֵל תִּאֲכָזְבוּ אוֹתִי
 וְאֵל תַּעֲשׂוּ אוֹתִי שֶׁקָּרַן לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי אֲנִי בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמֵר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם בָּא וְתִסְתַּכַּל, הַשְּׁקִיפָה מִמַּעוֹן
 קְדֻשָּׁךְ וְתִסְתַּכַּל עַל הַקְּהֵלָה הַיְפָה שֶׁיֵּשׁ לִי, אֵל תַּעֲשׂוּ אוֹתִי שֶׁקָּרַן
 וְאֵל תִּאֲכָזְבוּ אוֹתִי וְאֵל תִּבְיִשׁוּ אוֹתִי, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יִמַּח שְׁמוֹ וְכָל
 הַמְּלֵאכֵי חַבְלָה רַק רוֹצִים לְתַפֵּס אוֹתִי וּלְהִרְאוֹת שְׂזָה לֹא נָכוֹן, וְלָכֵן
 אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן וּמִתְחַנֵּן אֲלֵיכֶן שֶׁתִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד שֶׁהַקְּהֵלָה
 שְׁלָנוּ תִּהְיֶה מְאַחֲדֶת, שֶׁבְּעֵלְיֶכֶן יִלְמְדוּ תוֹרָה שִׁיִּצְאוּ לְהַפְצָה, וְאִם
 אַתֶּן יְכוּלוֹת לְצַאת לְהַפְצָה גַּם בֶּן טוֹב, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְעֶזֶר
 לְבָנוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּסְתַּוְּבָבוֹת מִסְכָּנוֹת בְּנוֹת עֲשָׂרִים וְחָמֵשׁ, שְׁלֹשִׁים,
 וְאַרְבָּעִים, וְאַפְלוּ חֲמֵשִׁים, וְהֵם לֹא מוֹצְאוֹת אֶת עֲצָמָן, מְחַר בְּלִילָה
 זֶה גַּם הַהִלּוּלָא שֶׁל הַבְּבֵא סְאֵלִי זי"ע, מִי שֶׁתּוֹכֵל לְנִסֵּעַ לְשֵׁם וּלְהַפְיֵץ
 לְבָנוֹת יִשְׂרָאֵל קְנִטְרָסִים, חוֹבְרוֹת וּסְפָרִים, עֲשִׂיתִי אֶת זֶה כָּל כָּךְ
 בְּזוּל, תְּבוֹא עָלֶיךָ בְּרָכָה! אֵל תִּסְתַּכְלוּ עַל הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁתִּקְבְּלוּ, זֶה
 כְּפָרַת עוֹנוֹת, אֲנִי סוֹכֵל כְּבָר לְמַעַלָּה מְאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּזִיוֹנוֹת חֲרוּפִים
 וְגִדּוּפִים, אֲנִי לוֹקַח אֶת זֶה לְכַפָּרַת עוֹנוֹת, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ
 אֶתְכֶן מִי שֶׁיְכוּלָה לְלַכֵּת לְהַפְיֵץ אֲשֶׁרִי לָהּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָה, וְתַחֲזְרוּ עִם

שפּע אָני מבטיח לָךְ, בּוֹאוּ וּנְעֹזֵר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל פֶּךָ מִסְכָּנוֹת, נָשִׁים בָּנוֹת אֵינן לָהֶן בְּמָה לְהִתְחַזֵּק, וְלָנוּ יֵשׁ בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לָנוּ יֵשׁ צְדִיק שְׁמִיגְלָה לָנוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁמֵעוֹרֵר אוֹתָנוּ, מְחַזֵּק אוֹתָנוּ, מְעוֹדֵד אוֹתָנוּ, מוֹשֵׁף אוֹתָנוּ אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲזָרָה, אֵיזָה שְׂמִיחָה יֵשׁ בְּשָׂמִים כְּשִׂמְחֻזְקִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵינן לָךְ מִשְׁגַּח מַה זֶה לְחַזֵּק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בָּנוֹת, נָשִׁים מִסְכָּנוֹת, לֹא יוֹדְעוֹת מְכֻלוֹם, אִם תְּפִיזוּ לָהֶם אֶת הַקְּנֻטְרִסִים וְהַחֹבְרוֹת אֲתָן תִּקְרְבוּ אוֹתָן אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַרְבֵּי מִשָּׂה לֵיב מִסָּאֶסוֹב זִי"ע לֹא רַק לְאַנְשִׁים הוּא עוֹזֵר אֲלָא לְבִהְמוֹת וּלְסוֹסִים, הוּא פֶּעַם הַלֵּךְ לְיוֹם הַשּׁוּק, בְּיוֹם הַשּׁוּק מוֹכְרִים בְּהֵמוֹת, שְׁוֹרִים, עֲזִים, כִּבְשִׁים, הַעֲגֻלוֹנִים בָּאִים עִם הַסּוֹסִים שְׁלָהֶם מְלֵאִים עִם כָּל מִינֵי חֲפָצִים לְמִכּוֹר, וְהֵנָּה יוֹם אֶחָד הַתְּחַשֵּׁק לְאֵיזָה לִיצָן גַּם כֵּן לְבוֹא לְיוֹם הַשּׁוּק לַעֲשׂוֹת כֶּסֶף, הוּא הֵיךְ קוֹסֵם, עֲשֵׂה לְהַטוּטִים, כָּל מִינֵי דְבָרִים מְעַנְיָנִים, כָּלֵם עֲזָבוּ אֶת הַכָּל וְהִלְכוּ לְרָאוֹת אֶת הַפְּלָאוֹת שֶׁהַקּוֹסֵם עוֹשֶׂה, שְׂכָחוּ שְׂבָאוּ פֶה לְמִכּוֹר וְלִקְנוֹת, כָּלֵם עֲמָדוֹ סְבִיב הַלְצָן הַקּוֹסֵם וְהִסְתַּכְּלוּ עָלָיו אֵיךְ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִם הַלְהַטוּטִים, וְהַרְבֵּי מִשָּׂה לֵיב מִסָּאֶסוֹב מִסְתַּכֵּל עַל זֶה וְרוֹאֶה בְּעֵינָי קִדְשׁוֹ אוֹי מִסְכָּנִים, אֲנָשִׁים שְׂכָחוּ שְׂבָאוּ פֶה לְקַנּוֹת וְלְמִכּוֹר, כָּלֵם סְבִיב הַלְצָן הַזֶּה וְכָלֵם מִסְתַּכְּלִים עָלָיו, אֲבָל לוֹ הָיוּ עֵינָיִם קְדוֹשׁוֹת הוּא הַתְּחִיל לְהִסְתַּכֵּל וְרוֹאֶה מִסְכָּנִים הַסּוֹסִים שֶׁל הַעֲגֻלוֹנִים הֵם לֹא שָׂתוּ הַיּוֹם מִים, הַשְׁוֹרִים, הַכִּבְשִׁים, הַעֲזִים שְׂמוֹכְרִים לֹא שָׂתוּ הַיּוֹם מִים, הַלֵּךְ וְהִבִּיא דְלֵי מִים שֶׁפֶךְ לְפָנָי הַסּוֹסִים שִׂיחֵיהֶם לָהֶם מַה לְשָׂתוֹת, לְפָנָי הַבְּהֵמוֹת, לְפָנָי הַכִּבְשִׁים, אֵךְ אֶחָד לֹא תִפֵּס אֶת הַחֹסֵד שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, זֶה נִקְרָא צְדִיק רַחֲמָן.

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְקַנּוֹת סְחוּרָה, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ סְחוּרָה טוֹבָה מְאֹד, אֲנַחְנוּ שׁוֹמְרִים שַׁבָּת, אֲנַחְנוּ לֹא הוֹלְכִים לִישָׁן לְפָנָי שְׂמִינִים נְטִלָה עִם מִים, קָמִים, לֹא יוֹרְדִים מִהַמְטָה עַד שְׁנוּטְלִים יָדִים, אוֹמְרִים מוֹדָה אָנִי לְפָנֶיךָ מְלֶךְ חַי וְקַיִם שֶׁהַחֲזֵרְתָּ בִּי נִשְׁמָתִי בְּחֻמְלָה רַבָּה אֲמוֹנָתְךָ, כְּשִׂוְצָאִים מִהַשְּׂרוּתִים נוֹטְלִים יָדִים

וְאוֹמְרִים בְּרַכַּת אֲשֶׁר יֵצֵר, כְּשֶׁהוֹלְכִים לְאָכַל נוֹטְלִים יָדַיִם וְאוֹמְרִים
 בְּרַכַּת עַל גְּטִילַת יָדַיִם וּבְרַכַּת הַמוֹצֵיא, וְאוֹכְלִים רַק כֶּשֶׁר, וּמְבָרְכִים
 אַחַר כֶּךָ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, עוֹשִׂים מְצוּוֹת, עוֹשִׂים חֶסֶד אַחַת עִם הַשְּׂנֵיָה,
 כָּל יְהוּדֵי מְלֵא מְצוּוֹת, אֲנִי כִּבֵּר לֹא מְדַבֵּר עַל הַגְּבָרִים שֶׁהוֹלְכִים
 לְהַתְּפַלֵּל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם שְׁחֲרִית, מִנְּחָה, וְעֶרְבִית, אֲנַחְנוּ לֹא
 מְסַתּוֹבְבִים סָבִיב לְצַן קוֹסִם עִם הַלְּהַטּוּטִים שְׁלוֹ, לֹא! אֲנַחְנוּ בָּאֵנוּ
 לְזֶה הָעוֹלָם לְקִנּוּת מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֲזִי לָמָּה שְׁלֹא נַעֲשֶׂה חֶסֶד
 גַּם עִם אֲנָשִׁים שְׁעֵדִין רְחוּקִים מִהַקְּדוּשָׁה, לְקָרֵב אוֹתָם אֶל הַקְּדוּשָׁה,
 אֲנִי מְאֹד רוֹצֶה שֶׁהַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ תִּתְרַחֵב וְתִתְפַּשֵּׁט, וְכָל מִשְׁפָּחָה
 חֲדָשָׁה שֶׁבָּאָה שְׂנוּכָל לְקַבֵּל אוֹתָם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, אָבָל אֲנִי מְאֹד
 מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן עִם הַגִּדֵר שֶׁל צְנִיעוּת זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַיְסוּד אֲצִלָּנוּ,
 לֹא לְהִקָּל בְּצְנִיעוּת, לֹא לְהִקָּל בְּמְצוּוֹת, אֲדַרְבֶּה! אֲנַחְנוּ חֹפְצִים מְאֹד
 מְאֹד לַעֲשׂוֹת אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לַעֲשׂוֹת לוֹ נַחַת רוּחַ,
 אִם אֶתֶן וְתִגְנַבּוּ בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ דְּקוֹת לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׁאֵתֶן צְרִיכוֹת, תַּעֲמִדוּ לְפָנַי הָאֲרוֹן קֹדֶשׁ
 וְתִבְקְשׁוּ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי מִבְּטִיחַ לְכֵן יִשׁוּעָה, הִרְבֵּה נָשִׁים
 מֵאֲנִי שֶׁבָּכוּ כָּל כֶּךָ אֲצִל קְבָרֵי הַצְּדִיקִים וְזָכוּ לְרֵאוֹת הִרְבֵּה יִשׁוּעוֹת,
 וְלָכֵן אֵל תִּהְיֶה סוֹסוּ כְּרַגַע, תִּתְחַזְּקוּ לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה, לְרַקֵּד וּלְהַכְנִים בְּבֵית אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִחָה, תִּהְיוּ וְתִרְנִיּוֹת,
 אֵל תִּלְכוּ רֵאשׁ בְּרֵאשׁ עִם בְּעִלְיָכֶן, אֲזִי יִהְיֶה לְכֵן טוֹב בְּחַיִּים, הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂנוֹזְפָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲנִי
 מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן תִּתְפַּלְלוּ עָלַי, אֲנִי צָרִיךְ הִרְבֵּה יִשׁוּעוֹת, וְאֲנִי
 מְקַנֶּה לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹד שְׁבוּעַ לְבוֹא, וְנִזְכֶּה בְּיַחַד לַעֲשׂוֹת
 נַחַת רוּחַ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשפא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז
שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... וְ... שִׁיחִיו

מָאד מָאד אָנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם שֶׁתִּחְזְקוּ בִּירֵאת שָׁמַיִם שְׁלָמָה, וְתִדְעוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְגוֹר אֶתְכֶם, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה, זָכוּ, שְׂכִינָה בִּינֵיהֶן. וְלִכֵּן תִּשְׁמְרוּ מָאד מָאד לְלַכֵּת עַל פִּי הַהִלְכָה וְלֹא לְנִטוֹת מִהִלְכָה כִּהוּא זֶה, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ שֵׁישׁ לָנוּ "בֵּית הַוְרָאָה" אֵל תִּתְבַּיְשׁוּ לְשֵׁאל לְפָנַי הַמּוֹ"צִים כָּל הַסְּפָקוֹת שְׁלָכֶם, וְזֶה מָאד מָאד נְחוּץ לְשֵׁאל כָּל דְּבַר קָטָן, וְאֵל תִּאמְרוּ שְׁאַתֶּם יוֹדְעִים כָּבֵד כִּי בְּעֵינַי טְהָרָה יֵשׁ הַרְבֵּה פְרָטִי דִּינִים, וּבִפְרָט בְּעֵינַי הַהִרְחָקוֹת, וְכוּ', וְכוּ', צְרִיכִים לְשֵׁאל, וְצְרִיכִים לְשִׁמּוֹר עַל זֶה מָאד מָאד, וְאֵל תִּחְשְׁבוּ שְׁזֶה דְּבַר פְּשוּט, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְתָּ י"ג.) תְּנִי דְבִי אֵלָיִהוּ מַעֲשֵׂה בַתְּלָמִיד אֶחָד שֶׁשָּׁנָה הַרְבֵּה וְקָרָא הַרְבֵּה, וְשִׁמַּשׁ תְּלָמִידֵי חֲכָמִים הַרְבֵּה, וּמֵת בַּחֲצֵי יָמָיו. וְהֵיטָה אֶשְׁתּוּ נוֹטְלֵת תְּפִלּוֹת וּמְחַזְרֵתָם בְּבֵתִי כְּנִסְיוֹת וּבְבֵתִי מִדְרָשׁוֹת, וְאָמְרָה לָהֶם, כְּתִיב בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים ל) "כִּי הוּא חֲיִיךָ וְאַרְךָ יָמֶיךָ" בְּעֵלֵי שְׁשָׁנָה הַרְבֵּה וְקָרָא הַרְבֵּה, וְשִׁמַּשׁ תְּלָמִידֵי חֲכָמִים הַרְבֵּה מִפְּנֵי מָה מֵת בַּחֲצֵי יָמָיו? וְלֹא הָיָה אָדָם מְחֻזְרָה דְּבַר. פְּעַם אַחַת נִתְאַרְחַתִּי אֶצְלָהּ וְהֵיטָה מְסִיחָה כָּל אוֹתוֹ מְאַרְע. וְאָמַרְתִּי לָהּ בֵּתִי, בֵּימֵי נְדוּתְךָ מָה הוּא אֶצְלֶךָ? אָמְרָה לִי חֵס וְשָׁלוֹם, אֶפְלוּ בְּאֶצְבַּע קִטְנָה לֹא נִגַּע בִּי בֵּימֵי לְבוּנֶיךָ מָה אֶצְלֶךָ? אֶכֶל עָמִי, וְשִׁתָּה עָמִי, וְיִשָּׁן עָמִי בְּקִרְוֵב בְּשׁוֹר, וְלֹא עָלְתָה דַּעְתּוֹ עַל דְּבַר אַחַר. וְאָמַרְתִּי לָהּ בְּרוּךְ הַמְּקוֹם שֶׁהֲרִגוּ, שְׁלֹא נִשָּׂא פָנִים לַתּוֹרָה, שְׁהָרִי אָמְרָה תּוֹרָה (וַיִּקְרָא יא) "וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדּוּת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב" וְלִכֵּן תִּקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם כָּל דְּבַר לְשֵׁאל אֵת הַדִּינִים שֶׁב־"בֵּית הַהוֹרָאָה" וְאֵל תִּתְבַּיְשׁוּ כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה תּוֹרָה הִיא וְלִלְמַד אָנִי צְרִיךְ.

זכרו היטב איך שלמדתם אצלי, ומסרתי את נפשי עבורכם מרב אהבתי אליכם, ולכן בקשתי שתאהבו אחד את השני, ושיהיה ביניכם הבנה הדדית, ולא תריבו ולא תתוכחו אחד עם השני, כי הרי אתם גוף אחד, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכניה; ואם תהיו בשלום אחד עם השני, הרי השכינה תשרה ביניכם, ולכן אני מאד מבקש אתכם תשלימו ביניכם, ואז תראו את הטוב הנראה והנגלה שיתן לכם הקדוש ברוך הוא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (עוקצין פרק ג') לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום; כי השלום ובפרט בבית זה הכלי שבה נשפע כל הברכות ולכן אם אתם רוצים שיתרחב לכם תשתדלו מאד שיהיה ביניכם שלום ואהבה, ותותרו אחד להשני, ותשמרו מאד לא לדבר אחד על ההורים של השני, כי זה עון חמור מאד, כי סוף כל סוף זה ההורים שלכם, וצריכים מאד לשמר על כבוד אב ואם.

מאד מאד אשמח לקבל מכם מכתב, כי נפשי קשורה בנפשכם כאשר הקדוש ברוך הוא יודע.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשפב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

היות שהקהלה קנתה את הבית של ר' ... נרו יאיר והוא קנה את הבית שבו אתה נרו אני מאד מבקש אותך שתראה לפנות את הדירה כדי שהוא יוכל להכניס בדירה שאתה נרו שם עכשו בשכירות.

אני מאד מקווה שתמצא תכף ומיד דירה להשכרה ואם תצית
 אותי לבסוף תזכה גם כן לבית משלך.
 רק חזק ואמץ ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת
 השבוע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשפג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז
 שלום וברכה אל ... נרו יאיר

אין מלים בפני להודות לך על מה שאתה עושה להקהלה שאתה
 מעביר את הספרים תמיד לקרן הדפסה והנה הקדוש ברוך הוא
 נתן לך מתנה אשה טובה וזרע של קימא, יעזר הקדוש ברוך הוא
 שיתרבה אצלך המשפחה וישלם לך על הצער שנגרם לך.

והנה יש לי בקשה ממך היות שהקהלה קנתה את הבית של ר'
 ... נרו יאיר והוא קנה את הבית שבו אתה גר, אני מאד מבקש אותך
 שתצא משם כדי שהוא יוכל להכנס שם, כי אנחנו רוצים לשפץ את
 המקנה ולהרחיבו ואם תצית אותי הקדוש ברוך הוא יזמין לך בית
 משלך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשפד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז
 שלום וברכה אל ... ו... שיחיו

הנה היום זה היום הכי מאשר שלי שאני שומע שבנכם ... נרו

יָאִיר יִכְנֵס בְּחֶפֶה עִם בֵּת יִרְאֵת שָׁמַיִם וְאַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד לְשֹׁמֵחַ עִמָּה, וְתִהְיֶה אֲצִלְכֶם כְּבֵת חֲבִיבָה.

מֵה שְׁקוּרָה סְבִיב אֵל תְּשִׁימוּ לֵב, כִּי כֶּךָ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים לֵיכָא כְּתוּבָה דְּלֹא רְמִיא בֵּי תִיגְרָא אֵין חֲתָנָה שְׁלֹא יָרִיבוּ הַמְּחַתָּנִים, אֵל תְּשִׁימוּ לֵב לְכֹל זֶה הָעֵקֶר שֶׁהַזְּוֹג יַעֲלֶה יָפֵה וְתִצְלִיחוּ לְרֹאוֹת נַחַת דְּקַדְשָׁה מֵהֶם.

הַמְּאַחַל לָכֶם מִזֵּל טוֹב חֲמָה וּלְכַבִּית

ג' תשפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא ג' שְׁבֻט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... תִּחְיֶה

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּכְנִסִי בְּחֶפֶה בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת, וְדַעִי לָךְ שְׁקִבְלַת מִתְנַה חֲתָן יִרָא שָׁמַיִם שְׁלֹמֵד אֲצִלִּי, וּבִיחֻד תִּכְבְּנוּ בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל.

הַמְּאַחַח לָךְ מִזֵּל טוֹב חֲמָה וּלְכַבִּית

ג' תשפור.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא ג' שְׁבֻט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... נְרוּ יָאִיר

הַנְּנִי מִכְּרֶךְ אוֹתְךָ בְּבִרְכַת מִזֵּל טוֹב חֲמָה וּלְכַבִּית עַל יוֹם הַמְּאַשָּׁר בְּחַיִּיךָ שְׁאַתָּה נִכְנֵס בְּחֶפֶה בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתבנה בית נאמן בישראל והשכינה
תשרה ביניכם תמיד.

המאחל לך מזל טוב

ג' תשפז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך

אני מכרח להגיד לך חד משמעית אני לא מסכים לכל התכנית
שלה, ואני מאד מבקש אותך שאל תמרה את רצוני כי אחרת צא
מקהלתנו, ואף שאני כותב לך כל כך חריף אני מכרח להגיד לך, היה
פה גנבות ושחיתות שלא יאמן כי יספר, ואני לא באתי לזה העולם
לגנב ולגזול אלא לחזק ולעודד ולשמח את נשמת ישראל, ולכן אני
מבקש אותך חד משמעית שתתיר מזה, אם אתה לא רוצה תעזב את
הקהלה שלנו.

כבר הגיע הזמן שתפסיק לחשוב כל כך מכסף ולבטל את העניין
של הדפסה והפצה, תהלה לקל מאז שנתקרבתי אל רבנו ז"ל בהיותי
בגיל חמש עשרה וחצי כבר בער בי התשוקה אם אני קטן וכו' וכו'
זכיתי להתקרב על ידי ספר אחד, אני מכרח למלאות את כל העולם
כלו עם ספרי רבנו ז"ל, ושנים על גבי שנים שפכתי דמעות על זה
כמים, והקדוש ברוך הוא עזר לי שתכף מיד אחר החתונה התחלתי
להדפיס ולהפיץ את ספרי רבנו ז"ל במסירות נפש הכי גדולה שאי
אפשר אפלו להסביר את זה, כי לא היה לי חתיכת לחם לאכל, ועם
כל זאת השכרתי את עצמי בבית דפוס ואני עבדתי בעצמי בעשר
אצבעותי ועשיתי עבודות בזויות העקר שהבעל מדפיס ידפיס לי,

וכך הדפסתי, וזה לי למעלה מארבעים ושלוש שנים שאני מדפיס ומפיץ, והקמתי כבר ארבע דורות של מדפיסים ומפיצים, ולכן אל תבטל את הענין של הפצה אשר רק זה הוא דעת רבנו ז"ל, לא ללכת ולחשב כל היום מכסף זה לא יהיה יותר בקהלה שלנו, ואני מכרח להגיד את זה חד משמעית לפני שאני יצא ברבים.

אודות זה שאתה כותב שהוא אומר בשמי וכו' וכו', כבר דברתי הרבה פעמים שאף אחד לא ידבר בשם מוה"רא"ש, עדין אני חי ויכולים לשאל אותי אם אני אמרתי משהו או לא, תהלה לקל מצחי חזק נגד כל העולם כלו, ואני לא מפחד להגיד את האמת מה שיש בתוך לבי, ולכן אם אומרים בשמי משהו צריכים לשאל אותי קדם ואם לא זה קבלת לשון הרע, מה שאני אומר אני כותב ומדפיס ולא מתחבא.

תתחיל ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום כי בשבוע אחד שלא מסיימים את פרשת השבוע יהיה לו הפסד גדול בזה השבוע, וזה בדוק ומנסה, ולהפך מי שלומד חמש ורש"י עם התרגום הוא מצליח, וכן תגרס הרבה פרקים משניות כדי לטהר את נשמתך, הקדוש ברוך הוא יעזור שגזכה לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשפח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך

שאתה מתקדם בכתיבת הספר תורה.

אָשֶׁר   כָּרַךְ קִנ"ט   בְּנַחֵל   רַכָּא

מָה אָמַר לָךְ יְדִידִי הֵיכָר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הָרַבָּה הַתְּחִזְקוֹת,
וְתִרְאֶה לְהִתְחַזֵּק, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַתְּחִזְקוֹת.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ שְׂיִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב בְּחַיֶּיךָ.

אוֹדוֹת הַקְּבִלוֹת בְּמִשְׁרָד וְכוּ', אֶתְּהָ צוֹדֵק וְאֲנִי יִטְפֵּל בְּזֶה בְּאִפְּן
מִיָּדִית.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא ג' שְׁבַט ה'תשס"ז

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מְכַתְּבֶךָ וּמְאֹד מְאֹד הִצְטַעַרְתִּי לִשְׁמַע מֶה
שְׁכַתְּבֵת לִי.

תְּהִי חֲזָקָה וְאֵל תִּפְחָדִי, אֲנִי יִשְׁתַּדֵּל בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ לַעֲשׂוֹת
בֵּינֵיכֶם שָׁלוֹם, יֵשׁ לָךְ בְּעַל טוֹב מְאֹד צְרִיכִים רַק לְדַעַת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג
אֵתוֹ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

בְּזֶה אֶת צוֹדֵקֶת אֶסוּר לְאָבָא שְׁלוֹ לְהִתְעַרֵּב בְּחַיֵּי הַפָּרֵט וְהַכֵּלֵל
שְׁלָכֶם, הַתְּחַתְּנֶתֶם עִכְשָׁו אֲתֶם רַק צְרִיכִים לְחִיּוֹת בְּיַחַד וְלַעֲזֹב אֶת
כָּל הַסְּבִיב, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב 'עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק
בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבֶשֶׁר אֶחָד', וְלִכֵּן אֲנִי רוֹצֵה מְאֹד מְאֹד שֶׁתְּחִזְקוּ יַחַד
וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לְשֵׁנֵי בְּכָל הַמּוֹבְנִים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁנִשְׁמַע
וְנִתְבָּשֶׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת אֲצִלְכֶם.

רְאִי לְהִיּוֹת חֲזָקָה בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְתִרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ
לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְתִמְיֵד תִּזְכְּרִי שְׂאֵת לֹא לְבַד, הַקְּדוֹשׁ

ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט, ואת צריכה רק לדבר אליו, אני אשתדל בעזרתו יתברך לעזור לכם במה שאני רק יכול, רק תשתדלי מאד שיהיה בינך לבעלך אהבה גדולה מאד, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשצ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

מאד מאד אני משתוקק לראות אותך או על כל פנים כתיבת ידך, ותשתדל לכתב לי לכל הפחות פעמים בשבוע מכתב וממש תחיני.

הקדוש ברוך הוא הזמין לך אשה צדקת אשה טובה אשה עם כליל המעלות, ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להשלים אתה, ותכבד אותה כי כך אמרו חכמינו הקדושים האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו עליו הכתוב אומר וידעת כי שלום אהלך, ולכן תמסר את נפשך לקרב אותה, אני מאד מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שהכל יתהפך לטובה.

כבוד אב זה מצוה גדולה מאד מאד אבל כשכא לערב בינך לבין אשתך בשום פנים ואפן אל תתן את זה, ולכן אני מאד מאד מבקש אותך שאל תערב את אביך בחיי הנשואין שלך, יש לך אשה צנועה אשה טובה וחבל שתפרקו את הבית בשביל שמסיתים ומדיחים אותך מבחונך, אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתשמע לי ולא תתחרט לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ראה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, וכן תגרס הרבה

פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת שְׁזָה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא ג' שְׁבֹט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יָאִיר

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבֶךָ.

בְּעֵינַי הָרַב ... נְרוֹ יָאִיר אֲנִי אֲטַפֵּל בְּזֶה בְּמֵלֵא הַחֲמֻרָה, וְאֲנִי מְאֹד

מְקַנְהָ לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל צֵד הַכֵּי טוֹב.

אֲנִי מְאֹד מוֹדֶה לְךָ עַל חֲלֻקַּת הַמִּכְתָּבִים וְעַל פִּי רַב תְּמַסֵּר לְבַעַל

אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁשִּׁיךְ לוֹ וְלֹאֲשֶׁה אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁשִּׁיכַת לָהּ, כִּי לְפַעְמִים

אֲנִי כוֹתֵב לוֹ בְּנִפְרָד וְלָהּ בְּנִפְרָד, וְלֹא צְרִיכִים לְרֹאוֹת אֶחָד אֶת הַמִּכְתָּב

שֶׁל הַשְּׁנִי, רַק אִם הֵם רוֹצִים לְהִרְאוֹת אֶחָד לַשְּׁנִי, וְכִכָּה יֵשׁ עֲנִינִים

שֶׁצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּית שְׁזָה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם

כִּי זֶה הַצְּלִיחָה נְצַחִית הַצְּלִיחָה כְּזוֹ שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְכֵן

תִּרְאֶה לְגֵרֵם הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת אֲשֶׁר זֶה הַצְּלִיחָה יוֹצֵא מִן הַכָּלֵל,

וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֲזַק בְּזֶה וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא ג' שְׁבַט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְזֻעָזָע מִהַמְּכַתֵּב שֶׁלָּךְ, וְתִשְׁמְרֵי מִהַבְּרִנָּשׁ הַזֶּה,
כְּנִרְאָה שֶׁהוּא רַק שֵׁם עֵינַי עָלֶיךָ וּמִנְּגוּל גְּדוּל, וְתִלְכִי מִהַזְהָמָה הַזֹּאת,
יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּפְטְרֵי מִהַצָּרָה הַזֹּאת, וְגַם תִּגִּידֵי לְבַעֲלֶךָ
שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם עֵסֶק עִם בֶּן אָדָם כְּזֶה שֶׁמְצַלְצֵל לְאִשָּׁה בְּשָׁעָה
שֶׁבַעֲלָה לֹא נִמְצָא, זֶה מְאֹד מִגְעִיל, וְלִכֵּן תִּבְרַחֵי מִמֶּנּוּ.

חֲזָקֵי וְאַמְצֵי מְאֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בְּעֵלְךָ, וְתַחֲיוּ בִּיחָד בְּאַהֲבָה
גְּדוּלָה מְאֹד, וְתִרְווּ רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מִהֵילָדִים שְׁלִכְם, וְיִהְיֶה לָּךְ רַק
טוֹב.

הַמְּאַחַל לָּךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא ג' שְׁבַט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדָּף שֶׁל הַבֵּית חוּלִים.

אִם הֵם אוֹמְרִים שֶׁאֵת צְרִיכָה לְהִתְאַשְׁפֹּז כְּדָאֵי וּכְדָאֵי, כִּי אֲנִי
מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁמֵלֶאֱךָ רִפְאֵל יַעֲמֵד עַל יְמִינִם וְיִהְיֶה לָּךְ
יְשׁוּעָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְלִכֵּן אֵל תְּהַסְסֵי עִכְשָׁו מִהַעֲבוּדָה, עִכְשָׁו אֵת
צְרִיכָה לְדַאֵג שִׁיְהִיָּה לָּךְ בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ בֵּן וּבַת, וְזֶה הוּלָךְ לִי
בְּחַיִּים, כִּי אֲנִי מְאֹד אוֹהֵב אֶתְכֶם, כִּי ... נִרוּ יֵאִיר בְּעֵלְךָ חֲקוּק בְּלִבִּי
וְאֲנִי תְּמִיד מִתְפַּלֵּל עַל הַכִּי טוֹב בְּשִׁבְלִכֶם, רַק תִּתְחַזְּקֵי יַחַד כִּי הוּא

בעל נפלא מאד, אָבל הוא מאד שָׁבוּר שָׁאִין לוֹ יְלָדִים וְאֵת צְרִיכָה
לְהַבִּין אוֹתוֹ, כִּי הוּא בְּעַל נִפְלָא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂאֲזָכָה
לְהִיּוֹת עַל הַשְּׂמֵחוֹת שְׁלָכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא ג' שְׁבֻט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יֵאִיר

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵתָה מִתְקַדֵּם עִם הָאֲלֹבוֹם
שֶׁל הַתְּמוּנוֹת, שְׁזֵה מְאֹד מְאֹד נִצְרָךְ לִי.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲנִי מְאַמֵּין שְׁפָה
יִהְיֶה לָךְ תְּקוּן בְּרוּחָנִי וּבְגִשְׁמִי גַם יַחַד, אָבֵל אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ
שֶׁתִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד שְׁלֹא יִסְחָבוּ אוֹתְךָ בְּעֵנְיָנִים מְפַקְּפָקִים כְּמוֹ הוֹרָאת
קִבֵּעַ וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַכָּל גְּנֵבָה וְשִׁחִיתוֹת, וְאוֹי וְאַבּוֹי אִם יַעֲלוּ עַל זֶה
וְכוּ' וְכוּ', הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ מִכָּל מִינֵי מְשַׁחֲתִים.

תְּקַח בְּרִצְיָנוֹת אֵת זֶה מֵה שְׂאֲנִי כְּתַבְתִּי לָךְ, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁיִוֵּם
מֵהֵימֵים יְבוֹאוּ אֵלֶיךָ וְיִרְצוּ לְסַחֵב אוֹתְךָ גַם כֵּן בְּעֵנְיָנִים מְפַקְּפָקִים,
וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂנִזְכָּה לְבָנוֹת אֵת הַקְּהָלָה
שֶׁתְּהִיָּה יַחֲדָה בְּמִינָה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, אִין גְּזַעְנוֹת וְכוּ' אִין שְׂנֵאת
חֲנָם וְכוּ', יֵשׁ חֶסֶד וְכוּ' יֵשׁ תּוֹרָה וְכוּ', וְהַכָּל כְּדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק בִּיתֵר שְׂאת בִּיתֵר עֲזוֹ, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשׁ"י
עִם הַתְּרַגּוּם שְׁזֵה סְגָלָה לְפָרְנִסָּה וְלְהַצְּלָחָה בְּכָל הָעֵנְיָנִים, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל
מְאֹד מְאֹד לְדוֹן אֵת אֲשֶׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא שיהיה לכם שלום בית נפלא מאד מאד ותחיו ביחד כמו זוג יונים, ואני ישתדל לזה בכל הדרכים שבכולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשעה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את כל ההודעות אבל לצערי הרב לא הייתי בביתי לענות לך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז באמונה פשוטה בו יתברך, ואל תהיה אץ להעשיר, אלא דע לך כי הפרנסה בא רק מהקדוש ברוך הוא.

אני מאד מאד מבקש אותך שתשמר שלא יסחבו אותך עוד פעם בפח יקוש של הוראת קבע וכו', כי הכל גנבה וגזלה, ותשמר מאד מאד שלא יעבדו עליך מי שיעבד וכו' וכו', תברח מכל זה, הקדוש ברוך הוא יפרנס אותך דרך הפצה בכבוד גדול מאד מאד, ואל תשים לב אל אף אחד.

הדבק את עצמך בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ואת זה צריכים תמיד לחזור.

ראה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום שזה מה שביא לך עשירות וזה מה שביא לך שלום בית, ותחזק מאד מאד את אשתך, היא עוברת משברים וגלים ומסכנה ורחמנות גדולה עליה,

ומי עוד ירחם עליה כמו בעלה, ולכן תרחם על אשתך ותחזק ותעודד ותשמח אותה, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשצו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשכותבים לי מכתב אני מכרח לכתב כמו שכותבים לי, דע לך שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא ברצונו יתברך, ולכן כל מי שרק יפתח פיו עלי וכו', לבסוף הוא יקבל ענש, לא אכפת מי זה, וזה ברור כשמש, יכול לעבר חדש חדשים שנה שנתים אפלו חמש ואפלו עשר שנים, אבל לבסוף הוא יקבל את ענשו, כי תהלה לקל אין לי עסק עם אף אחד, כל הענין שלי רק לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ולכן מי שמדבר עלי מדבר על רבנו ז"ל, ואני מפחד משום בריה שבעולם, והקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות.

ראה לחזק ולעודד ולשמח את אשתך, והקדוש ברוך הוא יעזר

שנשמע תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תשצז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

היום קבלתי את המסמך של בית דין הרבני בטבריא שהכנסת בקשר לגט, ונשארתי המום מהצעד הרע הזה שעשית, הלא כשהיית בחדרי והיו שם עוד שלש אברכים, דברתי אתך באריכות שתחזרי לבעלה, והסכמת, ושלחתי אתך אשה שתלוה אותך, ולבסוף נתודע לי שעשית צחוק ממני, ולא חזרת אל בעלה, אלא חזרת אל מקום הגלות שבחרת, ומאד מאד חרה לי שאת עושה צחוק ממני, פה את טוענת שהסבה שעזבת את בעלה היא מפני שאין לו אמונת חכמים, ולבסוף אני רואה שלך אין בכלל אמונת חכמים, ואת פשוט עושה צחוק ממני, ולכן אני מאד מאד מבקש אותך הדבר הראשון שתבטלי את הדיון בבית דין, והדבר השני שתחזרי אל בעלה בלי שום תנאים כי הוא האבא של הילדים שלך, ואני נגד גרושין, לא באתי בזה העולם לשבר בתים אלא לבנות בתים, ולכן אני מאד מאד מאכזב ממך שאת לא שומעת בקולי שאת לא חוזרת אל בעלה.

אם יש לך טענות וכו' הכל יכולים לסדר בצורה יפה בלי מריבות, או וכוחים, זה קורה שבין זוג קורה אי הבנות, אבל בשביל זה עדין לא מתגרשים, אני מאד מקנה שתצייתי אותי ותבטלי את הדיון, ותחזרי לבעלה תכף ומיד.

המצפה לשמע ממך תכף ומיד

ג' תשצח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ג' שבט ה'תשס"ז
שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרִדְפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר
לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבָךְ.

בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן אֵל תִּקְצֹץ אֶת הָעֵצִי גִפֵּן וְכוּ' וְכוּ', כִּי זֶה מְסַכֵּן,
אֲסוּר לְקַצֵּץ אֵילָן שֶׁל פְּרוּת כִּי הַפְּרוּת מְרַמְזִים עַל יְלָדִים.

בְּעֵינַי מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְעֵבֵר עָלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי
אֵין עוֹד תִּקּוּן יוֹתֵר גְּדוֹל מֵהַפְּצָה לְקֵרֵב יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְלִכֵּן עַל נִקְדָּה זוֹ אֶתְּהָ צְרִיךְ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֶׁךָ וּלְעוֹרֵר אֶת כָּל
הַבְּחוּרִים שְׂיִצְאוּ לְהַפְּצָה, כִּי זֶה תִּקּוּן גָּמוּר לְפָגֶם הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר
רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְאוּף סִימָן מ"א) תִּקּוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה
שְׂיִשְׁתַּדֵּל לְהַחְזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וְלִכֵּן רוֹאִים בְּחוּשׁ שְׂזֵה הַתִּקּוּן
וְאִף אֶחָד שְׁלֵא יִדְבֵר אַחֲרָת, כִּי זֶה הוּא הַתִּקּוּן הַכִּי גְּדוֹל, וְלִכְפֹּר עַל
כָּל מֵה שְׁעָשָׂה, וְלִכֵּן אֲשָׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְצֵאת בְּכָל יוֹם לְהַפְּצָה וְעוֹד
יְהִיָּה לוֹ כֶּסֶף בְּכִיס, אֲנִי מִבְּטִיחַ מִי שְׂיִצְא לְהַפְּצָה תָּמִיד יְהִיָּה לוֹ
כֶּסֶף בְּכִיס.

רַבֵּנוּ ז"ל אֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְאוּף סִימָן ט') תְּאֹת נְאוּף אֵינוֹ נִרְחַק
מִן הָאָדָם אֲלֵא עַל יְדֵי הַרְחָקָת רְאוּת הָעֵינַי וְהַמַּחְשָׁבָה, וְלִכֵּן תִּשְׁמַר
מְאֹד מְאֹד עַל הָעֵינַיִם שְׁלֶךְ, וּבִזְכוּת זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לְךָ
שֶׁהַכָּל יִסְתַּדֵּר עַל צַד הַכִּי טוֹב.

בְּעֵינַי הַבֵּן וְכוּ', אֲנִי מִתְּפַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲנִי מְקַוֶּה
לְשִׁמְעַע רַק טוֹב, יוֹתֵר מִתְּפִלָּה אִי אֶפְשָׁר, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְשַׁפֵּךְ אֶת
הַלֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תשצט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז
 שלום רב אל נשות אנ"ש הגרות ביבנאל עיר ברסלב הוי"ה
 עליהם ישרה שכינתו תמיד

אנחנו צריכים מאד מאד לשמח שזכינו להתקרב אל הצדיק
 האמת שהוא רבנו ז"ל, רבנו ז"ל אומר (ספר המדות אות הרהורים סימן ז')
 מי שאינו מאמין בצדיק על ידי זה אין לבו נכון עם השם יתברך,
 פלא על גבי פלא הלשון של רבנו ז"ל, רואים מזה מה זה אמונת
 חכמים אמונה בצדיק, כי מי שאינו מאמין בצדיק על ידי זה אין
 לבו נכון עם השם יתברך, סימן שהוא שקרן וצריכים לשמר מאד
 מאד ממנו, רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ה') שאדם צריך כל
 כך לשמח עם המצוות שהוא עושה עד שהוא נכלל לגמרי בהקדוש
 ברוך הוא, כי הרי המצוות הם הרצונות של הקדוש ברוך הוא,
 הקדוש ברוך הוא צוה לאשה לשמר טהרת המשפחה, הקדוש ברוך
 הוא צוה לאשה להדליק נרות, הקדוש ברוך הוא צוה לאשה להוריד
 חלה מהעסה, נמצא כשהאשה מקיימת את המצוות האלו היא עושה
 את המצוות של הקדוש ברוך הוא, ולכן אשה צריכה מאד מאד
 לשמח עם המצוות שלה, חכמינו הקדושים אומרים למדך תורה
 דרך ארץ בשעה שאדם עושה מצוה שיעשה את המצוה בשמחה,
 וכך אומר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה סימן א') כשאדם עושה מצוה
 בשמחה סימן שלבו שלם לאלוקיו, ולכן אתן נשים יקרות צריכות
 לקיים את המצוות של הקדוש ברוך הוא בשמחה עצומה, הן טבילה
 במקנה הן הפרשת חלה מן העסה הן הדלקת נרות זה צריך להיות
 בשמחה עצומה, וגם לשפך דמעות כמים כי זה הולך ביחד, כי רבנו
 ז"ל גלה לנו (ספר המדות אות תפלה סימן ע') על ידי שמחה תבוא תפלתך
 בהיכל מלך, אם אדם מתפלל בשמחה התפלה נכנסת ישר להיכל
 מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וכן אומר רבנו ז"ל (ספר

המדות אות תפלה סימן פ"א) תפלה שהיא בשמחה היא ערבה ומתוקה להשם יתברך, הקדוש ברוך הוא אוהב רק שמחה, אצל הקדוש ברוך הוא יקר מאד שמחה, אבל תדעו לכם ששמחה זה הדבר הכי קשה להגיע אליה, כי טבע של אדם אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) להיות נמשך אחר העצבות והעצלות, ולכן צריכים להכריח את עצמו להיות בשמחה, ובאמת במה יש לנו לשמח? כשאנחנו מתחילים להסתכל על עצמנו איך אנחנו נראים, אבל מצד שני כשאנחנו מתבוננים שיש לנו צדיק כזה כמו רבנו ז"ל יש ויש לנו מה לשמח.

היום זה יום גדול מאד ד' שבט זה ההלולא של הצדיק הקדוש רבי משה לייב מסאסוב זי"ע שהוא מסר את נפשו בשביל פדיון שבויים, איפה שרק מצא יהודי בשבי הוא הוציא אותו, לפני למעלה ממאתים שנה עם ישראל התפרנסו מבתי מרזח, הרי פעם לא היה רכבים אז היה עגלה עם סוסים, סוס או סוסים כמה הם יכולים לרוץ? עשרים דקות, חצי שעה, אבל אחר כך הם צריכים לנוח כמו רכב שצריך לתדלק כשיורד הדלק, כך סוס או סוסים צריכים לנוח ולאכל מספוא ואחר כך ממשיכים, אז הקימו המון בתי מרזח הפריצים הגויים והם שכרו יהודים שהם יהיו האחראים בבתי מרזח, אבל אוי ואבוי אם היהודי לא שלם לו את השכר דירה, הגוי ארוור טמא, פריץ מגול, היה יכול לקחת את היהודי ואת אשתו ואת הילדים שלו להכניס אותו בפלא שהיה בתוך בור באדמה ולא לתת להם לאכל, עם ישראל סבלו מאד מאד מאלו הפריצים הרשעים, והקדוש ברוך הוא שלח לנו את הצדיק הקדוש רבי משה לייב מסאסוב זי"ע שכל הענין שלו היה פדיון שבויים איפה שרק שמע שיש משפחה בשבי הוא הלך ופדה אותם, הלוח כספים הלך ואסף כספים העקר שיהיה פדיון שבויים, רבנו ז"ל אומר (ספר המדות אות פדיון שבויים סימן ז') מי שמרחם על השבויים הקדוש ברוך הוא

מצילו ממיתה, פעם אחד בערב שבת הצדיק הקדוש רבי משה לייב מסאסוב הולך לבית הכנסת להתפלל ופתאום שומע קול בכיה, בוכים, הוא אמר הוא לא הולך לבית הכנסת הוא הולך אחר הקול, כל הצבור מחכה כבר בבית הכנסת שהרבי יכנס להתפלל והנה הוא לא פה, חכו עליו, כי התלמידים שלו, החסידים שלו, האנשים שלו היו מסורים אליו בלב ונפש, הצדיק הקדוש שמע בכיות הלך אחר הקול מה הוא רואה? רחמנא לישזבן גוי ארור טמא יושב על העגלה עם סוסים במקום העגלון והבן הקטן שלו יושב בכרכרה, ומסכן יהודי קשור לעגלה, אשה קשורה אל העגלה, ילדים קשורים אל העגלה והעגלון גוי ארור טמא, הפריץ, מצליף עם השוט והסוסים רצים והם מסכנים קשורים לעגלה אז מרחמים לרוץ עם כל הכחות, איך בן אדם יכול להשיג סוס אז ממילא נסחבו על הרצפה הן הבעל הן האשה והן הילדים וכלם בכו, הוא לא יכל כבר להתאפק קפץ על העגלה וצעק לעגלון הפריץ ארור טמא תעצר! ענה מה אתה רוצה? אמר אני מוכן לשלם את הכל, אז אמר מה הם חיבים לי המון כסף אני עכשו ירוץ לא אכפת לי שימותו רחמנא לצלן, הוא מתחיל להתחנן אליו אני משיג לך את הכסף אף שהיה ערב שבת לפנות ערב וצריכים ללכת לבית הכנסת להתפלל הוא חשב שזה ענין של פקוח נפש גמרנו! צריכים להציל את המשפחה הזו ממיתה בטוחה, עד שהגוי ארור טמא התרפך לבו, הלך הצדיק הקדוש רבי משה לייב מסאסוב והוא מתחיל לנשק את הילד של הגוי מנשק אותו עוד ועוד ואומר לעגלון איזה ילד יפה יש לך, כך רכף את הלב שלו, הנה רבי מנשק את הבן שלו שיגץ קטן, והסכים, ואמר לו בסדר מוצאי שבת אני רוצה שתביא לי את כל הכסף, ושחרר אותם. רבי משה לייב מסאסוב זי"ע עוד הספיק לקחת את כל המשפחה והביא אותם אל ביתו ואמר לרבנית שתכין להם מים לשטף את עצמם כי הם היו מלכלכים היו בבור, ותכיניי אכל בשפע אף שהיה

פּאָרן מאַךר אָבּל שְׁתַּלַּךְ אַל הַשְּׂכָנוֹת שְׂפִיחַד יֶאֱרָגְנוּ אַכְּל, וּבִינן פּוֹךְ
 הוּא נִכְנָס לְבֵית הַכְּנָסֶת וְהִתְחִיל לְכַכּוֹת רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם הַפֶּה הַזֶּה
 שְׁנֹשֵׁק גּוֹי אִיךְ יָכוֹל לְהַפְתִּיחַ לְהַתְּפִיל אֶלֶיךָ וְהִנֵּה הוּא מְזַכֵּיר לְעִצְמוֹ
 הֵלֵא הַכְּלָבִים אוֹמְרִים בְּפֶרֶק שִׁירָה אֵת הַפְּסוּק 'לְכוּ גְרַנְנָה לְד' נְרִיעָה
 לְצוּר יִשְׁעֵנוּ' אַז הוּא מִתְחִיל רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִם הַכְּלָבִים אוֹמְרִים
 אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה לְכוּ גְרַנְנָה לְד' נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ אַז גַּם אֲנִי יָכוֹל
 לְרַנֵּן לְפָנֶיךָ וְכֹךְ אָמַר אֵת כָּל הַמְּזֻמּוֹרִים שֶׁל קָבַלְתָּ שַׁבָּת בְּשִׁמְחָה
 עֲצוּמָה וְחִזּוֹר וְשִׂמַּח אֵת הַמְּשֻׁפָּחָה וְנָתַן לָהֶם מְכַל טוֹב מְעַדְנִים, כִּי
 הַרְבֵּנִית פּאָרן אַרְגָּנָה אֵת כָּל הַשְּׂכָנוֹת וְכָלֵם הִבִּיאוּ אַכְּל בְּשִׁפְעַע וְשִׁמְחוּ
 אוֹתָם, זֶה הָיָה לְפָנֶי מְאֵתִים וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה. בְּדוֹרְנוּ אֵלּוּ גַם כֵּן הָיָה
 לָנוּ צְדִיק קְדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל אַבּוּחֲצִירָא שְׁנִקְרָא בְּפֹא סְאֵלִי זִי"ע
 שְׁתַּמִּיד הַתְּפִיל לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַיּוֹם זֶה גַם הַהִלּוּלָא שְׁלוֹ, תַּמִּיד
 רַק הַתְּפִיל לְשִׁלּוּם עִם יִשְׂרָאֵל, רוֹאִים מְזֶה שְׁהַצְדִּיקִים מוֹסְרִים אֵת
 נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל עִם יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה שִׁישׁ
 לָנוּ שִׁיכּוֹת אֶל צְדִיק שֶׁהוּא מוֹסֵר אֵת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִילֵנוּ, וְזֶה הַשְּׂמִחָה
 הַכִּי גְדוֹלָה, וְלָכֵן אֲתָן צְרִיכּוֹת לְהַשְׁתַּדֵּל לְשִׂמְחָה בְּעִצְמָכֵן לְפָדוֹת אֵת
 הַנְּשָׂמָה שֶׁלָּכֵן שְׁנַמְצָאָת בְּגִלוֹת בְּתוֹךְ הַגּוֹף, הַרְבֵּה פְּעָמִים אִשָּׁה
 שׁוֹנָאָת אֵת עֲצָמָה הִיא מְסַתְּפֶלֶת בְּרָאִי וְעוֹשָׂה פְּרִצּוּפִים לֹא! אֲנִי לֹא
 כָּל כּוֹךְ יָפֵה אִף אֶחָד לֹא מְסַתְּפֶלֶת עָלַי, הִיא שׁוֹנָאָת אֵת עֲצָמָה, זֶה
 נִקְרָא שֶׁהַנְּשָׂמָה בְּגִלוֹת בְּגוֹף, אַז צְרִיכִים לְהוֹצִיא אֵת הַנְּשָׂמָה מֵהַגּוֹף
 עַל יְדֵי שְׂמִחָה, וְכֵן צְרִיכִים לְשִׂמְחָה אֵת הַבַּעַל, צְרִיכִים לְשִׂמְחָה אֵת
 הַיְלָדִים, צְרִיכִים לְרֵאוֹת שְׂבִיבִית יְהִיָּה אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִחָה, וְאַחַר כּוֹךְ
 צְרִיכִים לְשִׂמְחָה אֵת הַחֲבֵרוֹת, בְּפֶרֶט שְׂתַקְנֵתִי לָכֵן לִיל שְׂמִחָה בְּכָל
 לִיל שְׁלִישִׁי אַז אֲתָן צְרִיכּוֹת לְרַקֵּד וְלְשִׂמְחָה שִׁישׁ לָכֵן זְכוּת לְהִיּוֹת
 בְּקִהְלָה קְדוֹשָׁה כְּזוֹ, וְאַנִּי מְאֹד מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן אֶלֶיכֵן תַּעֲזֹרוּ לִי לְעִזּוֹר
 לְכָל הַיּוֹלְדוֹת לְעִזּוֹר לְמִשְׁפָּחוֹת חֲדָשׁוֹת, הָעֵקֶר שִׁיְהִיָּה בִּינִיכֵן שְׂמִחָה
 לֹא סֵתָם שְׂמִחָה אֶלֶא לְהִיּוֹת שְׂמִחָה בְּאַפֵּן לְמַעֲלָה מְכַל הַהַגְּבָלוֹת,

למה? כי אנחנו שמחים ועליזים שאנחנו עושים נחת רוח לבורא יתברך שמו, זה יסוד גדול מאד, יהודי נברא בזה העולם לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, ולכן אני מאד מאד מבקש אתכן אסור להיות בעצבות תשרפו את העצבות, תזרקו את העצבות, ותשתדלו מאד מאד רק לרקד ולשמח לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים

ג' תת.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ר' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... נרו יאיר תלמיד ישיבת "דמשק אליעזר"
לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לגרס הרבה משניות כדי לטהר את נשמתך, כי אחרת תפל בפח יקוש שלא תוכל לצאת מזה, והלמוד משניות זה מה שישמר אותך מכל רע, ולכן אני מאד מבקש אותך שתקח משניות בכל יום ותגרס פרק אחר פרק ומסכתא אחר מסכתא עד שתזכה לסיים כל ששה סדרי משנה ותתחיל עוד פעם, וכן תתנהג בכל פעם ועל ידי זה תנצל מכל רע.

ראה ללכת בכל יום במקוה ותקפיד על זה מאד, וכן להתפלל את השלש תפלות שחרית מנחה ערבית במנין דיקא, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

תגיד לאשה שבשום פנים ואפן לא להתגרש, ועוד שבוע בערך
אני בא ושתבוא אלי והכל יסתדר על צד הכי טוב, היא לא צריכה
לפחד, בודאי היא צודקת שהיא נפלה בפח עם רע בנים גנבים
שקרנים צבועים וכו' וכו', שזה החליש אותה, אבל זה לא אומר
שכל העולם גנבים.

כפי שאני רואה הוא כהן ולכן בשום פנים ואפן לא להתגרש,
כי אחר כך יהיה בכיה לדורות היא לא תוכל לחזור אליו.

הקדוש ברוך הוא יעזר לך שתמיד תפיץ ותעשה מצות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראה להתחזק ביתר שאת ביתר עז, ואני מאד מאד שמח שאתה
לומד לקוטי הלכות, ודע לך מי שלומד בכל יום לקוטי הלכות
מוהרנ"ת ז"ל לא יתן לו לפל וזה בדוק ומנסה, אבל חבל שאתה
לא לומד יותר בכל יום, אבל טוב מעט בכונה מהרבה שלא בכונה,
העקר תוציא לעצמך התחזקות.

ועל כלם ראה לדבר הרבה אל הקדוש ברוך הוא הקדוש, ברוך
הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז, ושום דבר בעולם
לא יוכל לשבר אותך, כי גדול אדונינו ורב להושיע, אתה צריך
לעשות כל מיני מאמצים שבעולם להיות רק חזק, כי אין זה עצה
לפל בדעתך, אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר אצלך
על צד הכי טוב, ונזכה ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך עם הדו"ח של מפקחת אזור הצפון,
ומאד מאד נהניתי מהתגובה שלך.

ראי להיות חזקה ואל תתבלבלי משום דבר כי אני עומד תחתך
בכל מה שרק את עושה, והקדוש ברוך הוא יעזר שתזכי לחנך את
הבנות בדרך ישראל סבא אשר אין למעלה מזה, יעזר הקדוש ברוך
הוא שתמיד נשמע ונתבשר בשורות משמחות.

רק לא להתבלבל משום בריה שבעולם, והקדוש ברוך הוא יעזור שתבשרי לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ותדע שבזכות שאתה עסקת ואתה עוסק לעזור לקרן הדפסה "היכל הקדש" בזכות זה תראה הרבה נחת מילדיך, ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אנשי שלומנו

היקרים חסידי ברסלב תלמידי היכל הקדש די בכל אתר ואתר הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד

אני מאד מבקש את אנשי שלומנו היקרים בכל מקום שהם נמצאים, חסדי השם יתברך בנינו קהלה נפלאה ביבנאל שאין לנו מה להתבייש עם הקהלה הזו משום קהלה בעולם, אדרבה הקהלה שלנו זה הקהלה הכי יפה, כי אצלנו אין גזענות ואין שנאה וקנאה, כי זה עבודתנו להוציא מאתנו את הקנאה והשנאה וכו', אף זה

הוֹלֵךְ קָשָׁה, כְּמוֹ שְׁחַכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים כְּשֵׁם שְׁפָרְצוּפִיָּהם שׁוֹנוֹת כֶּךָ דְעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת, וְלִכֵּן תָּמִיד יֵשׁ אֵי הַבְּנוֹת בֵּין אֶחָד לַשְּׁנַי, אֲבָל זֶה עֵקֶר מְדֻרְגַת הָאָדָם שְׁמַתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין שְׁנֵי הַפְּכִים, וְזֶהוּ הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ שְׁאַנְחָנוּ עוֹבְדִים עַל מִדַּת הַשְּׁלוֹם וְאַצְלָנוּ אֵין גְּזַעְנוֹת וְאֵין קִנְאָה וְאֵין שְׁנֵאָה רַק חַיִּים בְּיַחַד בְּאַהֲבָה אַחֻוּה וְרַעוּת אֶחָד עִם הַשְּׁנַי, וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים אֵלוּ שְׁיִכּוּלִים לְבוֹא לְגוֹר בְּיִבְנָאֵל אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם, וְאֵלוּ שְׁלֹא יִכּוּלִים שְׁיִרְאוּ לְתַמְךָ מֵאִיפָּה שֶׁהֵם רַק נִמְצָאִים.

בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב אֲנִי יִכוֹל לְבַשֵּׁר לְכֻלְכֶם שֶׁהֶצְלַחְנוּ לְקַנּוֹת אֶת הַמַּקְוֶה, (הַיְנוּ הַבֵּית שְׁבוּ נִמְצָא הַמַּקְוֶה) וְזֶה כְּבָר נִמְצָא בְּיַדִּי הַקְּהֵלָה, וְהַזְכוּת הַזֶּה זֶה שֶׁל כָּל אֵלוּ שֶׁהִבִּיאוּ "הוֹרְאֵת קִבְע", שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה לָנוּ הָאֶפְשָׁרִיוֹת לְקַנּוֹת אוֹתָהּ.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁבִין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַפְּסִיקוּ לְדַבֵּר מִכֶּסֶף וְכֶסֶף כְּמָה אַתָּה עֲשִׂיתָ וְכְמָה אַתָּה עֲשִׂיתָ אֵין יוֹתֵר דְּבוּרִים כְּאֵלוּ, הַדְּבוּרִים שְׁלָנוּ מֵהַיּוֹם, זֶה, "תִּגִּיד לִי כְּמָה קִנְטָרְסִים הַפְּצָתָ" כְּמָה סְפָרִים הַפְּצָתָ" יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאַנְחָנוּ שְׁמָשִׁים אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל וְאַנְחָנוּ זוֹכִים לְצֵאת וּלְהַפְּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּמַגְלִים אֶת רַבְּנוּ ז"ל כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחֲמֵשׁ יָמִים בְּשָׁנָה, וְלָנוּ יֵשׁ הַחֲלָק הַכִּי גְדוֹל שֶׁדָּבַר רַבְּנוּ ז"ל מִתְּפָרְסֵם כָּל כֶּךָ בְּעוֹלָם, כְּלָם נוֹסְעִים אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל רַק בְּשִׁבִיל הַחוֹבְרוֹת וְהַקְּנִטְרְסִים שְׁמַתְפָּרְסֵם לְכָל עוֹבֵר וּשָׁב, וְאַנְחָנוּ לֹא צְרִיכִים לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְזַכֵּר טוֹב טוֹב שֶׁזֶה הַתְּקוּן שְׁלָנוּ, אֲנַחְנוּ לֹא עוֹשִׂים טוֹבָה לְאָף אֶחָד אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים טוֹבָה לְעַצְמָנוּ, רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נֵאוּף סִימָן מ"א) תְּקוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהַחְזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה וְלִכֵּן זֶה הַתְּקוּן שְׁלָנוּ שְׁאַנְחָנוּ נִצָּא וְנַפְּיץ, וְרַק מְזֵה אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ מְדַבְּרִים כְּבָר, אֵין כְּבָר אֶת הַשִּׁיחָה שֶׁל כֶּסֶף וְעוֹד פְּעַם כֶּסֶף וְעוֹד פְּעַם כֶּסֶף.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂאֵף אֶחָד לֹא יַעֲבֹד עֲלֵיכֶם שִׁישׁ לוֹ מִכְרָה שֶׁל כֶּסֶף וְכוּ'.

אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים שִׁישְׁתַּדֵּל לְהִבְיֵא כַּמָּה הוֹרָאת קִבְעַ עֲבוּר עֲמַתַּת "יִשְׁמַח צְדִיק" כִּי קָנִינוּ עֲכָשׁוּ אֶת הַמְּבִנָּה אִיפֹה שֶׁהַמְּקוֹה נִמְצָאת וְאֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִרְחִיב אֶת הַמְּקוֹה וּלְיִפּוֹת אֶת הַמְּקוֹה כִּי טְהֵרַת הַמְּשֻׁפָּחָה זֶה יְסוּד בְּקֵהֲלָהּ, וְלִכֵּן אֲשַׁרִי וְאֲשַׁרִי מִי שִׁיחַתִּים "הוֹרָאת קִבְעַ" בְּהִתְנַדְּבוֹת, וְאִם מִיִּשְׁהוּ רוֹצֵה אִיזָה שְׂכָר עַל זֶה שֶׁטָּרַח יוּכַל לְקַבֵּל חֲבִילָה שֶׁל מְאָה קִנְטָרִים שְׂאֲנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת זֶה אִישִׁית עַל כָּל הוֹרָאת קִבְעַ, וְהַמְּאָה קִנְטָרִים הָאֵלוּ יִהְיֶה בְּזֶה בְּרָכָה שִׁיבִיא לוֹ הַרְּבָה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁחָלַם וְחָשַׁב.

תְּשַׁמְרוּ מְאֹד שְׁלֹא יַעֲבֹדוּ עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל שְׁקוּף יְכוּלִים לְרֹאוֹת הַכֹּל וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים דִּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, אִם אַתֶּם רוֹצִים שִׁיְהִיָּה לָכֶם חֵלֶק בְּטְהֵרַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתְּבִיאוּ הוֹרָאת קִבְעַ לְ"יִשְׁמַח צְדִיק" וְיִקָּים בָּנוּ (תְּהִלִּים נ"ה) "יִשְׁמַח צְדִיק כִּי חִזָּה נָקָם" שְׁכָל אֵלוּ שֶׁרָצוּ לְחַרֵּף וּלְגַדֵּף וּלְעַקֵּר אוֹתִי שִׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל עֲלֵיהֶם, "עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שְׂנְאֵי וַיִּבְשׂוּ כִּי אַתָּה הוִי" עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי" וְכֵן צַעֵק דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּשַׁעַה שֶׁהָיָה לוֹ כֵּן הַרְּבָה שׁוֹנְאִים שֶׁהָיוּ מִתְּלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ כִּי דוּרוּ שֶׁל דָּוִד הָיָה מְלֹא לְצַנִּים, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֵין לָךְ דוּר שְׂאֵין בּוֹ לְצַנִּים כְּדוּרוֹ שֶׁל דָּוִד, שְׁכָלֶם הָיוּ לְצַנִּים אֲזַ כְּדוּרוֹ, וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד לְשַׁמֵּר מִלְּצַנּוֹת וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק סִימֵן קל"ד) הַלְּצַנּוֹת אֵינוּ מְנִיחַ אֶת הָאָדָם לִילֵךְ לְצְדִיקִים, וְלִכֵּן בּוֹאוּ וְנַעֲזֹר לְגַמֵּר אֶת הַמְּקוֹה טְהֵרָה לְהִרְחִיב אֶת זֶה, כִּי תִהְיֶה לְאֵל נִכְנָסִים בְּכָל פַּעַם מִשְׁפָּחוֹת חֲדָשׁוֹת וְאֵין כְּבָר מְקוֹם בַּמְּקוֹה, וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק סִימֵן מ') בְּזִכּוֹת שְׁמוֹשׁ אָדָם גְּדוֹל אָדָם נִצּוֹל מִמִּיתָה; וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׂאֵף אֶחָד אֵינוּ יוֹדֵעַ מַה נִּגְזֹר עָלָיו וְעַל יָדֵי זֶה שְׁזוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצְּדִיק

נִצְּלִים מִמִּיתָה וְלֹא רַק מִסַּתֶּם מִיתָה אֲלֵא אֶפְלוּ מִמִּיתָה מְשֻׁנָּה, וְלִכְּנֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים שֶׁתַּעֲזְרוּ לִי לְגַמֵּר אֶת הַקְּנִיָּה שֶׁל הַבְּנִיָּן, כִּי עֲדִין חֹסֵר, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְשַׁפֵּץ אֶת זֶה לַעֲשׂוֹת מְזֵה פְּנִינָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁבוּזָכוֹת הַטְּהָרָה הַזֹּאת שֶׁנַּעֲסֵק בָּזֶה, נַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְעַל כָּלֵם בּוֹאוּ וְנַחֲזִיק אֶת עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד בּוֹאוּ וְנִקְבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי וְאֲנַחְנוּ מִתְחִילִים עֲכָשׁוּ עֲדָן חֲדָשׁ לְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי שֶׁאֲנַחְנוּ נֹאֶהֱב אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי לֹא לְחַפְּשׁ גְּדוּלוֹת לְהַכְנִיס אֶהְבַּת יִשְׂרָאֵל בְּכֹל הָעוֹלָם כִּי זֶה לֹא יֵלֵךְ, אֲלֵא בּוֹאוּ וְנִתְחִיל מֵהַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ לְהַחֲדִיר אֶהְבָּה וְחֹסֵד שֶׁאֲחָד יַעֲזֹר לְשָׁנִי, וְעַל יְדֵי זֶה נִקְרַב אֶת הַגְּאֻלָּה.

וְאֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם תִּשְׁמְרוּ מִגְּנָבִים רַמָּאִים צְבוּעִים וְשִׁקְרָנִים שְׂרוּצִים לְהַפִּיל אֶתְכֶם בַּפֶּח וְלְחַפְּשׁ לְכֶם כָּל מִינֵי הוֹרָאת קִבֵּעַ שֶׁרַק יֵשׁ, וְיִגִּידוּ לְכֶם הִנֵּה יֵשׁ עֲכָשׁוּ עוֹד הוֹרָאת קִבֵּעַ מִירוּשָׁלַיִם, וְהִנֵּה יֵשׁ הוֹרָאת קִבֵּעַ מִנְּתִינָה, וְהִנֵּה יֵשׁ עוֹד הוֹרָאת קִבֵּעַ מִצְּמַח, וְכִכָּה יָבִיא לָךְ "הוֹרָאת קִבֵּעַ" מִכָּל מִינֵי מְקוֹמוֹת שֶׁתַּעֲשֶׂה מְזֵה כֶּסֶף הָעֶקֶר שֶׁלֹּא תַעֲזֹר פֶּה, וְלִכְּנֵן תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מֵהֶם, וְתִזְכְּרוּ מֵהַ שְׂרַבְנוּ ז' לְבִסְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה) שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה אָמַר "מִכֶּסֶף אֵל תְּדַבְּרוּ עִמִּי כָּלֵל" אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק מֵהַפְּצָה, כִּמְהָ הַפְּצָנוּ הַיּוֹם, בְּנִעְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ גַלְיָה לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק הָאֲמֵת בְּעוֹלָם, וְלִכְּנֵן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל תִּרְאוּ לְהִבִּיא לְכָל הַפְּחוֹת הוֹרָאת קִבֵּעַ אֶחָד בְּשָׁבוּעַ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיְכוֹל יוֹתֵר, כִּדִּי שֶׁהַמְּקוֹה יִהְיֶה מְשַׁפֵּצַת בְּהִרְחָבָה אֲשֶׁר בְּטְהָרַת הַמְּשַׁפְּחָה תְּלוּי כָּל הַגְּאֻלָּה. וְאַחַר כֵּן אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְהִתְחִיל לְבָנוֹת אֶת הַבַּיִת הַכְּנֻסֵת הַגְּדוֹל וְתִרְאוּ אֵיזָה יְשׁוּעוֹת יָבוֹא לָנוּ, וְאִם אֶחָד חוֹשֵׁד אֵיזָה חֲשָׁד הִנֵּה עֲכָשׁוּ אֲנִי בָּא וּמִי שֶׁרַק יִרְצֶה שֶׁיָּבוֹא בְּחֲדָרֵי וְשֵׁם יִהְיֶה מוֹנַח קְלוֹסֵר שֶׁל כָּל הַהוֹצָאוֹת שֶׁל הָעֲמֻתָּה "יִשְׁמַח צְדִיק" כָּל הַהוֹצָאוֹת

וההכנסות, של התלמוד תורה, והבית ספר, ושל הכולל, עמתת "נוצר תאנה", זה הכל יהיה על השלחן שלי, הכל יהיה שקוף, כי היום הכל הולך עם רואה חשבון ועם עורך דין, ואין יותר גנבות ושחיתות, נגמר העדן הזה, ולכן אם אנחנו נחזיק את עצמנו ביחד ונרצה לעשות נחת רוח להצדיק לרבנו ז"ל שיהיה עיר על שם רבנו ז"ל שיכולים לצאת בשדה להתבודד, ויכולים לצאת על הָר להתבודד אל הקדוש ברוך הוא, בואו ונעזר להקהלה שלנו שהקהלה תפּרַח ושיהיה רק מקום תורה, כי אצלנו אין יותר בטלנים המבלים את הזמן, אלא או שלומדים תורה או שיוצאים להפצה, אין יותר הפקר, ומי שמרגיש שהקהלה זה לא בשבילו שיעשה טובה ויעזב את הקהלה מה שיותר מהר, אנחנו מענינים שהד' אמות שלנו יהיה רק ד' אמות של תורה, וזה השמחה הכי גדולה שלנו.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה כבר להתראות בשמחה ואני מאד מבקש אתכם שתתפללו עלי כי אני צריך המון ישועות ורק הקדוש ברוך הוא יודע מה שעובר עלי, ואיך שאני מחזיק מעמד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הרב ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ברצוני שתודיע לכל אנשי שלומנו חד משמעית היות שעכשו נכנסתי בעסק הדפסה והורדתי את המחירים למחיר אפס, ולכן אל תמכר את הספרים רק בשלש תנאים האלו.

א. אין לקחת בהקפה, מכרחים לשלם מזמן מראש.

ב. יען שהורדתי את המחיר לעשרים וחמש אגורות לקנטרס, מכרחים לקחת חבילה של מאה קנטרסים.
ג. אין להביא אגורות אלא כסף גדול, שקלים, או חמש שקלים, וכו'.

את הספרים שעולה שלש ש"ח או חמש ש"ח שזה גם בן פחות מהקרן, את זה יכולים לקחת כמה שירצו, לא מכרחים מאה או חמשים וכו'.

תאמין לי אני מקנא את האדם שיעסק בהפצה, כי אין עוד תקון יותר גדול בתקוני הברית כמו להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף סימן מ"א) תקון להוצאת זרע לבטלה שישתדל להחזיר בני אדם בתשובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ראה לתלות את המכתב הזה בחדר "קרן הדפסה" שכל אנשי שלומנו יראו שזה רצוני.

ג' תתח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא ד' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... ו... שיחיו

מאד מאד אני מבקש אתכם שתשלימו אחד עם השני, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן ס"ו) במקום מריבה שם השטן; וגלה לנו (שיחות הר"ן סימן רס"ג) שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם לשבר את השלום בית, ולכן אני מאד מבקש אתכם תאהבו אחד את השני, ותבינו אחד את השני, ותשתדלו לעזור אחד להשני, ותהיו שניכם ותרנים לותר אחד לשני, כי כל המותר

לחברו, מוחלין לו מן השמים, ולכן ראו למסר את נפשכם על שלום בבית, ותדעו כי הילדים גדלים בעלי מומין בנפשם אם רואים ושומעים כל היום מחלקת בין אבא לאמא, כי הם גדלים מפחדים וכו', ונכנסים בלחץ וכו', וזה משאיר עליהם צלקת עמקה, ולכן אני מאד מבקש אתכם שיהיה ביניכם שלום ואהבה גדולה, כמו שהייתם תחת החפה, וחכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה; ואמרו (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה. ואמרו (תנא דבי אליהו רבה פ"ק י' סימן ה') אין אשה כשרה אלא העושה רצון בעלה; ולכן אני מאד מבקש אתכם, ומתחנן לפניכם, תפסיקו כבר את הווכוחים ואת המריבות שבניכם, ובזכות השלום והאהבה שיהיה ביניכם, אני מבטיח לכם שיהיה לכם שפע, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (עוקצין פ"ק ג') לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. שנאמר (תהלים כט) "הוי"ה עז לעמו יתן הוי"ה יברך את עמו בשלום".

את כל זה אני כותב לכם מרב אהבה שיש לי אליכם, ולכן אני מתחנן אליכם תכניסו את דברי אלה אל תוך לבכם, ויהיה המכתב הזה תמיד לפני עיניכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתט.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר בֵּא ד' שִׁבְט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיְקָרִים חֲסִידֵי בְּרִסְלָב תְּלֵמִידֵי הַיְכָל הַקֹּדֶשׁ דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר
הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד

אַנִּי מְאֹד רוֹצֵה לְבַקֵּשׁ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים בְּכָל מְקוֹם
שֶׁהֵם רַק נִמְצְאִים וְכָל מִי שֶׁרַק שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלִי, עֹכֵשׁ חֲסִידֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּנִינוּ קֵהֵלָה נִפְלְאָה בִּיבְנֵאֵל שְׂאִין לָנוּ מַה לְהַתְבַּיֵּשׁ מִהַקְהֵלָה
הַזֶּה מִשׁוֹם קֵהֵלָה בְּעוֹלָם, אֲדַרְבֵּה הַקְהֵלָה שְׁלָנוּ זֶה הַקְהֵלָה הַכִּי
יָפָה, אֲצַלְנוּ אִין גִּזְעָנוֹת אֲצַלְנוּ אִין שְׁנָאָה וְקִנְאָה, וְאַנְחֵנוּ מִשְׁתַּדְּלִים
לְהוֹצִיא אֶת זֶה מֵאַתְנֵנוּ, זֶה הוֹלֵךְ קָשָׁה, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים
כְּשֶׁם שֶׁפָּרְצוּפֵיהֶם שׁוֹנוֹת כֶּף דְּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת, וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ
אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים אֱלוֹ שְׂיִכּוּלִים לְבוֹא לְגוֹר בִּיבְנֵאֵל
אַשְׂרֵיהֶם וְאַשְׂרֵי חֲלָקָם, וְאַלּוֹ שְׁלֵא יְכוּלִים שְׂיִרְאוּ לְתַמְךָ מֵאַיְפָה
שֶׁהֵם רַק נִמְצְאִים בְּקֵהֵלָה, בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב אֲנִי יְכוּל לְבַשֵּׁר
לְכַלְכֶּם שֶׁהֲצַלְחָנוּ לְקִנּוֹת אֶת הַמְּקוֹנָה, הַבֵּית שְׁבוּ נִמְצָא הַמְּקוֹנָה זֶה
כְּבָר בִּידֵי הַקְהֵלָה, וְזֶה זְכוּת שֶׁל כָּל אֱלוֹ שֶׁהֵבִיאוּ הוֹרָאת קִבְעָה זֶה
הַזְכוּת שְׁלָהֶם, חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂבִין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַפְּסִיקוּ לְדַבֵּר
מִכֶּסֶף וְכֶסֶף כֶּמָּה אֶתָּה עֲשִׂיתָ וְכֶמָּה אֶתָּה עֲשִׂיתָ אִין יוֹתֵר דְּבוּרִים
כְּאַלּוֹ, הַדְּבוּרִים שְׁלָנוּ מֵהַיּוֹם תִּגִּיד לִי כֶּמָּה קִנְטְרָסִים הַפְּצָתָ כֶּמָּה
סְפָרִים הַפְּצָתָ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ שֶׁל מְלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאַנְחֵנוּ שְׂמִשִּׁים אֲצַל רַבְּנוּ ז"ל אֲנַחְנוּ זוֹכִים
לְצֵאת וּלְהַפְּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲנַחְנוּ מְגַלִּים אֶת רַבְּנוּ ז"ל
כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁלֵשׁ מְאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמֵשׁ יָמִים בְּשָׁנָה וְלָנוּ יֵשׁ הַחֲלָק
הַכִּי גְדוֹל שְׂדִבְר רַבְּנוּ ז"ל מִתְּפָרְסֵם כָּל כֶּף בְּעוֹלָם כְּלָם נוֹסְעִים אֶל
צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל רַק בְּשִׁבִיל הַחֻבְרוֹת וְהַקִּנְטְרָסִים שְׂמִתְּפָרְסֵם בְּכָל
עוֹבֵר וְשׁוֹב וְאַנְחֵנוּ לֹא צְרִיכִים לְהַתְּבַלְּבֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעוֹלָם

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְזַכֵּר טוֹב טוֹב שְׁזֵה הַתְּקוּן שֶׁלָּנוּ אֲנַחְנוּ לֹא עוֹשִׂים טוֹבָה לְאַף אֶחָד אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים טוֹבָה לְעֲצָמָנוּ רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְאוּף סִימָן מ"א) תְּקוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה שִׁישְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתַשׁוּבָה וְלִכְן זֶה הַתְּקוּן שֶׁלָּנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ נִצָּא וְנִפְיֵץ וְרַק מִזֶּה אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ מְדַבְּרִים כְּכֹר אֵין כְּכֹר עוֹד פֶּעַם כֶּסֶף וְעוֹד פֶּעַם כֶּסֶף וְלִכְן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ שְׂאֵף אֶחָד לֹא יַעֲבֹד עֲלֵיכֶם שִׁישׁ לוֹ מְכָרָה שֶׁל כֶּסֶף לֹא כָּל אֶחָד מֵאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ שְׂיָבִיא כְּמָה הוֹרָאת קִבֵּעַ עֲבוּר "יִשְׁמַח צְדִיק" שֶׁקִּנְיָנוּ עֲכָשׁוּ אֶת הַמְּכַנָּה אִיפֹה שֶׁהַמְּקוּהָ נִמְצָאת וְאֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִרְחִיב אֶת הַמְּקוּהָ וְלִיפּוֹת אֶת הַמְּקוּהָ שְׁזֵה הַיְסוּד בְּקַהֲלָה טְהוֹרַת הַמְּשֻׁפָּחָה וְלִכְן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שִׁיחֲתִים הוֹרָאת קִבֵּעַ בְּהַתְּנַדְּבוֹת אֶתְּהָ רוֹצֵה אִיזָה שְׂכָר תְּקַבֵּל חֲבִילָה קִנְטְרָסִים אֲנִי נוֹתֵן לָךְ אִישִׁית מֵאָה קִנְטְרָסִים עַל כָּל הוֹרָאת קִבֵּעַ וְהַמֵּאָה קִנְטְרָסִים הָאֵלוּ יִהְיֶה בְּזֵה בְּרָכָה שְׂיָבִיא לָךְ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁחֲלַמְתָּ וְחִשְׁבַּת תִּשְׁמְרוּ מְאֹד שְׁלֹא יַעֲבֹדוּ עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל שְׂקוּף יְכוּלִים לְרְאוֹת הַכֹּל וְלִכְן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים מִי שְׂרַק שׁוֹמֵעַ אוֹתִי בְּעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם עֵירוֹת עֲכָשׁוּ כָּל אֵלוּ שִׁשׁוּמְעִים אוֹתִי עֲכָשׁוּ אִם אַתֶּם רוֹצִים שְׂיִהְיֶה לְכֶם חֵלֶק בְּטְהוֹרַת יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּבִיאוּ הוֹרָאת קִבֵּעַ לִישְׁמַח צְדִיק וַיְקִים יִשְׁמַח צְדִיק כִּי חֲזָה נֶקֶם כָּל אֵלוּ שְׂרָצוּ לְחַרְף וּלְגַדֵּף וְלַעֲקֹר אוֹתִי שִׁיתְּהַפֵּךְ עֲלֵיהֶם עֲשֵׂה עֲמִי אוֹת לְטוֹבָה וַיִּרְאוּ שְׂנְאֵי וַיִּבְשׁוּ כִּי אַתָּה הוֹי"ה עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי צַעֵק דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה לוֹ כָּף הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים שֶׁהָיוּ מִתְּלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֵין לָךְ דוֹר שְׂאֵין בוֹ לְצַנִּים וְאֵין לָךְ דוֹר כְּדוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד שְׂכַלָם הָיוּ לְצַנִּים וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר מִלְּצַנּוֹת כִּי רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק סִימָן קל"ד) הִלְצַנּוֹת אֵינּוּ מִנִּיחַ אֶת הָאָדָם לִילָךְ לְצְדִיקִים וְלִכְן בּוֹאוּ וְנַעֲזֹר לְגַמֵּר אֶת הַמְּקוּהָ טְהוֹרָה לְהִרְחִיב אֶת זֶה כִּי תַהֲלֶה לְקַל נְכַנְסִים בְּכָל פֶּעַם מְשֻׁפָּחוֹת

חֲדָשׁוֹת וְאִין כָּכר מְקוֹם בַּמְקֻנָּה רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צַדִּיק
 סִימָן מ') בְּזָכוֹת שְׁמוֹשׁ אָדָם גְּדוֹל אָדָם נִצּוֹל מִמִּיתָה מִי יוֹדֵעַ מַה נִּגְזַר
 עָלֵינוּ וְעַל יְדֵי זֶה שְׁאַנְחָנוּ זוֹכִים לְשִׁמֵּשׁ אֶת הַצַּדִּיק נִצְלִים מִמִּיתָה
 וְלֹא סֵתָם מִיתָה אֲלָא אֶפְלוּ מִמִּיתָה מְשֻׁנָּה וְלִכֵּן אֲנִי מֵאֵד מִבְּקֵשׁ אֶת
 אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים תַּעֲזְרוּ לִי לִגְמַר אֶת הַקְּנִיָּה שֶׁל הַבְּנִין עַדִּין
 חֶסֶר וְאַנְחָנוּ צְרִיכִים לְשַׁפֵּץ אֶת זֶה לַעֲשׂוֹת מְזֵה פְּנִינָה וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יַעֲזֹר שְׁבִזְכוֹת הַטְּהָרָה הַזֹּאת שֶׁנֶּעֱסַק בָּזֶה נַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְעַל כָּלֵם בּוֹאוּ וְנַחֲזִיק אֶת עַצְמָנוּ בְּיַחַד בּוֹאוּ וְנִקְבַּל עַל
 עַצְמָנוּ שְׁאַנְחָנוּ אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי אֲנַחְנוּ מִתְחִילִים עֲכָשׁוּ עַדִּין
 חֲדָשׁ לְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה אִיךְ עַל יְדֵי שְׁאַנְחָנוּ נֶאֱהָב אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי בֹּא
 וְלֹא נַחֲפֵשׁ גְּדוּלוֹת לְהַכְנִיס אֶהֱבֵת יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָעוֹלָם כִּי זֶה לֹא יִלְךְ
 הַלְוָאֵי שְׁנוּכַל בְּתוֹךְ הַקְּבוּץ שְׁלָנוּ לְהַחֲדִיר אֶהֱבֵה וְחֶסֶד שְׁאֶחָד יַעֲזֹר
 לְשְׁנַי אֲבָל אֲנִי מֵאֵד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם תִּשְׁמְרוּ מִגְּנֻבִים רְמָאִים צְבוּעִים
 שֶׁקָּרְנִים שְׂרוּצִים לְהַפִּיל אֶתְכֶם בַּפֶּח הַגָּה יֵשׁ עֲכָשׁוּ עוֹד הוֹרָאת קִבֵּעַ
 מִירוּשָׁלַיִם וְהִנֵּה יֵשׁ הוֹרָאת קִבֵּעַ מִנְּתַנְיָה וְהִנֵּה יֵשׁ עוֹד הוֹרָאת קִבֵּעַ
 מִצְמַח יְבִיא לָךְ מִכָּל מִינֵי מְקוֹמוֹת הוֹרָאת קִבֵּעַ הַעֲקָר שֶׁתַּעֲשֶׂה כֶּסֶף
 רַבְּנוּ ז"ל דְּבַר הַרְּבֵה מִהַבְּעַל תְּפִלָּה שֶׁהַבְּעַל תְּפִלָּה אָמַר מִכֶּסֶף אֵל
 תִּדְבְּרוּ אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק מִהַפְּצָה כַּמָּה הַפְּצָנוּ הַיּוֹם בְּנִעְרֵינוּ
 וּבְזַקְנֵינוּ נִלְךְ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ
 אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל תִּרְאוּ לְהִבְיֵא לְכָל הַפְּחוֹת
 הוֹרָאת קִבֵּעַ אֶחָד בְּשָׁבוּעַ וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּכּוֹל יוֹתֵר כְּדֵי שֶׁהַמְּקֻנָּה יִהְיֶה
 מְשֻׁפָּצֵת בְּהַרְחָבָה וּבְזֶה תְּלוּי כָּל הַגְּאֻלָּה טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה וְאַחַר כֵּן
 אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְהַתְחִיל לְבָנוֹת אֶת הַבֵּית הַכְּנֻסֵת הַגְּדוֹל וְתִרְאוּ אִיזָה
 יִשׁוּעוֹת יָבוֹא לָנוּ וְאֲנִי חוֹזֵר וּמְדַגֵּישׁ עֲכָשׁוּ אֲנִי בֹא מִי שֶׁרַק חוֹשֵׁד
 אִיזָה חֲשֵׁד שֶׁיָּבוֹא בְּחֹדֶר שְׁלִי יִהְיֶה מִנַּח קָלְסֵר שֶׁל כָּל הַהוֹצָאוֹת
 שֶׁל עֲמַתֵּת יִשְׁמַח צַדִּיק כָּל הַהוֹצָאוֹת וְהַהַכְּנָסוֹת שֶׁל הַתְּלָמוֹד תּוֹרָה
 וְהַבֵּית סֵפֶר וְכָל הַהַכְּנָסוֹת וְהַהוֹצָאוֹת שֶׁל הַכּוֹלֵל עֲמַתֵּת נוֹצֵר תְּאֵנָה

זו הכל יהיה על השלחן שלי הכל יהיה שקוף היום הכל הולך עם רואה חשבון ועם עורך דין ואין יותר גיבנות ושחיתות נגמר העדן הזה ולכן אם אנחנו נחזיק את עצמנו ביחד ונרצה לעשות נחת רוח להצדיק לרבנו ז"ל שיהיה עיר על שם רבנו ז"ל שיכולים לצאת בשדה להתבודד יכולים לצאת על ההר ולהתבודד להקדוש ברוך הוא בואו ונעזר שהקהלה שלנו תפרח שיהיה רק מקום תורה כי אצלנו אין יותר בטלנים מבלי הזמן אלא או שלומדים תורה או שיוצאים להפצה אין יותר הפקר מי שמרגיש שהקהלה זה לא בשבילו שיעשה טובה ויעזב את הקהלה מה שיותר מהר אנחנו מענינים שהד' אמות שלנו יהיה רק ד' אמות של תורה וזה השמחה הכי גדולה שלנו הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה כבר להתראות בשמחה.

ואני מאד מבקש אתכם שתפלו עלי אני צריך המון ישועות אשר רק הקדוש ברוך הוא יודע מה שעובר עלי ורק הקדוש ברוך הוא יודע איך שאני מחזיק מעמד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתי.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא ו' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ר' ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי הן מהכולל "אור המאיר" והן מה"בית הוראה", ורציתי מאד שתדעו שכל השלש מו"צים את כל שאלה ותשובה שרק בא לפניכם, כדי שנעשה מזה ספר, כמובן בשביל צניעות הענין לא צריכים להזכיר

שום שם, רק את השאלה והתשובה שנתתם, והמקורות מאיפה לקחתם את זה, וזה יהיה עזרה מאד מאד גדולה להקלה.

אודות להשיג התכנה של כל השו"תים, כדאי וכדאי להשיגם, וזה דבר נפלא מאד, ורואים שנתקים דברי רבנו ז"ל שאמר "הקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בכל פעם יותר יפה".

רציתי מאד כשאני יבוא שיהיה אצלי קלסר מעממת "נוצר תאנה", כי אני מוכרח לבדק את הכל, וכן אני עושה בתלמוד תורה, כדי שאני לא יפל בפח עוד פעם.

רק חזק ואמץ כי גדול אדונינו ורב להושיע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתיא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא ו' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

מאד מאד אני מבקש אותך שתראה לחזק את עצמך להיות בשמחה ותצא מהעצבות והעצלות שהסמ"ך-מ"ם רוצה להדביק בך, תהלה לאל למדת אצלי וקבלת הרבה הקדמות, בחיי יום יום, ואני מקנה שעדין אתה זוכר את הלמודים שלמדת אצלי, ומה החדרתי בכם, איך להנהיג בית וכו', חסדי השם יתברך שזכית להתחתן, ולכן ראה מאד לכבוד וליקר את אשתך, ואף פעם אל תעשה עליה בקרת וכו', וזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב:) האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניה ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפירקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה') "יידעת כי שלום אהלך"; ואמרו (פבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר

(בראשית י"ב) "וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בְּעַבְדוֹתָהּ" וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבָנֵי מַחֲזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעַתְרוּ, (תּכְבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׂתַתְּעִשְׁרוּ) וְאָמַר רַבִּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרֵי חֵלֶק א' סִימָן ס"ט) שְׁעָקַר הָעֲשִׂירוֹת בָּא בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה. רְאֵה לְקִים אֶת זֶה בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת, וְאִזּוּ לֹא יִחְסַר לָךְ לֹא גִשְׁמִיּוֹת וְלֹא רוּחַנִיּוֹת.

הָעָקַר תְּשַׁתְּדַל לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמַנְיָן, וְתַמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת דִּיקָא לְהַתְּפַלֵּל אֶת הַשְּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת שְׁחֲרִית מְנַחֵה עֶרְבִית בְּמַנְיָן דִּיקָא, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִש"י עִם הַתְּרַגּוּם, שְׁזֵה סְגֻלָּה לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, כְּמֵאמָרם ז"ל (בְּרִכּוֹת ח.) לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר שָׁנִים מְקַרָּא וְאַחַד תְּרַגּוּם, שְׁכָל הַמְּשָׁלִים פְּרִשְׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר מְאַרְיִכִין לוֹ יָמָיו וְשָׁנוֹתָיו. וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם כְּמָה פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת בְּגֵרָסָא כְּסֻדְרָן, וְעַל כָּלֵם תִּהְיֶה חֲזַק מְאֹד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דֶּף גְּמָרָא, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מְזֵה, וּמֵי יִתֵּן שְׂתַצְטַרֵּף אֶל לְמוּד דֶּף הַיּוֹמִי שְׁלוּמְדִים בְּכָל יוֹם, וְעַל יְדֵי זֶה תִּקְשֶׁר אֶת עֲצֻמָּךְ וְאֶת הַיּוֹם אֶל הַדֶּף גְּמָרָא, וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְקַרָּא מְשָׁנָה גְּמָרָא, תִּהְיֶה הָעֲשִׁיר הֵכִי גְדוֹל, כִּי לְהַפֵּךְ אֵין לָךְ עֲנִי יוֹתֵר גְּדוֹל מְמִי שְׁלֹא לּוֹמַד אֶת הַשְּׁלֹשׁ לְמוּדִים הָאֵלוּ בְּכָל יוֹם, וְכְמֵאמָרם ז"ל (שַׁבָּת קכ.) "וּבְבֵיתִי אֵין לָחֶם וְאֵין שְׂמֵלָה" שְׂאֵין בְּיַדִּי לֹא מְקַרָּא וְלֹא מְשָׁנָה וְלֹא תִלְמוּד. נִמְצָא שְׁזֵה עָקַר הָעֲנִיּוֹת שְׂאֵין לוֹ בְּבֵיתוֹ אֶת הַשְּׁלֹשׁ לְמוּדִים הָאֵלוּ בְּכָל יוֹם.

נָא וְנָא הַדְּבִק אֶת עֲצֻמָּךְ בּוֹ יְתַבְּרָךְ, וְתִדְעַ שְׁהוּא יְתַבְּרָךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלַעְדוֹ נִמְצָא, וְהוּא מְסַתְּכַל עֲלֶיךָ, וְלִכֵּן רְאֵה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרָךְ לְסַפֵּר לוֹ יְתַבְּרָךְ כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְעַל יְדֵי זֶה יִמְתַּק מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְיִמְשָׁךְ עֲלֶיךָ רַק חֲסָדִים גְּמוּרִים.

רְאֵה לְבֵא בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת לְהַמְלוֹה מַלְכָּה וְתִשְׁמַע שְׁעוֹר בְּטָהֲרַת הַמְּשַׁפְּחָה, וְאֵל תֹּאמַר שְׂאֵתָה כְּבָר יוֹדַע, כִּי זָכַר תִּזְכֹּר שְׁזֵה גּוֹבַל

בעניני פרתות רחמנא לישזכן, שהוא עוון חמור מאד, אני מאד מקנה שתצית אותי ותבא להשעור.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתיב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... גרו יאיר

מאד מאד אני מבקש אותך שתמסר נפשך פשוטו כמשמעו שיהיה לך שלום בית, כי תדע שהסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר לך את החיים, ולכן מכניס אותך בלחץ כדי לשבר את השלום בית שלך, ועליך לדעת אשר עם אשה צריכים את הסבלנות הכי גדולה, ולכן אני מאד מבקש אותך ראה לשמר מאד שלא תפנס בכעס, כי חכמינו הקדושים אמרו (קידושין מא.) רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותא; מי שהוא כעסן אין בידו רק הכעס, וכל כך חבל שהרבה פעמים אתה מתפרץ על אשתך על לא דבר וכו', ואפלו שהוא מעצבנת אותך וכו', או עושה נגד רצונך, גם כן לא צריכים להיות בכעס, אלא להתאזר במדת הסבלנות, כי כבר אמר החכם "הסבל תחבולה למי שאין לו תחבולה" והדברים עמקים מאד מאד למי שמבינם, כי בדרך כלל אשה מתפרצת לרגע, ואחר כך תכף ומיד היא מתחרטת, וכשהבעל אינו יודע את זה אזי הוא עונה לה ונעשה ריב עד שלא מדברים אחד עם השני עד שלכסוף גורמים לעצמם רעה גדולה, או שהיא בורחת וכו', ולכן כשהבעל חכם ולא עונה לאשתו כשהיא מתפרצת עליו, זה החכמה הכי גדולה, וחכמינו הקדושים אמרו (תמורה ט"ז.) אשה כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת, רואים מזה שזה הטבע של האשה, כשאין לה מה שהיא רוצה תכף ומיד היא נכנסת בלחץ ומתחילה לקלל ולבזות את בעלה ולצרח

עליו, ולכן צריכים להיות חכם ולשתק ואז הכל יעבר, ואמר החכם
 "שתק לרגע ויעבר פגע" ולכן ידידי היקר לי מאה, תעשה כל מיני
 פעלות שבעולם שישרה השלום בביתך, ותהיה ותן גדול, ועל ידי
 זה יהיה לך שלום בית אמתי וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מדרש
 תהלים ק"א) אמר רבי יהושע בן לוי צריך אדם להיות עלוב בתוך
 ביתו; אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתהיה חכם, ותצית אותי,
 אז לא יחסר לך שום דבר, ותהיה הכי מאשר בחייה, והעקר הדבק
 את עצמך בו יתברך ותכניס בדעתך אמונה פשוטה שהוא יתברך
 נמצא ובלעדו אין שום נמצא, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך,
 כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתיג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הרגל את עצמך להודות ולהלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא
 על כל החסד שעשה אתך שתהלה לקל התחנת ויש לך ילדים,
 ואתה צריך להיות הכי מאשר בחייה, ולכן חזק ותתחזק ואז תראה
 נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, תמיד צריכים להסתכל
 על חצי הכוס המלאה שיש בו ולא להסתכל על החצי כוס הריקה,
 כי לדבר סוף, ואדם צריך תמיד לדון את השני לכף זכות, והקדוש
 ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתיד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אֵל ... תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מאכזב ממך למה ברכת מהבית וכו', אין זה דרך
של בת ישראל.

את צריכה לדעת שמכל הבעיות בעולם יכולים לצאת אם רק
רוצים, ובמריבה תמיד צריכים שתים אחד לא יכול לריב, ולכן כמו
שאת דנה לכף חוב את בעלך אני חושב שאת צריכה להסתכל גם
בראי שלך וכו' וכו', ולכן אני מאד מבקש אותך תחזרי אֵל בעלך
ותחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית ומספיק מריבות, הגיע הזמן
שתשלימו כבר ביניכם, אין לדבר סוף המחלקת והמריבות.

ראי להתחזק ביתר שאת ביתר עז ותצייתי אותי תשלימי עם
בעלך, והקדוש ברוך הוא יעזר שתחיו ביחד חיים נעימים ותעשי
את זה למען הילדים, פי הילדים גדלים מפחדים כשההורים רבים
ביניהם.

המאחל לך שבת שלום

ג' תטור.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אֵל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך רק חצי כי הרב היה מחוקק, אקווה
שתשלח את זה עוד פעם.

נא ונא הדבק את עצמך בו יתברך, הקדוש ברוך הוא יעזר

לכם שתהיו הכי מאשרים בחייכם אם תתחזקו באמונה פשוטה בו יתברך אז אין למעלה מזה, כי אשרי האדם שחזק באמונה, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות אמונה סימן ל"ג) על ידי אמונה יסלח לך הקדוש ברוך הוא על כל עוונותיך, ולכן צריכים מאד מאד להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך ותחדיר את האמונה גם באשתך וגם בילדים, וככה תחיו חיים טובים ונעימים.

הדבק את עצמך בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה מאד כי דבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו, וכל פסיעה ופסיעה שאדם פוסע זה הכל ממנו יתברך, אשרי מי שמכניס את עצמו באמונת ההשגחה ואז יראה פלאי פלאות נסים ונפלאות שיעשה עמו הקדוש ברוך הוא.

אני מאד מאד מקנה ומצפה שיהיה לכם בית דירה משלכם ויהיה לכם רק טוב בחיים.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתטז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך שאתה הולך להפיץ את אור רבנו ז"ל, ודע לך כי כל אלו שמגלים ומפרסמים את אור האמונה בעולם הם המקרבים את הגאולה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז') שעקר הגלות הוא מחמת חסרון אמונה, ולכן כל מי שעוסק לגלות ולפרסם את האמונה יש לו חלק בגאולה, הקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

תן דרישת שלום להאברהם היקר שהיה אצלי.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתיז.

בעזרת השם ותפלה, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל ... גרו ואיר
לנכון קבלתי את מכתבה.

לדעתי אם היית עובר לגור ביבנאל היית טועם עולם הבא
בעולם הזה, כי מה לך לשבת בגלות ואין לך עם מי לדבר, תבוא
ליבנאל יהיה לך רק טוב.

הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא אשר כל דבור
ודבור שמדברים אל הקדוש ברוך הוא זה הצלחה נצחית הצלחה
כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, ואם בני אדם היו יודעים מה זה
לדבר אל הקדוש ברוך הוא תמיד היו מדברים אליו ותפלה.

תהיה חזק ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום ובזכות זה
תאריך ימים ושנים טובות ותרגיש כל מיני נעימות בחיים, ואם
תזכה ללמד בכל יום גם קטע אור החיים הקדוש וקטע ומבין
הקדוש על פרשת השבוע אזי עולמך תראה בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתיח.

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך ואני מאד מאד שמח שאת שמחה,
והקדוש ברוך הוא יעזר שיהיה ביניכם תמיד שלום ואהבה.

כל כך חבל שבעלך לא מצית אותי כי הוא יבזבז את הכסף
ולבסוף אפלו שכר דירה לא יהיה לכם, ככה הייתם יכולים לקנות
דירה טובה ויפה ביבנאל, אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שעדיין
לא מאחר ותוכלו לקנות דירה.

ראי להתנהג בצניעות כי עקר היפי של בת ישראל כשהולכת
בצניעות.

המאחל לך שבת שלום

ג' תטיט.

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאתה
מורה צדק בבית הוראה, זה חלקי מכל עמלי שזכינו להקים "בית
הוראה" וצריכים לעשות תעמולה מאד גדולה בין אנ"ש שלא יהיה
יותר הפקר, כי הקהלה שלנו זה רק קהלה של תורה ותפלה, וכבר
לא יסתובבו בינינו הולכי בטל וכו', כי אם חכמינו הקדושים הזהירו
אותנו ששנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב
לצים, על אחת כמה וכמה כשמתישבים כמה הולכי בטל ומדברים
שטיות שזה בודאי מושב לצים, אנחנו צריכים ללחם שהקהלה
שלנו יהיה רק של תורה.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז, והקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתכ.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

מאד מאד אני רוצה שתקנה את המקום השטח ותוכל לבנות לעצמך בית דירה משלך, ואתה אל תפחד אתה תמיד יכול לצאת לחוץ לארץ, והקדוש ברוך הוא יתן לך שפע, העקר תקח את עצמך בידיים ואל תהיה ממרמר בדכאון אלא תהיה זריז, וכל הזריז נשכר.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה) שעל ידי אמונה אדם זוכה לעבר על הכל כי יש לו כח הגודל וכח הצומח, ולכן תתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ובנדאי הקדוש ברוך הוא לא יעזב אותך, ואני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא לשמע אצלך תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתכא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם ומאד מאד אני שמח לשמע הטוב ממכם, העקר תתחזקי יחד, והקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר

אצלכם תמיד בשורות משמחות, תעשו חסד עם אנשי שלומנו
ובזכות החסד הקדוש ברוך הוא ימשיך עליכם חסד ולא יחסר לכם
שום דבר.

נא ונא תשתדלו שלא יהיה ריב ביניכם ושום וכוונת כי גדול
אדונינו ורב להושיע, ואתם צריכים מאד מאד להיות חזקים באמונה
פשוטה בו יתברך ואז ימשך עליכם כל מיני ברכות והשפעות רבות
כמו שאמר החכם מכל האדם (משלי כ"ח) איש אמונות רב ברכות, על
ידי אמונה ממשיכים על עצמם כל מיני ברכות וישועות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתכב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין מלים בפני להודות לך על זה שאת מוסרת נפשך בשביל
התלמידות, יעזר הקדוש ברוך הוא שבזכות שאת מחדירה בהן
אמונה פשוטה בו יתברך שאת תתברכי בכל הברכות שבעולם, כי
מעלת הזוכה להחדיר בבנות אמונה זה עולה על הכל.

בענין מה שכתבת צריכים הרבה לדבר עם הבנות מצניעות,
והקדוש ברוך הוא יצליח את דרכנו.

ראי לכתב לי מי עושה בת מצוה השבוע ואכתב להורים שלא
יביאו חס ושלוש איזה מופע של פריצות חס ושלוש.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתכג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע איך שאת
מחדירה בפנות אמונה וידע ביהדות, תראי להתחזק ובזכות זה
הקדוש ברוך הוא ישלח לך רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת
הגוף ותהי חזקה בנפש ובגוף.

בענין הבנות של משפחת ... תחיה לדעתי תעזבי אותן הן
עוברות משברים וגלים בבית, והכי טוב שיהיו עכשו קצת רחוק
מהבית וזה טוב להן.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך שתצליחי לחנך את הבנות על דרך ישראל
סבא ולא יחסר לך שום דבר, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות
תמיד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתכד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תראי להתחזק ביתר שאת ביתר עז, כי בחנוך הבנות צריכים
הרבה סבלנות ובכלל בחנוך צריכים סבלנות כמו ברזל ובפרט עם
בנות.

אבל את צריכה לדעת מצד שני צריכים לא להתיחס להרבה

אָשׁר   כָּרַךְ קַנ״ט   בְּנַחַל   רַנֵּט

דְּבָרִים כְּדֵי שֶׁלֹּא לָתֵת פְּתֻחוֹן פֶּה לַבְּנוֹת שְׂיוֹכְלוֹ לְכָרֶחַ וְכוּ', הֵינּוּ לְשֵׁלַח הַבֵּיתָה זֶה לֹא עֲנֵשׁ זֶה רַק שְׂמִיחָה לְתַלְמִידָה שְׂיֻכּוֹלִים לְשֵׁלַח אוֹתָהּ הַבֵּיתָה.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂנֹזֶכָה לְחַנֵּף אֶת הַבְּנוֹת עַל דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל סָבָא, וְנֹזֶכָה לְשִׁמְעַע בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתכה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר בֹּא ז' שְׁבֹט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נִצַּח

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

לְדַעֲתִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָכֶם עֶסֶק עִם אֶף אֶחָד, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִתְעַרֵּב לָכֶם בְּחַיִּים וְכֵן תַּחֲיוּ בְּיַחַד כְּמוֹ זֹג יוֹנִים וְלֹא יִחַסֵּר לָכֶם שׁוֹם דְּבָר, רַק תִּתְחַזְּקוּ יַחַד וְאֵל תְּעַרְבוּ אֲנָשִׁים מִבְּחוּץ כָּלֵל.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם שְׂאֵל תְּרִיבוּ בֵּינֵיכֶם, תִּשְׁתַּדְּלוּ שְׂיִהְיֶה לָכֶם רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וּבְזִכּוֹת זֶה נֹזֶכָה לְרֵאוֹת כְּכֹר בִּישׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תתכו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר בֹּא ז' שְׁבֹט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה

חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר הַצַּעַר הַצַּעַר נִמְשָׁךְ

אֲחֵרֵינוּ כָּל הַבּוֹרַח מִן הַצֵּעַר הַצֵּעַר בּוֹרַח מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלֵי בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם לֹא לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל הַצֵּעַר, אֲדַרְבָּה תִּרְאֵי רַק אֶת הַטּוֹב בַּחַיִּים אֲזִי יִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב, חֲזִיקֵי וְאֲמָצֵי וְאֲזִי טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

תְּהִי וְתִרְנִית וְתִמְחָלֵי לְבַעֲלֶךָ וְאֵל תְּהִי כָּל כֶּךָ קִפְדָּנִית וְתוֹצִיאֵי אֶת הַעֲצָבִים שְׁלֶךָ עַל בַּעֲלֶךָ, אֲדַרְבָּה בְּעֵת שְׁמֹר לְךָ הַחַיִּים תִּבְרַחֲתִי אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בֵּא ז' שְׁבַט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרְוֵי יֵאִיר
לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ

אֵינִי לְתֹאֵר וְאֵינִי לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שֵׁישׁ לִי עִם הַכוֹלֵל
הַחֲדָשׁ "אוֹר הַצְּדִיק", וְרִצִּיתִי מְאֹד מְאֹד שֶׁתוֹדִיעַ לִי אֶת שְׁמוֹת כָּל
הַתְּלִמִּידִים, וְרֹאֵה לְתִבֵּל אֶת מֵאֲמָרֵי חֲזו"ל שְׁבַעִין יַעֲקֹב עִם סְפוּרֵי
צְדִיקִים כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַתְּלִמִּידִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַדְּבֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵינִי סוּף בְּרוּךְ הוּא וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט וְדָבָר גְּדוֹל דְּבָר
קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמֵּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם

ג' תתכח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

אני מאד מאד מבקש אותך שלא תקבל שום לשון הרע
ורכילות בשמי, וכבר אמרתי המון פעמים שאף אחד לא ידבר
"בשם מוהרא"ש", תהלה לקל עדין אני חי יכולים לשאל אותי, את
מה שיש לי בלב אני אומר בפה ומה שיש לי בפה אני כותב בכתב,
ומה שאני כותב אני מדפיס לכל העולם כלו, ולכן אל יטעו אותך
בדברים של שקר, אני אוהב אותך מאד מאד ואני רוצה שתקח את
עצמך בידך יש לך כחות עצומים בלתי מגבלים להיות דבוק בו
יתברך, ולצאת על החר ולצעק ע' קלין אל הקדוש ברוך הוא כמובא
בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) שאדם צריך לצעק ע'
קלין להוליד את המחין עד שיזכה להשיג את אור הצדיק שהוא
נכלל באין סוף ברוך הוא.

נא ונא שלא יהיה לך שום חלישות הדעת הכל זה זכוכים
ותקונים, ובאנו לזה העולם רק להפיר את הבורא יתברך שמו, ולכן
תהיה חזק מאד מאד בתפלה והתבודדות, תצא בהר ותתישב על
איזה סלע ותצעק קולי קולות אליו יתברך ואז תראה איך שיוטב
לך בגשמיות וברוחניות גם יחד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתכט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשמ"ז
שלום וברכה אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד אני מצטער לשמע מה
שכתבת לי.

את צריכה לדעת שאני אוהב את בעלך מאד מאד וזה הנה
ירידה לצורך עליה, כי כמה שנוקים בלבנו לו את הראש ופשוט
הרסו את הקהלה וגנבו ועשקו וכו' וכו', וזה לא בעלך אשם, רק
השנוק הראשי שישב במשרד, אבל תהלה לקל אנחנו עוברים את
זה.

ראי לחזק את בעלך ותראי שיהיה לכם רק טוב בחיים, חכמינו
הקדושים אמרו איזה אשה כשרה העושה רצון בעלה, ולכן תתחזקו
יחד ותדברו ביניכם דבורי אמונה ואהבה גדולה וזה יהיה תועלת
לילדים כי כשהילדים רואים שאבא ואמא אוהבים אחד את השני
ומבינים אחד את השני ולא מתוכחים הם גדלים בריאים בנפשם
ובשכלם.

נא ונא תתחזקי להיות בשמחה ותמיד תלכי עם חינוך על הפנים
ותקבלי את בעלך בסבר פנים יפות ועל ידי זה הכל יתהפך לטובה,
ובבית שלכם יהיה השכינה.

אף אחד לא חושב רע על בעלך, אדרבה העברתי את זה כבר
להרבה מאנ"ש שהוא בכלל לא חייב על מה שקרה, הוא גם כן קרבן
וכו' וכו'.

לדעתי תשארו ביבנאל ולא יחסר לכם שום דבר.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתל.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד כואב לי כל המכתב
שכתבת וכל החשדות שחושדים בך אני מאמין באמונה שלמה
שהכל שקר ורעות רוח ולכן ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר
עז ואל תתפעל משום דבר והכל יתהפך לטובה.

נא ונא הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא ותרגיל את עצמך
לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו
ותזכר שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק
ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת
המאציל העליון.

ראה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום וכן תעשה לעצמך
סדר ללמד בכל יום משניות כסדרן כי כל פרט משניות שאדם זוכה
ללמד זה הצלחה נצחית הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל
ואשרי מי שחזק בזה ואז טוב לו לנצח נצחים.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתלא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את ההודעה שחפשת אותי.

מה אמר לך חבל מאד מאד שתשברי את הבית שלך בשביל
הסתות שהסמ"ך-מ"ם מסית אותך על לא דבר בעלך הוא אברך יקר

מאד ולא רוצה שום דבר רק את הקדוש ברוך הוא והוא מפרנס את הבית בשמחה ולכן תעשי כל מיני פעולות שבעולם שיהיה ביניכם שלום ואהבה והבנה הדדית וחקמינו הקדושים אומרים איזה אשה כשרה העושה רצון בעלה.

הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא על כל פנים חמש דקות בכל יום ולבקש עליך ועל בעלך ועל הילדים ושיהיה לכם פרנסה בשפע ושבעלך ילמד תורה ואת לא יכולה לתאר מה התפלות האלו פועלים בשמים חזקי ואמצי ואז טוב לך כל הימים. המאחל לך שבת שלום

ג' תתלב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש ברוך הוא יעזר לך שיהיה לך נחת מכל הילדים ושלא ישרה ביניהם קנאה ושנאה אלא תוכלי לגדל אותם בקלות.

נא ונא אל תניחי את התפלה שאת רגילה לדבר אל הקדוש ברוך הוא כי רק זה מה שיש לנו כי חכמינו הקדושים אומרים למה נמשלו ישראל לתולעת שנאמר אל תיראי תולעת יעקב אלא מה תולעת אין כחה אלא בפיה כן ישראל אין כחם אלא בפיה ולכן אני מאד מאד שמח שעל כל דבר קטן את מתפללת להקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שתצליחו בחייכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתלג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... נרו יאיר

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת ביתר עז באמונה פשוטה
בו יתברך ותדע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד
וברחמים ובצדק ובמשפט ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו
אלא בהשגחת המאציל העליון ואת זה צריכים לחזר בכל יום בכל
שעה בכל רגע לזכר שהקדוש ברוך הוא נמצא ואין בלעדו נמצא
וכשאדם מחדיר בעצמו אמונה אז כל החיים שלו כבר הולכים
בצורה אחרת לגמרי ולכן תהיה חזק בזה ואז טוב לך כל הימים.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתלד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך
יעזר הקדוש ברוך הוא שנשמע ונתבשר אצלכם תמיד בשורות
משמחות ואשתך תעבר את ההריון בקלות ושתוליד בקלות ואזכה
להיות בשמחה שלכם.

חכמינו הקדושים אמרו אשה בעלה משמחה ולכן תעשה
כל מיני פעולות שבעולם לשמח אותה ונשמע ונתבשר בשורות
משמחות תמיד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בֵּא ז' שְׁבֻט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ.

אֲנִי מִחְזִיק אִישִׁית שֶׁהַבְּנוֹת יִשְׁאַרוּ אֶצְלֶךָ וְאֲנִי גַם כּוֹתֵב לָהֶם מִכְתָּב וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תָּמִיד רַק רְאִי לְחִזֵּק אֶת הַבְּנוֹת כִּי הֵן מְסֻכָּנוֹת הֵם יְתוּמוֹת חַיּוֹת וְלִכֵּן אֶת עוֹשֶׂה מִצְוָה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה רַק צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וְאִז הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בֵּא ז' שְׁבֻט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שִׂיחִיו

נִצַּח

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם שֶׁתִּתְחַזְּקוּ יַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה מְאֹד וְתִתְחַזְּקוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לָכֶם שִׁיחֵיהָ לָכֶם בֵּן זָכָר אִם רַק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה שְׁזֵה הַכָּלִי לְכָל הַבְּרָכוֹת כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (עוֹקֵצִין פָּרָק ג') לֹא מִצָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלִי הַמְחִזֵּק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלֶּא הַשְּׁלוֹם וְלִכֵּן אִם יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם בֵּית אֲמָתִי אִז תִּרְאוּ אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

נא ונא ראו לדון אחד את השני לכף זכות ואז טוב לכם כל הימים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתלז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה מחנכת כהן א' בבית ספר "בית פיגא"
לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תשימי לב לאף אחד אני נותן לך את הגב את מורה בבית
ספר שלנו ואת צריכה להיות חזקה ולא להתפעל מכמה שמבזים
אותך אדרבה זה סימן שאת עושה עבודה קדושה יעזר הקדוש
ברוך הוא שתמיד תבשרי לי בשורות משמחות ונשמע ונתבשר
בשורות טובות תמיד אל תפחדי משום בריה שבעולם אל תשימי
לב למה שמדברים הקדוש ברוך הוא יצליח את דרכך תמיד.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתלח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להיות בשמחה תמיד כי כל הצרות מה שעובר עליך זה
רק מחמת חסרון השמחה כי אם היית תמיד בשמחה לא היה חסר
לך שום דבר.

תְּשַׁמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְתִשְׁמַח אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד
מִמַּחֲלָקֶת וְתִצְעַק הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי שְׂיִזְדַּכֶּךָ מִחֶךָ וְאִז
טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בֵּא ז' שְׁבַט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחֲיוּ
לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

רְאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד וּלְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים וְאֵל תִּקְפִּידוּ עַל הַיְלָדִים
וּמְכַל שְׂכֵן לֹא לְהוֹצִיא אֶת הָעֶצְבִּים עַל הַיְלָדִים אֲדַרְבָּה לְחַזֵּק אוֹתָם
לְעוֹרֵד אוֹתָם לְשַׁמַּח אוֹתָם וְכֵךְ יִהְיֶה לָכֶם יְלָדִים בְּרִיאִים בְּנַפְשָׁם
וּבְגוּפָם

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בֵּא ז' שְׁבַט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרְוֵי יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ וְגִדְלֵ שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ
שְׂאֲתָה זוֹכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּיּוֹת זֶה אֵינן לְתֵאָר וְאֵינן
לְשַׁעַר כָּלֵל.

הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא כי כל דבור ודבור שמדברים אל הקדוש ברוך הוא זה הצלחה נצחית הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל ואם היית יודע מה קורה בשמים עם הדבורים שאתה מדבר אל הקדוש ברוך הוא היית חזק בזה תמיד. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתמא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל ... תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תפחדי יהיה לך דירה משלך ואת לא צריכה לפחד כמו שהקדוש ברוך הוא לא עזב אותך עד עכשו כן לא יעזב אתכם הלאה רק תתחזקי באמונה פשוטה בו יתברך ואז טוב לך כל הימים וכמאמר החכם מכל האדם (משלי כח) איש אמונות רב ברכות.

המאחל לך שבת שלום

ג' תתמב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בא ז' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי
ש'לומנו היקרים "חסידים ברסלב" הגרים ביבנאל "עיר ברסלב"
הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד

חסדי השם יתברך שכל אנשי שלומנו היקרים בלי יוצא מן הכלל אומרים בפה מלא שרואים שנוי גדול בהקלה הקדושה שלנו, יש אורה של תורה וכו'דאי במקום תורה שם הקדוש ברוך הוא שורה, כמאמר ז"ל (שיר השירים רבה פרשה ח' סימן ט"ו) כל מקום

שְׁהִשְׁרָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תּוֹרַתוֹ הַשְּׂרָה שְׂכִינָתוֹ, וּבִכְפָּרֵט בְּיוֹם
 שְׁפָתַחְנוּ אֶת "בֵּית הַהוֹרָאָה" אֵין יוֹם שְׁלֵא יְהִיָּה שְׁמָה כְּמָה שְׁאֵלוֹת
 חֲמוּרוֹת, וְכֵן כָּל שְׁאֵלָה שְׂרַק קָשׁוּר לְהִלְכָה, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ אֵיךְ
 שְׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הֵיִקְרִים חַיִּים עִם הַתּוֹרָה, וְזֶה חִלְקֵי מְכַל עֲמָלִי, וְלִכֵּן
 אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הֵיִקְרִים, תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים
 שְׁבַעוּלָם שְׁהִד' אַמּוֹת שְׁלָנוּ יִהְיוּ רַק תּוֹרָה, כִּי כֹךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ח.) מִיּוֹם שְׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵין לוֹ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּעוֹלָמוֹ אֲלֵא אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הִלְכָה בְּלִבְדּוֹ; וְתַהֲלָה לְאֵל יֵשׁ לָנוּ
 שְׁתֵּי כּוֹלָלִים, כּוֹלָל לְכָל הַיּוֹם, וְהוּא "אוֹר הַמַּאִיר" וְכוֹלָל לְשַׁעֲתִים,
 וְהוּא כּוֹלָל "אוֹר הַצְּדִיק" וּמִי יִתֵּן יִשְׁפָּתַחַו גַּם כּוֹלָל עָרַב, בְּשֵׁם
 כּוֹלָל "אוֹר הַגְּנוּז" כִּי כָּךְ חָבַל עַל יוֹם שְׁעוֹבֵר לְאָדָם בְּלֵי לְמוֹד
 תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה שֶׁהוּא פְּשׁוּט מְשִׁתַּגֵּעַ מְרַב שְׁעָמוּם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (תְּנָא דְבִי אֵלֵיהּ פֶּרֶק י"ח) מָה מֵיָם הִלְלוּ מְקוּהַ טְהָרָה הֵן לְכָל
 בְּאֵי הָעוֹלָם וְלְכָל מַעֲשֵׂה יְדִיו שְׁבָרָא בְּעוֹלָם, שְׁנֹאֲמַר (בְּמִדְבָר ל"א כ"ג)
 "כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֵא" וְגו', כֹּךְ דְּבָרֵי תּוֹרָה מְקוּהַ טְהָרָה הֵן לְיִשְׂרָאֵל
 בְּכָל מְקוּמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶן. בֵּא וְרֵאָה כְּמָה גְדוּלָה כְּחָה שֶׁל תּוֹרָה,
 שְׁמִטְהָרַת אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנָן שְׁעוֹשִׁין תְּשׁוּבָה אֲפִלוּ מִעֲבוּדָה
 זָרָה שְׁבִידָן, שְׁנֹאֲמַר (יחזקאל ל"ו כ"ה) "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מֵיִם טְהוֹרִים"
 וְגו', אֵין מֵיִם אֲלֵא דְבָרֵי תּוֹרָה; כִּי מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה
 כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ מְשִׁתַּנִּים לְגַמְרֵי, וְיִדּוּעַ מַה שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר לְאֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ "אִם הַתּוֹרָה תִּרְאֶה לְכֶם אֶת פְּנֵיהָ לֹא תִרְצוּ כִּבְר שׁוֹם שְׂכָר
 רַק תִּרְצוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה" וְכֵן אָמַר לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ "מָה אַכְפַּת
 לָךְ שְׁתִּלְמַד תּוֹרָה הַתּוֹרָה תַּעֲשֶׂר אוֹתָךְ כִּי הַתּוֹרָה מַעֲשֶׂרְתָּ" וְאֲפִלוּ מִי
 שְׁנָפַל לְעַמְקֵי עַמְקִים לְשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְהֵיִצֵּר הָרַע מִתַּגְּבַר
 עָלָיו, עַל יְדֵי כַח הַתּוֹרָה יִתְהַפֵּךְ לְגַמְרֵי, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (פְּסִיקְתָא דְרַב
 כְּהֵנָא פֶּרֶק ג') רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר לְמָה יִצֵּר הָרַע דּוּמָה, לְבַרְזֵל
 שֶׁהִטִּילוּהוּ לְאוּר, כָּל זִמְנָן שֶׁהִבְרִזֵל בְּתוֹךְ הָאוּר עוֹשִׁין מִמֵּנוּ כָּל כְּלֵי
 שִׁירְצָה, כֹּךְ יִצֵּר הָרַע אֵין לוֹ תַקְנָה אֲלֵא בְּדְבָרֵי תּוֹרָה בְּלִבְדּוֹ, שְׁנֹאֲמַר

(ירמיה כ"ג) "הֲלוֹא כֹה דִבַּרְתִּי כְּאִשׁ נְאֻם הָיְיָה"; הֲיִנּוּ כְּמוֹ שְׁעַם בְּרוּזִל יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שֶּׁהוּא רוּצָה כְּשֶׁהוּא בְּתוֹךְ הָאֵשׁ, כִּךָּ כְּשֶׁאָדָם לֹמֵד תּוֹרָה הוּא יְכוּל לְהַפְךָ אֶת הַיִּצָּר הָרַע לְגַמְרִי, וּכְמֵאֹמֵר הַבַּעַל שֶׁמֶ טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע שֶׁעָקַר הַשְּׁלֵמוֹת כְּשֶׁבֵּא גִנְבַּ לְבֵיתוֹ לֹא יִצְעַק לְגַרְשׁוֹ, כִּי אַז הוּא יַחְזוֹר פַּעַם אַחַר פַּעַם, וַיִּנְסֶה אֶת מְזִלוֹ לְגַנְבֵּ אֶצְלוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם תּוֹפְסוֹ וּמַחְזִירוֹ לְמוֹטֵב אֲזִי הוּא יִהְיֶה בְּעִזְרוֹ, כְּמוֹ כֵּן מִי שֶׁלֹּמֵד תּוֹרָה, הוּא מֵהַפְךָ אֶת הַיִּצָּר הָרַע לְטוֹב, וְהוּא עוֹזְרוֹ. וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, תִּצְטָרְפוּ לְאִיזָה כּוֹלָל שֶׁאַתֶּם רוּצִים, אֲבָל הָעָקָר תִּגְנְבוּ זְמַן לְתוֹרָה, כִּי רַק זֶה מַה שֶּׁיִּשְׁאַר מִכֶּם, וְרַק זֶה מַה שֶּׁיִּלְוֶה אֶתְכֶם, כְּמֵאֹמֵר הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אָבוֹת פָּרָק ו') לְפִי שֶׁבִשְׁעַת פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם. אֵין מְלוֹיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרָגְלִיּוֹת. אֲלֵא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבָּד. וּבְאַמַּת מִי שֶׁזּוֹכֶה שֶׁנִּכְנָס בּוֹ חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵיתָא חֲמֵדַת הַתּוֹרָה, כִּכְּר לֹא רוּצָה שׁוֹם דְּבַר, אֲלֵא לֹמֵד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם: וְעוֹשֶׂה לַעֲצֻמוֹ סֹדֵר בְּלִמּוּד מְשֻׁנִּיּוֹת כְּסֻדְרָן: וְכֵן עוֹשֶׂה לַעֲצֻמוֹ סֹדֵר בְּלִמּוּד גְּמָרָא כְּסֻדְרָן כְּדִי לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ"ס אֲפֵלוּ בְּגֵרְסָא: וְכֵן בְּד' חֻלְקֵי שְׁלַחַן עֲרוּךְ: וּבִזְהָרָה: וּבִתְקוּנִים: וְכוּ' וְכוּ', מְלַבֵּד זֹאת מַה טוֹב וּמַה נְעִים מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחֻטֵּף בְּכָל יוֹם דֶּף גְּמָרָא, שֶׁהוּא "דֶּף הַיּוֹמִי" שְׁכָךְ הוּא מְקַשֵּׁר אֶת עֲצֻמוֹ וְאֶת הַיּוֹם עִם דֶּף גְּמָרָא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

וְעַל כָּלֵם אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים שֶׁעֲכָשׁוּ בִימֵי שׁוֹבְבִים שְׁכָלֵם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל יְבוֹאוּ לְשִׁמְעַ שְׁעוֹר בְּהִלְכוֹת טְהָרָה בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת, וְזֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ, שְׂאָף אֶחָד לֹא יִתְחַמַּק מִזֶּה, כִּי זֶה גּוֹבֵל עִם אֲסוּרֵי כְּרִיתוֹת רַחֲמֵנָא לִישׁוּבָן, אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַהִלְכוֹת, וּבֵינָן כִּךָּ נִתְבָּרַר לוֹ שֶׁהוּא בּוֹר וְעַם הָאָרֶץ, וְלִכֵּן אֲנִי רוּצָה שְׁכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו יְבוֹאוּ בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת וַיִּשְׁמְעוּ שְׁעוֹר בְּטְהָרָה.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוּצָה שֶׁיִּשְׁאַלּוּ אֶת כָּל דְּבַר הַקְּשָׁה בִּ"בֵית הוֹרָאָה"

שֵׁשׁ לָנוּ שְׁלֹשׁ מו"צִים וְהֵם יוֹשְׁבֵים בְּשָׁעוֹת מְסִימוֹת לְנוֹחִיּוֹת שֶׁל כָּל אֲנִ"שׁ.

מָה אָמַר לָכֵם זֶה חֲלָקֵי מְכָל עֲמָלִי, מְכָל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרֵין הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין וְהַרְדִּיפּוֹת וְהַמְּסִירוֹת שְׁאֲנִי סוֹבֵל זֶה שָׁנִים עַל גְּבִי שָׁנִים וְכוּ' וְכוּ', אֲנִי רוֹאֶה פְּרוֹת מְעַמְלֵי וּמִיגִיעֵתִי וְטִרְחָתִי, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל הַקֵּהלָה שְׁלָנוּ נִתְּהַפְּכָה בְּמִשְׁךָ זְמַן קָצֵר לְפָנֵי יְקָרְתִּי, פְּנֵה שֶׁל תּוֹרָה, וְזֶה שְׂמִחָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד.

וּמָה גַם יֵשׁ לִי לְבַשֵּׁר אֶתְכֶם בְּשׁוֹרָה מְשֻׁמָּחוֹת שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל הַקֵּהלָה תַּחַת עֲמַתַּת "יִשְׁמַח צְדִיק" חֲתָמָה בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב אֶתְמוּל "חֲוִזָּה קְנִיָּה" לְקִנּוּת אֶת הַבַּיִת שֶׁעֲכָשׁוּ הַמְּקוּוֹה טְהָרָה נְמַצָּאת, וְעֲכָשׁוּ נוֹכַל לְהִרְחִיבָהּ וּלְשַׁפְּצָהּ וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁהֵלֵךְ עֲבוּר "הוֹרָאת קִבְע" שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ טְעֵנוֹת וּמַעֲנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲדַרְבֶּה רְאוּי לֹא לְשִׁמַּח שֶׁהֲצִילוֹ אוֹתוֹ מֵאֶסוּר חֲמוּר שֶׁל גְּנֵבָה וּגְזֵלָה וְכוּ' וְכוּ', וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה כ"ט.) גְּזֵל וְאִינוּ יוֹדֵעַ לְמִי גְזֵל יַעֲשֶׂה בָּהֶם צְרָכֵי רַבִּים; וְאִין לָךְ צְרָכֵי הַרְבֵּים יוֹתֵר גְּדוֹל מִמְּקוּוֹה טְהָרָה.

מִכָּאן וּלְהִבָּא אֲנִי מְזַהֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׁאֵף אֶחָד לֹא יִלְכַד בְּרִשְׁתּוֹ שֶׁל שְׁחִיתוֹת וְכוּ' לְקַחַת מֵאֲנָשִׁים כְּסָפִים עַל יְמִין וְעַל שְׂמָאל וְכוּ', וְהַכֹּל בְּשֵׁם "הוֹרָאת קִבְע" וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת גְּנֵבָה וּגְזֵלָה סִימָן א') מִי שֶׁנִּפְתָּה לְבוֹ לְגֵזֵל וְכִיוֵן שֶׁהִתִּיר לְעַצְמוֹ גְּזֵלַת חֲבֵרוֹ, הָרִי הוּא מוֹכֵן לְכָל חֲטָא וְעוֹן, וְאִין תִּקְנֶה לְהִסִּירוֹ מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה; וְלָכֵן שְׁאֵף אֶחָד לֹא יִסִּית אֶתְכֶם מִכָּאן וּלְהִבָּא לְעִשׂוֹת "הוֹרָאת קִבְע" לְאִיזָה מוֹסֵד שָׂרָק הוּא עִם הַתְּרִים שֶׁל שָׂקָה, כִּי הַכֹּל גְּנֵבָה וּגְזֵלָה, וְאוּי וְאוּבֵי שְׁצָרִיכִים לְרַדֵּת עוֹד פְּעַם בְּגִלְגוּל כָּלֵב אוֹ חֲתוּל וְכוּ', בְּשִׁבִיל כְּמָה שְׁקָלִים, אוּי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה אוּי לְאוֹתָהּ חֲרָפָה, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וּמִתְחַנֵּן עֲלֵיכֶם, חוֹסוּ עַל הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים שְׁלָכֶם, וְתַעֲזְרוּ לִי לְכַנּוֹת אֶת הַקֵּהלָה, וְאֲנִי

מבקש את כל אחד מאנשי שלומנו היקרים, שיביא לכל הפחות "הוראת קבע" אחד בשבוע בהתנדבות דיקא ובזה יראה שכל כוננתו להיות ממזכי הרבים, אשר זכות הרבים תלוי בו, ובפרט שאנחנו רוצים עכשו להרחיב את גבולות הקהלה, אשרי מי שיתעורר לבו לזכות את אחרים, ב"הוראת קבע" עבור עממת "ישמח צדיק" וכבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט.) גדול המעשה יותר מן העושה, שנאמר (ישעיהו ל"ב) "והיה מעשה הצדקה שלום ועבדת הצדקה השקט ובטח עד עולם" הינו זה שמזכה את אחרים לתת צדקה, זה יותר מאשר שהוא יתן צדקה, וצדקה כזה שמזכים את אחרים מביא שלום בבית, והשקט ובטח, ולכן שכל אחד מאנשי שלומנו בלי יוצא מן הכלל ירתם את עצמו להביא הוראת קבע לעממת "ישמח צדיק" ובזה יראה אין שהקהלה שלנו רק תתרחב הן בבניית והרחבת המקוה טהרה, והן בקניית שטח ובנין בית המדרש הגדול, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתו יתברך.

נא ונא ראו לצאת להפצה להפיץ את אור רבנו ז"ל אשר זה תקון גדול מאד מאד, כי מי שמזכה את הרבים הוא מאד מאד חשוב למעלה בכל העולמות, והקדוש ברוך הוא מתפאר עמו, כמובא בזהר (תרומה קכ"ח:) תא חזי, כל מאן דאחיד בידי דחיבא, ואשתדל ביה למישבך ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב) "בריתי היתה אתו החיים והשלום" וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי, כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קי"ב) "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישירים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד זרח בחשף אור לישירים" וגו', ומי שרק יצא להפצה תמיד יהיה לו כסף בכיס, וזה בדוק ומנסה, וכל

כך חבל שלא יוצאים להפצה, כי הרי מיליונים מנשמות ישראל מסתובבים בארץ ישראל בעולם התהו ובעולם הדמיון, ולא יודעים אפלו מה זה "שמע ישראל" ועלינו נפל היום חובת היום לעזור לקרב את הנשמות הקדושות האלו, וכלנו נצטרך לתת את הדין למה הסתובבנו בזה העולם וידענו מרבי אמת כזה רבי נורא ונפלא כזה, ולא לא פרסמנו אותו בעולם? ולכן ראו לקחת את עצמכם בידכם, ותשתדלו מאד להפיץ בכל יום את ספרי רבנו ז"ל הקנטרסים והחוכרות ולקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, וממילא לא יחסר לכם פרנסה, כי הקדוש ברוך הוא משלם חזרה למי שמוסר את נפשו עבור נשמות ישראל, והוא מוחל עוונות רק בזכות שמקרבים יהודים אחרים אליו יתברך, וזה הנחת רוח הכי גדול שרק יכולים לעשות כביכול להקדוש ברוך הוא.

נא ונא תשתדלו מאד שיהיה בינינו אוירה של שלום ואהבה, והעולה על הכל שישרה הששון והשמחה בינינו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (שבת ל:) אין השכינה שורה לא מתוך עצבות אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, ולכן עלינו לשמח מאד מאד עם כל מצוה ומצוה שאנחנו מקימים, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ל"ד סימן ט) למדך תורה דרך ארץ שכשיהא עושה אדם מצוה יהא עושה אותו בלב שמח אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שאנחנו מקרבים אל בן השמחה העוסק לקשרנו אל שרש השמחה, טוב להודות להקדוש ברוך הוא על כל החסד חנם הזה שעשה עמנו.

המאחל לכם שבת שלום

ג' תתמג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח ח' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

באתי מאד לבקש אותך שתדע שעבודתך הוא עבודת קדש הקדשים, שהעבודת המלמדות הוא עולה על הכל, וצריכים סבלנות גדולה עם כל תלמיד ותלמיד, ואסור לרחק את אף תלמיד, ומכל שכן אסור לבזות אותו, או להוציאו מהכיתה, אלא מחנך טוב צריך לדעת איך לחנך את התלמידים שלו.

רפה אצתיק לך פרוש המשנה שפרשתי בספרי "ברית אבות" (פרק ה' משנה ט"ו) וראוי לך לחזור על הדברים האלו עד שתממש אותם בתמימות ופשיטות, כי כך אמר התנא הקדוש ארבע מדות בתלמידים. מהר לשמע ומהר לאבד. יצא שכרו בהפסדו. קשה לשמע וקשה לאבד. יצא הפסדו בשכרו. מהר לשמע וקשה לאבד. זה חלק טוב. קשה לשמע ומהר לאבד. זה חלק רע: ארבע מדות בתלמידים: צריך שתדע אהובי בני, מי שעוסק בחנוך צריך שיהיה סבלן גדול עם התלמידים כי המחנך האמתי צריך לידע איך לעסק עם כל טיפוס תלמידים, ואסור לרחק את אף אחד, אלא ילמד עם כל אחד ואחד, כפי דעתו ושכלו, ומי שיש לו סבלנות לכל מיני טיפוס תלמידים, על ידי זה יצליח להקים תלמידים כשרים והקדוש ברוך הוא יתפאר עמו, ובפרט בעתים הללו שרוח החלוניות החולניות רוח הפירות ואפיקורסות נושבות בעולם, צריכים המחנכים למסר את נפשם לקרב את כל טיפוס תלמידים, בכל דרך ואפן שיהיה, העקר לא לאבדם, וצריך המחנך לידע, מהר לשמע ומהר לאבד. יש תלמיד שהוא קולט תכף ומיד מה שלמד, ולכאורה נראה כמצין, אבל תכף ומיד שוכח מה שלמד, תלמיד כזה יצא שכרו בהפסדו. ולכן צריכים לשמר מאד לחזור עמו הרבה, כדי שלא ישכח, ולהפוך

יש תלמיד שהוא קשה לשמע וקשה לאבד. הוא קשה מאד לקלט בתחלה מה שלומדים עמו, אבל כשכבר יודע הוא זוכר את זה טוב, ואינו שוכח, על תלמיד כזה צריכים לידע, שהוא יצא הפסדו בשכרו. שצריכים סבלנות גדול מאד עד שיכניסו בו את הלמוד ולא להתיאש ממנו, אלא לחזור עמו פעמים אין מספר עד שיקלט היטב את הלמוד, ואז לא ישפח, וכן יש תלמיד שהוא מהר לשמע וקשה לאבד. זה חלק טוב. הינו זה תלמיד שנקרא מצין, וצריכים לשמר עליו מאד שלא יפל אחורנית, וכן יש תלמיד שהוא קשה לשמע קשה לו לקלט את הלמוד ומהר לאבד. ואם כבר הבין תכף ומיד שכח מה שלמדו עמו זה חלק רע זה תלמיד שיש לו כשרונות קשים מאד, עם כל זאת על המחנך להתאזר במדת הסבלנות, וילמד עם כל תלמיד כפי דעתו ולא יתיאש משום תלמיד, כי נשמת ישראל מסרו בידו, וכמו מי שעוסק ביהלומים שהיא מלאכה מאד יקרה, ואדם ישמר מאד מאד על כל יהלום שלא יאבד כי אז מאבד סכום גדול, ובשעה שהוא מלטיש את היהלום הוא שומר עליו כבבת עינו, כי אוי ואבוי אם יאבד אותו, שאז יצטרך לשלם הון תועפות, כמו כן ויותר מכן באין ערך כלל, צריכים לשמר על כל תלמיד, אפלו שיש לו תכונת הנפש רע מאד, עם כל זאת צריכים לזכר שהוא נשמה קדושה חלק אלוקי ממעל, וצריכים לרדת אל הרמה שלו, לתזקו לאמצו לעודדו ולשמחו בכל מיני אפנים שבעולם, ולהחזיר בו את הלמוד שהוא כלל מצוות התורה והאמונה הקדושה, ואסור להתיאש משום תלמיד שבעולם, כי כל תלמיד יכול לגדל גדול בישראל, אם רק המחנך ידע איך לחנכו, וצריך שידעו המחנכים שלא כמו בעסקי עולם הזה הוא עסק החנוכה, כי בעסקי עולם הזה אם הוא יאבד משהו תמיד יכול להחזיר את זה, כי גלגל הוא בעולם, היום הוא עשיר ולמחר הוא עני, ולמחרתים הוא עוד פעם עשיר, לא כן בעסקי עולם הבא עסק החנוכה, אם רק מוציאים את

הַעֲצָבִים עַל הַתְּלַמִּידִים, וּמְגַרְשִׁים וּמְרַחֲקִים אוֹתָם, הֵם יְכוּלִים לְצַאת לְתַרְבוֹת רָעָה רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְלִכְן עַל הַמַּחֲנֶךְ אַחֲרֵי גְדוּל מָאד, וְלֹא בְּחַנּוּם שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכֹא בְּתַרְא ח:) עַל הַפְּסוּק (דְּנִיאל י"א) "וּמְצַדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד" אֵלּוּ מְלַמְּדֵי תִינוּקוֹת; כְּמוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר אֶת הַכּוֹכְבִים, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר אֶת הַזִּכִּיּוֹת שֵׁישׁ לְהַמַּחֲנֶךְ שְׁמַחֲנֶךְ אֶת נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְקִיּוּם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְלֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאָסוּר לְהַתִּיאֵשׁ מִשׁוּם תְּלַמִּיד שְׁבַעֲעוֹלָם, וְאֶפְלוּ שֶׁהוּא תְּלַמִּיד קָשָׁה צְרִיכִים סְבָלָנוֹת מָאד מָאד גְּדוּלָה עִמוֹ, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְסַפְּרִים (תַּעֲנִית כד.) רַב אֵיקָלַע לְהַהוּא אַתְרָא, גָּזַר תַּעֲנִיתָא וְלֹא אַתָּא מִיטְרָא. נַחֲתִית קַמִּיהָ שְׁלִיחָא דְצַבּוּרָא, אָמַר "מְשִׁיב הַרוּחַ" - וְנִשְׁבַּ זִיקָא, אָמַר "מוֹרִיד הַגֶּשֶׁם" - וְאַתָּא מִיטְרָא. אָמַר לִיה: מַאי עוֹבְדֶךָ? אָמַר לִיה: מִיקְרֵי דְרִדְקֵי אָנָּא, וּמְקֵרִינָא לְבָנֵי עֲנִיִּי כְּבָנֵי עֲתִירִי, וְכָל דְלֹא אֶפְשָׁר לִיה לָא שְׁקֵלִינָא מִינֵיהּ מִיְדֵי. וְאֵית לִי פִירָא דְכוּוְרִי, וְכָל מֵאן דְּפָשַׁע מְשַׁחֲדִינָא לִיה מִינֵיהּ וּמְסַדְרִינָן לִיה וּמְפִיִּסִינָן לִיה עַד דְּאַתִּי וְקָרִי. רוּאִים מְזַה מַה צְרִיךְ לְהִיּוֹת מְדַרְגַת הַמַּחֲנֶךְ, שְׁמַלְמַד בְּנֵי עֲנִיִּים כְּבָנֵי עֲשִׂירִים, וּמִי שְׁלֹא רוּצָה לְלַמַּד מְשַׁחַד אוֹתוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צַבּוּר שְׁתַּפְּלוּתֵיּוֹ נִתְקַבְּלוּ בְּשָׂמַיִם, הָרִי שְׁלֵךְ לְפָנֶיךָ אֵיךְ צְרִיכִים סְבָלָנוֹת גְּדוּלָה לְכָל תְּלַמִּיד וְתְּלַמִּיד, אֲנִי מָאד מְקַוֶּה שְׁתַּחֲדִיר אֶת פְּרוּשׁ זֶה הֵיטֵב בְּלִבְךָ, וְאִז תְּצַלִּיחַ עִם הַתְּלַמִּידִים שְׁלֵךְ.

הַמַּאֲחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתמד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח ט' שבט ה'תשס"ז
 שלום רב אל נשות אנ"ש הגרות ביבנאל עיר ברסלב הוי"ה
 עליהם ישרה שכינתו תמיד

אתמול בלילה עשו הכנסת ספר תורה באחד מהקהלות שלי
 פה, היפי שהיה זה אי אפשר לתאר ולשער, הלואי שאני יראה
 אצלכן אהבה ואחדות כמו שהיה פה, השמחה, המסירות נפש, זה
 היה נחת לשמע, נחת לראות, שמחה כל כך יפה, שרו רקדו והחליפו
 ביניהם חיות, ממש ראיתי נחת, הלואי שאני ירוה נחת גם בקהלה
 שלנו, שאני ישמע רק את הטוב, לא שאחד רוצה לבלע את השני,
 לא שאחד עושה בקרת על השני, מחטט אחר הרע של השני, בא
 כבר נשמיע את הטוב שיש אצל כל אחד ואחד. חסדי השם יתברך
 אני שומע שאצל הבנות הגדולות הכל מתקדם על צד הכי טוב,
 החוגים שעושים להן בערב זה קרש הצלה, ואני מאד מודה ומשבח
 את אלו שעוזרים לי לבצע את זה, כי סוף כל סוף זה הילדים שלכן,
 אבל הם גם הנכדים שלי, כי גם אתם הילדים שלי. כי חכמינו
 הקדושים אומרים כל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו כאלו
 ילדו, ולכן הילדים שלכם זה הנכדים שלי, ואני רוצה לראות רק את
 הטוב אצלם, ותהלה לקל אני שומע איך שמתקדמות, וזה השמחה
 הכי גדולה שלי, אנחנו צריכים לראות איך בונים יותר ויותר את
 הקהלה שלנו, איך מקדמים את הקהלה שלנו, הנה יש לי בשורה
 טובה, שבשעה טובה ומצלחת הקהלה קנתה את הבית של משפחת
 ... שיחיו, עכשו המקוה יהיה של הקהלה, אנחנו נעשה כל מיני
 מאמצים לשפץ את זה להרחיב את זה עם עוד אמבטיות, ניפה את
 זה, נעשה את הכניסה במקום צדדי מקום צנוע, זה הכסף שהצלתי
 שרצו לגנוב, אבל לא הצליחו לגנוב את הכסף, ולכן אני מבקש את
 כלכן כל אשה יכולה לעשות פעם בשבוע הוראת קבע אחד או
 שתיים, עכשו זה הולך רק לשפוע המקוה, רק להרחבת המקוה, רק

לִיפּוֹת אֶת הַמְקוּוֹה שֶׁיְהִיָּה לָנוּ פְּנִינָה, כָּל הָרֹאשׁ שְׁלִי עֲכָשׁוּ רַק עַל זֶה אֵיךְ לְהַפְּךָ אֶת הַמְּבִנָּה כְּלוּ לַמְקוּוֹה אֶחָד גְּדוֹל וְצָנוּעַ וְיָפֵה, אָנִי רוֹצֵה מְאֹד מְאֹד שְׁתַּעֲזְרוּ לִי, אֲזוּ תְּבִיאוּ הוֹרֵאת קִבֵּעַ בְּהַתְּנַדְּבוֹת אֵינן יוֹתֵר גְּנֻבּוֹת, תִּצְאוּ לְהַפְּצָה, וְאֵנִי מִבְּטִיחַ לְכָלֶכֶן מִי שֶׁיֵּצֵא לְהַפְּצָה תָּמִיד יְהִיָּה לוֹ כֶּסֶף בְּפִיס, הַפְּצָה זֶה פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, לְצַעֲרָנוּ הָרַב מִסְּתוּכְבִּים בַּחוּרִים וְרוֹקִים לְאֲלָפִים וּרְבֻבּוֹת, מִסְּתוּכְבֻּת בְּנוֹת וְרוֹקוֹת לְאֲלָפִים וְלִרְבֻּבּוֹת, מִסְּפִנוֹת לֹא מוֹצְאִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, הַצְּדִיק הוּא הַשְּׂדִיכָן הַמְּשַׂדֵּךְ אֶת כָּל הַשְּׂדוּכִים כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן פ"ט). חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים כְּשֶׁאָדָם רוֹק אוּ רוֹקָה הֵם בְּבֵית אֲסוּרִים, "מוֹצִיא אֲסוּרִים בְּכוֹשְׁרוֹת", קִדְּם הֵם הֵיוּ בְּבֵית סֵהר, לְבַד, עוֹד פְּעַם הוֹלְכִים הַבֵּיתָה, עוֹד פְּעַם מְקַבְּלִים נְזִיפּוֹת מֵהָאָמָא, עוֹד פְּעַם חוֹזְרִים, וְעוֹד פְּעַם חוֹזְרוֹת, וְעוֹד פְּעַם נִפְגְּשִׁים וְלֹא מוֹצְאִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְהִנֵּה יֵשׁ לָנוּ קִנְטֵרס מְצִיאָת הַזְּנוּג שֶׁעֲכָשׁוּ הִדְּפַסְתִּי חֲמֻשִׁים אֶלְף, לָמָּה שְׁלֹא תִלְכוּ לְהַפְּיץ אֶת זֶה בֵּין רוֹקִים וְרוֹקוֹת? יֵשׁ כָּל כֶּף הַרְבֵּה הַתְּאֲבָדִיּוֹת לָמָּה שְׁלֹא נִפְיץ לָמָּה לְהַתְּאֲבָד? תִּהְיֶה שְׂמִחָה? אֵל תִּכְנֶס בְּלַחֵץ? יֵשׁ עַל כָּל פָּרֵט וּפָרֵט קִנְטֵרס, וְלָכֵן אֵנִי מְאֹד מִבְּקָשׁ אֶתְכֶן תַּעֲשׂוּ כָּל מָה שֶׁבִּידְכֶן לְהַפְּיץ, וְזֶה יַעֲזֹר לָכֵן לְתַקֵּן אֶת הָעֶבֶר שְׁלָכֶן, וְגַם יַעֲזֹר לָכֵן בְּפִרְנֶסָה, וְתִדְעוּ לָכֵן שְׁזֶה מְצוּהַ שֶׁל פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים. הַרְבֵּי רַבֵּי מֵשָׁה לֵיב מְסֵאוֹב זי"ע הוּא הֵיךְ הָאֵלוֹף בְּמְצוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, אוֹמְרִים שֶׁהֵיךְ לוֹ נִשְׁמָה שֶׁל הַתְּנָא רַבֵּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר, רַבֵּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר תָּמִיד הֵלֶךְ לְהוֹצִיא שְׁבוּיִים מִבֵּית הַסֵּהר, וְכֶף עָשָׂה גַם הַצְּדִיק רַבֵּי מֵשָׁה לֵיב מְסֵאוֹב, צְדִיק שֶׁהֵיךְ תָּמִיד דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, פְּעַם בְּיוֹם חֲמִישִׁי אַחַר הַתְּפִלָּה הוּא אוֹמֵר לְתַלְמִידִים שְׁלוֹ, הִנֵּה עַל שֶׁבֶת יְהִיָּה לָנוּ אוֹרַח גְּדוֹל מְאֹד וְהוּא עֲכָשׁוּ עַל הַדְּרָךְ אֵלֵינוּ בּוֹאוּ וְנִצֵּא לְקַבֵּל אֶת פְּנֵינוּ, אֲזוּ לֹא הֵיךְ פְּלֶאפּוֹן, וְלֹא הֵיךְ טִלְפּוֹן, וְלֹא הֵיךְ פִּקְסִים, וְאֶפְלוּ לֹא גַם טִלְגְּרַף, הוּא יִדַע אֶת זֶה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, מִי הָאוֹרַח? הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זי"ע הוּא יֵצֵא בַּחוּץ לַעֲרֵר עִם כָּל הָאֲנָשִׁים וּמְחַכִּים וּמְחַכִּים וְאֵינן קוֹל וְאֵינן עוֹנָה,

וְאֲנָשִׁים אוֹמְרִים לוֹ רַבִּי הוּא לֹא בָּא, אֵיפֹה הוּא? אָמַר לָהֶם חֲכוּ חֲכוּ הוּא עַל הַדֶּרֶךְ, מִחֲכִים עוֹד שְׁעָה, שְׁעֵתִים, רַבִּי אֵיפֹה הוּא? תִּחְכוּ עוֹד מְעַט תִּרְאוּ אוֹתוֹ, וְהִנֵּה מֵרְחוֹק שׁוֹמְעִים קוֹל שֶׁל עֲגָלָה עִם סוּסִים דוֹהָרִים, רַבִּי מֹשֶׁה לֵיב מִסָּאסוֹב זי"ע מִתְחִיל לִרְקֹד הִנֵּה הַצְדִּיק בָּא! הִיָּה לוֹ הַשָּׂגָה גְדוֹלָה מִי זֶה הַצְדִּיק מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זי"ע, צְדִיקִים מְכִירִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְרִקֵּד הִנֵּה הַצְדִּיק בָּא! אֲזַ כְּלָם עָשׂוּ רְקוֹד בְּיַחַד, הַצְדִּיקִים אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי אֲפֹלוּ שֶׁהֵם בְּרְחוֹק מְקוֹם, אָבֵל הֵם אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי מְאֹד מְאֹד, וְהִנֵּה מִתְקַרֵּב הַעֲגָלָה עִם הַסּוּסִים, נִעְצָר הַעֲגָלוֹן עִם הַסּוּסִים וְהַעֲגָלָה, וְהַרְבֵּי מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זי"ע נוֹתֵן קִפְיָה הַחוּצָה וְרִץ אֶל הַרְבֵּי מֹשֶׁה לֵיב מִסָּאסוֹב, תּוֹפֵס אוֹתוֹ וּמִתְחַבְּקִים יַחַד וּמְנַשְּׁקִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וּמְכַנֵּס אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת שְׁלוֹ, עַל הַדֶּרֶךְ כָּל הַתְּלַמִּידִים שָׂרִים הַצְדִּיק בָּא! הַצְדִּיק בָּא! עָשׂוּ שִׁיר שֶׁהַצְדִּיקִים נִפְגְּשׁוּ, כִּכָּה שָׂרִים בְּיַחַד, אֵיזָה שְׂמִיחָה זֶה שְׁצְדִיקִים נִפְגְּשִׁים, יְדוּעַ שֶׁהַרְבֵּי מֹשֶׁה לֵיב מִסָּאסוֹב זי"ע הִיָּה מוֹהֵל מִמְּחָה, עַל כָּל בְּרִית שֶׁקָּרָא אוֹתוֹ הוּא הֵלֵךְ, לֹא הִיָּה אֲכַפֵּת לוֹ שְׁלֵג, קָה, כְּפוֹר, רוּחוֹת, חֵם, שָׂרֵב, שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא מֵנַע אוֹתוֹ, אֲפֹלוּ שֶׁהִיָּה רְחוֹק מְאֹד קִילוֹמֶטְרִים הוּא נֹסֵעַ, אֵיךְ שֶׁהוּא הַכְּנִיס אֶת הַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב בְּבֵיתוֹ הַתְּחִילוּ לְדַבֵּר סוּדוֹת הַתּוֹרָה, רְזִי דְרָזִין, כִּי הִיָּה לוֹ אֵיזָה כּוֹנֵה לְצְדִיק הַקְּדוֹשׁ מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זי"ע לְפָגַשׁ אוֹתוֹ וּלְסַפֵּר לוֹ וּלְדַבֵּר אֵתוֹ לְהַמְתִּיק סוּד, מָה הַצְדִּיקִים עוֹשִׂים? הֵם מְמַתִּיקִים דִּינִים מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְהִנֵּה אֵיךְ שֶׁהֵם מְדַבְּרִים בָּא שְׁלִיחַ דוֹהֵר עִם סוּס, שֶׁבְּאֵיזָה כְּפֹר נִדַּח כְּמָה מְאֹד קִילוֹמֶטְרִים מִפֹּה נוֹלֵד לִיהוּדֵי כְּפָרִי בֵּן, וּבְשִׁבְתָּ יִהְיֶה הַבְּרִית, וּמִבְּקֵשׁ אוֹתוֹ שֶׁיָּבֹא אֶל הַבְּרִית, תִּכְףּ וּמִידָּ הוּא קָבֵל אֶת הַהִזְמָנָה וְאוֹמֵר לְצְדִיק הַקְּדוֹשׁ מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זי"ע רַבִּי אַתֶּם צְרִיכִים לְמַחֵל לִי, יֵשׁ לִי מִצְוָה שְׂאֲנִי לֹא מוֹתֵר עַל זֶה וְזֶה מִצְוֹת מִיָּלָה, וְאֲנִי מְכָרַח לְהִיּוֹת שְׂמָה בְּשִׁבְתָּ, אָמַר הַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זי"ע גַּם אֲנִי נוֹסֵעַ אִתְּכֶם, מָה אַתֶּם צְרִיכִים לְהַצְטַעַר? הַרְבֵּי מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זי"ע לְקַח גַּם אֵתוֹ

עוד צדיק שהיה צדיק גדול מאד בשם רבי אברהם חיים מזלוטשוב זי"ע, הוא עשה את הספר אורח לחיים, אז נסעו שלשתם לכפר, הנסיעה לקחה להם כל הלילה ולמחרת יום ששי רב היום, עד שהגיעו סמוך לשבת, איפה מתאכסנים? נכנסים לבית איפה שהיוולדת שם, הבית היה חדרון קטן, מסכן לא היה לו כלום בבית, וגם לא היה לו בכדי שיעשו להכין סעודה, שאלו את הבעל הבית מה יש לך? ענה חלות יש לי, ויש לי פה דוד עם כרוב חמוץ, פעם הם אכלו כרוב חמוץ, הרבי משה לייב מסאסוב אמר בסדר! זה יהיה לנו שבת יפה, אמר לרבי מברדיטשוב זי"ע אתה צדיק גדול מאד הנה יש פה ספסל אתם תישנו על הספסל בחוץ, ולצדיק רבי אברהם חיים מזלוטשוב זי"ע אמר אתם צעירים, אתם יכולים לישן תחת העץ בחוץ על הרצפה, אני משה לייב כבר יסתדר, הוא הכין את החדר, מחר צריך להיות ברית לא היה שום דבר מה לאכל, זין היה לו כי הוא לקח אתו, כי הוא מוהל ומוהל צריך זין, אז הרבי משה לייב מסאסוב לקח את הזין ועשו קדוש והיה חלות, זה מה שהיה לכפרי לא יותר מזה כלום, רק דוד עם כרוב חמוץ, הרבי מברדיטשוב איך שגמר את התפלה הוא התחיל לשיר את הפיוט, "שלום עליכם מלאכי השרת מלאכי עליון ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא", ונכנס בדבקות כזה ששכח איפה הוא נמצא בעולם, הוא אומר שלום עליכם למלאכים, הוא היה כל כך דבוק בהקדוש ברוך הוא, הוא כבר לא היה צריך שום דבר רק את החלות היה מספיק לו, לא היה צריך לאכל יותר, הוא היה שבע עם הדבקות בהקדוש ברוך הוא, הרבי משה לייב מסאסוב לקח לטעם את הכרוב החמוץ אמר איי! לכבוד שבת ואכל את זה, ואכל עוד והרגיש טעם גן עדן, ואומר לצדיק רבי אברהם חיים מזלוטשוב זי"ע קח גם אתה מנה, הוא לקח קצת, איך שהוא בלע את זה זה היה כרוב מקלקל, הוא רץ בחוץ והקיא את כל האכל שהוא אכל כל השבוע, הוא התפלא איך הצדיק הקדוש רבי משה לייב מסאסוב

יכול לאכל מנה אחר המנה? וצועק לכבוד שבת איזה טעים, הוא מסכן הקיא את כל מה שרק אכל, רבי משה לייב מסאסוב היה כל כך דבוק בהקדוש ברוך הוא, שכל כך הרגיש את השבת אז הוא צעק לכבוד שבת טעים, והרבי מברדיטשוב לא היה צריך יותר מחלות, הוא רק היה דבוק בהקדוש ברוך הוא, עשו את הברית מילא איך עבר עליהם שבת אנחנו נתאר לעצמנו, זה צדיקים שכל כך דבוקים בהקדוש ברוך הוא, השמחה שלהם זה לא נתן להסביר, ולכן למה שלא נמשיך עלינו גם כן את השמחה הזאת? למה תמיד נהיה עצובים עם פנים חמוצות כמו הכרוב החמוץ של הכפרי? רואים נשים עם פנים חמוצות, בעליכם באים הביתה במקום לחיך לבעל מה שלומך בעלי היקר ולקבל אותו באהבה, אתן עם פנים חמוצות, את עושה ברגז עכשו עם בעלך, למה אתן צריכות להיות ככה? למה לא תקבלו את פני בעליכם בשמחה? כן! בעלי ככה, בעלי ככה, אתן יודעות שגם בעליכם אומרים אשתי ככה, אשתי ככה, אם הייתן מקבלות את בעליכן עם פנים שמחות אז גם הפנים שלהם היו שמחות, אם אתם מקבלים את בעליכם עם פנים זעופות כמו כרוב חמוץ, עם פנים חמוצות, אז מה אתן רוצות? אז הוא נכנס בלחץ, אותו דבר עם ילדים, למה צריכים לצרח על ילדים? למה צריכים להראות לילדים פנים חמוצות? זה הילדים שלכם, זה העינים שלכם, תקבלו את הילדים שלכם בשמחה, תשתדלו שבבית שלכן יהיה אוירה של שמחה, זה הגן עדן התחתון, ואת זה הצדיק רוצה להכניס בנו, ולכן אל תהיו בטלניות, תקחו את עצמכן בידיכן, תקבלו על עצמכן שמהיום מחיכים אחד לשני, אין יותר שנאה, אין יותר קנאה, ובפרט בבית עם בעליכן, תשלימו עם בעליכן, אל תצאו מפה עד שאתן מקבלות על עצמכן שאתן משלימות עם בעליכן. יש נשים שאומרות לא! דוקא אני יראה לו, מה תראי לו? תגרמי שהוא יברח מהבית, מה את רוצה? מה את עושה? תשתדלו מאד מאד שיהיה לכם שלום בית, הצדיק רוצה כל כך שיהיה שלום בית,

שִׁיחָהּ אֶהְבֶּה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֲשֶׁה יְכוּלָה לְהַפֵּךְ אֶפְלוּ אֶת הַרְשַׁע הַכִּי גָדוֹל אִם רַק יִהְיֶה לָּהּ שִׁכְל, אִיךְ שֶׁתִּקְבְּלוּ אֶת הַדַּעַת שֶׁל הַצַּדִּיק תִּרְאוּ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן תַּעֲזְרוּ לִי בְּהַשְׁגַּת הוֹרָאת קִבֵּעַ בְּהַתְנַדְּבוֹת, לֹא בַּגְּנֻבוֹת כְּמוֹ שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁיו שֶׁגָּנְבוּ וְעָשְׂקוּ מִהַמְשֻׁרָה, אֲלֵא בְּהַתְנַדְּבוֹת! הַכֹּל הוֹלֵךְ הַיּוֹם עִם רוֹאֵה חֲשָׁבוֹן, עִם עוֹרֵךְ דִּין, כָּל שֶׁקָּל יוֹדְעִים כְּבָר לְאֵן הוּא יוֹצֵא וּמֵאִיפָה הוּא נִכְנָס.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן בּוֹאוּ וּנְבַנֶּה וּנְשַׁפֵּר אֶת הַמִּקְוֵה, עַכְשָׁיו זֶה יִהְיֶה צְנוּעַ, אִף אֶחָד לֹא יִהְיֶה גֵר שָׁם, וּכְשֶׁנִּגְמַר עִם זֶה אֲנַחְנוּ לּוֹקְחִים אֶת עֲצָמֵנוּ לְבָנוֹת אֶת הַבַּיִת הַכְּנֻסֶת הַגָּדוֹל וְהַלְוָאֵי שִׁיחָהּ לְכֻלְכֶן חֵלֶק בְּזֶה, רַק תִּתְחַזְּקוּ וְאִז טוֹב לְכֶן בְּזֶה וּבְכָא כָּל הַיָּמִים, וּנְזַכֶּה בְּיַחַד לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צִדְקָנוּ.

הַמְּאַחַל לְכֶן בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתמה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח י' שֶׁבֶט ה'תשס"ז

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיִחָיו

נִצַּח

לְנִחוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמְּכֶם, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד שֶׁמַּח בְּשִׁמְחַתְכֶם, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּבְנוּ בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת, רַק תַּחֲיוּ אֶת הַחַיִּים בְּאַהֲבָה וּבְשִׁמְחָה הַדְּדִית וְאִז טוֹב לְכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתמו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה ... אל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאוד מאוד מאכזב ממך למה את עושה דבר כזה לברח מהבית ולהשאיר את הילדים עם הבעל, מה שרק לא יהיה תמיד יכולים לעשות שלום, זה לא יועיל לכם שום דבר, אתם זוג מהשמים וחבל לכם לבלות את השבועים שנה במריבות ומתחים, בחיים צריכים להיות ותרגים אם רוצים לחיות בזה העולם ולעבר את העולם הזה בטוב ובנעימים, כי העולם הזה זה כמו גשר, והגשר מתחיל מבטן האמא עד בטן האדמה, וכדי לעבר את הגשר הזה בקלות צריכים להיות ותרגים בשני הצדדים הן הבעל צריך להיות ותרגן והן האשה צריכה להיות ותרגנית, לא צריכים להפגס במתחים, ואם יש אי הבנות אני מוכן לעזר לכם.

אני מאוד מקנה להקדוש ברוך הוא שתחזרי הביתה ושיהיה שלום בית אצלכם, עוד כמה ימים אני יבוא במחניכם ויסתדר הכל על צד הכי טוב ונעשה סעודת ערב ביחד, אני מאוד מקנה להקדוש ברוך הוא שתסלחי לבעלך, והוא יסלח לך, וביניכם יהיה שרוי אהבה גדולה מאוד, ולא צריכים להפגס בוכוחים ולהתוכח עוד פעם ולטחן מים ולעבר עוד פעם על החסרונות כי כלנו מלאים חסרונות, ואשרי מי שמחפש רק את הקדוש ברוך הוא ואז הקדוש ברוך הוא יאיר לנו את החיים.

רק תזכר שמה שהיה כבר היה, העבר אין, זה כבר עבר וחבל לטחן מים, אנחנו צריכים עכשו להתקדם, כי בן אדם צריך להיות תמיד מוכן ומזמן לחזור אל הקדוש ברוך הוא כי האדם אינו יודע מתי הזמן באמת יגיע, ולכן צריכים לחיות עם חשבון כזה כל

החיים, ולכן תראו להשלים ביניכם ובפרט שיש לכם ילדים חבל
מאד שהילדים יעברו את הסבל הזה, ולכן אני מאד מאד מבקש
אותך תחזרי הביתה, ואני ישתדל שבעליך יקרא אותך ויהיה שלום
ביניכם, בעוד כמה ימים אני בא ונאכל ביחד סעודת ערב והשמחה
יהיה שמחה משהו מיחד, רק שיהיה ביניכם אהבה, כי אני רוצה רק
את הטוב שלכם ואת הטוב של הילדים, אני ינסה להתקשר אל ...
ושהוא יתקשר אליך ותחזרי, והקדוש ברוך הוא יעזר שהכל יסתדר
על צד הכי טוב.

אני מאד מאד מקנה שתציתי אותי ולא תתחרטי לא בעולם
הזה וכל שכן לא בעולם הבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתמוז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז

שלום רב אל ... תחיה

אני מאד מאד מבקש אותך תתחזקי ואל תשברי משום דבר, מי
שנכנס בעסק הצבור צריך לסבל בשביל הצבור, תסתכלי מה שעובר
עלי יומם ולילה ולילה ויום אין לי מנוחה ואף על פי כן אני מתחזק.

את צריכה לדעת שהשכר שלך אין מה לשלם לא בעולם הזה
וכל שכן לא בעולם הבא, כי השכר שלך זה רק מהקדוש ברוך
הוא לא מפי מלאך ולא מפי שרף ולא מפי בית דין של מעלה אלא
מהקדוש ברוך הוא בעצמו, וזה בטוח כי מי שעוסק בחנוך הבנות
בעתים הללו אשרי לו ואשרי חלקו.

ולכן תתחזקי מאד מאד ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר

אוֹתָךְ, וְאֲנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׁמַחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח י' שְׁבַט ה'תשס"ז

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחֲתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ,
וּבְפָרֵט עִם הָרְאשֵׁי תְבוֹת וְהַגִּימָטְרִיּוֹת שֶׁלְּךָ, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקֶךָ
שְׂאֵתָה מְכַנִּיס אֶת עֲצָמְךָ בְּחִדוּשִׁים דְּאוֹרֵיטָא, שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּיטִי
מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ק"ה) שְׂכַנְגָד זֶה שְׂאָדָם הַכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ הַהוֹרִים רְעִים
וּמִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת יְכַנִּיס עֲכָשׁוּ בְּדַעְתּוֹ רַק תּוֹרָה וְזֶה תִּקְוֵן הַבְּרִית.

תְּשׁוּאָת חֵן עַל כָּל הַסְּפָרִים שְׂאֵתָה דוֹאָג בְּשִׁבְלִי, וְרָאָה לְהַשִּׁיג
לִי אֶת שְׂאָר חֶלְקֵי הַגְּמָרוֹת מֵהַש"ס,

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח י' שְׁבַט ה'תשס"ז

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל הַיָּקָר לִי מְאֹד ...
גֵּרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדְּבָרֵי חֲזוּק וְתְשׁוּאָת חֵן לְךָ עַל
זֶה, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְעִרֶיךָ אוֹתָךְ שְׂכַתְּבֶתְ לִי מִכְתָּב כְּזֶה, עִם כָּל זֹאת
תְּאַמִּין לִי שֶׁהוּא צָרֶיךָ הַרְבֵּה רַחֲמִים, רַחֲמֵי שָׁמַיִם מְרַבִּים, כִּי בֵּין

שקם נגד אביו עליו לחזור בתשובה שלמה, תשובת המשקל, כי כנגד שבזה את אביו הוא מכרח ללכת ולפרסם את אביו וכו' וכו'.

אני מאד מבקש אותך אם אתה יכול לפנות את הדירה כי פשוט קנינו את הבית שבו הוא המקוה של הנשים כדי שנוכל לבנות ולהרחיב את זה, אבל הוא קנה את הבית איפה שאתה גר, והוא צריך כבר להפנס שמה, ולכן אל תעכב כרגע והקדוש ברוך הוא יעזור לך שיעוד יהיה לך בית משלך ביבנאל, אל תפחד רק תתחזק.

תרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא על כל פנים חמש דקות, וזה דבר גדול מאד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנ.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך לבי נשבר בקרבי מאד מכל מה שעובר עליך וכו' וכו', ואני מתפלל אל הקדוש ברוך הוא בכל יום ויום, ומי יתן שנזכה שתפלטנו ותקבלנה ברחמים וברצון בשמים.

ראה לקבל על עצמך זכות הרבים כי מה שזכות הרבים פועל שום דבר בעולם לא פועל, ועקר זכות הרבים הוא להדפיס עוד כרך "אשר בנחל", ועוד כרך "אשר בנחל", ותראה למסור לי את הכסף של הדפסת ה"אשר בנחל" כי אני רוצה להדפיס את זה.

תקף מיד אחר שבת אני בא, ואז נדבר באריכות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח י' שָׁבֹט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר
לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבָךְ.
פֶּה תִקְבַּל מִכְתָּב לְתַלְמִידִים, וְתִקְרֵא אֶת זֶה לָהֶם, וְכֵן תִּתְּלֶה
אֶת זֶה בְּכַתֵּה.

הָעֶקֶר שְׂיִהְיֶה לָךְ סִבְלָנוֹת עִם הַיְלָדִים כִּי זֶה הָעֶקֶר בְּחִנוּף
הַיְלָדִים.

הַדְּבַק אֶת עֲצֻמָּךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח י' שָׁבֹט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל תַּלְמִידֵי כַּתֵּה ד'
בְּתַלְמוּד תּוֹרָה "יְלִדֵי חַן" יִבְנֵאל עִיר בְּרִסְלָב הַיְיִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה
שְׂכִינָתוֹ תָמִיד

מָאֵד מָאֵד אֲנִי שְׂמַח שְׂאַתֶּם לומְדִים הַלְכוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, שְׁהֵם
חֲמוּרָה שְׂבַח־מִוֵּרוֹת, הִינּוּ הַמְּצֻוֶה הַזֶּה בָּא לְאָדָם מָאֵד מָאֵד קָשָׁה וְזֶה
מָאֵד מָאֵד חֲמוּר, וְלָכֵן אַתֶּם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בִּיְתֵר שְׂאַת וְיֵתֵר עִז
בְּמְצֻוֶה זֶה.

פַּעַם שְׂאֵל יֵלֵד אֶת הַגְּאוֹן הַצְּדִיק רַבֵּי חַיִּים קִנְיִבְסְקִי שְׂלִיט"א
(הַבֵּן שֶׁל הַסְּטִיפֶלְעֵר זי"ע) אֵיךְ זֹכִים לְהִתְמַדֵּת הַתּוֹרָה, עֲנֵה וְאָמַר לוֹ אִם

תהיה חזק בכבוד אב ואם, אז יפנס בך חשק ללמד כי על ידי מצות כבוד אב ואם זוכים להתמיד בתורה.

בעוד אבי ואמי היו חיים בכל פעם שבקשו אותי לעשות משהו בשבילם וכו' או להביא משהו בשבילם וכו', רצתי בזריזות נפלאה לעשות את רצונם, ובכל הדרך הלוך וחזור אמרתי "הנני הולך לקיים מצות עשה של כבוד אב ואם" וחזרתי על זה פעמים אין מספר והרבה פעמים רקדתי משמחה שאני זוכה לעשות רצון אבי ואמי.

ולכן אני מבקש גם מכם, שתתחזקו במצוה זו, ואז טוב לכם כל הימים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות ההצעה שאתה מציע שאתה רוצה לעזור לי לפתח את
הכולל "אור הגנוז" בערב, לדעתי ארבע שעות זה הרבה מדי, עדיף
שעה אחד ויחזק, מארבע שעות שיתבטל אחר כך.

לדעתי טוב מאד שתלמד בעיון דף היומי, כי בדרך גמרא ליום
יש בזה מעלה נוראה ונפלאה עד מאד, קדם כל כל הקהלה לומדת
את הדף היומי, ודבר שני אם יש קביעות לדף מסימת בכל יום
יום, היום מתקשר אל הדף, והדף מתקשר אל האדם, והיום מקשר
עם האדם, והאדם מקשר עם הדף, וכן להלאה וכו' וכו', שלשתם
נעשו מקשרים אחד עם השנים, ולכן עדיף שתקבע שעור בין מנחה

למעַרִיב בְּאִיזָה מְקוּם, וְשֵׁם יִתְקַבְּצוּ אָנָּשִׁים וַיִּתְפַּלְּלוּ קִדָּם מִנְחָה, וְאַחַר כֵּן תִּלְמַד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְאַחַר כֵּן תִּתְפַּלְּלוּ עֲרֵבִית, וְזֶה יִחְזִיק מֵעֲמֹד וְתֹאמִין לִי שְׂזֵה כּוֹלֵל מְאֹד מְאֹד יָפָה, אִם תּוּכַל לְהַחְזִיק בְּזֶה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק, אָנִי יוֹדֵעַ שְׂעוּבָר עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים מִהֵילָדִים שְׁלָךְ וְכוּ' וְכוּ', תֹּאמִין לִי שְׁלֹא יָדַעְתִּי שֶׁהַבְּנִים שְׁלָךְ יִהְיוּ כָּל כֵּן קָשִׁים, וּבִפְרָט אֶת שְׁתֵּי הַבְּנִים שֶׁחֲתַנְתִּי שִׁימְרָדוּ כָּל כֵּן, זֶה פֶּלֶא עַל גְּבִי פֶּלֶא, אֵיךְ פָּרַחְתִּים יְכוּלִים לְהִיּוֹת מְשֻׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת טוֹבָה שְׁעֲשִׂיתִי לָהֶם, שְׁמִסְרָתִי פִּשׁוּטוֹ כִּמְשֻׁמְעוֹ אֶת נַפְשִׁי עֲבוּרָם, וְלֹא רַק שְׁלֹא מְכִירִים טוֹב אֶלֶּא מְדַבְּרִים כָּל דְּבָר אָסוּר, וְלִכֵּן רְאֵה לְהַתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר, כִּי סוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְתִרְאֶה מֵה שְׂעוּבָר עָלַי, וְעַם כָּל זֹאת אָנִי מִחְזִיק מֵעֲמֹד, אִף שְׂזֵה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, אֲבָל אָנִי מֹאמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁכָּל מֵה שְׂעוּשָׁה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶה בְּיָדָי לְטוֹבָה.

נָא וְנָא תִתְמַיֵּד בְּכַתִּיבַת סֵפֶר תּוֹרָה וְאַתָּה רוֹאֵה שְׂאַנְחָנוּ מְשֻׁלְּמִים לָךְ עַל כָּל עֲמוּד וְעֲמוּד, וְחֻבֵּל לָךְ זֶה פְּרִנְסָה טוֹבָה, וּבִפְרָטֵי פְּרִטִיּוֹת שְׂאַנִּי צָרִיךְ אֶת הַסֵּפֶר תּוֹרָה, כִּי אָנִי מְחַכֶּה כָּבֵד שֶׁתַּתְּחִיל גַּם עִם סֵפֶר תּוֹרָה חֲדָשָׁה, כְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ, רַק חֲזַק וְאַמֵּץ וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּשֻׁלַח י' שְׁבַט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אָנִי יִהְיֶה רַק בְּשִׁבְת קֹדֶשׁ פְּרִשְׁת יִתְרו, וְלִכֵּן אַתָּה יְכוּל לְנַסֵּעַ

לְהוֹרִים אֵין לָךְ מֵה לְדַאג, אָנִי מְגִיעַ בְּתַחֲלַת הַשָּׁבוּעַ.

מאד מאד אני מבקש אותך שתמשיך עם החוג לבנות, כי אני שומע נפלאות מה שאתה עושה עמך, ומושיך את לבכם אליו יתברך אשר אין למעלה מזה, ומי שזוכה לקרב יהודים אל הקדוש ברוך הוא, ובפרט בני הנעורים, הוא מאד מאד חשוב למעלה בשמים, ואם בני אדם היו יודעים את מעלתם היו תמיד עוסקים בזה לקרב רחוקים.

הדבק את עצמך בו יתברך, ותמיד תחשב רק ממנו יתברך, ועל ידי זה תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי כפי שאדם מתדיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך, כן נמשך עליו אור נורא ונפלא מאד, והחכם מכל האדם אומר (משלי כ"ח) "איש אמונות רב ברכות" מי שיש לו אמונה נמשך עליו הרבה ברכות, ורבונו ז"ל אומר (ספר המדות אות אמונה סימן ל"ג) על ידי אמונה יסלח לך הקדוש ברוך הוא על כל עוונותיך; ולכן תראה להחדיר בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך ואז טוב לך כל הימים.

נא ונא ראה להיות תמיד בשמחה ותשמח את נשמת ישראל אשר אין למעלה מזה, והקדוש ברוך הוא יעזר שנוזכה להיות מקשרים כל ימי חיינו בזה ובכא לנצח נצחים, רק אם תסלק את חכמתך המדמה, כי באמת אין לנו שום משג מה זה צדיקים, כי הם דבוקים בקביעות בו יתברך שאין לנו משג מה זה להיות דבוק בהקדוש ברוך הוא, והם בטלים ומבטלים לגמרי לגבי האין סוף ברוך הוא, רק גשמיות גופם מכסה אותו, ולכן תהיה חזק באמונה פשוטה בו יתברך ובאמונת חכמים, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד כואב לי על מה שקורה עם האח שלך, אבל מה
 אני יכול לעשות אני לא יכול להכניס במריבות עם כל המשפחה
 וכו' וכו', הריב והמחלוקת בביתי כבר די מספיק, אין לי כבר כח
 למחלוקת, בודאי כל העניין מסבך, וצריכים לבקש את הקדוש ברוך
 הוא שהכל יתהפך לטובה, כי בלי תפלה לא נגיע אל שום דבר, ולכן
 תהיה חזק מאד בתפלה ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך
 הוא ואז טוב לך כל הימים.

ראה להתמיד בלמוד משניות כי המשנה משנה את האדם
 מהפך אל הפך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז
 שלום רב אל ... תחיה
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לך להתבלבל משום דבר אף שזה כואב מאד מאד עם כל
 זאת אין עצה אחרת אלא תפלה, לשפך שיחה ותפלה לפניו יתברך,
 שאחותך תהיה בריאה, והקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר
 תמיד בשורות משמחות אצלכם.

חזקי מאד מאד להיות בשמחה, ואז טוב לך כל הימים, והעקר

לחזק את בעלך כי איזו אשה כשרה העושה רצון בעלה, הקדוש ברוך הוא יעזר שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להתחזק להיות תמיד בשמחה ותשמחי את בעלך, כי יש לך בעל יקר ונדיב לב, ואני מאד אוהב אותך, והוא עוזר לי הרבה בהפצה ומי יתן שיפיץ עוד יותר, כי יש לו כחות עצומים, ואני רוצה עכשו למלאות את כל ארץ ישראל עם ספרי רבנו ז"ל, שלא יהיה יהודי אחד שלא יהיה לו חבילה של ספרים, ולכן תתחזקי ותשמחי עם הילדים שנתן לך הקדוש ברוך הוא שהם המתנות הכי יפות,

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם.

ראו להתחזק יחד ולשמח יחד ולהבין אחד את השני יחד ולא לריב ביניכם, ואז יהיה לכם פרנסה בשפע, כי כשיש שלום בית אז הקדוש ברוך הוא משפיע שפע ברכה והצלחה בכל הענינים.

נא ונא ראו להתחזק ביתר שאת ביתר עז ושום דבר בעולם

שלא יוכל לשבר אתכם, ואם תעשו את זה תראו את גדל הטוב שיבוא עליכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתנט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את ההודעות שחפשת אותי אבל לא הייתי בביתי
ראי להתחזק ביתר שאת ביתר עז, וכמה וכמה פעמים אמרתי
לך שהשכר של מורה זה אי אפשר לתאר ולשער כי בשמים מאד
מתפארים ממי שמקרב את בנות ישראל אליו יתברך ומחזיר בהם
אמונה פשוטה בו יתברך, ולכן אני מאד מבקש אותך אל תשברי
משום תלמידה, אני יודע שזה קשה אבל צריכים להתחזק ולא
להשבר משום דבר, ואם תהי חזקה בזה אז טוב לך כל הימים.
אני ישתדל מאד מחר להיות אתך בקשר, והכל יסתדר על צד
הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתס.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז
שלום רב אל ... תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מצד אחד אני מאד שמח שאת משתדלת להשתפר, אבל מצד

שְׁנֵי אָנִי מְאֹד בְּצַעַר עָשִׂיתִי אֶת הַחוּגִים בְּשִׁבְלֶכֶן וְאֶת מִתְחַמֶּקֶת
וְלֹא הוֹלֵכֶת אֶל הַחוּגִים, וְזֶה מְצַעַר אוֹתִי מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי בְּטוֹחַ שְׂאֵת
לֹא רוֹצֵה לְצַעַר אוֹתִי, וְלִכֵּן אָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ תִּקְחִי אֶת עֲצֻמְךָ
בְּיָדַיִם פְּעַם וּלְתַמִּיד וְאִזּוּ יִהְיֶה לְךָ טוֹב, אָנִי יִדְאָג לְךָ לְשִׁדּוּךְ טוֹב אֶל
תִּדְאָגִי וְאֶל תִּפְחָדִי, רַק תִּתְּנֶנְהִי בִּירְאֵת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, אָנִי מְאֹד מְקוּוֶה
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵת תְּצַיְתִי אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרְטִי לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח י' שְׁבֻט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה

אֵף שְׁכַתְּבִתִּי לְךָ הַיּוֹם מִכְּתָב, אָנִי מְכַרְח לְכַתֵּב עוֹד פְּעַם, כִּי
מְאֹד מְאֹד אֶת מְצַעַרְת אוֹתִי, בְּזֶה שְׂאֵת לֹא הוֹלֵכֶת אֶל הַחוּגִים, וְאֶת
מְקַלְקֵלֶת אֶת הַשֵּׁם שְׁלֶךְ עַל לֹא דְבַר, תְּמִיד אֶת מְבִטִּיחָה לִי שְׁכַבְר
תְּהִי טוֹב וְכוּ', וְתַצִּיִּתִי וְכוּ', וְלִבְסוּף אֶת עוֹשֶׂה צְחוּק, אֶת מְאֹד מְאֹד
מְכַאִיבָה לִי, רְאִי לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת
הַכֹּל.

הַמְּאַחֵל לְךָ תִשׁוּבָה שְׁלֵמָה

ג' תתסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח י' שְׁבֻט ה'תשס"ז
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְּתָבְךָ.

אף שפכתתי לך היום ככר מכתב, אבל עכשו נודע לי שהשתי בנות ... תחיה, ... תחיה התחילו עוד פעם לדרדר, והן לא מופיעות בחוגים, וראו אותם לעצר רכב עם חלונים, ולכן אני מאד מבקש אותך, ראה לקחת אותם תחת חסותך, וממש תקנה לעצמך עולם הבא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא יא.) כל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא; ומה טוב ומה נעים שאפלו יהיו בביתך לעזר לאשתך, העקר שלא יסתובבו על הרחובות ויעשו שטיות.

אין אתה יכול לתאר ולשער איך שכואב לי על כל בן ובת שיוצאים חס ושלום לתרבות רעה, זה פשוט עולה לי לבריאות, נוסף על כל צרותי שיש לי מהקהלה, להחזיק את כלם במסגרת של תורה ואמונה, עוד אני צריך לסבל מבני הנעורים, ובאמת הם לא חיבים, כי הם פשוט צריכים להתחתן, אבל מחמת מסירות הסמ"ך-מ"ם הרשע, לעת עתה צריכים לחכות, ולכן אם תוכל לעזור לי עמם אהיה לך אסיר תודה, כי נפשי קשורה בכל נפש בר ישראל, ואני רוצה לראות את הטוב של כל יהודי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתסג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח י' שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה אל בנות בית ספר בית פיגא חסידי ברסלב
ביבנאל עיר ברסלב הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד

בנות יקרות שאני מאד מאד מחבב ואוהב אותכן ורוצה לראות בטובתכן הגשמי והרוחני, הקשיבו אלי ויהיה לכן טוב כל הימים, אני לקחתי על עצמי מצוה שבה אני ידבר כל עוד הנשמה תהיה קשורה בגוף שלי, המצוה הזו זאת מצות כבוד אב ואם, אין לנו

מִשָּׁג כַּמָּה הַמְצָוָה הַזֶּה חֲשׂוּבָה בְּשָׁמַיִם, חוֹשְׁבִים שְׁכַבּוּד אָב וְאִם זֶה
 אֵיזָה חֲמָרָה אוֹ עוֹשִׁים טוֹבָה לְהַהוֹרִים, לֹא! לֹא! לֹא! הַמְצָוָה הַזֶּה
 נָתַן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לָנוּ "כִּבְד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן
 יֵאָרְכוֹן יְמֶיךָ עַל הָאָדָמָה", הַמְצָוָה הַזֶּה מְבִיאָה לִיְדֵי אַרְיִכוֹת יָמִים,
 אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׁבָנֵי אָדָם מְסִתּוֹכְבִּים בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁבוּרִים וְרָצוּצִים
 וְאִין לָהֶם מָה לַעֲשׂוֹת עִם הַיּוֹם, הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה, וְהֵנָּה עוֹד יוֹם
 וְהֵנָּה לַיְלָה, זֶה הוֹלֵךְ מֵהָר, אִין לָהֶם אַרְיִכוֹת יָמִים, הַיּוֹם הוּא קָצֵר
 לָהֶם, אָבֵל עַל יְדֵי מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם זוֹכִים לְאַרְיִכוֹת יָמִים, כָּל יוֹם
 נַעֲשֶׂה אַרְךָ. רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֵּה לָנוּ (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן פ"ד) עַל מָה
 שֶׁשָּׁאֲלוּ הַתְּלָמִידִים אֶת רַבִּי נַחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה, בְּמָה הָאֲרַכְתָּ יָמִים?
 מְסַבֵּיר רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהֵם שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ, אֵיךְ זְכִיתָ שְׁכַל יוֹם הָיָה לְךָ כָּל
 כֶּךָ אַרְךָ? כָּל יוֹם יְכוּלִים לְהַאֲרִיךְ וְלִהְנוֹת מְכֹל יוֹם וְיוֹם אִם זוֹכִים,
 אָבֵל לְצַעֲרָנוּ הֵרֵב יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמְקַלְלִים אֶת הַיּוֹם שֶׁבּוּ נוֹלְדוּ, הֵם
 מְקַלְלִים אֶת הַמְזֵל שֶׁלָּהֶם שְׁכַתּוֹב בְּזִהָר אוֹי לוֹ לְאָדָם שֶׁמְקַלֵּל אֶת
 עֲצָמוֹ, אוֹי לְאָדָם שֶׁמְקַלֵּל אֶת יוֹמוֹ, אֲנַחְנוּ מוֹצֵאִים שְׁאִיב קֵלֵל אֶת
 הַיּוֹם שֶׁבּוּ נוֹלַד מֵרַב צְרוּת שֶׁהָיָה לוֹ. וְלָכֵן כְּשֶׁהִוָּדֵי זוֹכָה לְקִיּוֹם מִצְוֹת
 כְּבוֹד אָב וְאִם הוּא זוֹכָה לְאַרְיִכוֹת יָמִים שְׁכַל יוֹם אַרְךָ לוֹ מְאֹד מְאֹד
 וּמִתְעַנֵּג בְּזִיו הַשְּׂכִינָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים: "כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבַקֵּשׁ מִן אָדָם רַק
 שְׂיִכְבֵּד אָב וְאִם", אָבָא וְאִמָּא מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּשִׁבְלֵי הַיְלָדִים,
 הַיְלָדִים לֹא יְכוּלִים לְהַעֲרִיף אֶת זֶה עַד שֶׁהֵם נַעֲשִׂים אָבָא וְאִמָּא, אַחֲרַי
 כֶּךָ מִתְחִילִים לְהַעֲרִיף מָה זֶה אָבָא וְאִמָּא אָבֵל זֶה כְּבֹר מְאַחֵר, כִּי מָה
 שֶׁעוֹשִׂים לְאָבָא וְאִמָּא זָכְרוּ נָא בְּנוֹתֵי הַיְקָרוֹת אֶת זֶה מְקַבְּלִים חֲזָרָה,
 אִם מְצַעֲרִים אֶת הָאָבָא וְאֶת הָאִמָּא אֲזַי יוֹם יָבוֹא וְהַיְלָדִים שְׁלָכֶם
 יִצְעָרוּ אֶתְכֶן, וְלָכֵן בְּקִשְׁתִּי כְּפוּלָה שֶׁתְּבַקְּשׁוּ עוֹד הַיּוֹם סְלִיחָה מֵאָבָא
 וְאִמָּא, וְתִבְטִיחוּ לָהֶם שְׁמֵהֵיּוֹם וְהִלָּאָה אֶתְּן לֹא תִמְרוּ אֶת פִּיָּהֶם,
 תְּשׁוּבָה תְּמִיד מוֹעֵלֶת כָּל זְמַן שְׂיִכּוּלִים, עַכְשָׁו זֶה הַזְּמַן שֶׁלָּכֵן שְׁאֶתְּן
 עַדִּין צְעִירוֹת, אִם עַכְשָׁו תְּבַקְּשׁוּ סְלִיחָה מֵאָבָא וְאִמָּא, וְתִקְבְּלוּ עַל

עצמך בקבלה חזקה שאתן תקימו כבוד אב ואם אז תזכו להתחתן מה שיותר מהר, וגם לכן יהיה ילדים ואז הילדים יכבדו אתכן. ולכן עכשו זה הזמן שלכן כשאתן עדין בנות צעירות, שאתן בבית של אבא ואמא תבקשו סליחה מאבא ואמא ותבטיחו להם שכבר מהיום אתן שומעים בקולם, אבא ואמא לא רוצים מכן שום דבר רק שתעשו להם נחת, וכדאי לעשות נחת לאבא ואמא. כשאני הייתי צעיר כשאבא בקש ממני משהו או האמא בקשה ממני משהו רצתי לעשות את רצונם, ובכל הדרך אמרתי "הנני מוכן ומזמן לקיים מצות כבוד אב ואם", וחזרתי על זה הרבה פעמים, והרבה פעמים גם רקדתי שאני זוכה לקיים את המצוה של כבוד אב ואם, יש הרבה ספורים מצדיקים אמתיים איך שמסרו את נפשם לקיים מצות כבוד אב ואם בתמימות ופשיטות. הצדיק הקדוש מגור בעל אמרי אמת זי"ע שהיה לו רבבות חסידים בלי גזמא נסע פעם ברכבת, כל הדרך ישב עם גמרא ולמד בהתמדה יוצאת מן הכלל, ככה עברו שעות על גבי שעות והוא לא הגביה את הראש שלו מהגמרא אלא דפדף ודפדף, ישב ממולו יהודי ליטאי שמאד התפעל איך אדמו"ר חסידי ילמד כל כך הרבה דפים גמרא בהתמדה נפלאה, כשהגיע זמן מנחה וערבית התאספו שמה בקרון לכבודו עוד כמה אנשים ועשו מנין והתפללו, איך שגמרו את התפלה הוא לקח עוד פעם את הגמרא, וככה המשיך ללמד בהתמדה עוד כמה שעות, היהודי הליטאי לא יכל להוריד את העינים ממנו ולראות את ההתמדה שלו, פתאום חצי שעה לפני חצות הוא מוציא את השעון מהכיס שלו ומסתכל ונותן צעקה אוי! זה כמעט חצות! תכף מיד בקש את הגבאי שיביא לו מים ונטל ידיו ואכל וברך ברכת המזון, היהודי לא יכל להתאפק נגש אליו ושאל רבי! מה כל כך צעקתם, אוי זה כמעט חצות! ונטלתם ידיכם? ענה ואמר דעו לכם שאני לא הייתי רעב, אלא האמא נתנה לי כמה סנדוויצים לאכל והבטחתי לה שעוד היום אני יאכל. והנה בחצות מתחיל יום חדש, לכן כדי לקיים את דבורי

שׁהבִּטַּחְתִּי לְאִמָּא נִזְדַּרְזַתִּי לְטַל יָדַיִם וְלֶאֱכֹל, כִּי הִבְטַחְתִּי לְאִמָּא
 שְׁעוֹד הַיּוֹם אֲנִי יֹאכֵל, וְכֵן יֵשׁ עוֹד סְפוּר מִמֶּנּוּ, שְׁפַעַם נִסֵּע בְּרִכְבֶּת
 עִם הָאִמָּא וְעִם עוֹד קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה לְשִׁמְחָה מִשְׁפָּחָתִית, כְּמוֹבֵן
 הַנְּשִׁימ יִשְׁבּוּ בְּקִרוֹן אֶחָד וְהַגְּבָרִים בְּקִרוֹן אֶחָד, וְהוּא הִיָּה מִתְמִיד
 גָּדוֹל וְלָמַד, וְהֵנָּה הוּא הַפְּסִיק אֶת הַלְמוּד וְנִטַּל יָדַיִם וְאָכַל וּבִרְךָ
 בְּרִכַּת הַמְּזוֹן וְהִתְחִיל לְלַמֵּד, לֹא לֶקַח חֲצִי שְׁעָה וְהֵנָּה הָאִמָּא שָׁלוּ
 שְׁמָה הָיָה יוֹכֵבֵד רִבְקָה, נִכְנָסָה לְקִרוֹן וְדַחְפָּה אֶת עֲצָמָה אֶל בְּנָה,
 וְהִיא אוֹמֶרֶת לוֹ אֲבָרְהָם מְרַדְכִי מִדוּעַ אַתָּה לֹא אוֹכֵל? תִּטַּל יָדַיִם
 וְתֹאכֵל! לֹא יִהְיֶה לָךְ כֶּח, אִמָּא דוֹאֲגַת לְבָנָה, בֵּן שֵׁישׁ לוֹ רִבְבוֹת
 חֲסִידִים, תִּכְף מִיָּד הוּא אָמַר לְגַבְאֵי תְּבִיא לִי מִיָּם וְנִטַּל יָדַיִם וְעוֹד
 פַּעַם הִתְחִיל לְאָכֵל, וְאָכַל לְפָנֵי הָאִמָּא, הוּא הָיָה יָכוֹל לְהַגִּיד לְאִמָּא,
 אִמָּא רַק לְפָנֵי חֲצִי שְׁעָה גְּמַרְתִּי לְאָכֵל, הוּא לֹא רָצָה, אִם הָאִמָּא
 אוֹמֶרֶת לְאָכֵל הוּא אָמַר לְחֲסִידִים אוֹכְלִים! לֹא אוֹמְרִים לְאִמָּא, אִמָּא
 אֲכַלְתִּי כֶּבֶד, אֵינְךָ דְּבָר כֵּזֶה! פֶּה מְדַבְּרִים מְגִדוּלֵי עוֹלָם שְׁשָׁמְרוּ עַל
 הַזְּמַן שְׁלָהֶם, צְדִיקִים קְדוּשִׁים שְׁהִיוּ דְּבוֹקִים בַּתּוֹרָה, בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. רוֹאִים מְכַל זֶה מָה זֶה כְּבוֹד אָב וְאִם, אֵיךְ אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְשָׁמַר
 עַל הַכְּבוֹד שֶׁל אָבָא שֶׁל אִמָּא, כִּךְ חֲנִיךְ אוֹתִי הָאָבָא, הוּא סִפֵּר לִי
 הִרְבֵּה סְפוּרִים מִכְּבוֹד אָב וְאִם. כְּשֶׁנִּסְעָתִי עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה תִּשְׁס"ד
 לְאוּמָן הָאָבָא כֶּבֶד הָיָה בְּבֵית חוּלִים, רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָיָה אֲזִי שַׁבָּת וַיּוֹם
 רֹאשׁוֹן, בְּאִתִּי בַיּוֹם רִבְעִי לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ לְפָנֵי שְׁאֲנִי נוֹסֵעַ לְאוּמָן, זֶה
 הָיָה אַרְבַּע וְחֲצִי יָמִים לְפָנֵי שְׁנִסְתֵּלֵק, הוּא אָמַר לִי שְׁאֲנִי יִגִּיד בְּשִׁבְלִי
 תִּקְוֵן הַכְּלָלִי, וְאֲנִי יִגִּיד לְרַבְּנוּ ז"ל שְׁזֶה מָה שְׁאֲנִי אוֹמֵר עֲשֶׂרָה מְזִמּוּרֵי
 תְּהִלִּים יִהְיֶה חָשׁוּב כְּאֵלוֹ הוּא אָמַר אֶת זֶה בְּצִיּוֹן, וְאַחַר כִּךְ סִפֵּר לִי
 סְפוּר מָה שְׁקָרָה אֶתּוֹ עִם הָאָבָא שְׁלוֹ, סְפוּר שְׁסִפֵּר לִי כֶּבֶד כְּמָה
 פַּעַמִּים אָבֵל אֲזִי הוּא הוֹסִיף לִי עוֹד כְּמָה דְּבָרִים וּבְזֶה נִתְפָּרְדְּנוּ. תִּכְף
 מִיָּד אַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַיּוֹם שְׁנֵי נִסְעָתִי חֲזָרָה, וְאֵיךְ שְׁהַגְעָתִי וְרָצָתִי
 לְבֵית חוּלִים לְרֹאוֹת מָה הַמְּצָב הוּא כֶּבֶד שְׁכַב בְּאֵין אוֹנִים, וְרַק
 כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי הוּא פָּתַח אֶת הָעֵינַיִם וְהִסְתַּכַּל עָלַי וְרֹאִיתִי שְׁהוּא פָּשוּט

חִפָּה עָלַי, תִּכְפֹּף מִיַּד הוּא אֲבִד אֶת הַהִכָּרָה וּלְמַחֲרַת נִפְטָר וְהוֹצִיא אֶת
 הַנִּשְׁמָה. כְּשֶׁאֲנִי עֹמְדֵתִי שָׁמָּה הִיָּה לִי פֶלֶא, לָמָּה הַסְּפוּר הָאֲחֵרוֹן
 שֶׁהוּא סֵפֶר לִי זֶה הִיָּה מִכְבוֹד אָבָא, אֵיךְ שֶׁהוּא כְּבִד אֶת הָאָבָא שְׁלוֹ,
 וּמֵאֵז שֶׁהִתְחַלֵּתִי לְרֵאוֹת אֵיךְ שֶׁבָּנִים וּבָנוֹת מְזַלְזְלִים בְּאָבָא וְאֵמָא,
 קִבְּלֵתִי עַל עֲצָמֵי שְׁאֲנִי תָּמִיד יְדַבֵּר מִכְבוֹד אָב וְאֵם, וְאֲנִי מְזַהֵיר אֶת
 הַמְּלַמְּדִים וְאֶת הַמּוֹרוֹת שֶׁהֵם יְדַבְּרוּ עִם הַתְּלַמִּידִים וְהַתְּלַמִּידוֹת רַק
 מִכְבוֹד אָב וְאֵם, בְּוֹדָאֵי יֵשׁ עוֹד מִצְּוֹת, אֲבָל הֶעֱקָר לְדַבֵּר מִכְבוֹד אָב
 וְאֵם, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. חֲכַמֵּינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים מוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שְׁמַיִם, אָדָם צָרִיךְ לְפַחַד מְרַבּוּ
 שְׁמֵלְמָדוֹ תוֹרָה כְּמוֹ שֶׁהוּא מְפַחַד מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתוֹ דְּבָר בֵּת
 צָרִיכָה לְפַחַד מִהַמּוֹרָה כְּאֵלוֹ הִיא מְפַחַדֵת מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 לְצַעֲרָנוּ הֶרֶב אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים הַיּוֹם תְּלַמִּידִים שְׁבוּעָטִים בְּרַבָּם,
 מְזַלְזְלִים בְּרַבָּם, זֶה סִימָן שֶׁהֵם רְשָׁעִים אָרוּרִים, שֶׁהֵם בּוֹעֲטִים
 בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוֹתוֹ דְּבָר בָּנוֹת שְׂמַתְחַצְפוֹת נִגְדַּת מוֹרָה מְאִיזָה
 סְבָה שָׂרָק לֹא תִהְיֶה, זֶה סִימָן שֶׁיֵּשׁ אֲצִלָּן רְשָׁעוֹת, כִּי בְּפָנִים בְּלֵב יֵשׁ
 לָהֶן קְשִׁיוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵן מִתְחַצְפוֹת בְּשִׁקְטָא גַם לְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, הֵן הוֹלְכוֹת בְּלֹא צְנִיעוּת, הֵן מְדַבְּרוֹת מֵהַ שְׂאָסוּר לְדַבֵּר,
 מְנַוְלוֹת אֶת הַפֶּה אֵין לָהֶן יִרְאֵת שְׁמַיִם, כִּי אִם הֵיוּ יוֹדְעוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּפֵל עֲלֵיהֶן הֵן לֹא הֵיוּ הוֹלְכוֹת חֲשׁוּפוֹת עִם בְּגָדִים
 קְצָרִים, וְלֹא הֵיוּ מְנַוְלוֹת אֶת הַפֶּה, הִיָּה לָהֶם יִרְאֵת שְׁמַיִם וְהֵיוּ
 מְפַחַדוֹת מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֵאֵין הַסִּימָן שֶׁבֵּת יֵשׁ לָהֶּ יִרְאֵת שְׁמַיִם?
 שֶׁבֵּת מְפַחַדֵת מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אִם הִיא מְכַבֵּדֵת אֶת הַמּוֹרָה, אִם
 הִיא מְפַחַדֵת מִהַמּוֹרָה זֶה סִימָן שֶׁיֵּשׁ לָהֶּ כְּבוֹד לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הִיא מְכַבֵּדֵת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְפַחַדֵת מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא
 צָרִיכִים לְפַחַד מִהַמּוֹרָה שְׂתַתֵּן עֲנֵשׁ, צָרִיכִים לְפַחַד מִפְּנֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אָמַר "מוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שְׁמַיִם", וְלָכֵן בְּנוֹתֵי הַיְקָרוֹת אֲשֶׁר
 אֲנִי מְאֹד אוֹהֵב וְרוֹצֵה אֶת טוֹבֵתְכֶן הַנְּצָחִי, תִּקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶן מֵעַכְשָׁו
 לְכַבֵּד אֶת הַמּוֹרוֹת וְלֹא לַעֲשׂוֹת צְחוּק חָס וְחִלְלָה מִמּוֹרָה, כִּי בְּזֵה

עושים צחוק מהקדוש ברוך הוא, בר מינון, תתחזקו ביראת שמים, תלכו בצניעות, עשיתי לכן חוגים אני רוצה שיהיה לכן טוב בחיים. ולכן אני מאד מאד מבקש אתכן תעשו כל מה שביכולתכן לעשות לי נחת רוח, כי כל כך יגעתי וטרחתי עד שהקמתי את הבית ספר שלכן, ועד שהקמתי את התלמוד תורה לאחים שלכן, ועד שהקמתי את הקהלה הקדושה, דללים מלאים דמעות שפכתי להקדוש ברוך הוא, זה יעיד רק הקדוש ברוך הוא כמה דמעות שפכתי שאצליח במשימתי, ולכן אני מאד מבקש אתכן אל תעשו אותי כשלון, תראו לעשות נחת רוח להקדוש ברוך הוא, ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא לראות אצלכן נחת, ואני רוצה להיות בשמחה שלכן, ואני מבקש אתכן מאד מאד תחזרו בתשובה, תעשו התחלה חדשה, ותראו שלא תתחרטו, לא בעולם הזה ומכל שכן לא בעולם הבא.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתסד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בשלח י"א שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להיות מאד מאד חזק באמונה בהקדוש ברוך הוא, ושלמה המלך אומר (משלי כ"ח) איש אמונות רב ברכות מי שיש לו אמונה יהיה לו הרבה ברכות, תראה מה שעובר עלי משברים וגלים כאלו שאי אפשר לתאר ולשער ואף על פי כן מה אני מחזק את עצמי רק עם אמונה בהקדוש ברוך הוא, הרגע שיהיה לך אמונה בהקדוש ברוך הוא ומכל שכן שתצית מה שאני מבקש אותך שתמיד תבקש את הקדוש ברוך הוא חמש דקות על דבר אחד, לדגמא עכשו שיש לך בעיה עם הגנים תבקש את הקדוש ברוך הוא חמש דקות על

הַשְּׁעוֹן, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם תּוֹצִיא אוֹתִי מֵהַסֶּכֶף הַזֶּה שֶׁכֵּל הַשׁוֹנְאִים שְׁלִי שְׂרוּצִים לְחַתֵּר תַּחַת הַגְּנִים שְׁלִי שִׁיפְלוּ תִּנְסֶה אֶת זֶה וְתִרְאֶה אִיךָ שִׁיחֶיָה לָךְ יְשׁוּעוֹת, זֶה לֹא יִכּוֹלִים לְהַסְבִּיר, כִּי הִרִי אֲנִי עוֹבֵר יִסּוּרִים כָּאֵלוֹ שְׁלֹא יִכּוֹלִים לְהַסְבִּיר אֶת זֶה מִבֵּית וּמִבְּחוּץ בְּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים מֵה שְׁאֲנָשִׁים לֹא יוֹדְעִים, וְאִיזָה צְרוּת יֵשׁ לִי, וְאִךָ עַל פִּי כֵּן אֲנִי מַחְזִיק מֵעֵמֶד רַק בְּזִכּוֹת הָאֲמוּנָה, תִּהְיֶה גַם אֶתָּה חֲזֵק אֶתָּה לֹא צָרִיךְ לְפַחַד, בְּפֶרֶט שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲזָר לָךְ שְׁאֶתָּה שְׁלִיחַ לְהִרְבֶּה הִרְבֶּה מְצוֹת וּבּוֹדֵאֵי הַזִּכּוֹת הַזֶּה יִגַּן עָלֶיךָ, אֲנִי בְּטוֹחַ אֵלֶיךָ אַחוּז שְׂרַק תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת, אֲבָל אֶתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת מְאֹד עֲקֹשֶׁן לֹא לְפַחַד, לְפַתַּח עוֹד גֵּן וְעוֹד גֵּן מֵה יִכּוֹלִים לְהַגִּיד שְׁלֹא יִלְכוּ בְּגֵן שְׁלֶךְ זֶה פְּשׁוּט יִצְחִיק בְּנֵי אָדָם, אֶתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזֵק בְּעֲצֻמָּךְ וְלֹא לְפַחַד, זֶה קֶשֶׁה אֲנִי מִבֵּין מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֲבָל מְצַד שְׁנֵי צְרִיכִים עֲזוּת וְעֲקֻשְׁנוּת דְּקֻדְשָׁה וְתִרְאֶה אֶת הַנְּסִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל תִּנְסֶה לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲמֵשׁ דְּקוֹת רַק עַל הַפֶּרֶט הַזֶּה מֵה שְׁאֶתָּה צָרִיךְ, וְאִם אֶתָּה צָרִיךְ עוֹד פְּרָטִים אֲזֵ תוֹסִיף עוֹד חֲמֵשׁ דְּקוֹת לְדַבְּרִים אַחֲרֵים, וְזֶה לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֹּר אִיזָה הַצְּלָחָה יִהְיֶה לָךְ, סוּף כֹּל סוּף רְאִיתָ כְּבֹר הִרְבֶּה נְסִים בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתסה.

בְּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח י"א שְׁבֻט ה'תשס"ז

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שׁוּם וּפְחוּחִים אוֹ אֵי הִבְנוּת אוֹ מַחְלָקַת חֵס וְשְׁלוֹם, יִהְיֶה מֵה שִׁיחֶיָה וְיִהְיֶה אִיךָ שִׁיחֶיָה, כִּי הַמְּרִיבוֹת בְּבֵית מַחְרִיב אֶת הַבֵּית, וְרַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מְרִיבָה סִימָן ס"ו) בְּמִקּוֹם מְרִיבָה שֵׁם הַשֵּׁטֶן, וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדְּלוּ

מֵאֵד מֵאֵד לְגֵרֶשׁ אֶת הַשֹּׁטֵן מִבֵּיתְכֶם וְתִשְׁתַּדְּלוּ שִׁיחִיָּה בֵּינֵיכֶם אֲוִירָה
 שֶׁל אֶהְבָּה, וְאָסוּר לְזַרֵּק אֶשְׁמָה אֶחָד עַל הַשָּׁנִי, וְאִם תִּלְכוּ בְּדֶרֶךְ
 זֶה אֲזוּ תִצְלִיחוּ מְאֹד, כִּי הַצְּלַחַת הַזּוּג כְּשֶׁהֵם חַיִּים בְּאֶהְבָּה וּבִהְבָּנָה
 הַדְּרִית, וְזֶה מְבִיא לְכֹל הַהַצְּלָחוֹת בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין, וְזָכְרוּ הֵיטֵב מִה
 שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי בְּרֻכּוֹת פָּרָק ט' הַלְכָה ח') אִי אֶפְשָׁר
 לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֵן בְּלֹא
 שְׂכִינָה; וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד שְׁלֹא תִגְרְשׁוּ אֶת הַשְּׂכִינָה מִתּוֹךְ
 הַבַּיִת שְׁלָכֶם, כִּי אִם הָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת בְּבַיִת עִם שְׁעֵרוֹת מְגֻלָּה וְכוּ',
 הִיא מְגַרֶשֶׁת אֶת הַשְּׂכִינָה, וְהַקְּלָלָה נִמְצָא בְּבַיִת, כַּמּוּבָא בַזְהַר (נְשֵׂא
 קכ"ה) כִּי אִשָּׁה שֶׁהוֹלֶכֶת עִם שְׁעֵרוֹת מְגֻלָּה בְּבַיִת, הִיא מְבִיאָה עֲנִיּוֹת
 וְקִלְלָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן עֵינַי שָׁם. וּבְשֶׁבִיל זֶה הַנְּשִׁים
 הַצְּדִיקָנוֹת וְכָל הַחֲרָדִיוֹת מוֹרִידוֹת לְגַמְרֵי אֶת הַשְּׁעַר, וְכֵן אִף פַּעַם
 לֹא יָבוֹאוּ לִיַּדֵּי נְסִיוֹן הַמֵּר הַזֶּה שֶׁזֶּה מְאֹד מְאֹד חֲמוּר, וְלָכֵן אֲשַׁרִּי
 הָאִשָּׁה שִׁיכּוֹלָה לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁעֵרוֹת לְגַמְרֵי, וְאָמַר הֵרָה"ק רַבִּי
 מְנַחֵם מְעַנְדִּיל מְרִימְנוּב זי"ע שְׁבָזָה תְּלוּי הַפְּרִנְסָה שֶׁל הָאָדָם, אִם
 הָאִשָּׁה תִּגְלַח אֶת שְׁעֵרוֹת רֵאשָׁה, וְכֵן יִהְיֶה לָּהּ חֶלֶק בְּגֵאֻלָּה, אֲשַׁרִּי
 הָאִשָּׁה שְׁמִצִּיתֶת וּמְקִימֶת אֶת זֶה, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֵה שְׁתַּעֲזְרוּ
 אֶחָד לְשָׁנֵי בְּכָל הָעֲנִינִים, וְהַנַּחַת הַכִּי גְדוֹל שְׁלִי שְׁאֲנִי רוֹאֶה שִׁישׁ
 בֵּינֵיכֶם אֶהְבָּה, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (יְכֻמוֹת סב:) הָאוֹהֵב אֶת אֲשֶׁתוֹ
 כְּגוֹפּוֹ, וְהַמְּכַבְּדָהּ יוֹתֵר מְגוֹפּוֹ, וְהַמְדַרְיָךְ בָּנִיו וּבְנוֹתָיו בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל,
 וְהַמְשִׁיאֵן סְמוּךְ לְפִירְקָן, עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה') "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם
 אֶהְלֶךְ"; וְכֵן אָמְרוּ (תְּנָא דְבֵי אֱלִיָּהוּ רַבָּה פָּרָק י' סִימָן ה') אִין אִשָּׁה כְּשֶׁרָה
 אֶלָּא הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה; וְחַפְצֵי וְרִצּוֹנֵי מְאֹד שְׁכָל אַבְרָה מְקַהֲלָתְנוּ
 יִלְךְ בְּשִׁבְתָּ עִם שְׁטְרִימֶל וְעִם גְּרָבִים לְבָנוֹת כְּמוֹ כָּל הַחֲסִידִים, וְכֵן
 הִלְךְ רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וְלָכֵן אִם הָאִשָּׁה תִּלְךְ מְגֻלַּחַת בְּשְׁעֵרוֹת
 רֵאשָׁה, וְהִבְעֵל יִלְךְ בְּשִׁבְתָּ עִם שְׁטְרִימֶל וְגְרָבִים לְבָנוֹת, תַּעֲשׂוּ לִי
 נַחַת גְּדוֹל, וְעַקֵּר הַנַּחַת שְׁאֵתֶם עוֹשִׂים נַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים.

נא ונא תקחו את הדברים אלו אל לבכם, כי אני כותב את זה עם דם הנוטף בלבבי, כי אני שומע ורואה כמה זוגות רבים ביניהם, והתפרדו, וכו', וכו', זה היה רק מפני שלא שמרו על הלבוש היהודי, ואל תקלו בכל מה שכתבתי לכם, כי הולך לי בחיים שתהיו הזוג הכי מאשרים, וכלם יכירו עליכם שאתם זרע ברך השם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

ג' תתסו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בשלח י"א שבט ה'תשס"ז
שלום וברכה אל נשי אנ"ש הגרות ביבנאל עיר ברסלב הוי"ה
עליהם ישרה שכנינתו תמיד

חסדי השם יתברך שאתם זוכים להתאסף עוד לילה בזה העולם להיות בשמחה, מה השמחה, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל ויש לנו קהלה כל כך יפה, ולכן תראו לשמח יחד ותרקדו יחד כי רבנו ז"ל רצה מאד מאד שיהיה שמחה בין אנשי שלומנו, לי יש היום יום שמחה כי זה ארבעים וחמש שנה מהחנתה שלי שהיה בי"א בשבט, וחכמינו הקדושים אומרים שזה שמחה מאד מאד גדולה, כי לפני שאדם מתחתן הוא נמצא בבית סהר וכשיוצא מהבית סהר אז הוא שמחה גדולה מאד, והנה עבר מאז שהתחתנתי כבר עבר ארבעים וחמש שנה, ומה שעבר עלי בשנים האלו רק הקדוש ברוך הוא יודע, אבל ברוך השם אני מתחזק ועוד מחזק אחרים, ולכן אני רוצה שגם אתם תתחזקו ותחזקו אחת את השני וזה השמחה הכי גדולה אצלי, אם תחזיקו את עצמכן ביחד ותעזרו אחת לשנייה, שזה יהיה אצלי השמחה הכי גדולה, כי אני רוצה עכשו לבנות את הקהלה בצורה כזו שכלם פה אחד יצטרכו להודות שאין קהלה כמו הקהלה שלנו, רבנו ז"ל מאד הקפיד שיהיה שלום בין האנשים שלו

וְאָמַר הָעוֹלָם רְאוּי שִׁיתְמוּ עַל גְּדֹל הָאֱהָבָה שִׁיְהִיָּה בֵּינֵיכֶם, וְאָמְרוּ
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂזָה מֵעוֹלָם לֹא הָיָה, כִּי בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תְּמִיד הָיָה
חֲכוּכִים וּכְוָחִים עַד כְּדֵי קִנְאָה וְשִׁנְאָה, וְאֲנַחְנוּ רוֹאִים אִיךָ הַסֵּמ"ךְ-
מ"ם עוֹבֵד מְאֹד עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שִׁיְהִיָּה בֵּינֵיהֶם מְרִיבוֹת וְאֵי הַבְּנוֹת
בְּשָׁעָה שְׂבַח־סִידוּיֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים בְּכֻלָּל בְּכֻלָּל מֵהַלְמוּדִים
שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁמָּה יֵשׁ יוֹתֵר אַחֲדוֹת מִמָּה שֵׁיִשׁ אֶצְלָנוּ, אָבֵל אֲנִי
רוֹצֵה לְהִרְאוֹת שְׂדָבֵר אֶחָד מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל לֹא הֵלֶךְ לְרִיק, וְלִכְּן אֲנִי
רוֹצֵה שְׂבֻאָמֶת בְּקִהְלָה שְׁלָנוּ יִהְיֶה קִהְלָה כְּזוֹ שְׂנוּכָל לְהִרְאוֹת לְכֻלָּם
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בֵּינֵינוּ, וְאִיךָ? עַל יְדֵי אַחֲדוֹת וְשִׂמְחָה! וְלִכְּן
אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן תַּעֲזְרוּ לִי שִׁיְהִיָּה בֵּינֵיכֶן אַחֲדוֹת וְאֱהָבָה תַּעֲזְרוּ
אַחַת לְשֻׁנְיָה, וּמָה גַם תַּחֲפֹשׂוּ וְתַחֲטְטוּ אַחַר דִּירוֹת כִּי יֵשׁ עֲשָׂרוֹת
מִשְׂפָּחוֹת שְׂרוּצִים לְהַכְנִס לְגוּר בֵּיבְנָאֵל וְאִין דִּירוֹת וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים
לְדַאג שְׁלֻכְלָם יִהְיֶה דִּירָה, סוּף כָּל סוּף יִבְנוּ פֶּה דִירוֹת, וְהַרְבֵּה יִזְמִים
כְּבָר שׁוֹרְצִים בֵּיבְנָאֵל וְרוּצִים לְבְנוֹת אָבֵל בֵּין כָּךְ יֵשׁ הַמּוֹן מִשְׂפָּחוֹת
שְׂרוּצִים לְהַכְנִס, אֲזִי מִי שָׂרָק יְכוֹל לְדַעַת וְיִוְדַע מְאִיזָה דִּירָה שִׁיעֲשֶׂה
כָּל מָה שְׂבִיכְלָתוֹ לְהוֹדִיעַ שֵׁיִשׁ דִּירָה, וְאֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּגִּידוּ מִפֶּה לְאֲזִין
שְׁלֹא יִפְקִיעוּ אֶת הַמְּחִירִים, כִּי זֶה מָה שֶׁהֵם רוּצִים, אָבֵל אִם אֲנַחְנוּ
לֹא נִתֵּן רַק כָּךְ וְכָךְ הֵם יִדְעוּ שְׂזָהוּ זֶה הֵם יִצְאוּ וְהֵם יִכְרְחוּ לְרַדֵּת כִּי
הָרִי הֵם רוּצִים רַק אֶת הַכֶּסֶף, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמֵּר לֹא
לְהַפְקִיעַ אֶת הַשְּׁעָרִים, וְעַל כֻּלָּם אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן כָּל מִשְׂפָּחָה
חֲדָשָׁה שְׂבֻאָה שֶׁתִּקְבְּלוּ אוֹתָם בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
יַעֲזֹר שְׂבֻזְכוֹת הָאֱהָבָה שִׁיְהִיָּה בֵּינֵינוּ נֹזְכָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶצְלָנוּ, הַעֲקֹר תַּעֲשׂוּ כְּלִכֵּן לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַמְּאַחַל לְכֵן בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ג' תתסז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בשלח י"א שבט ה'תשס"ז

שלום וברכה אל ... נרו יאיר

היום חתני נרו יאיר עושה סעודת הודאה לנכדי שהיה זקוק לרחמי שמים מרבים, ומשיך לו הקדוש ברוך הוא אריכת ימים ושנים טובות.

הרב אברבנאל ז"ל מביא כשאדם יש לו ישועה אזי תמיד ידבר מהישועה הזו ועל ידי זה יראה עוד ישועות, וכן בכל פעם כשאדם זקוק לישועה ולרחמי שמים יזכיר את הישועה שעשה עמו הקדוש ברוך הוא ועל ידי זה יראה עוד ישועות.

באמת אדם לא יודע את דרכיו יתברך וזה מעקרי האמונה הקדושה, וכמו שאמר החכם "תכלית הידיעה שלא נדע" כי מי יודע דרכי המקום ברוך הוא, החת"ם סופר ז"ע מפרש את הפסוק (שמות ל"ג) "וראית את אחרי ופני לא יראו", כשעובר על האדם איזה משבר הוא לא רואה בהתחלה מה יהיה ומה יצא מזה, ולכן מר לו מאד, אבל בודאי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, הכל מה שהקדוש ברוך הוא עושה זה לטובה, אבל ופני לא יראו לא יכולים לראות בהתחלה שזה הפנים של הדבר אלא וראית את אחרי כשהכל גמור רואים את הטוב.

ילד שנעשה בר מצוה, הוא נכנס בעל המצוות, והוא נעשה גדול ומחייב בכל המצוות, המצוה הראשונה של של הילד הוא להניח תפלין כי כן שערו החכמים שעד גיל שלש עשרה הוא לא יכול להחזיק גופו נקי, כי באמת מצד חנוך אמרו חכמינו הקדושים קטן היודע לנענע אביו חייב לקנות לו לולב או ציצית, ואמרו ואם יודע לשמר גופו נקי מחייב כבר להניח תפלין, אבל שערו שעד גיל שלש עשרה אינו יכול להחזיק גופו נקי, נמצא שביום שנכנס בגיל

שֶׁל עֲשֶׂה הוּא צָרִיךְ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין כִּי אִזּוּ הוּא נֶעֱשֶׂה גְדוֹל וְיודֵעַ לְשָׁמֵר עַל מִדַּת הַנְּקִיּוֹת.

עִם יִשְׂרָאֵל נֶעֱשׂוּ עִם רַק בְּעֵת קִבְּלַת הַתּוֹרָה כִּי בְּלִי הַתּוֹרָה אֵין אָנוּ עִם כָּלֵל, וּמָה מַעֲלָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה שְׁאָמְרוּ נֶעֱשֶׂה וְנִשְׁמַע, קִדָּם "נֶעֱשֶׂה" עֲשִׂיהַּ בְּיַד בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת כֶּךָ צְוֹנֹנוּ, וְאַחַר כֶּךָ "וְנִשְׁמַע" לְהַבִּין מֵהוּ הַטַּעַם, וְזֶה יְסוּד בִּיְהוּדוּת לְדַעַת שְׂאִין לָנוּ שֶׁכָּל אֲנַחְנוּ מְקִימִים מָה שְׁצְוֹנֵנוּ אֶפְלוּ שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִים אֶת הַטַּעַם, וְעַל זֶה מְרַמְזִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁזֶה מִצְוֹת תְּפִלִּין וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדָכָה וּלְזָכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ וּקְשָׁרְתָם לְאוֹת עַל יְדָךְ וְהָיוּ לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ קִדָּם תְּפִלִּין שֶׁל יָד שֶׁזֶה עֲשִׂיהַּ בְּלִי שֶׁכָּל רַק בְּדָרֶךְ קִבְּלַת עַל וְאַחַר וְהָיוּ לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ לְהַבִּין מָה אָנוּ עוֹשִׂים.

וּבִזְוָה נִבִּין מְדַרְשׁ פֶּלֶא (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה פְּרָשָׁה ד' סִימָן ה') בְּשֵׁנִים עֲשׂוּ אֶלְךָ הִלְכוּ לְמַלְחָמָה מִדִּין שְׁלֵא הַקְּדִים אֶחָד מֵהֶן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ לְתְּפִלִּין שֶׁל יָד, שְׁאֵלוּ הַקְּדִים אֶחָד מֵהֶן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ לְתְּפִלִּין שֶׁל יָד לֹא הָיָה מְשֶׁה מְשַׁבְּחָן וְלֹא הָיוּ עוֹלִים מְשֶׁם בְּשֵׁלוּם, כִּי הִרְגַע שֶׁהוֹלְכִים עִם חֻכְמוֹת קִדָּם, אֲזִי לֹא יִצְלִיחוּ, הֵינּוּ כְּשִׁמְקִדִּימִים אֶת הָרֹאשׁ קִדָּם הֵיךְ הֵינּוּ קִדָּם הַנִּשְׁמַע לְפָנֵי הַנֶּעֱשֶׂה אֲזִי לֹא מִצְּלִיחִים, יֵלֵךְ בַּר מִצְוָה צָרִיךְ לְדַעַת מָה שְׁאָבָא וְאָמָא אוֹמְרִים זֶה קְדוּשׁ כִּי כֶּךָ הֵם קִבְּלוּ מֵאָבָא וְאָמָא שְׁלֵהֶם, וְכֵן הוֹלֵךְ הַמְּסַרְתַּת מְדוֹר דּוֹר.

יֵשׁ כַּמָּה שְׂאוֹמְרִים וְשׁוֹאֲלִים מָה הַמִּצְוָה שְׁבִזְוָה נִכְנָס הֵיךְ אִזּוּ לְיוֹם אַרְבַּע עֲשָׂר יֵשׁ אוֹמְרִים בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן שֶׁהִיא דְּאוֹרִיטָא וְלִכְן הֵיךְ מְבָרֵךְ בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן, וְיֵשׁ אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁזֶה דְּאוֹרִיטָא, וְלִכְן הֵיךְ מְתַפְּלֵל לְפָנֵי הָעַמּוּד עַרְבִית, וְלִי נִרְאָה שֶׁהַמִּצְוָה הָרֹאשׁוֹנָה שְׁנִכְנָס עִם הֵיךְ זֶה כְּבוֹד אָב וְאָם שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שֶׁהִיא חֲמוּרָה שְׁבַחְמוֹרוֹת, זֶה מִצְוָה שְׂאִין בְּנֵי אָדָם כָּל כֶּךָ נִזְהָרִים בָּהּ

ובפרט שבמצוה זו תלוי גם מתן שכרה בצדה למען ירבו ימיכם וימי בניכם הינו אריכת ימים.

בפרשת השבוע בשלח יש מדרש פליאה ויהי בשלח פרעה את העם מה ראה פרעה לשלח את ישראל כבוד אב ואם ראה, ומה הקשר אלא מובא מהרמ"ע מפאנו ז"ל שבפרעה היה הרע של עשו והנה מובא בזהר שמה שאנחנו סובלים גלות כל כך גדול גלות אדום מפני שעשו כבוד את אביו, והנה אם נשים לב עשו רמה את אביו כמו שכתוב כי ציד בפיו, וגם אמרו חכמינו הקדושים שרצה להביא כלב לאביו לאכל ולכן כשבר ישראל מקים מצות כבוד אב על ידי זה מכניע את עשו ואת טענותיו, ואדרבה מראים שהכל היה בשקר, וזה וידו אחזת בעקב עשו יעקב תופס לו את רגליו מה אתה מתפאר שאתה מקים כבוד אב זה הכל שקר לטובתך אתה עושה את זה, וכשירדו יעקב עם בניו למצרים היו כלם יחד וכבדו מאד את אביהם, וזה שאנו אומרים בכל יום שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד שאמרו בניו שעדין הם מאמינים בני מאמינים ואחר העלו את גופו לחברון, וכשפרעה ראה שהם מכבדים את אביהם כבר לא היה לו פתחון פה, ולכן שלח את העם דיקא כשראה שהם מכבדים את אביהם וזה מה ראה פרעה לשלח את ישראל כבוד אב ראה, ועל ידי זה נתבטל כחו והכרח לשלח אותם.

ולכן ילד כשנכנס בעל המצוות הדבר הראשון הוא תפלין של יד דיקא לקבל עליו על מלכותו יתברך, האבא אמר זהו זה, לא שואלים שום שאלות, וזה שלמות כבוד אב ואם שכל כך חשוב לאריכות ימים, כבוד את אביו ואת אמו למען יארכו ימיה על האדמה וגו'.

המצפה לראותך

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
חיים יוסף צבי ברוך בן חנה דינה
אסתר בת שמחה
שיזכו לבריאות השלמה,
אורך ימים ושנות חיים, ונחת מכל יוצאי חלציהם

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
יחיאל מאיר בן אסתר
ואשתו חיה בת רחל
שיזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם
ולזכות: אלחנן דוד בן חיה, אליעזר שלמה בן חיה, אברהם יהודה
בן חיה, יעל נחמה בת חיה, חנוך אלימלך בן חיה, ברכה מלכה בת
חיה, שרה שמחה בת חיה, משה שמואל בן חיה
שיזכו כולם לבריאות השלמה, שמחה והצלחה בכל

"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

זכרה אלוקים לטובה

את ידידנו היקר והנעלה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה

וזיכוי הרבים

הרה"ח הר' אייל מרום שליט"א

ולנוות ביתו אשת חיל עטרת בעלה

מרת מאיה תחי'

אשר זכו להיות קשורים אל מוהרא"ש הצדיק מיבנאל
בעבותות אהבה בעודו חי ואף לארח את הצדיק בביתם,
ולפעול גדולות ונצורות למען הנצחת מורשתו הרוחנית
של הצדיק:

הקמת בית המדרש "היכל הקודש" - במערב ראשון לציון

כתיבת ספר תורה מהודר לכבוד הצדיק

הקמת כולל אברכים

כתיבת ספר על חייו של הצדיק "ונהר יוצא מעדן"

וחוברת קודש "לביתך נאווה קודש" -

על דמותה של הרבנית, אשת הצדיק

הדפסת ספרי "אשר בנחל"

יהי רצון שהקב"ה ימלא משאלות לבם לטובה ולברכה, ויזכו

לראות נחת מכל יו"ח:

ירין אדל, עומר ישראל, אוריאל, בניה, אברהם אליה

מתוך בריאות איתנה, אושר ועושר, שלווה ושמחה,

וסייעתא דשמיא מרובה בכל מעשה ידיהם.

זכותם של הצדיק והרבנית, יגן בעדם אלף המוגן, ישמור

עליהם מכל רע ובזק, ויקיים בהם מקרא שכתוב:

"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

מאושר"ר = רבי אייל מרום ומשפחתו שיחיו

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הכָּלִי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצנה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

תקון הכפלי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מוזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על-ידי ההוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד שמרני אל פי-חסיתי בך:
ב אמרת ליהנה ארני אתה טובתי בל-עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל-חפצי-
ד בם: ירבו עצבותם אחר מהרו בל-אסוף
ז נספיהם מדם ובל-אשא את-שמותם על-שפתי:
ה יהנה מנת-חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ו חבלים נפלו-לי בנעמים אף-נחלת שפרה עלי:
ז אברך את-יהנה אשר יעצני אף-לילות יסרוני
ח כליותי: שויתי יהנה לנגדי תמיד כי מימיני
בל-אמוט: ט לבן | שמח לבי ויגל כבודי אף-
בשרי ישכן לבטח: י פי | לא-תעזב נפשי לשאול
לא-תפן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינך
נצח:

תקון הכללי

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עֵז וְאֵין
 בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי־הִחַרְשֹׁתִי בָלוּ עַצְמִי בְּשִׂאֲנֹתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יָדָךְ נְהַפְךָ
 לְשִׂדִי בְּחֶרְבֵנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאֹתִי אֹדִיעֶךָ וְעֹנִי
 לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עֵזוֹן חֲטָאֹתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵד | אֱלֹהֶיךָ לָעֵת מְצֵא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֵר לִי * מַעַר תִּעַרְנִי
 רַנִּי פִלַּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשֶׁפִילְךָ | וְאוֹרֶךְ
 בְּדַרְךְ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינָי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּין בְּמַתְנֵי־וֹרֶסָן עֲדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכֹאֲבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
 בִּיהוָה חֹסֵד יְסוּבְּבֵנוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִיטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחֲיֶהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו:
 ד יְהוָה יְסַעְדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דָּוִי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכָתָה
 בְּחֻלָּיו: ה אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאֹתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֶבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שׂוֹא יִדְבֵר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

תקון הכללי

יִקְבֹּץ אָזֶן לֹא יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ה יִחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל־שִׁנְאֵי עָלַי | יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־בְּלִיעַל
יַעֲזֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ
שָׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
עָקַב: יא וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חִפְצָתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבֵי
עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תַמְכֵּת בִּי וְתַעֲיִבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעַח מִשְׁבִּיל לְבַנְי־קַרְחָ: ב פֶּאִיל תַּעְרוֹג
עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם בֵּן נַפְשֵׁי תַעְרוֹג אֲלֵיךָ אֱלֹהִים:
ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חֵי מְתֵי אָבוֹא
וְאַרְאָה פָּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהִלֵּי דְמַעַתִּי לָחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאֹמַר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אֵינָה אֱלֹהִיךָ: ה אֱלֹהֵי
אֲזַכְּרָה | וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בְּסֶךְ
אֲדִידָם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה חֲמוֹן
חֲוִיגָנָ: ו מִהַ־תְּשִׁתּוּחַחִי | נַפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי הוֹחֲלֵי
לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֹדְנֵנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשֵׁי תְשִׁתּוּחַח עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵּן
וְחֶרְמוֹנִים מִהַר מְעָעֵר: ח תְּהוֹם־אֵל־תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל עֲנוּרִיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עֲבָרוּ:
ט יוֹמָם | יַעֲזוּהָ יְהוָה | חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תְּפִלָּה לְאֵל חַיִּי: י אֲזַכְּרָה | לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה

תקון הכללי

שְׂכַחְתִּנִי לְמַה־קִּדְרֵךְ אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרָצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוּרְרִי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּחֲוִי וְנַפְשִׁי וּמַה־תִּתְּהַמֵּי
עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנֵנו יְשׁוּעַת פָּנָי
וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְעִיךָ אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלְחַ
שָׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאוֹיֵבִי | אֱלֹהֵי מִמֶּת־קוֹמְמֵי תִשְׁנַבְּנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפְּעֻלֵי אֲזָן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֵזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
חַטָּאתַי יִהְיֶה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוּן וַיִּפְּנֵנו עוֹרָה
לְקַרְאֲתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | עֲבֹאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפַקֵּד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
כָּל־בְּגֵדֵי אֲזָן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְבֵי יְהוָה כַּכֶּלֶב
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שִׁמְעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֵזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׁנַבְּנִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יְקֻדְמֵנִי אֱלֹהִים
יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תִּתְּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּנְנוֹ אֲדָנִי: יג חַטָּאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵה
וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְהַ בְּחִמָּה כִּלְהַ וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

תקוּן הַכֶּלֶלִי

טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֶב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 יְנִיעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁפְּעוּ וַיִּלְיָנוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי
 וּמָנוֹס בַּיּוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי:

עז * לְמַנְעִיחַ עַל- יְדוּתוֹן לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ב קוּלִי (*
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעֲקָה קוּלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם צָרָתִי אֲדַנֵּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוֹג מֵאַנְהָה הַנְּחָם גַּפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סִלָּה: ה אֲחֹזֶת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי גַּפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי בַּלִּילָה
 עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנֵּי וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ט הָאֵפֶס לְנֹעַח
 חֲסֵדוֹ גָּמַר אָמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׁכַח חַנּוּת אֵל
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סִלָּה: יא וְאָמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעֲלִילֵי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֹאֵךְ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דְּרַבָּךְ מִי-אֵל גְּדוֹל
 כְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָךְ: טז גְּאֻלַּת בְּזֹרוּעַ עַמְּךָ בְּנֵי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סִלָּה:
 יז רָאוּךְ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךְ מַיִם יַחִילוּ אֵף יַרְגִּזוּ

(* באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תקוּן הַכִּלְלִי

תְּהַמּוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שְׁחָקִים
אֶת־הַצְּצִיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעְמָךְ | בְּנִלְגַל הָאִירוּ
בְּרָקִים תִּבַּל רָגְזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בַּיָּם דִּרְכָךְ
וְשָׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:
^{כא} נְחִית כְּצֹאן עִמָּךְ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ * תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מָעוֹן אֶתָּה
הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ^ב בְּטָרָם | הָרִים יִלְדוּ
וְתַחֲלִל אָרֶץ וְתִבַּל וּמַעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתָּה אֵל:
ג תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד־דָּפֵא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: ^ה זָרְמָתָם שִׁנָּה יִהְיוּ בַּבֶּקֶר
כַּחֲצִיר יִחְלַף: ^ו בַּבֶּקֶר יִצִּיץ וְחֶלֶף לְעָרֵב יְמוּלֵל
וַיִּבֶשׁ: ^ז כִּי־כָלִינוּ בְּאֶפֶךְ וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ:
ח שִׁתָּה עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנֵיךָ: ^ט כִּי
כָל־יְמִינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ פְּלִינוּ שְׁיִנְנו כְּמוֹ־הֶגְהָ:
י יְמֵי־שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֵת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרֹהֶבֶם עָמַל וְאוֹן כִּי־גֹז חִישׁ וְנִעְפָּה:
יא מִי־יֹדַע עִז אֶפֶךְ וּכְיִרְאָתְךָ עִבְרַתְךָ: ^{יב} לְמִנּוֹת
יְמִינוּ כִּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה: ^{יג} שׁוֹבָה יְהוָה
עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל־עִבְרֶיךָ: ^{יד} שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר
חֲסִדְךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמִינוּ: ^{טו} שְׁמַחְנוּ
כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: ^{טז} יִרְאָה אֵל־
עִבְרֶיךָ פְּעֻלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל־בְּנֵיהֶם: ^{יז} וַיְהִי | נָעַם

תקון הפללי

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עָלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ זְמִירוֹ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד דְּרֹשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָּנָיו
תַּמִּיד: ה זְכְּרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְתִּיז
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זַרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפְּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר עֲוֹה לְאֵלֶיךָ
הוֹר: ט אֲשֶׁר פָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לֶךְ אִתָּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
יב בְּהֵיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶ:
יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לְעַשְׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּלְגַבִּי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַ-לָּחֶם שָׁבַר:
יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ
בְּכָבֵד רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
כא בְּאֲ-דְבָרוֹ אָמַרְתָּ יְהוָה עֲרַפְתָּהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
כב וַיִּתִּירָהוּ מִשַׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחַהוּ: כא שָׁמוֹ אָדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמִשַׁל בְּכָל-קִנְיָנוֹ: כב לְאִסֵּר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ

תקון הכללי

וְזָקְנָיו יַחֲפֹם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ מֵאֵד וַיַּעֲצֵמְהוּ
מִצְרָיו: כה הִפְךָ לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שְׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָו אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־
בָּם דְּבָרַי אֲתוּתִיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח
חֲשֵׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת־
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת־דָּגְתָם: ל שְׂרִץ אֲרָצָם
אַפְרָדָעִים בְּחֹדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כְּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִישׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנִים וַתֵּאֲנַתֶּם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרֶבָה וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכַסֵּף וְזָהָב וַאִין בַּשֶּׁבֶטִיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׁמַח מִצְרַיִם בְּעֲצָאתָם כִּי־נִפְלַ פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךְ וַאֲשׁ לְהָאִיר לְיִלְהָ: מ שָׁאֵל
וַיָּבֹא שָׁלוֹ וּלְחָם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עוֹר
וַיִּזְוְבוּ מֵיָם הָלְכוּ בַּעֲצוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עֲבָדָו: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשֵׁשׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גֹּזִים וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

תקון הפללי

קלז * על-גהרות | בבל שם ישבנו גם-בכינו
בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
בגרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשכחך
ירושלם תשכח מיני: ו תדבק לשוני | לחכי
אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלם על
ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדם את יום
ירושלם האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
ח בת-בבל השודדה אשרי שישלם-לך את-
גמולך שנמלת לנו: ט אשרי | שיאחו ונפיץ את-
עלליך אל-הפלע:

קנ * הללויה | הללו-אל בקדשו הללוהו ברקיע
עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בניבל וכנור:
ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים וענב:
ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו וגל יעקב ישמח ישראל:
ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם
מרשעים ויושיעם כי חסו בו: